

Plats Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid 2025-12-09 Kl. 14:00

Ärenden Enligt föredragslista

Morgan Bengtsson, Ordförande

Sändlista

Kallade ledamöter:

Morgan Bengtsson	(S)
Rolf Jönsson	(C)
Tommy Holmgren	(SD)
Pirjo Veteli	(S)
Håkan Assarsson	(S)
Ola Claesson	(S)
Ingeborg Braun	(S)
Malin Åman	(C)
Roal Bencic	(SD)
Max Nielsen	(SD)
Patrik Krupa	(M)
Torsten Cairenius	(M)
Glenn Bengtsson	(KD)

Övriga kallade:

Irène Robersson, kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Dan Orvegren (S)
Bogdanka Sublja (S)
Andreas Brovall (C)
Robert Andersson (SD)
Alfred Appelros (M)
Mari Bertilsson (KD)
Representant från Skräbeåns vattenråd

Karolina Mattsson, miljösamordnare
Torill Skaar Magnusson, tf socialchef
Linnea Persson, teknisk samordnare offentlig miljö
Cecilia Tallkvist, HR-chef

Ärendelista

- § 233 Godkännande av ärendelista
- § 234 Informationsärende - Skräbeåns vattenråd
- § 235 Redovisning av ekonomiskt läge
socialnämnden
- § 236 Yttrande- Remiss - Ändring av Åmma
naturreservat i Olofströms kommun
- § 237 Aktuell information från
kommunledningsförvaltningen
- § 238 Live In Blekinge 2.0
- § 239 Äskande av medel ur KS förfogande -
investeringsbidrag till gamla banor och
handikappanpassning Olofströms
bangolfklubb.
- § 240 Fastighetsförsäljning Vilshult 1:129
- § 241 Hemsändningsbidrag
- § 242 Svar - Remiss av betänkandet SOU 2025:93
En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk
- § 243 Månadsuppföljning budgetuppföljning oktober
2025 Kommunen
- § 244 Utredning Cura individutveckling
- § 245 Återrapportering - motion om skatteväxling
avseende hemsjukvården
- § 246 Förlängning av FoU-avtal 2026
- § 247 Remissvar: Utbildningsdepartementets remiss
- Registerkontroll inför antagning till vissa
högskoleutbildningar (U2025/01933)
- § 248 Remissvar på avgränsningssamrådet av
miljökonsekvensbeskrivningen för
åtgärdsprogram för vatten 2027-2033 i Södra
Östersjöns vattendistrikt

§ 249	Yttrande för anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap 9 a § miljöbalken	X
§ 250	Kommunstyrelsens svar angående medborgarförslag om sänkt hastighet Ljungrydsvägen	X
§ 251	Samrådsyttrande, befintlig bana Älmhult - Olofström	
§ 252	Budgetbeslut kopplat till LIS-områden	
§ 253	Återrapport kolonilotter	
§ 254	Granskningsyttrande, Översiktsplan Tingsryd	
§ 255	Remissvar till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037, Olofströms kommun	
§ 256	Markförsäljning, del av Holje 6:28	X
§ 257	Avsägelse/fyllnadsval som kontaktpolitiker trygghet - Levent Cankaya (V)	
§ 258	Val av representant i Tech tanks valberedning	
§ 259	Kallelseordning ersättare i kommunstyrelsens 2026	
§ 260	Delegationsbeslut	
§ 261	Beslut fattade av kommunstyrelsens arbetsutskott	X
§ 262	Beslut fattade av kommunstyrelsens personalutskott	
§ 263	Medel till kommunstyrelsens förfogande	
§ 264	Meddelande	

233 Godkännande av ärendelista

Informationsärende - Skräbeåns vattenrådFörslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet

Ärendebeskrivning

Skräbeåns vattenråd har kommit in med önskan att få besöka kommunstyrelsen för att presentera vattenrådet och vikten av engagemang för våra vatten. "Kort om Vattenrådets uppdrag och aktuella verksamhet, vattenkvalitet i Halen med tillflöden, provfiske, PFAS-mätning, vattenreglering, frågor från KS."

Olofströms kommuns representant i rådet är Hans Jonsson (S), ersättare är Tommy Svensson (KD).

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03Dnr
2025/1012-1.4.1.1**Redovisning av ekonomiskt läge socialnämnden**Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden bjuds in på varje möte med kommunstyrelsen för att redovisa det ekonomiska läget.

Beslutet skickas till:

SN

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-12-02

Diarienummer:
2025/3019-3**Nämnd**
Kommunstyrelsen**2025-12-09****Handläggare**

Namn: Linnea Persson

Titel: Teknisk samordnare offentlig miljö

Yttrande Remiss - Ändring av Åmma naturreservat i Olofströms kommun

Förslag till beslut

Olofströms kommun lämnar svar på remissen med nedan yttrande gällande förslag om ändringar i beslut och skötselplan för Åmma naturreservat.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen Blekinge har tagit fram ett förslag om ändringar i beslut och skötselplan för Åmma naturreservat, som vi fått på remiss för yttrande.

Åmma naturreservat ligger i nordöstra Olofström på gränsen till Småland och beslut om att göra området till naturreservat togs år 1996. Området skyddades för att skydda, vårda och återskapa värdefulla äldre kulturmiljöer, skydda äldre barrbestånd samt möjliggöra tillgänglighet till friluftsliv.

Anledningen till förslaget av en ny skötselplan samt ett nytt beslut grundar sig i att Länsstyrelsen anser att de gällande dokumenten inte säkerställer områdets bevarandevärden, samt att en del ordningsföreskrifter för området är omotiverat strikta.

Teknisk samordnare redogör de väsentliga ändringarna av reservatet, som bland annat innefattar ändringar som möjliggör till mer friluftsliv i området, samt arealförändringar av reservatet, där markområde som omfattas av väg tas bort.

Yttrande

Olofströms kommun är positiv till de förslag på ändringar av skötselplan och beslut för Åmma naturreservat som Länsstyrelsen Blekinge tagit fram.

Olofströms kommun tycker framförallt att det är positivt att man sett över och ändrat bestämmelserna gällande friluftsliv och genom de nya bestämmelserna för reservatet möjliggör mer friluftsliv i reservatet då tillgången till friluftsliv är viktig för folkhälsan.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Konsekvenserna av barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Remiss – Beslut om ändring av Åmma naturreservat i Olofströms kommun

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och näringslivschef R.J

Teknisk samordnare L.P

Länsstyrelsen Blekinge

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03Dnr
2025/14-1.7.3**Aktuell information från kommunledningsförvaltningen**Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Kommunchef Iréne Robertsson föredrar ärendet. Cecilia Tallkvist HR-chef informerar därutöver om löner undersköterskor.

Den första december var vi 12 847 personer vilket är 6 färre än den 28 oktober. Förändringen senaste månaden beror på ett negativt födelsenetto på 8 och ett positivt flyttnetto på 2 vilket ger ett negativt resultat på 6. (Invandringsnettot var neutralt).

Holjebadet är nu klart och invigs den 11 december och öppnar upp den 12 december.

Arbetet med Holjegården går enligt plan.

Vi har genomfört två Blekingedagar. Den första var den årliga Blekingedagen i länet den 14 november där den i år ägde rum i Olofström. Den 26 november så var kommuner och region från Blekinge i Stockholm. På agendan var bla. följande punkt " Hur kan vi från Blekinge jobba med departement och riksdag/regering för Blekinges bästa". Tanken är att det ska vara en årlig återkommande händelse, Blekingedagen i Riksdagen.

Tjänsteårsfirande genomfördes den 4 december på Brokamåla gård. Vi har 16 medarbetare i koncernen som arbetat i 25 år inom Olofströms kommun i år.

Administrativa avdelningen

Den nya sammanträdesplanen för 2026 är tryckt. Den är efterfrågad av många och går att få i tryckt version eller hitta på hemsidan.

Vi har rekryterat en ny nämndsekreterare och arkivsamordnare som kommer att ersätta Isac Johansson, Albin Persson.

Digital arvodeshantering har nu införts i alla aktiva nämnder. Det är fortsatt ganska tungrott men förhoppning finns att det ska bli ett bra flyt i det. Adm.chefs gruppen har beslutat kring öppettider 2026. Delgivning är på väg ut.

Det pågår en del förändringsarbeten i våra system framförallt Elements, Troman (för arvodeshantering) och telefonisystemet kopplat till den

organisationsförändring som träder i kraft vid årsskiftet då socialförvaltningen delas upp i två förvaltningar och nämnden byter namn.
Ekonomi-avdelningen

Nytt avtal för ekonomisystemet tecknat fr o m 2026

Månadsuppföljningen för oktober visade på en positiv prognos för helåret med 17,7 mkr.

Revision – Azets, kommer den 10 december. Vi har svarat på en mängd frågor inför besöket. Även HR och IT har fått några frågor.

Sjukskrivning på överförmyndarverksamheten har medfört att ärenden inte har kunnat handläggas. Överförmyndaren har i flera fall fått begära anstånd från Blekinge Tingsrätt vilket också har beviljats. Vi beräknar ha bemanning igen på torsdag den 4/12 men har fört dialog med Ronneby som hjälper oss ifall sjukskrivningen skulle förlängas.

Fastighetsavdelningen

Pågående byggnationer

Holjegården - På Holjegården har skyddsrumsbesiktning utförts och arbete med möbelupphandling har startats igång. Arbetet löper på enligt tidplan och det är hög tid för alla inblandade att planera för inflytt och driftsättning hösten 2026.

Holjebadet - Vi har haft slutbesiktning för Holjebadet. Intensivt efterarbete pågår för att få besiktningsanmärkningarna åtgärdade och alla system i drift innan invigningen den 11/12.

Kulturhuset - Renoveringen av kulturhusets läktare med mera har påbörjats. Upphandling för brandlarmsbyte för samma byggnad pågår.

Kyrkhults förskola - Renoveringen på Kyrkhults förskola går fint och det är snart dags för slutbesiktning. Därefter kommer planering av nästa avdelning att göras i samverkan med förskolan.

Övrigt

Redovisningsunderlag för prioritering av

fastighetsunderhåll/fastighetsstatus är under framtagning.

Fortsatt fokus på att knyta ihop årets projekt och vi har börjat snegla på de projekt som beslutats för nästa år.

Fastighets och transportservice

Vi har satt upp RCO på brännargårdens gymnastiksal.

Vi kommer under jullovet att byta vissa dörrar på Högavång för att kunna koppla på RCO även här.

Vi byter även cylindrar på Vilshults gymnastiksal för att säkra upp så inga obehöriga kommer in.

HR-avdelningen

Ärendet om att införa ny titel och AID-kod för vårdbiträden utan vårdutbildning är samverkat på Lokal samverkansgrupp Äldreomsorgen.

Den första begäran om kompensation för påtvingad graviditetsspenning under pandemin har inkommit.

Ca 150 medarbetare har vaccinerat för säsongsinfluensa via företagshälsovården

Den nya organisationen är förberedd i Heroma. "Påkoppling" av alla anställningar sker första veckan i januari och innebär många arbetstimmar för lön och systemförvaltarna

Lönekartläggningen är klar och framtagning av åtgärdsplan pågår

Infrastruktur och näringsliv

Linnéa Persson – Teknisk samordnare Offentlig miljö

Provbelysning av ny julbelysning kommer pågå längs Östra Storgatan under några veckor i början på december. Detta för att få inspiration och idéer vad befintlig julbelysning eventuellt ska bytas ut till för något till nästa jul.

I samarbete med Sveaskog och Kristianstad kommun arbetar vi nu med att se över skyltarna på kanotledens rastplatser. Nya skyltar ska vara på plats till nästa säsong.

Vi arbetar med att få igång Ifiske (digitala fiskekort) i Halen. Detta ska vara driftsatt till årsskiftet. Fisket i Halen ansvarar Halens Fiskevårdsområdesförening för, som kommunen är en del av.

Karoline Mattsson – Miljösamordnare/Landsbygdsutvecklare

Arbetsgruppen för livsmedelsstrategin har möte där vi kommer att fortsatt diskutera revideringen av Blekinges livsmedelsstrategi.

Denna veckan fortsätter arbetet med kommunens energiplanering. SKRs referensgrupp för klimat och hållbar utveckling har möte. och så är det dags för den årliga vattenprovtagningen på Snatteboda kompoststation.

Ann-Sofie Görnebrand – Våtmarkssamordnare

Länsstyrelsen Södermanland har godkänt den anmälan om vattenverksamhet som lämnats in i samband med den planerade återvätningen av Sjömossen i Halens naturreservat. Även strandskyddsdispensen är godkänd. Nu återstår planering samt att se över möjligheten att utföra åtgärden redan i vinter eller om vi avvaktar till hösten 2026.

Kristina Severin Rajala - Näringslivsutvecklare

Mathias Wijk – Etablerings- och Näringslivsansvarig

Vi har medverkat på Arkad mässan, Lunds universitet.

Vi har medverkat på logistikmässan i Göteborg.

Julmys – Välbesökt, snö och kallt.

Roger Jönsson – Infrastruktur och Näringslivschef

Slutredovisning av projekt med statlig medfinansiering pågår.

Utbyte av armaturer på gatubelysningen närmar sig slutet. Ett hundratal armaturer kvarstår att byta.

Vi har haft tillsynsbesök av miljöförbundet på asfaltsupplaget på Bussvägen.

IT-avdelningen

Ny central nätverksutrustning– framtidssäkring av nätverket

Vi har utvärderat våra äldre delar av den centrala nätverksinfrastrukturen och startat ett projekt för att ersätta den med ny utrustning. Det har inneburit flera möten med leverantörer och en genomgång av hur vi bäst framtidssäkrar nätverket. När arbetet är klart kommer hela kommunen ha en stabilare och mer driftsäker nätverksplattform.

Vi har också publicerat en av våra karttjänster externt. Själva kartan är inte ny, men den är nu tillgänglig även utanför kommunens interna nät. Det viktiga här är att vi har etablerat en säker arkitektur för hur sådana publiceringar ska göras framöver. Databas och webbserver är logiskt separerade från vår övriga servermiljö, vilket gör att tjänsten inte kan användas som en attackväg in i kommunen. Det betyder att vi nu har en modell för att på ett tryggt sätt dela fler typer av data i framtiden – inte bara kartor.

Arbetet med vår nya lösning för hantering av mobila enheter (telefoner och plattor) går stadigt framåt. Under månaden har vi lagt mycket tid på att inventera våra enheter och kartlägga behoven i olika verksamheter. Direkt efter helgerna kommer vi att kunna presentera en mer exakt tidsplan för när olika delar av organisationen går in i lösningen.

Kostavdelningen

Vår KRAV-revision är klar och godkänd.

Alla medarbetarsamtal är klara

Kosten är klar med sin OSA

Lokalvårdsavdelningen

Vi har för närvarande hög frånvaro, med flera korttidsfrånvarande och två medarbetare som är sjukskrivna på halvtid. Detta innebär att vi behöver pussla och prioritera i det dagliga arbetet, samtidigt som vi hanterar många extrabeställningar på mattvättar.

Miljöförbundets önskade utökade städning är nu i planeringsfasen. Vi inväntar inventering av textilier samt information om lokalernas användning och beläggning, vilket kommer att vara värdefullt i städsammanhang.

Plan- och byggavdelningen

Bygg

I och med ändringarna av PBL och Boverkets byggregler är det fullt upp med att ändra mallar m.m..

Ganska få inkommande ärenden just för tillfället.

Karta/GIS

Nu när det är klart med den nya servern, så kommer fler karttjänster allteftersom att bli tillgängliga för folk och företag.

Plan/exploatering

Vilshult station: Patrik och Oskar har representerat Olofström på

Trafikverkets samråd i Lönsboda för befintlig bana (Älmhult-Olofström).

Sammanfattningsvis var Vilshultsborna nöjda, förutom de som sannolikt kommer att beröras direkt. Det kommer att tas fram två alternativ till gång-

och cykelviadukten som kommer behövas när Släggvägens plankorsning slopas.

Detaljplan för EBP: Buller- och dagvattenutredning har utlovats av EBP nu i veckan, och i så fall kan planen gå ut på granskning tidigt nästa år.

Stabsavdelningen

Har ingen information denna gång.

Inköpsinformation

Nytecknade avtal

Kuvert (neutrala samt med tryck) (Karlskrona)

Office Depot Svenska

2026-01-01 – 2029-12-31

VS-arbete underhåll och reparation

1. Erikssons VVS

2. J. Mattssons VVS

2025-11-01 – 2026-10-31 med option på 1 + 1 + 1 år

OHAB deltagar

Pågående upphandlingar (när annonsering har skett)

Brandlarm Kulturhuset, förnyad konkurrensutsättning

CNC-fräs med simulatorstation för undervisning (Nordenbergsskolan)

HLR-utbildning, 2026-01-01 (planerad avtalsstart), OHAB deltagar

Säkerhetsövervakning som tjänst (SOC) (Karlskrona), 2025-12-01 (planerad avtalsstart)

Kommande upphandlingar

Bevakningstjänster (OHAB)

Kalkning av sjöar, vattendrag och våtmarker

Konsult markprojektering och broinspektion

Livsmedel

Mark- och anläggningsarbeten, OHAB deltagar

Persontransporter

Utbyte sportgolv Dannfältshallen, förnyad konkurrensutsättning

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-12-03

Diarienummer:
2025/3227-1**Nämnd**
Kommunstyrelsen**2025-12-09****Handläggare**
Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Live In Blekinge 2.0

Förslag till beslut

Olofströms kommun beslutar om att utträda ur projektet Live in Blekinge då projektet föreslås övergå till att bli ett regiondrivet projekt. Olofströms kommun utgör fortsatt en samarbetspartner i projektet.

Ärendebeskrivning

2023–2024 genomfördes det regionala projektet Live in Blekinge som bland annat syftar till att förbereda en gemensam länsövergripande kraftsamling för att möta dessa utmaningar. I projektet har bland annat ett platsvarumärke arbetats fram för att förstärka Blekinges profil som en plats som erbjuder intressanta karriärmöjligheter och ett gott liv. En överenskommelse om ökat och utvecklat samarbete kring med- och inflyttarservice har också skapats, där kommunerna är parter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 27 augusti 2024 har beslutat att Olofströms kommun medverkar som projektpartner i regionalfondsansökan för genomförande av projektet Live in Blekinge 2.0. Olofströms kommun tillförde medfinansiering till projektets genomförande genom sammanlagd arbetstid omfattande 100 % av en heltidstjänst.

Olofströms kommun har under 2025 ingått som projektpartner i Live in Blekinge 2.0. 2025-11-17 föreslog Regionala samverkansrådet att projektet övergår till att vara ett regiondrivet projekt. Syftet är att få en minskad administration och ökad styrning mot aktiviteter inom ramen för projektansökan.

Yttrande/Bedömning

Beslutet innebär att kommunen går från att vara projektpartners till att vara samverkanspartners, efter beslut i respektive kommun. Kommunen inbjuds att delta i aktiviteter, nätverk och som mottagare av projektresultat. Syftet med den organisatoriska förändringen i projektet är att centralisera och minska administrationen för att kunna lägga mer kraft på att utveckla aktiviteter som utvecklar hela Blekinge.

Samtliga Blekingekommuner föreslås därför utträda ur projekt Live in Blekinge 2.0 och övergår därmed från att vara projektpartners till att vara samarbetspartners.

Beslutet bedöms inte innebära någon negativ ekonomisk påverkan på kommunen.

Arbetet med Live in Blekinge 2.0 fortsätter 2026–2027 i syfte att öka Blekinges förmåga att attrahera kompetens, stärka mottagandet av nya invånare och utveckla förutsättningarna för fler att leva och arbeta i Blekinge.

Finansiering

Förslaget innebär inte någon kostnad för kommunen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Beslutet innebär inte någon negativ påverkan på jämlikhet eller ur ett barnperspektiv.

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen
Blekinges kommuner
Region Blekinge

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Äskande av medel ur KS förfogande - investeringsbidrag till gamla banor och handikappanpassning Olofströms bangolfklubb.Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beviljas 500 tkr ur KS förfogande för investeringsbidrag till Olofströms Bangolfklubb för utbyte av gamla banor och handikappanpassning.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden har § 74 2025 behandlat en ansökan om investeringsbidrag från Olofströms Bangolfklubb på 500 000 kronor för utbyte av gamla banor och handikappanpassning. Föreningen ansöker även om bidrag från Allmänna arvsfonden, Kyrkhults Sparbanks Utvecklingsstiftelse samt RF-SISU.

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta: Olofströms bangolfklubb beviljas investeringsbidrag ur medel till KS förfogande på 500 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Beslut KFN § 74 2025

Beslutet skickas till:

KFN
Administratör Y.S
Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 198/2025

KS 2025/2855

§ 198/2025 Fastighetsförsäljning Vilshult 1:129Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige beslutar,**

Fastighetsförsäljning godkänns av fastigheten Vilshult 1:129 med utgångspris 100 tkr.

Ärendebeskrivning

Anna Blissing, fastighetssamordnare, föredrar ärendet.

Olofströms kommun har ägt fastigheten Vilshult 1:129 sedan 1976. Fastigheten är på 1377kvm. Fastigheten är planlagd för allmänt ändamål, fastigheten ligger inte med inom något av de områden som är prioriterade för detaljplanändringar.

På fastigheten finns i dagsläget en byggnad på ca 30 kvm som har uppfört som brandstation för Vilshults räddningskår, dock har den använts som förråd och hyrt ut till privatpersoner under många år.

Kommunen har inte användning för fastigheten eller byggnaden under överskådlig framtid.

Yttrande/Bedömning

Byggnaden är i renoveringsbehov och fastighetssamordnare har därför gjort bedömningen att det mest ekonomisk fördelaktiga för kommunen är att snarast möjligt sälja fastigheten i befintligt skick.

Finansiering

Intäkt ifrån försäljningen kommer inte vara som särskilt omfattande. Kostnader för försäljning kommer belasta driften för kommunledningsförvaltningen. Alternativen är att ta kostnader för renovering eller rivning av byggnaden vilket kommer behöva genomföras i närtid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Fastighetsbeskrivning

Slutgiltigt beslut skickas till

Fastighetssamordare A.B

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-06

Diarienummer:
2025/2855-1

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

2025-11-18

2025-12-09

Handläggare

Namn: Anna Blissing
Titel: Tekniska avdelningen

Fastighetsförsäljning Vilshult 1:129

Förslag till beslut

KSau föreslår KF besluta att ge fastighetsavdelningen i uppdrag att kontakta mäklare för att genomföra försäljning av fastigheten Vilshult 1:129

Ärendebeskrivning

Olofströms kommun har ägt fastigheten Vilshult 1:129 sedan 1976. Fastigheten är på 1377kvm. Fastigheten är planlagd för allmänt ändamål, fastigheten ligger inte inom något av de områden som är prioriterade för detaljplanändringar. På fastigheten finns i dagsläget en byggnad på ca 30 kvm som har uppfört som brandstation för Vilshults räddningskår, dock har den använts som förråd och hyrt ut till privatpersoner under många år.

Kommunen har inte användning för fastigheten eller byggnaden under överskådlig framtid.

Yttrande/Bedömning

Byggnaden är i renoveringsbehov och fastighetssamordnare har därför gjort bedömningen att det mest ekonomisk fördelaktiga för kommunen är att snarast möjligt sälja fastigheten i befintligt skick.

Finansiering

Intäkt ifrån försäljningen kommer inte vara som särskilt omfattande. Kostnader för försäljning kommer belasta driften för kommunledningsförvaltningen.

Alternativen är att ta kostnader för renovering eller rivning av byggnaden vilket kommer behöva genomföras i närtid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Fastighetsbeskrivning

Beslutet skickas till

Fastighetssamordare A.B

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Fastighetsbeskrivning Vilshult 1:129

Fastigheten är på 1377kvm och belägen på Medborgarvägen som är en gata med villabebyggelse.

Fastigheten är planlagd för allmänt ändamål, fastigheten ligger inte med inom något av de områden som är prioriterade för detaljplanändringar.

Olofströms kommun har ägt fastigheten Vilshult 1:129 sedan 1976.

På fastigheten finns i dagsläget en byggnad på ca 30 kvm som har uppfört som brandstation för Vilshults räddningskår, men som nyttjas som förråd.

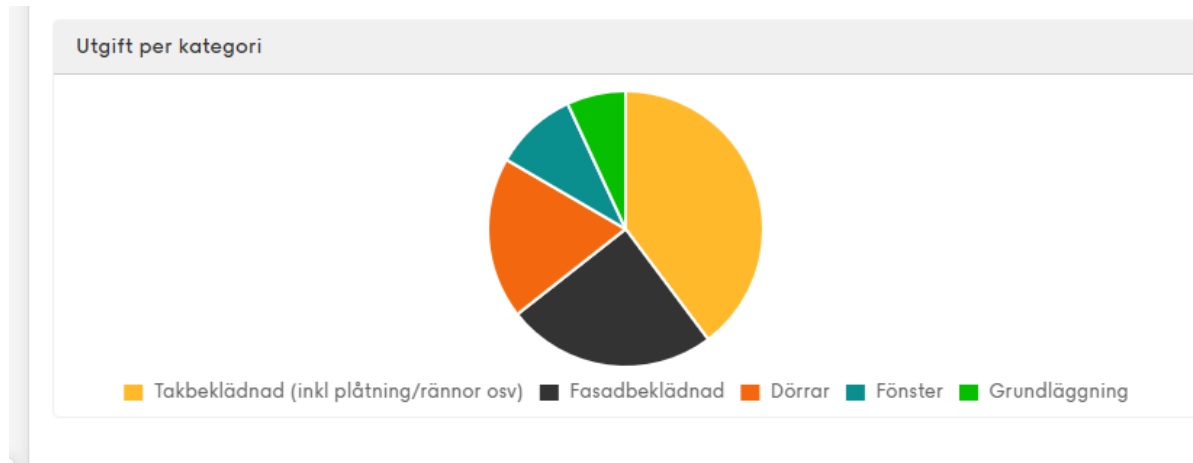

Underhållsbehov

Byggnaden har de närmsta 10 åren ett underhållsbehov som uppskattas till 228tkr enligt vårt underhållsprogram

Offert har dock tagits in för att byta tegelpannorna och i samband med det upptäcktes att även takstolarna behöver åtgärdas vilket ger ytterligare kostnader som inte är inkluderade i det planerade underhållet. Takstolsbytet beror på att konstruktionen skadats pga att underhåll inte utförts i tid.

Att åtgärda taket i närtid är viktigt om byggnaden ska kunna finnas kvar.

Driftskostnader

Kommunen har inga höga driftskostnader för byggnaden då vi enbart gör tillsyn någon gång per år samt röjer sly närmast byggnaden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 202/2025

KS 2025/2401

§ 202/2025 HemsändningsbidragKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige beslutar,**

Kommunfullmäktige ändrar kap 5.2 § 5 i Varuförsörjningsplan 2013-04-22 och ändrar "40 kr" till "1 milliprisbasbelopp".

Ärendebeskrivning

Karoline Mattsson, miljösamordnare/landsbygdsutvecklare, föredrar ärendet.

Maxi ICA Stormarknad Olofström (Maxi) har lyft en önskan om att hemsändningsbidraget enligt kap 5.2 Varuförsörjningsplan ska höjas. Varuförsörjningsplanen beslutades 2013-04-22 §62/2013 KS och Maxi ingick avtal om hemsändningsbidrag med kommunen under 2020.

Företaget som har förbundit sig till hemsändningsbidraget kan debitera kommunen 100 kr per hemsändning till personer som bor på landsbygden. Kommunens definition av landsbygd är alla boende som inte bor i Olofström centralort och Jämshögs tätort. Företaget har även möjlighet att debitera kund 40 kr, utöver den summan debiteras kommunen, per hemsändning. Sammanlagd kompenseras företaget 140 kr per leverans till landsbygden. Finansiering av hemsändningsbidraget är delfinansierat av Tillväxtverket och kommunen kan söka 50% täckning av våra kostnader hos myndigheten.

Frågan från Maxi rör möjligheten att debitera kund ytterligare jämfört med de 40 kr som det kostar kund per hemsändning.

I enlighet med Maxis affärsmodell debiteras alla kunder samma summa för hemleverans. Det innebär att boende i centralorten och i Jämshög debiteras lika mycket som de som bor på landsbygden. Maxi framhåller i sin önskan att de vill ha möjlighet att höja utkörningskostnaden till kund från 40 kr till 80 kr. Grunden för detta är att utkörningar som inte omfattas av hemsändningsbidraget är en förlustaffär för företaget.

Yttrande/Bedömning

Landsbygdsutvecklarens bedömning är att ett alternativ är en höjning av summan som regleras enligt kap 5.2 §5 i Varuförsörjningsplanen. Väljs detta alternativ bör det utifrån ett framtidssäkringsperspektiv regleras utifrån prisbasbelopp och förslaget bör således vara att kostnaden regleras till i förhållande till detta. Prisbasbeloppet var år 2013; 44 500 kr. Prisbasbelopp år 2025 är 58 800 kr. Landsbygdsutvecklaren påpekar att av Maxi föreslagen summa inte står i proportion till prisbasbeloppets utveckling. Hur många milliprisbasbelopp som är aktuellt för Varuförsörjningsplanen lämnar Landsbygdsutvecklaren till Kommunfullmäktige att besluta.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 202/2025

KS 2025/2401

Landsbygdsutvecklaren påpekar att i Varuförsörjningsplanen finns inget som tvingar företag, som förbundit sig till landsbygdsutkörningar, att ta samma kostnad för boende i centralort och Jämshög som för boende på landsbygden. Det står således företaget fritt att debitera de som bor på annan plats än på landsbygden en annan summa än vad som framgår av kap 5.2 § 5 Varuförsörjningsplan.

Landsbygdsutvecklaren påpekar också att det finns en pågående diskussion hos tillväxtverket, som ansvarar för budgeten kopplat till hemsändningsbidraget, hur utformningen av bidraget på sikt ska vara. Diskussionen är även att ta bort bidraget i dess nuvarande form för att flytta nyttan till den som bor på landsbygden.

Landsbygdsutvecklarens bedömning är att viss nytta finns i att invänta den pågående översynen som sker hos Tillväxtverket innan Varuförsörjningsplanen i Olofströms kommun och hemsändningsbidraget omformas.

Finansiering

ICA Maxi Stormarknad Olofströms förslag medför inga högre kostnader än tidigare för Olofströms kommunala verksamhet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts och jämställdhetsperspektivet bedöms inte påverkas av beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Varuförsörjningsplan 13-04-22

Slutgiltigt beslut skickas till

ICA Maxi Stormarknad Olofström

Näringslivsutvecklare K.S.R

Miljösamordnare och landsbygdsutvecklare K.M

Infrastruktur- och Näringslivschef R.J

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-09-22

Diarienummer:
2025/2401-1

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

2025-11-18
2025-12-09

Handläggare

Namn: Karoline Mattsson
Titel: Infrastruktur och näringslivsavdelning

Hemsändningsbidrag

Förslag till beslut

Alt 1. Kommunfullmäktige ändrar kap 5.2 § 5 i Varuförsörjningsplan_2013-04-22 och ändrar "40 kr" till "x milliprisbasbelopp"

Alt 2. Kommunfullmäktige beslutar att lämna Varuförsörjningsplan_2013-04-22 oförändrad.

Alt 3. Kommunfullmäktige beslutar att ta bort kap 5.2 i Varuförsörjningsplan 2013-04-22.

Ärendebeskrivning

Maxi ICA Stormarknad Olofström (Maxi) har lyft en önskan om att hemsändningsbidraget enligt kap 5.2 Varuförsörjningsplan ska höjas. Varuförsörjningsplanen beslutades 2013-04-22 §62/2013 KS och Maxi ingick avtal om hemsändningsbidrag med kommunen under 2020.

Företaget som har förbundit sig till hemsändningsbidraget kan debitera kommunen 100 kr per hemsändning till personer som bor på landsbygden. Kommunens definition av landsbygd är alla boende som inte bor i Olofström centralort och Jämshögs tätort. Företaget har även möjlighet att debitera kund 40 kr, utöver den summan debiteras kommunen, per hemsändning. Sammanlagd kompenseras företaget 140 kr per leverans till landsbygden. Finansiering av hemsändningsbidraget är delfinansierat av Tillväxtverket och kommunen kan söka 50% täckning av våra kostnader hos myndigheten.

Frågan från Maxi rör möjligheten att debitera kund ytterligare jämfört med de 40 kr som det kostar kund per hemsändning.

I enlighet med Maxis affärsmodell debiteras alla kunder samma summa för hemleverans. Det innebär att boende i centralorten och i Jämshög debiteras lika mycket som de som bor på landsbygden. Maxi framhåller i sin önskan att de vill ha möjlighet att höja utkörningskostnaden till kund från 40 kr till 80 kr. Grunden för detta är att utkörningar som inte omfattas av hemsändningsbidraget är en förlustaffär för företaget.

Yttrande/Bedömning

Landsbygdsutvecklarens bedömning är att ett alternativ är en höjning av summan som regleras enligt kap 5.2 §5 i Varuförsörjningsplanen. Väljs detta alternativ bör det utifrån ett framtidssäkringsperspektiv regleras utifrån

prisbasbelopp och förslaget bör således vara att kostnaden regleras till i förhållande till detta. Prisbasbeloppet var år 2013; 44 500 kr. Prisbasbelopp år 2025 är 58 800 kr. Landsbygdsutvecklaren påpekar att av Maxi föreslagen summa inte står i proportion till prisbasbeloppets utveckling. Hur många milliprisbasbelopp som är aktuellt för Varuförsörjningsplanen lämnar Landsbygdsutvecklaren till Kommunfullmäktige att besluta.

Landsbygdsutvecklaren påpekar att i Varuförsörjningsplanen finns inget som tvingar företag, som förbundit sig till landsbygdsutkörningar, att ta samma kostnad för boende i centralort och Jämshög som för boende på landsbygden. Det står således företaget fritt att debitera de som bor på annan plats än på landsbygden en annan summa än vad som framgår av kap 5.2 § 5 Varuförsörjningsplan.

Landsbygdsutvecklaren påpekar också att det finns en pågående diskussion hos tillväxtverket, som ansvarar för budgeten kopplat till hemsändningsbidraget, hur utformningen av bidraget på sikt ska vara. Diskussionen är även att ta bort bidraget i dess nuvarande form för att flytta nyttan till den som bor på landsbygden.

Landsbygdsutvecklarens bedömning är att viss nytta finns i att invänta den pågående översynen som sker hos Tillväxtverket innan Varuförsörjningsplanen i Olofströms kommun och hemsändningsbidraget omformas.

Finansiering

ICA Maxi Stormarknad Olofströms förslag medför inga högre kostnader än tidigare för Olofströms kommunala verksamhet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts och jämställdhetsperspektivet bedöms inte påverkas av beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Varuförsörjningsplan_13-04-22

Beslutet skickas till.

ICA Maxi Stormarknad Olofström

Näringslivsutvecklare KSR

Miljösamordnare och landsbygdsutvecklare KM

Infrastruktur och Näringslivschef RJ

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Varuförsörjningsplan_130422

Varuförsörjningsplan för Olofströms kommun

2013

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Statligt stöd och regionalt serviceprogram	3
2.1 Statligt stöd	3
2.2 Investeringsbidrag	3
2.3 Investeringslån	3
2.4 Servicebidrag	4
2.5 Hemsändningsbidrag	4
2.6 Villkor för stöd	4
2.7 Regionalt serviceprogram	4
3. Tidigare regler för hemsändningsbidrag	5
4. Förändrad butiksstruktur	5
4.1 Befolkningsutveckling på landsbygden	6
4.2 Ny butik på landsbygden - Kyrkhultarn	6
5. Förslag till varuförsörjningsplan	6
5.1 Mål och inriktning	6
5.2 Nya regler för hemsändningsbidrag	6

1. Bakgrund

Hösten 2008 startade Olofströms kommun Leader-projektet Medvind på landsbygden. Landsbygdsutvecklingsprojektet arbetar med strandnära boende, vindkraft och lokal utveckling på landsbygden. Inom ramen för Medvind har nio lokala utvecklingsgrupper/nätverk bildats. Dessa grupper fick i uppdrag att prioritera ett antal viktiga utvecklingsområden. Ett av de prioriterade delprojekten var hemkörning av dagligvaror. En projektgrupp bildades och landsbygdsområden i Farabol och Kyrkhult utsågs till testområden. Under hösten 2012 arrangerades informationsmöten i samarbete med Farabols Byalag, Kyrkhult Äger och PRO i Kyrkhult. Diskussioner har förts med två handlare, ICA Vilboken och Kyrkhultarn. ICA Vilboken valde att delta i en testverksamhet för utkörning av dagligvaror. Förslag framfördes om att utöka verksamheten och erbjuda landsbygdsboende i hela kommunen möjlighet till hemsändningsservice.

2. Statligt stöd och regionalt serviceprogram

2.1 Statligt stöd

Stöd till kommersiell service regleras enligt förordningen SFS 2000:284 och kan lämnas till dagligvarubutiker, varubussar, bensinstationer och i vissa fall till fackhandelsbutiker i landsbygd och glesbygd samt på orter med färre än 1 000 invånare. Syftet med stödet är att upprätthålla vardagsservice i serviceglesa områden. Enligt förordningens 6 § får stöd endast lämnas om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas.

I Blekinge är det länsstyrelsen som handlägger stöd till kommersiell service. Stödformerna investeringsbidrag, investeringslån och servicebidrag söks av näringsidkare direkt hos länsstyrelsen medan kommunerna ansöker om medfinansiering av hemsändningsbidrag.

2.2 Investeringsbidrag

Investeringsbidrag kan beviljas med högst 50 % av godkända utgifter för:

- Inköp, ny- eller ombyggnad eller större reparation av lokal för inredning och utrustning
- Utbildning för butiksägare och anställda inom dagligvaruhandeln

Investeringsbidrag kan beviljas med högst 85 % av godkända utgifter för t ex investeringar som syftar till att öka tillgängligheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga eller investeringar som genomförs för att uppfylla krav som ålagts verksamheten genom föreskrifter i lag eller förordning.

2.3 Investeringslån

Investeringslån kan lämnas för samma typ av investeringar som för investeringsbidrag. Lånet kan även beviljas för anskaffning av varulager.

2.4 Servicebidrag

Servicebidrag kan beviljas vid tillfälliga lönsamhets- och likviditetsproblem om särskilda skäl föreligger. Syftet med bidraget är att förhindra nedläggning av företag som är särskilt viktiga för konsumenternas varuförsörjning.

2.5 Hemsändningsbidrag

Hemsändningsbidrag räknas som stöd till kommersiell service och är ett bidrag till kommuner som delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till konsumenter på landsbygden och i orter med färre än 1 000 invånare. Länsstyrelsen i Blekinge medfinansierar hemsändningsbidraget med 50 % under förutsättning att kostnaden uppgår till minst ett ½ prisbasbelopp per år. **Stöd för kommersiell service på landsbygden omfattar inte tätortsområdena Olofström och Jämshög**, se bilaga 1, bifogad karta. När hemsändningsbidrag beviljas är det hushållets belägenhet som är avgörande inte var butikerna ligger.

2.6 Villkor för stöd (investeringsbidrag/investeringslån/servicebidrag)

Följande krav bör vara uppfyllda för att ett företag ska kunna beviljas stöd:

- Verksamheten ska ligga i ett serviceglost område och bedrivas året runt
- Företaget ska ha ett fast försäljningsställe och sälja dagligvaror, drivmedel, eller i vissa fall fackhandelsvaror
- Företaget kan också bedriva ambulerande försäljning av dagligvaror med varubuss
- Kommunen ska ha planerat varuförsörjningen så att behovet av stöd kan bedömas
- Stöd beviljas normalt inte om det finns mer än en dagligvarubutik på orten eller i dess närhet
- Hushållens genomsnittsliga avstånd till ett alternativt försäljningsställe bör uppgå till minst tio kilometer
- Investeringen får inte påbörjas innan ansökan om stöd har behandlats av länsstyrelsen

2.7 Regionalt serviceprogram

I riktlinjerna för regionala serviceprogram slås fast att innehållet bör förankras i breda regionala partnerskap med företrädare för bl a kommuner och lokala utvecklingsgrupper ". I Olofström är det en lokal utvecklingsgrupp som har initierat arbetet med nya serviceslösningar på landsbygden.

Kommunerna deltog i framtagandet av "Regionalt serviceprogram för Blekinge län 2009-2013. Det Regionala serviceprogrammets övergripande mål är att bidra till en god servicenivå för invånare i Blekinges gles- och landsbygdsområden:

- Ingen invånare i Blekinge ska ha mer än 15 minuters resa till närmaste dagligvarubutik
- Ingen invånare i Blekinge län ska ha mer än 20 km till närmaste drivmedelsstation
- Samtliga butiker ska vara handikappanpassade

- Samordnade servicelösningar ska förbättra servicen och stärka landsbygdsbutikerna

3. Tidigare regler för hemsändningsbidrag

Kommunstyrelsen i Olofströms kommun beslutade att höja hemsändningsbidraget fr o m 2004-01-01 från 35 kr till 90 kr per hemkörning av dagligvaror.

Sedan tidigare hade regler antagits som innebär att hemsändning innefattar dagligvaror, en fast ersättning utgår vid varje tillfälle samt att ersättning utbetalas till handlaren kvartalsvis efter det att blanketter fyllts i och lämnats in.

Utökade regler beslutades i april 1990:

- Hemsändning ges till personer efter bedömning av hemtjänstassistent
- Hemsändning ges oavsett närheten till butiken
- Hemsändning ges högst två gånger per vecka
- Det utökade samarbetet hemtjänst/livsmedelsbutik samt de föreslagna förändringarna föreslogs bli föremål för utvärdering under våren 1991.

När butiken i Gränum upphörde slutade även hemsändningsbidraget att användas. Kunskapen om olika stödformer för kommersiell service är låg och därför har inte andra dagligvarubutiker kommit med förslag om hemsändningsservice förrän en lokal utvecklingsgrupp började efterfråga denna service.

4. Förändrad butiksstruktur

År 1990 deltog en butik, Gränums Livs, i hemsändningsservicen. 2004 var det fortfarande i Gränum genom Gränums Bycenter som butiken erbjöd hemkörning av dagligvaror. I Gränum fanns endast en butik vilket gjorde det möjligt att erbjuda hemsändningsservice.

I Vilshult fanns i början av 2000-talet två dagligvarubutiker, Samings och Bonnies Livs. Även i Kyrkhult fanns det vid denna tidpunkt två butiker och därmed kunde inte hemsändningsbidrag beviljas till varken Vilshult eller Kyrkhult. Idag står både Gränum och Vilshult utan dagligvarubutik, vilket gör att en ny möjlighet till hemsändningsservice kan underlätta för landsbygdsboende.

Utvecklingen i mindre tätorter på landsbygden i Olofströms kommun har följt samma trend som i övriga riket med minskad lönsamhet och nedläggning av dagligvarubutiker. Nedläggningsbeslutet aktualiseras oftast när innehavaren kommer upp i pensionsåldern. Låg lönsamhet och investeringsbehov är exempel på anledningar till varför det är mycket svårt att hitta en köpare som är beredd att satsa på att utveckla en dagligvarubutik på landsbygden.

4.1 Befolkningsutveckling på landsbygden

En jämförelse av befolkningsutvecklingen visar att befolkningen på landsbygden har minskat med 978 invånare till 3 657 invånare från 1992 till 2012. Cirka 28 % av befolkningen i Olofströms kommun bor inom det landsbygdsområde som länsstyrelsen har klassificerat som landsbygd.

4.2 Ny butik på landsbygden - Kyrkhultarn

I november 2005 startade Kyrkhultarn, en dagligvarubutik utmed väg 116 i Kyrkhult. På samma plats finns dessutom en egen bensinmack och en speditiionsfirma. Dagligvarubutiken är en Tempobutik som erbjuder lokalproducerat, butiksstyckat kött och har manuell chark- och ostdisk. I samma byggnad finns även en restaurang med fullständiga rättigheter.

Kyrkhultarn är en självklar samlingsplats i byn och spelar en viktig roll för dagligvaruförsörjningen i norra delarna av Olofströms kommun. Genom införande av hemsändningsservice finns en ny möjlighet för Kyrkhultarn att erbjuda nya och gamla kunder en ny servicelösning genom utkörning av dagligvaror.

När Matöppet i Kyrkhults centrum stängde 2010 blev Kyrkhultarn den enda kvarvarande dagligvarubutiken i Kyrkhult.

5. Förslag till varuförsörjningsplan

5.1 Mål och inriktning

En utökad hemsändningsservice är ett led i genomförandet av Olofströms kommuns övergripande mål *Nära till allt*, vilket ger boende på landsbygd tillgång till bra kommersiell service. Hemsändningsservice kan vara en del i en ökad attraktivitet som medverkar till att förändra trenden och ökar antalet barnfamiljer som satsar på ett boende på landsbygden.

- Stimulera lokala servicestrategier t ex utveckla koncept kring avhämtning av dagligvaror
- Bibehålla butiken på landsbygden
- Främja samverkan inom kommersiell service mellan kommun, Kommunbygderåd, lokala utvecklingsgrupper och näringsliv

5.2 Nya regler för hemsändningsbidrag

§1

Hemsändningsbidrag utgår för hemsändning av dagligvaror fr o m 1 juni 2013 till handlare i Olofströms kommun med 100 kr per hemsändningstillfälle. Resultatet av hemsändningsservicen kommer att utvärderas efter ett år av handlare, kunder och lokala utvecklingsgrupper.

§2

Dagligvaruhandlare med verksamhet i Olofströms kommun, som vill starta med hemsändning av dagligvaror, ansöker om det på särskild blankett som finns på www.olofstrom.se. Ifylld blankett innebär samtidigt att handlaren accepterar att följa regelverket. Beslut fattas av kommunchefen.

§3

Fakturering ska ske kvartalsvis, senast efterföljande månad d v s för månad 1-3 ska fakturering ske månad 4 o s v.

§4

Olofströms kommun ska årsvis, i efterskott, ansöka om medfinansiering från länsstyrelsen i Blekinge.

§5

Kunden betalar en serviceavgift till handlaren på 40 kr per hemsändnings-tillfälle. Servicen kan utnyttjas max en gång per vecka och beloppet per inköp av dagligvaror ska uppgå till lägst 200 kr.

§6

Hemsändningsbidraget kan exempelvis anlitas av sjuka, barnfamiljer och pensionärer. Kravet är dock att man är boende på landsbygden utanför tätortsområdena Olofström/Jämshög i Olofströms kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 203/2025

KS 2025/2525

§ 203/2025 Remiss av betänkandet SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbrukKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Att Olofströms kommun skickar nedanstående yttrande till regeringskansliet avseende betänkandet SOU 2025:93 en robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk.

Ärendebeskrivning

Linnea Persson, teknisk samordnare, föredrar ärendet.

I början på 2024 initierade regeringen en utredning där det skulle genomföras en översyn av den nationella skogspolitiken givet utvecklingen av skogsbruket sedan den skogspolitiska reformen 1993.

Syftet med utredningen är att den ska ligga till grund för att utveckla en framtida ändamålsenlig skogspolitik som ska främja den skogliga tillväxten, ökad tillgång till skoglig biomassa och ett konkurrenskraftigt skogsbruk för att kunna bidra i klimatomställningen, samt möjliggöra för tillväxt och jobb i hela landet.

Utredningen är omfattande och innehållsrik. Den omfattar bland annat en utvärdering av den skogspolitik som bedrivits sedan 1993.

Den svenska skogspolitiska utredningen tar upp flera viktiga delar i utredningen, både frågor kring områdesskydd, skogens klimatnytta, ökad skogsproduktion, mm. I sina olika delar tar den upp bakgrund, problembeskrivning, lösningförslag och konsekvenser.

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun tycker det är bra att regeringen genomfört en skogspolitisk utredning.

De ändringar som är föreslagna i utredningen och som eventuellt blir aktuella framåt för skogsbruket kommer Olofströms kommun förhålla sig till när det blir aktuellt.

Olofströms kommun har därmed inget att erinra på utredningen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Konsekvenserna av barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 203/2025

KS 2025/2525

Slutgiltigt beslut skickas till

Infrastruktur- och näringslivschef R.J

Teknisk samordnare L.P

Regeringskansliet

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-077

Diarienummer:
2025/2525-3**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-11-18**
2025-12-09**Handläggare**

Namn: Linnea Persson

Titel: Teknisk samordnare Offentlig miljö

Yttrande- Remiss av betänkandet SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Förslag till beslut

Att Olofströms kommun skickar nedanstående yttrande till regeringskansliet avseende betänkandet SOU 2025:93 en robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk.

Ärendebeskrivning

I början på 2024 initierade regeringen en utredning där det skulle genomföras en översyn av den nationella skogspolitiken givet utvecklingen av skogsbruket sedan den skogspolitiska reformen 1993.

Syftet med utredningen är att den ska ligga till grund för att utveckla en framtida ändamålsenlig skogspolitik som ska främja den skogliga tillväxten, ökad tillgång till skoglig biomassa och ett konkurrenskraftigt skogsbruk för att kunna bidra i klimatomställningen, samt möjliggöra för tillväxt och jobb i hela landet.

Utredningen är omfattande och innehållsrik. Den omfattar bland annat en utvärdering av den skogspolitik som bedrivits sedan 1993.

Den svenska skogspolitiska utredningen tar upp flera viktiga delar i utredningen, både frågor kring områdesskydd, skogens klimatnytta, ökad skogsproduktion, mm. I sina olika delar tar den upp bakgrund, problembeskrivning, lösningförslag och konsekvenser.

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun tycker det är bra att regeringen genomfört en skogspolitisk utredning.

De ändringar som är föreslagna i utredningen och som eventuellt blir aktuella framåt för skogsbruket kommer Olofströms kommun förhålla sig till när det blir aktuellt.

Olofströms kommun har därmed inget att erinra på utredningen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Konsekvenserna av barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk

Beslutet skickas till

Chef Infrastruktur & Näringsliv R.J

Teknisk samordnare L.P

Regeringskansliet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 205/2025

KS 2025/1256

§ 205/2025 Månadsuppföljning budgetuppföljning oktober 2025 KommunenKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Månadsuppföljningen för oktober med årsprognos godkänns.

Ärendebeskrivning

Karl Andrae, ekonomichef, föredrar ärendet.

Resultatet för perioden jan-oktober blev 43,9 mkr. Detta är 27,9 mkr bättre än budget för motsvarande period. Prognosen för helåret ligger på 17,7 mkr vilket är en budgetavvikelse med samma summa eftersom budget ligger på ett nollresultat.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet rör ej barn.

Ärendet rör ej jämställdhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Månadsuppföljning oktober 2025

Slutgiltigt beslut skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomichef K.A

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-12

Diarienummer:
2025/1256-4

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen

2025-11-18
2025-12-09

Handläggare

Namn: Karl Andrae

Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Månadsuppföljning budgetuppföljning oktober 2025 Kommunen

Förslag till beslut

Månadsuppföljningen för oktober med årsprognos godkänns.

Ärendebeskrivning

Resultatet för perioden jan-oktober blev 43,9 mkr. Detta är 27,9 mkr bättre än budget för motsvarande period. Prognosen för helåret ligger på 17,7 mkr vilket är en budgetavvikelse med samma summa eftersom budget ligger på ett nollresultat.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet rör ej barn.

Ärendet rör ej jämställdhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Bilagor

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och ekonomichefen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Månadsuppföljning202510

Månadsuppföljning 2025-10

Underlag till KSau 2025-11-18 & KS 2025-12-09

Förutsättningar för sammanställningen

Sammanställt av de olika nämndernas rapporter

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ekonomichefens kommentarer.....	3-4
Driftbudgetens avräkning per nämnd.....	5
Driftbudgetens avräkning detaljerad avstämning mot resultaträkningen.....	6
Investeringsbudgetens avräkning per nämnd.....	7
Driftsuppföljning Kommunstyrelsen.....	8-11
Investeringsredovisning Kommunstyrelsen.....	12-16
Exploateringsredovisning Kommunstyrelsen.....	17-18
Driftsuppföljning Utbildningsnämnden.....	19-22
Investeringsredovisning Utbildningsnämnden.....	23
Driftsuppföljning Kultur- och Fritidsnämnden.....	24-25
Investeringsredovisning Kultur- och Fritidsnämnden.....	26
Driftsuppföljning Socialnämnden.....	27-32
Investeringsredovisning Socialnämnden.....	33
Månadsuppföljning Finansieringen.....	34-36

Månadsuppföljning oktober 2025

Ekonomichefens kommentarer

Avrapportering enligt finanspolicyn

Koncernen:

Total upplåning: 1 157,3 mkr

Genomsnittsränta: 2,79 %

Genomsnittlig ränte- & kapitalbindning: 2,87 år

Enhet	Koncernkonto, mkr Borgen*, mkr	
Olofströms kommun	43,7	-
Olofströmshus	36,2	583,5
Holje Holding	1,3	0,0
Olofströms Kraft	14,2	274,7
Summa	95,4	858,2

Tillkommer borgen för VMAB 16,4 mkr. Kommunen har också egna lån på 299,1 mkr.

* Avser utnyttjat borgensutrymme – outnyttjat borgensutrymme ingår alltså inte i summorna. Tabellen ovan är per 2025-10-31. Kommunen upptar ett nytt lån den 20/11 på 58,0 mkr som inte är med i ovanstående eftersom rapporten avser förhållandet den 31/10.

Summering månadsrapport

Resultatet för perioden **jan-okt** blev 43,9 mkr.

Det är 27,9 mkr bättre än budget för motsvarande period. Prognosen för helåret ligger på 17,7 mkr vilket är en budgetavvikelse med samma summa eftersom budget ligger på ett nollresultat.

Vid en genomgång av lagda prognoser ser det ut enligt följande:

Finansieringen; prognos 8,3 mkr

De positiva avvikelserna består främst av följande:

- Kvar i KS-förfogande 7,6 mkr
- Finansiella kostnader 5,6 mkr
- Generella statsbidrag och utjämning 2,2 mkr
- Finansiella intäkter 2,0 mkr

De negativa avvikelserna består främst av följande:

- Skatteintäkter -6,4 mkr
- Finansiell leasing -2,9 mkr

Kommunstyrelsen; prognos 5,8 mkr

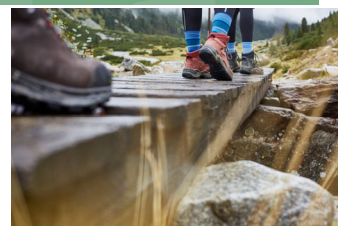
Avvikelserna består främst av följande:

- Ej tillsatta tjänster o sjukskrivningar 2,3 mkr
- Markförsäljning 1,0 mkr

Elförbrukning och underhåll av gatubelysning 0,5 mkr

Kommunala gator 0,5 mkr

Utredningar 0,4 mkr

Kultur- och Fritidsnämnden; prognos -0,5 mkr mot budget

- -0,4 mkr Kulturhuset – högre kostnader och lägre intäkter än budgeterat
- -0,3 mkr Lägre intäkter för Holjebadet pga renoveringen
- Övrigt netto 0,2 mkr

Socialnämnden; prognos 3,0 mkr

Se fullständig tabell under Socialnämndens sidor.

De positiva avvikelserna består främst av följande:

- Statsbidrag 4,4 mkr
- Lönekostnader 16,8 mkr
- Arbetsmarknadsåtgärder 2,1 mkr
- Andra intäkter 0,7 mkr
- Övriga kostnader 3,3 mkr

De negativa avvikelserna består främst av följande:

- Placeringar 16,5 mkr (varav Funktionsstöd -1,0 mkr, IFO -14,7 mkr, Äldre omsorg -0,7 mkr)
- Ekonomiskt bistånd -3,9 mkr
- Hyror -0,6 mkr
- Transport daglig verksamhet -0,6 mkr
- Inhyrd personal -2,7 mkr

Utbildningsnämnden; prognos 1,1 mkr

Verksamhet (prognos)	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förskola -1,5 mkr	Interkommunal ersättning +0,5 mkr	Löner -1,7 mkr, Måltider -0,5 mkr
Fritidshem -0,6 mkr	Måltider 0,1 mkr	Personal särskilda behov -0,4 mkr, Barnomsorgsavgifter -0,3 mkr
Förskoleklass -0,5 mkr	Ersättning Migrationsverket 0,1 mkr	Personal särskilda behov -0,6 mkr
Grundskola & Anpassad grundskola -2,2 mkr	Statsbidrag 2025 +3,2 mkr, Migrationsverket +1,2 mkr, Ersättning Migrationsverket 0,2 mkr	Återbetalning statsbidrag 2024 ca -1,0 mkr • Skolskjuts ca -0,4 mkr • Interkommunal ersättning (fler elever ut, färre in) ca -2,7 mkr • Fler och mer resurskrävande elever i anpassad grundskola, löner ca -1,4 mkr • Övriga inköp ca -1,3 mkr • Skolmåltider & vaktmästare ca -0,2 mkr
Gymnasiet +4,1 mkr	• Interkommunala ersättningar ca +1,3 mkr • Skolskjuts ca +1,5 mkr • Statsbidrag Lärhjälps & Personalförstärkning ca +1,0 mkr • Skolmåltider & övriga inköp ca +0,7 mkr • Ersättningar från Migrationsverket ca +0,2 mkr	• Löner ca -0,5 mkr mot budget
Vuxenutbildning +2,1 mkr	• Statsbidrag Gränslöst (årets) ca +0,5 mkr • Ersättningar från Migrationsverket ca +0,5 mkr • Yrkehögskola – Automation & Robot ca +0,3 mkr • Interkommunala ersättningar sammantaget på budget (ingen negativ avvikelse)	Inga större negativa prognosavvikelser specificerade
Gemensam administration -0,4 mkr	Kompetensutveckling ca +0,2 mkr bättre än budget	Personal under rehab -0,6 mkr

För ytterligare kommentarer kring de olika nämndernas prognoser se respektive nämnders sidor.

Ny prognos från SKR beräknas komma: 2025-12-11

Karl Andræ 12 november 2025

Driftbudgetens avräkning per nämnd

	Helårs- budget inkl. TA	Prognos helår	Period- budget inkl. TA	Red. 2025-10	Red. 2024-10	Avvik. period- budget ./. Utfall	Avvik. års- budget ./. progn.
Kommunstyrelsen	118 544	112 755	96 132	89 434	82 088	6 698	5 789
Revisionen	1 390	1 390	1 158	754	741	404	0
Kultur- och fritidsnämnden	49 093	49 593	40 776	41 261	39 910	-485	-500
Utbildningsnämnden	359 867	358 767	295 269	290 232	293 380	5 038	1 100
Socialnämnden	475 478	472 478	395 092	382 179	381 590	12 914	3 000
Finansieringen	-1 004 372	-1 012 708	-844 466	-847 779	-820 551	3 313	8 336
Summa totalt:	0	-17 725	-16 038	-43 919	-22 842	27 881	17 725

Månadsuppföljning 2025-10

Avstämning mellan driftsbudgetens avräkning och resultaträkningen

	Utfall 2025-10-31	Helårsbudget 2025	Prognos Samtliga nämnder	Avvikelse Prognos Samtliga nämnder	Utfall 2025-10-31	Utfall 2025-10-31	Utfall 2025-10-31	Utfall 2025-10-31	Utfall 2025-10-31	Utfall 2025-10-31
	Samtliga nämnder	Samtliga nämnder	Samtliga nämnder	Samtliga nämnder	KS	KFN	UBN	SN	FINANS	REV
Verksamhetens intäkter	-308 940	-344 370	-350 305	5 935	-166 136	-6 021	-74 716	-62 068	2	0
Avgår interna poster	152 768	180 519	179 884	635	147 763	1 982	837	2 185	0	0
Summa enligt resultaträkning	-156 172	-163 851	-170 421	6 570	-18 373	-4 039	-73 879	-59 883	2	0
Verksamhetens kostnader	1 065 011	1 312 794	1 311 717	1 077	221 949	46 976	364 347	448 652	-17 667	754
Avgår interna poster	-152 768	-180 519	-179 884	-635	-19 236	-24 586	-77 404	-30 480	-1 062	0
Summa enligt resultaträkning	912 243	1 132 275	1 131 833	442	202 713	22 390	286 943	418 172	-18 728	754
Avskrivningar/Nedskrivningar	32 748	27 789	28 106	-317	22 368	143	551	948	8 738	0
Nettokostnader	788 820	996 213	989 518	6 695	206 708	18 494	213 615	359 238	-9 989	754
Skatteintäkter	-576 513	-698 352	-691 904	-6 448	0	0	0	0	-576 513	0
Generella statsbidrag	-260 441	-303 654	-313 565	9 911	0	0	-65	-5 459	-254 916	0
Verksamhetens resultat	-48 134	-5 793	-15 951	10 158	206 708	18 494	213 550	353 778	-841 418	754
Finansiella intäkter	-22 381	-23 305	-25 486	2 181	0	0	0	0	-22 381	0
Avgår interna poster	11 564	14 118	14 357	-239	0	0	0	0	11 564	0
Summa enligt resultaträkning	-10 817	-9 187	-11 129	1 942	0	0	0	0	-10 817	0
Finansiella kostnader	26 596	29 098	23 712	5 386	11 253	163	116	106	14 959	0
Avgår interna poster	-11 564	-14 118	-14 357	239	-11 217	-136	-112	-100	0	0
Summa enligt resultaträkning	15 032	14 980	9 355	5 625	35	27	4	6	14 959	0
Finansnetto	4 215	5 793	-1 774	7 567	35	27	4	6	4 142	0
Årets res. enligt resr.	-43 919	0	-17 725	17 725	206 743	18 521	213 554	353 784	-837 276	754
Årets res. enligt driftb. avr.	-43 919	0	-17 725	17 725	89 434	41 261	290 232	382 179	-847 779	754

* Raderna visas avrundade men innehåller samtliga decimaler. Summorna kan därför skilja vid en manuell summering av raderna.

Investeringsbudgetens avräkning per nämnd

	Helårsbudget inkl. TA	Redovisning 2025-10-31	Återstår av helårsbudget inkl TA	Prognos kvarstående investeringar 2025
Kommunstyrelsen	360 352	168 669	191 683	51 901
Kultur- och fritidsnämnden	365	0	365	365
Utbildningsnämnden	1 450	825	625	625
Socialnämnden	1 800	158	1 642	1 642
Summa totalt:	363 967	169 652	194 315	54 533

Månadsuppföljning 2025-10
Driftsredovisning

**Kommunstyrelsen/
Kommunledningsförvaltningen**
 Nämndsordförande: Morgan Bengtsson
 Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Helårs- budget	Prognos 2025	Budget 2025-10-31 Ack budget	Utfall 2025-10-31 Ack utfall	Utfall 2024-10-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 1 Kommunstyrelsen							
Intäkter exkl kapital	-189 890	-191 825	-154 163	-166 136	-158 509	1 935	11 973
Kostnader exkl kapital	268 923	264 369	217 370	221 984	214 002	4 554	-4 615
Kapitalintäkter	0	0	0	0	0	0	0
Kapitalkostnader	39 511	40 211	32 926	33 586	26 595	-700	-660
NETTO:	118 544	112 755	96 132	89 434	82 088	5 789	6 698
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	4 819	4 819	3 999	3 692	3 618	0	307
11 Stöd till politiska partier	1 040	1 040	867	817	833	0	50
13 Övrig politisk verksamhet	2 142	2 442	1 857	2 095	1 909	-300	-238
15 Kommunledning	23 427	22 227	19 327	18 287	16 785	1 200	1 040
16 Kommunledning/personal	12 478	11 978	10 212	8 985	8 268	500	1 227
17 Tekniska kontoret	2 256	2 106	1 865	1 652	1 787	150	213
18 Plan och utvecklingsavdelning	1 954	1 954	1 621	1 616	1 690	0	6
20 Fysisk o teknisk planering	5 839	3 999	4 838	2 868	3 132	1 840	1 970
21 Markförsörjning	1 304	295	1 062	-109	209	1 009	1 171
22 Näringslivsfrämjande åtgärder	6 369	5 769	5 280	4 353	4 702	600	927
23 Turismverksamhet	315	315	262	91	110	0	172
24 Gator, vägar o parkering	26 843	25 843	19 978	17 597	19 194	1 000	2 381
25 Parkverksamhet	7 351	7 351	5 722	5 470	5 869	0	253
26 Miljö- o hälsoskydd	4 520	4 430	3 760	3 548	3 912	90	212
27 Räddningstjänst & krishantering	13 284	13 284	11 061	10 932	10 506	0	129
30 Allmän fritidsverksamhet	525	725	676	902	575	-200	-226
31 Allmän kulturverksamhet	0	0	0	0	1	0	0
34 Idrotts- o fritidsanläggningar	498	498	405	388	183	0	17
60 Flyktingverksamhet	24	24	14	15	22	0	0
61 Arbetsmarknadsåtgärder	0	0	0	2	0	0	-2
71 Fastighetsadministration	-8	-8	-34	216	-830	0	-250
72 Egna förvaltningsfastigheter	-3 281	-3 281	-3 731	-2 686	-5 765	0	-1 045
73 Förhyrda förvaltningsfastigheter	3 281	3 281	2 734	2 671	2 802	0	63
75 Kost	396	396	399	1 702	-619	0	-1 302
76 Teknisk service	-48	-48	-41	235	43	0	-275
77 Lokalvård	-72	-72	-90	-460	-670	0	370
78 Vaktmästeri	-74	-74	-145	133	-301	0	-278
79 Övrig teknisk service	22	22	13	32	36	0	-19
81 Markförsörjning o bostadsområden	-711	-711	843	1 023	837	0	-181
83 Kommunikationer	3 915	4 015	3 263	3 304	3 204	-100	-41
87 Avfallshantering	136	136	113	65	49	0	48

Månadsuppföljning 2025-10

Nämndsordförande: Morgan Bengtsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

Sammanfattning

Prognosen är beräknad till 5,8 mkr vilket är 2,7 mkr bättre än augusti. Förändringen beror främst på ej tillsatta tjänster och högre bygglovs intäkter samt ej nyttjad budget för utredning idrottsfältet och kommunala vägar.

POSITIVT

- Vakans på tjänst i övergripande planering 0,8 (0,5) mkr
- Markförsäljning 1,0 (1,0) mkr
- Sjukskrivningar och glapp vid återtillsättande av tjänster. 1,5 (1,3) mkr
- Elförbrukning och underhåll av gatubelysning 0,5 (0,5) mkr
- Kommunala gator 0,5 mkr
- Utredning idrottsfältet 0,7
- Bygglovs intäkter 0,4
- Lägre it-kostnader inom kommunikation 0,2 (0,2) mkr
- Övrigt 0,7 (0,3) mkr

NEGATIVT

- Överförmyndarverksamhet 0,3 (0,3) mkr
- Seniorskort till fria bussresor 0,2 (0,2) mkr

PERIOD TOTALT: 6,7 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS TOTALT: 5,8 mkr bättre än årsbudget

13 Övrig politisk verksamhet

Verksamhetsövergång av överförmyndarverksamheten medför högre kostnader.

NETTO: 0,2 mkr sämre än periodbudget

PROGNOS: 0,3 mkr sämre än årsbudget

15 Kommunledning

Administrativavdelningen har lägre lönekostnader pga. sjukskrivning. För perioden ligger det ett underskott på IT-avdelningen pga. stora inköp, en del beräknas återställas men ändå en prognos på -0,2 mkr som fördelas på hela kommunen.

NETTO: 1,0 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: 1,2 mkr bättre än årsbudget

16 Kommunledning/personal

Sjukskrivningar på bemanningsenheten och föräldraledighet på HR som inte har ersatts fullt ut medför lägre personalkostnader.

NETTO: 1,2 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS 0,5 mkr bättre mot årsbudget

17 Tekniska kontoret

Teknisk chef slutade vid halvårsskiftet och är inte tillsatt.

Teknisk samordnare blir chef från september och ny högre lön.

NETTO: 0,2 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS 0,2 mkr bättre mot årsbudget

20 Fysisk o teknisk planering

Bygglovsintäkterna är högre än periodbudget 0,5 mkr och beror på ett par större enskilda intäkter från industriföretag och prognos 0,4 mkr högre än budget.

Vakant tjänst ett par månader på Plan o Bygg ger 0,2 mkr mot periodbudget.

Finns budget för ett driftsprojekt om "Utredning Idrottsfältet" 0,7 mkr för 2025 (0,6 mkr period 202501-202510), som inte nyttjats. Däremot har man gjort utredningar som avser Sydostlänken och bangård med 0,3 mkr som det inte finns budget för. Totalt ligger Plan o Bygg 1,4 mkr bättre än budget, prognos 1,0 mkr bättre än årsbudget.

Utredartjänst kommer inte bli tillsatt medför en besparing 0,8 mkr

NETTO: 2,0 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: 1,8 mkr bättre än årsbudget

21 Markförsörjning

Försäljning av mark (0,7 mkr) och tomter.

NETTO: 1,1 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: 1,0 mkr bättre än årsbudget

22 Näringsfrämjande åtgärder

Pensionsavgång på näringslivschef gör att det blir en vakans innan tjänsten blir tillsatt medför lägre lönekostnader, 0,4 mkr.

På kommunikation är det budgeterat för IT-kostnader som inte kommer utnyttjas, 0,2 mkr.

NETTO: 0,9 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: 0,6 mkr bättre än årsbudget

24 Gator, vägar o parkering

Mycket arbete pågår och är inte slutfört. Elförbrukningen (0,2 mkr) och underhållet på gatubelysning (0,3 mkr) har minskat eftersom man bytt ut armaturer under flera år. Kommunala gator prognos 0,5 mkr bättre mot årsbudget då vi haft en mild vinter och mindre akut underhåll.

NETTO: 2,4 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: 1,0 mkr bättre mot årsbudget

30 Allmän fritidsverksamhet

Tidigare har man köpt skötseln av rastplatser på leder och kanotleder av Arbetscenter. Eftersom denna tjänst nu inte längre tillhandahålls från Socialförvaltningen får det lösas med bland annat tid från vaktmästartid vilket blir dyrare.

NETTO: 0,2 sämre än periodbudget

PROGNOS: 0,2 mkr sämre än årsbudget

60 Flyktingverksamhet

Under perioden var det ett överskott i verksamheten med 1,6 mkr vilket har bokats mot balansräkningen.

NETTO: Oförändrad mot periodbudget

PROGNOS: Oförändrad mot årsbudget

72 Egna förvaltningsfastigheter

Lägre kostnader för el och vatten än ett normalår, 1,3 mkr.

Kostnader för stämpelskatt Kulturhuset 0,5 mkr som inte var med i budget.

Kostnader inför rivning av Toffelvägen 0,1 mkr (miljöinventering).

En del akuta åtgärder bland annat på Ishallen (0,7 mkr) som är större än periodbudget.

Kapitaltjänstkostnad 0,7 mkr högre än periodbudget, då investeringsbudget för 2025 inte är medräknad i internhyran.

NETTO: 1,0 mkr bättre än periodbudget

PROGNOS: Oförändrad mot årsbudget

75 Kosten

Lägre försäljning av måltider till äldreomsorgen och skola samt högre livsmedelskostnad per portion.

Prognosen beräknas bli -1,8 mkr och avvikelsen justeras mot övriga verksamheter vid bokslutet.

NETTO: 1,3 mkr sämre än periodbudget

PROGNOS: Oförändrad mot årsbudget

76 Teknisk service

Ny verksamhet och mycket ny personal som har behövts läras upp till följd av extra bemanning.

Prognos beräknas bli -0,3 mkr och avvikelsen justeras mot övriga förvaltningar vid bokslut.

NETTO: 0,3 mkr sämre än periodbudget

PROGNOS: Oförändrad mot årsbudget

78 Vaktmästeri

Omsättning på tjänster och flera sjukskrivningar gör högre personalkostnader än budgeterat.

Prognosen beräknas bli -0,4 mkr och avvikelsen justeras mot övriga förvaltningar vid bokslut.

NETTO: 0,3 mkr sämre än periodbudget

PROGNOS: Oförändrad mot årsbudget

83 Kommunikationer

Seniorkort med fria bussresor gick ut till 70 år och äldre i kommunen under mars månad. Kostnader för tillverkning och utskick av korten uppgår till strax över 100 tkr, dessutom tillkommer sedan kostnader

för resorna. Prognos totalt 0,1 mkr för året
vilket vi inte har budget för.

NETTO: Oförändrad mot periodbudget

PROGNOS 0,1 mkr sämre än årsbudget

PERIOD TOTALT: 6,7 mkr bättre än
periodbudget

PROGNOS TOTALT: 5,8 mkr bättre än
årsbudget

Månadsuppföljning 2025-10

Investeringsredovisning

(netto redovisad)

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Morgan Bengtsson

Förvaltningschef: Iréne Robertsson

PROJEKT		Budget	Ing.	Redovisn.	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	S:A	Avvikelse	Status
		inkl TA 2025	nedlagt	-25-10- 31	Kvarst 2025	2025	totalt alla år	kvarst. totalt	Projekt totalt	totalt	
210100025	Investeringsram för Kommunledningsförvaltningen	2 000	0	250	250	1 500	2 000	250	500	1 500	Löpande
210311012	Skyddsport mot översvämning	334	11 156	4 678	-1 834	-2 510	14 000	-1 834	14 000	0	Fortsätter -26
210411025	Markinköp järnvägsstation Vilshult	900	0	0	0	900	900	900	900	0	Fortsätter -26
220110025	Investeringsram för kommunens fastigheter	4 800	0	919	355	3 526	4 800	355	1 274	3 526	Löpande
220210024	Investeringsram utbyte komponenter i fastigheter	0	11 445	30	0	-30	11 475	0	11 475	0	Löpande
220210025	Investeringsram utbyte komponenter i fastigheter	12 400	0	8 365	4 035	0	12 400	4 035	12 400	0	Löpande
220310025	Utemiljö skolor o förskolor	1 300	0	740	560	0	1 300	560	1 300	0	Löpande
220510025	Fastigheter, skalskydd och larm	1 300	0	208	647	445	1 300	647	855	445	Löpande
220610025	Akustikåtgärder skolor och förskolor	660	0	68	467	125	660	467	535	125	Löpande
220700025	Eleffektiviseringar fastigheter	2 600	0	1 293	1 307	0	2 600	1 307	2 600	0	Löpande
223010424	Nytt lekland och ny varmvattenbassäng	24 389	3 811	21 117	3 272	0	28 200	3 272	28 200	0	Avslut -25
223210425	Ishallen, renovering	6 000	0	702	56	5 242	12 000	11 298	12 000	0	Fortsätter -26
223410425	Dannfältshallen, byte sportgolv	2 350	0	2	0	2 348	2 350	2 348	2 350	0	Fortsätter -26
223510425	Lilla Holje, fjärrvärmeanslutning	2 500	0	0	500	2 000	2 500	2 500	2 500	0	Fortsätter -26
223820424	Motorpavallen, värmeanläggning	310	890	14	0	296	1 200	0	904	296	Klart
225811622	Nordenberg, kamera P-plats	50	300	29	0	21	350	0	329	21	Klart
225811625	Nordenberg, flexomklädningsrum EHT-del	2 105	0	1 004	1 101	0	2 105	1 101	2 105	0	Avslut -25
225841621	Nordenberg, ombyggn SO-hall o bibliotek - utredning	0	14	-14	0	14	0	0	0	0	Görs ej
225911623	Vilboksskolan, ombyggnad disklinje	360	0	0	0	360	360	360	360	0	Fortsätter -26
226810325	Rödhufts förskola, renovering kök	6 000	0	565	50	5 385	6 000	5 435	6 000	0	Fortsätter -26
227311320	Nytt särskilt boende	268 191	49 343	120 209	27 800	120 182	317 534	99 586	269 138	48 396	Fortsätter -26
228312425	Kulturhuset, utbyte läktare	2 400	0	200	2 200	0	2 400	2 200	2 400	0	Avslut -25
230101725	Beläggning enligt plan	6 200	0	4 813	1 387	0	6 200	1 387	6 200	0	Löpande
230201725	Trafiksäkerhet	260	0	0	260	0	260	260	260	0	Löpande

PROJEKT		Budget	Ing.	Redovisn.	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	S:A	Avvikelse	Status
		inkl TA 2025	nedlagt	-25-10- 31	Kvarst 2025	2025	totalt alla år	kvarst. totalt	Projekt totalt	totalt	
230601720	Brorenoveringar	186	614	186	0	0	800	0	800	0	Klart
230601725	Inv ram komponentbyte broar	1 050	0	1 022	28	0	1 050	28	1 050	0	Löpande
231411723	Lisebacke, vägbyggnad	207	393	231	0	-24	600	0	624	-24	Klart
231611725	Spontning slänt Övre Brogatan	1 950	0	187	1 763	0	1 950	1 763	1 950	0	Avslut -25
232111725	GC-väg Bommarevägen mot Olsagatan	980	0	467	513	0	980	513	980	0	Avslut -25
232121725	GC-väg längs JÅmshögsvägen (farthinder Idrottsv)	750	0	0	750	0	750	750	750	0	Avslut -25
232131725	GC-väg mot Kyrkhult - utredning	500	0	271	229	0	500	229	500	0	Avslut -25
233111425	Byutveckling	500	0	270	230	0	500	230	500	0	Löpande
234511725	Förnyelse armaturer gatubelysning	3 900	0	400	3 500	0	3 900	3 500	3 900	0	Löpande
234531725	Trafiksignaler Östra o Västra Storgatan	1 300	0	29	1 271	0	1 300	1 271	1 300	0	Avslut -25
235211725	Cykelgarage vid Himmelsberget	620	0	117	503	0	620	503	620	0	Avslut -25
235311425	Lekmiljö - utveckling	400	0	61	339	0	400	339	400	0	Löpande
241111925	Utveckling Sveriges sydligaste vildmark	600	0	238	362	0	600	362	600	0	Avslut -25
NETTO:		360 352	77 966	168 671	51 901	139 780	446 844	145 922	392 559	54 285	

* Summa investeringar har avrundats för respektive rad. Totalsumma för redovisade investeringar kan därför skilja sig marginellt mot radsummorna.

Månadsuppföljning 2025-10

Nämndsordförande: Morgan Bengtsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

Kommentarer till investeringsredovisning

210100025 – Investeringsram för Kommunledningsförvaltningen

Löpande investeringsprojekt som nyttjas av förvaltningens verksamheter. Lokalvården har investerat i en ny Z-vattenmaskin.

210311012 – Skyddsport mot översvämning

Mark- och Miljödomstolens beslut har nu vunnit laga kraft och avtalet mellan Olofströms kommun, OKAB och Volvo rörande finansiering har påtecknats. Genomförande av entreprenaden sker under perioden 2023-2027.

Mycket glädjande att MSB beviljade bidrag på totalt 20 mkr, (vilket ska delas mellan kommunen OKAB och Volvo). I september 2024 utbetalades i förskott halva detta belopp och kommunens del av bidraget var ca 3,4 mkr.

210411025 – Markinköp järnvägsstation Vilshult

Förs dialog med markägaren.

220110025 – Investeringsram för kommunens fastigheter

Löpande investeringsprojekt som kan nyttjas till att göra verksamhetsanpassningar eller komponentbyte på kommunens fastigheter.

220210025 – Investeringsram utbyte komponenter i fastigheter

Löpande investeringsprojekt som används för att byta ut komponenter på de kommunala fastigheterna.

Allt för liten budget för att klara de egentliga behoven för att bibehålla fastigheternas värde. Mycket skjuts till nästkommande år.

Bland annat är följande utfört i år:

Byte av liner i 25-metersbassängen på Holjebadet, byte brandlarm Ridstallet, fasadåtgärder Rättaregården, takbyte Museum Lilla holje, byte personalkök och skadat klinkergolv Nordenberg, markåtgärder för att klara tillgänglighetskraven på Vilboksskolan.

220310025 – Utemiljö skolor och förskolor

Utemiljön på Kyrkhults förskola är färdigställd. Utemiljön har till viss del tillgänglighetsanpassats, förnyats och åtgärder för att förenkla driften har genomförts i projektet.

Entreprenad med utemiljön på Vilboksskolan pågår. Äldre utrustning tas bort och ersätts med ny och mer ändamålsenlig.

220510025 – Fastigheter, skalskydd och larm

Större åtgärder är utförda på Kulturhuset, Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan. Mindre åtgärder är utförda på Åvallen och Ishallen.

220610025 – Akustikåtgärder skolor och förskolor

Åtgärder har utförts på Kyrkhults skola och kommer under året att utföras på Kyrkhults förskola och Nordenbergsskolan,

220700024 – Eleffektiviseringar fastigheter

Belysningsbyten har gjorts på bland annat Kyrkhults skola, Vilboksskolan, Jämshögs skola, Nordenbergsskola, Vilboksskolan, Brännaregårdsskolan och Sim- o Idrottshallen.

223010424 – Nytt lekland och ny varmvattenbassäng

Entreprenad pågår och förväntas vara klar december 2025.

223210425 – Ishallen, renovering

Förprojektering klar och återsrapportering till KFN har gjorts. Inriktningsbeslut för ombyggnaden behöver fattas.

223410425 – Dannfältshallen, byte sportgolv

Upphandling pågår och entreprenaden planeras till sommaren 2026.

223510425 – Lilla Holje, fjärrvärmeanslutning
Pausat

223820424 – Motorpavallen, värmeanläggning

Färdigställt

225811622 – Nordenberg, kamera P-plats

Färdigställt

225811625 – Nordenberg, flexomklädningsrum EHT-del
Färdigställt

225911623 – Vilboksskolan, ombyggnad disklinje

Inväntar storköksutredning

226810325 – Rödhults förskola, renovering kök

Inväntar storköksutredning

227311320 – Nytt särskilt boende

Byggnaden är nu tät och arbete med installationer pågår. Entreprenaden ska vara färdigställd senast 18 september 2026.

228312425 – Kulturhuset, utbyte läktare

Upphandling klar. Entreprenad är inplanerad till dec-feb.

230101725 – Beläggning enligt plan

Löpande investeringsprojekt. Bland annat har Dahlénvägen, Rådjursvägen, Hallonvägen, del av Vilshultsvägen, Ingenjörsgatan,

Klöverängsvägen, Vassliden och Trädgårdsvägen iordningstälts.

230201725 - Trafiksäkerhet

Löpande investeringsprojekt. Farthinder Timmermansgatan.

230601720 – Brorenoveringar

Avsatta medel för reparation av Liljenborgsbron. Klar.

230601725 – Inv ram komponentbyte broar

Löpande investeringsprojekt. Reparationer på broar vid Ådalsvägen, Västra Storgatan och Norra Ringvägen

231411723 – Lisebacke, vägbyggnad
Klar.

231611725 – Spontning slänt Övre Brogatan

Projektering genomförd. Geoteknik och undersökningar genomförda. Förenklad utformning efter genomförd geoteknik, projektet beräknas kunna genomföras billigare än vad som avsatts i investeringsbudgeten.

232111725 – GC-väg Bommarevägen mot Olsagatan

Pågår. Avslutas under november.

232121725 – GC-väg Längs Jämshögsvägen (farthinder Idrottsvägen)

Pågår. Avslutas under november, där farthinder hänskjuts till 2026.

232131725 – GC-väg mot Kyrkkhult - utredning

Utredning pågår.

233111425 – Byutveckling

Hemsjö har fått en ny lekplats, samt så har asafaltering av en parkeringsyta genomförts. Genomförande av resterande åtgärder i Hemsjö planeras att genomföras under hösten. Flera dialoger har hållits i

Gränum och Jämshög. Senast deltog vi på föräldramötena på skolorna för att informera om projektet. Projektering av förslag till Gränums by har påbörjats och där ligger fokus i fas 1 att genomföra en rörelsemiljö för barn.

23451172 – Förnyelse armaturer på gatubelysning

Pågår, fortlöpande. Prognos är att samtliga medel inte kommer upparbetas.

234531725 – Trafiksignaler Östra o Västra Storgatan

Pågår. Konsult genomför projektering. Fortsätter 2026.

235211725 – Cykelgarage vid Himmelsberget

Pågår.

235311425 – Lekmiljö - utveckling

Delar av investeringsmedlen har använts till lekplatsen i Hemsjö som utvecklas i samband med byutvecklingsprojektet.

Mindre lekredskap kommer köpas in till storlekplatsen för att byta ut söndrig utrustning samt addera lite nytt.

241111925 – Utveckling Sveriges sydligaste vildmark

Ny toalett är inköpt och placerad i Halens naturreservat vid Mylleviks rastplats.

En toalett är inköpt till Slagesnäs rastplats. Båda toaletterna ersätter gamla ej funktionella toaletter.

Månadsuppföljning 2025-10

Exploateringsredovisning

(nettoredovisad)

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Morgan Bengtsson

Förvaltningschef: Iréne Robertsson

		Budget	Ing.	Redovisn.	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	S:A	Avvikelse	Status
		inkl TA	nedlagt	-25-10-31	Kvarst	2025	totalt	kvarst.	Projekt	totalt	
PROJEKT		2025			2025		alla år	totalt	totalt		
271310917	Uppfyllnad rest Flygfält, handelsområde	759	1 325	0	759	0	2 084	759	2 084	0	Fortsätter -26
271510923	Exploatering Holje 94:1 (fd Partilokal)	1 330	45	145	69	1 116	1 375	1 185	1 375	0	Fortsätter -26
271710923	Exploatering Lisebacke, Gränum 4:31	0	1 591	66	0	-66	1 550	0	1 657	-107	Klart
271810924	Exploatering Maxiberget Holje 103:1	656	244	105	0	551	625	276	625	0	Fortsätter -26
271820924	Exploatering Dannfeldtsvägen Holje 6:84, 6:179	50	0	0	0	50	50	50	50	0	Fortsätter -26
271820925	Exploatering Åkerlyckan	325	0	0	0	325	325	325	325	0	Fortsätter -26
271830924	Exploatering Toffelvägen Holje 212:19	150	0	0	0	150	150	150	150	0	Fortsätter -26
271830925	Exploatering Petreplan	225	0	0	0	225	225	225	225	0	Fortsätter -26
271840925	Exploatering Holje 160:57 - Gamla torget	150	0	0	0	150	150	150	150	0	Fortsätter -26
NETTO:		3 645	3 205	316	828	2 501	6 534	3 120	6 641	-107	

Kommentarer till Exploateringsredovisning

271310917 – Uppfyllnad rest Flygfält, handelsområde

Teknisk samordnare Infrastruktur har sökt statsbidrag för projektet. Statsbidrag har nekats. Genomförande sker eventuellt när renoveringen av Holjebadet avslutats, då den entreprenören för det projektet använder yta som ska säkras. Teknisk samordnare Infrastruktur ska söka medel på nytt trots avslag, projektet avvaktas.

271510923 – Exploatering Holje 94:1 (fd Partilokal)

Exploateringsprojektering pågår. Sammanslagning av 2 fastigheter till en fastighet samt upplösande av en samfällighet över fastigheterna har utretts och genomförts. Byggnation kan påbörjas först när detta är klart och påbörjas under 2026.

27170923 – Exploatering Lisebacke, Gränum 4:31

Klar.

271810924 – Exploatering Maxiberget Holje 103:1

Utredningar är beställda och slutförda. Detaljplan vilande i enlighet med KS planprioritering.

271820924 – Exploatering Dannfeldtsvägen Holje 6:84, 6:6:179

Lantmäteriförrättning för inrättande av ledningsrätt respektive servitut för infart har inte initierats.

271820925 – Exploatering Åkerlyckan
Inväntar exploatör.

271830924 – Exploatering Toffelvägen Holje 212:19

Miljöteknisk markundersökning har inte beställts. Som följd av rivningsbeslut av tidigare arbetscenter skjuts provtagning tills rivning är slutförd.

271830925 – Exploatering Petreplan

Arbete med detaljplan har inletts men är vilande i enlighet med KS planprioritering.

271840925 – Exploatering Holje 160:57 – Gamla torget

Arbete med detaljplan har inletts.

Månadsuppföljning 2025-10
Driftsredovisning
**Utbildningsnämnden/
Utbildningsförvaltningen**

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan

Förvaltningschef: Patrik Håkansson

	Helårs- budget	Prognos 2025	Budget 2025-10-31 Ack budget	Utfall 2025-10-31 Ack utfall	Utfall 2024-10-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 6 Utbildningsnämnden							
Intäkter exkl kapital	-78 031	-82 331	-64 941	-74 782	-72 092	4 300	9 841
Kostnader exkl kapital	437 188	440 388	359 619	364 351	364 882	-3 200	-4 732
Kapitalkostnader	710	710	592	663	589	0	-71
NETTO:	359 867	358 767	295 269	290 232	293 380	1 100	5 038
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	1 250	1 250	1 041	950	951	0	92
16 Kommunledning/personal	1 179	1 179	982	910	899	0	72
33 Kulturskolor	5 549	5 549	4 438	4 483	4 431	0	-45
40 Förskoleverksamhet	75 113	76 613	62 267	63 274	62 127	-1 500	-1 007
42 Fritidshem	13 899	14 499	11 425	11 686	12 405	-600	-261
43 Förskoleklass	6 549	7 049	5 460	5 882	6 050	-500	-422
44 Grundskola	157 858	160 058	129 227	129 807	125 892	-2 200	-581
45 Gymnasieskola	83 189	79 089	68 093	62 811	64 849	4 100	5 281
47 Kommunal vuxenutbildning	8 083	5 983	6 577	4 505	10 085	2 100	2 072
49 Gem administration utb	7 198	7 598	5 760	5 988	5 689	-400	-228
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn	0	-100	0	-65	0	100	65

Månadsuppföljning 2025-10

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

Sammanfattning

Utfallet är 5,0 mkr bättre än budget.

Årsprognos är 1,1 mkr bättre än årsbudget.

I prognos finns den största positiva avvikelserna inom Gymnasieskolan där det kommer från interkommunala elever samt skolskjutskostnader samt Komvux där verksamheten nu köps in. Den största negativa avvikelserna finns inom Anpassad Grundskola där vi har fler och mer resurskrävande elever än budgeterat. Statsbidrag för Personalförstärkning och Lärhjälper har gått in och stärkt prognosen inom allt ifrån fritidshem upp till gymnasieskolan.

POSITIVT

- Statsbidrag Personalförstärkning är nu 2,5 mkr och +3,2 mkr i prognos (kostnader redan budgeterade)
- Statsbidrag Lärhjälper är nu 0,6 mkr och +0,7 mkr i prognos (kostnader redan budgeterade)
- Skolskjuts är nu 0,6 mkr bättre än budget och årsprognos är +0,8 mkr
- Statsbidrag Akutskola 2025 är nu 0,5 mkr bättre än budget och samma i prognos (kostnader redan budgeterade)
- Statsbidrag för inköp av läroböcker och litteratur har möjliggjort inköp för 1,3 mkr utöver budget och ytterligare 0,2 mkr finns att använda i år.

NEGATIVT

- Statsbidrag Akutskola 2024 måste återbetalas -1,0 mkr sämre
- Skolmåltider, går i utfall bättre än budget med 0,9 mkr men underskott av köp/sälj verksamhet som fördelas ut i december är -1,3 mkr (0,6 mkr bättre än i aug)
- IT, mattransporter och vaktmästeri underskott av köp/sälj verksamhet -0,3 mkr (oförändrat mot aug)

PERIOD TOTALT: 5,0 mkr bättre än periodbudget (0,5 mkr bättre än i aug)

PROGNOS TOTALT: 1,1 mkr bättre än budget (1,3 mkr bättre än i aug)

40 Förskoleverksamhet

Lönekostnader går 1,6 mkr över budget på grund av allmän besparingen, överanställning/vikariat och ledning. Prognos är 1,7 mkr sämre än årsbudget.

Interkommunal ersättning går 0,5 mkr bättre än budget och beräknas i prognosen att gå 0,5 mkr bättre än årsbudget.

Måltidskostnaderna går 0,1 mkr sämre än budget för perioden och prognosen beräknas bli 0,5 mkr sämre än årsbudget på grund av återbetalning till kostverksamheten.

NETTO: 1,0 mkr sämre än periodbudget (0,1 mkr sämre än i aug)

PROGNOS: 1,5 mkr sämre än årsbudget (0,4 mkr sämre än i aug)

42 Fritidshem

Kostnaden för personal riktad mot barn med särskilda behov är 0,2 mkr högre än budget och prognos är 0,4 mkr högre än årsbudget. Barnomsorgsavgifter inklusive statsbidrag knutna till maxtaxan är 0,3 mkr sämre än budgeterat och prognos är 0,3 mkr sämre än årsbudget.

Måltidskostnaderna utfall är 0,2 mkr lägre än budget och prognosen är 0,1 mkr lägre än budget.

NETTO: 0,3 mkr sämre än periodbudget (0,1 mkr sämre än i aug)

PROGNOS: 0,6 mkr sämre än årsbudget (0,3 mkr bättre än i aug)

43 Förskoleklass

Kostnaden för personal riktad mot barn med särskilda behov är 0,5 mkr högre än budget och prognos är 0,6 mkr högre än årsbudget. Ersättningar från migrationsverket är nu 0,1 mkr bättre än budget och prognos är att det går 0,1 mkr bättre än budget.

NETTO: 0,4 mkr sämre än periodbudget (oförändrad jämfört med aug)

PROGNOS: 0,5 mkr sämre än årsbudget (0,3 bättre än i aug)

44 Grundskola och Anpassad Grundskola

Återbetalning av statsbidrag för 2024 är 1,0 mkr sämre än budgeterat vilket också är årsprognosen. Den har dock med råde vägts upp av statsbidrag för Personalstärkning, Läxhjälp och Akutskola, utan att driva kostnader, 2,7 mkr bättre än budgeterat till och med okt och årsprognosen är 3,2 mkr bättre än budgeterat.

Skolskjutskostnaderna är 0,5 mkr sämre än budgeterat och prognosen hamnar på 0,4 mkr sämre än budgeterat.

Ersättningar från migrationsverket är 1,1 mkr bättre än budget och prognos är att det går 1,2 mkr bättre än budget.

Interkommunal ersättning är 1,8 mkr sämre än budgeterat och årsbudget är 2,7 mkr sämre. Delvis beror det på elever inom anpassade grundskolan men inom grundskolan har både elever in minskat och elever ut ökat nu i höst.

Skolmältider och vaktmästare går 0,3 mkr bättre än budget men prognos är 0,2 mkr sämre än budget.

Fler elever inom anpassad grundskola gör att löner går över med 0,6 mkr inom den verksamheten och årsprognos är 1,4 mkr över budget. Grundskolan har 0,4 mkr lägre lönekostnader och årsprognos är 0,6 mkr lägre. Övriga inköp ligger 1,1 mkr över budget och prognos är 1,3 mkr över budget.

NETTO: 0,6 mkr sämre än periodbudget (0,7 mkr sämre än i aug)

PROGNOS: 2,2 mkr sämre än årsbudget (oförändrad jämfört med aug)

45 Gymnasieskola

Interkommunala ersättningar är 2,2 mkr bättre än budget och prognos är 1,3 mkr bättre än budget.

Skolskjutskostnaderna är 1,2 mkr bättre än budget för gymnasiet och årsprognos är 1,5 mkr bättre.

Statsbidrag Läxhjälp är nytt för gymnasiet och tillsammans med statsbidraget personalförstärkning har det gett 0,8 mkr i positivt utfall och prognosen är +1,0 mkr.

Skolmältider och övriga inköp är 1,2 mkr bättre än budget och prognos är att det kommer 0,7 mkr bättre.

Ersättningar från migrationsverket är 0,2 mkr bättre än budget och prognos är att det går 0,2 mkr bättre än budget.

Lönerna är 0,4 mkr sämre än budget och prognos är 0,5 mkr sämre.

NETTO: 5,3 mkr bättre än periodbudget (0,6 mkr bättre än i aug)

PROGNOS 4,1 mkr bättre än årsbudget (0,7 mkr bättre än i aug)

47 Kommunal vuxenutbildning

Gränslöst för tidigare år har gett 0,6 mkr i år. Årets Gränslöst är 0,2 mkr bättre än budget och prognosen är 0,5 mkr bättre. Interkommunala ersättningar är nu 0,1 mkr bättre än budget medan årsprognos är på budget. Ersättningar från migrationsverket har gett 0,4 mkr bättre än budget och årsprognos är 0,5 mkr bättre än budget.

Yrkeshögskolan går 0,4 mkr bättre än budget och prognos är att Automation och Robot ger ett resultat som är 0,3 mkr bättre än budget medan övriga går på budget.

NETTO: 2,1 mkr bättre än periodbudget (0,6 mkr bättre än i aug)

PROGNOS: 2,1 mkr bättre än årsbudget (0,2 mkr bättre än i aug)

**49 Gemensam administration
utbildningskontoret**

Kompetensutveckling är 0,2 mkr bättre än budget och prognosen är också 0,2 mkr bättre.

Personal under rehab åtgärd är 0,5 mkr sämre än budgeterat. Årsprognos är 0,6 mkr sämre än budgeterat. Tidigare har denna personal burits av den verksamhet där personalen befunnit sig men under våren har beslut fattats att centralisera detta för att det inte ska påverka verksamheternas resurstilldelning.

NETTO: -0,2 mkr sämre än periodbudget
(0,1 mkr bättre än i aug)

PROGNOS: 0,4 mkr sämre än årsbudget
(0,1 mkr bättre än i aug)

Månadsuppföljning 2025-10
Investeringsredovisning
 (netto redovisad)

Utbildningsnämnden/Utbildningsförvaltningen

 Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
 Förvaltningschef: Patrik Håkansson

PROJEKT	Budget inkl TA 2025	Redovisn. -25-10-31	Prognos Kvarst 2025	Avvikelse 2025	Status
160100525 Inventarier förskolan	300	0	0	300	0
162000525 Inventarier fritidshem	100	0	0	100	0
162100525 Inventarier förskoleklass	40	0	0	40	0
162200525 Inventarier grundskolan	460	44	300	116	0
162300524 Inventarier anpassad grundskola	0	-18	0	18	0
162300525 Inventarier anpassad grundskola	80	50	0	30	0
164100525 Inventarier Gymnasieskolan	400	749	325	-674	0
166100525 Inventarier Komvux	70	0	0	70	0
NETTO:	1 450	825	625	0	

Använt

 Jämshög, fysisk lärmiljö
 Vilboken Anpassad grundskola
 Högavång, lås
 Brännaregården utemiljö
 Nordenberg, Belysning Borgen
 Nordenberg, Gradsax
 Nordenberg, Kemi

Använt

 15
 32
 30
 205
 235
 94

Installation server till bevakn kameror

42

Bil till fordonsprogram

172

825

Månadsuppföljning 2025-10
Driftsredovisning

**Kultur- och Fritidsnämnden/
Kommunledningsförvaltningen**
 Nämndsordförande: Christoffer Danielsson
 Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Helårs- budget	Prognos 2025	Budget 2025-10-31 Ack budget	Utfall 2025-10-31 Ack utfall	Utfall 2024-10-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 5 Kultur- och fritidsnämnden							
Intäkter exkl kapital	-7 096	-6 396	-5 913	-6 021	-6 768	-700	107
Kostnader exkl kapital	55 839	55 639	46 398	47 003	46 433	200	-606
Kapitalkostnader	350	350	292	279	245	0	13
NETTO:	49 093	49 593	40 776	41 261	39 910	-500	-485
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	447	447	372	340	326	0	33
30 Allmän fritidsverksamhet	3 692	3 692	3 063	3 115	3 064	0	-53
31 Allmän kulturverksamhet	7 759	8 159	6 446	6 841	6 542	-400	-396
32 Bibliotek	8 432	8 532	6 987	7 104	6 850	-100	-117
34 Idrotts- o fritidsanläggningar	23 219	23 519	19 315	19 502	18 758	-300	-187
35 Fritidsgårdar	4 878	4 878	4 042	4 031	4 029	0	11
39 Gem adm K&F	284	184	237	165	166	100	72
61 Arbetsmarknadsåtgärder	382	182	315	163	174	200	151

Månadsuppföljning 2025–10

Nämndsordförande: Christoffer Danielsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

Verksamhet 10: Nämnd- o styrelseverksamhet

NETTO: Balanserat resultat mot perioden.
PROGNOS: Lika med årsbudget.

Verksamhet 30: Allmän fritidsverksamhet

Lönekostnaderna är högre än budgeterat för perioden samt några av höstterminens bidrag har betalats ut som påverkar perioden negativt. Detta kommer dock jämnas ut sig och kommer gå mot årsbudget i prognosen.

NETTO: -0,1 mkr sämre än perioden.
PROGNOS: Lika med årsbudget.

Verksamhet 31: Allmän kulturverksamhet

Allmän Kulturverksamhet har högre intäkter men också ökade övriga kostnader såsom projektkostnader än budget. Kulturhuset har högre vaktmästarkostnader och lägre intäkter än budgeterat, vilket kommer ge ett negativt utfall på året.

NETTO: -0,4 mkr sämre än perioden.
PROGNOS: -0,4 mkr sämre än årsbudget.

Verksamhet 32: Bibliotek

Högre kostnader mot övrigt.

NETTO: -0,1 mkr sämre än periodbudget.
PROGNOS: -0,1 mkr sämre än årsbudget.

Verksamhet 34: Idrotts- o fritidsanläggningar/ Simhall

Mer uthyrning har resulterat i högre intäkter än budgeterat. Kostnader för övrigt är lägre än budgeterat såsom förbrukningsinventarier samt övrigt förbrukningsmaterial.

Simhallen har lägre badintäkter.

Något lägre kostnader på övrigt.

NETTO: -0,2 mkr sämre än perioden.
PROGNOS: -0,3 mkr sämre än årsbudget

Verksamhet 35: Fritidsgårdar

Verksamheten följer budget.

NETTO: Balanserat resultat mot period.
PROGNOS: Lika med årsbudget.

Verksamhet 39: Gem adm K&F

Förflyttning av personal inom administration vilket resulterar i lägre kostnader under året.

NETTO: +0,1 mkr bättre än periodbudget.
PROGNOS: +0,1 mkr bättre än årsbudget.

Verksamhet 61: Arbetsmarknadsåtgärder

NETTO: +0,2 mkr bättre än periodbudget.
PROGNOS: +0,2 mkr bättre än årsbudget.

PERIOD TOTALT: -0,4 mkr mot periodbudget.

PROGNOS TOTALT: -0,5 mkr mot årsbudget.

Månadsuppföljning 2025-10

Investeringsredovisning

(netto redovisad)

Kultur- o Fritidsnämnden/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Christoffer Danielsson

Förvaltningschef: Iréne Robertsson

		Budget inkl TA 2025	Redovisn. -25-10-31	Prognos Kvarst 2025	Avvikelse 2025	Status
PROJEKT						
167600625	Konstinköp	25	0	25	0	Avslut -25
168000525	Inventarier Holjebadet	100	0	100	0	Avslut -25
168400525	Inventarier Fritid	140	0	140	0	Avslut -25
168500525	Inventarier Kultur	50	0	50	0	Avslut -25
168700525	Inventarier Biblioteket	50	0	50	0	Avslut -25
NETTO:		365	0	365	0	

Månadsuppföljning 2025-10
Driftsredovisning
**Socialnämnden/
Socialförvaltningen**

Nämndsordförande: Miroslav Milurovic
Förvaltningschef: Tf Torill Skaar Magnusson

	Helårs- budget	Prognos 2025	Budget 2025-10-31 Ack budget	Utfall 2025-10-31 Ack utfall	Utfall 2024-10-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 7 Socialnämnden							
Intäkter exkl kapital	-69 353	-77 453	-57 794	-67 527	-69 930	8 100	9 733
Kostnader exkl kapital	543 495	548 745	451 773	448 658	450 385	-5 250	3 116
Kapitalkostnader	1 336	1 186	1 113	1 048	1 134	150	65
NETTO:	475 478	472 478	395 092	382 179	381 590	3 000	12 914
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	1 065	1 065	885	876	807	0	9
16 Kommunledning/personal	1 129	979	938	808	719	150	130
50 Hälso- o sjukvård	0	0	0	4	0	0	-4
51 Äldreomsorg	263 439	248 589	218 461	200 541	211 110	14 850	17 920
52 Funktionsstöd	106 677	108 577	89 319	90 326	91 530	-1 900	-1 006
53 Förebyggande vht och Öppenverk	2 252	2 252	1 874	1 715	2 052	0	158
54 ÄO/FS Gem adm	28 580	26 830	23 566	21 790	25 395	1 750	1 776
55 IFO Placeringar BoU & Missbruk	16 020	29 220	13 334	23 982	16 985	-13 200	-10 649
56 IFO Öppna insatser BoU	1 180	2 080	982	1 743	859	-900	-761
57 IFO Ek bistånd/övr vuxenvård	2 165	5 765	1 821	4 818	3 181	-3 600	-2 997
58 IFO Gem adm/Familjerätt	19 152	17 352	15 814	13 978	13 269	1 800	1 836
59 Gem adm socialkontor	25 706	24 606	21 303	18 806	16 034	1 100	2 497
61 Arbetsmarknadsåtgärder	8 113	5 163	6 795	2 848	7 988	2 950	3 947
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn	0	0	0	-58	-8 339	0	58

EKONOMIUPPFÖLJNING VARJE MÅNAD FÖR SOCIALNÄMNDEN

		BUDGET 2025 tkr		UTFALL 2025 tkr											PROGNOS helår 2025	
		Helår	Period jan-okt	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sept	okt	Summa	helår	Avvikelse mot budget okt
PLACERINGSKOSTNADER																
BoU inst vård inkl köpt öppenvård	IFO	5 125	4 271	1 655	1 333	958	717	639	-414	787	3 054	-382	2 001	10 348	12 825	-7 700
BoU familjehem	IFO	8 063	6 719	797	743	754	783	924	999	931	1 272	667	2 480	10 350	12 563	-4 500
Vuxen missbruk inst vård	IFO	2 000	1 667	290	591	480	580	498	-289	582	316	250	358	3 656	4 600	-2 600
Skyddat boende	IFO	415	346	159	50	21	3	0	0	0	-9	-1	-1	222	315	100
Vuxen Sol psyk boende	FS	1 321	1 101	231	212	239	232	239	-50	231	479	45	426	2 284	2 821	-1 500
Vuxen o barn LSS boende	FS	9 738	8 115	674	766	940	383	1 126	506	890	1 474	64	995	7 818	9 238	500
Äldre särskilt boende	ÄO	0	0	216	99	101	98	101	63	0	0	0	0	678	650	-650
		26 662	22 218	4 022	3 794	3 493	2 796	3 527	815	3 421	6 586	643	6 259	35 356	43 012	-16 350
HYROR																
Totala hyreskostnader	Gem	45 295	37 746	3 772	3 565	3 996	3 695	3 922	3 621	3 760	3 843	3 976	3 627	37 777	45 695	-400
Nya lokaler		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	-200
Avlämnade lokaler		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		45 295	37 746	3 772	3 565	3 996	3 695	3 922	3 621	3 760	3 843	3 976	3 627	37 777	45 895	-600
ÖVRIGA KOSTNADER																
Ekonomiskt bistånd	IFO	1 300	1 083	470	453	475	391	364	448	442	373	537	416	4 369	5 200	-3 900
Transport dagl vht	FS	1 050	875	-101	0	633	0	703	-364	336	140	-77	225	1 495	1 650	-600
Div övr kostnader för verksamheter inom IFO	IFO													0	-1 200	1 200
Arbetskläder	FS/ÄO													0	200	-200
Övriga kostnader	ÄO/HSL													0	-1 400	1 400
Gemensamma it-kostn														0	-400	400
Kapitaltjänstkostnader	Gem													0	-100	100
Bostadsanpassn bidrag	ÄO	3 200	2 667	90	14	387	0	135	214	181	266	362	336	1 985	2 700	500
Kostnad för hjälpmedel	ÄO	7 700	6 417	639	475	664	675	641	625	661	733	659	722	6 494	7 800	-100
		13 250	11 042	1 098	942	2 159	1 066	1 843	923	1 620	1 512	1 481	1 699	14 343	14 450	-1 200
INHYRD PERSONAL																
SSK	ÄO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arb ter/ fys ter	ÄO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	-200
Socionom	IFO	0	0	100	0	50	100	100	24	110	404	-66	621	1 443	2 500	-2 500
		0	0	100	0	50	100	100	24	110	404	-66	621	1 443	2 700	-2 700
PERSONLIG ASSISTANS																
Pers ass nettokost	ÄO	24 391	18 664	3 157	1 976	1 192	3 480	828	2 852	1 571	2 045	1 709	2 571	21 381	24 391	0
ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER																
Ungdomsanställning	AME	200	167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-350	550
Feriearbete	AME	500	417	0	0	0	1	0	0	91	30	13	0	135	200	300
Nystartsjobb	AME	450	375	0	0	0	0	-3	0	0	0	-19	28	6	450	0
Lönebidrag trygghet i anställning	AME	1 172	977	151	54	-58	209	-101	193	-60	-105	117	-6	394	672	500
Introduktionsjobb	AME	455	379	0	0	0	32	36	15	-8	16	7	29	127	155	300
Lönebidrag utv i ans	AME	400	333	22	17	-3	56	-3	5	-9	14	35	65	199	0	400
		3 177	2 648	173	71	-61	298	-71	213	14	-45	153	116	861	1 127	2 050

vht	BUDGET 2025 tkr		UTFALL 2025 tkr											PROGNOS helår 2025	
	Helår	Period jan-okt	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sept	okt	Summa	helår	Avvikelse mot budget okt
PLACERINGSKOSTNADER															
LÖNER															
Hemtjänst (5101)	65 244	54 757	5 059	4 940	4 708	4 746	4 935	5 259	5 610	5 172	5 386	4 110	49 925	61 244	4 000
Säbo (5116)	103 009	86 473	8 139	7 762	7 329	7 600	7 930	8 689	9 429	8 401	8 957	6 774	81 010	99 009	4 000
Nya platser Garvaregården	1 292	646									323	629	952	292	1 000
Korttids (5108)	10 598	8 898	839	756	785	844	950	992	1 055	958	930	761	8 870	10 598	0
HSL ssk (5118)	29 365	24 676	2 029	2 006	2 034	1 884	2 024	2 315	2 445	1 795	2 029	1 965	20 526	26 365	3 000
HSL rehab (5119)	7 604	6 391	559	514	828	528	545	588	567	583	525	511	5 748	7 104	500
Sol psyk (522x)	8 298	6 983	676	648	574	647	808	634	788	863	844	737	7 219	8 798	-500
LSS boende (5231)	32 424	27 365	2 825	2 634	2 500	2 659	2 612	2 960	3 280	3 351	2 999	2 699	28 519	33 824	-1 400
Dagl vht (5235)	7 527	6 342	624	617	564	613	674	620	631	664	657	605	6 269	7 427	100
Övr insastser LSS (5239)	12 447	10 483	795	850	879	852	874	999	1 038	1 025	972	844	9 128	10 847	1 600
IFO (58x)	16 557	13 760	1 158	1 114	1 300	1 128	1 062	1 209	1 245	1 784	1 070	1 267	12 337	15 257	1 300
AME (6101-6103)	5 202	4 319	423	458	402	420	455	503	500	479	406	389	4 435	4 602	600
ADM äo, fs och hsl (54x)	25 733	19 207	1 976	2 052	2 121	2 073	2 131	2 143	2 024	2 053	1 968	1 806	20 347	23 883	1 850
Pers ass och AME åtgärder	32 802	27 657	3 000	2 970	2 683	3 150	4 065	3 876	3 910	6 377	2 187	146	32 364	se ovan	Se ovan
Övriga löner (59x, 1070, 1630, 5106)	24 571	13 724	1 362	1 362	1 394	1 236	1 632	1 038	836	917	2 042	1 428	13 247	23 871	700
	382 673	311 681	29 464	28 683	28 101	28 380	30 697	31 825	33 358	34 422	31 295	24 671	300 896	365 923	16 750
STATSBIDRAG (nettokostn)															
SB priomedel 2025	0	0	0	406	-406	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB HAB-ersättning	0	0	0	491	-491	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB Ökad beredskap sol och hsl	0	0	0	347	-347	0	0	0	0	0	0		0	-250	250
SB verksamhetsförlagd utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB från balansräkning (spec usk äldre)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB från balansräkning (återhämtningsbonus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	550	0		550	-550	550
SB god och säker vård för äldre	0	0	0	0	1 900	0	0	0	0	-1 838	0		62	0	0
SB god och nära vård	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0	0	0
SB motverka ensamhet äldre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	256	0		256	-250	250
SB äo-lyftet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	357	357	-350	350
SB ny socialtjänstlag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	-1 850	1 850
SB hälsosamtal	0	0	0	150	-150	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB bostad först	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
SB placeringar bou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	446	0	111	557	-600	600
SB Motverka brottslighet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	-450	450
SB Socialtjänstdataregister	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	98	98	-100	100
PB ssk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
PB timvik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	0	0	0	1 394	506	0	0	0	0	-586	0	566	1 880	-4 400	4 400
ANDRA INTÄKTER															
Intäker Karlshamns kommun avs sip-samordn 2024	0	0	-170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-170	-200	200
Intäker från övr kommuner avseende NU	0	0	0	0	0	0	-242	0	-125	0	0	0	-367	-350	350
Praktikers HSL	0	0	0	0	0	-104	0	0	0	0	0	0	-104	-100	100
Högre intäker omsorgsavgifter hemtj och säbo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-14	0	0	0
Allmän besparing 5901.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Julbord/julklapp hela förvaltningen (vht 5901)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	308	0	0	0
	0	0	-170	0	0	-104	-242	0	-125	0	0	294	-347	-650	650
TOTALT prel prognos för helåret	475 478	395 092											382 179	472 478	3 000

Månadsuppföljning 202510

Nämndsordförande: Miroslav Milurovic

Förvaltningschef: Tf Torill Skaar

Magnusson

Sammanfattning

Resultatet för perioden visar ett positivt utfall mot budget på 12,9 mkr och med en positiv helårsprognos med på 3,0 mkr.

De enskilt största avvikelserna negativt är placeringskostnader inom individ och familjeomsorgen (helårsprognos – 15,7 mkr), ekonomiskt bistånd (helårsprognos - 3,9 mkr).

De enskilt största avvikelserna positivt lägre nettokostnader arbetsmarknadsåtgärder (helårsprognos +2,05 mkr) samt betydligt lägre personalkostnader inom äldreomsorgen och hälso och sjukvården (helårsprognos + 11,5 mkr).

Den positiva avvikelsen på lönekostnaden inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården beror på flera faktorer dels har personalkostnader täckts av riktade statsbidrag (helårsprognos 9,3 mkr), dels har vårdtyngden minskat, vidare har öppnandet av de 7 nya platserna på Garvaregården förskjutits i tiden (helårsprognos 1,0 mkr). Vidare har personalen förflyttats mellan enheter i större omfattning för att möta behoven inom verksamheten.

Verksamhet 10:

Socialnämnden

NETTO: lika med periodbudget
PROGNOS: lika med årsbudget

Verksamhet 16:

Facklig verksamhet

NETTO: lika med periodbudget
PROGNOS: 0,2 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 51:

Äldreomsorgen (5101, 5108, 5116)

Inom äldreomsorgen har det varit en extern placering under 6 månader som inte var känd och därmed inte medtagen i budgeten (helårsprognos -0,6mkr). Stora förändringar har skett avseende förflyttning av personal mellan enheter, detta har gett effekt på lägre kostnader för löner samt att viss befintlig verksamhet finansieras via statsbidrag (helårsprognos +8,0 mkr). I budgeten finns utökning i form av öppnande av de 7 tomma platserna på Garvaregården, detta kommer inte att ske under 2025 (helårsprognos +1,0 mkr).

Nettokostnaden för mat (helårsprognos +0,4 mkr).

NETTO: 10,3 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 9,2 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 51:

Hälso- och sjukvård och bostadsanpassningar (5103, 5105, 5118, 5119)

Kostnaden för bostadsanpassningsbidrag, hjälpmedel och sjukvårdsmaterial varit lägre än budget. (helårsprognos +0,5 mkr).

Anhörigstödet finansieras fullt ut av statsbidrag (helårsprognos +1,0 mkr).

Lönekostnaderna är lägre än budget pga att alla tjänster inte fullt ut varit ersatta samt stor flexibilitet hos personalresurserna, viss verksamhet är finansierad av riktade statsbidrag, verksamheten har inte heller tagit in bemanningspersonal (helårsprognosen + 3,3 mkr). Verksamheten har även minskat antalet bilar, erhållit ersättning från övriga kommuner för utfört arbete samt erhållit praktikersättning samt lägre kostnader för arbetskläder (helårsprognos +0,8 mkr).

NETTO: 5,2 mkr bättre än periodbudget,
PROGNOS: 4,2 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 52: Funktionsstöd (52xx)

Inom funktionsstöd förväntades en placering tas hem i januari, vilket ännu inte är genomfört pga ärendet överklagades (helårsprognos för placeringar -1,0 mkr. Lönekostnaderna inom verksamheten (lss boenden, korttidsboende & kontaktpersoner osv) har en helårsprognos på -0,3 mkr. Personlig assistans prognosticeras följa budget. Kostnader för omsorgsresor har en helårsprognos på -0,6 mkr.

NETTO: 1,0 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS: 1,9 mkr sämre än årsbudget

Verksamhet 53: ÄO förebyggande vht Verksamheten följer budget.

NETTO: Lika med periodbudget
PROGNOS: Lika med årsbudget

Verksamhet 54: Gemensam adm ÄO, FS, HSL

Lönekostnaderna avseende myndighetsutövning äldre och funktionsstöd samt enhetschefer äldre är lägre då samtliga tjänster inte fullt ut varit tillsatta (helårsprognos +1,6 mkr).

NETTO: 1,8 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 1,8 mkr bättre årsbudget

Verksamhet 55 - 58 Individ och familjeomsorgen

Inom IFO finns ett antal olika placeringar med en helårsprognos på -15,7 mkr. Beträffande ekonomiskt bistånd så har särskilt volymen utökats vilket ger en helårsprognos på -3,9 mkr. Lönekostnaderna (inkl. kostnad för inhyrd personal) har en helårsprognos på +1,5 mkr, delar av befintlig verksamhet finansieras via statsbidrag.

NETTO: 12,6 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS: -15,9 mkr sämre än årsbudget

Verksamhet 59:

Gemensam adm socialförv

Hyreskostnaderna för socialkontoret är högre än budget, avtalet var ännu ej klart vid budgettillfället, dock erhålls hyresintäkter från bemanningsenheten (helårsprognos -0,7 mkr). Flera tjänster är helt eller delvis inte ersatta vid längre sjukdom, vilket gör att lönekostnaderna är lägre än budget. Hänsyn har även tagits till träffad överenskommelse av förvaltningschef (helårsprognos +0,6 mkr). Kostnader för förvaltningsövergripande statsbidrag har erhållits som delvis kan möta redan nedlagda kostnader (helårsprognos +0,9 mkr). I samband med byte av leverantör av arbetskläder uppstod en engångskostnad (helårsprognos -0,7 mkr). Övriga personalkostnader, kostnader för it-system och kostnader för förbrukningsvaror är betydligt lägre än budget då stor återhållsamhet har rått hela året (helårsprognos +1,4 mkr).

NETTO: 3,1 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 1,5 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 61: Arbetsmarknadsåtgärder

Inom projekt HAS (Hälsa för arbete och studier) har ett tilläggsanslag erhållits med en helårsprognos på +0,6 mkr.

Arbetsmarknadsåtgärderna lönebidrag – trygghet i anställning och introduktionsjobb har lägre nettokostnader än budget.

Arbetsmarknadsåtgärderna har en helårsprognos på +2,05 mkr.

Under året kommer antalet feriearbetare att halveras (helårsprognos +0,4 mkr)

NETTO: 3,9 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 2,95 mkr bättre än helårsbudget

Verksamhet 93: Halvgenerella statsbidrag

Verksamheten har erhållit statsbidrag för att säkerställa god och säker vård för äldre personer. Detta statsbidrag har använts till verksamheter inom äldreomsorgen.

NETTO: Lika med periodbudget
 PROGNOS: Lika med årsbudget

PERIOD TOTALT: 12,9 mkr bättre än
 periodbudget
 PROGNOS TOTALT: 3,0 mkr bättre än
 årsbudget

Kostnaden för övertiden/fyllnadstid har minskat markant mot tidigare för hela förvaltningen. De verksamheter som främst har kostnad för övertid/fyllnadstid är personlig assistans, hemtjänsten, särskilt boende och hälso- och sjukvården – sjuksköterskor.

Tkr	2025	2024	2023	2022
Jan	108	342	506	442
Feb	165	115	236	659
Mar	165	190	213	492
Apr	155	138	313	476
Maj	163	151	266	463
Juni	146	98	220	355
Juli	234	189	336	331
Aug	303	307	540	811
Sep	290	251	390	619
Okt	149	146	152	323
Nov		111	176	405
Dec		132	266	276
Total		2 172	3 616	5 651

Månadsuppföljning 2025-10

Investeringsredovisning

(netto redovisad)

Socialnämnden/Socialförvaltningen

Nämndsordförande: Miroslav Milurovic

Förvaltningschef: TF. Torill Skaar Magnusson

		Budget inkl TA 2025	Redovisn. -25-10-31	Prognos Kvarst 2025	Avvikelse 2025	Status
PROJEKT						
175000525	Gemensam adm socialförv	1 500	158	1 342	0	Avslut -25
175110525	Vårdsängar	300	0	300	0	Avslut -25
NETTO:		1 800	158	1 642	0	

175000525 Gemensam adm socialförv

Solskyddande skärmtak plus screendukar ekdungen 158 tkr

175110525 Vårdsängar

Månadsuppföljning 2025-10
Driftsredovisning
Finansieringen

Ekonomichef: Karl Andræ

	Helårs- budget	Prognos 2025	Budget 2025-10-31 Ack budget	Utfall 2025-10-31 Ack utfall	Utfall 2024-10-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 8 Finansieringen							
Intäkter exkl kapital	-1 085 116	-1 078 332	-905 097	-900 660	-897 284	-6 784	-4 437
Kostnader exkl kapital	94 862	79 981	72 396	55 708	82 288	14 881	16 687
Kapitalintäkter	-14 118	-14 357	-11 765	-11 564	-5 554	239	-201
Kapitalkostnader	0	0	0	8 738	0	0	-8 738
NETTO:	-1 004 372	-1 012 708	-844 466	-847 779	-820 551	8 336	3 313
90 Personalens försäkringar o pensioner	-2 154	-2 122	-1 795	-3 203	12 716	-32	1 408
91 Kalkylerad kapitalkostnad	-14 118	-14 357	-11 765	-11 564	-5 554	239	-201
92 Skatteintäkter	-698 352	-691 904	-581 960	-576 513	-567 610	-6 448	-5 447
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn	-303 654	-305 865	-253 045	-254 916	-247 355	2 211	1 871
94 Finansiella intäkter	-9 171	-11 129	-8 476	-10 811	-20 762	1 958	2 335
95 Finansiella kostnader	14 990	9 361	12 492	7 338	5 334	5 629	5 153
96 Övr finansiella fordr o skulder	100	100	83	-12	2 681	0	96
99 Förändring av eget kapital	7 987	3 208	0	1 903	0	4 779	-1 903

Månadsuppföljning, kommentar

Ekonomichef: Karl Andræ

Verksamhet 90: Personalens försäkringar och pensioner

Kommunens pensionskostnader har sjunkit rejält mot föregående år. Under 2024 fick kommunen extra kostnader för den höga inflation som varit vilket gjorde att prisbasbeloppet steg. Detta påverkade i sin tur värdet av tidigare inrapporterade löner där det behövdes extra inbetalningar för att kunna upprätthålla avtalad nivå för de förmånsbestämda ålderspensionerna.

Under 2024 hade vi därför pensionskostnader på 108,1 mkr. Prognosen för 2025 ligger endast på 69,8 mkr vilket är 38,3 mkr lägre! Pensionsprognosen är 3,9 mkr lägre än budget men å andra sidan är prognosen för den kalkylerade pensionskostnaden; som tas ut av verksamheterna för att finansiera pensionskostnaderna; 4,5 mkr lägre. Den prognosmässiga effekten för pensionerna innebär därför ett 0,6 mkr högre pensionskostnadsnetto.

I år har budgeterats med 2,0 mkr i personalomkostnadsdifferens. Personalomkostnadsdifferensen uppstår genom att po-pålägget; som ska täcka sociala avgifter samt avtalsförsäkringar; som beräknas på förvaltningarnas lönekostnader blir högre eller lägre än avgifterna.

I utfallet är po-pålägget 0,4 mkr högre än budget och prognosen är 0,5 mkr högre.

NETTO: 1,4 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: Oförändrat mot årsbudget

Verksamhet 91: Kalkylerad kapitalkostnad

Kalkylerad kapitalkostnad som är en intäkt för internränta från verksamheterna ligger 0,2 mkr under periodbudget. På årsbasis beräknas intäkterna ligga i nivå med budget. Justering görs sedan för att det inte ska vara någon skillnad mot

nämndernas prognoser vilket lägger till 0,2 mkr ytterligare i prognosen.

NETTO: 0,2 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS: 0,2 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 92: Skatteintäkter

Skatteintäkter för 2025 beräknas bli 6,5 mkr lägre än budgeterat. Varav utbetalningarna är 3,1 mkr lägre än budgeterat och slutavräkningen för 2025 beräknas bli negativ med 2,9 mkr. I utfallet ingår tio tolfedelar av slutavräkningsprognosen för helåret.

SKR:s prognos från oktober visar på en förändrad bedömning av 2024 års slutavräkning med minus 34 kr per invånare vilket påverkar årets resultat negativt med 0,4 mkr.

NETTO: 5,4 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS: 6,4 mkr sämre än årsbudget

Verksamhet 93: Generella statsbidrag och skatteutjämning

Inkomstutjämningen understiger budget med 1,7 mkr för perioden och beräknas understiga budget med 2,1 mkr vid årsskiftet. Generella statsbidrag har budgeterats upp med 61,2 mkr och beräknas bli 65,3 mkr dvs. 4,1 mkr bättre.

Kostnadsutjämningen är budgeterad till 18,3 mkr men beräknas bli 0,3 mkr lägre och hamna på 18,0 mkr. LSS-bidrag är budgeterat till 27,4 mkr och beräknas bli 27,8 mkr dvs 0,4 mkr bättre.

NETTO: 1,9 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 2,2 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 94: Finansiella intäkter

Borgensavgifter belastar de kommunala bolagen med 0,31-0,62 % på utnyttjat borgensutrymme. Nivån är beräknad utifrån en modell vi köper av Söderberg

och Partners som ska motsvara skillnaden mellan marknadsmässig ränta upplånad på bolagets egna meriter och upplåning med borgen. Ifall. Prognosen ligger på 3,9 mkr vilket är oförändrat mot årsbudget.

Utdelning på aktier och andelar är budgeterat till 5,0 mkr medan prognosen ligger på 5,9 mkr dvs 0,9 mkr högre detta till följd av en obudgeterad utdelning från Kommuninvest.

Ränteintäkter på koncernkontot beräknas bli 1,1 mkr högre än budgeterat.

NETTO: 2,3 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 2,0 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 95: Finansiella kostnader

Räntekostnaderna på pensionslöften ligger budgeterade med 0,5 mkr medan prognosen ligger 0,1 mkr högre.

Ränta på kommunens lån är budgeterat till 14,1 mkr medan prognosen endast ligger på 8,4 mkr till följd av lägre takt på upplåning än tidigare beräknat samt lägre räntesatser.

NETTO: 5,2 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 5,6 mkr bättre än årsbudget

Verksamhet 96: Övr. finansiella fordr. o skulder.

Innehåller kostnader för avskrivningar av kundfordringar samt om det skulle visa sig att borgen måste infrias. I budget är beräknat 100 tkr vilket prognosen också ligger på.

NETTO: 0,1 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: Oförändrat mot årsbudget

Verksamhet 99: Förändring av eget kapital

Till KS-förfogande fanns budgeterat 10,4 mkr; av detta var 2,0 mkr öronmärkt för sociala investeringar.

Vid månadsskiftet okt/nov kvarstår 8,0 mkr. I prognosen har antagits att ytterligare 0,35 mkr ska gå åt och att det kommer att kvarstå 7,6 mkr.

Medel har använts enligt följande:

Beslutsdatum	Beskrivning	Nämnd	Återstår av budget 2025
	Anslag budget 2025	-	10 403
		-	
2024-12-11	2024/3431-1 Utredare	KS	-840
2024-12-19	2024/3505-1 Tjänst kulturavdelningen	KFN	-135
2025-04-01	KS § 61/2025 marknadsföring av Yrkeshögskolan Syds utbildningar	UBN	-100
2025-05-08	Förbättring av flygfältets ytskick	KS	-841
2025-05-20	KS § 81/2025 Utredning arbetsskor till vissa yrkesgrupper		
2024-11-25	KF § 135/2024 Extra lönesatsning USK	SN	-500
Summa			7 987

Utöver ordinarie KS-förfogande ligger även centralt lagda löneökningar på denna verksamhet i början av året. Dessa medel är budgeterade med 19,6 mkr och har fördelats ut till nämnderna.

Sedan föregående årsbokslut dvs 2024 tillämpar kommunen RKR R5-reglerna avseende finansiell leasing. Detta ingick inte i budget och prognosen om 2,6 mkr i kostnadspåverkan blir därmed också samma som budgetdifferensen.

NETTO: 1,9 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS: 4,8 mkr bättre än årsbudget

PERIOD TOTALT: 3,3 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS TOTALT: 8,3 mkr bättre än årsbudget

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 207/2025

KS 2024/2971

§ 207/2025 Utredning Cura individutvecklingKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Kommunstyrelsen beslutar att tillsammans med övriga medlemskommuner i kommunalförbundet Kommunsamverkan Cura Individutveckling utreda uppdraget till förbundet (vissa delar) enligt förslaget.

Beslutet gäller under förutsättning av att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås Kommunstyrelsen i Olofström tillsammans med övriga medlemskommuner i kommunalförbundet Kommunsamverkan Cura Individutveckling utreda uppdraget till förbundet (vissa delar) enligt förslaget.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Bakgrund

Kommunsamverkan Cura Individutveckling (fortsättningsvis Cura) bildades av de fem Blekingekommunerna under 1990-talet för att bedriva vissa sociala verksamheter på uppdrag av en eller flera kommuner. Därefter har även viss utbildningsverksamhet tillkommit (Klaragymnasiet).

Gällande förbundsordning för förbundet framgår av bilaga 3.

Under 2024 och 2025 har medlemskommunerna via två utredningar (bilaga 1 och bilaga 2) genomlyst Cura utifrån några olika perspektiv. Den första utredningen berörde främst styrning, ekonomi- och budgetprocessen och samspelet mellan Cura och medlemskommunerna. Utredningen presenteras på ett medlemssamråd 2025-02-28 och renderade i ett nytt utredningsuppdrag som var mer inriktat på om det fanns möjlighet till andra drifts- och samverkansformer för de verksamheter Cura bedriver. Främst var det möjligheten till avtalssamverkan som ett alternativ till kommunalförbundssamverkan som skulle utredas.

På medlemssamråd 2025-06-26 presenterade den andra Cura-utredningen vars förslag gillades av medlemmarnas representanter. För att formellt genomföra förslagen i utredningarna måste resp medlemskommun fatta beslut om att genomföra utredningarnas förslag, därav detta ärende och dess förslag.

Bedömning**Behov av beslut om den strukturella reformeringen av Cura**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 207/2025

KS 2024/2971

På medlemssamrådet 2025-06-28 enades medlemskommunernas representanter om förslagen i denna utredning varvid det behöver fattas ett formellt beslut hos medlemskommunerna om att utreda en överföring av Gruppboendet Sjöarp till Ronneby kommun (se bilaga 4). I utredningen bör också belysas om boendet ska drivas via avtalssamverkan med övriga blekingekommuner eller om det ska drivas enskilt av Ronneby kommun men där platser upplåts åt de andra kommunerna enligt gängse mellankommunala principer.

I utredningen ovan ska också förslag läggas om att avveckla den särskilda fördelning av verksamhetens kostnader för de ursprungliga fem brukarna där skatteväxling gjordes och där en form av mellankommunal fördelning också tillämpats. En ny och till dagens förhållande anpassad finansiering av den aktuella verksamheten måste till.

I samma utredning ska också belysas intresset av och förutsättningarna för en överföring av verksamheten inom Personliga ombud till respektive medlemskommun som så önskar.

Behov av att ta ställning till de rekommendationer som den Första Curautredningen lämnade

Följande rekommendationer lämnades av utredaren Johan Braw:

”Jag rekommenderar medlemskommunerna som mina uppdragsgivare (och indirekt Cura) att överväga följande åtgärder.

Övergripande rekommendationer

1. Definiera den bärande idén med samverkan genom Cura, och om det är skalfördelar, vilka dessa skalfördelar är
2. Skriftligt definiera gemensamma förväntningar på Cura (jfr ägardirektiv) inom
 - a. ekonomi, t ex soliditet och budgetprocess,
 - b. personal, t ex villkor,
 - c. verksamhet, t ex kvalitet,
 - d. prissättning, t ex transparent, och
 - e. dialog, t ex om utveckling.

Praktiska rekommendationer

1. På kommun- och förbundsledningsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.
2. På verksamhetsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 207/2025

KS 2024/2971

3. Att medlemskommunerna och Cura ömsesidigt åtar sig att mer aktivt söka dialog i enskilda frågor, som har potential att skapa missförstånd, men som också kan innehålla behov av justeringar och förändringar.
4. Att medlemskommunerna överväger att formulera en "fråga Cura först-princip".
5. Att Cura formulerar sin prissättningsfilosofi, så att den är transparent och tydlig för medlemskommunerna.
6. Att Cura presenterar budget- och bokslutsförslag för medlemskommunernas ekonomifunktioner, innan Curas direktion behandlar dessa ärenden. Presentationen kan förslagsvis ske genom gemensamma videomöten.
7. Att Cura aktivt anstränger sig för att förstå medlemskommunernas nya behov och aktivt överväger metodutveckling utifrån detta – och att medlemskommunerna prioriterar aktivt deltagande när Cura bedriver detta metodutvecklingsarbete.
8. Att berörda verksamheter i medlemskommunerna och Cura vid principiella frågor (t ex ovan nämnda skolskjutsfråga) aktivt söker dialog, gärna under strukturerad samtalsledning, för att definiera ledstjärnor i det fortsatta samarbetet.

Sekundära rekommendationer

1. Formulering av generella principer och generella villkor för kommunal avtalssamverkan mellan medlemskommunerna (motsvarande standardavtal), som kan standardisera och därmed förenkla ytterligare samverkan mellan medlemskommunerna, oavsett vilken verksamhet det handlar om.
2. Om intresse fortfarande finns hos medlemskommunerna: utifrån principer och villkor enligt p 3 mer systematiskt sondera om det finns medlemskommuner som är aktivt villiga att ta över delar av Curas verksamhet, för att i stället leverera den som avtalssamverkan till de andra medlemskommunerna.
3. Medlemskommunerna för särskild diskussion om hur uppsiktsansvaret fullföljs även i fråga om kvalitet, såsom mål- och resultatstyrning, samt intern kontroll.
4. Inrätta ett råd av erfarna skolpersoner från medlemskommunerna, som förslagsvis två gånger/år besöker Klaragymnasiet och samlat bedömer om verksamheten tillgodoser medlemskommunernas behov, beaktat ekonomiska förutsättningar".

Dessa rekommendationer föreslås beredas av kommundirektörs-/kommunchefsgruppen i samband med utredningen av den strukturella reformeringen och läggs som förslag parallellt med förslaget till reviderad förbundsordning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 207/2025

KS 2024/2971

Det fortsatta utrednings- och beredningsarbetet

Det behövliga utredningsarbetet som föreslås i detta ärende föreslås göras av kommundirektörs/kommunchefsgruppen och de medarbetare som de involverar. Utredningsarbetet bör ske i samråd med Curas förbundsledning.

Det är önskvärt att utredningsarbetet bedrivs så att förändringar kan verkställas senast 2027-01-01. Utredningsarbetets konkreta förslag bör därför presenteras senast 2026-05-31.

När utredningarna enligt ovan (strukturell reformering, förändrad finansiering av basklientplatserna och lämnade rekommendationer) är genomförda måste beslut fattas i sakfrågorna och om att anpassa förbundsordningen, och eventuellt övriga styrningen av Cura, till de nya förutsättningarna. I denna process avseende förbundsordningen bör också Curas eget förslag från år 2020 om en reviderad förbundsordningen behandlas, inklusive frågan om ett nytt revisionsreglemente för Cura.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Uppdraget gällande utredningen påverkar barn och unga i ringa grad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Den första Curautredningen (2025-02-28)

Den andra Curautredningen (2025-06-26) inkl underbilaga 1

Förbundsordningen för Cura

Minnesanteckningar från medlemssamrådet 2025-06-26 angående Den Andra Curautredningen

Slutgiltigt beslut skickas till

Övriga medlemskommuner i länet

Kommunsamverkan Cura Individutveckling

Kommundirektörerna/cheferna i länet

Ekonomichefen

Arbete- och välfärdschefen

Barn- och utbildningschefen

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-10

Diarienummer:
2024/2971-16**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-11-18**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Utredning Cura individutveckling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tillsammans med övriga medlemskommuner i kommunalförbundet Kommunsamverkan Cura Individutveckling utreda uppdraget till förbundet (vissa delar) enligt förslaget.

Beslutet gäller under förutsättning av att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås Kommunstyrelsen i Olofström tillsammans med övriga medlemskommuner i kommunalförbundet Kommunsamverkan Cura Individutveckling utreda uppdraget till förbundet (vissa delar) enligt förslaget. Beslutet gäller under förutsättning att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Bakgrund

Kommunsamverkan Cura Individutveckling (fortsättningsvis Cura) bildades av de fem Blekingekommunerna under 1990-talet för att bedriva vissa sociala verksamheter på uppdrag av en eller flera kommuner. Därefter har även viss utbildningsverksamhet tillkommit (Klaragymnasiet).

Gällande förbundsordning för förbundet framgår av bilaga 3.

Under 2024 och 2025 har medlemskommunerna via två utredningar (bilaga 1 och bilaga 2) genomlyst Cura utifrån några olika perspektiv. Den första utredningen berörde främst styrning, ekonomi- och budgetprocessen och samspelet mellan Cura och medlemskommunerna. Utredningen presenteras på ett medlemssamråd 2025-02-28 och renderade i ett nytt utredningsuppdrag som var mer inriktat på om det fanns möjlighet till andra drifts- och samverkansformer för de verksamheter Cura bedriver. Främst var det möjligheten till avtalssamverkan som ett alternativ till kommunalförbundssamverkan som skulle utredas.

På medlemssamråd 2025-06-26 presenterade den andra Curautredningen vars förslag gillades av medlemmarnas representanter. För att formellt genomföra förslagen i utredningarna måste resp medlemskommun fatta beslut om att genomföra utredningarnas förslag, därav detta ärende och dess förslag.

Bedömning

Behov av beslut om den strukturella reformeringen av Cura

På medlemssamrådet 2025-06-28 enades medlemskommunernas representanter om förslagen i denna utredning varvid det behöver fattas ett formellt beslut hos medlemskommunerna om att utreda en överföring av Gruppboendet Sjöarp till Ronneby kommun (se bilaga 4). I utredningen bör också belysas om boendet ska drivas via avtalssamverkan med övriga blekingekommuner eller om det ska drivas enskilt av Ronneby kommun men där platser upplåts åt de andra kommunerna enligt gängse mellankommunala principer.

I utredningen ovan ska också förslag läggas om att avveckla den särskilda fördelning av verksamhetens kostnader för de ursprungliga fem brukarna där skatteväxling gjordes och där en form av mellankommunal fördelning också tillämpats. En ny och till dagens förhållande anpassad finansiering av den aktuella verksamheten måste till.

I samma utredning ska också belysas intresset av och förutsättningarna för en överföring av verksamheten inom Personliga ombud till respektive medlemskommun som så önskar.

Behov av att ta ställning till de rekommendationer som den Första Curautredningen lämnade

Följande rekommendationer lämnades av utredaren Johan Braw:

"Jag rekommenderar medlemskommunerna som mina uppdragsgivare (och indirekt Cura) att överväga följande åtgärder.

Övergripande rekommendationer

1. Definiera den bärande idén med samverkan genom Cura, och om det är skalfördelar, vilka dessa skalfördelar är
2. Skriftligt definiera gemensamma förväntningar på Cura (jfr ägardirektiv) inom
 - a. ekonomi, t ex soliditet och budgetprocess,
 - b. personal, t ex villkor,
 - c. verksamhet, t ex kvalitet,
 - d. prissättning, t ex transparent, och
 - e. dialog, t ex om utveckling.

Praktiska rekommendationer

1. På kommun- och förbundsledningsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.
2. På verksamhetsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.
3. Att medlemskommunerna och Cura ömsesidigt åtar sig att mer aktivt söka dialog i enskilda frågor, som har potential att skapa missförstånd, men som också kan innehålla behov av justeringar och förändringar.
4. Att medlemskommunerna överväger att formulera en "fråga Cura först-princip".
5. Att Cura formulerar sin prissättningsfilosofi, så att den är transparent och tydlig för medlemskommunerna.
6. Att Cura presenterar budget- och bokslutsförslag för medlemskommunernas ekonomifunktioner, innan Curas direktion behandlar dessa ärenden. Presentationen kan förslagsvis ske genom gemensamma videomöten.
7. Att Cura aktivt anstränger sig för att förstå medlemskommunernas nya behov och aktivt överväger metodutveckling utifrån detta – och att medlemskommunerna prioriterar aktivt deltagande när Cura bedriver detta metodutvecklingsarbete.
8. Att berörda verksamheter i medlemskommunerna och Cura vid principiella frågor (t ex ovan nämnda skolskjutsfråga) aktivt söker dialog, gärna under strukturerad samtalsledning, för att definiera ledstjärnor i det fortsatta samarbetet.

Sekundära rekommendationer

1. *Formulering av generella principer och generella villkor för kommunal avtalssamverkan mellanmedlemskommunerna (motsvarande standardavtal), som kan standardisera och därmed förenkla ytterligare samverkan mellan medlemskommunerna, oavsett vilken verksamhet det handlar om.*
2. *Om intresse fortfarande finns hos medlemskommunerna: utifrån principer och villkor enligt p 3 mer systematiskt sondera om det finns medlemskommuner som är aktivt villiga att ta över delar av Curas verksamhet, för att i stället leverera den som avtalssamverkan till de andra medlemskommunerna.*
3. *Medlemskommunerna för särskild diskussion om hur uppsiktsansvaret fullföljs även i fråga om kvalitet, såsom mål- och resultatstyrning, samt intern kontroll.*
4. *Inrätta ett råd av erfarna skolpersoner från medlemskommunerna, som förslagsvis två gånger/år besöker Klaragymnasiet och samlat bedömer om verksamheten tillgodoser medlemskommunernas behov, beaktat ekonomiska förutsättningar”.*

Dessa rekommendationer föreslås beredas av kommundirektörs-/kommunchefsgruppen i samband med utredningen av den strukturella reformeringen och läggs som förslag parallellt med förslaget till reviderad förbundsordning.

Det fortsatta utrednings- och beredningsarbetet

Det behövliga utredningsarbetet som föreslås i detta ärende föreslås göras av kommundirektörs/kommunchefsgruppen och de medarbetare som de involverar. Utredningsarbetet bör ske i samråd med Curas förbundsledning.

Det är önskvärt att utredningsarbetet bedrivs så att förändringar kan verkställas senast 2027-01-01. Utredningsarbetets konkreta förslag bör därför presenteras senast 2026-05-31.

När utredningarna enligt ovan (strukturell reformering, förändrad finansiering av basklientplatserna och lämnade rekommendationer) är genomförda måste beslut fattas i sakfrågorna och om att anpassa förbundsordningen, och eventuellt övriga styrningen av Cura, till de nya förutsättningarna. I denna process avseende förbundsordningen bör också Curas eget förslag från år 2020 om en reviderad förbundsordningen behandlas, inklusive frågan om ett nytt revisionsreglemente för Cura.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Uppdraget gällande utredningen påverkar barn och unga i ringa grad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Den första Curautredningen (2025-02-28)

Den andra Curautredningen (2025-06-26) inkl underbilaga 1

Förbundsordningen för Cura

Minnesanteckningar från medlemssamrådet 2025-06-26 angående Den Andra Curautredningen

Beslutet skickas till

Övriga medlemskommuner i länet
Kommunsamverkan Cura Individutveckling
Kommundirektörerna/cheferna i länet
Ekonomichefen
Arbete- och välfärdschefen
Barn- och utbildningschefen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Bilaga 1 Den Första Curautredningen 250228
- 2 Bilaga 2 Den Andra Curautredningen om avtalssamverkan m m 2025-06-26 reviderad 2025-07-01
- 3 Underbilaga 2.1 Den andra Cura-utredningen, datainsamling av driftsställena 2022-2024 och budget 2025
- 4 Bilaga 3 Förbundsordning Kommunsamverkan Cura Individutveckling
- 5 Bilaga 4 Minnesanteckningar från medlemssamråd ang Kommunsamverkan Cura Individutveckling 2025-06-26

Utredning om kommunalförbundet Cura Individutveckling

1 Innehåll

1. Innehåll
2. Utredningsuppdraget
3. Metod
4. Övergripande om de olika organisatoriska alternativen
5. Curas styrdokument
6. Delutredning: Curas medarbetares anställningsvillkor i relation till medlemskommunernas motsvarande villkor
7. Delutredning: kvalitet och pris inom Curas LSS-verksamhet
8. Delutredning: kvalitet och pris inom Curas HVB-verksamhet
9. Delutredning: kvalitet och pris inom Klaragymnasiet
10. Delutredning: utbuds- och metodutveckling av Cura till medlemskommunerna
11. Delutredning: medlemsrelaterade frågor, såsom soliditet, budget- och bokslutsfrågor, prissättningsidé ("dialog medlem")
12. En kommentar om workshoparna som sådana
13. Delutredning: om kommunal avtalssamverkan kan vara ett alternativ till samverkan genom Cura
14. Analyser av nyttor genom kommunal samverkan
15. Bedömning
16. Slutliga rekommendationer

2 Utredningsuppdraget

Uppdraget har varit att beskriva verksamhetens funktion utifrån nuvarande driftsform, utvärdera organisationens förutsättningar, kvalitet och kostnad samt komma med förslag på utveckling av verksamheten. Utredningen ska också belysa såväl helheten som delarna utifrån den politiska styrningen, ekonomiska styrningen, juridiska styrningen samt mål- och resultatstyrning.

Mitt uppdrag har pågått från 2024-08-15 till 2025-02-15.

3 Metod

Inledningsvis höll jag informella möten med kommunernas respektive kommunchefer, samt högre chefer inom utbildning och omsorg. Syftet med dessa möten var att höra om förväntningar på utredningen, och om det fanns vissa frågor jag borde ägna särskild uppmärksamhet.

Parallellt med dessa möten träffade jag också Curas förbundschef, och vi genomförde tidigt två rundturer för att besöka Curas olika verksamheter, och tala med berörda tjänstepersoner.

Jag har under hela utredningens gång på veckobasis informerat Curas förbundschef om vilka åtgärder jag vidtagit i mitt utredningsarbete. Men jag har också haft återkommande samtal med förbundschefen om olika frågeställningar jag stött på, liksom fört reflekterande samtal i olika frågor.

Jag har också haft avstämningar med Sölvesborgs bitr kommunchef, som varit min arbetsledare. Jag har också gjort två skriftliga delrapporter till kommuncheferna.

Efter den inledande fasen med samtal om förväntningar mm, samt studiebesök, valde jag att bjuda in berörda personer i kommunerna samt Cura till fem workshoppar, som handlade om

1. prissättning (motsv) och kvalitet inom HVB,
2. prissättning (motsv) och kvalitet inom LSS,
3. prissättning (motsv) och kvalitet inom Klaragymnasiet,
4. utbuds- och metodusveckling till medlemskommunerna och
5. medlemsrelaterade frågor, såsom soliditet, budget- och bokslutsfrågor, prissättningsidé ("dialog medlem")

Syftet med workshopformatet istället för ca 60 intervjuer, var att höra de olika perspektiven i samtalsform, dvs det kunde föras resonemang om dem i realtid, vilket för mig som utredare är överlägset intervjualternativet, för att kunna förstå frågorna och de olika infallsvinklarna på dem, men också för att se och förstå relationsdimensionerna i samarbetet mellan medlemskommunerna och Cura.

Men en ytterligare fördel med workshopformatet visade sig vara att medlemskommunernas och Curas representanter träffades, vilket gav mersmak för dem, vilket är ett resultat utöver att förse själva utredningen med underlag för analys, som var huvudsyftet.

Därtill initierade jag också en delutredning om villkoren för Curas anställda, utifrån arbetstid, lön och förmåner.

Jag gjorde i samma skede också en egen utredning om bakgrunden till ändringen i kommunallagen som möjliggjorde ökad avtalssamverkan mellan kommuner.

I detta skede var det alltså sju delutredningar som gjordes: i de frågor som de fem workshoparna behandlade, samt anställningsvillkor och ökad avtalssamverkan mellan medlemskommunerna. Urvalet av frågor och innehållet i dessa gjorde jag baserat på vad jag fick till mig under samtalen i den första fasen.

Jag har två gånger under utredningsarbetet träffat Curas direktion, och diskuterat olika utredningsfrågor med dem. Likaså har jag vid flera tillfällen möten med Curas förbundschef och hennes ledningsgrupp.

4 Övergripande om de olika organisatoriska alternativen

Det finns fyra sätt för kommuner att samarbeta i organiserade former:

1. kommunalförbund
2. gemensam nämnd,
3. aktiebolag och
4. avtalssamverkan.

(Kommuner får överlämna skötseln av kommunala uppgifter till privata utförare, 3 kap 12 § KL.)

4.1 Kommunalförbund

Kommuner får enligt 3 kap 8 § KomL bilda kommunalförbund och lämna över skötseln av kommunala angelägenheter till sådana förbund.

Ett kommunalförbund är en fristående offentligrättslig juridisk person – om en kommunal uppgift lämnas över till ett kommunalförbund blir förbundet huvudman för den uppgiften. Det betyder att medlemskommunerna tappar motsvarande befogenhet över den uppgiften, uppgiften bryts alltså ut från medlemskommunerna, och förbundet har exklusiv rätt att sköta uppgifterna. I Blekinges fall har man

exempelvis gjort detta i samtliga medlemskommuner inom räddningstjänst, genom att skapa två kommunalförbund för räddningstjänst.

Ett kommunalförbund har dock ingen egen beskattningsrätt, och medlemmarna har ytterst ett ekonomiskt bristtäckningsansvar för förbundet (9 kap 11 §). (Ansvar är inte solidariskt.)

I princip kan alla kommunala uppgifter (frivilliga och obligatoriska) lämnas över till ett kommunalförbund, inkl myndighetsutövning. Samverkan i kommunalförbund kan alltså göras mer långtgående än samverkan i bolagsform. Rätten att meddela föreskrifter (dvs lokala regler som gäller mot medborgarna m fl) får dock inte överlämnas till kommunalförbund.

En uppgift som lämnas över till ett kommunalförbund behöver inte vara gemensam för medlemmarna.

Medlem i kommunalförbund (alltså kommun) har rätt att utträda ur förbundet (9 kap 18 §).

Medlemskommunernas styrning av förbundet kan ske på följande sätt (i juridisk bemärkelse):

1. förbundsordningen,
2. möjlighet att föreskriva medlemskommunerna rätt att väcka ärenden i förbundets beslutande församling,
3. möjlighet att föreskriva att förbundet inte får fatta beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt utan att medlemskommunerna getts tillfälle att ta ställning, samt
4. medlemskommunernas uppsikt över förbundet (en skyldighet som utövas av kommunstyrelserna).

Oftast är det möjligheten till samordningsvinster som ligger bakom ett beslut om att bilda ett kommunalförbund.¹

Samverkan genom kommunalförbund har varken ökat eller minskat sedan 2016.² Statskontoret menar att kommunalförbund lämpar sig särskilt väl för myndighetsutövande och regelstyrd verksamhet, exempelvis räddningstjänst och miljöövervakning, men däremot mindre bra för uppgifter där kommunerna vill ha stort politiskt inflytande.³

Kommunerna väljer ofta kommunalförbund eller gemensam nämnd för samverkan som omfattar verksamheter i sin helhet, exempelvis räddningstjänst och gymnasieskola.⁴

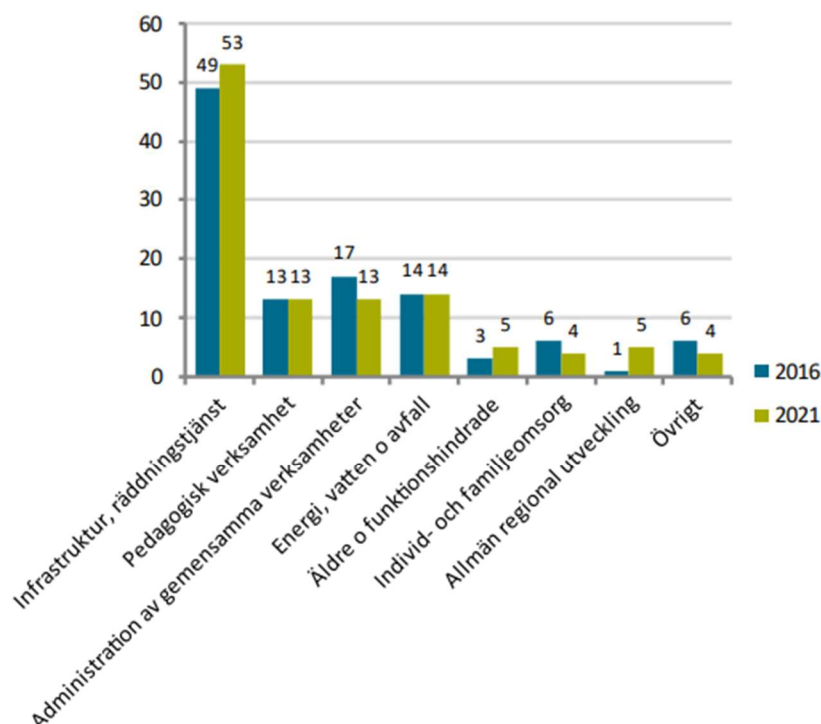
¹ Kommunallagen med kommentarer och praxis, s 397, Dalman m fl, 2021.

² Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 8.

³ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 17.

⁴ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 40.

Figur 1. Antal kommunalförbund med enbart kommuner som medlemmar per verksamhetsområde 2016 och 2021.

4.2 Gemensam nämnd

Kommuner får besluta att en nämnd ska vara gemensam med en annan kommun (3 kap 9 § KL). En av kommunerna ska vara värdkommun.

En gemensam nämnd kan liksom ett kommunalförbund bildas för i stort sett vilka kommunala uppgifter som helst, inkl myndighetsutövning. Däremot är den gemensamma nämnden en egen myndighet, men ingen egen juridisk person, utan ingår en värdkommunens organisation.

I en gemensam nämnd måste alla uppgifter vara gemensamma för samtliga medlemmar: alla medlemmar måste alltså överlämna identiska uppgifter till nämnden.⁵

Den gemensamma nämndens uppgifter ska preciseras i en överenskommelse mellan de berörda kommunerna (9 kap 22 §).

Samverkan genom gemensam nämnd har varken ökat eller minskat sedan 2016.⁶ Statskontoret menar att gemensam nämnd kan vara svår att använda när många kommuner ska ingå i samverkan, eftersom styrning och delegering behöver gå via respektive kommuns fullmäktige vilket riskerar att bli tungrott.⁷

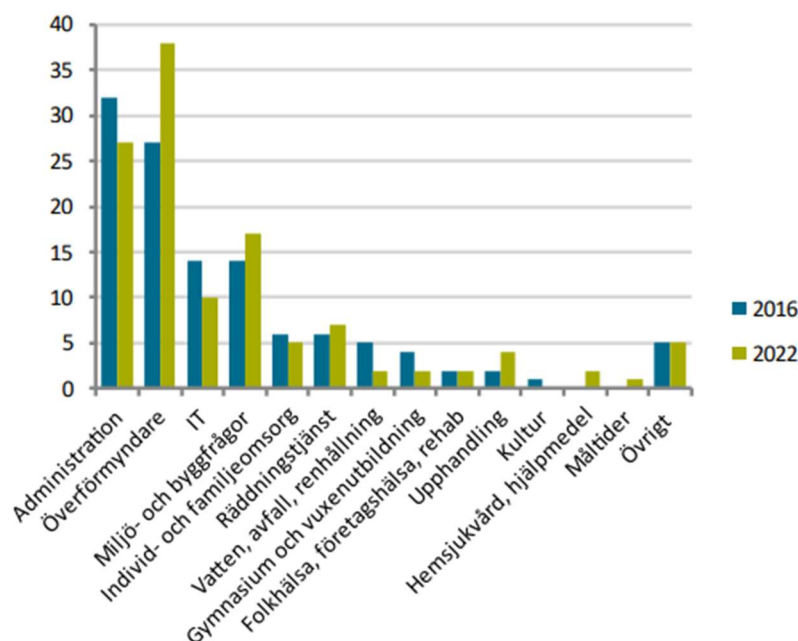
⁵ Kommunallagen med kommentarer och praxis, s 421, Dalman m fl, 2021.

⁶ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 8.

⁷ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 16.

Kommunerna väljer ofta kommunalförbund eller gemensam nämnd för samverkan som omfattar verksamheter i sin helhet, exempelvis räddningstjänst och gymnasieskola. Gemensam nämnd används också för administrativa uppgifter och överförmyndare.⁸

Figur 2. Antal gemensamma nämnder med enbart kommuner per verksamhetsområde 2016 och 2022.

4.3 Aktiebolag

Kommuner får överlämna skötseln av kommunala uppgifter till kommunala bolag (3 kap 11 § KL), samt stiftelser och föreningar.

Det finns vissa begränsningar i fråga om verksamheter som en kommun inte får driva i aktiebolagsform: vissa är explicit angivna, men det finns också en generell begränsning i fråga om verksamheter som innebär myndighetsutövning.

Alternativet aktiebolagsform har inte tagits upp under min utredning, och jag kommenterar därför inte detta alternativ djupare. Dock – som framgår längre fram – finns det inslag i styrningen av kommunala bolag som kan tas intryck av, och en mildare variant på denna styrning leder också till ett konkret förslag i denna utredning.

4.4 Avtalssamverkan

Kommentaren till detta samverkansalternativ är längre, eftersom jag kommenterar resonemangen bakom lagändringen. Kommentaren är också längre, eftersom just kommunal avtalssamverkan har tagits upp explicit i de inledande samtalen jag hade.

⁸ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 40.

En kommun får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun (9 kap 37 § KL). Lagen innehåller inte några närmare regleringar av hur formerna för samverkan mellan kommunerna ska vara.⁹

Möjlighet till avtalssamverkan gäller även myndighetsutövning.

Kommunal avtalssamverkan avser kommuner och regioner, men inte kommunala bolag, privata aktörer eller staten – däremot bör kommunalförbund kunna ingå, menar SKR.¹⁰

Uppdragsgivande kommun behåller huvudmannaskapet för uppgiften, dvs den bryts inte ut från den kommunen. Uppdragsgivande kommun har alltså kvar ansvaret för att verksamheten bedrivs enligt lag och fullmäktiges riktlinjer, liksom för intern kontroll och revision.

I tidigare rättsläge förhindrade den kommunala lokaliseringsprincipen kommunerna från att utföra tjänster ”uteslutande eller väsentligen i annan kommuns intresse”. Det var ”därför generellt inte möjligt för kommuner och landsting att med stöd av avtal ... vidta åtgärder som i första hand riktar mot andra kommuners eller landstings medlemmar eller geografiska område”.¹¹

Av propositionen framgår att samverkansformerna kommunalförbund och gemensam nämnd bedömdes innebära att ”en relativt omfattande administrativ överbyggnad behöver skapas för samverkan”.¹²

Av förarbetena till lagändringen framgår att behovet av samverkan framstod som särskilt tydligt när det gäller specialistkompetenser och kompetensförsörjning. Samverkan i avtalsform framstod också som särskilt ändamålsenligt särskilt i de fall där behovet av organisatorisk politisk överbyggnad var begränsat.¹³ Regeringen menade att avtalssamverkan sannolikt skulle komma att användas främst inom myndighetsutövning,¹⁴ men också under en provotid för att undersöka om förutsättningar finns för att ”institutionalisera samarbetet i t ex ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd” liksom för ”kortsiktiga behov”.¹⁵ Statskontoret menar att det finns ”särskilt stor potential att använda avtalssamverkan oftare för specialisttjänster och myndighetsutövning”.¹⁶

Av förarbetena framgår också att omfattningen av samverkan bör analyseras utifrån möjligheten att ha kontroll och överblick över verksamheten, men också utifrån sårbarhet om samarbetet avslutas.¹⁷

SKR:s jurister kommenterar om levererande kommun får ta ut en riskpremie för det fall att avtalet upphör och levererande kommun anpassat storleken på sin verksamhet till att man haft uppdrag från en annan kommun. ”Svaret är troligtvis nej. En lösning kan istället vara att man reglerar detta i avtalet i en särskild klausul om hur man ska förfara vid avtalets upphörande.”¹⁸

⁹ ”Sammanfattningsvis anser regeringen att det inte finns skäl att föra in bestämmelser i kommunallagen som närmare reglerar förfarandet för och innehållet i kommunala samverkansavtal.” Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 41.

¹⁰ Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 8. SKR noterar dock att frågan inte berörs i lagens förarbeten.

¹¹ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 23.

¹² Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 24.

¹³ Kommunallagen med kommentarer och praxis, s 430 f, Dalman m fl, 2021.

¹⁴ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 25.

¹⁵ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 27 f.

¹⁶ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 8.

¹⁷ Kommunallagen med kommentarer och praxis, s 431, Dalman m fl, 2021.

¹⁸ Kommunallagen mstatsed kommentarer och praxis, s 433, Dalman m fl, 2021.

Syftet med lagändringen var emellertid ”inte att öka möjligheterna för kommuner och landsting att i konkurrens med privata företag delta i upphandlingar”.¹⁹

Möjligheterna till avtalssamverkan mellan kommuner förstärktes genom ändring av kommunallagen 2018. De nya bestämmelserna innebar en generell och enhetlig rätt till kommunal avtalssamverkan, och innebär alltså en utvidgning av de kommunala möjligheterna. De nya reglerna innebar dock också vissa nya krav, bland annat avseende uppföljning och rapportering.²⁰

Statskontoret menar att ”lagändringen haft den effekt som var avsedd. Lagändringen har utökat kommunernas reella möjligheter att avtalssamverka. Kommunerna använder avtalssamverkan i större omfattning till följd av lagändringen och inom fler områden än tidigare”.²¹

Statskontoret menar att avtalssamverkan lämpar sig väl för avgränsade uppgifter, t ex specialistfunktioner eller myndighetsutövning.²²

Statskontoret har i den rapport jag hänvisar till en sammanställning av omfattningen av avtalssamverkan mellan kommuner. Statskontoret menar dock att det är svårt att få en uppfattning om omfattningen på kommunernas samarbetsavtal. På grund av denna osäkerhet har jag valt att inte ta med siffrorna från rapporten.²³

4.4.1 Särskilt om avtalssamverkan och förhållande till upphandlingslagstiftningen

Statskontoret menar att upphandlingslagstiftningen är en ”begränsande faktor för avtalssamverkan” och att ”kommunerna är osäkra på hur de ska tillämpa lagstiftningen”.²⁴ Statskontoret menar att det fortfarande finns hinder för kommunernas avtalssamverkan, och att det främst är oklarheter i tillämpningen av upphandlingslagstiftningen och brist på praxis kring upphandling som utgör hinder.²⁵ Detta gäller inte minst det s k Hamburg-undantaget.²⁶

Hamburgundantaget innebär att kommunerna får samarbeta för att tillhandahålla offentliga tjänster. Undantaget bygger på EU-domstolens praxis och är numera reglerat i 3 kap 17 § LOU. Men det saknas tydlig vägledning i rättspraxis om hur villkoren för Hamburgundantaget ska tolkas.²⁷ Kommunerna kan dock sedan 2022 avtalssamverka kring socialtjänsten och juridiska tjänster upp till 7,8 mkr utan att behöva åberopa Hamburgundantaget.

”När kommunal avtalssamverkan avser uppgifter som innefattar myndighetsutövning är dock upphandlingsreglerna som utgångspunkt inte tillämpliga.”²⁸

5 Curas styrdokument

Den formella styrning som medlemskommunerna ger Cura framgår av Curas förbundsordning. (Till skillnad från aktiebolag finns t ex inte ägardirektiv.)

¹⁹ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 31.

²⁰ Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 6.

²¹ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 7.

²² Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 17.

²³ Resultatet, som alltså är osäkert, framgår på sidan 46, Statskontoret 2023:5.

²⁴ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 8.

²⁵ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 18.

²⁶ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 25.

²⁷ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 101.

²⁸ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 37.

Av förbundsordningen framgår bland annat följande.

Medlemmar i Cura är de fem Blekinge-kommunerna.

Curas ändamål är att på förbundsmedlemmarnas uppdrag bedriva verksamheter inom socialtjänstens och skolans områden.

Cura kan bedriva verksamheten när minst två av medlemskommunerna avser att nyttja den.

Verksamheter som till sin art lämpar sig för detta kan även nyttjas av andra än medlemskommunerna.²⁹ Medlemskommunerna har alltid företräde till plats och resurser framför icke medlemskommuner. Curas verksamheter ska över tid bära sin egen kostnad

Curas verksamhet består enligt förbundsordningen av följande.

1. Huvudman för gymnasieskola för ungdomar med autismspektrumtillstånd enligt 2 kap. 2 § skollagen (2010:800). Finansieras genom programavgift och tilläggsbelopp.
2. Huvudman för hem för vård eller boende, familjehem och stödboende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Finansieras genom vårdavgift.
3. Huvudman för boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 kap. 8 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS. Finansieras genom vårdavgift.
4. Huvudman för boende i bostad med särskild service för vuxna 9 kap. 9 § LSS. Finansieras genom vårdavgift.
5. Familjerådgivning. Finansieras genom kostnad fördelad på de uppdragsgivande kommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
6. Myndighetsutövning för familjerätt enligt föräldrabalken (FB) och SoL. Genom kostnad fördelad på de uppdragsgivande kommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
7. Personliga ombud. Finansieras genom statligt bidrag för ca 40 % av kostnaden, och genom att återstående kostnad fördelas på medlemskommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
8. Kompetenshöjande insatser gentemot kommuner. Finansieras genom avgifter för uppdrag och utbildningsplatser.

Cura är organiserat med förbundsdirektion, som också är förbundsstyrelse. Direktionen består av nio ledamöter och nio ersättare som väljs ur medlemskommunernas fullmäktige. Karlskrona kommun utser tre ledamöter och tre ersättare, Karlshamns och Ronneby kommun utser vardera två ledamöter och två ersättare, Sölvesborgs och Olofströms kommun utser vardera en ledamot och en ersättare.

Förbundsmedlemmarna ska enligt förbundsordningen ha insyn i förbundets ekonomi genom delårsrapporter och årsbokslut från Cura. Cura ska senast efter varje tertials slut informera förbundsmedlemmarna om väsentliga avvikelser från budget och verksamhetsplan. Direktionen ska utan dröjsmål lämna de rapporter över verksamheten som en förbundsmedlem efterfrågar. Direktionen svarar också, på eget initiativ, för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller

²⁹ Det förekommer olika begrepp de kommuner som är medlemmar i ett kommunalförbund: medlem, medlemskommun, förbundsmedlem. I den här rapporten använder jag vid refererat de begrepp som används i den refererade texten, men i övrigt använder jag generellt begreppet medlemskommun, eftersom jag uppfattar det ordet som tydligast.

händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar. Innan beslut tas om avtal av större dignitet eller större investeringar ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar. Årsbokslut ska efter revision översändas till medlemskommunernas fullmäktige för godkännande och prövning av direktionens ansvarsfrihet. Varje fullmäktige prövar frågan om ansvarsfrihet för direktionen i sin helhet.

Cura ska revideras av fem revisorer; varje kommun utser en revisor.

6 Delutredning: Curas medarbetares anställningsvillkor i relation till medlemskommunernas motsvarande villkor

Frågan om vilka anställningsvillkor Curas medarbetare hade togs upp under de inledande samtalen jag hade. Det som förekom mer konkret var en uppgift om att Curas medarbetare har 37 timmars arbetsvecka, istället för 40.

För att kunna göra en relevant jämförelse mellan medlemmarnas och Curas medarbetares arbetstider, behöver dock en mer heltäckande analys göras. Att jämföra arbetstiden för en ekonomichef på Cura, med en ekonomichef på en kommun, är svårt, eftersom rollerna inkl ansvar är olika. Därtill kommer s k tillika-roller, dvs att en jämförd tjänst inte är renodlad utan även hanterar frågor som går utöver huvuduppgiften i tjänsten.

Jag fick i utredningen i denna del kvalificerat stöd av HR-konsulten Camilla Jönsson, Bräkne-Hoby, för att jämföra generella anställningsvillkor mellan Cura och medlemmarna, enligt de direktiv jag gav henne. Hennes analys framgår av [bilaga 1](#).

De direktiv jag gav Camilla Jönsson var att för *liknande tjänster* i Cura och hos medlemmarna bedöma skillnader i fråga om

1. lön,
2. arbetstid och
3. väsentliga förmåner.

Vi kunde konstatera att det var få tjänstetyper som medlemmarna och Cura har gemensamma. Det hade naturligtvis varit frestande att då jämföra fler tjänster, som i och för sig hade större skillnader, för att göra utredningen bredare. Jag bedömde dock att jämförelser av anställningsvillkor har klart begränsad nytta, men däremot vissa risker för missförstånd, om tjänstetyperna som jämförs har för stora skillnader. Det gäller inte minst jämförelser där tillika-tjänster ingår.

De tjänster som Cura och medlemmarna båda har och som är jämförbara är:

1. gymnasielärare, och
2. familjerättssociologer.

Behandlare var också en tjänstetyp som vi bedömde skulle kunna jämföras. Denna bedömning ändrades dock.

Analysen av villkoren har gjorts med uppgifter från Cura, samt från Olofströms och Karlskrona kommuner. Det är i Olofström som Curas gymnasium finns, och därmed är det relevant att jämföra villkoren för gymnasielärarna på det gymnasiet med Olofströms kommuns eget gymnasium. Familjerättssociologer finns inte på Ronneby, Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner, eftersom Cura har ansvaret för detta område. Därför görs jämförelsen med Karlskrona kommun, som har denna verksamhet i sin förvaltningsorganisation.

Camilla Jönssons och min gemensamma bedömning är att det inom olika delar förekommer mer förmånliga anställningsvillkor hos både de undersökta kommunerna och Cura, men att skillnaderna inte är av väsentlig betydelse.

7 Delutredning: kvalitet och pris inom Curas LSS-verksamhet

Frågan om kvalitet och pris behandlades vid en workshop i Karlshamn den 13 december. Inbjudna var tjänstepersoner från medlemskommunerna och Cura. Workshopen leddes och dokumenterades av mig. Dokumentationen bifogas, bilaga 2. Notera att dokumentationen är autentisk med hur workshopdeltagarna såg den, dvs det har inte skett någon efterbearbetning.

På min fråga konstaterades att det under lång tid aldrig skett att medlemskommunerna och Cura träffats på detta sätt (inkl samtalsledning) för att föra dialog om dessa gemensamma frågor.

På frågan om vilken kvalitet medlemskommunerna förväntar sig i Curas LSS-verksamhet, och vilken kvalitetsambition Cura har, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Följa lagar och föreskrifter.
2. Medlemmarna har förmodligen samma kvalitetsambitioner, men Curas medarbetare ska ha högre kompetens, på specialist- och basnivå, för mer komplexa problembilder. Sjöarpsbrukares behov är t ex inte jämförbara med de som är i medlemmarnas egna verksamheter. Detta kan innebära en annan bemanning, annan utbildning, annan arbetsledning, annan miljö (anpassade boenden, rätt fysiska förutsättningar).
3. Den bemanning som behövs, i fråga om både kvantitet och utbildning samt erfarenhet.
4. Arbeta systematiskt med genomförandeplan, tillsammans med medlemmarnas handläggare och gode män. Arbete med kvalitetssäkringar för varje klient.
5. Transparent och tät återkoppling och dialog under insatsen gång.
6. Samordning när insatsen närmar sig avslut.
7. Prestigelöst samarbete, i relation med medlem och föräldrar samt gode män.
8. Eftersträva att uppnå normalitetsprincipen, t ex kollektivtrafik istället för skjuts.
9. Eftersträva att brukaren ska utvecklas efter sin förmåga, och känna sig trygg.
10. Hålla jämn beläggning (inkl externa) så att medlemmarnas behov alltid kan säkerställas.
11. God miljö (här nämndes specifikt Sjöarp).
12. Integrerat dagcenter (avser Sjöarp).
13. Boende i närmiljö, dvs nära till brukarens nätverk och hem.
14. Samma medarbetare följer brukare under dagens olika verksamheter. Bemanning 1:1, dvs brukare har tillgång till samma medarbetare hela dagen. – Denna del motkommenterades med att 1:1-bemanning inte skulle vara standard, utan ske om brukaren så behöver.
15. Lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik.
16. Självbestämmande och egen makt för brukare, och behovsanpassning för varje individ.
17. Egen metodutvecklare, som handleder och utbildar. Här noterades att även medlemmarna numera har egna metodutvecklings- och stödpedagog-resurser.
18. Kompetensutveckling av egen personal.
19. Att Cura följer forskning och utveckling.

På frågan om vilken prissättning som medlemskommunerna förväntar sig för kvaliteten i Curas LSS-verksamhet, och hur prissättningen ska redovisas, samt hur Cura kan gå detta till mötes, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Lägre pris än för icke-medlemmar.

2. Prissättningen ska baseras på IBIC³⁰ och presenteras uträknad på individnivå.
3. Prissättning redovisas både i fråga om bemanningstäthet och kompetens (t ex utbildningsbehov utifrån behov hos ny klient eller metodstöd/handledning), liksom overheadkostnader, såsom administration. Här noterades att även medlemmarnas egna overheadkostnader behöver tas med, om jämförelser ska göras.
4. Lägre pris än privata utförare.
5. Anpassning av prissättningen i relation till behov – som förhoppningsvis blivit mindre i takt med att insatsen gett resultat. Det innebär alltså en avtagande kostnad under insatsens gång. Medlemmarna litar mer på siffror man får från Cura än från privata leverantörer, därför behöver Cura vara aktiva med att se över prissättning i pågående placering.
6. Ökad transparens från Cura om hur prissättningen sker önskas, likaså ökad tydlighet i fråga om vad siffrorna står för, i relation till individens behov.
7. Påpekades att medlemmarna inte förväntade sig att förhandlingar mellan Cura och olika medlemmar skulle ske, utan att det ska vara en rättvis prissättning.
8. Cura åtog sig att utifrån vad som sades på workshopen initiera ett arbete med att skapa en Cura-modell för prissättning, som medlemmarna tycker är tillräckligt tydlig.
9. Cura påpekade att man inte har något risktillägg i sin prissättning. Var och en av medlemmarna betalar inte för mer än vad klienten kostar.

8 Delutredning: kvalitet och pris inom Curas HVB-verksamhet

Frågan om kvalitet och pris behandlades vid en workshop i Karlshamn den 13 december. Inbjudna var tjänstepersoner från medlemskommunerna och Cura. Workshopen leddes och dokumenterades av mig. Dokumentationen bifogas, bilaga 3. Notera att dokumentationen är autentisk med hur workshopdeltagarna såg den, dvs det har inte skett någon efterbearbetning.

På min fråga konstaterades att det under lång tid aldrig skett att medlemskommunerna och Cura träffats på detta sätt (inkl samtalsledning) för att föra dialog om dessa gemensamma frågor.

På frågan om vilken kvalitet som medlemskommunerna förväntar sig i Curas HVB-verksamhet, och vilken kvalitetsambition Cura har, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Följa lagar och föreskrifter.
2. Snabbhet, att snabbt komma igång med en placering, närheten i sig skapar effektivitet.
3. Kvalitet i utredningen: bra bedömningar utifrån barnets bästa. Att utredningen t ex kan ligga till grund för LVU-process eller annan.
4. Kvalitet dels Curas personals kompetens på bredden och i specialistfrågor, men även kvalitet i själva boendemiljön.
5. Den geografiska närheten är en kvalitetsfaktor, som för övrigt också innebär minskade reskostnader för medlemmarnas handläggare.
6. Hög tillgänglighet i tid (akutförmåga) är en kvalitetsfaktor.
7. Insyn i Curas verksamhet, genom att Cura är en del av kommunkoncernerna, är en kvalitetsfaktor.
8. Förmåga att ta emot ”brett”, är en kvalitetsfaktor, som i vissa situationer i och för sig kan vara en svaghet.

³⁰ Individens behov i centrum, IBIC, är ett arbetssätt för dig som arbetar med personer som behöver stöd i sitt dagliga liv oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

9. Huruvida sammanbrott (dvs att vård avslutas före planerad tidpunkt) är ett tecken på bristande kvalitet diskuterades. Curas princip att i princip alltid ta emot från medlemmarna kan ju leda till en högre frekvens av sammanbrott.
10. Cura påpekade att en kvalitetsaspekt är hur bra man lever upp till vårdplanen. Utformning av vårdplaner spelar därför roll för hur bra uppdraget kan utföras. Det har enligt Cura varit en ojämn kvalitet på vårdplaner, å andra sidan menar man att man har en bra och proaktiv dialog med medlemmarna där Cura ser att vårdplaner behöver finslipas. Placering som görs på dagen kan bli tajt, men då bör man kunna göra en "akutvårdplan" som sedan arbetas vidare med, med mer tid men också utifrån nya insikter ang klienten.
11. Personalens kompetens är en kvalitetsfaktor. Tillsvidareanställda jämfört med tidsbegränsat anställda anses därför också vara en kvalitetsfaktor.
12. Huruvida Villa Mjällby vara steget före SIS diskuterades; här föreföll olika perspektiv finnas? Vilken är klientmålgruppen för Villa Mjällby är, behöver preciseras, t ex i fråga om förmåga att hantera etablerat missbruk och/eller etablerad kriminalitet.
13. Medlemmarna har ett behov av att ta emot uppdateringar från Cura, i fråga om vilken förmåga Cura har i sin HVB-verksamhet.
14. Tre kommuner har som princip att fråga Cura först.

På frågan om vilken prissättning medlemskommunerna förväntar sig för kvaliteten i Curas HVB-verksamhet, och hur prissättningen ska redovisas, samt hur Cura kan gå detta till mötes, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Cura ska inte vara dyrare än andra utförare (huruvida Cura är detta, kunde inte sägas), men det sades också att Cura inte ska ligga lika högt som andra utförare som har samma kvalitet. Dock konstaterades att eventuella negativa prisskillnader som medlemmarna tycker sig se, aktivt ska stämmas av med Cura.
2. Dyrare för icke-medlemmar (finns en differentiering i prissättningen).
3. Villa Mjällby bedöms mindre prisvärt än Notavillan, liksom jämfört med andra HVB-hem. Villa Mjällby har en bred målgrupp – vilket kräver personal som är utbildad, t ex i fråga om missbruk och kriminalitet.
4. Bemanning som möjliggör akuta placeringar innebär att boendet som regel inte är fullbelagt, men kostnaderna är i princip alltid desamma (lokal, tillsvidareanställda, relativt lite vikarieflexibilitet).
5. Avtagande kostnad per individ vid flera i samma placering diskuterades. Hur man alltså prissätter placeringar med hela familjer eller ensamma barn blev alltså en diskussion. Cura prissättningsfilosofi har gällt länge, men har ändå diskuterats en del på Cura.

9 Delutredning: kvalitet och pris inom Klaragymnasiet

Frågan om kvalitet och pris behandlades vid en workshop i Karlshamn den 13 december. Inbjudna var tjänstepersoner från medlemskommunerna och Cura. Workshopen leddes och dokumenterades av mig. Dokumentationen bifogas, bilaga 4. Notera att dokumentationen är autentisk med hur workshopdeltagarna såg den, dvs det har inte skett någon efterbearbetning.

På min fråga konstaterades att det under lång tid aldrig skett att medlemskommunerna och Cura träffats på detta sätt (inkl samtalsledning) för att föra dialog om dessa gemensamma frågor.

På frågan om vilken kvalitet som medlemskommunerna förväntar sig på Klaragymnasiet, och vilken kvalitetsambition Cura, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Att eleverna når sina mål i fråga om kunskap och sociala mål, i så hög grad som möjligt. Kvalitet och kompetens som varje medlem själv inte har, dvs ökad specialisering genom skalfördelar.
2. Skalfördelar ska också ge ökad effektivitet, dvs samma elev och samma resultat ska kunna ske till lägre kostnad jämfört med om medlemmen själv stått för verksamheten. Skalfördel är inte minst ett kluster av erfarna medarbetare.
3. Komplettera den verksamhet som medlemmen har, och då i fråga om inlärd och förvärvad kompetens som medlemmen inte har.
4. Medlemmarna får platstilldelning först.
5. Klaragymnasiet tar emot alla elever som medlemmarna vill.
6. Anpassningsförmåga utifrån varje elevs behov.
7. Utslussning (tillsammans med internatet): planering tillsammans med kommunen.
8. Samverkan med Arbetsförmedlingen.
9. Kompetens som kommunerna inte har: kommunerna har förvisso alla formella kompetenser som formellt krävs. Däremot har Klara en upparbetad erfarenhet, samt integrationen med internatet.
10. Klaragymnasiet skickar varje termin en uppföljning av studieplan och närvaro till kommunerna, utvärderingsförfrågan likaså, men sker också andra avstämningar och dialoger.

På frågan om vilken prissättning medlemskommunerna förväntar sig för kvaliteten på Klaragymnasiet, och hur prissättningen ska redovisas, samt hur Cura kan gå detta till mötes, framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Extremt svårt att prissätta; svårt att tala om kvalitet och därmed pris.
2. Ett ”insynsråd” av pedagogiskt erfarna personer från medlemmarna kan möjliggöra insyn i verksamheten inkl prissättning, såsom OH-kostnader mm.
3. Att Cura betalar tillbaka till medlemmarna är en intressant parameter.
4. Även om Curas ersättning är interkommunal ersättning, kan programpris- och tilläggsbeloppsliknande³¹ redovisning övervägas? Cura ska detta under beaktande.
5. Hur åstadkomma incitament för rätt, inte högsta, kvalitet, i relation till kostnad, diskuterades. Här beaktades kommunernas egna budgetförutsättningar som håller emot kostnadsökningar.
6. Det är svårt att säga vad som är rätt pris, men ju högre priset är, desto mer kommer kommunerna att jobba för att skicka färre elever, dvs det blir en form av självreglering.
7. Curas prissättning framstår för medlemmarna inte som så fel, priset är nog rimligt.
8. Medlemmarna får rabatterat pris om ca 15-16 procent, vilket i och för sig försvårar programpris- och tilläggsbeloppsliknande redovisning. Å andra sidan kan rabatten kunna vara med, på den grundbeloppsliknande delen.
9. Curas inköp av tjänster sker i första hand från kommunerna, såsom hyra, el, osv.
10. Hade Cura inte haft externa placeringar hade det inte uppstått generella överskott.

10 Delutredning: utbuds- och metodutveckling mellan Cura och medlemskommunerna

Frågan om utbuds- och metodutveckling behandlades vid en workshop i Karlshamn den 9 januari. Inbjudna var tjänstepersoner från medlemskommunerna och Cura. Workshopen leddes och dokumenterades av mig. Dokumentationen bifogas, [bilaga 5](#). Notera att dokumentationen är autentisk med hur workshopdeltagarna såg den, dvs det har inte skett någon efterbearbetning.

³¹ Dvs den redovisning av kostnader som friskolor behöver göra.

På min fråga om vilken metodutveckling som medlemskommunerna förväntade sig inom socialtjänstområdet (i vid bemärkelse) framkom bland annat följande.

1. Omställning till den nya socialtjänstlagen – kan Cura ta ngn roll i det? Jfr BBIC, när det infördes.
2. Hämta in hos medlemmarna vad som är på gång framåt, att undersöka vilka behov som finns och om det finns önskan från medlemmarna om att Cura ska ta en ledande roll i det.
3. Förhoppning: samordning av delar av medlemmarnas generella kompetensutveckling, t ex s k yrkesresor, inom socialtjänst och funktionshinder. Samordning kan också vara att genomföra utbildningar, eller att utbilda utbildare, istället för att varje medlem bygger upp denna förmåga internt.
4. Det finns ett värde i att få lokal utbildning, istället för att medarbetare ska behöva åka längre för utbildning.
5. Ny verksamhet som barnboende (LSS) kan finnas skalfördelar i, avseende både ekonomi och kompetens.
6. Cura säljer idag utbildningar, utredningar och handledning. Kan Cura vara mer aktiva med att undersöka intresse för ökat utbud av detta?
7. Inget större behov av de utbildningar och handledning som finns, men bra att veta att möjligheten finns.
8. Cura har vissa interna utbildningar (för de egna verksamheterna) som skulle kunna erbjudas medlemmarna.
9. Förväntningarna på Cura inom metodutveckling bör handla om det som verkligen är gemensamt för medlemmarna.
10. Hade man kunnat ha fråga Cura först-princip? Ja, det skulle man.
11. Tänker inte så mycket på Cura i frågor om metodutveckling inom socialtjänst.
12. Kan finnas konkurrens delvis (länsstyrelsen, Region Blekinge/FoU).
13. Metodutvecklingsfrågorna hanteras i den egna kommunen.
14. Om Cura ska vara drivande i metodutveckling behöver det vara definierat så att det inte sker dubbelarbete. T ex utbildning i HEVA och andra metoder.
15. Medlemmarna behöver ta upp Cura ur byrålådan, och ha Cura i verktygslådan.
16. Ju tidigare Cura kan fånga upp behov (t ex med anledning av ny lagstiftning), desto bättre, innan medlemmarna hinner sätta igång med att lösa problemen inom respektive organisation.
17. Cura är inte en ytterligare extern leverantör, utan en del av oss.
18. Omvärldsbevakning, ligga steget före, m a a nya regelverk men också utifrån erfarenheter som görs i pågående uppdrag
19. Utgångspunkt behöver tas i vilken kapacitet Cura har.
20. Idag upplevs ingen överlappning mellan Cura och FoU eller länsstyrelse.
21. Exempel jämförbarhet istället för jämlika levnadsvillkor, vad innebär det för medlemmarna?
22. Cura behöver synas, synliggöras.
23. Kombinationsproblematik inom LSS – ökande kompetens- och handledningsbehov.
24. Vi behöver samlas kring frågorna för att se vilka behov som finns och då kan man se vilka resurser som finns.

En fråga som vi diskuterade särskilt, eftersom den kom upp i diskussionen, var att medlemskommunerna längre tillbaka (tio år) tänkte på Cura som första alternativ. Jag ställde frågan om vad denna förändring kunde bero på, och fick följande svar.

1. Strukturerad samverkan har saknats.

2. Curas utbud behöver vara föränderligt så att det är aktuellt.
3. Information har successivt tappats på vägen i takt med personalomsättning.
4. Hade varit bra om alla fem medlemskommuner och Cura träffades oftare.
5. Man behöver bli påmind om vad Cura kan.
6. Socialtjänsterna hos medlemmarna har under de senaste tio åren haft stora ansträngningar.
7. Medlemmarna kan ha byggt upp egna strukturer och förmågor (t ex stödpedagoger).

På min fråga om vad som var bra, och kunde förbättras, inom Curas befintliga metodutveckling (i vid bemärkelse) framkom bland annat följande.

1. Tydliggörande pedagogik. Cura har kompetensen.
2. Lågaffektivt bemötande. Anpassades efter verksamheterna, även om det fanns en metod i botten.
3. Mycket bra respons från utbildningarna. Mer kompetens finns att dela med sig av, t ex inom skydds- och begränsningsåtgärder.
4. Utbudet skulle kunna breddas.
5. När man har gått en utbildning är man nöjd.
6. Mer utbud inom IFO-området.
7. Viktigt att definiera framåt vilka behov medlemmarna har.
8. Idag är det neuropsykiatri som Cura är drivande i metodutveckling, är mycket bra på det. Utbildarna är certifierade och fortbildas.

11 Delutredning: medlemsrelaterade frågor, såsom soliditet, budget- och bokslutsfrågor, prissättningsidé ("dialog medlem")

De medlemsrelaterade frågorna enligt rubriken behandlades vid en workshop i Karlshamn den 29 november. Inbjudna var tjänstepersoner från medlemskommunerna och Cura. Workshopen leddes och dokumenterades av mig. Dokumentationen bifogas, bilaga 6. Notera att dokumentationen är autentisk med hur workshopdeltagarna såg den, dvs det har inte skett någon efterbearbetning.

På min fråga konstaterades att det under lång tid aldrig skett att medlemskommunerna och Cura träffats på detta sätt (inkl samtalsledning) för att föra dialog om dessa gemensamma frågor.

På frågan om vad som fungerar bra mellan medlemskommunerna och Cura framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Enkelt att få kontakt och svar med Curas tjänstepersoner.
2. Curas ekonomiska överskott, och att medlemmarna inte behöver anslagsfinansiera verksamheten.

På frågan om vad som kan fungera bättre mellan medlemskommunerna och Cura framkom sammanfattningsvis följande, utan inbördes rangordning.

1. Curas ekonomiska överskott är i och för sig bra, men väcker frågor om hur det uppkommer, eftersom Curas verksamhet ska bedrivas till självkostnad. Finns vinstmarginal, frågades. Medlemmarna behöver också aktivt söka svar hos Cura på sådana frågor, så att missförstånd inte uppstår, och Cura kan behöva förklara hur överskotten uppstår; annars risk att förklaringen "tar för mycket betalt" uppstår av sig själv. Transparent bild av Curas prissättning kan behövas. Återgång till årlig "utdelning" kan övervägas.

2. Komplettering av förbundsordning, alternativt kompletterande dokument av ägardirektivsliknande karaktär, behövs för ökad tydlighet i fråga om medlemmarnas förenade förväntningar.
3. Insyn: att få information av Cura när det efterfrågas och är påkallat av formella skäl fungerar bra, men vore också bra om Cura mer aktivt presenterar viktiga siffror. Budget eller förslag till budget kan t ex presenteras för medlemmarnas ekonomichefer vid ett videomöte.
4. Forum för samverkan på ledningsnivå mellan medlemmarna och Cura behövs. Det behövs ett omtag i denna del. Eventuellt kan ett sådant forum vara ett redan existerande. Det kan också behövas att motsvarande forum finns på förtroendevaldas nivå, dvs kommunstyrelser och direktion.
5. Kontakterna mellan medlemmarna och Cura på ledningsnivå är inte särskilt frekventa, och har saknats. Om medlemmarna och Cura på ledningsnivå har årliga avstämningar kan man lättare navigera i bruset, men också vara ambassadörer, istället för att springa om varandra eller missförstå. Likaså underlättar sådana kontakter när kommunerna ekonomiskt behöver vända på varje sten.
6. Det har funnits gnissel och frågor som skaver, och detta hade kunnat lösas om man haft tätare kontakter, men också direkt kontakta varandra i de enskilda fallen, istället för att frågorna eller t o m lösryckta påståenden fått gro ännu mer. Då kan Cura bemöta det och förklara, eller om det är brister, dra lärdom.
7. Cura behöver kontinuerligt återerövra sin position.
8. Cura behöver komma med mer på agendan hos medlemmarna.
9. Medlemmarna behöver prioritera Cura, när Cura söker kontakt. Å andra sidan behöver Cura tänka på vilka kontaktvägar som fungerar bäst.
10. Det är också bra för medlemmarna och Cura att ses kontinuerligt på ledningsnivå, av relationsskäl.

12 En kommentar om workshoparna som sådana

Fem workshopar har alltså genomförts, på Curas kansli, under min ledning, med ca 11-14 personer/tillfälle.

Varje workshop har i slutet utvärderats, med den enkla frågan "hur kändes detta nu då?". Även detta har dokumenterats och framgår av respektive workshops dokumentation.

För mig som utredare har workshoparna varit ytterst värdefulla, eftersom jag fått mycket material och insikter, skapade i samtalsformat, i komplexa samarbetsfrågor. Vad som för mig framgått tydligt är emellertid också, hur uppskattat det har varit av workshopdeltagarna att träffas från alla fem medlemskommuner och Cura, och diskutera konkreta gemensamma frågor. Samtalsklimatet har varit mycket bra, olika perspektiv har lyfts fram, och det har varit gemensamt för alla workshopar att deltagarna har sagt att man bör träffas oftare, under strukturerade former. Det är ett konkret resultat av utredningsarbetet som jag som utredare inte förutspådde.

13 Delutredning: om hur kommunal avtalssamverkan kan vara ett alternativ till samverkan genom Cura

En delutredning i denna större utredning om Cura är hur formerna för en avtalssamverkan – som alternativ till Cura-bedriven verksamhet – skulle kunna se ut.

Anledningen till denna delutredning är att jag som utredare fått förmedlat till mig att man vill få detta alternativ utrett, beaktat den lagändring som öppnade möjligheterna för mer avtalssamverkan.

I denna delutredning har jag avstått från att pröva någon specifik verksamhet inom Cura. Utifrån lagstiftningens syften hade det legat nära till hands att specifikt pröva avtalssamverkan inom kvalificerade tjänster (t ex familjerådgivning) och myndighetsutövning (familjerätt). Å andra sidan har kommunerna inte tydligt pekat på just dessa områden som intressanta för avtalssamverkan istället för den Cura-bedrivna verksamhet som de i stor utsträckning har idag. I samtalen har istället nämnts det jag kallar driftsverksamheter, dvs Klaragymnasiet, Sjöarp och HVB-hem.

Jag övervägde att principiellt provtrycka (dvs teoretiskt utreda) överföring av viss tjänstemannabaserad verksamhet till någon av medlemskommunerna för att denna då skulle utföra uppgifterna som avtalssamverkan till de andra medlemskommunerna. Jag bedömde dock att en sådan utredning skulle kunna leda till omfattande diskussioner och spekulationer hos både medlemskommunerna och Cura, och inte tjäna den här utredningens syfte.

Jag hade också kunnat provtrycka (teoretiskt utreda) överföring av viss driftverksamhet, men även detta hade medfört nämnda risker.

Däremot rekommenderar jag, vilket framgår nedan, medlemskommunerna – om intresse för överföring från Cura till kommunal avtalssamverkan fortfarande finns – att överväga mer systematiska diskussioner först efter att villkoren för kommunal avtalssamverkan generellt mellan medlemskommunerna preciserats.

13.1 Befintlig avtalssamverkan mellan medlemskommunerna

Mellan de fem Blekinge-kommunerna finns i olika konstellationer redan idag avtal om kommunal samverkan inom följande områden. Jag har begärt en sammanställning av dessa, och utifrån denna kan jag här redovisa vilka avtal om samverkan mellan kommuner (endast primärkommuner) som finns.³²

1. Luftkvalitet (alla fem kommuner)
2. Samordnad energi- och klimatrådgivning (alla fem kommuner och Tingsryd)
3. Samverkan inom e-tjänster och integration avseende systemen Abou och AlkT/OL2 (effektivisera administrationen avseende tillstånd/anmälningar för försäljning av alkohol och tobak) (alla fem kommuner, samt mellan Karlskrona och Ängelholm).
4. Regional planering och dimensionering av vuxenutbildning (alla fem kommuner plus Tingsryd)
5. Katalog- och webbsamarbete inom biblioteksområdet (Ronneby, Karlshamn, Olofström och Sölvesborg)
6. Gemensam social jour och beredskap (Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby, Olofström och Kristianstad).
7. Akuta sociala tjänsteärenden samt råd och stöd till jourhem och familjehem (Karlskrona, Borgholm, Emmaboda, Högsby, Kalmar, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn och Torsås).
8. Handläggning och viss arbetsledning inom överförmyndarverksamhet (Ronneby och Karlshamn).
9. Tillsyn och kontroll enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och andra anknyttande författningar (Ronneby och Karlskrona).
10. Konsumentvägledning (Ronneby och Karlskrona).
11. Tjänsteman i beredskap (Ronneby och Karlskrona).
12. Gemensam alkoholhandläggning (Karlshamn, Olofström och Sölvesborg).
13. Tvätt (Sölvesborg och Bromölla).

³² Jag utesluter inte att det kan förekomma fler områden där kommunal avtalssamverkan sker. Frågan har ställts via Sölvesborgs kommunkansli till de andra medlemskommunernas motsvarande funktioner.

13.2 SKR:s rekommendation om vad avtal om kommunal samverkan bör reglera

Av propositionen till lagändringen som möjliggjorde en generell kommunal avtalssamverkan framgår att kommuner och landsting bör ha ”ett strategiskt förhållningssätt till samverkan”. Det innebär enligt propositionen att man behöver ha en strategi för hur stor del av den egna verksamheten som ska bedrivas genom samverkan. Omfattningen av denna samverkan bör då analyseras utifrån möjligheten att ha kontroll och överblick över verksamheten hos den uppdragstagande kommunen, men också utifrån sårbarhet om samverkan avslutas. Den strategiska bedömningen bör även beakta vilka uppgifter som lämpar sig för samverkan, vilken form som lämpar sig för varje samverkan, och hur samverkan kan följas upp.³³

Ett avtal om kommunal samverkan bör enligt SKR reglera åtminstone följande frågor.

1. Parterna i avtalet,
2. avtalets syfte (detta underlättar avtalstolkning),
3. de uppgifter som uppdragstagaren ska utföra,
4. omfattning av delegering av beslutanderätt (s k extern delegering),
5. ekonomiska villkor och formerna för redovisning och betalning,
6. rutiner för informations- och dokumenthantering,
7. rutiner för uppföljning,
8. avtalstid och förutsättningar för uppsägning av avtalet och
9. reglering av personalansvar och arbetsmiljöansvar.^{34 35}

SKR menar också att det i vissa fall också kan behövas avtalsvillkor avseende följande frågor.

1. Dataskydds- och datasäkerhetsfrågor inkl sekretess,
2. rätten till arbetsresultat, och upphovsrättsliga frågor,
3. försäkringsfrågor³⁶, och
4. eventuella arbetsrättsliga frågor om verksamhetsövergång bedöms vara aktuell.

13.3 Mina rekommendationer om vad avtal om kommunal samverkan också bör reglera

Jag som utredare menar också att följande frågor kan behöva regleras mellan de samverkande kommunerna.

1. Mer noggrann beskrivning av vilka uppgifter som ska utföras,
2. kvalitetsambitioner, samt ambitioner för utbildning, utvärdering och utveckling,
3. i vilken utsträckning den uppdragsgivande kommunen är skyldig att ge den uppdragstagande kommunen ensamrätt eller första möjligheten vid tillkommande uppdrag eller nya ”avrop”, (detta blir särskilt aktuellt vid placeringar på t ex HBV-hem),
4. förhållningssätt så att den uppdragsgivande kommunens mål- och visionsarbete integreras i den uppdragstagande kommunens utförande av uppgifterna,
5. medborgarrelationer (extern kommunikation),
6. medie- och sociala medierelationer,
7. principer för mer komplexa och oförutsedda situationer (t ex skyldighet för parterna att söka samråd med varandra),

³³ Prop 2017/18:151 En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, s 25.

³⁴ Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 24f.

³⁵ ”Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 25.

³⁶ ”Det är inte givet att en kommuns försäkring med automatik omfattar verksamhet som bedrivs på uppdrag åt andra kommuner. Kommunerna har numera olika strategier kring sitt försäkringsskydd, varför vi föreslår någon särskild avtalstext om detta.” Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 24.

8. förväntan på den uppdragstagande kommunen att vara aktiv med att hitta uppdrag, för undvikande av vakanskostnader för de uppdragsgivande kommunerna³⁷, och
9. förväntan om närvaro på plats i den uppdragsgivande kommunen, i utförandet av uppgifterna.

Jag som utredare vill fästa särskild uppmärksamhet vid de ekonomiska villkoren. En privat leverantörs prissättning inkluderar normalt olika grad av täckning av risk, men också vinst. Kommunerna får inte ta ut mer än självkostnad, varför vinstdelen inte blir aktuell i kommunal avtalssamverkan. Däremot bör de avtalssamverkande kommunerna noggrant överväga risker vid förändrade kostnadsförutsättningar (dvs risk för förlust), men också för situationerna att en eller flera uppdragsgivande kommuner säger upp sina avtal. Den uppdragstagande kommunen kan då ha byggt upp en kostnadsnivå för en viss avtalad efterfrågan, och behöver kunna sänka sina kostnader som anpassning till minskad avtalsvolym. Kommunerna behöver i samverkansavtalen alltså forma balanserade ekonomiska mekanismer för de situationerna, och mekanismerna ska alltså beakta risken för överkapacitet, och samtidigt inte leda till att mer än självkostnad tas ut.

Jag har i den här utredningen översiktligt gått igenom de samverkansavtal som i olika konstellationer redan finns mellan Blekinge-kommunerna.

Avtalsinnehållen är av varierande karaktär, och jag bedömer att en systematisering, med fördel standardisering, av generella avtalsvillkor för sådan avtalssamverkan mellan Blekinge-kommunerna kan vara till stor fördel.

13.4 Medlemskommunernas intresse av att ta över Cura-verksamhet för att istället bedriva den som kommunal avtalssamverkan

Jag har tillfrågat de fem kommuncheferna om respektive kommun har en vilja att ta över vissa delar av Curas verksamhet, för att istället leverera den till de andra kommunerna som avtalssamverkan. Frågan har ställts rent sonderingsmässigt, och inte formellt, varför jag i denna utredning konstaterar att frågan om vissa delar av Curas verksamhet på det sättet bör föras över till kommunerna kan utredas närmare, men jag menar att en sådan utredning bör föregås av en systematisering eller standardisering av villkor för avtalssamverkan mellan kommunerna, eftersom förutsättningarna för avtalssamverkan regleras just i sådana villkor. Det går alltså inte att diskutera en överförings önskvärdhet, inte minst ekonomiskt, om inte villkoren är definierade, t ex i fråga om risk.

14 Analyser av nyttor med kommunal samverkan

Statskontoret menar att samverkan mellan kommuner inte kan lösa ”alla typer av utmaningar som kommunerna har. Samverkan sänker sällan kommunernas kostnader och kommunerna upplever varken att de kan eller att det är lämpligt att samverka om stora medborgarnära verksamheter”.³⁸

Statskontoret menar att exempel på framgångsfaktorer för samverkan är ”hög grad av formalisering, interaktion och samarbete, god tillit och goda relationer samt ett gediget förarbete”, liksom att det är

³⁷ Man kan alltså tänka sig exemplet att Olofström utför uppgifter åt Ronneby, Karlshamn och Sölvesborg. Om någon av de tre uppdragsgivande kommunerna lämnar samarbetet, kommer underbeläggning att kunna uppstå med den organisering Olofström byggt upp för samarbetet. Likaså kommer Olofströms overheadkostnader att behöva täckas av färre. De återstående uppdragsgivande kommunerna kan alltså behöva betala Olofström mer, vilket kan leda till att de kommunerna ställer krav på att Olofström mer aktivt söker andra uppdragsgivare.

³⁸ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 7.

”viktigt att på olika sätt vara medveten om, aktivt hantera och motverka demokratiska risker och administrativa konsekvenser med samverkan”.³⁹

Det är enligt Statskontoret ”svårt för kommunerna att med hjälp av samverkan sänka sina kostnader i någon större utsträckning”.⁴⁰

Kommunernas samverkan fungerar enligt Statskontoret ”till stor del effektivt och ger kvalitetsvinster”. Statskontoret nämner högre specialisering och professionalisering, vilket höjer kvaliteten och förbättrar kommunernas förmåga att hantera större komplexitet och högre statliga krav inom många områden.⁴¹

Statskontorets fallstudier visar att den tydligaste konsekvensen av samverkan är att den underlättar kompetensförsörjningen. Genom samverkan kan kommunerna samla kompetens, och kunna anställa medarbetare på heltid istället för deltid eller splittrade tjänster. Detta har också gjort tjänsterna mer attraktiva och specialiserade, och kan användas för att möta ökad komplexitet och högre krav.⁴²

I fråga om effektivitet nämner Statskontoret högre kvalitet, bättre service och att bromsa kostnadsökningar över tid. Kommuner har t ex kunnat hålla samma budget under flera år trots att kraven på verksamheten höjts, vilket innebär en besparing i förhållande till hur kostnaderna *annars* skulle ha utvecklats, även om de faktiska kostnaderna inte har sjunkit.⁴³ Det är däremot ovanligt att samverkan sänker kostnaderna – det är också svårt att mäta de ekonomiska konsekvenserna av samverkan. Kommunernas relativt samstämmiga uppfattning är att samverkan har ökat effektiviteten på så sätt att kommunerna får ut mer för samma pengar.⁴⁴ Effektivitetsvinsterna används alltså oftast till att förbättra kvaliteten eller servicen och till att bromsa kostnadsökningar, snarare än till att aktiva skära i budgeten. ”Men om ambitionshöjningarna är större än effektiviseringsvinsterna kan samverkan istället öka kostnaderna.”⁴⁵

Inom forskningen om kommunal samverkan finns relativt få empiriska studier kring ekonomiska effekter, och av de som gjorts framgår blandade resultat. En relativt vanlig slutsats är att samverkan om verksamheter som inte är geografiskt bundna har bättre förutsättningar att sänka kostnader, eftersom stordriftsfördelarna blir fler. Vissa studier lyfter också fram kapitalkrävande verksamheter, eller stöd- och specialistfunktioner.⁴⁶ Enligt Erlingsson m fl är den existerande svenska forskningen avseende mellankommunal samverkan ganska begränsad.⁴⁷ Empiriska studier med fokus på effekter – i synnerhet sådana som bygger på kvantitativ metod och som fokuserar på objektiva utfallsdata (såsom kostnader) – är ovanliga i Sverige.⁴⁸

De fördelar som lyfts fram med mellankommunal samverkan är att genom stordriftsfördelar nå

- a. kostnadsbesparingar,
- b. högre servicekvalitet,
- c. bredare serviceutbud och/eller
- d. ökad förmåga att rekrytera kompetens.⁴⁹

³⁹ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 8.

⁴⁰ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 10.

⁴¹ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 11.

⁴² Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 53.

⁴³ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 11.

⁴⁴ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 60.

⁴⁵ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 12.

⁴⁶ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 65.

⁴⁷ Mellankommunal samverkan – vad är känt om dess effekter? s 5, Erlingsson m fl, 2021.

⁴⁸ Mellankommunal samverkan – vad är känt om dess effekter? s 6, Erlingsson m fl, 2021.

⁴⁹ Mellankommunal samverkan – vad är känt om dess effekter? s 5, Erlingsson m fl, 2021.

Statskontoret konstaterar att det skett en viss förskjutning i kommunernas motiv till samverkan under senare decennier. Under 1990-talet och början av 2000-talet var det vanligaste argumentet för samverkan att sänka kostnader. Därefter har motiven mer handlat om att förbättra kompetensförsörjningen, minska sårbarheten och höja kvaliteten. Få kommuner tror enligt Statskontoret att samverkan kan sänka de faktiska kostnaderna.⁵⁰ Statskontorets fallstudier visar att kommunerna främst använder effektivitetsvinsterna för att få ut mer av de satsade resurserna och inte till att sänka kostnaderna. Statskontorets samlade bild från fallstudierna är att den ökade professionaliseringen och högre kompetensnivån i kombination med höjda krav inom olika områden tycks skapa ett tryck mot ökad ambitionsnivå.⁵¹

Studier visar enligt Statskontoret på att verksamhet som bedrivs i samverkan blir för självständig i förhållande till kommunerna och därmed svårare att påverka. Enligt dessa studier finns just en risk att samverkansorganisationer efter en längre tid blir onödigt självständiga.

Internationella studier visar att kommuner kan spara in på kostnader genom mellankommunal samverkan. Detta gäller framför allt inom områden där verksamhetens prestationer är ganska tekniska, ganska enkla att mäta och som är politiskt okontroversiella (dvs väljarnas intresse för verksamheten och hur den bedrivs är svagt). Ett typiskt exempel på ett område där mellankommunal samverkan ofta verkar vara kostnadseffektivt är avfallshantering.⁵²

15 Bedömning

Jag har identifierat följande frågor för kommunerna som initiativtagare till denna utredning att beakta.

15.1 Anställningsvillkor

Som framgår av ovan bedömer jag att de undersökta och med medlemskommunerna jämförbara anställningsvillkoren i Cura inte är mer förmånliga, totalt sett och vid en sammanvägd bedömning.

15.2 Kontinuerliga och strukturerade dialoger mellan medlemskommunerna och Cura, på ledningsnivå och inom de olika verksamhetsområdena

En tydlig slutsats för mig som utredare är att det under en längre tid (ett antal år) varit en avsaknad av tillräcklig dialog mellan medlemskommunerna och Cura, på ledningsnivå och på verksamhetsledningsnivå. Jag menar att både medlemskommunerna och Cura behöver öka sina ansträngningar för att utveckla dessa samarbetsformer. Det kan till exempel handla om att Cura tar en mer aktiv roll i att bjuda in till strukturerade och regelbundna träffar, med konkreta problem och lösningar att diskutera, men också att medlemskommunerna tydligt prioriterar aktivt deltagande i ett sådant samarbete.

Under de workshopar jag lett, har det vid samtliga sagts av deltagarna att det varit mycket givande att träffas och diskutera gemensamma frågor, både i sak och för relationsbyggandets del.

Det har förekommit en del missförstånd och liknande från medlemskommunernas sida, gentemot Cura, å andra sidan har Cura behövt bli bättre på att förstå vad medlemskommunerna efterfrågar, mer än formell information, och att nå relevanta personer mer aktivt. När det gäller utbuds- och

⁵⁰ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 53.

⁵¹ Hand i hand – en analys av kommunal samverkan, Statskontoret 2023:5, s 64.

⁵² Mellankommunal samverkan – vad är känt om dess effekter? s 21, Erlingsson m fl, 2021.

metodutveckling specifikt menar jag att Cura bör eftersträva att tidigt – utifrån problem och kommande förändringar inom t ex regelverk som medlemskommunerna redogör för – börja pröva och diskutera lösningar för. Mer konkret menar jag att Cura inte bör invänta att medlemskommunerna ställer frågor om lösningar, utan att Cura redan när problem formuleras bör ta initiativ till lösningar.

Vid workshoparna har särskilt nämnts att det behöver vara en viss kontinuitet i dialogerna, och viss struktur i dem.

Exempel på frågor som hade kunnat diskuteras vid kontinuerliga och strukturerade dialoger på ledningsnivå är Curas anställningsvillkor, och Curas prissättningsmekanism. Nu har dessa frågor istället förefallit cirkulera mer dynamiskt i olika sammanhang, med risken att missförstånd eller förhastade slutsatser sker. Jag menar att medlemskommunerna, särskilt på ledningsnivå, bör eftersträva att undersöka sådana frågor, gärna i dialog med Cura, innan alltför mycket s k sanningar börjar cirkulera. Samtidigt menar jag att Cura bör vara lyhörda inför sådana situationer, och inte nöja sig med att besvara frågor som ställs, utan mer aktivt eftersträva dialog, i syfte att nå ökad ömsesidig förståelse och för att genomföra eventuella justeringar eller förändringar.

Kontinuerliga och strukturerade dialoger behöver alltså kompletteras med ett åtagande av medlemmarna att direkt och aktivt söka dialog med Cura när frågor som framstår som märkliga dyker upp, istället för att frågorna börjar leva egna liv. Cura å sin sida behöver alltså mer aktivt söka förstå vad medlemmarna efterfrågar, bortom att ”bara” få svar på frågor – istället bör Cura ställa sig frågan hur medlemmarnas förväntningar kan preciseras och gås till mötes.

Även på verksamhetsledningsnivå rekommenderar jag kontinuerliga och strukturerade dialoger. Då kan frågorna utöver relationsbyggandesyftet handla om vad Cura kan erbjuda för tjänster, hur dessa tjänster kan utvecklas, men också eventuella prisjämförelser med andra leverantörer tas upp.

Det kan alltså vara lämpligt att Cura tar initiativen till dessa kontinuerliga och strukturerade dialoger, men då bör medlemmarna å sin sida tydligt prioritera att delta vid dessa. I den mån medlemmarna redan har befintliga fora för att samverka, kan dock Cura bjudas in vid lämpliga tillfällen för dialog.

15.3 Prissättningsmodeller

Cura har redan i workshopstadiet föreslagit att man ska ta fram en principiell modell för Curas prissättningar. Detta är enligt min bedömning mycket önskvärt, eftersom det tillgodoser medlemmarnas behov av att förstå Curas prissättningar.

Medlemmarna behöver å sin sida mer aktivt försöka förstå Curas prissättningar, innan slutsatser dras.

15.4 Curas kvalitet

Jag har inte funnit att medlemskommunerna har några invändningar om slarv, missförhållanden eller liknande i Curas verksamhet. Snarare förefaller medlemskommunerna generellt mena att Cura är en tillförlitlig och seriös utförare, med erfarna medarbetare och goda rutiner, med trygg miljö för individer, brukare och elever.

De diskussioner som förekommit har handlat om att ambitionen för brukare och elever mer tydligt ska vara utveckling mot ökande förmåga till självständighet. Detta kan innebära ett visst mått av minskad trygghet för den enskilda personen i närtid. Ett konkret exempel på detta kan vara att en elev tillsammans med personal tränas i att kunna resa med kollektivtrafik, snarare än att få individuella transportlösningar eller boende på internat.

Jag avstår i denna utredning från att dra några slutsatser i nämnda självständighetsfrågor, men rekommenderar en strukturerad dialog, gärna under extern samtalsledning, i frågan, eftersom den behandlar en central fråga, samtidigt som den för det fortsatta samarbetet behöver tydligt formulerade ledstjärnor.

15.5 Fråga Cura-förstprincip

För att dra nytta av de fördelar som ett eget kommunalförbund innebär, rekommenderar jag medlemskommunerna att generellt etablera principen om att ”fråga Cura först” om man inte kan lösa en uppgift i egen regi. Principen innebär inte med nödvändighet att Cura ska väljas först, dvs ingen köpskyldighet för medlemskommunen, men att fråga andra leverantörer innan Cura tillfrågats, innebär enligt min mening en risk för att medlemskommunernas verksamheter av olika skäl kan missa av att dra nytta av fördelarna som ett eget kommunalförbund innebär.

15.6 Avtalssamverkan mellan medlemskommunerna

Medlemskommunerna bedriver idag avtalssamverkan inom flera områden. Avtalen för detta är av varierande karaktär.

Min rekommendation är att medlemskommunerna initierar ett arbete i syfte att skapa generella, systematiserade, eller t o m standardiserade, villkor för samverkan sinsemellan.

De generella avtalssamverkansvillkoren kan alltså skapas med utgångspunkt från de rekommendationer som SKR gett, kompletterat med de tillägg jag presenterat i den här utredningen.⁵³ Inte minst bör frågan om ansvar för risk beaktas i ett sådant arbete.

Generella, systematiserade eller standardiserade villkor möjliggör avtalssamverkan mellan medlemskommunerna inom fler områden, och sänker alltså det som kallas transaktionskostnader (dvs arbetstid, konsultkostnader mm för att skapa själva avtalet liksom att hantera avslut av avtalet).

15.7 Medlemsövertagande av Curas verksamheter

Det har i diskussionerna som föregått denna utredning tagits upp att medlemskommunerna själva skulle kunna bedriva delar av den verksamhet som Cura idag erbjuder medlemskommunerna.

Min bedömning i denna del är att frågan om medlemsövertagande av Cura-verksamhet kan utredas vidare för respektive verksamhet, och dessa analyser behöver bli djupare och mer systematiska än de som tidigare gjorts, eller som den här utredningen kan besvara.

Den centrala frågan bör då vara om medlemsdrift istället för Curadrift är mer effektiv. Som framgår av min rekommendation under *Bärande idé* bör diskussionen beakta att de individer, brukare och elever som Cura hanterar som regel har mer komplexa behov än de medlemmarna själva hanterar i sina egna verksamheter.

Mitt intryck av de resonemang som hittills förts i frågan är att analysen skett något summariskt, och utan beaktande av att Cura idag överlag arbetar med individer, brukare och elever som har mer komplexa behov, och utan beaktande av riskfaktorn. Med riskfaktorn menar jag hur den kommunala utföraren ska ta ansvar för den ekonomiska risken vid vakanser på platser inom t ex HVB eller LSS.

⁵³ ”Kommunal avtalssamverkan II – Socialtjänst, Sveriges Kommuner och Landsting 2019, s 34ff.

Min rekommendation i denna del är därför att en djupare diskussion om medlemsövertagande av Cura-verksamhet sker först efter att medlemskommunerna sinsemellan identifierat systematiska eller t o m standardiserade villkor för avtalssamverkan.

15.8 Bärande idé

Mitt intryck som utredare är att syftet med att driva samverkan inom Cura framstår som diversifierat mellan medlemskommunerna. Med det menar jag att varje medlemskommun inom sig kan se olika syften med att samverka inom de områden som Cura idag bedriver verksamhet inom.

Som framgått av min redovisning ovan, har effektivitet i form av minskad produktionskostnad varit av avgörande betydelse under 2000-talet, när det gäller kommunal samverkan.⁵⁴ Istället har fördelar som ökad specialisering och ökad förmåga att rekrytera kompetenta medarbetare trätt fram.

Jag rekommenderar därför medlemskommunerna att föra en fördjupad diskussion om den bärande idén med att bedriva samverkan i den form som Cura idag gör. Först när det finns en gemensam bild av den bärande idén, kan man bedöma om Curas verksamhet motsvarar förväntningarna.

Jag menar dock att det generellt bland medlemskommunerna på verksamhetsnivå finns en förväntan om att Curas verksamhet genom skalfördelar (dvs samling från medlemskommunerna samt externa kommuner) ska kunna ha en förmåga att hantera komplexa individ-, brukar- och elevbehov. Medlemsrepresentanterna förefaller därför mena att det inte är relevant att jämföra Curas kostnader per individ (motsvarande) med medlemskommunernas, eftersom de individer, brukare och elever Cura tar emot har mer komplexa behov än medlemskommunerna själva kan hantera.

Det finns inte bara skalfördelar, utan också skalnackdelar. (För den enskilde brukaren kan det t ex innebära nackdelar i form av s k institutionalisering.) Dessa bör alltid begrundas tillsammans.

15.9 Styrning av Cura, och medlemskommunernas förväntningar

Hade Cura varit ett aktiebolag, ägt av medlemskommunerna, hade de kunnat besluta om aktieägardirektiv till Cura. Med ett kommunalförbund saknas den möjligheten; en sådan organisation har en större grad av juridisk självständighet.

Samtidigt framstår det för mig som utredare att det finns ett behov av att medlemskommunerna samlar och i skrift förmedlar vilka förväntningar man har på Cura som organisation. Redan idag finns naturligtvis sådana förväntningar, men dessa förmedlas från olika nivåer, från olika medlemskommuner och med den otydlighet som muntlig kommunikation innebär. Det innebär att det för Cura är svårt att bedöma vilka förväntningar som medlemskommunerna gemensamt har.

Min rekommendation är därför att medlemskommunerna överväger att formulera ett gemensamt skriftligt ställningstagande (om inte annat kallat förväntansformulering) om vilka förväntningar man har på Cura, vilket kan ta inspiration från aktieägardirektiv. En fråga som här kan framgå är vilken soliditet medlemmarna förväntar sig att Cura ska eftersträva; idag finns inte någon samlad och dokumenterad vägledning från medlemskommunerna till Cura om detta.

⁵⁴ Notera de två olika begreppen kommunal *samverkan* respektive kommunal *avtalssamverkan*. Kommunal samverkan innefattar alla organisatoriska former: kommunalförbund, gemensam nämnd, aktiebolag och kommunal avtalssamverkan. Kommunal avtalssamverkan innebär alltså att kommunerna köper nytta direkt av varandra.

Formellt sett är ett sådant dokument inte förpliktande för Cura, men det ger god vägledning i för Cura i sin planering, prioritering och utveckling av verksamheten. Det ger därmed medlemskommunerna möjlighet att styra Cura i önskad riktning. Det är mycket viktigt att det finns en gemensam syn på hur starkt förväntansdokumentets styrning ska vara.

Medlemskommunerna kan också mer strukturerat, inom ramen för uppsiktsansvaret, arbeta med uppföljning av mål- och resultatstyrning samt intern kontroll avseende Cura.

Möjligen kan också en översyn av Curas förbundsordning göras; jag har dock inte identifierat behov eller efterfrågan på detta. Jag utesluter å andra sidan inte att vissa av medlemskommunernas förväntningar i någon form kan uttryckas i förbundsordningen.

15.10 Bedömning av kvalitet i verksamhet som är beroende av erfarenhet

För att kunna bedöma prissättning behöver man ha en uppfattning om kvalitet. Samtidigt är kvalitet för tjänster alltid svårare att definiera, än kvalitet för produkter. Därtill kommer att kvalitet i mer komplexa individ-, brukar- och elevsituationer är än mer svåra att definiera kvalitet på.

Frågan om prissättningen på Curas verksamheter, särskilt Klaragymnasiets, blir därför komplicerad.

Den naturliga vägen generellt när kvalitet är svår att definiera, är att arbete sker enligt löpande räkning, dvs täta dialoger mellan beställare och utförare, men detta framstår som mindre önskvärt för både medlemmar och Cura. Lika svårt är det att upprätta en heltäckande och tydlig kravspecifikation.

Under workshopen om Klaragymnasiet föreslog jag därför som lösning att skolan inrättar ett råd av erfarna skolledare från medlemskommunerna, och att detta råd två gånger per år träffas på skolan för att tillsammans med skolans representanter gå igenom hur verksamheten bedrivs. Idén bygger på antagandet att en erfarenhetsbaserad verksamhet behöver minst lika erfarna personer som bedömer verksamheten. Bedömer detta råd att skolans verksamhet är av rätt kvalitet kan medlemskommunerna alltså utgå det när man bedömer om prissättningen är rätt. Ett sådant råd är alltså en effektiv lösning på ett komplext utvärderingsproblem. Rådet är naturligtvis bara rådgivande. Jag vill understryka att denna idé får bedömas vidare av medlemskommunerna och Cura, men jag kan konstatera att idén om rådet som sådant mottogs väl på workshopen.

15.11 Förväntningar på Cura inom utbuds- och metodutveckling

Under den sonderande fasen i början av min utredning, fick jag till mig att Cura önskades vara mer aktiva inom metodutvecklingsfrågor.

I denna del är mitt intryck efter workshopen att denna önskan inte var särskilt tydlig; istället framgick det att Cura i ganska stor utsträckning hade fallit i viss glömska hos medlemskommunerna, när det gäller metodutveckling. Dock framkom det på workshopen att det – tydligare hos vissa medlemskommuner än hos andra – kunde finnas intresse av att Cura ökade sitt utbud till medlemskommunerna inom metodutveckling, framför allt i fråga om utbildningar, men också möjligen handledning.

Det framkom också att Cura förväntades vara ledande i att diskutera ökat utbud inom metodutveckling, dvs det är inte i första hand medlemskommunerna som ska höra av sig till Cura för att framföra behov, utan Cura ska istället aktivt arbeta med att undersöka behov och provtrycka förslag till lösningar – vilket dock förutsätter att medlemskommunerna prioriterar att delta i dessa diskussioner.

Särskilt den kommande nya socialtjänstlagen kan utgöra underlag för diskussion om fortsatt utbuds- och metodutveckling.

16 Slutliga rekommendationer

Jag rekommenderar medlemskommunerna som mina uppdragsgivare (och indirekt Cura) att *överväga* följande åtgärder.

Övergripande rekommendationer

1. Definiera den bärande idén med samverkan genom Cura, och om det är skalfördelar, vilka dessa skalfördelar är.⁵⁵
2. Skriftligt definiera gemensamma förväntningar på Cura (jfr ägardirektiv) inom
 - a. ekonomi, t ex soliditet och budgetprocess,
 - b. personal, t ex villkor,
 - c. verksamhet, t ex kvalitet,
 - d. prissättning, t ex transparent, och
 - e. dialog, t ex om utveckling.

Praktiska rekommendationer

1. På kommun- och förbundsledningsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.
2. På verksamhetsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.
3. Att medlemskommunerna och Cura ömsesidigt åtar sig att mer aktivt söka dialog i enskilda frågor, som har potential att skapa missförstånd, men som också kan innehålla behov av justeringar och förändringar.
4. Att medlemskommunerna överväger att formulera en ”fråga Cura först-princip”.
5. Att Cura formulerar sin prissättningsfilosofi, så att den är transparent och tydlig för medlemskommunerna.⁵⁶
6. Att Cura presenterar budget- och bokslutsförslag för medlemskommunernas ekonomifunktioner, innan Curas direktion behandlar dessa ärenden. Presentationen kan förslagsvis ske genom gemensamma videomöten.⁵⁷
7. Att Cura aktivt anstränger sig för att förstå medlemskommunernas nya behov och aktivt överväger metodutveckling utifrån detta – och att medlemskommunerna prioriterar aktivt deltagande när Cura bedriver detta metodutvecklingsarbete.

⁵⁵ En viktig fråga i sammanhanget är om skalfördelar – som förmodligen är en del av den bärande idén – främst ska leda till lägre produktionskostnader, eller till ökad grad av kompetens och förmåga, genom koncentration av vissa uppgifter. Jfr ovan nämnda rapporter om kommunernas skäl för att samverka genom kommunalförbund och gemensam nämnd.

⁵⁶ Även detta bör ske i dialogformat, dvs Cura bjuder in och presenterar ett förslag, som är öppet för justeringar utifrån medlemskommunernas feedback.

⁵⁷ Detta är ett större åtagande för Cura än vad man är skyldig till enligt förbundsordningen. Syftet med den föreslagna presentationen är dock att bjuda in till dialog och feedback, vilket dels främjar samarbetsklimat och minskar risker för missförstånd i ekonomiska frågor, men medlemskommunernas feedback kan också vara direkt utvecklande för Cura.

8. Att berörda verksamheter i medlemskommunerna och Cura vid principiella frågor (t ex ovan nämnda skolskjutsfråga) aktivt söker dialog, gärna under strukturerad samtalsledning, för att definiera ledstjärnor i det fortsatta samarbetet.⁵⁸

Sekundära rekommendationer

1. Formulering av generella principer och generella villkor för kommunal avtalssamverkan mellan medlemskommunerna (motsvarande standardavtal), som kan standardisera och därmed förenkla ytterligare samverkan mellan medlemskommunerna, oavsett vilken verksamhet det handlar om.
2. Om intresse fortfarande finns hos medlemskommunerna: utifrån principer och villkor enligt p 3 mer systematiskt sondera om det finns medlemskommuner som är aktivt villiga att ta över delar av Curas verksamhet, för att istället leverera den som avtalssamverkan till de andra medlemskommunerna.
3. Medlemskommunerna för särskild diskussion om hur uppsiktsansvaret fullföljs även i fråga om kvalitet, såsom mål- och resultatstyrning, samt intern kontroll.
4. Inrätta ett råd av erfarna skolpersoner från medlemskommunerna, som förslagsvis två gånger/år besöker Klaragymnasiet och samlat bedömer om verksamheten tillgodoser medlemskommunernas behov, beaktat ekonomiska förutsättningar.

Blekinge den 28 februari 2025

Johan Braw

⁵⁸ Syftet med att skapa dessa ledstjärnor, gärna under strukturerad samtalsledning, är att ”plocka ner” komplexa frågor till något gemensamt och konkret, istället för att frågorna mer eller mindre löst diskuteras vid olika möten, utan att en tydlig gemensam riktning formuleras. En ömsesidig ambition mellan medlemskommunerna och Cura om att principiella frågor ska plockas ner för att istället leda till ett gemensamt och konkret resultat, vägledande för det fortsatta samarbetet, kan alltså vara en viktigt mindset. Erfarenheterna från de gemensamma

Kommunledningsförvaltningen

Handläggare
Lars Ericsson, 0456 81 61 91
lars.ericsson@solvesborg.se

Reviderad efter medlemssamråd 2026-06-26

Utredningsrapport, möjligheterna att avtalssamverka bland Blekinges kommuner i s f via kommunalförbundet, reviderad slutlig version

1 Sammanfattning

I avsnitt 2 ges en bakgrund till utredningen och det görs även en redovisning av utredningsuppdraget.

Avsnitt 3 redovisar nuvarande samverkan via kommunalförbundet "Kommunsamverkan Cura Individutveckling" (framledes: Cura).

I avsnitt 4 sammanfattas kort vad avtalssamverkan innebär som ett alternativ till t exempel befintlig kommunalförbundssamverkan.

Avsnitt 5 sammanfattar vad som framkom i utredningens samråd med berörda förvaltningschefer (sociala frågor, funktionshinderfrågor samt gymnasieutbildningsfrågor) i de fem medlemskommunerna.

Fokus i avsnitt 6 är ekonomiska förhållanden i förbundet som har bäring på frågan om eventuell avtalssamverkan som alternativ till kommunalförbundssamverkan.

I avsnitt 7 görs en analys av utredningens huvudfråga beaktat vad som framkommit i utredningsarbetet. På basis av denna dras slutsatser om den framtida samverkan på aktuella och närstående områden.

Avsnitt 8, slutligen, föreslår hur den fortsatta processen bör gestaltas förutsatt att medlemssamrådet kan enas bakom utredningens slutsatser och förslag.

*I korthet är utredningens slutsatser och förslag:
*att Cura kvarstår som ett instrument för samverkan
mellan länets kommuner vad gäller vissa sociala- och
funktionshinderfrågor,*

**att en överföring av ansvaret för och driften av Gruppboendet Sjöarp (inklusive daglig verksamhet) till Ronneby kommun utreds, antingen som en avtalssamverkan med berörda kommuner eller via gängse drift av en kommun och där övriga kommuner köper platser. Det föreslås också att den från 1995 myntade finansieringsprincipen för gruppboendets basklienter ska moderniseras och göras mer rättvis mellan kommunerna,*

**att en överföring av ansvaret för och driften av Personliga ombud till respektive intresserad kommun utreds,*

**att övriga verksamheter i Cura stannar kvar i förbundet (Klaragymnasiet, Klara gruppboende/internat, HVB Notavillan (inklusive skyddat boende), HVB Villa Mjällby, Familjerätten, Familjerådgivningen, Resurscenter), samt*

**att de rekommendationer, från den första Curautredningen som lämnades, bereds vidare i samband med ett nytt uppdrag att revidera förbundsordningen för det förändrade Cura.*

2 Inledning och bakgrund

Uppdragsgivare är gruppen med kommunstyrelseordföranden och oppositionsledare i respektive kommunstyrelse i länets fem kommuner. Uppdraget gavs 2025-02-28 i samband med att redovisning av den första utredningen om Kommunsamverkan Cura Individutveckling lämnades till den aktuella gruppen.

Uppdraget är i korthet att utreda om avtalssamverkan mellan de fem medlemskommunerna i Kommunsamverkan Cura kan vara ett alternativ till kommunalförbundssamverkan för de aktuella verksamheter Cura bedriver och näraliggande verksamheter.

Huvudsakliga moment

Fas 1

Utredarna beskriver befintliga verksamheter inom Cura utifrån kunder och nyttjandegrader (från medlemskretsen och utanför denna), resurser (lokaler, utrustning, personal etc), kostnader och intäkter (medlemsbidrag, statsbidrag, program- eller vårdavgifter etc), kvarliggande effekter av skatteväxlingen 1995 och åtföljande mellankommunala utjämning samt samarbeten (interna och externa).

Önskvärt är att i en tidsserie för respektive variabel fånga minst tre år bakåt.

Fas 2

På basis av en beskrivning enligt ovan av respektive verksamhet görs en analys av möjligheterna för respektive "lägeskommun" att driva och utveckla varje verksamhet inom ramen för en avtalssamverkan (bilateral eller multilateral) inom de fem kommunerna.

Fas 3 och eventuell fortsättning

Rapportering av utredningsuppdraget till uppdragsgivarna.

Vill uppdragsgivarna gå vidare i den utredda riktningen bör ett nytt arbete, efter formella beslut, inledas för att växla över samarbetet på funktionshinderområdet från kommunalförbund till avtalssamverkan.

3 Nuvarande samverkan via kommunalförbund**3.1 Kort om Kommunsamverkan Cura
Individutveckling**

Vårdförbundet Blekinge bildades år 1992 av kommunerna Sölvesborg, Olofström, Karlshamn och Ronneby. Vårdförbundet Blekinge tog över ansvaret för barn- och ungdomsvård och missbruksvård i Blekinge från landstinget.

Karlskrona kommun blev medlem i förbundet år 1997. Vårdförbundet Blekinge bytte i oktober 2011 namn till Kommunsamverkan Cura Individutveckling (populärt: Cura).

3.2 Direktion och revision samt ledning och kansli**Direktion och revision**

Cura Individutveckling leds av en direktion med nio ordinarie ledamöter och nio ersättare. Direktionen utses av respektive kommunfullmäktige med tre ordinarie ledamöter och tre ersättare från Karlskrona, två ordinarie och två ersättare från Ronneby liksom från Karlshamn och en ordinarie ledamot och en ersättare från Olofström respektive Sölvesborg. Ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande utgör presidium.

Fem revisorer med fem ersättare, utsedda av respektive kommunfullmäktige, granskar Cura Individutvecklings arbete. Revisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs inom kommuner och kommunalförbund.

Ledning och kansli

Curas högsta tjänsteperson är förbundschefen, som tillsammans med ekonomichef, personalchef och kvalitets- och säkerhetschef bildar Curas ledningsgrupp. Övriga centrala funktioner är: personal, kommunikation, ekonomi och kompetensutveckling.

3.3 Nuvarande verksamheter i Cura

I detta avsnitt redovisas översiktligt de aktuella driftställena i Cura. Mer detaljerad ekonomisk information finns i [bilaga 1](#) (datainsamling) där även jämförelser bakåt kan göras.

I [bilaga 2](#) återfinns Curas årsredovisning för 2024 som ger övergripande finansiella och verksamhetsmässig information.

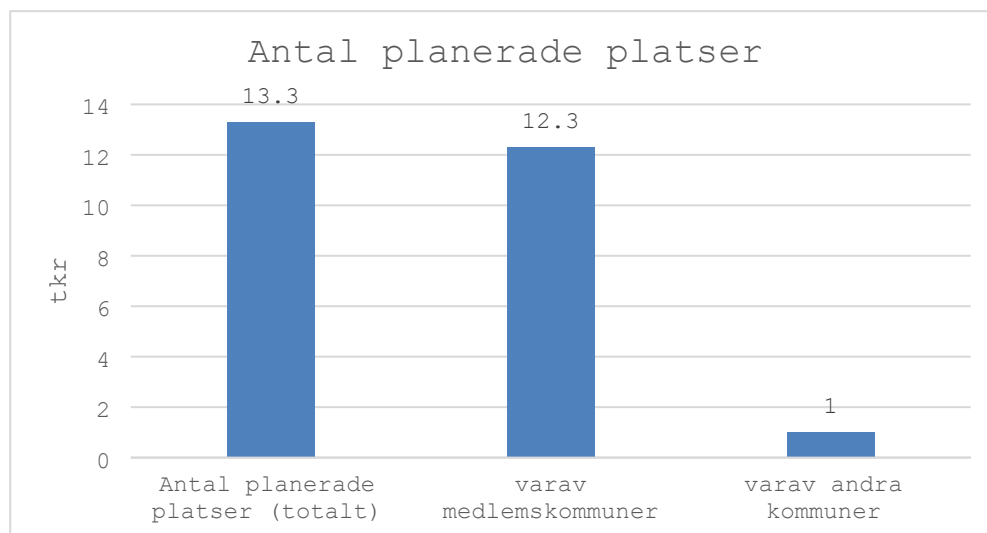
I [bilaga 3](#) återfinns Curas detaljbudget för år 2025, med ytterligare information.

3.3.1 Gruppboende Sjöarp

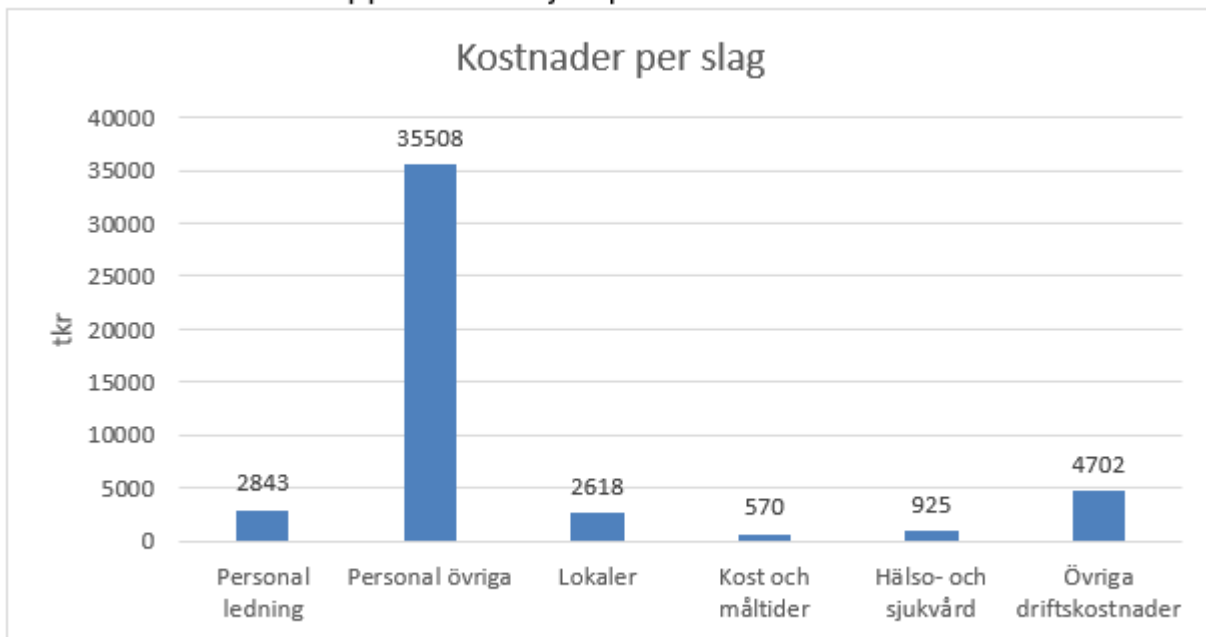
Detta driftställe har funnits i nuvarande Cura sedan 1999 och är beläget i Ronneby kommun (1995–1998 drev Ronneby kommun boendet). Alla medlemskommuner deltar i denna samverkan via "egna klienter" och en skatteväxling gjordes 1995 med åtföljande mellankommunala utjämning/överenskommelse. Ny överenskommelse mellan medlemskommunerna träffades 2006. Mer specifik information om detta gruppboendes finansiering m m, finns i avsnitt 7.5.

I nuläget finns 13,3 årsplatser i gruppboendet varav 12,3 från medlemskommunerna och 1,0 från annan kommun.

Tabell 1: Driftställe Gruppboenden Sjöarp

Prestationer - budget 2025	(tkr)
Antal planerade platser (totalt)	13,3
varav medlemskommunerna	12,3
varav andra kommuner	1

Tabell 2 Driftställe Gruppboenden Sjöarp

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Driftställets kostnader uppgår till ca 47 200 tkr (exklusive del i OH-kostnader om ca 5 000 tkr) och intäkterna till ca 52 200 tkr varav ca 5 400 tkr från annan kommun än medlemskommun. I verksamheten finns ca 53 årsarbetare varav 3,0 ledning och 2,0 administration. Årsplatskostnaden är ca 3 925 tkr/klient i genomsnitt (inklusive OH).

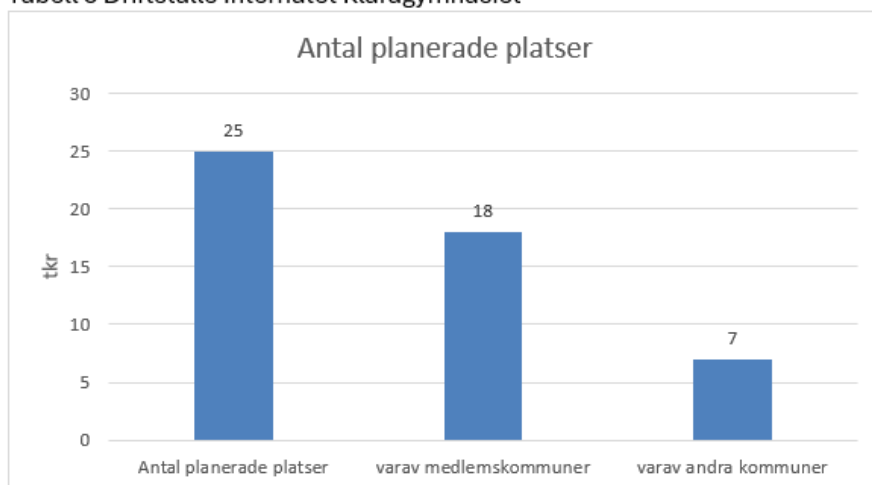
Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Ronneby kommun.

3.3.2 Gruppboende/internatet Klaragymnasiet

Detta driftställe beläget i Olofströms kommun innefattar för närvarande 25 planerade platser vilka just nu beläggs med 18 klienter från medlemskommunerna och 7 från annan kommun. Alla länets kommuner deltar i samverkan och har vanligtvis elever där (varierar över tiden).

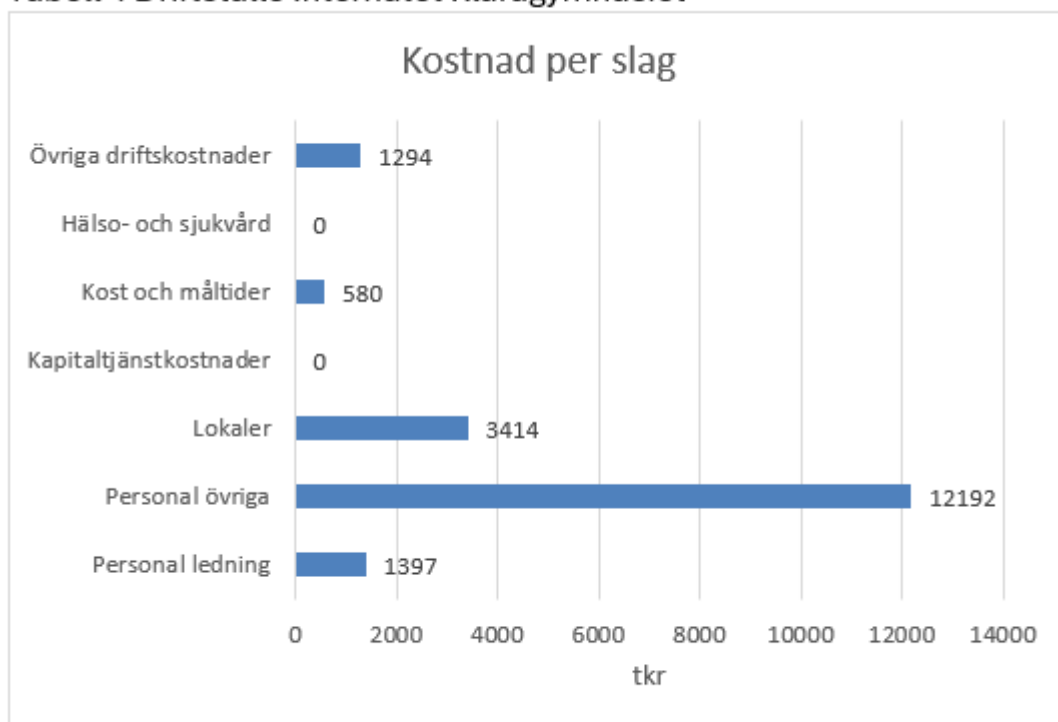
Verksamheten finansieras via vårdavgifter

Tabell 3 Driftställe Internatet Klaragymnasiet

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Tabell 4 Driftställe Internatet Klaragymnasiet

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Driftställets kostnader uppgår till ca 18 900 tkr (exklusive del i OH-kostnader om ca 2 100 tkr) och intäkterna till ca 21 200 tkr varav ca 6 900 tkr från annan kommun än medlemskommun. I verksamheten finns ca 19 årsarbetare varav 1,5 ledning. Årsplatskostnaden är ca 840 tkr/klient i genomsnitt (inklusive OH).

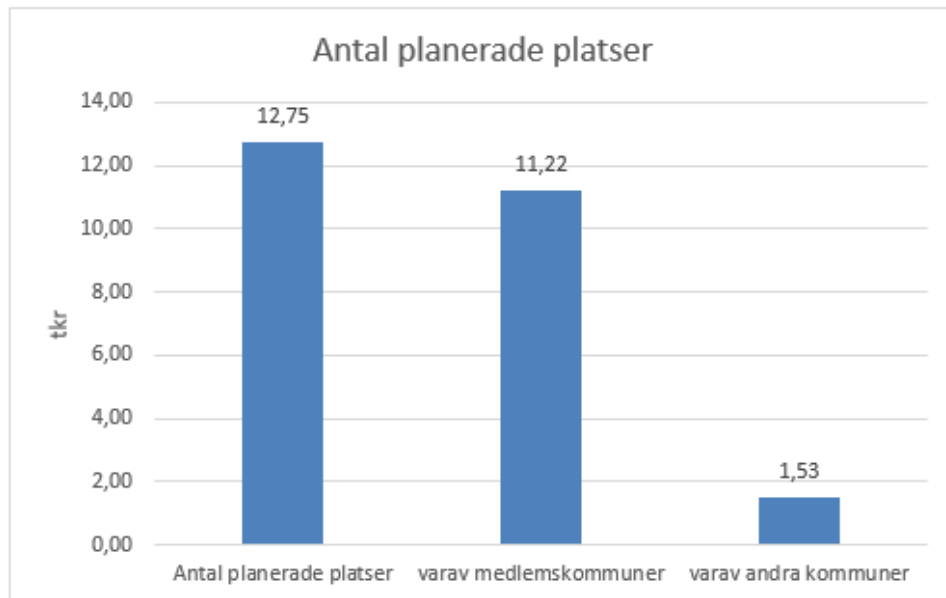
Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Olofströmshus AB.

3.3.3 Notavillan (inklusive skyddat boende)

Notavillan är ett hem för vård och boende beläget i Karlshamns kommun. Till driftstället hör också ett antal skyddande boenden. Verksamheten har planerat för 12,75 årsplatser (taket är 17 platser) varav 11,2 platser från medlemskommun och 1,5 platser från annan kommun.

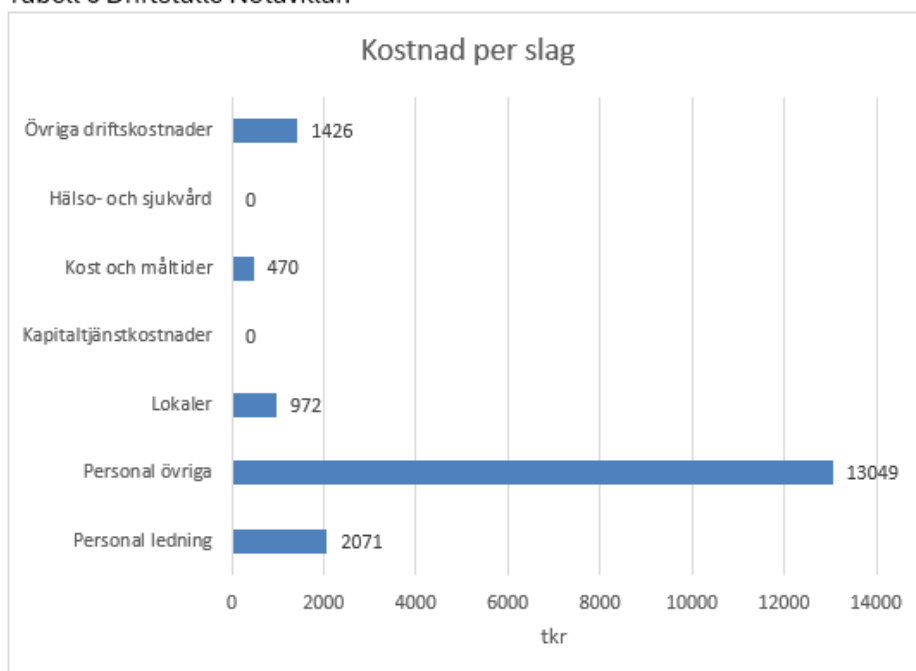
Driftställets kostnader uppgår till ca 18 000 tkr (exklusive del i OH-kostnader om ca 1 900 tkr). Intäkter omspannar i budget ca 20 000 tkr varav ca 2 700 tkr kommer från annan kommun än medlemskommun. I verksamheten finns ca 19,55 årsarbetare varav 2,0 ledning.

Tabell 5 Driftställe Notavillan

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Tabell 6 Driftställe Notavillan

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

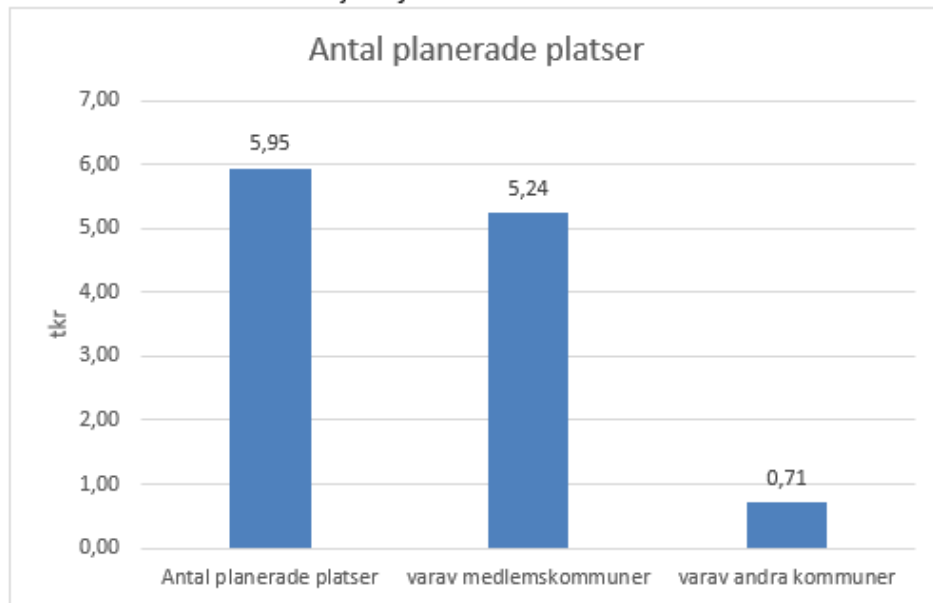
Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Karlshamnsbostäder.

3.3.4 Villa Mjällby (Hem för vård och boende)

Driftstället är ett hem för vård och boende för unga och är beläget i Sölvesborgs kommun. Driftstället har planerat för 5,95 årsplatser varav 5,24 kommer från medlemskommun och 0,71 från annan kommun.

Kostnadsmässigt omspanner driftstället ca 11 500 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 1 600 tkr). Intäkter beräknas till ca 13 200 tkr varav ca 1 800 tkr från annan kommun. I verksamheten finns ca 12,25 årsarbetare varav 2,0 ledning.

Tabell 7 Driftställe Villa Mjällby

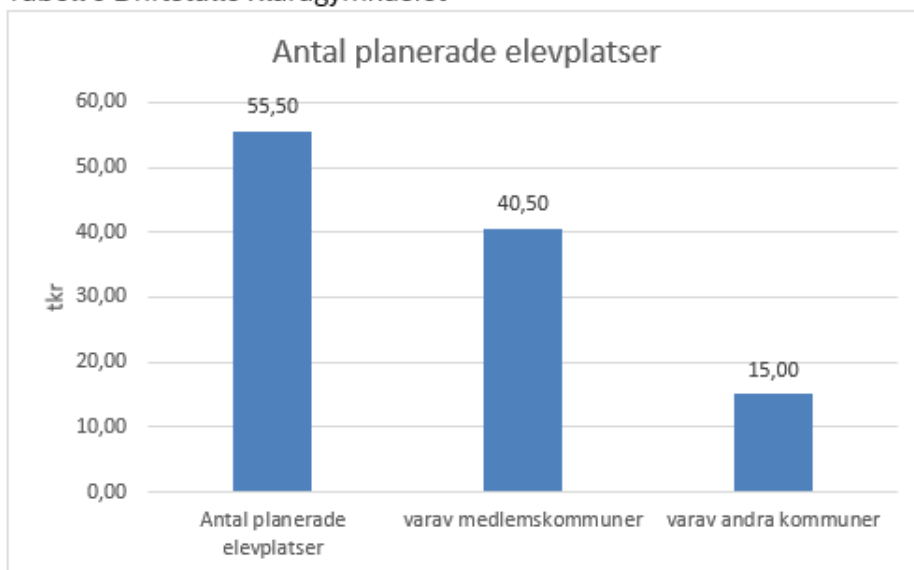
Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Sölvesborgshem AB.

3.3.5 Klaragymnasiet

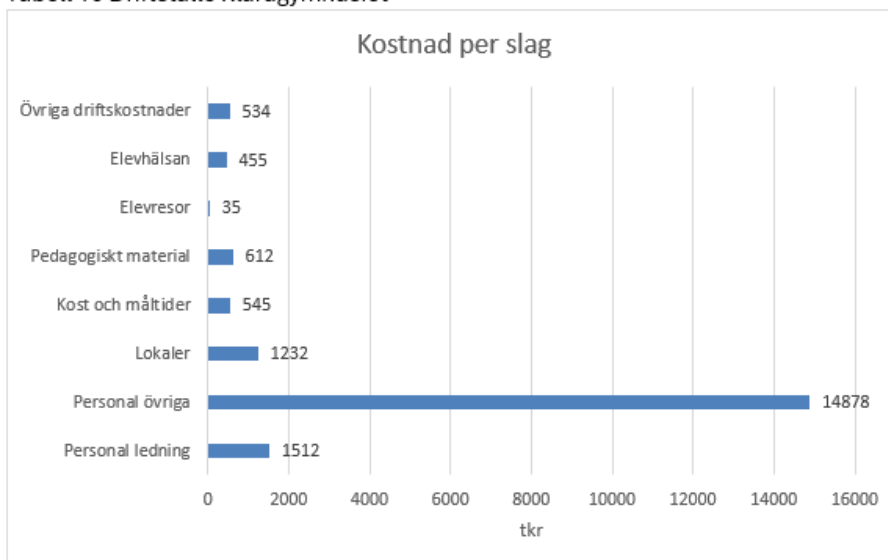
Driftstället avser gymnasieskola för planerat ca 55,5 elever (tak om 58 elevplatser) och är beläget i Olofströms kommun. 15 av eleverna kommer från annan kommun. Driftställets kostnader är ca 19 800 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 2 100 tkr). Intäkterna utgör i budget 2025 ca 22 200 tkr varav ca 6 600 tkr kommer från annan kommun än medlemskommun. Personalstaten är ca 22,2 årsarbetare varav 18,4 lärare, 1,5 ledning och 2,25 övriga (resurspedagog och skolsköterska).

Tabell 9 Driftställe Klaragymnasiet

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Tabell 10 Driftställe Klaragymnasiet

Förklaring: Redovisade uppgifter gäller budget 2025

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Olofströms kommun.

3.3.6 Familjerätten

Driftstället är beläget i Karlshamns kommun och planerat för ca 1 180 ärenden. I samarbetet ingår alla medlemskommuner exklusive Karlskrona. Kostnaderna uppgår till ca 7 100 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 60 tkr). Intäkterna beräknas till ca 7 200 tkr. I verksamheten finns 7,5 årsarbetare varav 0,5 ledning (delas med familjerådgivning och personliga ombud).

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Karlshamnsbostäder AB.

3.3.7 Familjerådgivningen

Driftstället är beläget i Karlshamns kommun och planerat för ca 24 uppdrag. I samarbetet ingår alla medlemskommuner förutom Karlskrona. Kostnaderna uppgår till ca 2 100 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 320 tkr). Intäkterna beräknas till ca 2 500 tkr. I verksamheten finns 2,2 årsarbetare varav 0,2 ledning (delas med familjerätten och personliga ombud).

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Netcomp Förvaltning AB.

3.3.8 Personliga ombud

Driftstället är beläget i Karlshamns och Karlskrona kommuner och planerat för ca 135 uppdragstagare. I samarbetet ingår alla medlemskommuner. Kostnaderna uppgår till ca 3 400 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 920 tkr). Intäkterna beräknas till ca 4 300 tkr. I verksamheten finns 4,3 årsarbetare varav 0,3 ledning (delas med familjerätten och familjerådgivningen).

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Karlskronahem AB och Netcomp Förvaltning AB.

3.3.9 Resurscenter (kompetenshöjande insatser)

Driftstället är beläget i Karlshamns kommun och planerat för ca 205 ärenden. I samarbetet ingår alla medlemskommuner. Kostnaderna uppgår till ca 1 700 tkr exklusive del i OH-kostnader (ca 0 tkr). Intäkterna beräknas till ca 1 700 tkr. I verksamheten finns 1,75 årsarbetare varav 0 ledning (tillika-uppdrag för HR-chefen).

Verksamheten bedrivs i lokaler som hyrs av Karlshamnsbostäder AB.

4 Samverkan via avtalssamverkan

4.1 Vad är avtalssamverkan?

SKR:s rekommendation om vad avtal om kommunal samverkan bör reglera.

Av propositionen till lagändringen som möjliggjorde en generell kommunal avtalssamverkan framgår att kommuner och landsting bör ha "ett strategiskt förhållningssätt till samverkan". Det innebär enligt propositionen att man behöver ha en strategi för hur stor del av den egna

verksamheten som ska bedrivas genom samverkan. Omfattningen av denna samverkan bör då analyseras utifrån möjligheten att ha kontroll och överblick över verksamheten hos den uppdragstagande kommunen, men också utifrån sårbarhet om samverkan avslutas. Den strategiska bedömningen bör även beakta vilka uppgifter som lämpar sig för samverkan, vilken form som lämpar sig för varje samverkan, och hur samverkan kan följas upp.

Ett avtal om kommunal samverkan bör enligt SKR reglera åtminstone följande frågor.

1. Parterna i avtalet,
2. avtalets syfte (detta underlättar avtalstolkning),
3. de uppgifter som uppdragstagaren ska utföra,
4. omfattning av delegering av beslutanderätt (s k extern delegering),
5. ekonomiska villkor och formerna för redovisning och betalning,
6. rutiner för informations- och dokumenthantering,
7. rutiner för uppföljning,
8. avtalstid och förutsättningar för uppsägning av avtalet och
9. reglering av personalansvar och arbetsmiljöansvar.

SKR menar också att det i vissa fall också kan behövas avtalsvillkor avseende följande frågor.

1. Dataskydds- och datasäkerhetsfrågor inklusive sekretess,
2. rätten till arbetsresultat, och upphovsrättsliga frågor,
3. försäkringsfrågor, och
4. eventuella arbetsrättsliga frågor om verksamhetsövergång bedöms vara aktuell.

För vidare information, se bilaga 5 (SKR: Om avtalssamverkan inom socialtjänsten).

5 Samråd med berörda förvaltningschefer i medlemskommunerna

5.1 Förvaltningscheferna inom socialtjänst och funktionshinderomsorg (2025-06-04) *

I samrådet framkom att Ronneby kommun, som lägeskommun för, och stor nyttjare av (antal platser och i andel av

omsättningen), Gruppboendet Sjöarp (inklusive daglig verksamhet) har ett intresse av att utreda och pröva ett övertagande av denna verksamhet. Övriga kommuner hade via cheferna inget att invända mot detta.

Vidare framkom att cheferna ser mycket positivt på den verksamhet som bedrivs av Cura inom Familjerådgivning (alla fem kommuner utom Karlskrona) och Familjerätten (alla kommuner utom Karlskrona). Det är en fördel att Familjerådgivningen hålls åtskild från övriga socialtjänsten och dess myndighetsutövande handläggning. Det är också en fördel att nyttjarna kan uppsöka rådgivningen på annan ort än hemorten.

Inom Familjerätten ses flera fördelar med nuvarande samarbete i Cura. Verksamheten blir inte lika sårbar som när respektive kommun drev den (vid sjukdom, ledigheter eller liknande). Nuvarande driftsform ger också möjlighet till specialisering och fokusering bland berörd personal.

Även vad gäller Personliga ombud inom socialpsykiatrin ser cheferna positivt på verksamheten, men några chefer uttryckte att denna insatsform bör övervägas erbjudas av respektive kommun i stället, då den utgör en del i den förbyggande funktionen enligt den reviderade socialtjänstlagen (fr o m 2025-07-01).

Vad gäller de båda hemmen för vård och boendena (HVB) Notavillan och Villa Mjällby framkom inga mer uttalade uppfattningar. Dock visar statistiken att de båda boenden nyttjas och det nästan enbart av medlemskommunernas socialtjänster. Notavillan har också haft flera skyddade boenden i nära anslutning till huvudanläggningen, vilken minskat i omfattning på grund av minskad efterfrågan från medlemskommunerna.

Tilläggas bör att de berörda cheferna ser behov av än mer samverkan mellan kommunerna beaktat utvecklingen inom socialtjänsten och funktionshinderomsorgen. Redan i höst träder en ny socialtjänstlag i kraft som kan innebära nya samverkansbehov. Inom några år väntas den s k samsjuklighetsutredningens förslag omsättas i praktiken med bl a nya gränsdragningar mellan regionerna och kommunerna, vilket kan påfordra mer samverkan mellan kommunerna.

Ett exempel på den utökade samverkan som bedöms ske är det samarbete som flera berörda kommuner redan har inlett vad gäller familjehemsutredningar och -uppföljningar.

Gruppboendet vid Klaragymnasiet upplevs av flera av cheferna som behövt, och med önskvärda effekter som resultat, för de aktuella brukargrupperna.

**Not: I samrådet deltog Tobias Ekblad (Karlskrona), Emma Stahre (Ronneby), Lena Wilson-Ericsson och Julia Lundin (Sölvesborg), Ulrika Olsson och Helen Ahlberg (Karlshamn). Olofströms t f socialchef avhörde inte.*

5.2 Förvaltningscheferna inom gymnasieutbildningen (2025-06-09) **

Detta samråd berörde primärt Klaragymnasiet och vidhängande gruppboende/internat.

Alla kommuner nyttjar Klaragymnasiet i någon grad och har även brukare i gruppboendet (exklusive Olofström). Samtliga chefer menar att Klaragymnasiet fungerar väl och att det är av stor betydelse att en skola med denna inriktning finns i länet. Som elevbehoven utvecklas torde det framöver behövas fler gymnasieutbildningar med den inriktning och kompetensbas som Klara har.

Ingen kommun förklarade sig, på förvaltningschefsnivå, vara villig eller kapabel att ta över ansvaret för Klaragymnasiet och erbjuda den till andra skolhuvudmän via avtalssamverkan. Motsvarande gäller vad avser frågan om samverkan om gruppboendet/internatet som följer skolan.

***Not: I samrådet deltog: Tomas Ringberg (Karlshamn), Patrik Håkansson (Olofström), Åsa Hallén Olofsson (Ronneby) samt Ann-Christin Nielsen (Karlskrona). Berörd chef i Sölvesborg (Per Theorin) har kontaktats särskilt i utredningen och han ansluter i uppfattningar till vad kollegorna anför.*

6 Analys av de ekonomiska förhållandena i Cura med betydelse för en eventuell avtalssamverkan

I detta avsnitt redovisas vissa ekonomiska förhållanden och nyttjandetal vilka kan ha betydelse i bedömningen av utredningens huvudfråga.

Curas driftställen 2025, omslutning exkl OH-kostnader samt fördelade OH-kostnader (Mkr).

Tabell. Curas driftställen 2025, omslutning exkl OH-kostnader samt fördelade OH-kostnader (enligt budget) 2025.				
Belopp i Mkr.				
Driftställe/verksamhet	Enligt budget 2025			Summor
	Omslutning exkl OH-kostnader(Mkr)	OH-kostnader utfördelade (Mkr)		
Gruppboende Sjöarp (inkl daglig vht)	51,0	5,0		56,0
Klaragymnasiet, skoldelen	22,1	2,1		24,2
Klaragymnasiet, gruppboende/internat	21,2	2,1		23,3
HVB Notavillan (inkl skyddat boende)	20,0	1,9		21,9
HVB Villa Mjällby	13,2	1,6		14,8
Familjerätten	7,2	0,1		7,3
Familjerådgivningen	2,4	0,3		2,7
Personliga ombud	2,7	0,9		3,6
Resurscenter	0,5	0,0		0,5
Summor:	140,3	14,0		154,3

Tabellen visar översiktligt (och avrundat) resp driftställes budgeterade omslutning (intäkterna) exkl OH-kostnader samt fördelade OH-kostnader. I omslutning mätt är Gruppboende Sjöarp störst med Klaraverksamheterna därefter. Tillsammans svarar dessa tre driftställen för ca 2/3 av Curas samlade omsättning i nuläget. De fördelade OH-kostnaderna är ca 14,0 Mkr (direktion, revision, kansli, försäkringar m m).

Återbetalningar från Cura 2008–2024

Historik – Återbetalning till medlemskommuner

Återbetalning, Soliditet o Resultat 2008-2016 (tkr där inget annat anges)

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Eget kapital	23 448	29 783	20 685	24 767	27 597	32 857	38 185	30 522	33 016
Soliditet	71%	67%	58%	56%	61%	63%	63%	49%	50%
Likviditet	222%	260%	162%	84%	95%	111%	150%	106%	96%
Återbetalning beslut i årsredovisning	0	5 570	4 318	5 230	4 852	6 480	7 801	8 725	11 210
Återbetalning separat beslut			12 000				15 000		
Årets resultat	11 951	6 335	2 902	4 082	2 830	5 260	5 327	7 337	2 493

Återbetalning, Soliditet o Resultat 2017-2024 (tkr där inget annat anges)

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-okt
Eget kapital	32 979	26 929	29 643	30 352	31 621	36 435	40 292	26 208
Soliditet	60%	58%	66%	62%	66%	67%	66%	41%
Likviditet	94%	141%	205%	163%	205%	223%	196%	128%
Återbetalning beslut i årsredovisning	0	0	0	0	0	0	0	0
Återbetalning separat beslut								20 000
Årets resultat	-125	-6 050	2 713	710	1 269	4 814	3 856	5 916

Totalt återbetalat till medlemskommuner 2008-2024 101 186 tkr

Av tabellen ovan framgår att Cura under de aktuella åren återbetalt ca 101 Mkr till medlemskommunerna varav 47 Mkr i form av återbetalning av del av det vid tre

tidpunkter angivna egna kapitalet i förbundet (åren 2010, 2014 samt 2024).

Curas inköp från medlemskommunerna 2019–2024

Curas inköp från medlemskommuner o kommunala bolag (tkr)

	Medlemskommuner					Kommunala bolag	Totala återköp
	Karlshamn	Karlskrona	Ronneby	Olofström	Sölvesborg		
2019	2 354	0	3 290	2 999	137	8 122	16 902
2020	5 522	0	3 174	2 674	4	7 627	18 997
2021	3 700	0	3 297	2 783	0	7 268	17 048
2022	3 871	0	3 220	2 997	0	7 300	17 388
2023	3 050	0	3 199	2 745	2	6 130	15 124
2024	3 466	0	3 465	2 930	0	6 133	15 994

Nyttjande av Curas tjänster efter medlemskommun 2019–2024

Nyttjandet av Curas tjänster (%)

	Medlemskommuner					Av total omsättning
	Karlshamn	Karlskrona	Ronneby	Olofström	Sölvesborg	
2019	24,9%	16,3%	33,4%	14,3%	11,2%	75,5%
2020	24,5%	17,9%	29,2%	17,6%	10,9%	78,2%
2021	25,1%	23,0%	26,7%	15,2%	10,0%	76,9%
2022	23,7%	23,7%	25,6%	12,7%	10,7%	77,6%
2023	21,5%	24,3%	28,2%	13,5%	12,6%	73,3%
2024	21,5%	22,8%	30,2%	12,3%	13,2%	72,3%

Av tabellen ovan framgår att nyttjandet av Curas tjänster (mätt ekonomiskt) är relativt konstant över åren med den största andelen hos Ronneby och den lägsta i Sölvesborg. De fem medlemskommunerna tillsammans svarar för ca 75 % av omsättningen av vilket följer att ca 25 % av omsättningen kommer från andra kommuner utanför länet.

Nyttjandet av Curas verksamheter per verksamhet mellan medlemskommunerna 2024 (%)

Nyttjandet av Curas tjänster per verksamhet (%)

	Medlemskommuner					Av totalt nyttjande
	Karlshamn	Karlskrona	Ronneby	Olofström	Sölvesborg	
Notavillan	14%	2%	26%	0%	7%	49%
Villa Mjällby	5%	23%	19%	2%	4%	53%
Sjöarp	12%	24%	37%	17%	2%	92%
Klaragymnasiet:						
Skola	20%	10%	5%	13%	26%	74%
Internat	20%	22%	12%	0%	18%	72%
Familjerådgivning	33%	0%	33%	17%	17%	100%
Personliga Ombud	20%	40%	20%	10%	10%	100%
Familjerätt	33%	0%	33%	17%	17%	100%
Resurscentrum	17%	51%	0%	3%	11%	83%

Av tabellen framgår hur stor av respektive verksamhet (i pengar) som respektive medlemskommun stod för under år 2024. Om det totala nyttjandet är mindre än 100 % (kolumnen längst till höger) så innebär det att andra kommuner står för resterande del.

7 Analys och slutsatser

7.1 Inledning

I detta avsnitt summerar vi utredningens resultat i form av en analys av, och slutsatser kring, utredningens huvudsakliga frågeställning: *är en övergång till avtalssamverkan i stället för kommunförbundssamverkan möjlig vad gäller Curas nuvarande verksamheter?*

I avsnittet 7.3 görs också en översiktlig analys av vilka effekter de i avsnitt 7.2 föreslagna förändringarna medför för Cura.

7.2 Analys och slutsatser vad gäller Curas nuvarande verksamheter

Utredningen visar att det för merparten av de driftställen/verksamheter Cura för närvarande bedriver finns behov av en fortsatt samverkan via kommunalförbund. Detta gäller följande driftställen/verksamheter (och med respektive angivna motiv):

Klaragymnasiet och Klara gruppboende/internat

Dessa verksamheter upplevs av berörda förvaltningschefer som väl fungerande och är av stort värde för medlemskommunerna. Efterfrågan från medlemskommunerna bedöms öka framöver beaktat kommande elevgruppers behov.

Ingen medlemskommun förklarar sig heller villig, eller kapabel, att ta över verksamheterna från Cura.

Notavillan (inklusive skyddat boende) och Villa Mjällby

Dessa båda verksamheter (hem för vård och boende med olika inriktningar och målgrupper) nyttjas av medlemskommunerna som ett placeringsalternativ.

Ingen medlemskommun förklarade sig, på förvaltningschefsnivå, vilja ta över verksamheterna.

De båda verksamheterna bör därför kvarstanna i Cura så länge det finns en efterfrågan av platserna.

Familjerätten

Denna verksamhet inom Cura upplevs av förvaltningscheferna (I de fyra berörda kommunerna) som angelägen och välfungerande. Skulle Cura av någon anledning upphöra, finns behov av att samverka om denna verksamhet på ett annat sätt, menade berörda förvaltningschefer.

Ingen medlemskommun förklarade sig, på förvaltningschefsnivå, vilja ta över verksamheten.

Familjerådgivningen

Denna verksamhet inom Cura upplevs av förvaltningscheferna (alla fem kommunerna) som angelägen och välfungerande. Skulle Cura av någon anledning upphöra, finns behov av att samverka om denna verksamhet på ett annat sätt, menade förvaltningscheferna.

Ingen medlemskommun förklarade sig, på förvaltningschefsnivå, vilja ta över verksamheten.

Resursenheten (kompetenshøjande insatser)

Denna verksamhet utför tjänster till såväl Curas egna verksamheter som externa köpare (bl a medlemskommunernas förvaltning och verksamheter).

Merparten av intäkterna står den externa försäljningen för. Mer än hälften av utbildningarna som utförs görs utanför Curas egna verksamheter.

Personliga ombud

Denna verksamhet, som omfattar alla fem medlemskommunerna, och som till ca hälften finansieras av statsbidrag, röner inte så mycket kommentarer från berörda förvaltningschefer. Verksamhetens omfång är relativt liten, för närvarande ca 130 brukare fördelat på fem kommuner och ca 4,0 årsarbetare plus 0,3 chef.

Beaktat intentionerna i den nya socialtjänstlagen med bl a ett utbyggt förebyggande arbete så bör frågan resas om inte denna verksamhet ska övertas av respektive kommun för ökad närhet och samordning med övriga brukarstödjande insatser.

Gruppboendet Sjöarp (inklusive daglig verksamhet)

Utredningen visar att det vad gäller driftstället och verksamheten i Gruppboendet Sjöarp finns förutsättningar för en annan samverkansform då Ronneby kommun på chefsnivå uppger att sådana ambitioner finns (även uttryckt i nämndbeslut, enligt chefen).

Ronneby har flest klienter i verksamheten (avtalsklienter) och upplever at kostnadsnivån är hög jämfört med de ersättningsnivåer kommunen tillämpar inom sin LOV-verksamhet med fristående aktörer. Ronneby har försökt via dialog förändra detta förhållande men uppger sig inte nått framgång.

Se också i avsnitt 7.5 med särskild information om detta gruppboende.

7.3 Effekter på Cura av slutsatserna ovan

Genomförs en omstrukturering enligt förslagen ovan så minskar dessa omslutning med ca - 51 Mkr (exklusive OH-kostnader om ca 5,0 Mkr). Förändras även Personliga ombuden fullt ut så sker det ytterligare en minskning med ca - 2,7 Mkr (exklusive OH-kostnader om ca 0,9 Mkr). Bara omslutningen i Gruppboende Sjöarp (inklusive daglig verksamhet) svarar för ca 1/3 av förbundets omslutning (och ca 1/3 av OH-kostnaderna fördelas till denna verksamhet).

Sammantaget gör detta att Cura, vid en överflyttning av aktuella verksamheter till kommunsidan, måste anpassa sina kostnader för OH nedåt. Vid en minskad verksamhetsvolym är detta naturligt då volymen arbetsuppgifter också faller inom de olika områdena för OH (ekonomi, HR, IT, försäkringar etc).

Ansvaret för den förändring som måste till för att klara behövlig anpassning inom Cura faller på förbundets direktion, men behöver klargöras i medlemskommunernas styrning av förbundet, annars riskeras kostnadsökningar inom Curas övriga kvarstående verksamheter.

7.4 Tidigare utredda behov av förändringar i Cura och i relationen till medlemskommunerna

I den första Curautredningen av Johan Braw lämnades följande rekommendationer:

"Jag rekommenderar medlemskommunerna som mina uppdragsgivare (och indirekt Cura) att överväga följande åtgärder.

Övergripande rekommendationer

- 1. Definiera den bärande idén med samverkan genom Cura, och om det är skalfördelar, vilka dessa skalfördelar är*
- 2. Skriftligt definiera gemensamma förväntningar på Cura (jfr ägardirektiv) inom*
 - a. ekonomi, t ex soliditet och budgetprocess,*
 - b. personal, t ex villkor,*
 - c. verksamhet, t ex kvalitet,*
 - d. prissättning, t ex transparent, och*
 - e. dialog, t ex om utveckling.*

Praktiska rekommendationer

- 1. På kommun- och förbundsledningsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.*
- 2. På verksamhetsnivå strukturerat och kontinuerligt genomföra möten där specifika gemensamma frågor diskuteras.*
- 3. Att medlemskommunerna och Cura ömsesidigt åtar sig att mer aktivt söka dialog i enskilda frågor, som har potential att skapa missförstånd, men som också kan innehålla behov av justeringar och förändringar.*
- 4. Att medlemskommunerna överväger att formulera en "fråga Cura först-princip".*
- 5. Att Cura formulerar sin prissättningsfilosofi, så att den är transparent och tydlig för medlemskommunerna.*
- 6. Att Cura presenterar budget- och bokslutsförslag för medlemskommunernas ekonomifunktioner, innan Curas direktion behandlar dessa ärenden. Presentationen kan förslagsvis ske genom gemensamma videomöten.*
- 7. Att Cura aktivt anstränger sig för att förstå medlemskommunernas nya behov och aktivt överväger metodutveckling utifrån detta - och att medlemskommunerna prioriterar aktivt deltagande när Cura bedriver detta metodutvecklingsarbete.*

8. Att berörda verksamheter i medlemskommunerna och Cura vid principiella frågor (t ex ovan nämnda skolskjutsfråga) aktivt söker dialog, gärna under strukturerad samtalsledning, för att definiera ledstjärnor i det fortsatta samarbetet.

Sekundära rekommendationer

1. Formulering av generella principer och generella villkor för kommunal avtalssamverkan mellanmedlemskommunerna (motsvarande standardavtal), som kan standardisera och därmed förenkla ytterligare samverkan mellan medlemskommunerna, oavsett vilken verksamhet det handlar om.

2. Om intresse fortfarande finns hos medlemskommunerna: utifrån principer och villkor enligt p 3 mer systematiskt sondera om det finns medlemskommuner som är aktivt villiga att ta över delar av Curas verksamhet, för att i stället leverera den som avtalssamverkan till de andra medlemskommunerna.

3. Medlemskommunerna för särskild diskussion om hur uppsiktsansvaret fullföljs även i fråga om kvalitet, såsom mål- och resultatstyrning, samt intern kontroll.

4. Inrätta ett råd av erfarna skolpersoner från medlemskommunerna, som förslagsvis två gånger/år besöker Klaragymnasiet och samlat bedömer om verksamheten tillgodoser medlemskommunernas behov, beaktat ekonomiska förutsättningar".

7.5 Särskilt om Gruppboendet Sjöarp

Gruppboendet Sjöarp inkluderar två grupper av klienter: en basgrupp om ursprungligen sju personer (varav två avlidit och två flyttas "hem" varvid tre återstår) och en grupp med avtalsklienter som tillkommit efter 1999 då Cura tog över ansvaret för verksamheten.

Uppgifter om klientantal inom respektive grupp

Avtalsklienterna hör hemma i nedanstående kommuner:

Ulricehamn 1 klient

Karlskrona 2 klienter

Karlshamn 1 klient

Ronneby 4 klienter (plus 1 med endast daglig verksamhet)

Olofström 2 klienter

Sölvesborgs 0 klienter

Basklienterna hör hemma i nedanstående kommuner:

(Här kan vi inte veta säkert men vi tror att fördelningen är enligt nedan avseende de gemensamma klienterna)

Karlskrona 2 klienter

Ronneby 1 klienter

Hemflyttade basklienter:

Karlshamn 1 klient

Olofström 1 klient

Underlag från Cura för den fortsatta processen

"Då - avtal från 2006:

- Skatteväxlingen tillhör respektive kommun och betalar utifrån den:

40% Karlskrona

20% Karlshamn

20% Ronneby

10% Olofström

10% Sölvesborg

- Kommunerna ska solidariskt svara för basklienterna oavsett var de kommer ifrån, dvs alla kommuner har klienterna inskrivna på Sjöarp

- Vid beslut om hemtagning ska kommunen också ta ställning till hur det fortsatta arbetet med Sjöarp ska se ut och kan ge merkostnader i ett övergångsskede.

Idag 2025:

- Fördelning avgift basklienter:

40% Karlskrona 4 727 805 kr/år

20% Karlshamn 2 363 902 kr - avdrag görs för hemflyttad klient 1 1110 33 kr

20% Ronneby 2 363 902 kr

10% Olofström 1 181 952 kr - avdrag görs för hemflyttad klient 1 1110 33 kr

10% Sölvesborg 1 181 952 kr

Framåt:

Vissa frågor måste besvaras:

o Får vi ändra avtalet eftersom skatteväxling är inblandat?

o Vilken kommun ska respektive klient tillhöra?

Ny fördelning om två klienter tillhör Karlskrona och en klient tillhör Ronneby (vilket är det faktiska läget nu):

- Fördelning avgift basklienter 2025:

2 klienter Karlskrona 6 398 297 kr (tidigare 4 727 805 kr, ökning + 1 670 492 kr) (8 765 kr/dygn o klient)

0 klient Karlshamn 0 kr (minskning 2 363 902 kr -1 111 033 kr = 1 252 869 kr)

1 klient Ronneby 3 199 148 kr (tidigare 2 363 902 kr, ökning +835 246 kr) (8 765 kr/dygn o klient)

0 klient Olofström 0 kr (minskning 1 181 951 kr -1 1110 33 kr =70 919 kr)

0 klient Sölvesborg 0 kr (minskning - 1 181 952 kr)."

8 Processen framåt

8.1 Behov av beslut om den strukturella reformeringen av Cura

Om medlemssamrådet enas om förslagen i denna utredning, behöver ett formellt beslut fattas hos medlemskommunerna om att utreda en överföring av Gruppboendet Sjöarp till Ronneby kommun. I utredningen bör också belysas om boendet ska drivas via avtalssamverkan med övriga blekingekommuner eller om det ska drivas enskilt av Ronneby kommun men där platser upplåts åt de andra kommunerna enligt gängse mellankommunala principer.

I utredningen ovan bör också förslag läggas om att avveckla den särskilda fördelning av verksamhetens kostnader för de ursprungliga fem brukarna där skatteväxling gjordes och där en form av mellankommunal fördelning också tillämpades. Efter trettio år har sannolikt denna fördelningsmodell tjänat ut sin roll varvid en mer skälig och modern finansieringsmodell för hela gruppboendet bör arbetas fram.

I samma process bör också beslut fattas om att utreda en överföring av verksamheten inom Personliga ombud till respektive medlemskommun som så önskar.

8.2 Behov av att ta ställning till de rekommendationer som den första Cura-utredningen lämnade

Dessa rekommendationer (se avsnitt 7.4) föreslås beredas av kommundirektörs-/kommunchefsgruppen i samband med beredningen av förslagen i punkt 8.1 och 8.3 och läggs som förslag parallellt med förslaget till reviderad förbundsordning.

8.3 Behov av att anpassa förbundsordningen för Cura m m

När utredningarna enligt punkt 8.1 är genomförda måste beslut fattas i sakfrågorna och om att anpassa förbundsordningen, och eventuellt övriga styrningen av Cura, till de nya förutsättningarna. I denna process avseende förbundsordningen bör också Curas eget förslag från år 2020 om en reviderad förbundsordningen behandlas, inklusive frågan om ett nytt revisionsreglemente för Cura.

8.4 Framtagande av beslutsunderlag avseende punkterna 8.1 – 8.3 ovan

Om medlemssamråd enas om förslagen i punkterna 8.1 till 8.3 kan Sölvesborgs kommun påta sig att ta fram behövliga enhetliga beslutsunderlag för prövningen i respektive medlemskommun. Det principiellt viktiga beslutet om utredningarna i punkt 8.1 bör fattas av respektive kommun senast i oktober månad 2025.

8.5 Kommunikationsplan i processen

Enas medlemsamrådet 2025-06-26 om utredningens slutsatser och förslag så bör Curas direktion, ledning och personal informeras om detta senast 2025-06-27.

I samband med de formella besluten i respektive fullmäktige efter sommaren om utredningarna avseende överföringen av Gruppboende Sjöarp till Ronneby kommun samt överföringen av verksamheten inom Personliga ombud till respektive kommun som så önskar, så bör samma grupp berörda få information om besluten och processen därefter. För den övergripande informationen föreslås Sölvesborgs kommun svara under det att den information som är kommunspecifik bör ligga på respektive berörd kommun.

Lars Ericsson
Kommunchef
Sölvesborgs kommun

Erik Bååth
Utredningssekreterare
Sölvesborgs kommun

Bilagor:

1 Den andra Curautredningen,
datainsamling avseende
driftställena, utfall 2022-
2024 och budget 2025.

2 Curas budget 2025.

3 Curas årsredovisning 2024.

4 Den första Curautredningen (2025-02-28).

5 PM om avtalssamverkan inom socialtjänsten, 2029 (SKR).

Den andra Cura-utredningen, datainsamling avs driftsställena utfall 2022-2024 och budget 2025

Belopp i tkr.

Driftsställe: Gruppboenden Sjöarp

Faktor	2022	2023	2024	2025	
<u>Prestationer</u>					
Antal planerade platser	13	13	13,3	13,3	
*varav medlemskommunerna	12	12	12,3	12,3	
*varav andra kommuner	1	1	1	1	
Antal belagda platser	12,7	12,6	13,3		
*varav medlemskommunerna	11,7	11,6	12,3		
*varav andra kommuner	1	1	1		
Antal vård dygn	4 599,0	4 586,0	4 867,8		
*varav medlemskommunerna	4 234,0	4 381,0	4 502,7		
*varav andra kommuner	365,0	365,0	366,0		
<u>Resurser</u>					
<u>Intäkter:</u>					
Intäkter vårdavgifter	45 661	46 117	50 759	51 507	
*varav medlemskommunerna	40 735	41 043	45 468	46 125	
*varav andra kommuner	4 926	5 074	5 291	5 382	
Intäkter övriga	558	613	1 368 *	724	*Återbäring KPA
<u>Kostnader:</u>					
Personal ledning	2 599	2 662	2 765	2 843	
Personal övriga	30 633	32 212	34 721	35 508	
Lokaler	2 125	2 307	2 511	2 618	
*varav hyra	1 971	2 163	2 296	2 440	
*varav lokalvård och övrig drift	154	144	215	178	
Kapitaljämningskostnader	0	0	0	0	
Kost och måltider	508	588	657	570	
Hälsö- och sjukvård	808	803	891 *	925	Ronneby kommun glömde att indexreglera 2023 så det kom retroaktivt 2024
Övriga driftskostnader	3 931	4 098	4 471	4 702	
<u>OH-kostnader</u>					
Ev utfördelade OH-kostnader från staben el motsv:	4 709	5 354	5 420	4 996	
<u>Personalbudget</u>					
*antal tjänster ledning	3	3	3	3	
*antal tjänster administration	2	2	2	2	
*antal tjänster övrig personal	48	49	50	50	
<u>Övrigt:</u>					
Fastighetsägare	Ronneby kommun				
Hyresavtal intill	Se flik Hyresavtal Lokaler Cura 2025				
Driftsställe: Internatet Klaragymnasiet					
	Utfall		Budget	Anmärkning	

Driftsställe: Internatet Klaragymnasiet

Antal planerade platser	24,0	26	25,5	25	
*varav medlemskommunerna	12,5	19	18,5	18	
*varav andra kommuner	11,5	7	7	7	
Antal belagda platser	24,4	25,5	25,6		
*varav medlemskommunerna	16,3	18,9	18,1		
*varav andra kommuner	8,1	6,6	7,5		
Antal vård dygn	7 244	7 674	7 614		
*varav medlemskommunerna	4 833	5 538	5 411		
*varav andra kommuner	2 411	2 106	2 228		
Resurser					
Intäkter:					
Intäkter vårdavgifter	19 464	20 693	21 374	21 188	
*varav medlemskommunerna	12 128	14 254	14 234	14 290	
*varav andra kommuner	7 336	6 439	7 140	6 898	
Intäkter övriga	4	9	286 *	0	* Återbäring KPA
Kostnader:					
Personal ledning	1 265	1 293	1 350	1 397	
Personal övriga	10 075	10 972	11 351	12 192	
Lokaler	2 855	3 096	3 271	3 414	
*varav hyra	2 629	2 913	3 090	3 229	
*varav lokalvård och övrig drift	226	183	181	185	
Kapitaljämningskostnader	0	0	0	0	
Kost och måltider	512	602	599	580	
Hälsö- och sjukvård	0	0	0	0	Sjuksköterska 10% under rubriken Personal övriga ca 75 tkr per år
Övriga driftskostnader	933	1 059	1 071	1 294	
OH-kostnader					
Ev utfördelade OH-kostnader från staben el motsv:	2 403	2 483	2 329	2 080	
Personalbudget					
*antal tjänster ledning	1,5	1,5	1,5	1,5	En verksamhetschef och 0,5 biträdande verksamhetschef
*antal tjänster administration	0,0	0,0	0,0	0	
*antal tjänster övrig personal	17,4	17,5	17,5	17,4	
Övrigt:					
Fastighetsägare	Olofströmshus				
Hyresavtal intill	Se flik Hyresavtal Lokaler Cura 2025				
Driftställe: Notavillan					

Driftsställe: Notavillan

Prestationer					
Antal planerade platser	12,80	13,60	12,75	12,75	
*varav medlemskommunerna	11,20	11,90	11,67	11,22	
*varav andra kommuner	1,60	1,70	1,08	1,53	
Antal belagda platser	13,60	12,17	11,40		
*varav medlemskommunerna	9,17	7,63	6,38		
*varav andra kommuner	4,43	4,54	5,02		
Antal vård dygn	4 964	4 448	4 159		
*varav medlemskommunerna	3 348	2 788	2 329		
*varav andra kommuner	1 616	1 660	1 830		
Resurser					
Intäkter:					
Intäkter vårdavgifter	19 561	18 518	17 779	19 955	
*varav medlemskommunerna	13 083	10 889	8 776	17 278	
*varav andra kommuner	6 478	7 629	9 003	2 677	
Intäkter övriga	13	24	272 *	0	*Återbäring KPA
Kostnader:					
Personal ledning	1 538	1 934	1 993	2 071	
Personal övriga	13 563	12 866	13 100	13 049	
Lokaler	1 311	1 084	1 292	972	Väningsplan uppsagt pga minskat skyddat boende mellan 2022 o 2023
*varav hyra	1 146	787	761	810	
*varav lokalvård och övrig drift	165	297	531	162	Renoveringar 2023 säkra eluttag, del av golv
Kapitaljämningskostnader	0	0	0	0	2024 kök, ny toalett, ny vägg, lässystem
Kost och måltider	472	491	471	470	
Hälsö- och sjukvård	0	0	0	0	
Övriga driftskostnader	1 395	1 205	1 216	1 426	
OH-kostnader					
Ev utfördelade OH-kostnader från staben el motsv:	2 539	2 396	2 086	1 893	
Personalbudget					
*antal tjänster ledning	1,67	2	2	2	Notavillan (67%) o Villa Mjällby (33%) delar på en verksamhetschef 2022
*antal tjänster administration		0	0	0	
*antal tjänster övrig personal	21,0	18,6	17,4	17,55	
Övrigt:					
Fastighetsägare	Karlshamnsbostäder				
Hyresavtal intill	Se flik Hyresavtal Lokaler Cura 2025				

Driftsställe: Villa Mjällby

Faktor	2022	2023	2024	2025	Anmärkning
<u>Prestationer</u>					
Antal planerade platser	4,80	5,10	5,95	5,95	
*varav medlemskommunerna	4,70	5,00	5,44	5,24	
*varav andra kommuner	0,10	0,10	0,51	0,71	
Antal belagda platser	5,33	5,46	5,09		
*varav medlemskommunerna	4,51	2,24	2,67		
*varav andra kommuner	0,82	3,22	2,42		
Antal vård dygn	1 948	1 993	1 863		
*varav medlemskommunerna	1 650	817	979		
*varav andra kommuner	298	1 176	914		
<u>Resurser</u>					
<u>Intäkter:</u>					
Intäkter vårdavgifter	11 249	12 637	11 851	13 213	
*varav medlemskommunerna	9 425	4 683	5 600	11 453	
*varav andra kommuner	1 824	7 954	6 251	1 760	
Intäkter övriga	9	16	77 *	0	*Återbäring KPA
<u>Kostnader:</u>					
Personal ledning	345	998	1 049	1 921	
Personal övriga	8 517	7 953	8 112	7 750	
Lokaler	934	885	717	752	
*varav hyra	885	825	655 *	694	* Tillägg för ombyggnad slutbetalad så hyran minskade mellan 2023 och 2024
*varav lokalvård och övrig drift	49	60	62	58	
Kapitaljämningskostnader	0	0	0	0	
Kost och måltider	280	292	309	302	
Hälsö- och sjukvård	0	0	0	0	
Övriga driftskostnader	663	439	454	756	
<u>OH-kostnader</u>					
Ev utfördelade OH-kostnader från staben el motsv:	754	1 045	1 689	1 637	
<u>Personalbudget</u>					
*antal tjänster ledning	0,33	1,0	1,0	2	Notavillan (67%) o Villa Mjällby (33%) delar på en verksamhetschef 2022
*antal tjänster administration	0,50	0,50	0,50	0	Administrativ hjälp till verksamhetschef
*antal tjänster övrig personal	10,05	9,75	10,10	10,25	
<u>Övrigt:</u>					
Fastighetsägare	Sölvesborgshem				
Hyresavtal intill	Se flik Hyresavtal Lokaler Cura 2025				

Driftsställe: Klaragymnasiet

Faktor	Utfall			Budget 2025	Anmärkning
	2022	2023	2024		
<u>Prestationer</u>					
Antal planerade elevplatser	57,00	56,50	55,50	55,50	
*varav medlemskommunerna	41,00	41,00	42,50	40,50	
*varav andra kommuner	16,00	15,50	13,00	15,00	
Antal belagda elevplatser	55,30	55,50	56,60		
*varav medlemskommunerna	40,00	42,00	41,60		
*varav andra kommuner	15,30	13,50	15,00		
<u>Resurser</u>					
<u>Intäkter:</u>					
Intäkter programavgifter	20 439	20 968	22 129	22 118	
*varav medlemskommunerna	14 267	15 294	15 635	15 464	
*varav andra kommuner	6 172	5 674	6 494	6 624	
Intäkter statsbidrag	0	0	0	0	
Intäkter övriga	10	6	168 *	0	*Återbäring KPA
<u>Kostnader:</u>					
Personal ledning	1 358	1 390	1 458	1 512	
Personal övriga	13 577	14 435	14 155	14 878	
Lokaler	1 065	1 184	1 206	1 232	
*varav hyra	885	981	1 044 *	1 112	
*varav lokalvård och övrig drift	180	203	162	120	Vaktmästeri mm från Olofströms kommun
Kapitaljämningskostnader	0	0	0	0	
Kost och måltider	506	574	664 *	545	Lunch i Klaragymnasiets lokaler pga ombyggnad matsal gav fler elever som åt lunch, 2025 åter i matsal.
Pedagogiskt material	575	620	587	612	
Eleversor	38	30	30	35	
Elevhälsan	304	419	327	455	Skolsköterska 25% ca 180 tkr per år i personal övriga
Övriga driftskostnader	324	210	479	534	
<u>OH-kostnader</u>					
Ev utfördelade OH-kostnader från staben el motsv:	2 802	2 770	2 056	2 075	
<u>Personalbudget</u>					
*antal tjänster ledning	1,50	1,50	1,50	1,50	Rektor o biträdande rektor 0,5
*antal tjänster administration	2,25	2,25	2,25	2,25	2 Resurspedagoger 25% skolsköterska
*antal tjänster övrig personal	18,52	18,22	18,17	18,44	Lärare
<u>Övrigt:</u>					
Fastighetsägare	Olofströms kommun				
Hyresavtal intill	Se flik Hyresavtal Lokaler Cura 2025				

Driftsställe: Familjerätten

Driftsställe: Familjerätten					
Faktor	Utfall			Budget 2025	Anmärkning
	2022	2023	2024		
<u>Prestationer</u>					
Antal ärenden	1071	912	977	1180	
*varav medlemskommunerna	1071	912	977	1180	Avser Khm, Ofm, Rby och Sbg
*varav andra kommuner	0	0	0	0	
<u>Resurser</u>					
<u>Intäkter:</u>					
Intäkt medlemsbidrag el motsv	5 739	5 970	6 441	7 228	* utökning Olofström från okt 2024
*varav medlemskommunerna	5 739	5 970	6 441 *	7 228 *	(3 mån 2024 o 12 mån 2025)
*varav andra kommuner	0	0	0	0	
Intäkt statsbidrag	0	0	0	0	
Intäkt övriga	0	2	30 *	0	*Återbäring KPA
<u>Kostnader:</u>					
Personal ledning	457	468	493	513	Familjerätt, Familjerådgivning, Perso
Personal övriga	3 760	4 056	4 415 *	5 475 *	* utökning Olofström från okt 2024
Lokaler	418	420	510	555	(3 mån 2024 o 12 mån 2025)
*varav hyra	315	330	406	462	
*varav lokalvård och övrig drift	103	90	104	93	
Kapitaljämstkostnader	0	0	0	0	
Kost och måltider	0	0	0	0	
Övriga driftskostnader	575	570	538	627	
<u>OH-kostnader</u>					
En utfördade OH-kostnader från staben el motsv:	63	82	47	58	
<u>Personalbudget</u>					
*antal tjänster ledning	0,5	0,5	0,5	0,5	Familjerätt, Familjerådgivning, Perso
*antal tjänster administration	0	0	0	0	
*antal tjänster övrig personal	6	6	6,25	7	
<u>Övrigt:</u>					
Fastighetsägare	Karlskshamsbostäder				
Hyresavtal intill	Se fltk Hyresavtal Lokaler Cura 2025				

Hyrsvtal Lokaler Cura Individutveckling 2025

Hyror

Verksamhet	Adress	Företag	Typ	Uppsägningstid	Förlängning	Tidigast			Månader kvar	Per månad	Per år
						1:a Förfallo	Uppsägning senast	Uppsagd från			
Kansli, Personalavd, Resurscentrum	Ågatan 38	KABO	Lokal	9 mån	3 år	20161231	20280331	20281231	36	26 956	323 472
Kansli, Personalavd, Resurscentrum	Ågatan 38	KABO	Garage/P-plats		3 mån		20251231	20260331	3	1 000	12 000
Familjerätt	Länsmansvägen	KABO	Lokal	9 mån	3 år	20270331	20260630	20270331	15	31 470	377 640
Familjerätt	Länsmansvägen	KABO	Lght		3 mån				3	3 205	38 460
Familjerätt	Länsmansvägen	KABO	Garage/P-plats		3 mån				3	1 200	14 400
Familjerådgivning/Personliga Ombud	Sölvesborgsvägen	Netcomp	Lokal	9 mån	3 år	20300331	20290630	20300331	51	23 368	280 416
Personliga Ombud	Länsmansvägen	Karlskronahem	Lght		3 mån		20251231		3	8 752	105 024
Personliga Ombud	Länsmansvägen	Karlskronahem	Garage/P-plats		3 mån		20251231		3	225	2 700
Notavillan	Fridhemsgatan	KABO	Lokal	9 mån	3 år	20151231	20260330	20271231	24	65 463	785 556
Notavillan	Fridhemsgatan	KABO	Garage/P-plats		3 mån		20251231	20260331	3	3 000	36 000
Villa Mjällby	Sockenvägen	Sölvesborgshem	Lokal	9 mån	3 år	20180930	20271231	20270930	21	57 243	686 916
Sjöarp	Dalen	Ronneby Kommun	Lokal	9 mån	1 år	20210630	20260930	20260630	6	6 444	77 328
Sjöarp	DC	Ronneby Kommun	Lokal	9 mån	1 år	20121231	20260331	20261231	12	78 698	944 376
Sjöarp	Torpet, Gläntan, Berget, Ängen	Ronneby Kommun	Lokal	9 mån	1 år	20090131	20260430	20270131	11	104 786	1 257 432
Internat	Ekerydplan 17	Olofströmshus	Lght		3 mån				3	4 119	49 428
Internat	Jämshög	Olofströmshus	Lokal	9 mån	3 år	20150814	20271114	20280814	32	64 693	776 316
Internat	Citronvägen	Olofströmshus	Lokal	9 mån	10 år	20290707	20280606	20290707	78	145 792	1 749 504
Internat	Olofström	Olofströmshus	Lokal	9 mån	3 år	20130531	20260731	20270531	17	42 028	504 336
Skolan	Rydenvägen	Olofströms Kommun	Lokal	9 mån	1 år	20240731	20271130	20280731	36	88 329	1 059 948
Totalkostnad										756 771	9 081 252

Informationsklass: 0 - Öppen

Avtal hos Cura individutveckling Samtliga avtal är tecknade på Cura Individutveckling 222000-0711

Typ	Avdelning Cura	Avtal	Avtalspart	Belopp exklusive moms per år	Tidigast avtalslut	Uppsägningstid
Centrala avtal	Direktion	Arbetsgivaravtal	Sobona	231 222	N/A	N/A
Centrala avtal	Revision	Externa Revisorer	EY	160 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Pensionslösning	KPA	150 000	N/A	N/A
Centrala avtal	Kansli	Bosklut Capego	Wolters Kluwer	7 320	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Administartivt avtal - support Visma, enkätverktyg o arkivering	Karlshamns kommun	118 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Lokalvårdsavtal	Karlshamns kommun	59 820	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Post	Karlshamns kommun	60 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	IT-avtal Serverdiff, support och office licenser	Karlshamns kommun	737 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Löneavtal support	Karlshamns kommun	36 500	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Löneavtal licens Heroma	Karlshamns kommun	101 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Inbrottslarm	Securitas	20 028	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Handledning	Adamsson & Löfgren	28 440	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Hemsida weblicens o underhåll	Viva Media	25 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Konferenslösning	Midcon	2 400	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	E-fakturahantering	Procedo, Azet, Pagero, Inexchange, GS1	6 276	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	PDF design	Adobe	5 220	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Upphandling	Mercell Commerce, Antirio	35 495	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Datskyddsombud	Sydarkivera	60 868	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Avvikelsehantering o Kvalitetsmätning	Infosoc	64 810	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Diariesystem	Sokigo	131 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Möteshanteringssystem	Netpublisher	51 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Hyra	Karlshamnsbostäder	335 472	Se separat flik Hyror	
Centrala avtal	Kansli	Upphandlad försäkringsmäklare	Söderberg o Partners	5 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Kansli	Fordon	Hedin Bil	96 213	Se separat flik	Leasing 36 mån
Centrala avtal	Personalavd	Rekrytering o platsannonser	Visma Commenius	18 000	20261231	3 mån
Centrala avtal	Personalavd	Företagshälsovård Trygghet Access	Avonova	68 093	20261231	3 mån
Centrala avtal	Personalavd	Handledning	Ledarskapsbolaget	40 860	20261231	3 mån
Centrala avtal	Personalavd	HR data	Aon Solutions Sweden	9 700	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Personllarm mm	Securdia	106 000	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Hyra	Karlshamnsbostäder	821 556	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Notavillan	Lokalvårdsavtal	Karlshamns kommun	23 616	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Journalsystem	Infosoc	14 089	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Bilder Inprint	Symbolbruket	590	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Journalsystem	Journal digital	18 840	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Notavillan	Fordon	Hedin Bil	119 993	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Villa Mjällby	Personlarm mm	Securdia	51 400	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Villa Mjällby	Hyra	Sölvesborgsbostäder	686 916	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Villa Mjällby	Journalsystem	Infosoc	10 308	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Villa Mjällby	Journalsystem	Journal digital	18 840	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Villa Mjällby	Fordon	Hedin Bil	128 045	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Personlarm mm	Addsecure	83 112	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Hyra	Ronneby kommun	2 279 136	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Hälsö o sjukvård klienter	Ronneby kommun	884 040	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Arbetskläder	Textilia	195 000	20261231	6 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Journalsystem	Infosoc	9 640	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Sjöarp	Bilder Inprint	Symbolbruket	1 180	20261231	3 mån
Versksamhetsavtal	Sjöarp	Fordon	Hedin Bil	440 751	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Personlarm mm	Add secure	46 464	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Hyra	Olofströms kommun	1 059 948	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Vaktmästeri, bibliotek mm	Olofströms kommun	153 500	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Elevlunch	Olofströms kommun	440 000	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Handledning	Psykolog o terapimottagningen	5 400	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Elevhälsa/akt	Compugroup Medical Sweden	26 000	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Ärlig tillsyn Hälsoskydd	Miljöförbundet Blekinge Väst	10 161	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Pulsmätare	Polar electro Sverige	2 600	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Gym för elever	Energicentrum	75 000	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet	Fordon	Hedin Bil	65 585	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Inbrotts, brand o överfallslarm	Securitas, SOS, Räddningstjänst, Holje EI	46 813	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Hyra	Olofströmshus	3 079 584	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Handledning	Ballidin och Ballidin	102 114	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Journalsystem	Infosoc	17 797	20261231	3 mån
Versksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Bilder Inprint	Symbolbruket	2 950	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Klaragymnasiet internat	Fordon	Hedin Bil	396 111	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Familjerådgivning	Hyra	Netcomp förvaltning	140 208	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Familjerådgivning	Lokalvårdsavtal	Karlshamns kommun	21 451	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerådgivning	Handledning	ABC Örnamark	57 600	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerådgivning	Medlemskap familjerådgivare	KFR SV Kommunala familjerådgivare	600	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Hyra	Netcompförvaltning	140 208	Se separat flik Hyror	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Lokalvårdsavtal	Karlshamns kommun	21 451	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Handledning	Vispira	40 500	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Kvalitetsmätning	Infosoc	8 725	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Yrkesförening PO	YPOS	1 920	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Personliga Ombud	Fordon	Hedin Bil	97 088	Se separat flik	Leasing 36 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Personlarm mm	Securdia	43 732	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Hyra	Karlshamnsbostäder	430 500	Se separat flik Hyror	
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Lokalvårdsavtal	Karlshamns kommun	59 040	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Handledning	Iren Pedersen handledning	62 010	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Registersök	Bisnode	40 000	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Journalsystem	Infosoc	19 155	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Medlemskap familjerättssocionomer	Familjerättssocionomerna	1 750	20261231	3 mån
Verksamhetsavtal	Familjerätt	Fordon	Hedin Bil	100 937	Se separat flik	Leasing 36 mån

Cura Individutveckling 2025

Billeasing	Ford Finans	Startdatum	Åter enligt bas dag	Verksamhet	Månadsavg	Årsavgift
ABX32R	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	22.12.2022	22.12.2025	Familjerätten	4 245	50 934
SEB260	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	28.11.2022	28.11.2025	Familjerätten	4 167	50 003
EKB24P	Ford Tourneo 2.0L EcoBlue	01.05.2024	01.05.2027	Internat	4 043	48 516
GUX66U	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	15.12.2022	15.12.2025	Internat	4 457	53 479
MJJ03B	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	31.05.2023	31.05.2026	Internat	3 773	45 275
RBL66C	Ford Transit Custom 2.0L EcoBlue	19.06.2024	19.06.2027	Internat	8 119	97 430
RYJ01G	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	26.05.2023	26.05.2026	Internat	4 099	49 184
YXR00J	Ford Custom Kombi Trend L1	23.02.2023	23.02.2026	Internat	5 247	62 963
YZJ010	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	26.05.2023	26.05.2026	Internat	3 892	46 708
ZUR05S	Ford Custom Kombi Trend L1	08.12.2022	08.12.2025	Internat	5 157	61 890
EFJ05N	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	19.12.2022	19.12.2025	Kansli	4 245	50 937
GWA03W	Ford Custom Kombi Trend L1	14.12.2022	15.12.2025	Notavillan	5 378	64 533
OAM15H	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	15.12.2022	15.12.2025	Notavillan	4 622	55 460
CNY22K	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	02.12.2022	02.12.2025	Personliga ombud	4 044	48 524
UNA62G	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	27.05.2023	27.05.2026	Personliga ombud	4 047	48 564
NDJ02B	Ford Puma 1,0T E85 MHEV Titanium	23.05.2023	23.05.2026	Reserscentrum	3 773	45 276
DWA01F	Ford Custom Torneo Titanium L1	26.01.2023	26.01.2026	Sjöarp	8 539	102 470
ENH06J	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	22.12.2022	22.12.2025	Sjöarp	5 183	62 192
FMB55M	Ford Transit Connect 1,5 TDCi	31.10.2022	31.10.2025	Sjöarp	5 758	69 100
GFJ00E	Ford Custom Torneo Titanium L1	30.01.2023	30.01.2026	Sjöarp	8 540	102 480
WAA37X	Ford Custom Torneo Titanium L1	30.01.2023	30.01.2026	Sjöarp	8 709	104 510
ASR00E	Ford Custom Kombi Trend L1	29.03.2023	29.03.2026	Skolan	5 465	65 585
ZAW009	Ford S-MAX 2,5 Elhybrid (190hk)	22.12.2022	22.12.2025	Villa Mjällby	6 511	78 136
ZRH51P	KombiFord Focus 1,0T Ekoboost E	23.02.2023	23.02.2026	Villa Mjällby	4 159	49 909
Summa	Ford Finans					1 514 056

Förbundsordning

Kommunsamverkan Cura Individutveckling

1 § Förbundets namn och säte

- 1.1. Kommunalförbundets namn är Kommunsamverkan Cura individutveckling (Cura). Förbundet har sitt säte i Karlshamn. Curas medlemmar är kommunerna i Blekinge: Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Olofström och Sölvesborg.

2 § Ändamål och uppdrag

- 2.1. Curas ändamål är att på förbundsmedlemmarnas uppdrag bedriva verksamheter inom socialtjänstens och skolans områden. Initiativ till verksamhetsförändringar kan komma från medlemmarna eller direktionen. Förändring av Curas ändamål eller verksamhet kräver ändring av denna förbundsordning.
- 2.2. Cura kan bedriva verksamheten när minst två av medlemskommunerna avser att nyttja den.
- 2.3. Verksamheter som till sin art lämpar sig för detta kan även nyttjas av andra än medlemskommunerna. Medlemskommunerna har alltid företräde till plats och resurser framför icke medlemskommuner. Curas verksamheter ska över tid bära sin egen kostnad och finansieras enligt vad som anges under punkten 7.

3 § Verksamheter och ansvar

Cura är huvudman för följande verksamheter:

- 3.1. Gymnasieskola för ungdomar med autismspektrumtillstånd enligt 2 kap. 2 § skollagen (2010:800)
- 3.2. Hem för vård eller boende, familjehem och stödboende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL
- 3.3. Boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 kap. 8 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS
- 3.4. Boende i bostad med särskild service för vuxna 9 kap. 9 § LSS

Cura bedriver även följande verksamheter:

- 3.5. Familjerådgivning
- 3.6. Myndighetsutövning för familjerätt enligt föräldrabalken (1949:381, FB) och SoL
- 3.7. Personliga ombud
- 3.8. Kompetenshöjande insatser gentemot kommuner

4 § Organisation

- 4.1. Cura är organiserat med förbundsdirektion, som tillika är förbundsstyrelse. Direktionen kan inrätta interimsorgan och nämnder när så krävs för att fullgöra förbundets uppgifter.
- 4.2. Direktionen består av nio (9) ledamöter och nio (9) ersättare som väljs ur medlemskommunernas fullmäktige.
- 4.3. Karlskrona kommun utser tre (3) ledamöter och tre (3) ersättare, Karlshamns och Ronneby kommun utser vardera två (2) ledamöter och två (2) ersättare, Sölvesborgs och Olofströms kommun utser vardera en (1) ledamot och en (1) ersättare.
- 4.4. Ledamöterna väljs för fyra år. Mandattiden räknas från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har hållits i hela landet. Direktionen utser inom sig ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande. Dessa utgör direktionens presidium.
- 4.5. Cura ska revideras av fem (5) revisorer. Varje medlemskommun utser en revisor.
- 4.6. Revisorerna väljs för fyra år. Mandattiden räknas från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har hållits i hela landet. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

5 § Initiativrätt och beslut

- 5.1. En förbundsmedlem kan genom fullmäktige väcka ärenden i direktionen. Nämnder, utskott och beredningar under direktionen kan väcka ärenden i direktionen. Initiativrätt för övriga förtroendevalda regleras i kommunallagen.
- 5.2. Kvalificerad majoritet krävs för att fatta beslut ifråga om ingående av borgensåtagande, förvärv och försäljning av fast egendom samt vid väsentliga förändringar i Curas eget kapital.
- 5.3. Direktionen är beslutsamlig när minst hälften av ledamöterna och minst tre av medlemskommunerna är representerade.
- 5.4. Direktionen kan vid varje tidpunkt besluta om att en förtroendevald hos en förbundsmedlem, som inte är ledamot av direktionen får närvara vid direktionens sammanträden och delta i dess överläggningar. Sådan förtroendevald kan inte delta i beslut. Förtroendevald som enligt denna ordning önskar närvara vid direktionens sammanträde ska anmäla detta senast en arbetsdag före sammanträdesdagen.
- 5.5. Curas anslagstavla finns på förbundets hemsida. Där anslås justerade protokoll och kungörelser samt information om tid och plats för offentligt budgetsammanträde.

6 § Inträde av ny medlem

- 6.1. En kommun som önskar inträda i förbundet ska ansöka skriftligen till direktionen om inträde. Direktionen har att bereda förfrågan och senast sex (6) månader efter förfrågan föreslå medlemskommunerna beslut i frågan.
- 6.2. Ny medlems inträde kräver godkännande av samtliga medlemmar. Beslut i frågan ska meddelas den sökande kommunen senast ett (1) år efter förfrågan. Vid inträde av ny medlem ska förbundsordningen revideras.

7 § Andelar i tillgångar och skulder samt kostnadstäckning för Curas verksamheter

- 7.1. Förbundsmedlemmarna har vid varje tidpunkt andelar i förbundets tillgångar och skulder motsvarande medlemmens invånarantal som andel av hela förbundets invånarantal den 1 januari året då frågan aktualiseras.
- 7.2. Kostnaderna för Curas verksamheter ska täckas enligt följande principer:
 - 7.2.1. Gymnasieskola för ungdomar med autismspektrumtillstånd enligt 2 kap. 2 § skollagen (2010:800): Genom programavgift och tilläggsbelopp.
 - 7.2.2. Hem för vård eller boende, familjehem och jourhem enligt 6 kap. 1 § SoL: Genom vårdavgift.
 - 7.2.3. Boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 kap. 8 § LSS: Genom vårdavgift.
 - 7.2.4. Boende i bostad med särskild service för vuxna enligt 9 kap. 9 § LSS: Genom vårdavgift.
 - 7.2.5. Familjerådgivning: Genom kostnad fördelad på de uppdragsgivande kommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
 - 7.2.6. Myndighetsutövning för familjerätt enligt FB och SoL: Genom kostnad fördelad på de uppdragsgivande kommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
 - 7.2.7. Personliga ombud: Genom statligt bidrag för ca 40 % av kostnaden. Återstående kostnad fördelas på medlemskommunerna utifrån invånarantal den 1 januari det aktuella verksamhetsåret.
 - 7.2.8. Kompetenshöjande insatser gentemot kommuner: Genom avgifter för uppdrag och utbildningsplatser.

8 § Ekonomiskt ansvar, insyn och budgetprocess

- 8.1. Förbundsmedlemmarna ges insyn i förbundets ekonomi genom delårsrapporter och årsbokslut. Cura ska senast efter varje tertials slut informera förbundsmedlemmarna om väsentliga avvikelser från budget och verksamhetsplan. Direktionen ska utan dröjsmål lämna de rapporter över verksamheten som en förbundsmedlem efterfrågar. Direktionen svarar också, på eget initiativ, för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar. Innan beslut tas om avtal av större dignitet eller större investeringar ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar.

- 8.2. Årsbokslut ska efter revision översändas till medlemskommunernas fullmäktige för godkännande och prövning av direktionens ansvarsfrihet. Varje fullmäktige prövar frågan om ansvarsfrihet för direktionen i sin helhet.
- 8.3. Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin de kommande två åren. Förbundet ska samråda med medlemmarna om budgetförslaget senast en månad före det direktionsmöte där budgeten ska antas. Budgeten ska fastställas senast vid oktober månads utgång året före budgetåret. Budgetsammanträdet är offentligt och ska kungöras på Curas anslagstavla samt på medlemskommunernas anslagstavlor.
- 8.4. Årsredovisningen offentliggörs på Curas anslagstavla och allmänheten bereds möjlighet att ställa frågor om redovisningen vid nästkommande direktionssammanträde vilket anslås på Curas anslagstavla.

9 § Utträde

- 9.1. En förbundsmedlem har rätt att utträda ur Cura. Begäran om utträde ska ske skriftligt till direktionen senast den 30 juni och träder ikraft vid tredje årsskiftet efter begäran.
- 9.2. Vid utträde ska de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen fastställas av samtliga medlemmar. Detta ska ske enligt principerna under rubrik 10 i denna förbundsordning såvida inte annat avtalats mellan förbundsmedlemmarna. De kvarvarande förbundsmedlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som utträdet påkallar.
- 9.3. Har slutlig ekonomisk överenskommelse mellan den utträdande medlemmen och förbundets övriga medlemmar inte nåtts vid tiden för utträdet ska Cura omedelbart träda i likvidation.

10 § Likvidation och upplösning

- 10.1. Cura ska träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom beslut i fullmäktige beslutat så.
- 10.2. Likvidation ska genomföras av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av Curas behållna tillgångar och skulder ska den vid rubrik 7.1 angivna fördelningen gälla.
- 10.3. När Cura trätt i likvidation ska dess tillgångar så långt krävs för likvidationen förvandlas till likvida medel genom försäljning eller annat förfarande. Verksamheten får tillfälligt fortgå om det krävs för en ändamålsenlig avveckling.
- 10.4. När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med en redovisning för skiftet av behållna i tillgångar. När förvaltningsberättelsen godkänts av samtliga medlemmar är Cura upplöst. I samband med detta ska förbundsmedlemmarna besluta om vilken av medlemmarna som ska överta vårderna av de handlingar som förbundet efterlämnar.

11 § Tvister

- 11.1. Vid risk för tvist mellan medlemmar och förbundet ska överläggningar skriftligen påkallas och inledas inom 30 dagar efter påkallandet. Om tvist uppstår som inte kan lösas genom överläggningar mellan parterna ska saken hänskjutas till allmän domstol.

12 § Ekonomiska förmåner till förtroendevalda

- 12.1. Ledamöter och ersättare i direktionen samt revisorer arvoderas och ersätts enligt Karlshamns kommuns bestämmelser om ekonomiska ersättningar för förtroendevalda som inte erhåller årsarvode eller begränsat årsarvode.
- 12.2. Presidiet arvoderas och ersätts enligt Karlshamns kommuns bestämmelser om ekonomiska ersättning för förtroendevalda som erhåller begränsat årsarvode. Arvodet beräknas utifrån riksdagsledamöternas månadsarvode. Arvodena fastställs av direktionen vid årets första sammanträde. I detta beslut deltar inte presidiet.
- 12.3. Ledamöternas och revisorernas sammanträdesarvoden baseras på riksdagsledamöternas månadsarvode och fastställs vid årets första sammanträde i enlighet med Karlshamns kommuns arvodesregler. Arvoden för ledamöter i nämnder, utskott och interimsgorgan beslutas av direktionen enligt samma ordning.
- 12.4. Ersättning till revisorernas ordförande utgår med en årlig ersättning på 15 procent av riksdagsledamöternas månadsarvode.

13 § Ändring av förbundsordning

- 13.1. Förslag till ändringar av förbundsordningen kan väckas av direktionen eller medlemskommuns fullmäktige. Beslut om ändring av förbundsordningen fattas av samtliga medlemmars fullmäktige. Direktionen ska beredas möjlighet att yttra sig över förslag till ändringar. Ändring av förbundsordningen träder i kraft vid månadsskiftet närmast efter att den sista medlemskommunens beslut fattats eller vid den senare tidpunkt som beslutats.

Kommunledningsförvaltningen

Handläggare
Lars Ericsson, 0456 81 61 91
lars.ericsson@solvesborg.se

**Minnesanteckningar från medlemssamråd ang Kommunsamverkan Cura
Individutveckling, utredningsrapport av ev avtalssamverkan som alternativ till
samverkan via kommunalförbund**

Tid: 2025-06-26 kl 1100 - ca 1210

Plats: Sessionssalen, Rådhuset Karlshamn

Närvarande förtroendevalda:

Morgan Bengtsson, Olofströms kommun
Tommy Holmquist do
Rolf Jönsson, do

Magnus Gärdebring, Karlshamns kommun
Ida Lapell, do

Kith Mårtensson, Sölvesborgs kommun
Mats Gunnarsson, do

Roger Fredriksson, Ronneby kommun

Sandra Bizzozero, Karlskrona kommun
Börje Dovstad, do

Tjänstemän:

Carl-Martin Lanér, Ronneby kommun
Daniel Wäppling, Karlshamns kommun
Lars Ericsson, Sölvesborgs kommun

Ställningstaganden

Samrådet ansluter till utredningens tre konkreta förslag (se bif bilaga):

1. Behov av beslut om den strukturella reformeringen av Cura

Medlemssamrådet enas om att det behöver ett formellt beslut fattas hos medlemskommunerna om att utreda en överföring av Gruppboendet Sjöarp till Ronneby kommun. I utredningen bör också belysas om boendet ska drivas via avtalssamverkan med övriga blekingekommuner eller om det ska drivas enskilt av Ronneby kommun men där platser upplåts åt de andra kommunerna enligt gängse mellankommunala principer.

I utredningen bör också förslag läggas om att avveckla den särskilda fördelning av verksamhetens kostnader för de ursprungliga fem brukarna där skatteväxling gjordes och där en form av mellankommunal fördelning också tillämpades.

Beslut behöver också fattas om att utreda en överföring av verksamheten inom Personliga ombud till respektive medlemskommun som så önskar.

Sölvesborgs kommun tar fram behövliga enhetliga beslutsunderlag för prövningen i respektive medlemskommun av förslagen ovan. Det principiellt viktiga besluten enligt denna punkt bör fattas av respektive kommun senast i oktober månad 2025.

2. Behov av att ta ställning till de rekommendationer som den första Curautredningen lämnade

Dessa rekommendationer föreslås beredas av kommundirektörs-/kommunchefsgruppen i samband med beredningen av förslagen i punkt 1 ovan och läggs som förslag till medlemskommunerna parallellt med förslaget till reviderad förbundsordning enligt punkt 3 nedan.

3. Behov av att anpassa förbundsordningen för Cura m m

Beslut måste fattas om att anpassa förbundsordningen, och eventuellt övriga styrningen av Cura, till de nya förutsättningarna. I denna process avseende förbundsordningen bör också Curas eget förslag från år 2020 om en reviderad förbundsordningen behandlas, inklusive frågan om ett nytt revisionsreglemente för Cura.

Dessa förslag föreslås beredas av kommundirektörs-/kommunchefsgruppen.

Lars Ericsson
Kommunchef

Bilaga:
Utredningsrapport, möjligheterna att
avtalssamverka bland Blekinges
kommuner i s f via kommunalförbundet,
reviderad slutlig version (2025-07-01)

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 208/2025

KS 2022/1804

§ 208/2025 Återrapportering - motion om skatteväxling avseende hemsjukvårdenKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Återrapporten tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Iréne Robertsson, kommunchef, föredrar ärendet.

Centerpartiet lämnade den 4 augusti in en motion om skatteväxling till Kommunfullmäktige. Motionen ansågs besvarad med att kommunchefen den 24 oktober 2024 gavs i uppdrag att stämma av med länets övriga kommundirektörer och regiondirektör om justering av skatteväxlingsnivån från 2015.

Yttrande/Bedömning

Kommunchef Iréne Robertsson stämde av med övriga kommunchefer i länet om att utvidga uppdraget gällande översyn av hemsjukvården att även omfatta tidigare överenskommelse vilket samtliga var positiva till. Uppdraget lämnades därefter till kommunens representant i tjänstegruppen Robert Schelin, tidigare förvaltningschef i Olofströms kommun.

LSVO, Ledningssamverkan vård och omsorg, har haft översynen på sin agenda och redovisning har skett till PSVO, Politisk samverkan vård och omsorg, men även till kommunerna under arbetets gång.

Redovisning av slutrapport genomförs den 13 juni 2025 för Regionala Samverkansrådet av Bodil Sundlöf, Region Blekinge. En remissversion ska tas fram för godkännande av Samverkansrådet. Redovisningen av slutrapporten var begränsad i omfattning och berörde enbart en mindre del av det som kommunerna förväntat sig av rapporten. Regionala samverkansrådet beslutar att ge i uppdrag till regionchefsgruppen att bereda ärendet vidare.

Den 26 september 2025 beslutar att Regionala samverkansrådet att en ny utredning ska göras och den ska genomföras av extern part med erfarenhet av liknande arbete. Ett förfrågningsunderlag ska nu tas fram tillsammans, kommun och region där både kommuner och region står som beställare. Hur och vad som ytterligare ska regleras förväntas sannolikt inte vara klart innan 2027.

Finansiering

Återrapporteringen i sig medför inte några kostnader men däremot så kommer den fortsatta utredningen att behöva finansieras av kommuner och region tillsammans.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 208/2025

KS 2022/1804

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Återrapporteringen medför inte någon påverkan ur barnrätts- och jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Centerpartiet

Ekonomichef K.A

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-10

Diarienummer:
2022/1804-13**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-11-18**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Återrapportering - motion om skatteväxling avseende hemsjukvården

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att notera återrapporten till protokollet.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet lämnade den 4 augusti in en motion om skatteväxling till Kommunfullmäktige. Motionen ansågs besvarad med att kommunchefen den 24 oktober 2024 gavs i uppdrag att stämma av med länets övriga kommundirektörer och regiondirektör om justering av skatteväxlingsnivån från 2015.

Yttrande/Bedömning

Kommunchef Iréne Robertsson stämde av med övriga kommunchefer i länet om att utvidga uppdraget gällande översyn av hemsjukvården att även omfatta tidigare överenskommelse vilket samtliga var positiva till. Uppdraget lämnades därefter till kommunens representant i tjänstegruppen Robert Schelin, tidigare förvaltningschef i Olofströms kommun.

LSVO, Ledningssamverkan vård och omsorg, har haft översynen på sin agenda och redovisning har skett till PSVO, Politisk samverkan vård och omsorg, men även till kommunerna under arbetets gång.

Redovisning av slutrapport genomförs den 13 juni 2025 för Regionala Samverkansrådet av Bodil Sundlöf, Region Blekinge. En remissversion ska tas fram för godkännande av Samverkansrådet. Redovisningen av slutrapporten var begränsad i omfattning och berörde enbart en mindre del av det som kommunerna förväntat sig av rapporten. Regionala samverkansrådet beslutar att ge i uppdrag till regionchefsgruppen att bereda ärendet vidare.

Den 26 september 2025 beslutar att Regionala samverkansrådet att en ny utredning ska göras och den ska genomföras av extern part med erfarenhet av liknande arbete. Ett förfrågningsunderlag ska nu tas fram tillsammans, kommun och region där både kommuner och region står som beställare. Hur och vad som ytterligare ska regleras förväntas sannolikt inte vara klart innan 2027.

Finansiering

Återrapporteringen i sig medför inte några kostnader men däremot så kommer den fortsatta utredningen att behöva finansieras av kommuner och region tillsammans.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Återrapporteringen medför inte någon påverkan ur barnrätts- och jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Centerpartiet
Ekonomichef

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 209/2025

KS 2025/3010

§ 209/2025 Förlängning av FoU-avtal 2026Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Att för Olofströms kommuns del, förlänga nu gällande FoU-avtal mellan länets kommuner och Region Blekinge för även år 2026.

Uppdrag föreslås lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31.

Ärendebeskrivning

Irène Robertsson, kommunchef, föredrar ärendet.

I ärendet föreslås Kommunstyrelsen besluta att, för Olofströms kommuns del, förlänga nu gällande FoU-avtalet mellan länets kommuner och Region Blekinge för även år 2026.

Uppdrag föreslås lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31.

Under 2025 har berörda parter låtit utreda (se bilaga 1) nuvarande FoU-avtal och den FoU-samverkan avtalet reglerar.

Sammanfattning av utredningens resultat:

”Historiskt växte FoU-verksamheter ur ett växande engagemang för forskning i kommuner och landsting på 1980- och 1990-talet. Dessa FoU-miljöer förde samman forskning/utveckling med praktik och fokuserade på gränsöverskridande utbyte mellan dessa. I Blekinge finns numera ett flertal olika FoU-miljöer. Förutom FoU-avtalet har Region Blekinge en egen FoU-miljö med forskningsinriktning, och kommunerna har egna FoU-miljöer med olika inriktning. Samverkan sker med universitet och högskolor, privata företag och andra FoU-miljöer.

FoU-verksamhet, samfinansierad av landstinget och kommunerna, har funnits i Blekinge sedan 1988. Avtalen sedan 2010 har en genomgående struktur med begränsade avtalsperioder där uppdrag, samverkansområden, styrning och uppföljning förändrats succesivt och balansen mellan forskning och utveckling skiftat. Senaste avtalet gäller 2022-01-01- 2025-12-31.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 209/2025

KS 2025/3010

FoU-avtalet ingår i samverkansstrukturen mellan Region Blekinge och länets kommuner. För senare FoU-avtal har samverkan successivt överlåtit styrningen av FoU-avtalet till LSVO, förutom uppsägning av avtalet som beslutas av regionchefsggruppen.

När nuvarande avtal går ut behöver parterna ta ställning till en ny avtalsperiod. Rapporten ger underlag till denna process. I uppdraget ingår att ta fram bakgrundsinformation, analysera och ge förslag till avtal. Målet är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FoU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

Utredningen baseras på intressentanalys, dokumentgenomgång av FoU-avtalet och dess förutsättningar, omvärldsanalys och intervjuer med intressenter. Med detta som grund har analyser och slutsatser lett fram till förslag till långsiktiga avtal enligt utredningens uppdrag. En styrgrupp från LSVO har deltagit i arbetet.

Utredningens huvudslutsatser blev att:

- Det finns behov av en egen och aktiv styrning av FoU-avtalet med fortsatt koppling till LSVO:s arbete. Rapportering av verksamhet och ekonomi inom ramen för FoU-avtalet ska ske till regionchefsggruppen.
- Beslutsprocesser för strategisk planering, prioriteringar och fattade beslut för inriktning och resurser i FoU-avtalet behöver synliggöras och motiveras utifrån FoU-avtalet.
- En långsiktig strategi för partsgemensamt forsknings- och utvecklingsarbete inom välfärd, vård och omsorg behövs som grund för prioritering av FoU-avtalets resurser.
- FoU-avtalet kan möjliggöra andra samverkansformer inom välfärd, vård och omsorg genom finansierade tilläggsavtal.

I den avslutande delen ges förslag på femårigt med två olika styrmodeller samt ett löpande avtal med konsekvensbeskrivning. Avtalsförslagen har ambitionen att hantera de behov som framkommit i utredningen. Utredningens huvudförslag är ett femårigt avtal med ansvarig för FoU-verksamheten som huvudansvarig för FoU-avtalet och med uppdrag att förbereda möjligheter till ett senare löpande avtal.”

Yttrande/Bedömning

Ärendet behandlades på regionala samverkansrådet 2025-09-26 med följande protokollföring (min fetstil), se bilaga 3:

§ 46/25

FOU-avtalet

Utredare Jonas Kullberg informerar om förslag till nytt FOU-avtal. Förslaget har arbetats

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 209/2025

KS 2025/3010

fram tillsammans med FOU-ledare Karin Ranstad Region Blekinge och Kristina Borén, Karlskrona kommun. Förslaget har diskuterats både i PSVO och LSVO.

Uppdraget med att ta fram förslag till nytt FoU-avtal är:

- Avtalet ska möta regionen och kommunernas gemensamma behov av FoU kring länsgemensamma samverkansområden
- Långsiktigt avtal
- Avtalet ska gälla från 2026.

Målbilden för ett FOU-avtal är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FOU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden. Förslag till FOU-avtal som har tagits i PSVO har skickats ut till regionala samverkansrådet med ett förordat alternativ på ett femårigt avtal.

Dialog fördes om förslag till FOU-avtalets avtalstid samt FOU-avtalets effekter för kommunerna.

Kommunerna tar frågan vidare i respektive kommun.

Det Regionala samverkansrådet kom inte fram till en enhällig slutsats om en rekommendation för parterna att godkänna upprättat förslag till femårigt avtal, utan, som ordföranden valde att ange det, "Kommunerna tar frågan vidare i respektive kommun".

Under sammanträdet framfördes från flera kommuner en tveksamhet till att binda sig för en så lång period som fem år, dels beaktat det ekonomiska åtagande detta innebär, dels det förhållande att det under de kommande åren kommer att ske stora förändringar i gränsytan mellan kommunernas socialtjänst och Regionens hälso- och sjukvården (t ex samsjuklighetsutredningen förslag om ändrad gränsdragning) och i strävandena om en mer "Nära vård" för patienterna.

Beaktat den relativt stora kostnaden för parterna för FoU-verksamheten finns det starka skäl för att mer ingående bedöma och värdera respektive parts nytta av verksamheten.

I stället för att ingå ett femårigt avtal föreslås i stället parterna förlänga nuvarande FoU-avtal (se bilaga 2) under 2026 och använda den vunna tiden för att genomföra en utvärdering av den aktuella verksamhetens nytta och effekter hos respektive part.

Uppdrag föreslås därför lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) om att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31. Härigenom ges möjlighet för parterna att senast under sommaren 2026 fatta beslut om och hur samverkan för perioden efter 2026-12-31 ska gestaltas.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 209/2025

KS 2025/3010

Finansiering

Kostnader för förlängning av avtalet är hanterat inom Social – och äldre nämndens budget för 2026.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förlängning av avtalet förväntas inte ha någon direkt effekt kopplat till barnrätts- eller jämlikhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Utredning ang FOU-avtal 2026 inkl avtalsförslag 2026-2030

Protokoll Reg samverkansrådet 2025-09-26 Olofström

FoU-avtal 2025

Slutgiltigt beslut skickas till

Region Blekinge

Övriga Blekingekommuner

Socialnämnden

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 209/2025

KS 2025/3010

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-12

Diarienummer:
2025/3010-1**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-11-18**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Förlängning av FoU-avtal 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att, för Olofströms kommuns del, förlänga nu gällande FoU-avtal mellan länets kommuner och Region Blekinge för även år 2026.

Uppdrag föreslås lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås Kommunstyrelsen besluta att, för Olofströms kommuns del, förlänga nu gällande FoU-avtalet mellan länets kommuner och Region Blekinge för även år 2026.

Uppdrag föreslås lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31.

Under 2025 har berörda parter låtit utreda (se bilaga 1) nuvarande FoU-avtal och den FoU-samverkan avtalet reglerar.

Sammanfattning av utredningens resultat:

"Historiskt växte FoU-verksamheter ur ett växande engagemang för forskning i kommuner och landsting på 1980- och 1990-talet. Dessa FoU-miljöer förde samman forskning/utveckling med praktik och fokuserade på gränsöverskridande utbyte mellan dessa. I Blekinge finns numera ett flertal olika FoU-miljöer. Förutom FoU-avtalet har Region Blekinge en egen FoU-miljö med forskningsinriktning, och kommunerna har egna FoU-miljöer med olika inriktning. Samverkan sker med universitet och högskolor, privata företag och andra FoU-miljöer.

FoU-verksamhet, samfinansierad av landstinget och kommunerna, har funnits i Blekinge sedan 1988. Avtalen sedan 2010 har en genomgående struktur med begränsade avtalsperioder där uppdrag, samverkansområden, styrning och uppföljning förändrats succesivt och balansen mellan forskning och utveckling skiftat. Senaste avtalet gäller 2022-01-01- 2025-12-31.

FoU-avtalet ingår i samverkansstrukturen mellan Region Blekinge och länets kommuner. För senare FoU-avtal har samverkan successivt överlätit styrningen

av FoU-avtalet till LSVO, förutom uppsägning av avtalet som beslutas av regionchefsggruppen.

När nuvarande avtal går ut behöver parterna ta ställning till en ny avtalsperiod. Rapporten ger underlag till denna process. I uppdraget ingår att ta fram bakgrundsinformation, analysera och ge förslag till avtal. Målet är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FoU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

Utredningen baseras på intressentanalys, dokumentgenomgång av FoU-avtalet och dess förutsättningar, omvärldsanalys och intervjuer med intressenter. Med detta som grund har analyser och slutsatser lett fram till förslag till långsiktiga avtal enligt utredningens uppdrag. En styrgrupp från LSVO har deltagit i arbetet.

Utredningens huvudslutsatser blev att:

- Det finns behov av en egen och aktiv styrning av FoU-avtalet med fortsatt koppling till LSVO:s arbete. Rapportering av verksamhet och ekonomi inom ramen för FoU-avtalet ska ske till regionchefsggruppen.
- Beslutsprocesser för strategisk planering, prioriteringar och fattade beslut för inriktning och resurser i FoU-avtalet behöver synliggöras och motiveras utifrån FoU-avtalet.
- En långsiktig strategi för partsgemensamt forsknings- och utvecklingsarbete inom välfärd, vård och omsorg behövs som grund för prioritering av FoU-avtalets resurser.
- FoU-avtalet kan möjliggöra andra samverkansformer inom välfärd, vård och omsorg genom finansierade tilläggsavtal.

I den avslutande delen ges förslag på femårigt med två olika styrmodeller samt ett löpande avtal med konsekvensbeskrivning. Avtalsförslagen har ambitionen att hantera de behov som framkommit i utredningen. Utredningens huvudförslag är ett femårigt avtal med ansvarig för FoU-verksamheten som huvudansvarig för FoU-avtalet och med uppdrag att förbereda möjligheter till ett senare löpande avtal."

Yttrande/Bedömning

Ärendet behandlades på regionala samverkansrådet 2025-09-26 med följande protokollföring (min fetstil), se bilaga 3:

§ 46/25

"FOU-avtalet

Utredare Jonas Kullberg informerar om förslag till nytt FOU-avtal. Förslaget har arbetats fram tillsammans med FOU-ledare Karin Ranstad Region Blekinge och Kristina Borén, Karlskrona kommun. Förslaget har diskuterats både i PSVO och LSVO.

Uppdraget med att ta fram förslag till nytt FoU-avtal är:

- Avtalet ska möta regionen och kommunernas gemensamma behov av FoU kring länsgemensamma samverkansområden
- Långsiktigt avtal
- Avtalet ska gälla från 2026.

Målbilden för ett FOU-avtal är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FOU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

Förslag till FOU-avtal som har tagits i PSVO har skickats ut till regionala samverkansrådet med ett förordat alternativ på ett femårigt avtal. Dialog fördes om förslag till FOU-avtalets avtalstid samt FOU-avtalets effekter för kommunerna.

Kommunerna tar frågan vidare i respektive kommun.

Det Regionala samverkansrådet kom inte fram till en enhällig slutsats om en rekommendation för parterna att godkänna upprättat förslag till femårigt avtal, utan, som ordföranden valde att ange det, *"Kommunerna tar frågan vidare i respektive kommun"*.

Under sammanträdet framfördes från flera kommuner en tveksamhet till att binda sig för en så lång period som fem år, dels beaktat det ekonomiska åtagande detta innebär, dels det förhållande att det under de kommande åren kommer att ske stora förändringar i gränsytan mellan kommunernas socialtjänst och Regionens hälso- och sjukvården (t ex samsjuklighetsutredningen förslag om ändrad gränsdragning) och i strävandena om en mer "Nära vård" för patienterna. Beaktat den relativt stora kostnaden för parterna för FoU-verksamheten finns det starka skäl för att mer ingående bedöma och värdera respektive parts nytta av verksamheten.

I stället för att ingå ett femårigt avtal föreslås i stället parterna förlänga nuvarande FoU-avtal (se bilaga 2) under 2026 och använda den vunna tiden för att genomföra en utvärdering av den aktuella verksamhetens nytta och effekter hos respektive part.

Uppdrag föreslås därför lämnas till det partsgemensamma tjänstemannaorganet Länssamverkan Vård och Omsorg (LSVO) om att utvärdera befintligt avtal vad gäller uppkomna nyttor av FoU-verksamheten hos respektive part. Detta uppdrag bör vara avslutat 2026-03-31. Härigenom ges möjlighet för parterna att senast under sommaren 2026 fatta beslut om och hur samverkan för perioden efter 2026-12-31 ska gestaltas.

Finansiering

Kostnader för förlängning av avtalet är hanterat inom Social – och äldre nämndens budget för 2026.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förlängning av avtalet förväntas inte ha någon direkt effekt kopplat till barnrätts- eller jämlikhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Utredning ang FOU-avtal 2026 inkl avtalsförslag 2026-2030

Protokoll Reg samverkansrådet 2025-09-26 OLOfström

FoU-avtal 2025

Beslutet skickas till

Region Blekinge

Övriga Blekingekommuner

Socialnämnden

Ekonomiavdelningen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Utredning ang FOU-avtal 2026 inkl avtalsförslag 2026-2030
- 2 Protokoll Reg samverkansrådet 2025-09-26 OLOfström
- 3 FoU-avtal 2025

FOU-avtal 2026 mellan Region Blekinge och länets kommuner

2025-04-09

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Uppdrag	3
1.2 Målbild	3
1.3 Metod	3
2. Sammanfattning	4
3. Intressentanalys	5
4. Samverkansstruktur i Blekinge	6
4.1 Regionala samverkansrådet	6
4.2 Politisk samverkan vård och omsorg (PSVO)	6
4.3 Regionchefsgruppen	7
4.4 Operativa samverkansgrupper	7
4.5 Samverkansavtal för skolan i Blekinge	9
4.6 Övriga relevanta samverkansorgan region/kommun	9
5. FoU-avtal i Blekinge	11
5.1 FoU-avtal 2011–2022	11
5.3 Verksamhetsplaner 2018–2024	15
5.4 Verksamhetsberättelser 2018–2023	16
5.5 FoU-råd	17
6. Omvärldsbevakning	18
6.1 FoU växer fram i kommuner och landsting	18
6.2 FoU-miljöer i kommuner och regioner idag	19
7. Samverkansformer	22
8. Intervjuer	22

Ett samarbete mellan

9. Analys och slutsatser	24
9.1 Samverkansstruktur i Blekinge	24
9.2 FoU-avtal i Blekinge.....	24
9.3 Uppföljning av FoU-avtalen	26
9.3 Handlingsplaner och bokslut.....	26
9.4 Omvärldsbevakning.....	26
9.5 Samverkansformer	27
9.6 Intervjuer	27
9.7 Slutsatser.....	28
9.8 Centrala delar att ta hänsyn till i ett nytt avtal	30
10. Förslag till avtal med konsekvensbeskrivning	30
10.1 Behov av arbete kopplat till nytt avtal	31
10.2 Inriktning och avgränsning av avtalsområde	31
10.3 Styrning och uppföljning	31
10.4 Innehåll och arbetsformer	33
10.5 Finansiering.....	33
10.6 Huvudmannaskap	33
10.7 Uppföljning och redovisning.....	34
10.8 Avtalsbrott, avtalstid och uppsägning	34
10.9 Utredningens två alternativ till förslag om femårigt FoU-avtal mellan Region Blekinge och länets kommuner	34
10.10 Löpande FoU- avtal mellan Region Blekinge och länets kommuner	39
Källor	42
Bilagor	43
Bilaga 1. Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan	43
Bilaga 2. Avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.....	48

1. Inledning

1.1 Uppdrag

Uppdragsgivare är Ledningssamverkan Vård och omsorg (LSVO). Uppdraget innebär att ett beslutsunderlag för nytt FOU-avtal (forsknings- och utvecklingsavtal) mellan Region Blekinge och länets fem kommuner ska formuleras. Utredningen ska föreslå ett långsiktigt hållbart FOU-avtal som gynnar både Region Blekinge och länets kommuner. I uppdraget ligger en möjlig utvidgning av avtalsområdet med skolområdet. Förslaget ska utgå från effekten av tidigare FOU-avtal, omvärldsbevakning och intervjuer med intressenter som ska leda till förslag på nytt FOU-avtal. Analysen ska innehålla konsekvensbeskrivningar av olika avtalskonstruktioner. I utredningsuppdraget ingår inte beslutsprocess och implementering.

Jonas Kullberg och Karin Ranstad utsågs till Region Blekinges utredare september 2024. Kristina Borén utsågs till kommunernas representant i oktober 2024. När avtalsförslag utarbetas krävs också juridisk kompetens. Juristerna Magnus Jonasson, Region Blekinge och Michael Strauss, Karlskrona kommun har därför deltagit i utformningen av avtalsförslagen.

LSVO utsåg en styrgrupp bestående av Tobias Ekblad (förvaltningschef kommun), Karin Nedfors (hälso- och sjukvården i Region Blekinge), Jeanette Sisins (Hälsoval Region Blekinge), Markus Hjelm (avdelningschef FoU-verksamheten Region Blekinge), Bodil Sundlöf, Carina Andersson och Mats Wennstig (sammankallande till de tre samverkansgrupperna, Region Blekinge). Styrgruppen har informerats och haft möjlighet att påverka utredningen vid X tillfällen. Utredningen avslutades 2025-04-15 när denna rapport överlämnades till styrgruppen.

Utredningen förväntades vara färdig i mars 2025 för att det nya FOU-avtalet ska kunna träda i kraft 2026-01-01.

1.2 Målbild

Ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FoU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

1.3 Metod

Utredningen har valt en arbetsmetod som bygger på:

- Analys av Blekinges FOU-avtal 2010–2024, utvärderingar samt tillgänglig annan dokumentation som handlingsplaner och verksamhetsberättelser.
 - Analys av samverkansorganisationen i Blekinge med relevans för FoU-avtalet.
- Omvärldsbevakning av FOU-samarbete inom andra regioner. För detta identifierades att Kronoberg, Skåne, Sörmland och Linköping var av intresse.
- Intressentanalys och intervjuer med ett strategiskt urval intressenter.
- Resultatsammanställning med analys och slutsatser.
- Formulera förslag till nytt FOU-avtal med konsekvensbeskrivningar.

Arbetsättet har haft en iterativ ansats. Det innebär att det varit möjligt att gå tillbaka för att komplettera när det behövs för att besvara uppkomna frågeställningar.

2. Sammanfattning

Historiskt växte FoU-verksamheter ur ett växande engagemang för forskning i kommuner och landsting på 1980- och 1990-talet. Dessa FoU-miljöer förde samman forskning/utveckling med praktik och fokuserade på gränsöverskridande utbyte mellan dessa. I Blekinge finns numera ett flertal olika FoU-miljöer. Förutom FoU-avtalet har Region Blekinge en egen FoU-miljö med forskningsinriktning, och kommunerna har egna FoU-miljöer med olika inriktning. Samverkan sker med universitet och högskolor, privata företag och andra FoU-miljöer.

FoU-verksamhet, samfinansierad av landstinget och kommunerna, har funnits i Blekinge sedan 1988. Avtalen sedan 2010 har en genomgående struktur med begränsade avtalsperioder där uppdrag, samverkansområden, styrning och uppföljning förändrats succesivt och balansen mellan forskning och utveckling skiftat. Senaste avtalet gäller 2022-01-01- 2025-12-31.

FoU-avtalet ingår i samverkansstrukturen mellan Region Blekinge och länets kommuner. För senare FoU-avtal har samverkan successivt överlätit styrningen av FoU-avtalet till LSVO, förutom uppsägning av avtalet som beslutas av regionchefsgruppen.

När nuvarande avtal går ut behöver parterna ta ställning till en ny avtalsperiod. Rapporten ger underlag till denna process. I uppdraget ingår att ta fram bakgrundsinformation, analysera och ge förslag till avtal. Målet är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FoU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

Utredningen baseras på intressentanalys, dokumentgenomgång av FoU-avtalet och dess förutsättningar, omvärldsanalys och intervjuer med intressenter. Med detta som grund har analyser och slutsatser lett fram till förslag till långsiktiga avtal enligt utredningens uppdrag. En styrgrupp från LSVO har deltagit i arbetet.

Utredningens huvudslutsatser blev att:

- Det finns behov av en egen och aktiv styrning av FoU-avtalet med fortsatt koppling till LSVO:s arbete. Rapportering av verksamhet och ekonomi inom ramen för FoU-avtalet ska ske till regionchefsgruppen.
- Beslutsprocesser för strategisk planering, prioriteringar och fattade beslut för inriktning och resurser i FoU-avtalet behöver synliggöras och motiveras utifrån FoU-avtalet.
- En långsiktig strategi för partsgemensamt forsknings- och utvecklingsarbete inom välfärd, vård och omsorg behövs som grund för prioritering av FoU-avtalets resurser.
- FoU-avtalet kan möjliggöra andra samverkansformer inom välfärd, vård och omsorg genom finansierade tilläggsavtal.

I den avslutande delen ges förslag på femårigt med två olika styrmodeller samt ett löpande avtal med konsekvensbeskrivning. Avtalsförslagen har ambitionen att hantera de behov som framkommit i utredningen. Utredningens huvudförslag är ett femårigt avtal med ansvarig för

FoU-verksamheten som huvudansvarig för FoU-avtalet och med uppdrag att förbereda möjligheter till ett senare löpande avtal.

3. Intressentanalys

Placeringen i mellanrummet mellan organisationer med olika uppdrag i Blekinge gör att FoU-avtalet får intressenter med olika krav och förväntningar. Det gäller avtalets innehåll och effekter av avsatta resurser både på kort och lång sikt.

- För parterna innebär ett FoU-avtal möjligheter till gemensamt utvecklingsarbete och kvalitetsarbete som kan komma medborgarna till nytta. Genom detta arbete kan parterna skapa samverkansvinster och de olika verksamhetsområdena göra egna effektivitetsvinster på kort eller lång sikt.
- För parterna innebär ett avtal en avsiktsförklaring om att samarbeta inom avtalsområdet. Vad som kan genomföras inom avtalet bestäms dels av avtalets formuleringar, dels av viljan att finansiera avtalet. Den finansiella ramen för avtalet ger möjligheter att genomföra gemensamma projekt och sätter gränser för vad som kan utföras. Tydlighet om avtalsområde, beslutsgångar och vad finansieringen ska räckta till motverkar oenigheter mellan parterna vid resursbrist.
- För Region Blekinge innebär ansvaret, för medarbetare och ekonomi, utmaningar. Det kan vara svårt att hantera att delar av verksamheten har särskilda villkor och därmed inte kan styras, och inte är tillgänglig för den egna organisationen, på samma sätt som andra verksamheter.
- Kommunerna har olika förutsättningar att bidra till samarbetet, delta i projekt och dra nytta av resultaten. Att ansvar och ägande av gemensamma resurser ligger inom en annan organisation riskerar att inge en känsla av bristande tillgänglighet och inflytande.
- För medarbetare inom de samverkande organisationerna innebär avtalet möjligheter till professionell utveckling. Men det kräver arbetsförhållanden som ger utrymme för utveckling.
- För medarbetare inom FoU-avtalet utgör avtalets innehåll och utformning grundförutsättningen för uppdrag och arbetsförhållanden. Krav ställs på lyhördhet för behov inom fokusområdena, men också på att avgränsa uppdraget gentemot andra kravställare. Ofta kräver uppdrag långsiktighet för att kunna slutföras på ett hållbart sätt. Kortsiktiga avtalsperioder tenderar att premiera snabba, enkla åtgärder framför långsiktigt hållbara och mer komplexa åtgärder.
- För Blekinges invånare kan en välfungerande samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner innebära bättre förutsättningar att få tillgång till den hjälp de behöver för att leva sina liv så välmående som möjligt.
- En utvidgning av avtalsområdet med skolan innebär att en ny intressentgrupp tydliggörs som redan har kommunal samverkan med FoU Skåne.

4. Samverkansstruktur i Blekinge

Samverkansstrukturen mellan parterna har betydelse för FoU-verksamheten. Därför beskrivs nuvarande samverkansstruktur och dess roll gentemot FoU-avtalet utifrån utredningens frågeställningar. Samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner regleras i ”Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan” från 2017 (Dokumentnr 2017/01290–1). Se bilaga 1.

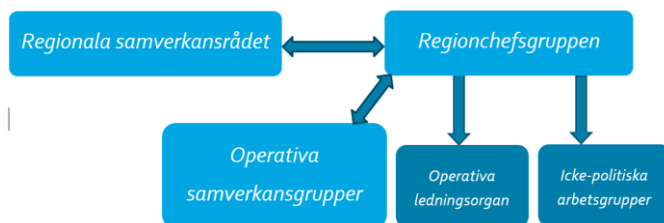

Bild 1. Övergripande regional samverkansstruktur för tjänstepersonsorganisationen i Blekinge

4.1 Regionala samverkansrådet

Består av kommunstyrelsens ordförande för respektive kommun och regionstyrelsens ordförande (rådets ordförande). Samtliga kommunchefer och regiondirektören deltar. Det övergripande syftet med rådet är att upprätthålla en långsiktig och strategisk planering för att möjliggöra för parterna att skapa ett attraktivt Blekinge och använda gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Rådet kan tillsätta och avsluta politiska grupperingar kring olika verksamhetsområden. Rådet kan också föreslå nya operativa ledningsorgan samt lämna förslag på icke-politiska arbetsgrupper till operativt ledningsorgan eller direktörer.

Rådet har att särskilt beakta frågor som är av gemensamt intresse, däribland Hälsa, vård och omsorg; Hjälpmedelsverksamhet; Regional utveckling; Kompetensförsörjning och arbetsliv; Samhällsplanering och Infrastruktur; Trafikförsörjning och Kollektivtrafik; Bredband och Digitalisering; Kultur; Folkhälsa; EU-program och regionala tillväxtanslag.

4.2 Politisk samverkan vård och omsorg (PSVO)

PSVO består av ordförande i Region Blekinges hälso- och sjukvårdsnämnd, Region Blekinges hälso- och sjukvårdsdirektör samt ordförande i vård- och omsorgsnämnder i respektive kommun, eller den som respektive kommun utser. Rådet ska verka för en god hälsa för Blekinges invånare. Rådet stödjer samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom hälsa, vård, lärande och social välfärd, samt hur parterna vill att samverkan ska fungera i praktiken.

Nuvarande överenskommelsens finns dokumenterad i: ”Överenskommelse om samarbete mellan Region Blekinge och kommunerna i Blekinge om

- Barn och unga med behov av samtidiga insatser från region och kommun
- Vuxna med funktionsnedsättning med behov av samtidiga insatser från region och kommun
- Personer med substansberoende och/eller spelberoende om pengar samt samsjuklighet
- Personer i psykiatrisk tvångsvård

Överenskommelsen gäller 2023-06-01 till 2026-12-31 och förlängs med två år i taget med 12 månaders uppsägningstid om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen. Syftet med

överenskommelsen är att identifiera, stärka och utveckla samarbetet för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för de målgrupper som omfattas. Syftet är också att vara utgångspunkt för mer detaljerade samarbetsrutiner.

4.3 Regionchefsgruppen

Gruppen består av respektive direktör eller den som denne utser. Region Blekinges representant är ordförande och kommunerna utser vice ordförande. Det övergripande syftet med regionchefsgruppen är att ansvara för samordning och ledning för att möjliggöra ett effektivt arbete mellan parterna på tjänstepersonsnivå. Detta ska resultera i en god samverkan, där tillit och förståelse för varandras organisationer präglar all verksamhet. Gruppen kan tillsätta nya operativa ledningsorgan samt icke-politiska arbetsgrupper. Sådana beslut ska följas och beslutas om i respektive parts ordinarie tillsättningsprocesser.

4.4 Operativa samverkansgrupper

Operativa samverkansgrupper har ansvar för att hantera samverkansarbetet på operativ nivå. En operativ grupp ansvarar för ett effektivt samverkansarbete på förvaltningsnivå. I en operativ samverkansgrupp representeras parterna av förvaltningschefer eller funktionsansvariga, ordförande utses av gruppen. Gruppen är forum för regional och kommunal omvärlds- och intressebevakning; Kan fatta beslut utifrån var och ens mandat som förvaltningschef; Hanterar ärenden från operativa samverkansorgan; Bereder ärenden till regionchefsgruppen och informerar regionchefsgruppen om väsentliga händelser inom det regionala samverkansområdet som man ansvarar för.

4.4.1 Ledningssamverkan Vård och omsorg (LSVO)

LSVO består av förvaltningschefer inom kommunerna för områdena äldre, funktionshinder, individ- och familjeomsorg och skola. Region Blekinge representeras av hälso- och sjukvårdsdirektör, hälso- och sjukvårdschefer samt beställarchef. Ordförande och sekreterare numera från Region Blekinge.

Sedan en tid tillbaka pågår ett arbete med hur LSVO:s styrning och ledning struktureras. Utifrån målbilden för samverkan inom hälso- och sjukvård har en programstruktur skapats. Etablerandet av en programstruktur förväntas underlätta bland annat genom att göra det lättare att prioritera, ha en bättre överblick över arbetet som pågår, och att bättre kunna följa upp resultat och effekter av arbetet.

Två effektmål har formulerats, och målen har delegerats till varsitt program. Ledning och styrning av de två programmen har delegerats till de länsövergripande samverkansgrupperna. Strukturen för dessa grupper har ändrats för att bättre kunna hantera styrningen genom att ha två grupper i stället för tre, och dessa två grupper kopplas till varsitt program. Från samverkansgrupperna bemannas sedan styrgrupperna för programmen, och dessa styrgrupper kopplas samman med LSVO:s utsedda programägare. På så sätt kopplas de olika nivåerna i arbetet med att realisera effektmålen ihop.

FoU-avtalet i LSVO:s styrdokument

Sammanställning med fokus på hur FoU-avtalet hanteras i LSVO:s aktuella styrdokument (per 2025-01-01).

1 ”Samverkan Blekinge - Samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom hälsa, vård, lärande och social välfärd”. Antagen av LSVO 2021-03-05. Dokumentet beskriver parternas

överenskommelse om hur samverkan i Blekinge mellan hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola ska organiseras. Överenskommelsens fokuserar på styrning och ledning utifrån fyra målområden med detaljerade delmål och indikatorer på tre olika nivåer.

I detta dokument har FoU-avtalet en egen rubrik (2.5) som refererar till föregående FoU-avtal. ”Avtalet reglerar för parterna gemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU). Inriktningen av FoU-verksamheten är att bidra till kunskapsutveckling, kunskapsspridning och kunskapsanvändning. Den ska även främja och utveckla former för invånares och medarbetares inflytande inom FoU-verksamhet och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet. Det övergripande syftet är att länets kommuner och Region Blekinge ska erbjuda patienter, brukare och anhöriga insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap.” Relationen mellan styrning av LSVO och FoU-avtalet behandlas inte. FoU definieras i dokumentet som stödfunktion till Samverkan Blekinge, likställd med e-Hälsa och FoU-strategier som medlemmar i de länsövergripande samverkansgrupperna.

2 ”Överenskommelse om samarbete mellan Region Blekinge och kommunerna i Blekinge om

- *Barn och unga med behov av samtidiga insatser från region och kommun*
- *Vuxna med funktionsnedsättning med behov av samtidiga insatser från region och kommun*
- *Personer med substansberoende och/eller spelberoende om pengar samt samsjuklighet*
- *Personer i psykiatrisk tvångsvård*

Denna överenskommelse reglerar andra områden än FoU-avtalet och reglerar i betydligt större detaljeringsgrad. Överenskommelsen ersätter Länsövergripande Samverkansavtal 2018–2020 mellan Landstinget Blekinge och länets fem kommuner. Parter i denna överenskommelse är huvudmännen för var och en av kommunerna i Blekinge och Region Blekinge. Beslut tas av kommunfullmäktige respektive regionfullmäktige eller annan politisk nämnd i regionen och kommunen. Giltighetstiden är 2023-06-01 till 2026-12-31 som förlängs två år i taget om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen. Uppföljning av denna överenskommelse ska ske årligen av de länsövergripande samverkansgrupperna, LSVO och PSVO. Mindre revideringar kan beslutas av LSVO självt under överenskommelsens giltighetstid. FoU nämns som stödfunktion och FoU-strateg som obligatorisk medlem i de tre länsövergripande samverkansgrupperna. FoU-avtalet behandlas inte självständigt i överenskommelsen.

FoU-avtal i LSVO:s protokoll

I LSVO:s protokoll 2024-12-13 beslutas i § 99/24 om effektmål och program för LSVO:s framtida arbete. I § 101/24 tas förslag till verksamhetsplan för FoU-verksamheten upp. FoU-dialogerna sammanfattas och FoUs roll beskrivs som ”att arbeta med gemensamma områden i samverkan samt behov av FoU:s delaktighet i större omställningar”. Vidare efterfrågas möjligheten att i högre grad fokusera FoU-verksamheten på det större övergripande arbetet som pågår kring LSVO:s systemledning och inte enbart aktiviteter ”nere” i systemet. LSVO:s ökade behov av utvärdering lyfts och att UPH-medel skulle kunna skapa möjlighet att utöka FoU-arbetet för detta. Regionen framhåller även att man behöver se över vilka aktiviteter som ska ingå i det nya avtalet som ska gälla från och med 2026. Det bör vara aktiviteter som är i samverkan mellan kommunerna och regionen och därför inte innehålla interkommunala aktiviteter.

4.5 Samverkansavtal för skolan i Blekinge

Blekinges kommuner har/planerar samverkan med FoU Skola i Skåne. Det är en skånsk interkommunal samverkan inom hela skolområdet med huvudsaklig inriktning på skolans pedagogiska uppdrag och skolan som organisation. Däremot hanteras inte skolans och regionens gemensamma intresseområden som folkhälsa och sociala aspekter. Skolan har varit delaktig i FoU-verksamheten i Blekinge, framför allt i projekt kring barn- och unga. Inom nuvarande avtal har Blekinges kommuner gjort olika val vad gäller skolans ekonomiska bidrag till FoU-avtalet med Region Blekinge.

4.5.1 FoU Skola i Skåne

Skånes kommuner är, enligt hemsidan (hämtat 2025-02-18), en interkommunal politiskt styrd medlemsorganisation för Skånes 33 kommuner. I organisationens strategiska område Utbildning finns FoU Skola som stöttar arbetet med likvärdig utbildning för alla barn, elever och studerande på vetenskaplig grund. I FoU Skola i Skåne ingår även Sölvesborgs kommun och övriga kommuner i Blekinge har intentionen att ansluta sig till detta samarbete. Målet med FoU Skola är att:

- Bidra till ökad kompetensutveckling och förbättringsarbete i skolan utifrån vetenskaplig grund
- Främja ökad kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte. Lärdomar sprids mellan kommuner och olika delar av Skåne.
- Påverka skoldebatten utifrån vetenskaplig grund och vara en tydlig röst i skolsverige.

Målen ska nås genom att:

- Anordna seminarier, konferenser och utbildningsdagar som bidrar till kompetensutveckling på vetenskaplig grund för verksamma inom skolan.
- Skapa och bidra till mötesplatser för olika professioner inom skolan, till exempel regionalt rektorsnätverk för olika skolformer.
- Bidra till produktionen av ny och relevant kunskap inom verksamhetsområdet skola, till exempel publikationer av populärvetenskapliga texter.

Skånes Kommuner är också sammankallande för Regional Samordningsgrupp för ULF (utbildning, lärande och forskning). Det är en nationell försöksverksamhet som ska utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola inom forskning, skolverksamhet och lärarutbildning.

Tillsammans med Skånes 33 kommuner har Sölvesborg, Karlshamn, Olofström och Ronneby ett gemensamt avtal om fritt sök för gymnasieungdomar.

4.6 Övriga relevanta samverkansorgan region/kommun

4.6.1 Stimulansmedel

Det finns gemensamma statliga stimulansmedel till region och kommuner som hanteras inom ramen för LSVO:s samverkan mellan parterna. Därutöver får kommuner och regioner egna stimulansmedel som hanteras inom respektive organisation.

4.6.2 Regional samverkans- och stödstruktur (RSS)

RSS är en del av det sociala kunskapsstyrningsnätverket, med nationella prioriteringar som påverkar det regionala arbetet. RSS samordnas nationellt via SKR. Fokus har varit mycket på primärkommunerna men de frågor RSS hanterar är ofta avhängiga regionernas arbete. RSS rekviderar statliga medel, sedan fakturerar kommunerna RSS för utförda åtgärder. Utfall rapporteras till RSS som redovisar till Kammarkollegiet. Enligt SKR ska de regionala stödstrukturerna fungera som ett praktiskt verksamhetsstöd för kunskapsutveckling och som en dialogpartner mellan kommunal och nationell nivå. Det gemensamma uppdraget är att bidra till stabila och långsiktigt, hållbara strukturer i varje län/region. På regional nivå har varje län en funktion för samverkans- och stödstrukturer.

Blekinges organisation för RSS byggdes utifrån en statlig satsning på evidensbaserad praktik för drygt 10 år sedan och ett behov av att ersätta ett tidigare kommunförbund. Beslutet att införa RSS togs av LSVO och har kommit att föras in i FoU-avtalet. Finansieringen sker genom nuvarande FoU-avtal av FoU-handläggare, och viss administrativ avgift dras från de statliga medel som förmedlas via RSS. Det innebär att Blekinges RSS ingår i den FoU-verksamhet som finansieras via FoU-avtalet. Samlokaliseringen med FoU-avtalet ger också FoU-verksamheten möjlighet att omvärldsbevaka genom deltagande i RSS nationella nätverk.

Yrkesresan är en regional samverkan som finansieras nationellt via RSS men utanför FoU-avtalet under LSVO.

4.6.3 Uppdrag psykisk hälsa

Uppdrag psykisk hälsa (UPH) drivs i programform inom LSVO:s uppdrag med samfinansiering och styrning skild från FoU-avtalet. Under 2025 förväntas fortsatt nationell överenskommelse för UPH.

4.6.4 Vård- och omsorgscollege (VoC)

Vård- och omsorgscollege är en samverkansorganisation med det övergripande syftet att trygga kompetensförsörjning inom vård och omsorg. Den ideella föreningen Vård- och omsorgscollege äger konceptet och drivs av Sveriges Kommuner och Regioner, Kommunal, Vårdföretagarna, Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation och arbetsgivarorganisationen Fremia som samlar kooperativa och värderingsstyrda företag, idéburen sektor och civilsamhällets organisationer. Föreningen verkar på nationell, regional och lokal nivå.

I Blekinge är det Region Blekinge, länets kommuner, privata utbildningsaktörer, fackförbundet Kommunal, Arbetsförmedlingen och Blekinge tekniska högskola som samverkar för certifiering. Kommunerna i länet och Region Blekinge finansierar hälften var och bägge parter drar nytta av föreningens arbete. Regional styrgrupp finns med representation från arbetsgivare, fack och utbildningssamordnare. Arbetsplatsförlagt lärande (APL) ligger under LSVO som även har vissa andra beslutsmandat gentemot VoC.

4.6.5 Interkommunalt forum

Forum på förvaltningschefsnivå för länets kommuner. Samordnas av FoU-strateger finansierade av FoU-avtalet. Organisatoriskt skilt från LSVO, men förbereder kommunerna inför LSVO. Innan interkommunalt forum bildades fanns ett annat forum för att förbereda kommunerna inför LSVO.

4.6.6 Lokal överenskommelse kunskapsstyrning

Hälso- och sjukvårdens kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Kunskapsstyrning är en gemensamt formaliserad struktur för kunskapsöverföring och samverkan för Sveriges regioner sedan 2018 med målsättningen att kunna ge en mer kunskapsbaserad, säker, personcentrerad, jämlik, tillgänglig och effektiv vård av god kvalitet. Arbetet sker i samarbete mellan regionerna och i samarbete med kommuner, patient- och professionsföreningar, nationella myndigheter och forskarsamhället. Samarbetet tydliggör vårdens och patientens gemensamma utvecklingsarbete för att skapa rätt vård och behandling för varje individ.

I syfte att stärka det kommunala perspektivet inom hälso- och sjukvård samt omsorg, och för att ytterligare utveckla samverkan mellan kommuner och region, har styrgrupperna för kunskapsstyrning (SKS och S-KiS) beslutat om en gemensam plan för att öka samspelet mellan parterna. I Blekinge har Region Blekinge och länets fem kommuner tecknat en överenskommelse som reglerar samverkan och ramar för kunskapsstyrning inom området för perioden 2024–2027.

Som en del av den lokala överenskommelsen har Region Blekinge och kommunerna beslutat att samverka inom flera av de 26 lokala programområdena (LPO), för att skapa en mer enhetlig och hållbar vårdstruktur i länet. Denna samverkan kommer att stödja och stärka det gemensamma arbetet för att möta de behov och utmaningar som finns inom hälso- och sjukvård och omsorg i Blekinge.

5. FoU-avtal i Blekinge

FoU-verksamhet, samfinansierad av landstinget och kommunerna, har funnits i Blekinge sedan 1988. Avtalen från och med 2010 är tillgängliga. De har en genomgående struktur med begränsade avtalsperioder där uppdrag, samverkansområden, styrning och uppföljning förändrats succesivt. I FoU-avtalet 2015 finns ett särskilt FoU-råd med uppdrag att följa upp och styra den gemensamma FoU-verksamheten. Successivt överförs dessa uppdrag till LSVO som rapporterar till den politiska nivån via PSVO. Avtalet 2022 formulerades inom LSVO och innebär att LSVO:s styrning över FoU-verksamheten stärktes. Det innebär att FoU-avtalet alltmer hanteras som ett hängavtal till LSVO:s samverkansavtal och tillför resurser till detta avtal. FoU-avtalet finansierar således medverkan i LSVO:s samverkansgrupper och kompenserar delvis för avsaknaden av ett kommunförbund.

5.1 FoU-avtal 2011–2022

Forsknings- och utvecklingsverksamheten (FoU) regleras i finansierade avtal i syfte att utveckla forskning samt metoder och verksamheter inom kommunernas och landstingets gemensamma ansvarsområden. År 2010 slöts ett fyra-årigt FoU-avtal som därefter följts av fyra avtal av olika längd och innehåll.

- Från och med 1 januari 2011 till och med 31 december 2014 (2011).
- Från och med 1 januari 2015 till och med 31 december 2019 (2015).
- Från och med 1 januari 2020 till och med 31 december 2020 (2020).
- Från och med 1 januari 2021 till och med 31 december 2021 (2021).

- Från och med 1 januari 2022 till och med 31 december 2023 med möjlighet att förlänga till och med 31 december 2025 (2022).

Parter i avtalen är Landstinget Blekinge, från 2019 Region Blekinge, och samtliga kommuner i Blekinge. Både politiska och tjänstemannaföreträdare för parterna är undertecknare. Region Blekinge (Landstinget Blekinge) finansierar hälften av avtalets budget och de fem kommunerna finansierar hälften utifrån fastställd andel. Uppräkning sker med LPIK (LPI) vid fleråriga avtal. Tvist regleras i samtliga avtal genom att part som anser att ett väsentligt avtalsbrott skett ska anmäla detta skriftligt till motparten. Parterna tillsätter därefter gemensamt en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. Övriga avtalstvister ska avgöras i domstol.

Avtalens innehåll

FoU-avtalen beskrivs utifrån utredningens perspektiv att föreslå ett nytt FoU-avtal från 2026.

Områden som omfattas

I avtalet 2011 anges äldreområdet och personer med funktionshinder i §1.

I avtalet 2015 anges vård och omsorg för äldre personer, funktionshinder samt individ och familjeomsorg som gemensamma ansvarsområden i §1.

I avtalet 2020 anges inga specifika områden som omfattas, men socialtjänsten nämns i §3. Inriktningen i §1 är gemensam forskning och utvecklingsverksamhet generellt kopplat till invånares och medarbetares inflytande och samverkan kring forskning, utveckling och innovation i länet. Samma sak gäller för avtalet 2021.

I avtalet 2022 anges områdena barn och unga, vuxna och äldre. I § 3 specificeras avtalsparternas gemensamma utveckling av hälsofrämjande insatser, god och nära vård, psykisk hälsa samt evidensbaserad praktik, kunskapsstyrning och eventuellt tillkommande områden.

Inriktning

Inriktningen i FoU-avtalet 2011 var att utveckla forskning samt metoder och verksamheter inom kommunernas och landstingets gemensamma ansvarsområden i § 1. I § 4 anges inriktning för tjänster inom ramen för avtalet respektive FoU-rådet.

Inriktningen i FoU-avtalet 2015 var att utveckla forskning samt metoder och verksamheter inom kommunernas och landstingets gemensamma ansvarsområden i § 1. I § 4 specificeras inriktningen på tjänster inom avtalet till: bevaka forskning och utveckling inom gemensamma områden enligt § 1; konsultstöd för riktad metodhandledning i gemensamma forsknings- och utvecklingsfrågor; handledning av utsedd handledare vid formulering av problem/frågeställningar inför gemensamma projekt och utvecklingsarbeten; kontorsarbetsplats med sedvanlig kontorsutrustning för tidsbegränsat bruk.

Inriktningen i FoU-avtalet 2020 var att reglera en för parterna gemensam forsknings och utvecklingsverksamhet (FoU) enligt § 1. Denna ska även främja och utveckla former för invånares och medarbetares inflytande inom FoU-verksamhet och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet. I § 3 specificeras detta till att Region Blekinges FoU-verksamhet ska tillhandahålla tjänster som är inriktade på att stödja avtalsparternas utveckling av evidensbaserad praktik med det övergripande syftet att erbjuda patienter, brukare och anhöriga insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Verksamheten ska bidra till att stärka långsiktiga regionala strukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande delar av hälso- och sjukvården i Blekinge; inventera aktuellt kunskapsläge

kopplat till finansiärernas utvecklingsbehov; stödja genomförande av regionala och nationella uppdrag; tillhandahålla kunskapsstöd i överensstämmelse med nationell och regional kunskapsstyrning; erbjuda handledning vid formulering av problem/frågeställningar inför gemensamma utvecklingsarbeten; erbjuda konsultstöd för riktad metodhandledning i gemensamma forsknings- och utvecklingsfrågor och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet. Avtalet 2021 anger samma inriktning på forskning och utveckling i § 1 och § 3 som i föregående avtal.

Inriktningen i avtalet 2022 anges i § 1 som gemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) inom specificerade områden. FoU-verksamheten ska bidra till kunskapsutveckling, kunskapsspridning och kunskapsanvändning och främja och utveckla former för medarbetares inflytande inom FoU-verksamhet och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet i syfte att möta invånarnas behov. I § 3 specificeras: Praktisk forskning, följeforskning och utvärdering; Ge stöd till kunskaps- och verksamhetsutveckling; Bidra till att stärka en evidensbaserad praktik samt stödja införandet av kunskapsstyrning; Systematisk uppföljning; Erbjuder metodstöd och handledning för uppföljning och analys; Implementeringsstöd; Erbjuder metodstöd och handledning; Stödja genomförande av regionala och nationella satsningar. I § 4 anges att FoUs verksamhetsplan ska ligga i linje med LSVO:s målområden samt med större regionala och nationella satsningar.

Styrning och beslutsfattande

I avtalet 2011 ansvarar ett gemensamt FoU-råd inom Kompetenscentrum för planering av arbetsuppgifter och genomförande av projekt. I FoU-rådet representeras kommunerna av åtminstone en tjänsteman från vardera, chefen för kompetenscentrum representerar landstinget och medarbetare inom avtalsområdet deltar (§ 2). Ordförande och sammankallande är chefen för Kompetenscentrum. Rådet ska sammanträda 2 gånger/år. Kommunernas inflytande frågor tillgodoses genom det gemensamma FoU-rådet där frågor av ömsesidigt intresse avhandlas.

I avtalet 2015 anges FoU-rådet som beslutande organ och ansvarig för inriktningen av FoU-arbetet under verksamhetsåret i § 2. Avtalsparterna ska beredas plats i FoU-rådet vars möten samordnas med Ledningssamverkan för Vård och Omsorg (LSVO). Ordförande och sammankallande för FoU-rådet är chefen vid Blekinge kompetenscentrum. FoU-rådet ska sammanträda 2 ggr/år.

I avtalet 2020 ansvarar Ledningsgruppen för Ledningssamverkan vård och omsorg (LSVO) för verksamheten och beslutsfattande. Chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet adjungeras två gånger per år till LSVO:s ledningsgrupp för dialog kring FoU-verksamheten. Förslag till verksamhetsplan för nästkommande år ska presenteras för beslut i LSVO:s ledningsgrupp senast november året före. Samma gäller för 2021 års avtal.

I 2022 års avtal ansvarar LSVO för inriktning och beslut. FoU-strategi ingår enligt § 2 som ordinarie ledamot i de tre samverkansgrupperna barn och unga, vuxna samt äldre. Förslag till verksamhetsplan ska bygga på dialoger som föregående avtal men LSVO ska ange riktningar för kommande års FoU-arbete senast i oktober och förslag till verksamhetsplan ska presenteras för beslut av LSVO senast i december året innan. I § 9 införs möjligheten att aktualisera uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. Begäran om uppsägning behandlas i Regionchefgruppen och Regionala samverkansrådet. Uppsägningstiden är 12 månader.

Uppföljning av uppdrag och aktiviteter

I 2011 års avtal anges i § 6 att Kompetenscentrum svarar för parternas gemensamma ekonomi och redovisar till kommunerna vid FoU-rådets sammanträden.

I 2015 års avtal finns ingen skrivning om uppföljning.

I 2020 års avtal ska verksamhetsplanen enligt § 4 baseras på årlig inventering av behov med respektive finansierande organisation. Inventeringen ska ske i nära samverkan med samtliga parter via de olika grupperingarna inom LSVO:s ledningssystem samt lokala FoU-dialoger. Inget är explicit avtalat angående uppföljning. Samma gäller för 2021 års avtal i § 4.

I 2022 års avtal anges att chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet adjungeras till LSVO en gång per år eller vid behov för dialog kring FoU-verksamheten.

Ekonomiskt ansvar och redovisning

I 2011 års avtal ansvarar Kompetenscentrum för den gemensamma ekonomin och redovisar till FoU-rådet.

I 2015 års avtal fastställs i § 6 att BKC ansvarar för parternas gemensamma ekonomi. Redovisning av ekonomi till parterna sker vid FoU-rådets sammanträden.

I 2020 års avtal ansvarar chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet för parternas gemensamma ekonomi. Redovisning sker minst två gånger per år vid sammanträden med ledningsgruppen för LSVO. Samma gäller i 2021 års avtal.

I 2022 års avtal är chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet fortsatt ekonomiskt ansvarig men redovisning sker minst en gång per år vid sammanträde med LSVO. Medel som inte förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande till återbetalning.

5.2 Utvärdering av FoU-avtal

Två utvärderingar av tidigare avtal har lämnat spår i region Blekinges diarium. En extern utvärdering av Blekinge Kompetenscentrum inklusive FOU-avtalet gjordes 2009 av FOU Välfärd i Södra Småland. Denna utvärdering bedöms inte längre vara relevant och redovisas därför inte.

Utvärderingen av FoU-avtalet 2022–2023 utfördes som en enkät till LSVO:s ledamöter maj 2023. Åtta av 18 ledamöter svarade. Enkäten består av 14 slutna frågor med möjlighet att kommentera varje fråga. Utfallet är svårt att värdera med tanke på den låga svarsfrekvensen men sammantaget besvarades de graderade frågorna runt mitten av skalan. På den avslutande frågan om behovet av fortsatt länsgemensam FoU-verksamhet de kommande fem åren svarade åtta att det finns ett fortsatt behov. Svarande lämnade kommentarer enligt nedan:

- Kommunera mer vad de gör. Det känns otydligt.
- Omställningen till en god och nära vård med mycket fokus på primärvårdens roll.
- Tillgänglighet till hälsofrämjande och förebyggande insatser, vård- och omsorgsinsatser. Samverkan kring ovanstående.
- Jag tänker att det vore intressant om det skulle kunna ske någon effektstudie på vårt LSVO, gagnar vårt arbete inom ledningssystemet dem vi är till för? Då tänker jag generellt, inte någon särskild yrkesgrupp.
- Att FoU är länet behjälplig med att sortera och filtrera den forskning som finns att ta del av så att länets verksamheter bedrivs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Tycker också det är viktigt att FoU är behjälplig i arbetet med nära vård och kunskapsstyrning i länet.

- Komplexa ärenden.
- Omvärldsbevakning, kunskapsstyrning, Samsjuklighetsutredningen, ny socialtjänstlag, nära vård.
- Omställningsarbete, samverkan, Kompetensförsörjning

5.3 Verksamhetsplaner 2018–2024

Handlingsplaner för FoU-verksamheten från och med 2018 till och med 2024 har varit tillgängliga. Utformningen av handlingsplanerna har förändrats över tid vilket försvårar jämförelser. Svar har sökts på följande frågor:

Finns en tydlig koppling till aktuellt avtal?

Alla verksamhetsplaner hänvisar formellt till aktuella FOU-avtal. Innehållsmässigt ökar koppling till LSVO:s uppdrag och struktur successivt. År 2019 anges att regionala samordningsuppdrag som delegerats från LSVO har tillkommit som definitionsmässigt inte ingår i FoU-avtalet. I verksamhetsplanen 2023 anges att FoU-verksamheten ska ligga i linje med Samverkan Blekinges målområden samt regionala och nationella satsningar. Medverkan i samverkansgrupperna införs som en del i basverksamheten. I senaste verksamhetsplanen tillkommer att FoU-avtalet verkar inom befintlig struktur för Samverkan Blekinge. I basverksamheten listas omvärldsbevakning, informationsspridning via FoU-nytt och andra kommunikationskanaler samt medverkan i samverkansgrupperna Att växa upp, Mitt i livet och Att åldras.

Vem ses som uppdragsgivare och hur initieras åtgärder in i FoU-avtalet?

Verksamhetsplanen 2018 anger FoU-avtalet som uppdragsgivare och verksamhetsgrupp FoU har ansvar för att ta med sig aktuella verksamhetsnära frågeställningar/områden till verksamhetsgruppen FoU. Från 2019 års plan kan forskning- och utvecklingsfrågor initieras av verksamhetsgrupperna inom LSVO:s organisationsstruktur och enskilda verksamheter. I 2022 års plan anges att FoU-verksamheten ingår i LSVO:s samverkansstruktur genom representation i samverkansgrupperna äldre, vuxna samt barn och unga och att verksamhetsplanen baseras på FoU-dialoger och ska ligga i linje med LSVO:s målområden samt regionala och nationella satsningar. I 2023 års plan introduceras den nationella kunskapsstyrningen som initiativtagare. I 2024 års plan hänvisas till Samverkan Blekinges målområden och uppdrag från LSVO.

Utvecklas verksamheten och hur synliggörs detta?

Nya aktiviteter tillförs och gamla avslutas. Förändringar i verksamheten synliggörs i utvecklingen av enskilda projekt. År 2018 finns en process där FoU-rådet tar ställning till verksamhetsplanen innan aktiviteter genomförs. Arbetsmetoden FoU-cirkel presenteras nästa år tillsammans med en process för forskning och utvecklingsfrågor inom FoU-avtalet. Basverksamheterna omvärldsbevakning och FoU-dialoger introduceras därefter. Bilagor införs med översiktsplan för relativ resursfördelning och en mall för presentation av aktiviteter. Genomförande och förslag till beslut redovisas i tabellformat per planerad aktivitet. Under rubriken Bevakning och återrapportering hänvisas till FoU-avtalsgrupp med verksamheten inom FoU-avtalet som målgrupp. I 2024 års verksamhetsplan tillkommer hänvisning till befintlig struktur för Samverkan Blekinge, utan närmare förklaring av vad detta innebär.

Budget

I verksamhetsplanen för 2018 redovisas ingen budget men 690 tkr överförs till 2019. Samma år införs beteckningen FoU-ledare. Nästa år avsätts medel för deltidsdoktorand och befattningen FoU-assistent introduceras. I fortsättningen ingår FoU-assistenter, FoU-utvecklingsledare, FoU-ledare och FoU-strateger och redovisas aggregerat.

5.4 Verksamhetsberättelser 2018–2023

Verksamhetsberättelser från och med 2018 till och med 2023 finns tillgängliga. Svar har sökts på följande frågor av betydelse för utredningen:

Finns en tydlig koppling till respektive handlingsplan?

Första året redovisas verksamheten utifrån områdena FoU funktionshinder; FoU Äldre och FoU psykisk hälsa, vilket strukturellt skiljer sig från handlingsplanens fem delar. I inledningen till verksamhetsberättelsen 2019 hänvisas till FoU-avtalet och att avtalet omfattar kommunens socialtjänst och angränsande områden inom hälso- och sjukvård. Sambandet mellan genomförda aktiviteter och socialtjänsten är inte tydligt, uppfattas snarare som socialtjänst eller hälso- och sjukvård. I verksamhetsplanen beskrivs och används en process för aktiviteter som inte synliggörs i verksamhetsberättelsen. Verksamhetsberättelsen för 2020 inleds med hänvisning till verksamhetsplan och gällande avtal. Beskrivna aktiviteter följer verksamhetsplanen. Verksamhetsberättelsen 2022 hänvisar till förändringar i avtal och verksamhetsplan. Begreppet Samverkan Blekinges samverkansstruktur introduceras i verksamhetsberättelsen. Syftet med representation i samverkansgrupper anges vara att bidra med ett FoU-perspektiv i olika frågor och få kunskap om utvecklingsområden som kan vara aktuella för ett framtida FoU-arbete. Verksamhetsberättelsen 2023 hänvisar explicit till verksamhetsplanen för samma år och gällande avtal.

Hur redovisas budgetutfall?

Budgetutfall redovisas inte 2018. Redovisningen 2019 omfattar personalkostnader, drift, telefon och datorer, resor och konferens, material, övrigt och OH kostnader.

Budgetutfall 2020 redovisas i stort sett som föregående år per kostnadsslag och personalkategori. Doktorand knuten till specifik aktivitet har tillkommit. Redovisning ska göras till LSVO:s strategiska ledningsmöte. Avvikelse från budget förklaras. Följande år redovisas budget per kostnadsslag och personalkategori. Redovisning sker vid LSVO:s sammanträden. Avvikelse från budget förklaras. Följande år redovisas inte budgetavvikelser.

Har aktiviteter genomförts inom uppdraget?

År 2018 genomfördes i stort sett handlingsplanen. Året efter fanns problem med att genomföra planen pga. bristande extern finansiering och verksamheternas bristande möjligheter att delta. En ny aktivitet (Nära vård) initieras av LSVO och har i verksamhetsberättelsen begränsats till utvärdering av mobil närvård. År 2020 införs en mall för redovisning som visar hur aktiviteterna i handlingsplanen genomförts. Mellan 2020–2023 redovisas samma aktiviteter i handlingsplan och verksamhetsberättelse. Pandemiåren 2020–2021 påverkades möjligheten att genomföra aktiviteter som fick skjutas upp eller genomföras på annat sätt än planerat. Under 2023 tillkom aktiviteter som inte framgick av verksamhetsplanen.

Genomgående är att redovisningen av aktiviteter för ett givet år kan innehålla uppgifter om föregående års aktiviteter och planerade aktiviteter. Detta speglar att genomförandet av aktiviteter ofta sträcker sig över flera år även om aktiviteter kan benämnas olika.

Hur redovisas basuppdrag kontra tidsbegränsade uppdrag?

I inledningen 2019 beskrivs att gällande uppdrag inom avtalet, utöver beskrivna aktiviteter, även innefattar: bevakning av forskning och utveckling inom gemensamma områden; konsultstöd för riktad metodhandledning i gemensamma forsknings- och utvecklingsfrågor; handledning av utsedd handledare vid formulering av problem/frågeställningar inför gemensamma projekt och utvecklingsarbeten. Som en viktig uppgift för FoU beskrivs att bidra till att minska gapet mellan teori och praktik så att länets invånare kan få tillgång till bästa möjliga hälsa, vård och omsorg där FoU bidragit till aktuella utvecklingssatsningar i verksamheterna bland annat genom samordning, omvärldsbevakning, kartläggning och utvärdering. Regionala uppdrag utanför avtalet redovisas. Basuppdraget nämndes inte i verksamhetsberättelsen för 2020 och 2021, däremot beskrivs uppdrag utöver beskrivna aktiviteter i inledningen. Begreppet basverksamhet introducerades i verksamhetsplanen för 2022 och utvecklas i verksamhetsberättelsen samma år. Begreppet basverksamhet används inte i verksamhetsberättelsen 2023, däremot beskrivs verksamhet utom specifika aktiviteter i inledningen.

Hur följs aktiviteter och uppdrag upp?

Genomförda och pågående aktiviteter beskrivs 2018 per område. Nästa år beskrivs FoU-dialoger med olika verksamheter i samtliga kommuner och med Nära vård i Region Blekinge som sammanställts och rapporterats till LSVO. Innehållet i FoU-dialogerna har legat till grund för nästa års verksamhetsplan. En verksamhetsgrupp FoU har träffats en gång per kvartal för dialog och avstämning av pågående och kommande arbete. En sammanställning av genomförda FoU-dialoger införs 2020. I dialogerna fokuserades på aktiviteter i verksamhetsplanen och att lyfta fram områden som flera verksamheter betonar som viktiga att belysa. Utöver omställningsarbetet med Nära vård framkom inga gemensamma förslag på nya ämnesområden/aktiviteter. Under 2021 har FoU-verksamheten informerat om FoU-arbetet till politiker såsom Region Blekinges politiska ledning och ledningen för Karlskrona kommuns äldrenämnd, socialnämnd och funktionsstödsnämnd. Sammanställning av genomförda FoU-dialoger finns i verksamhetsberättelsen. Enligt sammanställningen är syftet att diskutera gemensamma forsknings- och utvecklingsfrågor med berörda verksamheter. Resultaten från dialogerna ligger till grund för FoU:s årliga verksamhetsplan. Av FoU-dialogerna 2022 framgår att aktiviteterna upplevs som relevanta och betydelsefulla för verksamheterna samtidigt som de tillför kunskap och lärande till LSVO och RSS. Resultaten från dialogerna ligger till grund för FoU:s verksamhetsplan 2023 som presenteras för beslut i LSVO. FoU-dialogerna genomförs på samma sätt och med samma syfte 2023.

5.5 FoU-råd

Tidigare råd med uppgifter i relation till FoU-avtalet som bestod av förvaltningschefer. Uppdraget har successivt överförts till LSVO. Dokumentation från möten 2010-06-18 fram till 2017-12-04 finns i FoU-verksamhetens arkiv. I minnesanteckningar från de senare åren återkommer frågor om relationen mellan LSVO och innehållet i FoU-verksamheten, relationen mellan FoU-rådet och LSVO samt FoU-strategernas roll och koppling till LSVO. Balansen mellan forskning och utveckling i FoU-avtalet tas regelbundet upp. Januari 2014 aktualiserades ett löpande avtal inför den nya avtalsperioden i samband med en diskussion om FoU-verksamhetens innehåll. Vid samma möte diskuterades möjligheten att föra samman FoU-rådet och LSVO.

Verksamhetsråd

I FoU-verksamhetens tidigare dokumentation framkommer verksamhetsråd som en arbetsform kring FoU-avtalets inriktningsområden. De tre råden (äldre och fysiska respektive

psykiska funktionshinder) kan betraktas som föregångare till LSVO:s nuvarande länsövergripande samverkansgrupper.

6. Omvärldsbevakning

Historiskt växte FoU-verksamheter ur ett växande engagemang för forskning i kommuner och landsting och som en reaktion på högskoleväsendets utbyggnad på 1980- och 1990-talet. I Blekinge finns numera ett flertal olika FoU-miljöer. Förutom FoU-avtalet har Region Blekinge en egen FoU-miljö med forskningsinriktning, och kommunerna har egna FoU-miljöer med olika inriktning. Samverkan sker också inom FoU- och innovationsmiljöer i samverkan med högskolan, privata företag och andra FoU-miljöer.

6.1 FoU växer fram i kommuner och landsting

I SKRs rapport från 2010 "FoU i kommuner, landsting och regioner" [1] kartläggs och analyseras dåvarande FoU-miljöer i primär och sekundärkommuner. Samtidigt som diskussioner fördes om att kunskapsproduktion behövde flyttas från universitet och högskolor till platser där människor verkar och möts. Då beräknades den i pengar räknat största delen av svensk forskning ske inom näringslivet. SCB beräknade 2009 att kommuner och landsting/regioner finansierade forskning motsvarande 20% av den statligt finansierade forskningen. Det innebär att en stor kunskapsmängd skapas utan att universitet och högskolor varit inblandade.

Tyngdpunkten i kommunernas FoU-verksamhet låg på hälso- och sjukvård och socialtjänst i FoU-miljöer inom, eller nära, de egna verksamheterna. Inriktningen beskrevs som mångvetenskaplig och applikationsnära snarare än disciplinbaserad. Dessa nya FoU-organisationer är i första hand forskningsmiljöer som innefattar såväl forskare som praktiker och sätter dialogen mellan dessa i fokus, poängterar gränsöverskridande lärande och sammanför skilda kompetenser. Organisation, arbetssätt och inriktning skiljer de olika FoU-miljöerna åt. En del hör organisatoriskt hemma i en kommun, landsting, regionförbund eller högskola medan andra var självständiga i till exempel stiftelseform.

Kartläggningen 2009 identifierade 108 FoU-miljöer i kommuner, landsting och regioner, med koncentration till storstadsområden. Generellt karaktäriserades FoU-miljöerna av en mindre kärna av anställda och i varierande grad som samlingspunkt för forskare och forskning. Valfungerande nätverk blev grundförutsättningen för arbetssättet och gör verksamheterna känsliga för personalförändringar. Därför är långsiktighet och trygghet för anställda viktigare för dessa FoU-miljöer än för andra forskningsorganisationer. Finansieringen beskrevs som en mycket viktig faktor för utvecklingen av FoU-verksamheten. Basfinansieringen kom från många olika håll som huvudmän, nationella stödformer och avtal mellan olika aktörer. Projektmedel kan sökas från en riklig flora av finansiärer nationellt och internationellt. Organisationsform och ägarskap för FoU-verksamheten varierar. När olika huvudmän går samman om en FoU-verksamhet bär organisationsformen ofta drag av resultatenhet med dess höga grad av självständighet och integritet. Huvudmännens inflytande är avtalsreglerat och bedrivs ofta genom styr- och ledningsgrupp. Nackdelen med denna organisationsform är att den kan uppfattas som utsatt och osäker. Verksamhetens legitimitet behöver regelbundet säkras hos huvudmännen. Andra FoU-verksamheter drivs förvaltningsinternt under jämförelsevis trygga former, men med svårigheter att hävda objektivitet och neutralitet som kan riskera tilltron till verksamheten.

6.2 FoU-miljöer i kommuner och regioner idag

FoU-miljöer i Sverige uppvisar stora variationer, både vad gäller fokusområden, organisation, samarbetsformer, finansiering och geografisk spridning. Vissa miljöer är specialiserade på specifika sektorer, som socialtjänst eller hälso- och sjukvård, medan andra har ett bredare och mer tvärsекtoriellt fokus [2]. I Sverige finns också en mångfald av organisationsformer; vissa FoU-miljöer är organiserade inom kommunala enheter, medan andra är fristående aktörer eller samarbeten mellan flera olika parter, som akademi, näringsliv och offentliga aktörer [3].

Samarbetsformerna varierar också avsevärt. I vissa fall är samarbete med akademiska institutioner centralt, medan andra miljöer prioriterar partnerskap med näringslivet eller ideella organisationer. Denna variation återspeglar en bredd av mål och metoder som anpassas efter de specifika behoven och förutsättningarna i olika sektorer och regioner [4]. Enligt Forte [5] kan dessa samarbetsformer inkludera både deltagarorienterade metoder, där den enskilda individen är aktiv i forskningens genomförande, samt mer traditionella vetenskapliga metoder.

Finansieringen av FoU-miljöer kan komma från både offentliga och privata källor, vilket ytterligare förstärker mångfalden inom dessa miljöer. Offentliga medel från exempelvis statliga myndigheter som Vinnova eller Vetenskapsrådet spelar en viktig roll, men privata företag och stiftelser bidrar också i stor utsträckning till forskning och innovation [4]. Denna blandning av finansieringskällor gör att FoU-miljöerna ofta är flexibla och anpassningsbara, vilket gör det möjligt att möta både samhälleliga behov och marknadens krav.

Geografisk spridning och lokalisering påverkar också FoU-miljöernas inriktning och utmaningar. Miljöer i storstäder tenderar att ha större resurser och ett bredare nätverk av samarbetspartner, medan miljöer i glesbygd kan möta specifika utmaningar kopplade till tillgången på kompetens och finansiering [6]. Den geografiska placeringen påverkar således både fokus och utvecklingsmöjligheter för FoU-miljöerna, vilket kan medföra olika behov och prioriteringar beroende på lokal kontext.

I rapporten "FoU i välfärdssverige - Igår, idag, imorgon" [7] undersöks hur forskning och utveckling kan möta utmaningarna inom det kommunala välfärdssystemet. Rapporten identifierar flera centrala utmaningar, såsom demografiska förändringar med en åldrande befolkning, varierande finansiering och resurser mellan kommuner, kompetensförsörjning inom socialtjänst och hälso- och sjukvård samt behovet av bättre samverkan och koordinering mellan aktörer. För att möta dessa utmaningar föreslår rapporten åtgärder som stärkta nätverk mellan FoU-enheter och andra aktörer, utveckling av gemensamma digitala plattformar för kunskapsutbyte, regelbundna möten och konferenser, satsningar på utbildning och kompetensutveckling, samt tydliga riktlinjer och avtal för samverkan.

Då FoU-miljöerna i Sverige är mycket varierande blir det utmanande att identifiera miljöer som har samma förutsättningar och struktur som den i Blekinge. Vid kontakt med näraliggande regioner har det visat sig att samverkan mellan region och kommuner hanteras på olika sätt. Ingen av dem har i dagsläget ett gemensamt FoU-avtal som liknar Blekinges. För att få ytterligare insikter och kompletterande information har urvalsmetoden snöbollsurval använts. Genom att följa tips och rekommendationer har andra organisationer och aktörer kontaktats. Av de FoU-miljöer som undersökts verkar FoU Sörmland vara den miljö som påminner mest om Blekinge, både i struktur och i de samverkansformer som används för att stödja utvecklingen av socialtjänst och hälso- och sjukvård inom länet.

6.2.1 Kronoberg

FoU Kronoberg är en regional enhet för forskning, utveckling och utbildning som samverkar mellan kommuner och Region Kronoberg. Enheten har som mål att stödja välfärdsutveckling genom forskning och evidensbaserade metoder inom områden som hälso- och sjukvård, socialt arbete och omsorg. Det finns inte något formellt avtal som reglerar FoU-samverkan mellan kommuner och region. I stället har en informell samverkan utvecklats där forskningsmedel fördelas på lokal, regional och extern nivå. Det finns en gemensam utlysning av forskningsmedel med lokala medel för projekt i syfte att utveckla god och nära vård, ofta i samverkan mellan kommuner och region. Forskning och utveckling är centrala för att skapa en mer integrerad och sammanhållen vård- och omsorgsstruktur och möta utmaningar.

FoU-enheten är en del av regionens enhet för forskning, utveckling och utbildning (FoUU). I samband med den pågående omställningen till nära vård startades ett omställningsprogram där regionen ansvarar för utvecklingen av nära vård. Det finns etablerade kontakter och regelbundna dialoger mellan regionen och kommunerna för att identifiera behov av FoU och genomföra relevanta projekt.

Ett exempel på ett gemensamt FoU-initiativ är *Kronobarnsmodellen*, som fokuserar på barnperspektivet och där regionen har ansvar för den forskningsrelaterade delen. Detta projekt, som fick stöd från länets ledningsgrupp, har inneburit att externa medel för följeforskning har sökts och beviljats, vilket visar på en aktiv och målmedveten satsning på att använda forskning för att utveckla barn- och ungdomsvården i länet.

6.2.2 Skåne

FoU Region Skåne samarbetar nära med kommuner och andra regionala aktörer för att implementera och utveckla forskning och evidensbaserade metoder inom socialtjänst och hälso- och sjukvård. Samarbetet regleras via olika typer av avtal, men inget som specifikt reglerar gemensam samverkan mellan region och kommun. Målet är att anpassa och tillämpa forskningsresultat på lokal nivå för att skapa konkret förändring. Det finns ett nära samarbete med högskolor och universitet för att främja forskningssamarbeten och skapa en bro mellan akademisk forskning och praktiskt arbete inom välfärdssektorn. Detta samarbete ger tillgång till den senaste forskningen för att förbättra och utveckla regionens välfärdstjänster.

FoU Region Skåne samarbetar också med privata företag, särskilt inom områden som hälsa och välfärd. Genom att involvera näringslivet tillgängliggörs nya teknologier och innovativa lösningar vilket kan skapa hållbara och effektiva arbetssätt inom vård och omsorg.

FoU-enheterna inom Region Skåne samarbetar internt mellan olika enheter och verksamheter, för att säkerställa att forskningsinsatser är samordnade och att kunskapsutbyte sker över gränserna för olika ämnesområden.

6.2.3 FoU Sörmland

FoU i Sörmland är en gemensam resurs för kommuner och Region Sörmland som arbetar för att stödja och utveckla socialtjänsten samt angränsande hälso- och sjukvård inom länet. Under de senaste 10 åren har enheten varit organiserad under Region Sörmland, tidigare en kommun, och arbetar enligt en etablerad samverkansstruktur där de rapporterar till en länsgemensam politisk nämnd [8]. Huvudmålet för FoU Sörmland är att främja evidensbaserad praktik (EBP) för att säkerställa att de insatser som ges baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

FoU i Sörmland täcker alla målgrupper inom socialtjänsten samt närliggande hälso- och sjukvård. Enheten driver flera projekt inom områden som fallprevention och ökat brukarinflytande inom vård och omsorg enligt målsättningen.

För att stödja sitt arbete har FoU i Sörmland ingått flera avtal och samarbeten med olika aktörer. Ett exempel är avtalet med Sörmlands Finsamförbund, RAR, där enheten under perioden 2020–2022 utvärderade finansierade insatser. Vidare har FoU i Sörmland avtal och samfinansiering med Region Sörmland och socialtjänsten i länets kommuner för olika utbildningar och projekt.

En ny överenskommelse, kallad **“Hälso- och sjukvård i samverkan”**, trädde i kraft den 1 november 2024. Denna överenskommelse syftar till att stärka det gemensamma arbetet mellan regionen och kommunerna för att säkerställa en sammanhållen och säker vård av hög kvalitet. Fokus ligger på att involvera patienterna mer i sin vård och omsorg samt förbättra samverkan mellan parterna utifrån patientens behov. Överenskommelsen inkluderar riktlinjer för risk- och konsekvensanalyser vid vård i hemmet och andra områden som fast vårdkontakt och säker läkemedelshantering.

FoU i Sörmland basfinansieras genom årliga bidrag som beräknas per invånare. År 2024 var det 10 kr per invånare, vilket innebär totalt 3 miljoner kronor (300 000 invånare). Kommunerna står för 60% och regionen för 40%. Utöver den basfinansierade verksamheten sker behovsbaserade uppdrag som finansieras med projektmedel från parterna. Dessa beslutas av den länsgemensamma styrgruppen, som består av chefen för FoU-verksamheten, socialchefer och divisionschefer från både kommun och region. Enheten får även uppdrag direkt från socialchefsnätverket i kommunerna.

I FoU Sörmland finns 9 tillsvidareanställda, två samfinansierade doktorander, en postdoc (kommunfinansierad) och en följeforskare (samfinansierad). FoU Sörmland har under de senaste åren fokuserat på forskning och samverkar med utvecklingsresurser i RSS-strukturen. De som arbetar med RSS sitter i separata forum, så kallade beredningsgrupper som ungefär motsvarar Blekinges samverkansgrupper i samverkansstrukturen. FoU Sörmland arbetar med ett kunskapsdrivet och behovsbaserat arbetssätt för att möta de specifika behoven inom socialtjänst och hälso- och sjukvård i Sörmland.

6.2.4 FoU Linköping

FoU Centrum för vård, omsorg och socialt arbete i Linköping fungerar som en mellankommunal arena för forskning, utveckling och lärande. Fokus ligger på att stödja östgötska kommuner i att utveckla social välfärd baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet. FoU Linköping har löpande samverkansavtal med 13 kommuner, där avtalen reglerar ett grunduppdrag med fokus på tre centrala områden: analys, kompetensförsörjning och lärande, samt kommungemensam samordning. Dessa fokusområden syftar till att stärka kommunernas förmåga att möta de utmaningar som finns inom välfärdssektorn och att främja ett hållbart och effektivt arbetssätt.

För uppdrag som inte omfattas av grunduppdraget tecknas hängavtal. Ett exempel på detta är "Yrkesresan", ett program som syftar till att stödja och utveckla personalens kompetens och yrkesutveckling. För att ytterligare möta de specifika behoven hos kommunerna erbjuder FoU Linköping möjligheten att köpa specifika uppdrag, exempelvis större utvärderingar av olika verksamheter.

För mindre FoU-uppdrag inom grunduppdraget tillhandahålls en helpdesk, där kommunerna kan ansöka om stödinsatser upp till en begränsad summa. Denna lösning möjliggör ett flexibelt och snabbt stöd för att hantera mindre projekt och utvecklingsbehov, vilket stärker

den lokala kapaciteten för kontinuerligt lärande och förbättring inom socialt arbete och omsorg.

7. Samverkansformer

Formalisering av samverkan tydliggör parternas överenskommelser om vilka behov som ska mötas med vilka resurser. Hur beslut ska fattas och verksamheten redovisas behöver vara tydligt från början, liksom hur samverkan ska avslutas. Detta tillgodoses av juridiskt bindande avtal.

Långsiktighet kräver flexibilitet för att tillåta förändringar av behov och villkor. Långsiktigheten kan tillgodoses genom ett tidsbegränsat avtal med lång avtalstid alternativt ett tillsvidareavtal som gäller tills det sägs upp. Avtalstiden har betydelse för utformningen av avtalet liksom parternas olika förutsättningar och behov. Tidsbegränsade samverkansbehov och behov som uppstår hos endera parten i ett långvarigt samverkansavtal kan hanteras i anslutning till huvudavtalet, eller skilt från detta. Avtal med en i förväg definierad avtalsperiod ger en naturlig slutpunkt där parterna ges möjlighet att utvärdera utfallet av ingånget avtal, värdera och revidera det inför en eventuell ny avtalsperiod. Tillsvidareavtal behöver avtala om uppföljnings- och revisionsprocedurer.

En form av tillsvidareöverenskommelse som används för att underlätta samverkan över organisationsgränser är centrumbildningar. Begreppet används i olika betydelser och med olika organisationsformer. Akademiska centrumbildningar har som syfte att skapa dynamisk samverkan över ämnes- och institutionsgränser och underlätta samarbete över organisationsgränser. De kan också fokusera på metodutveckling eller forskning inom ett specifikt område. Stockholms universitet har ett regelverk för centrumbildningar *"Regler för centrumbildningar"* (Dnr SU FV-1403-24). Av dessa framgår att centrumbildningar ska ledas av en styrelse och en föreståndare och stadgarna ska innehålla följande:

- Syfte och mål	- Hur verksamheten ska finansieras
- Huvudman	- Ekonomisk förvaltning
- Styrelsens sammansättning, arbetsform och arbetsuppgifter	- Utvärdering och omprövning
- Föreståndarens kompetensnivå och arbetsuppgifter	- Avveckling
- Mandatperiod för styrelse och föreståndare	- Ändring av stadgar

8. Intervjuer

Fokusintervjuer har genomförts med representanter för olika intressentgrupper inom Region Blekinge och länets kommuner. De genomfördes mestadels i grupp, men även vid något tillfälle med enskild person. Intervjuande har varit sammankallande för samverkansgrupperna, medarbetare inom FoU-avtalet, medicinskt ansvariga sjuksköterskor och medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAS-MAR) i kommunerna samt chefer i region och kommun. Sammantaget har 26 intervjupersoner haft möjlighet att medverka (3 sammankallande i LSVO, 8 från FoU-avtalet, 8 MAS-MAR och 16 verksamhetschefer bjöds

in). I urvalet har en bred representation efterfrågats, både av personer som arbetar med FoU-avtalet eller LSVO och personer som kommer i kontakt med FoU-avtalet på annat sätt. Resultatet av intervjuerna var tämligen samstämmigt och presenteras på övergripande nivå för att undvika att röja enskilda uppgiftslämnare.

8.1 Sammanfattning av fokusintervjuerna

I intervjuerna framkommer en del gemensamma teman, samtidigt som det naturligt finns vissa olikheter beroende på vilket perspektiv som de intervjuade har.

Ett gemensamt tema är att FoU-arbetet genomgått en utveckling över tid och blivit mer inriktat på de frågor som finns i samverkan mellan regioner och kommuner, snarare än att fokusera på separata verksamhetsområden, vilket ses som positivt. FoU spelar här en viktig roll i att kunna genomföra sådant som är gemensamt för kommuner och region. Genom införandet av FoU-dialogerna har kopplingen mellan FoU och behoven i verksamheterna stärkts, dialogerna ger både tillfälle att fånga upp behov och att informera om FoU-arbetet. Flera respondenter beskriver att samverkan har stärkts genom att FoU-representanter finns LSVO:s samverkansgrupper. FoU har bidragit till ökad samsyn och kunskapsutbyte, dock kvarstår en otydlighet kring beslutsvägar, mandat och effekten av arbetet i FoU-avtalet.

Utvecklingen av samverkansstrukturen i Blekinge har även påverkat FoU-arbetet på ett positivt sätt, genom att skapa en tydligare koppling mellan utvecklingsarbetet inom hälso- och sjukvården i länet och forskning och utveckling inom ramen för FoU-avtalet. Det finns idag en generellt sett positiv inställning till arbetet, samtidigt som det kan dyka upp frågor från beslutsfattare kring vilka värden som skapas för de insatta medlen, och vilken nytta som tillförs de organisationer som gemensamt bekostar arbetet. Flertalet respondenter lyfter dock att det finns otydligheter i hur prioriteringar görs, hur beslut om insatser fattas, vilka frågor som ska hanteras inom FoU-avtalet, och hur resultat från FoU-arbetet sprids och används i verksamheterna. Baserat på intervjuerna blir det också tydligt att det finns många önskemål gällande vilket arbete som ska bedrivas samtidigt som resurserna är begränsade. Från en del respondenter lyfts behov av mer stöd i till exempel verksamhetsnära utvecklings- och implementeringsarbete, uppföljning av effekten av större projekt och kompetensutveckling.

Ett återkommande tema i intervjuerna är att beslutsprocessen för FoU-arbetet framstår som otydlig. FoU-avtalet är brett formulerat och det upplevs saknas tydliga kriterier för vilka initiativ som ska prioriteras. Kriterier behöver vara en del i prioriterings- och beslutsarbetet, men relativt övergripande formulerade för att hålla över tid. Flertalet respondenter upplever att det saknas systematisk analys och en klar linje mellan dialogerna och beslutade aktiviteter i FoU-verksamheten. Koppat till detta upplevs att det även saknas en modell för hur resurserna inom avtalet ska fördelas. För de respondenter som inte är så nära involverade i planeringsarbetet efterfrågas en ökad insyn i processen och ett mer transparent system där det är möjligt att se den samlade behovsbilden och förstå hur resurserna används. Det förekommer även uppfattningar om snabba beslut utan förankring i en övergripande prioritering. Vissa behov får genomslag medan andra hamnar i skymundan utan tydlig prioritering.

Ett annat resultat från intervjuerna handlar om längden på avtalet. FoU-avtalet har idag en kort löptid, vilket skapar osäkerhet. Den korta avtalstiden gör att det blir svårare att rekrytera personal med rätt utbildningsnivå och kompetens, då det är osäkert om det kommer att finnas medel för att fortsatt finansiera tjänsterna. Det blir även svårare att genomföra långsiktiga projekt då det inte finns garantier för fortsatt finansiering, samtidigt som det arbete som genomförs oftast är av långsiktig karaktär och behöver bedrivas över längre tid. Ett längre avtal anses ge bättre stabilitet och säkerställa att långsiktiga initiativ kan

genomföras utan oro för att finansieringen plötsligt upphör. Det skulle även ge större möjligheter att utveckla samarbeten med externa aktörer.

I intervjuerna ställdes frågor kring balansen mellan forskning och utveckling i FoU-verksamheten. FoU beskrivs som en viktig aktör för att stärka evidensbaserade metoder i vården, samtidigt som förefaller finnas samtidiga och till viss del konkurrerande behov från verksamheterna. Mer utvecklingsstöd efterfrågas, samtidigt som det upplevs finnas ett stort behov av forskning. Därmed lyfts många behov inom ramen för FoU-avtalet där FoU-verksamhetens roll blir otydlig. Ska FoU i första hand vara en forskningsenhet eller en stödfunktion för utvecklingsarbete? Hur ska balansen vara om bägge ska ingå? Dessutom finns aspekten av ett andra U, för utbildning, där flera respondenter ser ett behov av att stärka personalens kunskaper i evidensbaserade metoder och arbetssätt, och hur forskning kan omsättas i praktiken. Som exempel lyfts att det skulle kunna finnas en gemensam plattform för kompetensutveckling, där verksamheterna och dess medarbetare kan ta del av relevant forskning, utbildningsmaterial och stöd för implementering av nya metoder. Idag erbjuds utbildning i implementering inom FoU-verksamheten. Respondenterna ser behovet av och nyttan med en utökad utbildningsdel ser de att resurserna i avtalet är begränsade och fokus på forskning och utveckling prioriteras.

I flera intervjuer framkommer att den systematiska uppföljningen av insatser och projekt som drivs inom FoU-avtalet skulle kunna förbättras. Det skulle kunna finnas en starkare koppling mellan FoU:s arbete och hur resultaten används i praktiken.

9. Analys och slutsatser

Nedan redogörs för utredningens analys av resultaten från arbetet och de slutsatser som kan dras från dessa med utgångspunkt i uppdraget och de områden som belysts i rapporten. Analysen följer tidigare rubriker: samverkansstruktur, FoU-avtal, samverkansformer, omvärldsbevakning och intervjuer. Därefter sammanfattas de viktigaste slutsatserna, och slutligen belyses centrala delar att ta hänsyn till i ett nytt avtal baserat på det som framkommit.

9.1 Samverkansstruktur i Blekinge

Regionchefsgruppen är tjänstepersonsorganisationens högsta samverkansorgan med det övergripande syftet att ansvara för samordning och ledning för att möjliggöra ett effektivt arbete mellan parterna på tjänstepersonsnivå. Utifrån dokumentet *"Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan"* från 2017 uppfyller LSVO kraven på en operativ samverkansgrupp på verksamhetschefsnivå. Gruppen fungerar som ledningsgrupp för Samverkan Blekinge inom socialtjänst, vård- och omsorg, hälso- och sjukvård samt skola i Blekinge. Däremot finns en skillnad jämfört med den struktur som finns beskriven i överenskommelsen, då LSVO inte rapporterar till regionschefsgruppen utan till den politiska nivån i PSVO. Regionchefsgruppen blir då inte informerad om samverkan inom LSVO:s ansvarsområden på det sätt som samverkansavtalet beskriver. Detta innebär en risk för regionchefsgruppens uppdrag att ha helhetsansvar för samordning och ledning av samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner.

9.2 FoU-avtal i Blekinge

Avtalsområde

Sedan 2010 års avtal har avtalsområdet utvidgats successivt med nya samverkansområden. Detta har inte inneburit att de ekonomiska ramarna för avtalet diskuterats. I utredningsuppdraget ligger förslag om att inkludera ytterligare ett område i nästa avtal, skolan. Detta skulle innebära en harmonisering med LSVO:s uppdragsområde (socialtjänst, vård- och omsorg, hälso- och sjukvård samt skola). Skolan är en del av LSVO:s arbete, men har inte omnämnts i FoU-avtalet. Skolan har ett pågående interkommunalt samarbete med FoU skola Skåne som är inriktat mot skolans pedagogik och organisation.

Inriktning

Inriktningen i avtalen har varierat. Avtalet 2020 innebar fokusering på forskning och utvecklingsverksamhet. Detsamma gäller det nuvarande avtalet, inom områdena barn och unga, vuxna och äldre, där FoU-verksamheten ska bidra till kunskapsutveckling, kunskapsspridning och användning. Dock är FoU-verksamheten i det nuvarande avtalet i praktiken underställt LSVO:s arbete genom att det är LSVO:s samverkansavtal som ska styra inriktningen. Detta tydliggörs i § 4 där det anges att FoUs verksamhetsplan ska ligga i linje med LSVO:s målområden samt med större regionala och nationella satsningar. Genom detta har avtalet i praktiken inte längre en självständig styrning av vilket FoU-arbete som ska bedrivas.

Styrning och beslut

Den politiska styrningen av FoU-avtalet av PSVO går genom LSVO. Undantaget är uppsägning av FoU-avtalet som behandlas i Regionchefgruppen och Regionala samverkansrådet.

I avtalet 2011 är det ett partsgemensamt FoU-råd på Blekinge Kompetenscentrum (BKC), med chefen på BKC som ordförande, som är beslutande organ. Medarbetare i FoU-verksamheten deltar i rådets arbete. Rådet ska sammanträda 2 ggr/år.

I avtalet 2015 introduceras LSVO i FoU-verksamhetens styrning genom att FoU-rådets möten ska samordnas med LSVO. I nästkommande avtal har styrningen av FoU-avtalet överförs till LSVO som ansvarar för FoU-avtalets inriktning och beslut. I avtalet 2022 anges att inriktningen för arbetet kommande år ska anges av LSVO senast i oktober, och sedan ska förslag till verksamhetsplan upp till beslut senast i december. I samma avtal stadfästs att resurser från FoU-avtalet ska användas i LSVO:s tre samverkansgrupper. Den stegvisa överflyttningen av styrning och beslut skulle kunna ha ett samband med att beslutsprocessen kring nya uppdrag till FoU-verksamheten upplevs som otidlig, liksom även avgränsningen av FoU-uppdraget.

Uppföljning av uppdrag och aktiviteter

Uppföljning av ekonomi avtalas i 2011 års avtal i samband med FoU-rådets sammanträden. Därefter återkommer uppföljning i 2022 års avtal. I detta anges att chefen för FoU-verksamheten ska adjungeras till LSVO en gång per år, eller vid behov, för dialog kring FoU-verksamheten. Detta innebär att uppföljningen som den är definierad i avtalet inte sker löpande över året utan med ett relativt långt tidsintervall.

Ekonomiskt ansvar och redovisning

BKC ansvarar för den gemensamma ekonomin i de första avtalen med redovisning till FoU-rådet. Från 2020 års avtal ansvarar chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet för parternas gemensamma ekonomi som redovisas till ledningsgruppen för LSVO. Redovisningen ändras sedan till redovisning för LSVO och att medel som inte förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande till återbetalning. Däremot finns inte angivet om, och i så fall på vilket sätt, den anvisade budgeten sätts i relation till uppdragets

omfattning och eventuellt tillkommande områden eller uppdrag. Inte heller finns något angivet gällande hur arbetsgivaransvaret ska hanteras, till exempel om avtalet skulle sägas upp eller förändringar i inriktning skulle medföra ett ändrat kompetensbehov.

9.3 Uppföljning av FoU-avtalen

FoU-avtalet har följts upp vid två tillfällen, varav uppföljningen 2009 inte längre bedöms vara relevant. Uppföljningen 2023 gjordes internt inom LSVO med en enkät med låg svarsfrekvens. Svaren på de slutna frågorna ger inget underlag för vidare analys. Möjligheten att lämna kommentarer användes av alla svaranden. Dessa är ganska samstämmiga med det som kom fram i intervjuerna i denna utredning. Det framkommer då också att det bedömdes att det fanns ett fortsatt behov av länsgemensam FoU under de närmaste fem åren.

9.3 Handlingsplaner och bokslut

Det finns formella kopplingar mellan handlingsplaner, bokslut och FoU-avtal. Från 2019 tillkommer uppdrag som inte definitionsmässigt ligger inom FoU-avtalet. Till dessa hör uppdrag som delegerats till FoU-avtalet för LSVO:s samverkansarbete och interkommunala uppdrag som RSS och interkommunalt forum.

FoU-verksamheten i övrigt formuleras alltmer som projekt där det är svårt att följa hur dessa projekt initieras, prioriteras och beslutas. Detta medför att långsiktig planering blir svårare, och det är också otydligt vem som är projektägare. För intressenter utan direkt koppling till avtalet eller LSVO kan detta innebära att utförda projekt ses som ett resultat av LSVO:s arbete, snarare än som resultat av samfinansierade FoU-projekt. I dokumentgranskningen framträder inte tydliga kriterier för prioriteringar, och beslutsgångarna är otydliga. Sammantaget kan det leda till svårigheter att se nyttan med FoU-avtalet, följt av ett ifrågasättande av behovet av ett sådant. Ett sätt att möta detta förefaller vara införandet av FoU-dialoger, där information ges om FoU-verksamheten.

9.4 Omvärldsbevakning

Kommunala FoU-miljöer växte fram ur en önskan om att kunskapsproduktion skulle flytta från universitet och högskolor till platser där människor verkar och möts. De nya FoU-verksamheterna skulle i första hand vara forskningsmiljöer där olika kompetenser sammanförs med fokus på dialogen mellan forskare och praktiker. Generellt karaktäriserades FoU-miljöerna av en mindre kärna av anställda och i varierande grad som samlingspunkt för forskning. Långsiktighet och trygghet för anställda, liksom trygg finansiering är viktigare för dessa FoU-miljöer än för andra forskningsorganisationer.

När olika huvudmän går samman om en FoU-verksamhet bär organisationsformen ofta drag av resultatenhet med hög grad av självständighet och integritet. Huvudmännens inflytande är avtalsreglerat och bedrivs ofta genom styr- och ledningsgrupp. Nackdelen med denna organisationsform är att den kan uppfattas som utsatt och osäker. Verksamhetens legitimitet behöver regelbundet säkras hos huvudmännen. Andra FoU-verksamheter drivs förvaltningsinternt under jämförelsevis trygga former, men med svårigheter att hävda objektivitet och neutralitet som kan riskera tilltron till verksamheten.

I Sverige idag finns en mångfald av organisationsformer; vissa FoU-miljöer är organiserade inom kommunala enheter, medan andra är fristående aktörer eller samarbeten mellan flera olika parter, som akademi, näringsliv och offentliga aktörer. Det är svårt att hitta andra FoU-miljöer som motsvarar den FoU-verksamhet med FoU-avtal som föreligger i Blekinge.

FoU Sörmland verkar vara den miljö som påminner mest om Blekinge, både i struktur och i de samverkansformer som används. Det är en gemensam resurs för kommuner och Region Sörmland, som under den senaste tio-årsperioden har haft Region Sörmland som huvudman. Enheten driver olika projekt och söker samfinansiering med andra aktörer. Finansieringen bygger på årliga bidrag som beräknas per invånare med en viktning där regionen står för en lite högre andel än kommunerna, samt projekt som finansieras separat. Beslut om projekt tas i en länsgemensam styrgrupp bestående av parternas socialchefer, divisionschefer och chef för FoU som också ger verksamheten uppdrag tillsammans med socialchefs nätverket.

FoU Linköping är interkommunal arena. Intressant i deras avtal är att det reglerar ett grunduppdrag med fokus på analys, kompetensförsörjning och lärande. För uppdrag som inte omfattas av grunduppdraget kan hängavtal skrivas och det finns möjligheter att köpa specifika uppdrag från enheten. För mindre uppdrag inom grunduppdraget finns en helpdesk som kan ge flexibla stödinsatser för mindre insatser.

9.5 Samverkansformer

Avtalstiden har betydelse för hur avtal bör utformas. Långsiktiga samverkansformer kräver flexibla avtal som tillåter förändringar av behov och anpassning till omvärldsförändringar. De kan då inte vara detaljerade utan behöver ha karaktären av ramavtal med fokus på strukturer, styrformer och de normer som ska gälla för parterna under avtalstiden. De avtal som upprättas behöver innehålla syfte och mål, huvudman, styrmodell, finansiering och förvaltning samt planer för utvärdering, omprövning, ändring av stadgar och avveckling. När beslut om basverksamhet och enskilda projekt tas behöver finansieringsmöjligheter vara utredda och prioriteringskriterier följas.

9.6 Intervjuer

Analysen av underlaget från intervjuerna pekar på samma områden som dokumentgenomgången. FoU-avtalet behandlas som en integrerad del i den struktur för samverkan som skapats inom LSVO och styrs av LSVO:s styrdokument. Det har inneburit fördelar i form av att det underlättat att identifiera behov och kommunicera det arbete som görs, kopplat FoU-arbetet till identifierade utvecklingsområden, samt utvecklat samarbetet mellan FoU och verksamheterna.

Dock råder otydlighet gällande vilket ansvar och mandat som är kopplat till FoU-avtalet, eftersom det är underställt LSVO:s styrdokument. Det råder också en otydlighet om hur prioriteringar av FoU-avtalets medel görs och vilken FoU-verksamhet som ska bedrivas inom FoU-avtalet. Risker uppstår då att områden/behov som skulle prioriterats enligt FoU-avtalet prioriteras ned utan tydlig motivering. Likaså uppfattas beslutsprocessen för FoU-arbetet som otydlig. Det saknas också en modell för hur resurserna inom avtalet ska fördelas. FoU-dialogerna är en viktig del av beslutsprocessen, med det förefaller saknas en systematisk analys av resultaten från dessa dialoger och en klar linje mellan dialogerna och de aktiviteter som beslutas.

För de respondenter som inte är så nära involverade i planeringsarbetet efterfrågas en ökad insyn i processen och ett mer transparent system där det är möjligt att se den samlade behovsbilden och förstå hur resurserna används. Det finns även i vissa fall uppfattningar om att beslut kan fattas relativt snabbt och utan att jämföras mot en övergripande prioritering, vilket gör att vissa behov får genomslag medan andra hamnar i skymundan. Detta skulle i förlängningen kunna medföra risker för avtalets och FoU-verksamhetens uppfattade legitimitet.

Avtalets korta löptid medför negativa effekter gällande till exempel rekrytering och genomförandet av långsiktiga projekt, så ett mer långsiktigt avtal ses som fördelaktigt.

Balansen mellan forskning, utveckling och utbildning är viktig. FoU framstår som centralt för att stärka evidensbaserade metoder i vården, samtidigt som det förefaller finnas samtida och till viss del konkurrerande behov från verksamheterna. Många behov lyfts upp inom ramen för FoU-avtalet, och kopplat till den upplevda otydligheten i prioriterings- och beslutsprocessen kan det vara svårt att sortera i dessa. FoU:s roll blir otydlig.

Den systematiska uppföljningen av insatser och projekt som drivs inom FoU-avtalet skulle kunna förbättras, och det skulle kunna finnas en starkare koppling mellan FoU:s arbete och hur resultaten används i praktiken.

Sammantaget framträder några tydliga teman baserat på intervjuerna:

- Det finns ett upplevt behov av tydligare styrning och mandat för FoU. Beslutsvägar och styrstruktur för FoU är idag otydliga, och oavsett om detta finns beskrivet i ett nytt avtal eller ligger utanför det, bör det finnas tydliga riktlinjer för beslutsfattande och ansvarsfördelning.
- Det finns även ett behov av ökad tydlighet och transparens gällande hur beslut om prioriteringar och insatser fattas, för att öka förståelsen av hur resurserna används. Det finns många önskemål om vilket arbete som ska genomföras inom ramen för avtalet, och det upplevs idag inte som tydligt hur värderingar och avvägningar görs gällande vad som kommer in i verksamhetsplanen för FoU-arbetet.
- Det bör läggas ökat fokus på uppföljning av effekterna av FoU-arbetet, och det kan behövas en tydligare strategi för hur forskningsresultat ska implementeras och följas upp.
- I uppdraget att ta fram ett nytt FoU-avtal ligger att det ska vara tills vidare eller åtminstone avsevärt mer långsiktigt än idag. Detta ligger väl i linje med resultaten från intervjuerna. Ett längre avtal skulle ge stabilitet och möjliggöra mer strategiskt arbete, samtidigt som det skulle öka attraktiviteten i att bli anställd inom ramen för avtalet.
- Det behövs ett löpande arbete för att värdera och vid behov eventuellt justera fördelningen mellan forskning, utveckling och utbildning. Det är många samtida behov som ska vägas in för att kunna fördela resurserna på bästa sätt.

9.7 Slutsatser

Baserat på ovanstående sammanfattas här vilka slutsatser som dras från utredningen kopplat till FoU-avtalet och FoU-verksamheten.

- Det finns behov av en egen och tydligare styrning av FoU-avtalet och den FoU-verksamhet som bedrivs inom ramen för avtalet. Här ses två alternativ:
 - Ett alternativ är att ansvarig för FoU-verksamheten har en beredningsgrupp till stöd. I detta alternativ är ansvarig för FoU-verksamheten medlem i LSVO och ansvarar för samverkan med LSVO och rapportering till regionchefsgruppen. Genom att ansvarig för FoU-verksamheten deltar i LSVO har denne en kontinuerlig dialog, förankring och koppling till LSVO:s arbete. I beredningsgruppen behöver då inte ingå medlemmar från LSVO. Däremot kräver detta förslag en förändring av LSVO:s

sammansättning då gruppen utökas med den ansvarige för FoU-verksamheten.

- Ett annat alternativ är att etablera en separat styrgrupp för FoU-avtalet. Styrgruppen ger en fortsatt tydlig koppling till LSVO:s arbete genom att LSVO har representanter i styrgruppen. Ansvar för samverkan med LSVO och rapportering till regionchefsgruppen ligger hos styrgruppen.
- I linje med samverkansöverenskommelsen mellan kommuner och regioner från 2017 bör rapportering och uppföljning gällande verksamhet och ekonomi inom ramen för FoU-avtalet ske till regionchefsgruppen. Rapportering och förankring sker även till politisk nivå.
- Beslutsprocesser för strategisk planering, prioriteringar och fattade beslut för inriktning och resurser i FoU-avtalet behöver synliggöras och motiveras utifrån FoU-avtalet. Detta skulle medföra att FoU-avtalets roll och prioriteringar blir tydligare för alla intressenter och göra det enklare att följa hur beslut har fattats och på vilka grunder.
- En långsiktig strategi för partsgemensamt forsknings- och utvecklingsarbete inom vård och omsorg behövs som grund för prioritering av FoU-avtalets resurser.
- Skolan är en viktig och aktiv intressent i Blekinges arbete för att främja barn och ungas hälsa. Genom samverkan mellan regionen och kommunerna bidrar skolan positivt till elevhälsa och ett hållbart välmående för unga, även utan formellt deltagande i FoU-avtalet. Region Blekinge och kommunernas gemensamma intresse inom skolans område berör framför allt skolans omsorgs- och folkhälsoarbete medan skolans pedagogiska verksamhet ligger utanför regionens ansvarsområde.
- Historiskt har FoU-avtalet haft tyngdpunkt antingen i forskning eller utveckling. I nuvarande avtal anges FoU som inriktning men utbildning erbjuds till framför allt kommunernas verksamheter. I ett långsiktigt avtal behövs ett ställningstagande till om utbildningsinsatser ska ingå i avtalets grundåtagande. Avtalets resurser bör i så fall anpassas till detta.
- Resurser i FoU-avtalet används till uppdrag som delvis ersätter ett kommunförbund i länet. Detta uppfattas ge synergieffekter till avtalet, men uppdragen konkurrerar också om resurser som riskerar undanträngningseffekter. Behovet av kommunal samordning utan kommunförbund skulle kunna hanteras genom separat avtal som komplement till ett FoU-avtal.
- Vid sidan av FoU-avtalet samverkar Region Blekinge och länets kommuner inom FoU-avtalets samverkansområden med andra samverkansavtal. FoU-avtalet kan möjliggöra samordning genom finansierade tilläggsavtal för andra samverkansformer mellan parterna.
- FoU-avtalet tillförs resurser från parterna för att genomföra intentionerna i avtalet. Beräkningar av vilka resurser som krävs för att genomföra avtalet saknas. Det är inte möjligt att avgöra om FoU-avtalet har adekvat finansiering.
- Kostnader för arbetsgivaransvar hanteras inte i avtalet, inte heller risk för övertalighet vid ändringar i avtalsförutsättningar eller arbetsmiljökonsekvenser av osäkra anställningar. Fasta kostnader som hyra och kontorsutrustning kan bli en ekonomisk risk för den part som ansvarar för detta vid avtalsändringar.

9.8 Centrala delar att ta hänsyn till i ett nytt avtal

Utifrån analys och slutsatser finns flera centrala aspekter att ta hänsyn till i formuleringen av ett nytt avtal. Utredningens uppdrag att föreslå ett längre och utvidgat avtal kan tillgodoses på flera olika sätt med olika konsekvenser.

- Ett femårigt FoU-avtal med möjlighet till förlängning ytterligare fem år.
- Ett löpande avtal med uppsägningsmöjlighet för parterna

Oavsett vilket alternativ som väljs bör följande delar hanteras:

- Ett långvarigt FoU-avtal med separat styrning av resurser till forskning och utveckling, skilt från LSVO:s samverkansavtal, gynnar FoU-verksamheten inom parternas gemensamma intresseområden.
- Ett långvarigt avtal kräver aktiv uppföljning för att säkerställa dels följsamhet till avtalet, dels avtalets fortsatta relevans.
- Avtalets inriktning har vidgats vilket påverkar de resurser som är tillgängliga för avtalets kärnverksamhet. En realistisk beräkning av resursbehov behöver göras för att säkerställa att avtalets innehåll kan finansieras.
- Överenskommelser om hur arbetsgivaransvar och fasta kostnader ska hanteras för FoU-avtalet behöver tydliggöras.
- Basverksamhet behöver beslutas.
- Separat från avtalet men kopplat till det behöver finnas en styrmodell för FoU-verksamheten, inklusive en tydlig process för insamling av behov, prioriteringskriterier, beslutsfattande och uppföljning. Särskilda beslutsvägar behöver tydliggöras för att säkerställa att avtalets resurser används enligt avtal.

Förutsättningen för utredningen var att föreslå längre avtalsperiod i syfte att säkra den långsiktighet som krävs för att genomföra längre projekt inom gemensamma områden, som forskningsprojekt. För att säkra att avtalets intentioner följs och att parternas intressen tillgodoses över tid krävs fristående uppföljning av avtalet med möjlighet att revidera och komplettera när förutsättningarna för avtalet ändras. Vid revision ska de ekonomiska förutsättningarna för ändring av avtalets innehåll beaktas och ställningstagande tas till om de ekonomiska ramarna i avtalet medger ändringen. Möjlighet till tilläggsavtal för att ge ekonomiska ramar för utökning av inriktning eller område ska finnas. Utökning av avtalsområde och inriktning kräver ställningstagande till om gällande avtals förutsättningar medger önskad utökning eller kräver tillskott av resurser och kompetens. Den politiska styrningen av FoU-avtalet ligger utanför utredningens uppdrag. Det ansvaret ligger på regionala samverkansrådet.

10. Förslag till avtal med konsekvensbeskrivning

Utredningen har inom sitt uppdrag identifierat avtalskonstruktioner för ett långsiktigt avtal. Utredningens huvudförslag är ett femårigt avtal med möjlighet till femårig förlängning och med uttalat uppdrag att förbereda ett löpande avtal. Utredningen presenterar två förslag till femårigt avtal med olika styrning av avtalet. Utredningen förordar förslaget där ansvarig för FoU-verksamheten ansvarar för samverkan med LSVO och redovisning till

regionchefsgruppen. Ett löpande avtal för detta förslag presenteras till sist. Avtalstidens längd har begränsad betydelse för avtalets innehåll, inriktning och avgränsning.

Nedan presenteras förslag på lösningar på övergripande problemområden som behöver lösas oavsett vilken avtalskonstruktion som väljs.

10.1 Behov av arbete kopplat till nytt avtal

I utredningens resultat framkommer behovet av att utforma en långsiktig strategi för FoU-arbetet samt att ta fram och börja arbeta efter en tydlig styrmodell. Eftersom avtalstexten är övergripande för att kunna vara hållbar över tid, kommer det att finnas behov att göra ett separat arbete gällande utformande och införande av styrning. Förslaget är att LSVO, som idag är det styrande organet för FoU-avtalet, utser en arbetsgrupp som får i uppdrag att genomföra detta. I arbetsgruppens uppdrag ingår att ta fram en styrmodell med tillhörande processer för bland annat behovsinventering, prioritering, beslutsfattande och uppföljning för FoU-verksamheten som kan tillämpas från 2026-01-01. I arbetsgruppens arbete ingår också att förankra arbetet med centrala intressenter såsom regionchefsgruppen och PSVO.

LSVO och regionchefsgruppen behöver ta ställning till om det är förenligt med samverkansavtalet att länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO) utvidgas med ansvarig för FoU-verksamheten för att möjliggöra ett FoU-avtal där denne ansvarar för samverkan med LSVO och rapportering till regionchefsgruppen.

10.2 Inriktning och avgränsning av avtalsområde

Ett långt avtal kan inte vara för detaljerat om verksamheten kräver anpassningsförmåga och flexibilitet, vilket FoU-avtalet gör. Det behöver kunna vara följsamt till nya behov av samverkan och utveckling under avtalets giltighet. I förslagen är avtalsområdet de verksamheter där parterna samverkar i syfte att möta invånarnas behov.

Området för FoU-verksamheten har inte specificerats som i tidigare avtal för att kunna hantera förändringar i parternas uppdrag och därmed samverkansbehov. Avgränsningen ”välfärd, vård och omsorg” är medvetet bred för att hantera kommande förändringar i socialtjänstlagen och missbruksvård, och tillåta skolområdets vård och omsorgsdelar att ta en aktiv del i FoU-verksamheten.

Inriktningen på verksamheten är att ”stimulera långsiktigt hållbar samverkan kring forskning och utveckling i länet” och ”främja evidensbaserad praktik (EBP) för att säkerställa att parternas verksamheter inom vård och omsorg baseras på bästa tillgängliga forskning och erfarenhet”.

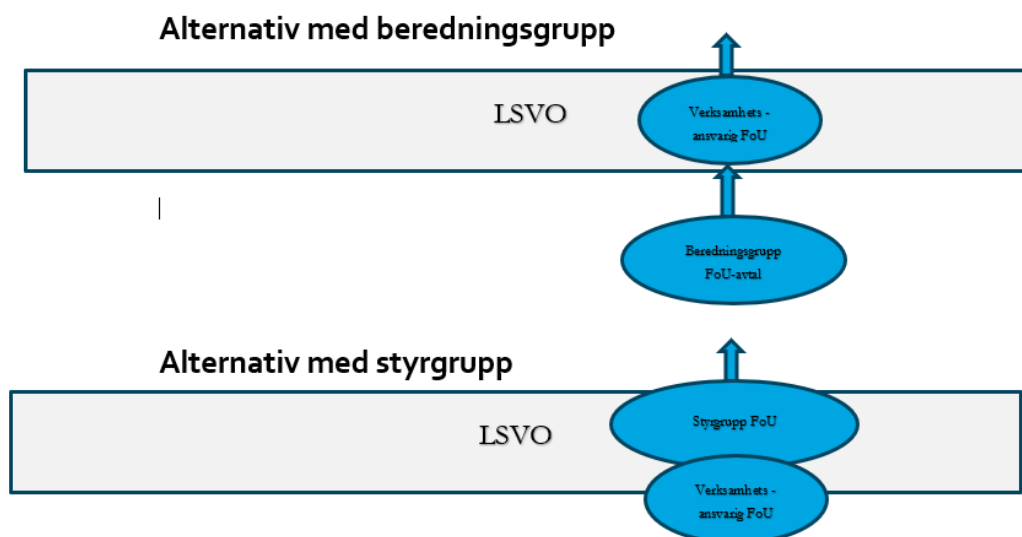
Syftet är att möta ”invånarnas behov” med verksamheter som baseras på ”bästa tillgängliga forskning och erfarenhet”.

Den avsedda konsekvensen är att FoU-avtalet ska vara en ram för FoU-verksamheten som medger utveckling av samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner. FoU-verksamheten ska ha förutsättningar att vara en mötesplats där forskning, utveckling och praktisk verksamhet möts.

10.3 Styrning och uppföljning

Aktiv styrning är en förutsättning för ett långsiktigt legitimt avtal. I avtalen har därför föreslagits att ansvarig för FoU-verksamheten är medlem i LSVO och till sin hjälp har en beredningsgrupp, alternativt att det etableras en styrgrupp för FoU-avtalet som har det

övergripande ansvaret för ledning och styrning av avtalet. I enlighet med "Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan" rapporteras på tjänstepersonsnivå till regionchefsgruppen. Antalet medlemmar i gruppen behöver begränsas för att den aktiva styrningen ska bli effektiv. Utredningen föreslår 4–6 medlemmar i gruppen samt ansvarig för FoU-avtalet, med lika stor representation från Region Blekinge som från länets kommuner gemensamt. Nedan visas de två alternativen:

I alternativet med beredningsgrupp tar verksamhetsansvarig för FoU-verksamheten ansvar för FoU-avtalet. Denne ansvarar för samverkan med LSVO och rapportering till regionchefsgruppen och politisk nivå. Medlemskap i LSVO är nödvändigt för att denne ska kunna ta ansvaret. Chefsnivån för FoU-avtalet behöver anpassas så att det medger medlemskap i LSVO och möjligheten att utvidga LSVO med ansvarig för FoU-verksamheten fastställas.

I alternativet med styrgrupp är det styrgruppen som ansvarar för samverkan med LSVO och rapportering till regionchefsgruppen och politisk nivå. Verksamhetsansvarig för FoU är ordförande i styrgruppen och bör vara med i LSVO för att underlätta samverkan.

Oavsett alternativ ska en ansvarig för FoU-verksamheten finnas, disputerad inom ett forskningsområde som motsvarar FoU-verksamhetens behov. I rollen ska finnas befogenheter och mandat som möjliggör uppdraget att ansvara för FoU-avtalets resurser och löpande verksamhet. Det innebär att den ansvarige har verksamhets- personal- och budgetansvar för FoU-verksamheten.

Styrdokument behöver upprättas som reglerar arbetsmodellen för FoU-verksamheten och en strategisk plan för verksamheten de närmaste åren. Dessa behöver utvärderas och revideras regelbundet. Ansvar för att styrdokumenterna lever behöver anges.

Föreslagen styrmodell hindrar inte en fortsatt stark koppling mellan FoU-verksamheten och LSVO. Syftet är att tydliggöra styrningen av FoU-avtalet i enlighet med det behov som framkommit under utredningen. Den avsedda konsekvensen är att ansvar och beslut i FoU-avtalet ska vara transparenta och motiveras utifrån FoU-avtalets intentioner. Ansvaret för en fortsatt koppling till LSVO läggs i avtalsförslagen på ansvarig för FoU-verksamheten alternativt styrgruppen.

10.4 Innehåll och arbetsformer

Föreslagen inriktning på FoU-avtalet i § 1 har utformats som ramar för att hålla under lång tid. För att konkretisera innehållet i FoU-verksamheten föreslås därför införande av FoU-planer för längre perioder som ska utvärderas och revideras årligen.

Innehållet i FoU-avtalet föreslås delas in i basverksamhet, projektverksamhet och stödverksamhet för att värna om basverksamheten och möjliggöra kompletterande finansiering och uppdrag.

Den förväntade konsekvensen av detta är att det ska medföra tydligare prioriteringar och öppna möjligheter att samordna annan samverkansverksamhet med FoU-avtalet utan att göra avsteg från avtalet. Detta kan ske genom särskilda avtal som ansluter till FoU-avtalet och reglerar enskilda verksamheter.

10.5 Finansiering

Finansieringen av kommande FoU-avtal föreslås oförändrad och fördelningen mellan parterna oförändrad. Det ger parterna möjligheter att fördela finansieringen internt. Den exakta summan för 2026 baseras på avtalets finansiering 2025 och går inte att fastställa förrän SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) för 2026 har redovisats i ekonominytt hösten 2025.

Den avsedda konsekvensen med föreslagen finansiering är att FoU-verksamheten ska ha oförändrade resurser. Utredningen har inte funnit underlag för hur behovet av finansiering av FoU-verksamheten beräknats och har därför inte kunnat ta ställning till om summan är rimlig.

Resursberäkning och möjlighet till tilläggsavtal

För att underlätta prioriteringar föreslås i § 3 att FoU-verksamhetens uppdrag rangordnas med ett grunduppdrag som består av basverksamhet och projektverksamhet som FoU-avtalet finansierar i första hand. I samma paragraf föreslås möjligheter att finansiera stödsatser från FoU-verksamheten vilket utredningen uppfattar finns behov av i parternas verksamheter. Begränsningen för detta är om rätt kompetens finns tillgänglig i FoU-verksamheten.

Avtalet försöker också öppna för möjligheten för annan forsknings- och utvecklingsverksamhet att samorganiseras med FoU-verksamheten förutsatt att den gynnar samverkan mellan parterna. Detta kräver att resurser motsvarande denna verksamhet avsätts och att tilläggsavtal upprättas. Den avsedda konsekvensen av detta är att öppna nya möjligheter för parterna att samverka samtidigt som förutsättningarna för hur FoU-avtalets resurser används tydliggörs.

Att beräkna finansieringsbehovet för framtida FoU-avtal ingår inte i utredningsuppdraget. Underlag för hur beräkningen historiskt har gjorts har inte heller återfunnits. I dokumentationen har dock glidningar i FoU-uppdrag spårats utan att konsekvensen för finansieringen av FoU-avtalet tydliggjorts. Utredningen föreslår därför att arbetsgruppen får ansvar för att göra en beräkning, utifrån nuvarande finansiering och beslutat avtal från 2026, av hur långt grundfinansieringen räcker.

10.6 Huvudmannaskap

En paragraf om huvudmannaskap har lagts till för att tydliggöra vad detta åtagande innebär.

10.7 Uppföljning och redovisning

Uppföljning av långsiktiga avtal är viktigt för att veta hur användningen av avtalet förändras och ta aktiv ställning till behov av förändringar av avtalet.

I avtalen föreslås att redovisning och uppföljning av verksamhet och ekonomi sker enligt *"Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan"*. Eftersom FoU-verksamheten är tätt knuten till LSVO:s verksamhet bedömer utredningen att redovisningen ska ske till regionchefgruppen.

Redovisningsintervallet föreslås till minst en (1) gång per år i samband med bokslut och handlingsplan.

Den avsedda konsekvensen är att säkra att FoU-avtalet styrs transparent, flexibelt och aktivt.

10.8 Avtalsbrott, avtalstid och uppsägning

Vad gäller avtalsbrott föreslås inga förändringar. Långa avtalstider föreslås, fem år respektive löpande, i syfte att uppfylla utredningsdirektiven och FoU-verksamhetens behov av långa ledtider. Utredningen har valt att lämna två förslag på femårigt avtal med olika styrning i § 2. I linje med uppdraget om långa avtalstider föreslås möjligheten till förlängning av det femåriga avtalet också vara fem år. Utredningen förordar ett femårigt FoU-avtal där ansvarig för FoU-avtalet har ansvar för samverkan med LSVO och redovisning till regionchefgruppen och politisk nivå. Ett förslag på löpande avtal med denna styrning lämnas för att uppmärksamma skillnader mellan ett tidsbegränsat och ett löpande avtal. Uppsägningstiden för långa avtal behöver vara lång för att avveckla huvudmannskapet. Utredningen föreslår 12–24 månader.

10.9 Utredningens två alternativ till förslag om femårigt FoU-avtal mellan Region Blekinge och länets kommuner

Ett femårigt FoU-avtal är ett medellångt avtal som ger acceptabla ledtider för att hinna genomföra forskningsprojekt. Avtalstexten vad gäller styrning påverkas av om den ansvarige för FoU-verksamheten är medlem i LSVO eller ej, därför lämnas två alternativa förslag till avtal. Möjlighet att förlänga avtalet ska finnas, även då bör behovet av långsiktighet beaktas. Utredningens förslag är möjlighet att förlänga avtalet ytterligare fem år, men en förlängning med två år kan ge tillräcklig tid för att avsluta pågående projekt. Femåriga FoU-avtal har tidigare slutits mellan parterna. Under avtalsperioden kan uppdraget inkludera att förbereda ett permanent avtal genom att testa lösningar av formella problem kring finansiering och förvaltning med intentionen att skapa en permanent plattform för samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner.

Konsekvensen av ett femårigt avtal blir att osäkerhet knuten till otrygghet i förutsättningar och varaktighet kvarstår, men mindre än vid kortare avtalstider. Avtalstidens slut blir en naturlig punkt för uppföljning, utvärdering och ställningstagande till förändringar inför nytt avtal.

Alternativ 1 med beredningsgrupp:

Femårigt avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.

§ 1 Inriktning

Avtalet reglerar en partsgemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) som ska stimulera långsiktigt hållbar samverkan kring forskning och utveckling i länet. Inriktningen på FoU-verksamheten är att främja evidensbaserad praktik (EBP) för att säkerställa att parternas verksamheter inom välfärd, vård och omsorg baseras på bästa tillgängliga forskning och erfarenhet. FoU-verksamheten ska bedrivas där forskning och praktik möts i områden där parterna samverkar i syfte att möta invånarnas behov.

§ 2 Styrning

FoU-avtalet verkar inom samverkansöverenskommelsen mellan Region Blekinge och länets kommuner. Styrningen av FoU-avtalet ska följa samverkansöverenskommelsens styrmodell på tjänstepersonsnivå med aktiv styrning och ansvar för FoU-verksamheten.

Verksamheten inom FoU-avtalet leds av ansvarig för FoU-verksamheten med stöd av en beredningsgrupp.

Ansvarig för FoU-verksamheten (chef för FoU-verksamheten) ska vara disputerad inom för FoU-verksamheten adekvat forskningsfält och tillsatts av parterna i samråd. Uppdraget som ansvarig för FoU-verksamheten innebär ansvar för FoU-avtalet, och personal- budget- och verksamhetsansvar för den partsgemensamma FoU-verksamheten. Ansvarig för FoU-verksamheten är ledamot i länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO) med ansvar för samverkan med denna och ansvar för rapportering till regionchefsgruppen. Beredningsgruppens ledamöter utses av länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO). I gruppen ska finnas erforderlig kompetens från FoU-verksamheten och representation från parternas verksamheter. Beredningsgruppen ansvarar för framtagande av styrdokument, underlag för prioriteringar och uppföljning av FoU-verksamheten. Gruppen möts minst fyra gånger per år.

FoU-verksamheten ska ha styrdokument med kortsiktiga och långsiktiga strategier för innehåll och inriktning som följs upp i årliga bokslut och handlingsplaner där ställningstagande ska tas till behov av revision av strategier. Behov av insatser för att främja evidensbaserad praktik i välfärd, vård och omsorg ska efterfrågas årligen i parternas verksamheter, och möjlighet ska finnas att aktualisera sådana behov löpande. Identifierade behov av insatser ska prioriteras och beslut motiveras.

Transparenta prioriteringskriterier, loggar och beslut ska finnas för åtgärder som finansieras av FoU-avtalet. Ansvar och revisionsintervall för styrdokument ska finnas.

§ 3 Innehåll och arbetsformer

Inom ramen för FoU-avtalet ska forskning och utvecklingsprojekt bedrivas enligt inriktningsmålen i § 1. Inriktningsmålen förtydligas som fokusområden i långsiktiga och kortsiktiga strategier som uppdateras enligt § 2. Ansvarig för detta är chefen för FoU-verksamheten.

FoU-avtalet innehåller tre delar, varav de två första ingår i grundfinansieringen:

1. Basverksamhet med administrativa resurser, ledning, forskningskompetens och praktisk kompetens inom avtalets intresseområden. Basverksamheten ansvarar för förvaltning, omvärldsbevakning, planering, förankring, partsdialoger och uppföljning av verksamheten. I basverksamheten ingår samverkan med andra samverkansorgan mellan region och kommuner, i den mån det gynnar FoU-verksamheten. I denna verksamhet ingår även begränsade insatser som exempelvis implementerings- och utbildningsinsatser om dessa innebär att FoU-verksamheten arbete nyttiggörs i parternas verksamheter.
2. Projektverksamhet för att genomföra prioriterade forsknings- och utvecklingsprojekt.
3. Stödverksamhet där viss möjlighet finns för att bistå med kompetens och handledning till projekt som genomförs inom parternas egna verksamheter. Förutsättningen är att detta finansieras av uppdragsgivaren och att lämpliga resurser finns tillgängliga i FoU-verksamheten efter prioritering.

Därutöver kan annan forsknings- och utvecklingsverksamhet samordnas i anslutning till FoU-verksamheten som antingen är partsgemensam eller motsvarar behov hos endera parten om den gynnar samverkan mellan parterna. Resurser behöver då tillföras FoU-verksamheten som täcker kostnaderna. Särskilt avtal krävs för detta.

§ 4 Finansiering

Parternas sammanlagda årliga ekonomiska bidrag uppgår för året 2026 till X kronor per invånare (vid årets början) för avtalets basverksamhet. Region Blekinges bidrag uppgår till 50% av denna summa och kommunerna sammanlagda bidrag är 50% av summan.

Indexuppräknings sker med SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) som redovisas i ekonominytt hösten innan aktuellt bidragsår.

Kommunernas andel fördelas under avtalsperioden enligt följande:

Karlskrona	40%
Ronneby	20%
Karlshamn	20%
Sölvesborg	10%
Olofström	10%

Utbetalning av bidrag till FoU-verksamhet enligt avtalet ska ske i förskott. Årsbeloppet förfaller till betalning 1 juli.

§ 5 Huvudmannaskap

Region Blekinge åtar sig att vara huvudman för FoU-verksamheten. Det innebär arbetsgivaransvar för medarbetare anställda i FoU-verksamheten och att tillgängliggöra ändamålsenliga lokaler och kontorsutrustning för avtalets tre delar, i enlighet med tillgänglig finansiering.

§ 6 Ekonomisk uppföljning och redovisning

FoU-verksamhetens innehåll baseras på en partsgemensam FoU-strategi. Denna följs upp i årliga FoU-bokslut och handlingsplaner och revideras vid behov enligt § 2. Ansvarig för dessa är chefen för FoU-verksamheten och beslut fattas av regionchefgruppen.

Parterna ska erhålla ekonomisk uppföljning och redovisning minst en gång per år.

Redovisning sker till regionchefgruppen. Ansvarig är chefen för FoU-verksamheten. Medel som inte har förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande i regionchefgruppen om återbetalning.

§ 7 Avtalsbrott

Då part anser att väsentligt avtalsbrott kan ha skett beträffande avtalets uppfyllande ska parten skriftligen anmäla detta till motparten.

Vid bedömning och slutligt avgörande huruvida avtalsbrott föreligger ska parternas gemensamt tillsätta en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. De av parterna utsedda personerna utser därefter en tredje person.

Övrig tvist om tillämpningen av detta avtal avgörs enligt lag i domstol.

§ 8 Avtalstid

Avtalstiden är 5 (fem) år, 2026-01-01 - 2030-12-31. Parterna har rätt att förlänga avtalet med ytterligare 5 (fem) år. En utvärdering av avtalet ska göras efter halva giltighetstiden. Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om förlängning av avtal skall vara genomförda senast 6 (sex) månader före avtalets upphörande.

§ 9 Uppsägning

Varje part har möjlighet att aktualisera en uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. En begäran om uppsägning behandlas i regionchefgruppen och regionala samverkansrådet.

Uppsägningstid för avtalet är 24 månader.

§ 10 Upprättat avtal

Detta avtal har upprättats i sex exemplar, varav parterna har tagit var sitt exemplar.

Alternativ 2 med styrgrupp:

Femårigt avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.

§ 1 Inriktning

Avtalet reglerar en partsgemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) som ska stimulera långsiktigt hållbar samverkan kring forskning och utveckling i länet. Inriktningen på FoU-verksamheten är att främja evidensbaserad praktik (EBP) för att säkerställa att parternas verksamheter inom välfärd, vård och omsorg baseras på bästa tillgängliga forskning och erfarenhet. FoU-verksamheten ska bedrivas där forskning och praktik möts i områden där parterna samverkar i syfte att möta invånarnas behov.

§ 2 Styrning

FoU-avtalet verkar inom samverkansöverenskommelsen mellan Region Blekinge och länets kommuner. Styrningen av FoU-avtalet ska följa samverkansöverenskommelsens styrmodell på tjänstepersonsnivå med aktiv styrning och ansvarig för FoU-verksamheten.

Verksamheten inom FoU-avtalet leds av en styrgrupp på minst verksamhetschefsnivå, med ansvarig för FoU-verksamheten som ordförande. Styrgruppen ska bestå av 4–6 personer, varav Region Blekinge utser hälften av ledamöterna och länets kommuner tillsammans hälften av ledamöterna. Gruppens ledamöter föreslås av respektive part och utses av regionchefsgruppen för avtalsperioden.

Styrgruppen ansvarar för styrdokument, prioriteringar och uppföljning av FoU-verksamheten. Styrgruppen möts minst fyra gånger per år. Styrgruppen ansvarar för samverkan med länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO) och rapportering till regionchefsgruppen.

Ansvarig för FoU-verksamheten (chef för FoU-verksamheten) ska vara disputerad inom för FoU-verksamheten adekvat forskningsfält och tillsätts av parterna i samråd. Uppdraget som ansvarig för FoU-verksamheten innebär ansvar för FoU-avtalet, och personal-, budget- och verksamhetsansvar för den partsgemensamma FoU-verksamheten och att leda styrgruppens arbete. Ansvarig för FoU-verksamheten bör vara ledamot i länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO).

FoU-verksamheten ska ha styrdokument med kortsiktiga och långsiktiga strategier för innehåll och inriktning som följs upp i årliga bokslut och handlingsplaner där ställningstagande ska tas till behov av revision av strategier. Behov av insatser för att främja evidensbaserad praktik i välfärd, vård och omsorg ska efterfrågas årligen i parternas verksamheter, och möjlighet ska finnas att aktualisera sådana behov löpande. Identifierade behov av insatser ska prioriteras och beslut motiveras.

Transparenta prioriteringskriterier, loggar och beslut ska finnas för åtgärder som finansieras av FoU-avtalet. Ansvar och revisionsintervall för styrdokument ska finnas.

§ 3 Innehåll och arbetsformer

Inom ramen för FoU-avtalet ska forskning och utvecklingsprojekt bedrivas enligt inriktningsmålen i § 1. Inriktningsmålen förtydligas som fokusområden i långsiktiga och kortsiktiga strategier som utvärderas och uppdateras enligt § 2. Ansvarig för detta är styrgruppen.

FoU-avtalet innehåller tre delar, varav de två första ingår i grundfinansieringen:

1. Basverksamhet med administrativa resurser, ledning, forskningskompetens och praktisk kompetens inom avtalets intresseområden. Basverksamheten ansvarar för förvaltning, omvärldsbevakning, planering, förankring, partsdialoger och uppföljning av verksamheten. I basverksamheten ingår samverkan med andra samverkansorgan mellan region och kommuner, i den mån det gynnar FoU-verksamheten. I denna verksamhet ingår även begränsade insatser som exempelvis implementerings- och utbildningsinsatser om dessa innebär att FoU-verksamheten arbete nyttiggörs i parternas verksamheter.
2. Projektverksamhet för att genomföra prioriterade forsknings- och utvecklingsprojekt.
3. Stödverksamhet där viss möjlighet finns för att bistå med kompetens och handledning till projekt som genomförs inom parternas egna verksamheter. Förutsättningen är att detta finansieras av uppdragsgivaren och att lämpliga resurser finns tillgängliga i FoU-verksamheten efter prioritering.

Därutöver kan annan forsknings- och utvecklingsverksamhet samordnas i anslutning till FoU-verksamheten som antingen är partsgemensam eller motsvarar behov hos endera parten om den gynnar samverkan mellan parterna. Resurser behöver då tillföras FoU-verksamheten som täcker kostnaderna. Särskilt avtal krävs för detta.

§ 4 Finansiering

Parternas sammanlagda årliga ekonomiska bidrag uppgår för året 2026 till X kronor per invånare (vid årets början) för avtalets basverksamhet. Region Blekinges bidrag uppgår till 50% av denna summa och kommunerna sammanlagda bidrag är 50% av summan. Indexuppräknings sker med SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) som redovisas i ekonominytt hösten innan aktuellt bidragsår.

Kommunernas andel fördelas under avtalsperioden enligt följande:

Karlskrona	40%
Ronneby	20%
Karlshamn	20%
Sölvesborg	10%
Olofström	10%

Utbetalning av bidrag till FoU-verksamhet enligt avtalet ska ske i förskott. Årsbeloppet förfaller till betalning 1 juli.

§ 5 Huvudmannaskap

Region Blekinge åtar sig att vara huvudman för FoU-verksamheten. Det innebär arbetsgivaransvar för medarbetare anställda i FoU-verksamheten och att tillgängliggöra ändamålsenliga lokaler och kontorsutrustning för avtalets tre delar, i enlighet med tillgänglig finansiering.

§ 6 Ekonomisk uppföljning och redovisning

FoU-verksamhetens innehåll baseras på en partsgemensam FoU-strategi. Denna följs upp i årliga FoU-bokslut och handlingsplaner och revideras vid behov enligt § 2. Ansvarig för dessa är styrgruppen och beslut fattas av regionchefsggruppen.

Parterna ska erhålla redovisning av ekonomin minst en gång per år. Redovisning sker till regionchefsggruppen. Ansvarig är styrgruppen. Medel som inte har förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande i regionchefsggruppen om återbetalning.

§ 7 Avtalsbrott

Då part anser att väsentligt avtalsbrott kan ha skett beträffande avtalets uppfyllande ska parten skriftligen anmäla detta till motparten.

Vid bedömning och slutligt avgörande huruvida avtalsbrott föreligger ska parternas gemensamt tillsätta en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. De av parterna utsedda personerna utser därefter en tredje person.

Övrig tvist om tillämpningen av detta avtal avgörs enligt lag i domstol.

§ 8 Avtalstid

Avtalstiden är 5 (fem) år, 2026-01-01 - 2030-12-31. Parterna har rätt att förlänga avtalet med ytterligare 5 (fem) år. En utvärdering av avtalet ska göras efter halva giltighetstiden. Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om förlängning av avtal ska vara genomförda senast 6 (sex) månader före avtalets upphörande.

§ 9 Uppsägning

Varje part har möjlighet att aktualisera en uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. En begäran om uppsägning behandlas i regionchefsgruppen och regionala samverkansrådet. Uppsägningstid för avtalet är 24 månader.

§ 10 Upprättat avtal

Detta avtal har upprättats i sex exemplar, varav parterna har tagit var sitt exemplar.

10.10 Löpande FoU- avtal mellan Region Blekinge och länets kommuner

Ett löpande avtal innebär en fast kontinuerlig samverkan med tryggade resurser så länge avtalet kvarstår. Arbetsgivaransvar, fasta kostnader, styrning och inriktning fastställs i samverkansavtal som sedan följs upp och revideras vid behov enligt överenskommelsen

Styrning och uppföljning behöver anpassas för att medge förändringar under pågående avtal. Ansvar för uppföljning och ställningstagande till revision av avtalets innehåll och förutsättningar behöver skrivas in i styrmodellen. Avtalet behöver innehålla struktur för hur detta ska gå till.

Den avsedda konsekvensen av ett löpande avtal är att den medger långsiktigt arbete inom samverkansområden med stabil inriktning. Nackdelen är att det finns risk för att utvecklingen avstannar och att resurser används för att förvalta pågående projekt snarare än att följa aktuella behov. Därför är regler om uppföljning och aktiv styrning med möjlighet att omförhandla avtalet nödvändiga.

Alternativ med beredningsgrupp:

Löpande avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.

§ 1 Inriktning

Avtalet reglerar en partsgemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) som ska stimulera långsiktigt hållbar samverkan kring forskning och utveckling i länet. Inriktningen på FoU-verksamheten är att främja evidensbaserad praktik (EBP) för att säkerställa att parternas verksamheter inom välfärd, vård och omsorg baseras på bästa tillgängliga forskning och erfarenhet. FoU-verksamheten ska bedrivas där forskning och praktik möts i områden där parterna samverkar i syfte att möta invånarnas behov.

§ 2 Styrning

FoU-avtalet verkar inom samverkansöverenskommelsen mellan Region Blekinge och länets kommuner. Styrningen av FoU-avtalet ska följa samverkansöverenskommelsens styrmodell på tjänstepersonsnivå med aktiv styrning och ansvar för FoU-verksamheten.

Verksamheten inom FoU-avtalet leds av ansvarig för FoU-verksamheten med stöd av en beredningsgrupp.

Ansvarig för FoU-verksamheten (chef för FoU-verksamheten) ska vara disputerad inom för FoU-verksamheten adekvat forskningsfält och tillsätts av parterna i samråd. Uppdraget som ansvarig för FoU-verksamheten innebär ansvar för FoU-avtalet, och personalansvar och verksamhetsansvar för den partsgemensamma FoU-verksamheten. Ansvarig för FoU-verksamheten är ledamot i länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO) med ansvar för samverkan med denna och ansvar för rapportering till regionchefgruppen. Beredningsgruppens ledamöter utses av ordförande i samråd med länets operativa samverkansorgan för vård och omsorg (LSVO) för fem (5) år i taget. I gruppen ska finnas erforderlig kompetens från FoU-verksamheten och representation från parternas verksamheter. Beredningsgruppen ansvarar för framtagande av styrdokument, underlag för prioriteringar och uppföljning av FoU-verksamheten. Gruppen möts minst fyra gånger per år.

FoU-verksamheten ska ha styrdokument med kortsiktiga och långsiktiga strategier för innehåll och inriktning som följs upp i årliga bokslut och handlingsplaner där ställningstagande ska tas till behov av revision av strategier. Behov av insatser för att främja evidensbaserad praktik i välfärd, vård och omsorg ska efterfrågas årligen i parternas verksamheter, och möjlighet ska finnas att aktualisera sådana behov löpande. Identifierade behov av insatser ska prioriteras och beslut motiveras.

Transparenta prioriteringskriterier, loggar och beslut ska finnas för åtgärder som finansieras av FoU-avtalet. Ansvar och revisionsintervall för styrdokument ska finnas.

§ 3 Innehåll och arbetsformer

Inom ramen för FoU-avtalet ska forskning och utvecklingsprojekt bedrivas enligt inriktningsmålen i § 1. Inriktningsmålen förtydligas som fokusområden i löpande femåriga planer som utvärderas och revideras årligen enligt § 2. Ansvarig för detta är chefen för FoU-verksamheten.

FoU-avtalet innehåller tre delar, varav de två första ingår i grundfinansieringen:

1. Basverksamhet med administrativa resurser, ledning, forskningskompetens och praktisk kompetens inom avtalets intresseområden. Basverksamheten ansvarar för förvaltning, omvärldsbevakning, planering, förankring, partsdialoger och uppföljning av verksamheten. I basverksamheten ingår samverkan med andra samverkansorgan mellan region och kommuner, i den mån det gynnar FoU-verksamheten. I denna verksamhet ingår även begränsade insatser som exempelvis implementerings- och utbildningsinsatser om dessa innebär att FoU-verksamheten arbete nyttiggörs i parternas verksamheter.
2. Projektverksamhet för att genomföra prioriterade forsknings- och utvecklingsprojekt.
3. Stödverksamhet där viss möjlighet finns för att bistå med kompetens och handledning till projekt som genomförs inom parternas egna verksamheter. Förutsättningen är att detta finansieras av uppdragsgivaren och att lämpliga resurser finns tillgängliga i FoU-verksamheten efter prioritering.

Därutöver kan annan forsknings- och utvecklingsverksamhet samordnas i anslutning till FoU-verksamheten som antingen är partsgemensam eller motsvarar behov hos endera parten om den gynnar samverkan mellan parterna. Resurser behöver då tillföras FoU-verksamheten som täcker kostnaderna. Särskilt avtal krävs för detta.

§ 4 Ändring av avtal

Beslut om ändring i FoU-verksamhetens avtal ska tas av parterna i samråd i regionchefgruppen/regionala samverkansgruppen. Behov av stadgeändring kan påkallas av

endera av parterna till FoU-avtalets styrgrupp som bereder frågan inom sex (6) månader för beslut i regionchefsgruppen och regionala samverkansrådet.

§ 5 Finansiering

Parternas sammanlagda årliga ekonomiska bidrag uppgår för året 2026 till X kronor per invånare (vid årets början) för avtalets basverksamhet. Region Blekinges bidrag uppgår till 50% av denna summa och kommunerna sammanlagda bidrag är 50% av summan.

Indexuppräknings sker med SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) som redovisas i ekonominytt hösten innan aktuellt bidragsår.

Kommunernas andel fördelas under avtalsperioden enligt följande:

Karlskrona	40%
Ronneby	20%
Karlshamn	20%
Sölvesborg	10%
Olofström	10%

Utbetalning av bidrag till FoU-verksamhet enligt avtalet ska ske i förskott. Årsbeloppet förfaller till betalning 1 juli.

§ 6 Huvudmannaskap

Region Blekinge åtar sig att vara huvudman för FoU-verksamheten. Det innebär arbetsgivaransvar för medarbetare anställda i FoU-verksamheten och att tillgängliggöra ändamålsenliga lokaler och kontorsutrustning för avtalets tre delar, i enlighet med tillgänglig finansiering.

§ 7 Ekonomisk uppföljning och redovisning

FoU-verksamhetens innehåll baseras på en partsgemensam FoU-strategi. Denna följs upp i årliga FoU-bokslut och handlingsplaner och revideras vid behov enligt § 2. Ansvarig för dessa är chefen för FoU-verksamheten och beslut fattas av regionchefsgruppen.

Parterna ska erhålla redovisning av ekonomin minst en gång per år. Redovisning sker till regionchefsgruppen. Ansvarig är chefen för FoU-verksamheten. Medel som inte har förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande i regionchefsgruppen om återbetalning.

§ 8 Avtalsbrott

Då part anser att väsentligt avtalsbrott kan ha skett beträffande avtalets uppfyllande ska parten skriftligen anmäla detta till motparten.

Vid bedömning och slutligt avgörande huruvida avtalsbrott föreligger ska parternas gemensamt tillsätta en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. De av parterna utsedda personerna utser därefter en tredje person.

Övrig tvist om tillämpningen av detta avtal avgörs enligt lag i domstol.

§ 9 Avtalstid

Avtalstiden är löpande från 2026-01-01. En utvärdering av avtalet ska göras minst vart femte (5) år med möjlighet att omförhandla avtalet, helt eller delvis, under pågående avtal.

Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om omförhandling ska vara genomförda senast 6 (sex) månader efter att utvärderingen presenterats för parterna.

§ 10 Uppsägning

Varje part har möjlighet att aktualisera en uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. En begäran om uppsägning behandlas i regionchefsgruppen och regionala samverkansrådet.

Uppsägningstid för avtalet är 24 månader.

§ 11 Upprättat avtal

Detta avtal har upprättats i sex exemplar, varav parterna har tagit var sitt exemplar.

Källor

Interna överenskommelser

1. Överenskommelse om samarbete mellan Region Blekinge och kommunerna i Blekinge om

- Barn och unga med behov av samtidiga insatser från region och kommun
- Vuxna med funktionsnedsättning med behov av samtidiga insatser från region och kommun
- Personer med substansberoende och/eller spelberoende om pengar samt samsjuklighet
- Personer i psykiatrisk tvångsvård

2. Samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom hälsa, vård, lärande och social välfärd. (Beslutad i LSVO)

Omvärldsbevakning

1. SKL. (2010). *FoU i kommuner, landsting och regioner. Delrapport tre från IKA-projektet.* (ISBN 978-91-7164-509-8).
2. Vinnova. (2020). *Kartläggning av forskning och innovation inom hälso- och sjukvård.*
3. Vetenskapsrådet. (2019). *Forskningsinfrastruktur och samverkan mellan offentlig och privat sektor.*
4. Vinnova. (2018). *Forskningsfinansiering i Sverige - En översikt av offentliga och privata källor.*
5. Forte. (2020). *Metoder för samhällsvetenskaplig forskning inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.*
6. SOU 2018:80. *Forskningens villkor i hela Sverige: En analys av forskningens spridning och regionala skillnader.* FoU Välfärd. Margareta Forsberg. (2023). *FoU i välfärdsverige - Igår, idag, imorgon*.
7. Region Sörmland. (2023). (NSV23-0008-3). *Samverkansstruktur för socialtjänst och vård i Sörmland, Organisations- och uppdragsbeskrivning.*

Bilagor

Viss anpassning av layout har gjorts för att anpassa överenskommelser och avtal till rapportens layout.

Bilaga 1. Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan

Oktober 2017. Version 1.0. Ärendenummer: 2017/01290 och dokumentnummer: 2017/01290-1 i Region Blekinges dokumenthanteringssystem.

1 kap. En samverkansstruktur för regional utveckling i Blekinge

Ett väl fungerande samarbete mellan kommunerna och Region Blekinge/Landstinget Blekinge är en förutsättning för ett framgångsrikt strategiskt regionalt utvecklingsarbete. Parterna utför uppgifter som är ömsesidigt beroende av varandra. När samtliga parter förstår varandra, underlättar för varandra och har en gemensam målbild, kan uppgifterna utföras effektivt och säkert. En aktiv samverkan ska präglade offentliga verksamheterna i Blekinge, där en öppen dialog mellan parterna möjliggör en tillitsfull, stabil gemensam utveckling och ett effektivt förbättringsarbete.

1.1 Regionalt samverkansråd

§1 Syfte och mål

Det övergripande syftet med rådet är att upprätthålla en långsiktig och strategisk planering för att möjliggöra för parterna att skapa ett attraktivt Blekinge och använda våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Rådets verksamhet syftar därmed till att:

- Långsiktigt och strategiskt planera för förändringar i behovet.
- Upprätthålla en gemensam bild av befolkningens livsvillkor och behov.
- Inkludera framtida möjligheter, exempelvis inom teknikområdet och i planering.
- Skapa förståelse för parternas uppdrag, ansvar och förutsättningar.
- Skapa förutsättningar till lärande över organisationsgränserna.
- Informera rådets parter om beslut och utveckling som påverkar någon part.
- Informera rådets parter om väsentliga händelser inom de verksamhetsområden parterna har samverkan med inom omvärldsbevakning.

Rådet har att särskilt beakta frågor som är av gemensamt intresse, **däribland**

- Hälsa, vård och omsorg
- Hjälpmedelsverksamhet
- Regional utveckling
- Kompetensförsörjning och arbetsliv
- Samhällsplanering och Infrastruktur
- Trafikförsörjning och Kollektivtrafik
- Bredband och Digitalisering
- Kultur
- Folkhälsa

- Eu- program och regionala tillväxtanslag

Målet med rådets verksamhet är att parterna kontinuerligt och gemensamt ska omvärldsbevaka och kunna följa utvecklingen i länet, för att strategiskt kunna möta framtida behov och utmaningar. Rådet ska arbeta för att upprätta och behålla en gemensam syn hos parterna på utvecklingen och befolkningens behov i länet, såväl hos invånare som hos kunder, patienter och brukare. Rådets verksamhet ska resultera i en god samverkan mellan huvudmän och aktörer, där tillit och förståelse för varandras organisationer präglar all verksamhet.

§2 Ansvar

- Rådet är en samverkansstruktur mellan länets kommuner och Region Blekinge/Landstinget Blekinge 2019, dess arbetsformer regleras inte i kommunallagen. Rådet har ingen juridisk status, annat än som överenskommelse om att ingående parter deltar i rådets verksamhet och aktiviteter.
- Rådet är ett forum för regional och kommunal omvärlds- och intressebevakning. Rådet har därför en rådgivande roll till såväl operativa ledningsorgan som parternas respektive nämnder (länk mellan regionala och lokala beslutsstrukturer). I det uppdraget ligger att lämna rekommendationer till huvudmännens berörda nämnder, styrelser och direktörer.
- Rådet kan inte fatta formella beslut som binder parterna, men kan lämna förslag direkt till parternas respektive nämnder och operativa ledningsorgan.
- Rådet ska säkerställa representation och utnämnannde av representanter i samverkansorgan, exempelvis nationella programråd.

§3 Sammansättning

- Rådet ska bestå av sex (6) ordinarie ledamöter från 2019 och under 2018 sju (7) vilka är respektive styrelseordförande eller den som denne utser.
- Direktör för respektive huvudman adjungeras till rådets möten.
- Landstingsstyrelsens representant har ordförandeskapet för Rådet. Kommunerna utser tillsammans en vice ordförande.
- Rådet kan och bör adjungera sakkunniga vid sammanträden. Sakkunniga får hämtas från vilken part och organisation som helst, men ska godkännas av rådets ordförande. Sakkunniga deltar inte i eventuella interna beslutsprocesser.

§4 Samarbetsformer

- Rådet sammanträder minst fyra gånger per år. Sammanträde ska därtill hållas när ordföranden eller minst en tredjedel av ledamöterna begär detta.
- Ordföranden svarar för kallelse.
- Kallelse till rådet skickas ut senast 14 dagar innan sammanträdet. Kallelse ska vara åtföljd av föredragningslista som återger de ärenden som avses behandlas, samt åtföljas av de handlingar ordföranden bestämmer.
- Föredragandelistan ska alltid innehålla föredragande av upprättade protokoll från regionchefsgruppen samt fastställda operativa samverkansråd, som upprättats sedan rådets senaste sammanträde. Rådet har även att behandla av regionchefsgruppen eller operativa samverkansrådets befordrade ärenden.
- Rådet kan utfärda rekommendationer till parternas berörda nämnder, styrelser och direktör.
- Vid rådets sammanträden ska protokoll föras, som undertecknas av tjänstgörande ordförande och justeras av en utsedd ledamot.

- Protokoll från rådet expedieras till Region Blekinge/Landstinget Blekinges styrelse, dess berörda nämnder, samt till länets samtliga kommunstyrelser och kommunernas berörda nämnder. Protokollsutdrag ska alltid ställas till den som berörs av ett ärende som har behandlats.

- Rådet kan även användas för mellankommunala frågor, varvid kommunerna själva hanterar ordförandeskap och presidieåtaganden. Protokoll ska föras i sedvanlig ordning.

§5 Tillsättande av grupperingar

Rådet kan tillsätta och avsluta politiska grupperingar kring olika verksamhetsområden, såväl permanenta som tillfälliga grupperingar för sakfrågor. Rådet kan också föreslå nya operativa ledningsorgan samt lämna förslag på icke-politiska arbetsgrupper till operativt ledningsorgan eller direktörer. Sådana förslag ska följa och beslutas om i respektive parts ordinarie tillsättningsprocesser.

- Regionstyrelsen/landstingsstyrelsen och kommunstyrelserna utser sina respektive representanter i politiska grupperingar, som sedan tillsätts av rådet.

- Rådet upprättar instruktion gällande uppdrag och sammansättning för hur politiska grupperingar ska arbeta.

§6 Ekonomi med mera

Arvodering för rådets verksamhet ansvaras för av respektive huvudman. Region Blekinge/Landstinget Blekinge svarar för sekreterarfunktion, arkiv och administrativa kostnader för rådet, samt för eventuella politiska grupperingar som rådet beslutat om.

§7 Tjänstepersonsstöd

Regionstyrelsens/landstingsstyrelsens och kommunstyrelsernas ordinarie förvaltningar är vid behov rådets tjänstepersonsstöd och beredningsorgan.

- Styrelserna utser det tjänstepersonsstöd som rådet, samt eventuella politiska grupperingar behöver.

- Region Blekinge/Landstinget Blekinge ansvarar för mötesadministration.

1.2 Regionchefsgruppen

§1 Syfte och mål

Det övergripande syftet med regionchefsgruppen är att ansvara för samordning och ledning för att möjliggöra ett effektivt arbete mellan parterna på tjänstepersonsnivå. Detta ska resultera i en god samverkan, där tillit och förståelse för varandras organisationer präglar all verksamhet. Gruppens verksamhet syftar därmed till att:

- Möjliggöra en långsiktig och strategisk planering enligt ovan samt verkställighet av denna.

- Skapa förståelse för parternas uppdrag, ansvar och förutsättningar.

- Skapa förutsättningar för lärande över organisationsgränserna.

- Sörja för att information om ingående parter respektive verksamheter sprids i de egna tjänstepersonsorganisationerna.

§2 Ansvar

Gruppen ska kontinuerligt och gemensamt följa behoven i länet, för att kunna möta framtida behov och utmaningar. Gruppen ska arbeta för att upprätta och behålla en gemensam syn på utvecklingen och befolkningens behov i länet, såväl hos invånare som hos kunder, patienter och brukare.

- Gruppen är ett forum för regional och kommunal omvärlds- och intressebevakning.

- Gruppen kan inte fatta formella beslut som binder parterna, men kan fatta beslut utifrån var och ens mandat som direktör.

- Gruppen ansvarar för kommunikation mellan rådet och de operativa samverkansorganen.
- Gruppen ska hantera ärenden från operativa samverkansorgan.
- Gruppen ska bereda ärenden till rådet.
- Gruppen ska informera rådet om väsentliga händelser inom de verksamhetsområden parterna har samverkan inom, så kallad omvärldsbevakning.

§3 Sammansättning

- Gruppen ska bestå av sex (6) ordinarie ledamöter från 2019 och under 2018 sju (7) vilka är respektive direktör eller den som denne utser.
- Region Blekinge/Landstinget Blekinges representant har ordförandeskapet för gruppen. Kommunerna utser en vice ordförande.
- Gruppen kan och bör adjungera sakkunniga vid sammanträden. Sakkunniga får hämtas från vilken part och organisation som helst, men ska godkännas av gruppens ordförande. Sakkunniga deltar inte i eventuella interna beslutsprocesser.

§4 Samarbetsformer

- Gruppen sammanträder en gång per månad. Sammanträde ska därtill hållas när ordföranden eller minst en tredjedel av ledamöterna begär detta.
- Ordföranden svarar för kallelse.
- Kallelse till gruppen skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet. Kallelse ska vara åtföljd av föredragningslista som återger de ärenden som avses behandlas, samt åtföljas av de handlingar ordföranden bestämmer.
- Föredragandelistan ska alltid innehålla föredragande av fastställda operativa samverkansorgans upprättade protokoll, som upprättats sedan gruppens senaste sammanträde.
- Vid gruppens sammanträden ska protokoll föras, som undertecknas av tjänstgörande ordförande och justeras av en utsedd ledamot.
- Protokoll från gruppen expedieras till respektive berörda operativa organ. Protokollsutdrag ska alltid ställas till den som berörs av ett ärende som har behandlats.
- Gruppen kan även användas för mellankommunala frågor, varvid kommunerna själva hanterar ordförandeskap och presidieåtaganden. Protokoll ska föras i sedvanlig ordning.

§5 Tillsättande av grupperingar

Gruppen kan tillsätta nya operativa ledningsorgan samt icke-politiska arbetsgrupper. Sådana beslut ska följa och beslutas om i respektive parts ordinarie tillsättningsprocesser.

2 kap. Operativa samverkansgrupper

Operativa samverkansgrupper har ansvar för att hantera samverkansarbetet på operativ nivå.

§1 Syfte och mål

Det övergripande syftet med en operativ grupp är att ansvara för samordning och ledning för ett effektivt samverkansarbete inom aktuellt Regionalt samverkansområde på förvaltningsnivå. Gruppens verksamhet syftar därmed även till att

- Skapa förståelse för parternas uppdrag, ansvar och förutsättningar
- Skapa förutsättningar för lärande över organisationsgränserna

§2 Ansvar

Kontinuerligt och gemensamt följa utvecklingen inom aktuellt regionalt samverkansområde, för att kunna möta framtida behov och utmaningar. Gruppen ska arbeta för att upprätta och behålla en gemensam syn på utvecklingen och befolkningens behov i länet, såväl hos invånare som hos kunder, patienter och brukare.

- Gruppen är ett forum för regional och kommunal omvärlds- och intressebevakning.
- Gruppen kan inte fatta formella beslut som binder parterna, men kan fatta beslut utifrån var och ens mandat som förvaltningschef.
- Gruppen ska hantera ärenden från operativa samverkansorgan.
- Gruppen ska bereda ärenden till regionchefsgruppen.
- Gruppen ska informera regionchefsgruppen om väsentliga händelser inom det regionala samverkansområde som man ansvarar för.

§3 Sammansättning

- Representanter ska utgöras av förvaltningschefer/funktionsansvariga.
- Ordförande utses av gruppen.
- Gruppen kan och bör adjungera sakkunniga vid sammanträden. Sakkunniga får hämtas från vilken part och organisation som helst, men ska godkännas av gruppens ordförande. Sakkunniga deltar inte i eventuella interna beslutsprocesser.

§4 Samarbetsformer

- Gruppen sammanträder enligt plan som fastställs vid inrättandet.
- Ordföranden svarar för kallelse.
- Kallelse till gruppen skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet. Kallelse ska vara åtföljd av föredragningslista som återger de ärenden som avses behandlas, samt åtföljas av de handlingar ordföranden bestämmer.
- Föredragandelistan ska alltid innehålla föredragande av regionchefsgruppens upprättade protokoll, som upprättats sedan gruppens senaste sammanträde.
- Föredragandelistan ska alltid innehålla föredragande av rådets upprättade protokoll, som upprättats sedan gruppens senaste sammanträde.
- Vid gruppens sammanträden ska protokoll föras, som undertecknas av tjänstgörande ordförande och justeras av en utsedd ledamot.
- Protokoll från gruppen expedieras till regionchefsgruppen. Protokollsutdrag ska alltid ställas till den som berörs av ett ärende som har behandlats.

3 kap. Ändringar av denna överenskommelse

Denna överenskommelse gäller tillsvidare. Ändringar i denna överenskommelse förutsätter enighet mellan deltagande medlemmar. Undertecknad överenskommelse gäller från och med 2018-01-01.

Bilaga 2. Avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.

Gällande avtal.

§ 1 Inriktning

Avtalet reglerar för parterna gemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) inom områdena barn och unga, vuxna och äldre. Inriktningen av FoU-verksamheten är att bidra till kunskapsutveckling, kunskapsspridning och kunskapsanvändning. Den ska även främja och utveckla former för medarbetares inflytande inom FoU-verksamhet och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet i syfte att möta invånarnas behov.

§ 2 Styrning

Ledningsgruppen för ledningssamverkan vård och omsorg (LSVO) beslutar och ansvarar för inriktningen av det gemensamma FoU-arbetet under verksamhetsåret. En gång per år, eller vid behov, adjungeras chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet till LSVO för dialog kring FoU-verksamheten. FoU-strategi ingår som ordinarie ledamot i de tre samverkansgrupperna barn och unga, vuxna samt äldre.

§ 3 Innehåll och arbetsformer

Inom ramen för överenskommen ersättning ska Region Blekinges FoU-verksamhet tillhandahålla tjänster som är inriktade på att stödja avtalsparternas gemensamma utveckling av hälsofrämjande insatser, god och nära vård, psykisk hälsa samt evidensbaserad praktik, kunskapsstyrning och eventuellt tillkommande områden. Inom gemensamt beslutade områden ska FoU-verksamheten arbeta med:

- Praktiknära forskning, följeforskning och utvärdering
- Ge stöd till kunskaps- och verksamhetsutveckling
 - Bidra till att stärka en evidensbaserad praktik samt stödja införandet av kunskapsstyrning
- Systematisk uppföljning
 - Erbjuder metodstöd och handledning för uppföljning och analys
- Implementeringsstöd
 - Erbjuder metodstöd och handledning
 - Stödja genomförande av regionala och nationella satsningar

§ 4 Verksamhetsplan

FoU:s verksamhetsplan ska ligga i linje med LSVO:s målområden samt med större regionala och nationella satsningar. Verksamhetsplan för FoU-verksamheten ska baseras på en dialog kring behov med respektive finansierande organisation. Dialogerna ska ske i nära samverkan med samtliga parter via LSVO och samverkansgrupper samt i årliga FoU-dialoger med respektive part. LSVO ska ange riktningen för kommande års FoU-arbete senast i oktober.

Förslag till verksamhetsplan för nästkommande år ska presenteras för beslut av LSVO senast i december.

§ 5 Finansiering

Kommunernas sammanlagda årliga ekonomiska bidrag uppgår för året 2021 till 2 953 010 kronor. Region Blekinges bidrag uppgår till 2 953 010 årligen. Indexuppräknung sker med SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) som redovisas i ekonominytt hösten innan aktuellt bidragsår.

Kommunernas ekonomiska andelar fördelas under avtalsperioden mellan de enskilda kommunerna enligt följande:

Karlskrona	40%	1 181 204 kronor
Ronneby	20%	590 602 kronor
Karlshamn	20%	590 602 kronor
Sölvesborg	10%	295 301 kronor
Olofström	10%	295 301 kronor

Utbetalning av bidrag till FoU-verksamhet enligt avtalet ska ske i förskott varvid årsbeloppet förfaller till betalning 1 juli.

§ 6 Redovisning

Chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet ansvarar för parternas gemensamma ekonomi. Parterna ska erhålla redovisning av ekonomin minst en gång per år. Redovisning sker vid sammanträde med LSVO. Medel som inte har förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande i LSVO om återbetalning.

§ 7 Avtalsbrott

Då part anser att väsentligt avtalsbrott kan ha skett beträffande avtalets uppfyllande ska parten skriftligen anmäla detta till motparten.

Vid bedömning och slutligt avgörande huruvida avtalsbrott föreligger ska parternas gemensamt tillsätta en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. De av parterna utsedda personerna utser därefter en tredje person.

Övrig tvist om tillämpningen av detta avtal avgörs enligt lag i domstol.

§ 8 Avtalstid

Avtalstiden är 2 (två) år, 2022-01-01 - 2023-12-31. Parterna har rätt att förlänga avtalet med ytterligare 1 (ett) + 1 (ett) år. En utvärdering av avtalet ska göras efter halva giltighetstiden. Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om förlängning av avtal ska vara genomförda senast 6 (sex) månader före avtalets upphörande.

§ 9 Uppsägning

Varje part har möjlighet att aktualisera en uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. En begäran om uppsägning behandlas i Regionchefgruppen och Regionala samverkansrådet. Uppsägningstid för avtalet är 12 månader.

§ 10 Upprättat avtal

Detta avtal har upprättats i sex exemplar, varav parterna har tagit var sitt exemplar.

Regionala samverkansrådet

Protokoll
Sammanträdesdatum
2025-09-26

Plats och tid: Olofström, den 26 september 2025, klockan 09:00-12:00

Närvarande

ledamöter: Björn T Nurhadi (SD) Region Blekinge
Robert Lindén (SD) Region Blekinge § 41
Fredrik Thomasson (SD) adjungerad Region Blekinge
Ola Robertsson (S) Ronneby kommun
Magnus Gärdebring (M) Karlshamns kommun
Birgit Birgersson Brorsson (S) Sölvesborgs kommun §§ 41-46
Rolf Jönsson (C) Olofströms kommun ersätter Morgan Bengtsson (S)

Tjänstepersoner: Linda Hultén, tillförordnad regiondirektör
Mona Glans, regional utvecklingsdirektör
Bengt Nilsson, kommundirektör Ronneby
Lars Ericsson, kommunchef Sölvesborg
Irène Robertsson, kommunchef Olofström
Helena Morgonsköld, länsråd §§ 41-47

Frånvarande

ledamöter: Emma Swahn Nilsson (M) Karlskrona kommun
Morgan Bengtsson (S) Olofströms kommun

Frånvarande

tjänstepersoner: Håkan Petersson, Kommundirektör Karlskrona
Daniel Wäppling, kommundirektör Karlshamn

Plats och tid för

justering: Digital justering

Underskrifter: Sekreterare _____ Paragraf 41 - 51
Annelie Ottosson

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på Region Blekinges digitala anslagstavla

Ordförande

Björn T Nurhadi (SD)

Justerare

Ola Robertsson (S)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

Presentation av ny ordförande	§ 41/25
Godkännande av föredragningslista	§ 42/25
Anmälan om protokolljustering	§ 43/25
Hemsjukvårdsutvärderingen	§ 44/25
LOS-avtalet	§ 45/25
FOU-avtalet	§ 46/25
Arbetsätt/organisation Kraftsamling/Live in Blekinge	§ 47/25
Strategiska nätverk	§ 48/25
Indexuppräknig av årlig ersättning till Visit Blekinge	§ 49/25
Övriga frågor	§ 50/25
Nästa sammanträde	§ 51/25

§ 41/25

Presentation av ny ordförande

Avgående ordförande Robert Lindén (SD) avtackas.

Tillträdande ordförande Björn Tenland Nurhadi (S) presenterar sig.

§ 42/25

Godkännande av föredragningslista

Birgit Birgersson Brorsson (S) Sölvesborgs kommun ställer frågan om punkt 5 ”LOS-avtalet” och punkt 7 ”Arbetsätt/organisation Kraftsamling/Live in Blekinge” kan byta plats då hon måste lämna sammanträdet tidigare.

Ordförande ämnar inte att byta plats på punkterna då föredragande tjänstepersoner är uppbokade på tiderna i föredragningslistan.

Utsänd föredragningslista godkänns därefter.

§ 43/25

Anmälan om protokolljustering

Protokollet från 2025-06-13 är justerat.

Justerare för dagens protokoll utses Ola Robertsson (S).

§ 44/25

Hemsjukvårdsutvärderingen

Tf regiondirektör Linda Hultén inleder informationen om hemsjukvårdsutredningen.

Kommunerna har lämnat sina inspel när det gäller förslag till tidslinje avseende utvärdering med hjälp av extern part.

Det finns fler frågor kring upphandlingsförfarandet som behöver klargöras och fortsatt arbete kring det kommer att ske.

Kommunchef Lars Ericsson är utsedd att vara kommunernas representant i detta arbete.

Förarbetet måste få ta tid så att förfrågningsunderlaget/uppdagsbeskrivningen blir förankrat och heltäckande. Som en följd härav kan tidslinjen behöva justeras.

Hälso- och sjukvårdsstrategerna Mats Wennstig och Bodil Sundlöf lämnar därefter information och visar bilder om förslaget till tidslinjen och förslag till upphandlingsprocess.

Bildpresentationen är utsänd till dagens sammanträde.

Beslut

Regionala samverkansrådet beslutar att uppdra till regionchefsgruppen att verkställa arbetet med regionchefsgruppens förslag, att extern part utvärderar hemsjukvårdsavtalet samt att ta dagens information till protokollet.

§ 45/25

LOS-avtalet

Ordförande inleder punkten med att nämna att de politiska intentionerna är att Region Blekinge vill dra sig ur LOS-avtalet inom en snar framtid.

Anledningen till detta är att det har varit problematiskt med snittiderna för utskrivningsklara patienter från sjukhuset. Frågan har diskuterats både i PSVO och LSVO.

Enligt överenskommelsen mellan Landstinget Blekinge och kommunerna i Blekinge så löper avtalet tills vidare och det finns inget uppsägningstid. Avtalet säger att överenskommelsen kan sägas upp i sin helhet för samtliga parter efter beslut i Regionala samverkansrådet.

Hälso- och sjukvårdsstrategerna Mats Wennstig och Bodil Sundlöf lämnar ytterligare information utifrån framtagna statistik gällande utskrivningar från slutna hälso- och sjukvård.

Kommunerna vill fortsätta att diskutera nya avtalsvägar vilket Region Blekinge är öppen för.

Kommunerna vill ha ett juridiskt uttalande avseende formalian kring uppsägning av avtalet. Ordförande kommer att skicka ut detta till kommunerna.

Bildpresentationen är utsänd till dagens sammanträde.

Beslut

Regionala samverkansrådet beslutar att uppdra till regionchefgruppen att titta på alternativa lösningar till LOS-avtalet samt att ta dagens information till protokollet.

§ 46/25

FOU-avtalet

Utredare Jonas Kullberg informerar om förslag till nytt FOU-avtal. Förslaget har arbetats fram tillsammans med FOU-ledare Karin Ranstad Region Blekinge och Kristina Borén, Karlskrona kommun. Förslaget har diskuterats både i PSVO och LSVO.

Uppdraget med att ta fram förslag till nytt FoU-avtal är:

- Avtalet ska möta regionen och kommunernas gemensamma behov av FoU kring länsgemensamma samverkansområden
- Långsiktigt avtal
- Avtalet ska gälla från 2026.

Målbilden för ett FOU-avtal är ett långsiktigt, hållbart samarbete mellan Region Blekinge och länets kommuner med ett FOU-avtal som stödjer gemensam kunskapsutveckling, förändringsarbete och samverkan inom avtalets områden.

Förslag till FOU-avtal som har tagits i PSVO har skickats ut till regionala samverkansrådet med ett förordat alternativ på ett femårigt avtal.

Dialog fördes om förslag till FOU-avtalets avtalstid samt FOU-avtalets effekter för kommunerna.

Kommunerna tar frågan vidare i respektive kommun.

Bildpresentationen är utsänd till dagens sammanträde.

Dagens information tas till protokollet.

§ 47/25

Arbetssätt/organisation Kraftsamling/Live in Blekinge

Regionala utvecklingsdirektör Mona Glans föredrar punkten med fokus på den ekonomiska delen i projektet.

Projektet syfte är att öka Blekinges förmåga att attrahera och behålla kompetens.

De fyra arbetspaketen samt projektekonomi för kommunerna går igenom.

Totalt är finansieringen på totalt 40 mnkr. Fördelningen på den totala finansiering (40 mnkr) samt fördelning av projektmedel mellan kommunerna visas i presentationen.

Bilderna visar också kostnadsmassa samt finansiering med ett förenklat räkneexempel.

Det som är aktuellt i projektet nu i september visas som åtgärds punkter.

Följeutvärderare Fransisca Herodes från Franly Advisory medverkar under punkten för att presentera sin roll i projektet.

Fransisca Herodes genomför intervjuer och samtal med samtliga involverade individer i projektet under september.

Diskussion fördes om regionschefsgruppens och regionala samverkansrådets roll i projektet samt hur går vi vidare med arbetet. Regionala samverkansrådet var överens om att det behövs mer tid för diskussion gällande projektet.

Bildpresentationen är utsänd till dagens sammanträde.

Beslut

Regionala samverkansrådet ger tf regiondirektör Linda Hultén i uppdrag att kalla till extra sammanträde med regionala samverkansrådet för att diskutera och arbeta vidare i frågan. Synpunkter och förslag gällande projektet skickas till regional utvecklingsdirektör Mona Glans.

§ 48/25

Strategiska nätverk

Regionala utvecklingsdirektör Mona Glans föredrar punkten ”strategiska nätverk” och uppdraget att gör en inventering.

Kommunernas inventering och förslag till förändringar av strategiska nätverk finns utskickat till regionala samverkansrådet.

En konsekvensbeskrivning av de nätverk som föreslås tas bort, slås ihop eller förändras behöver göras.

Konsekvensbeskrivningen behöver därefter beredas av regionchefsgruppen.

Diskussion fördes gällande arbetet vidare med de strategiska nätverk som finns kvar.

Beslut

Regionala samverkansrådet beslutar att punkten tas upp på det extra insatta mötet med regionala samverkansrådet samt att dagens information tas till protokollet.

§ 49/25

Indexuppräkning av årlig ersättning till Visit Blekinge

Regionala utvecklingsnämndens ordförande Fredrik Thomasson (SD) lämnar information om förslag till indexuppräkning av årlig uppdragsersättning för delägda bolaget Visit Blekinge AB. Regionala utvecklingsnämnden behandlar ärendet den 30 september 2025.

Förslaget är att fastställa indexuppräkning till 2,5% och gäller under förutsättning att övriga delägare bidra med sin andel.

Dialog fördes om Visit Blekinge ska diskuteras i samverkansrådet eller i ägarrådet.

Dagens information tas till protokollet.

§ 50/25

Övriga frågor

Finns inga övriga frågor

§ 51/25

Nästa sammanträde

Regionala samverkansrådet beslutar att nästa sammanträde den 21 november 2025 flyttas till den 7 november 2025 kl 12.00 och i Sölvesborg.

Det här dokumentet är elektroniskt underskrivet.
Var vänlig verifiera dokumentet på <https://sign.regionblekinge.se/validate>

Signerat av: BJÖRN OLOF ANDERS TENLAND NURHADI (KARLSHAMN, bjorn.tenland@sd.se), 2025-10-13 14:05:52

Signerat av: OLA ROBERTSSON (RONNEBY, ola.robertsson1@ronneby.se), 2025-10-14 06:15:06

Signerat av: Annelie Ottosson (Kansliavdelningen), 2025-10-14 08:24:20

Rubrik

2025

Avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och
kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn,
Sölvesborg och Olofström

2024-08-13

Ett samarbete mellan

Karlshamns
kommun

KARLSKRONA
KOMMUN

Ronneby
kommun

REGION
BLEKINGE

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Sölvesborgs
kommun

Dokumentnamn: Avtal om FoU-verksamhet 2024. Avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.		Revision: 01
Dokumenttyp: Avtal	Dokumentnummer:	
Detta dokument gäller för: Region Blekinge och samtliga länets kommuner	Funktionsområde:	
Dokumentansvarig: Mats Wennstig	Beslut av: Respektive ansvarig nämnd	
Beslut datum:	Nästa revidering: 2025-06-30	

Avtal om FoU-verksamhet mellan Region Blekinge och kommunerna Karlskrona, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.

Parter

Region Blekinge

Karlskrona kommun

Ronneby kommun

Karlshamns kommun

Sölvesborgs kommun

Olofströms kommun

§ 1 Inriktning

Avtalet reglerar för parterna gemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) inom områdena barn och unga, vuxna och äldre. Inriktningen av FoU-verksamheten är att bidra till kunskapsutveckling, kunskapsspridning och kunskapsanvändning. Den ska även främja och utveckla former för medarbetares inflytande inom FoU-verksamhet och stimulera samverkan kring utveckling, forskning och innovation i länet i syfte att möta invånarnas behov.

§ 2 Styrning

Ledningsgruppen för ledningssamverkan vård och omsorg (LSVO) beslutar och ansvarar för inriktningen av det gemensamma FoU-arbetet under verksamhetsåret. En gång per år, eller vid behov, adjungeras chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet till LSVO för dialog kring FoU-verksamheten. FoU-strateg ingår som ordinarie ledamot i de tre samverkansgrupperna barn och unga, vuxna samt äldre.

§ 3 Innehåll och arbetsformer

Inom ramen för överenskommen ersättning ska Region Blekinges FoU-verksamhet tillhandahålla tjänster som är inriktade på att stödja avtalsparternas gemensamma utveckling av hälsofrämjande insatser, god och nära vård, psykisk hälsa samt evidensbaserad praktik, kunskapsstyrning och eventuellt tillkommande områden. Inom gemensamt beslutade områden ska FoU-verksamheten arbeta med:

- Praktiknära forskning, följeforskning och utvärdering

- Ge stöd till kunskaps- och verksamhetsutveckling
 - Bidra till att stärka en evidensbaserad praktik samt stödja införandet av kunskapsstyrning
- Systematisk uppföljning
 - Erbjuder metodstöd och handledning för uppföljning och analys
- Implementeringsstöd
 - Erbjuder metodstöd och handledning
 - Stödja genomförande av regionala och nationella satsningar

§ 4 Verksamhetsplan

FoU:s verksamhetsplan ska ligga i linje med LSVO:s målområden samt med större regionala och nationella satsningar. Verksamhetsplan för FoU-verksamheten ska baseras på en dialog kring behov med respektive finansierande organisation. Dialogerna ska ske i nära samverkan med samtliga parter via LSVO och samverkansgrupper samt i årliga FoU-dialoger med respektive part. LSVO ska ange riktningen för kommande års FoU-arbete senast i oktober. Förslag till verksamhetsplan för nästkommande år ska presenteras för beslut av LSVO senast i december.

§ 5 Finansiering

Kommunernas sammanlagda årliga ekonomiska bidrag uppgår för året 2024 till 3 378 244 kronor. Region Blekinges bidrag uppgår till 3 378 244 kronor årligen. Indexuppräknings sker med SKR:s prognos för Landstingsprisindex (LPIK) som redovisas i ekonominytt hösten innan aktuellt bidragsår.

Kommunernas ekonomiska andelar fördelas under avtalsperioden mellan de enskilda kommunerna enligt följande:

Karlskrona	40 %	1 351 297 kronor
Ronneby	20%	675 649 kronor
Karlshamn	20%	675 649 kronor
Sölvesborg	10 %	337 824 kronor
Olofström	10%	337 824 kronor

Utbetalning av bidrag till FoU-verksamhet enligt avtalet skall ske i förskott varvid årsbeloppet förfaller till betalning 1 juli.

§ 6 Redovisning

Chefen för Region Blekinges FoU-verksamhet ansvarar för parternas gemensamma ekonomi. Parterna ska erhålla redovisning av ekonomin minst en gång per år. Redovisning sker vid sammanträde med LSVO. Medel som inte har förbrukats under innevarande år ska tas upp för ställningstagande i LSVO om återbetalning.

§ 7 Avtalsbrott

Då part anser att väsentligt avtalsbrott kan ha skett beträffande avtalets uppfyllande ska parten skriftligen anmäla detta till motparten.

Vid bedömning och slutligt avgörande huruvida avtalsbrott föreligger skall parternas gemensamt tillsätta en särskild granskningsgrupp av opartiska personer. De av parterna utsedda personerna utser därefter en tredje person.

Övrig tvist om tillämpningen av detta avtal avgörs enligt lag i domstol.

§ 8 Avtalstid

Avtalstiden är 2 (två) år, 2022-01-01 - 2023-12-31. Parterna har rätt att förlänga avtalet med ytterligare 1 (ett) + 1 (ett) år. En utvärdering av avtalet ska göras efter halva giltighetstiden. Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om förlängning av avtal skall vara genomförda senast 6 (sex) månader före avtalets upphörande.

En förlängning av avtalet gjordes för 2024. Parterna har kommit överens om att förlänga avtalet med ytterligare 1 (ett) år efter det att avtalstiden löper ut 2024-12-31. Avtalet löper därmed vidare till och med 2025-12-31. Parternas ambition är härvidlag att överläggningar om förlängning av avtal skall vara genomförda senast 6 (sex) månader före avtalets upphörande.

§ 9 Uppsägning

Varje part har möjlighet att aktualisera en uppsägning av avtalet före avtalstidens utgång. En begäran om uppsägning behandlas i Regionchefsgruppen och Regionala samverkansrådet. Uppsägningstid för avtalet är 12 månader.

§ 10 Upprättat avtal

Detta avtal har upprättats i sex exemplar, varav parterna har tagit var sitt exemplar.

För Region Blekinge

Karlskrona den / 2024
2024

Robert Lindén
Petersson
Regionstyrelsens ordf
Kommundirektör

Peter Lilja

För Karlskrona kommun

Karlskrona den /

Emma Swahn Nilsson Håkan
Kommunstyrelsens ordf

För Ronneby kommun

Ronneby den / 2024
2024

Ola Robertsson
Kommunstyrelsens ordf
Kommundirektör

Carl-Martin Lanér
Kommundirektör

För Karlshamns kommun

Karlskrona den /

Magnus Gärdebring
Kommunstyrelsens ordf

Daniel Wäppling

För Sölvesborgs kommun

Sölvesborg den / 2024

Birgit Birgersson-Brorsson
Bengtsson Iréne Robertsson

Lars Ericsson

För Olofströms kommun

Olofström den / 2024

Morgan

Kommunstyrelsen ordf Kommunchef
Kommunchef

Kommunstyrelsens ordf

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 213/2025

KS 2025/2710

§ 213/2025 Remissvar: Utbildningsdepartementets remiss - Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933)Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Remissvaret från Olofströms kommun avseende promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933) antas i enlighet med utbildningsförvaltningens yttrande daterat 6 november 2025.

Ärendebeskrivning

Cecilia Tallkvist, HR-chef, föredrar ärendet.

Utbildningsdepartementet har remitterat promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933). Förslaget innebär att personer som antas till utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska genomgå belastningsregisterkontroll innan antagning.

Syftet är att stärka skyddet för barn, elever och patienter samt öka tilliten till utbildningsväsendet och framtida yrkesutövare inom dessa områden.

Yttrande/Bedömning

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett remissvar där förvaltningen tillstyrker förslaget i huvudsak men framhåller behovet av tydliga riktlinjer för genomförande, integritetsskydd och likvärdighet mellan utbildningssamordnare.

Utbildningsnämnden, socialförvaltningen och socialnämnden har ställt sig bakom förslaget

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förslaget stärker barns och ungas rätt till trygghet i utbildningsmiljöer och ligger i linje med barnkonventionens principer om skydd mot övergrepp. Förslaget bidrar också till ökad jämställdhet genom att säkerställa likvärdig trygghet oavsett skolform eller utbildningsanordnare.

Beslutsunderlag

Promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Remissvar från utbildningsförvaltningen daterat 20251106

Beslut UBN § 102 2025 Remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025 01933)

Beslut SN § 192 2025 Yttrande - Utbildningsdepartementets remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, U2025 01933.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 213/2025

KS 2025/2710

Slutgiltigt beslut skickas till
Utbildningsdepartementet
Kommunstyrelsen
Förvaltningschef P.H
T.f förvaltningschef T.S-M

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-23

Diarienummer:
2025/2710-6**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-12-02**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Cecilia Tallkvist
Titel: HR-chef**Remissvar: Utbildningsdepartementets remiss - Registerkontroll
inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933)**Förslag till beslut

Remissvaret från Olofströms kommun avseende promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933) antas i enlighet med utbildningsförvaltningens yttrande daterat 6 november 2025.

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har remitterat promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933). Förslaget innebär att personer som antas till utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska genomgå belastningsregisterkontroll innan antagning. Syftet är att stärka skyddet för barn, elever och patienter samt öka tilliten till utbildningsväsendet och framtida yrkesutövare inom dessa områden.

Yttrande/Bedömning

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett remissvar där förvaltningen tillstyrker förslaget i huvudsak men framhåller behovet av tydliga riktlinjer för genomförande, integritetsskydd och likvärdighet mellan utbildningssamordnare.

Utbildningsnämnden, socialförvaltningen och socialnämnden har ställt sig bakom förslaget

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förslaget stärker barns och ungas rätt till trygghet i utbildningsmiljöer och ligger i linje med barnkonventionens principer om skydd mot övergrepp. Förslaget bidrar också till ökad jämställdhet genom att säkerställa likvärdig trygghet oavsett skolform eller utbildningsanordnare.

Beslutsunderlag

- Promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar
- Remissvar från utbildningsförvaltningen daterat 20251106

- Beslut UBN § 102 2025 Remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025 01933)
- Beslut SN § 192 2025 Yttrande - Utbildningsdepartementets remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, U2025 01933.

Beslutet skickas till

KS

Förvaltningschef P.H

T.f förvaltningschef T.S-M

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar.pdf
- 2 Remissvar u2025 01933.pdf
- 3 Beslut UBN § 102 2025 Remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025 01933).PDF
- 4 Beslut SN § 192 2025 Yttrande - Utbildningsdepartementets remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, U2025 01933.PDF

Regeringskansliet

Promemoria

U2025/01933

Utbildningsdepartementet

Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Författningsförslag	5
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)	5
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	6
1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om kontroll i belastningsregistret inför antagning till vissa högskoleutbildningar	7
1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om ändring i högskoleförordningen (1993:100)	11
2 Fler utbildningar bör omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning	12
2.1 Förslag har lämnats om att belastningsregisterkontroll bör införas vid antagning till vissa utbildningar	12
2.2 Tidigare förslags omfattning	13
3 Nuvarande reglering	14
3.1 Allmänt om regleringen av högskoleverksamhet	14
3.2 Tillträde till högskoleutbildning	14
3.3 Avskiljande från högskoleutbildning	15
3.4 Allmänna bestämmelser om examina	15
4 För vilka utbildningar ska belastningsregisterkontroll vara en förutsättning för antagning?	16
4.1 Vilka utbildningar som leder till behörighet till vissa yrken inom skolväsendet ska omfattas av belastningsregisterkontroll?	16
4.2 Vilka utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom hälso- och sjukvården ska omfattas av belastningsregisterkontroll?	19
4.3 Följdändringar behöver göras i högskolelagen och examenstillståndslagen	21
4.4 Avskiljande av studenter som dömts för vissa brott	22
5 Ingen skyldighet för domstolar att meddela lärosäten om domar som kan leda till avskiljande enligt den nya avskiljandegrunden	23
6 Behandlingen av personuppgifter är förenlig med dataskyddsregleringen	26
7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	31
8 Konsekvenser	31
8.1.1 Vilka problem syftar förslagen till att lösa?	32

8.1.2	Vad händer om ingen åtgärd vidtas?	32
8.1.3	Alternativa lösningar	32
8.1.4	Ekonomiska konsekvenser	33
8.1.5	Konsekvenser för olika aktörer.....	33
8.1.6	Övriga konsekvenser	35
9	Författningskommentar.....	37
9.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	37
9.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	37

Sammanfattning

Denna promemoria har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). I promemorian lämnas förslag på vilka högskoleutbildningar som ska omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning. Vidare beskrivs att en följd av de förslag som lämnas i promemorian är att studenter på utbildningarna ska kunna avskiljas om de under utbildningen begår ett sådant brott som också kan leda till nekad antagning. Slutligen redogörs för bedömningen att det inte bör införas en skyldighet för domstolar att underrätta universitet och högskolor om domar avseende brott som kan leda till avskiljande från vissa högskoleutbildningar, och att det inte bör införas någon möjlighet för lärosäten att inhämta uppgifter från belastningsregistret. Förslagen i denna promemoria kompletterar de förslag som lämnats i betänkandet Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83) och promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter (U2025/01126).

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången vid antagning till utbildning som börjar efter den 31 december 2027.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskolelagen (1992:1434)

dels att 4 kap. 3 a § i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att punkt 1 och 2 i ikraft- och övergångsbestämmelserna till lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SOU 2021:83

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 a §

En förutsättning för att bli antagen till *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

En förutsättning för att bli antagen till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om vilka utbildningar och brott som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om hur registerkontrollen ska gå till.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024 i fråga om 4 kap. 3 a och 6 b §§ och i övrigt den 1 januari 2023.

2. *Bestämmelserna i 4 kap. 3 a § första stycket* tillämpas första gången vid antagning till utbildning som börjar efter *utgången av juli 2024*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. *Lagen* tillämpas första gången vid antagning till utbildning som börjar efter *den 31 december 2027*.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter *Föreslagen lydelse*

16 §

En förutsättning för att bli antagen till vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

En förutsättning för att bli antagen till utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om vilka utbildningar och brott som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § meddela ytterligare föreskrifter om hur registerkontrollen ska gå till.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om kontroll i belastningsregistret inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Härigenom föreskrivs att 1–5 §§ förordningen (2026:000) om kontroll i belastningsregistret inför antagning till vissa högskoleutbildningar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter *Föreslagen lydelse*

1 §

I denna förordning finns det bestämmelser om den registerkontroll inför antagning till *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* som ska göras enligt 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) och 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina.

I denna förordning finns det bestämmelser om den registerkontroll inför antagning till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* som ska göras enligt 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) och 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina.

Med högskola avses i denna förordning både universitet och högskolor.

Med enskild utbildningsanordnare avses i denna förordning en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda vissa examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda examina.

Lydelse enligt SOU 2021:83

Föreslagen lydelse

2 §

De *lärarutbildningar* som avses i 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) är:

– utbildningar som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen *eller* yrkeslärarexamen, *med undantag för utbildning enligt förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och pedagogisk personal inom försko-*

De *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet* som avses i 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) är:

– utbildningar som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, *speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller studie- och yrkesvägledarexamen*, och

lan som leder till lärar- eller förskollärarexamen, och

– utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som förskollärare, grundlärare, ämneslärare eller yrkeslärare.

– utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som förskollärare, grundlärare, ämneslärare, yrkeslärare, *speciallärare, specialpedagog eller studie- och yrkesvägledare.*

3 §

De hälso- och sjukvårdsutbildningar som avses i 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) är:

– utbildningar som leder till fysioterapeutexamen, läkarexamen, psykologexamen, röntgensjuksköterskeexamen eller sjuksköterskeexamen, och

– utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till *yrkeslegitimation enligt 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen (2010:659) för barnmorska, fysioterapeut, läkare, psykolog, röntgensjuksköterska eller sjuksköterska.*

De utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom hälso- och sjukvården som avses i 4 kap. 3 a § första stycket högskolelagen (1992:1434) är:

– utbildningar som leder till *apotekarexamen, arbetsterapeutexamen, audionomexamen, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, dietistexamen, fysioterapeutexamen, hälso- och sjukvårdskuratorexamen, logopedexamen, läkarexamen, optikerexamen, ortopedingenjörsexamen, psykologexamen, psykoterapeutexamen, receptarieexamen, röntgensjuksköterskeexamen, sjukhusfysikerexamen, sjuksköterskeexamen, tandhygienistexamen eller tandläkarexamen, och*

– *utbildningar som motsvarar utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, läkare, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist eller tandläkare.*

Lydelse enligt promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Föreslagen lydelse

4 §

De *lärarutbildningar* som avses i 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina är:

– utbildningar som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen, ämnesläraryxamen *eller yrkesläraryxamen, med undantag för utbildning som motsvarar utbildning enligt förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och pedagogisk personal inom förskolan som leder till lärar- eller förskolläraryxamen, och*

– utbildningar som motsvarar utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som förskollärare, grundlärare, ämneslärare *eller yrkeslärare.*

De *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet* som avses i 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina är:

– utbildningar som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen, ämnesläraryxamen, yrkesläraryxamen, *specialläraryxamen, specialpedagogexamen eller studie- och yrkesvägledarexamen, och*

– utbildningar som motsvarar utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som förskollärare, grundlärare, ämneslärare, yrkeslärare, *speciallärare, specialpedagog eller studie- och yrkesvägledare.*

5 §

De *hälso- och sjukvårdsutbildningar* som avses i 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina är:

– utbildningar som leder till fysioterapeutexamen, läkarexamen, psykologexamen, röntgen-sjuksköterskeexamen *eller sjuksköterskeexamen, och*

De *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom hälso- och sjukvården* som avses i 16 § lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina är:

– utbildningar som leder till *apotekarexamen, arbetsterapeutexamen, audionomexamen, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, dietistexamen, fysioterapeutexamen, hälso- och sjukvårdskuratorexamen, logopedexamen, läkarexamen, optiker-*

– utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till *yrkeslegitimation enligt 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen (2010:659)* för barnmorska, fysioterapeut, läkare, psykolog, röntgensjuksköterska eller sjuksköterska.

examen, ortopedingenjörsexamen, psykologexamen, psykoterapeutexamen, receptarieexamen, röntgensjuksköterskeexamen, sjukhusfysikerexamen, sjuksköterskeexamen, tandhygienistexamen eller tandläkareexamen, och

– *utbildningar som motsvarar utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, läkare, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist eller tandläkare.*

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om ändring i högskoleförordningen (1993:100)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskoleförordningen (1993:100)

dels att 7 kap. 2 § i stället för lydelsen enligt förordningen (2026:000) om ändring i den förordningen ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdandebestämmelsen till förordningen (2026:000) om ändring i den förordningen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SOU 2021:83

Föreslagen lydelse

7 kap.

2 §¹

För att bli antagen krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven.

I 5–8 §§ förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor finns det bestämmelser om att betalning av studieavgift i vissa fall är en förutsättning för antagning.

I 4 kap. 3 a § högskolelagen (1992:1434) finns det bestämmelser om att en förutsättning för att bli antagen till *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* är att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott.

I 4 kap. 3 a § högskolelagen (1992:1434) finns det bestämmelser om att en förutsättning för att bli antagen till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* är att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023 i fråga om 10 kap. 1 § och den 1 januari 2024 i fråga om 7 kap. 2 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:544.

2 Fler utbildningar bör omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning

2.1 Förslag har lämnats om att belastningsregisterkontroll bör införas vid antagning till vissa utbildningar

Ett flertal högskoleutbildningar innebär att studenterna under utbildningen kommer i kontakt med personer i beroendeställning. För vissa av dessa utbildningar är det av särskild vikt att skydda barn, ungdomar och vissa patientgrupper. Högskolor och universitet har i dag ingen möjlighet att få kännedom om huruvida en sökande till sådana högskoleutbildningar har dömts för brott. Med undantag för utbildning till officersexamen vid Försvarshögskolan finns det inte heller något rättsligt stöd för att neka en student att antas till en högskoleutbildning på grund av att han eller hon har dömts för brott.

Flera universitet och högskolor samt andra intressenter har fört fram att bestämmelserna om och möjligheterna för avskiljande av studenter behöver utvidgas så att det även blir möjligt att avskilja uppenbart olämpliga studenter från högskoleutbildning.

Mot denna bakgrund fick en särskild utredare hösten 2020 i uppdrag att bl.a. ta ställning till om belastningsregisterkontroll bör ligga till grund för antagning till vissa högskoleutbildningar, lämna förslag som innebär ökade möjligheter för statliga universitet och högskolor att avskilja en student från högskoleutbildning samt lämna nödvändiga författningsförslag. Utredningen redovisade i oktober 2021 sitt uppdrag i betänkandet Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83), vari bl.a. förslag till kontroll av belastningsregistret och utökade möjligheter till avskiljande av studenter lämnas. Betänkandet har remitterats och remissvaren finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2021/04368). I april 2024 fick en utredare i uppdrag att bistå Utbildningsdepartementet med att bl.a. lämna förslag som rör införande av belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar hos enskilda utbildningsanordnare som omfattas av lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen) och förslag som innebär ökade möjligheter att avskilja studenter i högskolan. Promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter (U2025/01126), finns tillgänglig på regeringens webbplats (regeringen.se). Promemorian har remitterats och bereds för närvarande av Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

2.2 Tidigare förslags omfattning

I SOU 2021:83 föreslogs att belastningsregisterkontroll skulle vara en förutsättning för antagning till vissa högskoleutbildningar vid statliga universitet och högskolor. Det föreslogs att belastningsregisterkontroll endast ska få göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en utbildning där avsaknad av förekomst i registret är en förutsättning för antagning. Universitets- och högskolerådet (UHR) samt universitet och högskolor ska enligt förslaget för sådan kontroll få tillgång till uppgifter ur belastningsregistret om huruvida en enskild förekommer eller inte förekommer för relevant brottslighet. Vidare föreslogs att det ska införas en ny avskiljande grund som motsvarar förslaget om nekad antagning på grund av förekomst i belastningsregistret. Det innebär att studenter på vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar ska kunna avskiljas om de förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott. Utredningen lämnade också förslag om vilka lärarutbildningar som ska omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll, vilka hälso- och sjukvårdsutbildningar som ska omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll, och vilka uppgifter som belastningsregisterkontrollen ska omfatta. Det ingick inte i utredningens uppdrag att lämna förslag som omfattar enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examen enligt examenstillståndslagen.

I promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter föreslås att motsvarande krav ska gälla för antagning till högskoleutbildningar som anordnas av enskilda utbildningsanordnare som omfattas av examenstillståndslagen.

Vid remitteringen av SOU 2021:83 lämnade flera remissinstanser synpunkter i form av att fler utbildningar bör omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning. Utbildningsdepartementet delar den uppfattningen och förslagen i denna promemoria kompletterar därför förslagen i ovan nämnda betänkande och promemoria. En utgångspunkt för de kompletterande förslagen i denna promemoria är därför att krav på belastningsregisterkontroll i samband med antagning till vissa utbildningar kommer att införas.

När det i denna promemoria hänvisas till ”utredningarna”, avses både utredningen som lämnade bestänkandet SOU 2021:83 och utredningen som lämnade promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter.

3 Nuvarande reglering

3.1 Allmänt om regleringen av högskoleverksamhet

Högskoleutbildning bedrivs av universitet och högskolor som antingen är statliga förvaltningsmyndigheter under regeringen eller enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen). En enskild utbildningsanordnare kan vara exempelvis en stiftelse, en förening eller ett aktiebolag.

De statliga högskolornas verksamhet regleras huvudsakligen av högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100), förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet och förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan. Enligt 2 § examenstillståndslagen ska utbildningen hos enskilda utbildningsanordnare vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet samt bedrivas så att den i övrigt uppfyller de krav som ställs på utbildning i 1 kap. högskolelagen. I bestämmelsen uppställs också krav på att utbildningen ska svara mot de särskilda krav som enligt förordningsbestämmelser gäller för olika examina vid de universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen. De särskilda krav som avses finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (examensordningen). I övrigt gäller inte högskolelagen eller högskoleförordningen för enskilda utbildningsanordnare.

3.2 Tillträde till högskoleutbildning

Bestämmelser om tillträde till statlig högskoleutbildning finns i högskolelagen och högskoleförordningen samt även i förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet och förordningen för Försvarshögskolan. Högskolorna ska, så långt det kan ske med hänsyn till kvalitetskravet i 1 kap. 4 § högskolelagen, som studenter ta emot de sökande som uppfyller behörighetskraven för studierna (4 kap. 1 § högskolelagen). Den statliga högskola som anordnar en utbildning ska avgöra vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till en utbildning, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (4 kap. 2 § högskolelagen). Ett urval ska göras bland de sökande om inte alla behöriga sökande till en utbildning kan tas emot (4 kap. 3 § högskolelagen).

I 7 kap. högskoleförordningen finns närmare bestämmelser om tillträde till utbildning vid statliga högskolor. För att bli antagen krävs att sökanden förutom grundläggande behörighet även har sådan särskild behörighet som är föreskriven för antagning till vissa utbildningar. Om det finns särskilda

skäl får högskolan besluta om undantag från något eller några behörighetsvillkor (7 kap. 1–4 §§ högskoleförordningen).

Det finns inte någon författning som styr tillträde till utbildning som anordnas av enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examen enligt examenstillståndslagen.

3.3 Avskiljande från högskoleutbildning

Enligt 4 kap. 6 § första stycket högskolelagen får regeringen meddela föreskrifter om att en student tills vidare ska avskiljas från statlig högskoleutbildning i fall då studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika, eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. I 4 kap. 6 § andra stycket högskolelagen uppges att som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det, till följd av något sådant förhållande, bedöms föreligga en påtaglig risk att studenten kan komma att skada annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

Regeringen har meddelat föreskrifter om avskiljande från högskoleutbildning vid statliga högskolor i förordningen (2007:989) om avskiljande av studenter från högskoleutbildning. I förordningen anges att en student får avskiljas från högskoleutbildning under de villkor som anges i 4 kap. 6 § högskolelagen (2 §). Villkoren i 4 kap. 6 § högskolelagen måste alltså vara uppfyllda för att avskiljande ska få ske.

Frågor om avskiljande ska prövas av en gemensam nämnd för högskolan. Nämndens ordförande ska vara jurist och ha erfarenhet som domare. Nämndens beslut i avskiljandefrågor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av studenten och högskolan. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Ett beslut om avskiljande ska, om den som har avskilts begär det, omprövas efter två år (4 kap. 7 § högskolelagen).

Det finns inte någon författning som styr avskiljande från högskoleutbildning som anordnas av enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examen enligt examenstillståndslagen.

3.4 Allmänna bestämmelser om examina

Högskoleutbildning ska enligt högskolelagen ges på tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. För var och en av nivåerna finns en beskrivning av övergripande krav på utbildningen (1 kap. 7–9 a §§ högskolelagen). Omfattningen av högskoleutbildning anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng (6 kap. 2 § högskoleförordningen).

Examina ska avläggas på en av de tre nivåerna grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå (1 kap. 10 a § högskolelagen). Examina på avancerad nivå utgörs av generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina.

I vissa fall ställs krav på specifika kvalifikationer för att få rätt att utöva ett yrke i Sverige. Det är framför allt inom skolområdet och hälso- och

sjukvårdsområdet som det ställs krav på viss examen för att kunna få legitimation eller behörighet att utöva ett visst yrke.

4 För vilka utbildningar ska belastningsregisterkontroll vara en förutsättning för antagning?

4.1 Vilka utbildningar som leder till behörighet till vissa yrken inom skolväsendet ska omfattas av belastningsregisterkontroll?

Förslag: De utbildningar som leder till behörighet till yrken inom skolväsendet som ska omfattas av belastningsregisterkontroll är

- utbildningar som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket, yrkesläraryrket, specialläraryrket, specialpedagogexamen, studie- och yrkesvägledarexamen, och
- utbildningar enligt förordningen om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som förskollärare, grundlärare, ämneslärare, yrkeslärare, speciallärare, specialpedagog eller studie- och yrkesvägledare.

Utredningarnas förslag överensstämmer delvis med förslagen i denna promemoria. Utredningarna föreslår inte att belastningsregisterkontroll ska krävas för antagning till utbildningar som leder till specialläraryrket, specialpedagogexamen eller studie- och yrkesvägledarexamen. Vidare föreslår utredningarna att obehöriga lärare som antas till utbildningar enligt förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och pedagogisk personal inom förskolan som leder till lärar- eller förskolläraryrket (VAL-förordningen) ska undantas från kravet på belastningsregisterkontroll inför antagning.

Remissinstanserna vid remittering av Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter: Arbetsgivarverket, Blekinge tekniska högskola, Chalmers tekniska högskola AB, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Göteborgs universitet, Högskolan i Borås, Högskolan i Gävle, Högskolan Väst, Karolinska institutet, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Kungl. Tekniska högskolan, Linköpings universitet, Linnéuniversitetet, Luleå tekniska universitet, Lunds universitet, Mälardalens universitet och Polismyndigheten tillstyrker förslaget. Malmö universitet framför att förslaget bör omfatta fler utbildningar och påpekar att om behovet är att skydda barn och unga och även särskilt utsatta personer från individer som gjort sig skyldiga till vissa vålds- och sexualbrott är det inte rimligt att endast utbildning som leder till lärar- eller förskolläraryrket (eller vissa vårdutbildningar) omfattas. Även studie- och yrkesvägledarutbildningen och eventuellt

specialpedagogutbildningen bör omfattas eftersom de verkar i skolmiljö och på ett nära och intensivt sätt interagerar med barn och unga både i sin yrkesutövning och i sin verksamhetsförlagda utbildning.

Lärarnas Riksförbund framför att det bör övervägas om inte även studie- och yrkesvägledarutbildningen bör omfattas av förslagen. Studie- och yrkesvägledare är en yrkesgrupp som dagligen kommer i kontakt med barn och elever, inte minst genom enskilda vägledningssamtal inför fortsatta studier och yrkesval. Många elever, inte minst nyanlända och elever från studieovana hem, är beroende av god studie- och yrkesvägledning för att klara sig på en alltmer föränderlig arbetsmarknad och i ett komplext utbildningssystem. Studie- och yrkesvägledare kan därför, i likhet med lärare, ha ett stort inflytande på de individer man möter i skolan och i andra verksamheter, vilket ställer höga krav på personlig lämplighet.

Statens skolverk motsätter sig förslaget och hänvisar till att det är möjligt att arbeta som obehörig lärare i skolan och bli dömd för allvarlig brottslighet utan att huvudmannen får kännedom om detta. För antagning till speciallärare- och specialpedagogutbildningarna krävs avlagd examen från lärarutbildningarna eller motsvarande äldre examen samt krav på yrkeserfarenhet som lärare. Det finns inte krav på lärarlegitimation. Skolverket förordar därför att en belastningsregisterkontroll bör göras inför varje utbildning som kan leda till en statlig lärarlegitimation och att speciallärar- och specialpedagogutbildningarna bör omfattas av förslaget liksom obehöriga lärare som antas till utbildningar enligt VAL-förordningen.

Skälen för förslaget: Det är viktigt att barn och elever garanteras en trygg och säker skolgång. De vuxna som de kommer i kontakt med ska vara lämpliga för verksamheten.

I SOU 2021:83 framförs att sökande till specialpedagog- och speciallärarutbildningarna har antagits till och genomgått en lärarutbildning, och dessutom arbetat som lärare. Därmed har de enligt utredningen redan varit föremål för belastningsregisterkontroll inför anställning i skolan, inför verksamhetsförlagd utbildning i skolan och, med utredningens föreslagna system, även inför antagning till tidigare lärarutbildning. Det har alltså redan skett flera kontroller i belastningsregistret av sökande till speciallärar- och specialpedagogutbildningar. Enligt utredningens mening väger därför intressena som talar för en belastningsregisterkontroll inte tillräckligt tungt i fråga om dessa utbildningar. Utredningen anser därför att kravet att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott inte bör omfatta sådana utbildningar. Vidare anser utredningen att kravet att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott inte bör omfatta utbildningar enligt VAL-förordningen. Utredningen föreslår därför att det ska införas ett undantag för sökande till sådan utbildning.

Mot bakgrund av de synpunkter som har framförts av *Skolverket*, *Malmö universitet* och *Lärarnas riksförbund*, finns skäl att överväga om fler utbildningar bör omfattas av ett system med belastningsregisterkontroll inför antagning.

Det kan konstateras att syftet med att införa krav på belastningsregisterkontroll som en förutsättning för antagning till vissa utbildningar inom skolområdet är att skydda barn och elever, samt att öka

förutsebarheten för sökande och studenter. Även när det föreslagna systemet med belastningsregisterkontroll som förutsättning för att antas till vissa utbildningar införs, kommer den grupp som kan söka till specialpedagog- och speciallärarutbildningar till allra största del bestå av personer som har läst sin lärarutbildning innan systemet infördes. För att antas till speciallärar- och specialpedagogutbildningarna ställs krav på avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen. Det ställs inte krav på lärarlegitimation. De skäl som presenteras i SOU 2021:83 för att införa en belastningsregisterkontroll vid antagningen till förskollärar-, grundlärar-, yrkeslärar- och ämneslärarutbildningarna bedöms mot denna bakgrund även vara giltiga för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna. Mot denna bakgrund föreslår Utbildningsdepartementet att belastningsregisterkontroll även ska införas vid antagning till speciallärar- och specialpedagogutbildningarna.

Till skillnad från vad som föreslogs i SOU 2021:83, anser Utbildningsdepartementet, i likhet med *Skolverket*, att det inte finns skäl att undanta utbildningar enligt VAL-förordningen från systemet med belastningsregisterkontroll inför antagning. Skolverket påpekar i sitt remissvar att det är möjligt att arbeta som obehörig lärare i skolan och att bli dömd för ett brott utan att huvudmannen får kännedom om detta. Obehöriga lärare omfattas inte heller av samma regelverk som behöriga lärare där eventuell brottslighet kan uppmärksammas genom förordningen (2011:278) om underrättelse till Statens skolinspektion om domar i vissa brottmål. Mot denna bakgrund föreslår Utbildningsdepartementet att utbildningar enligt VAL-förordningen inte ska vara undantagna från kravet på belastningsregisterkontroll innan antagning.

Precis som *Lärarnas Riksförbund* påtalar i sitt remissvar är studie- och yrkesvägledare en yrkesgrupp som dagligen kommer i kontakt med barn och elever, inte minst genom enskilda vägledningssamtal inför fortsatta studier och yrkesval. Vidare finns, på samma sätt som för lärare, krav på att den som vill arbeta som studie- och yrkesvägledare i skolan ska uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret inför anställning. De skäl som presenteras i SOU 2021:83 för att införa en belastningsregisterkontroll vid antagningen till förskollärar-, grundlärar-, yrkeslärar- och ämneslärarutbildningarna bedöms mot denna bakgrund även vara giltiga för utbildningen till studie- och yrkesvägledarexamen. Därför föreslår Utbildningsdepartementet att krav på belastningsregisterkontroll ska införas som en förutsättning för antagning till utbildning som leder till studie- och yrkesvägledarexamen.

Utbildningsdepartementets förslag innebär att belastningsregisterkontroll kommer att genomföras beträffande fler sökande till högskolan jämfört med utredningarnas förslag. Trots det ingrepp i den personliga integriteten som det kommer att innebära, bedöms skälen för att införa kontrollerna väga tyngre. I syfte att skydda barn och unga som befinner sig i t.ex. förskolan och skolan från övergrepp behöver integriteten för vuxna som vistas i verksamheten stå tillbaka något. Det är av största vikt att barn och elever garanteras en trygg och säker skolgång.

4.2 Vilka utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom hälso- och sjukvården ska omfattas av belastningsregisterkontroll?

Förslag: De utbildningar som leder till behörighet för yrken inom hälso- och sjukvården som ska omfattas av belastningsregisterkontroll är

- utbildningar som leder till apotekarexamen, arbetsterapeutexamen, audionomexamen, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, dietistexamen, fysioterapeutexamen, hälso- och sjukvårdskuratorexamen, logopedexamen, läkarexamen, optikerexamen, ortopedingenjörsexamen, psykologexamen, psykoterapeutexamen, receptarieexamen, röntgensjuksköterskeexamen, sjukhusfysikerexamen, sjuksköterskeexamen, tandhygienistexamen eller tandläkarexamen, och
- utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, läkare, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist eller tandläkare.

Utredningarnas förslag överensstämmer delvis med förslagen i denna promemoria. Utredningarna föreslår inte att utbildningar som leder till apotekarexamen, arbetsterapeutexamen, audionomexamen, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, dietistexamen, hälso- och sjukvårdskuratorsexamen, logopedexamen, optikerexamen, ortopedingenjörsexamen, psykoterapeutexamen, receptarieexamen, sjukhusfysikerexamen, tandhygienistexamen eller tandläkarexamen ska omfattas av krav på registerkontroll inför antagning. Utredningarna föreslår inte heller att utbildningar enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning och som leder till behörighet som apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, optiker, ortopedingenjör, psykoterapeut, receptarie, sjukhusfysiker, tandhygienist eller tandläkare ska omfattas av sådan kontroll.

Remissinstanserna vid remittering av Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter: Arbetsgivarverket, Blekinge tekniska högskola, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Gävle, Högskolan Kristianstad, Högskolan Väst, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Kungl. Tekniska högskolan, Mälardalens universitet, Linnéuniversitetet, Lunds universitet, Luleå tekniska universitet, Mälardalens universitet, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges förenade studentkårer, Region Blekinge, Region Sörmland och Polismyndigheten tillstyrker förslaget. Göteborgs universitet påpekar att tandläkarutbildningen och psykoterapeututbildningen också bör omfattas av förslaget. Högskolan i Halmstad ifrågasätter förslaget och anser att alla de s.k. legitimationsutbildningarna borde omfattas av belast-

ningsregisterkontroll inför antagning så att det blir ett enhetligt och förutsebart system. *Karolinska institutet* framhåller att samtliga legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården ska omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll. Luleå tekniska universitet påpekar att det är viktigt att även arbetsterapeututbildningen omfattas av förslaget. Lunds universitet poängterar att regelverket skulle vara värdefullt även för övriga legitimationsgrundande utbildningar inom sjukvården och att de därmed bör ha kravet på belastningsregisterkontroll som en förutsättning för att bli antagen.

Socialstyrelsen ifrågasätter förslaget och poängterar att myndigheten vid prövningen av om legitimation ska utfärdas inte gör någon skillnad mellan de 22 olika yrkeskategorierna när det gäller att bedöma i vilken utsträckning ett allvarligt brott är ägnat att påverka förtroendet för en sökande. *Socialstyrelsen* anser att detta synsätt har stöd i patientsäkerhetslagen (2010:659) och har dessutom stöd i Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds (HSAN) och domstolarnas praxis. *Socialstyrelsen* anser därför att det inte är motiverat att göra skillnad mellan de 22 reglerade hälso- och sjukvårdsyrkena på det sättet som utredningen föreslår.

Sveriges Läkarförbund påpekar att alla vårdutbildningar bör omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning.

Universitetskanslersämbetet anser att det bör övervägas om även antagning till psykoterapeututbildningen ska omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning med hänvisning till att de flesta som söker dessa utbildningar är socionomer och därför inte har genomgått en belastningsregisterkontroll inför antagningen till utbildning.

Skälen för förslaget: Utfärdandet av legitimation inom hälso- och sjukvården syftar bl.a. till att garantera att yrkesutövaren har sådana egenskaper att denne förtjänar allmänhetens förtroende. Det är vidare av särskild vikt att sårbara grupper inom vårdsektorn skyddas, t.ex. kan vissa patienter, barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning anses vara särskilt utsatta.

Mot bakgrund av de synpunkter som har framförts av vissa remissinstanser, bl.a. *Socialstyrelsen*, *Karolinska institutet*, *Lunds universitet* och *Sveriges läkarförbund* finns skäl att överväga om fler hälso- och sjukvårdsutbildningar bör omfattas av ett system med belastningsregisterkontroll inför antagning.

Socialstyrelsen har påtalat att myndigheten vid prövningen av om legitimation ska utfärdas inte gör någon skillnad mellan de olika yrkeskategorierna när det gäller att bedöma i vilken utsträckning ett allvarligt brott är ägnat att påverka förtroendet för en sökande. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om det är motiverat att göra skillnad mellan de reglerade hälso- och sjukvårdsyrkena på det sätt som utredningen föreslår.

I SOU 2021:83 föreslogs att vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar ska omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning. I betänkandet gjordes bedömningen att det måste finnas en tillräckligt stark anknytning mellan den aktuella utbildningen och viss senare yrkesutövning för att det ska finnas tillräckliga skäl för kontroll inför antagning samt att det ansetts befogat med belastningsregisterkontroll som ett villkor för yrkeslegitimation eller anställning.

Förslaget i denna promemoria innebär att samtliga högskoleutbildningar som leder till examina som ligger till grund för legitimation enligt 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen omfattas av systemet med belastningsregisterkontroll. Även utbildningen till psykologexamen, som tillsammans med praktisk tjänstgöring som psykolog enligt 3 kap. 9 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) krävs för legitimation som psykolog, föreslås omfattas. Anledningen är att det, i likhet med vad Socialstyrelsen påtalar, inte bedöms finnas skäl att göra skillnad mellan de högskoleutbildningar som ligger till grund för reglerade hälso- och sjukvårdsyrken.

Detta förslag innebär att belastningsregisterkontroll kommer att göras av fler sökande till högskolan jämfört med utredningarnas förslag. Trots det ingrepp i den personliga integriteten som det kommer innebära bedöms skälen för att införa kontrollerna väga tyngre. Det är av största vikt att sårbara patientgrupper i hälso- och sjukvården skyddas. Det är viktigt att patienter och anhöriga känner förtroende för de personer de möter i hälso- och sjukvården. Skulle förtroendet för dessa personers lämplighet urholkas riskerar konsekvenserna att bli allvarliga, inte bara för de enskilda verksamheter som de verkar i utan även för samhället i stort. Tillgången till verksamhetsförlagd och verksamhetsintegrerad utbildning är av yttersta vikt för att högskolans hälso- och sjukvårdsutbildningar ska kunna bedrivas. För att studenter ska kunna träna på de praktiska förmågor som krävs för den kommande yrkesutövningen behöver det säkerställas att studenterna får möjlighet att vistas i hälso- och sjukvårdsverksamheterna. Även utifrån ett utbildningsperspektiv är det därför av stor vikt att det finns en acceptans och ett förtroende för studenterna när de vistas i hälso- och sjukvårdens verksamheter.

4.3 Följdändringar behöver göras i högskolelagen och examenstillståndslagen

Förslag: En förutsättning för att bli antagen till utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska vara att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott.

Utredningarnas förslag överensstämmer huvudsakligen med förslaget, men utredningarna föreslår en språklig utformning som inte medger att andra utbildningar till yrken inom skolväsendet än lärarutbildningar kan omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning.

Remissinstanserna vid remittering av Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter: Ingen remissinstans lämnar synpunkter på det av utredningen valda uttrycket ”vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar”.

Skälen för förslaget: I denna remisspromemoria lämnas förslag, se avsnitt 4.1, om att även bl.a. utbildning som leder till studie- och yrkesvägledarexamen ska omfattas av systemet med belastningsregisterkontroll inför antagning. Det medför behov av att justera utformningen av den bestämmelse i högskolelagen (1992:1434) som föreslås i betänkandet

Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83) om att belastningsregisterkontroll är en förutsättning för antagning till vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar. Samma sak gäller det motsvarande förslaget till bestämmelse i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen) som lämnades i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter.

4.4 Avskiljande av studenter som dömts för vissa brott

I betänkandet Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83) föreslås att det ska införas en ny avskiljandegrund som motsvarar förslaget om nekad antagning till vissa utbildningar vid förekomst i belastningsregistret. De skäl som har motiverat förslaget om nekad antagning, dvs. intresset av enhetlighet och förutsebarhet, gör sig enligt utredningens mening gällande i lika stor utsträckning när en befintlig student på någon av dessa utbildningar döms för ett sådant brott som skulle ha inneburit nekad antagning. Studenten i fråga kommer, om utbildningen slutförs, inte att kunna få legitimation eller få anställning. Enligt utredningen är förutsättningarna för detta sannolikt sämre än om domen meddelats innan antagning, eftersom det begångna brottet kommer att ligga närmare i tiden för ansökan om legitimation eller anställning. Det finns enligt utredningen därför goda skäl för att införa en ny grund för avskiljande av studenter som motsvarar förslaget om nekad antagning på grund av förekomst i belastningsregistret.

Som framgår av avsnitten 4.1 och 4.2 föreslås i betänkandet att utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska omfattas av bestämmelser om belastningsregisterkontroll. En följd av de förslag som lämnas i denna promemoria är att studenter på fler utbildningar än de som föreslås i SOU 2021:83 och i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter omfattas av den föreslagna avskiljandegrunden. Det innebär att även studenter på utbildningar som leder till speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller studie- och yrkesvägledarexamen eller utbildningar enligt VAL-förordningen ska kunna avskiljas om de förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott. Detsamma gäller för studenter på utbildningar som leder till apotekarexamen, arbetsterapeutexamen, audionomexamen, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, dietistexamen, hälso- och sjukvårdskuratorexamen, logopedexamen, optikerexamen, ortopedingenjörsexamen, psykoterapeutexamen, receptarieexamen, sjukhusfysikerexamen, tandhygienistexamen eller tandläkarexamen.

5 Ingen skyldighet för domstolar att meddela lärosäten om domar som kan leda till avskiljande enligt den nya avskiljandegrunden

Bedömning: Det bör inte införas en skyldighet för domstolar att underrätta lärosäten om domar som kan leda till avskiljande från högskoleutbildning. Det bör inte heller införas någon ny möjlighet för lärosäten att inhämta uppgifter från belastningsregistret.

Utredningens förslag: Det förslag som lämnas i betänkandet Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83) skiljer sig från förslaget i denna promemoria. I betänkandet föreslås att det ska införas en underrättelseskyldighet för allmänna domstolar. Om en student på en utbildning som omfattas av den nya avskiljandegrunden döms för ett brott som ska kunna leda till avskiljande, ska domstolen enligt förslaget inom en vecka underrätta det universitet eller den högskola som tillhandahåller utbildningen om domen.

Remissinstanserna vid remittering av Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter: Göteborgs universitet, Högskolan i Halmstad, Högskolan Väst, Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet, Lunds universitet, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Umeå universitet, Uppsala universitet och Örebro universitet ifrågasätter om domstolarna verkligen kommer ha tillräcklig tillgång till information om vilka dömda personer som är studenter på relevanta lärar- och hälsosjukvårdutbildningar och vid vilka lärosäten. Om domstolar inte expedierar domar till rätt lärosäte finns uppenbar risk att lärosätena inte får underrättelse om aktuell brottslighet för alla individer som egentligen ska omfattas av den nya avskiljandegrunden. Högskolan i Borås befärar att domstolarna kan komma att belastas med uppgiften att utröna huruvida en dömd gärningsman är antagen till och bedriver studier vid ett visst lärosäte genom att kontakta alla lärosäten för att efterfråga om den dömda personen är student där. Detta innebär enligt högskolan en ökad arbetsbelastning både för domstolarna och för lärosätena samt en risk för att personuppgifter inte behandlas i enlighet med gällande regler. Karlstads universitet ifrågasätter förslaget då det inte framgår hur domstolarnas underrättelseskyldighet ska hanteras praktiskt. I princip alla som döms för brott av någon domstol i Sverige skulle kunna vara student vid något lärosäte. Domstolarna måste alltså för varje dömd brottsling (vissa brott) kontrollera om personen är student vid något lärosäte och meddela detta lärosäte att personen dömts. Det finns i dag inget system som kan hantera detta och inga rutiner som kan användas. Det måste lösas om förslagen ska vara möjliga att genomföra. Mälardalens universitet poängterar att om det

ska åligga domstolarna att underrätta det universitet eller den högskola som tillhandahåller utbildningen om domen, finns det en avsevärd risk att den enskilde studenten själv kan påverka huruvida det kommer till domstolens kännedom att vederbörande är student på någon av de utbildningar som omfattas av den nya avskiljande grunden.

Högskolans avskiljandenämnd avstyrker förslaget och påpekar att det framstår som oklart hur en underrättelseskyldighet för domstolarna är genomförbar, dvs. om de omständigheter som domstolen skulle behöva ha kännedom om för att kunna fullgöra sin underrättelseskyldighet regelmässigt kommer att hämtas eller på annat sätt komma till domstolens kännedom.

Riksdagens ombudsmän (JO) anser att det kan finnas skäl att i det fortsatta lagstiftningsarbetet överväga hur det ska säkerställas att domstolen får tillgång till informationen om att den dömda är student alternativt om underrättelseskyldigheten bör läggas på en annan aktör. *Brottsförebyggande rådet* (Brå) ifrågasätter hur underrättelseskyldigheten ska fungera i praktiken. Brå har gjort ett flertal studier där myndigheten gått igenom domar för olika brott. I dessa domar har det inte, annat än undantagsvis, framgått att den misstänkte går någon form av utbildning. Om sådana uppgifter inte registreras torde de nya reglerna bli ett slag i luften.

Domstolsverket avstyrker förslaget att domstolar ska åläggas en underrättelseskyldighet eftersom det inte bedöms finnas förutsättningar för domstolarna att fullgöra sådan skyldighet med hög kvalitet. Den främsta anledningen är att det inte alltid finns information om den åtalades sysselsättning i målen. Myndigheten pekar även på flera praktiska problem som rör den administrativa hanteringen. Frågan om den nu föreslagna expedieringsskyldigheten måste även enligt Domstolsverket sättas i ett större sammanhang. Det finns många olika författningar som reglerar när och hur domstolar ska underrätta annan myndighet om vissa avgöranden. Domstolsverket får ibland information om att det finns problem kopplade till domstolarnas expedieringsskyldigheter. En av anledningarna till detta kan vara att uppgift om den åtalades yrke saknas i målet.

Vänersborgs tingsrätt anför att det bör utredas om denna och all annan underrättelseskyldighet till arbetsgivare och lärosäten på grund av fällande domar i brottmål i stället bör läggas på Åklagarmyndigheten.

Skälen för bedömningen: För att lärosäten ska kunna avskilja studenter på vissa utbildningar på grund av brottslighet, behöver de känna till fällande domar mot de studerande. Utredningen om belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter konstaterade i SOU 2021:83 att universitet och högskolor inte har tillgång till uppgifter i belastningsregistret och tycker inte heller att det är lämpligt att de ska ges sådan tillgång för att löpande kunna kontrollera om studenter har dömts för något brott. Utredningen föreslår i stället att domstolar ska bli skyldiga att underrätta det lärosäte som tillhandahåller utbildningen om domen. Liknande underrättelseskyldigheter finns bland annat beträffande vissa domar avseende legitimerade lärare och förskollärare i 1 § förordningen om underrättelse till Statens skolinspektion om domar i vissa brottmål och beträffande vissa domar avseende den som innehar legitimation för hälso- och sjukvårdsyrke i 1 § förordningen (1982:117) om underrättelse till Inspektionen för vård och omsorg och Socialstyrelsen om domar i vissa

brottmål. Utredningen konstaterar att förslaget inte innebär ett vattentätt system, eftersom det krävs att domstolen känner till att den dömd är student på en sådan utbildning som omfattas av avskiljandegrunden. Den ansåg dock att detta alternativ var att föredra framför att ge lärosätena tillgång till belastningsregistret.

Som bl.a. *Domstolsverket*, *Göteborgs universitet* och *Sveriges universitets- och högskoleförbund* har påpekat så finns det flera skäl som talar emot förslaget att ålägga allmänna domstolar en skyldighet att underrätta lärosäten om att en person som är student på vissa utbildningar döms för ett sådant brott som ska kunna leda till avskiljande.

Det finns en uppenbar risk att det inte framkommer uppgifter i brottmålet om att den tilltalade är en student på en sådan utbildning som ska kunna leda till avskiljande och vid vilket lärosäte som studierna i sådana fall bedrivs. Även om frågan om den tilltalades sysselsättning skulle behandlas under rättegången finns det inga möjligheter för domstolen att kontrollera om de uppgifter som lämnas är korrekta. Som *Domstolsverket* och *Karlstad universitet* har påpekat, är det redan i dag en utmaning för domstolarna att uppfylla sådan expedieringsskyldighet till olika myndigheter och andra organ som påkallas av den dömdes sysselsättning. Utredningens förslag är mer tyngande för domstolarna än nuvarande bestämmelser om underrättelseskyldighet, eftersom det inte bara krävs att den dömdes sysselsättning utreds, utan också vid vilket lärosäte som studierna bedrivs. Den föreslagna underrättelseskyldigheten riskerar därför – trots att den innebär en omfattande administrativ börda för de allmänna domstolarna – att inte leda till att lärosäten faktiskt får kunskap om att deras studenter begått sådana brott som kan leda till avskiljande. Mot denna bakgrund bör inte utredningens förslag om underrättelseskyldighet för allmänna domstolar genomföras.

Utbildningsdepartementet anser inte heller att det är lämpligt att som *Vänersborgs tingsrätt* föreslår ålägga Åklagarmyndigheten en sådan underrättelseskyldighet. Som regel bör uppgiften att underrätta om ett fattat beslut utföras av den instans som fattat beslutet och det skulle vara svårt även för Åklagarmyndigheten att utreda om den åtalade studerar på en sådan utbildning som omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll samt i sådana fall vid vilket lärosäte.

Frågan är då om lärosätena bör få tillgång till uppgifter om att studenter på de aktuella utbildningarna begått brott på något annat sätt, exempelvis genom att lärosäten ges möjlighet att inhämta uppgifter från belastningsregistret för detta ändamål. Utbildningsdepartementet instämmer i utredningens bedömning att det inte är lämpligt att lärosäten ska ges sådan tillgång för att löpande kunna kontrollera om studenter har dömts för något brott. En sådan ordning skulle som utredningen konstaterar innebära ett långt större integritetsintrång än vad som kan anses motiverat. Som beskrivits närmare i avsnitt 3.3 finns det redan i dag möjlighet att avskilja studenter som har gjort sig skyldiga till allvarlig brottslighet. Lärosäten har inte heller avseende den avskiljandegrunden möjlighet att inhämta uppgifter från belastningsregistret om att en student blivit dömd för brott. Det har dock inte framkommit att detta utgör något stort problem. Lärosäten får uppgifter om fällande domar som meddelas under den tid som utbildningen pågår på andra sätt, exempelvis för att en student blivit nekad

verksamhetsförlagd utbildning. Det kan också förekomma att medstudenter eller personal uppmärksammar lärosätet om att studenten blivit dömd för brott, eller att domen har uppmärksammats i media. Högskolans ansvarsnämnd har också enligt 11 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister rätt att få uppgifter om brott som lett till någon annan påföljd än penningböter, i fråga om den som nämnden vid prövning enligt högskolelagen överväger att avskilja från utbildningen. Mot denna bakgrund anser inte Utbildningsdepartementet att det bör införas någon möjlighet för lärosäten att inhämta uppgifter från belastningsregistret.

6 Behandlingen av personuppgifter är förenlig med dataskyddsregleringen

Bedömning: Den utökade belastningsregisterkontrollen är förenlig med dataskyddsregleringen.

Skälen för bedömningen

Det finns EU-rättsliga och nationella bestämmelser om personuppgiftsbehandling

Bestämmelser om personuppgiftsbehandling finns i EU:s dataskyddsförordning, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), som i alla delar är bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer. Förordningen utgör den generella regleringen av personuppgifter inom EU. Den kompletteras i Sverige av bland annat lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, här benämnd dataskyddslagen. Utredningen om belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter har bedömt att den personuppgiftsbehandling som motiveras av förslagen på belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa utbildningar är sådan att den omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde (SOU 2021:83 s. 112–113). Även den personuppgiftsbehandling som följer av förslagen i denna promemoria kommer att omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Behandling av personuppgifter får enligt EU:s dataskyddsförordning bara ske om det finns en lämplig rättslig grund. De rättsliga grunderna regleras i artikel 6.1 och är samtycke (artikel 6.1 a), avtal (artikel 6.1 b), rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c), skydd av vissa intressen (artikel 6.1 d), uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning (artikel 6.1 e) och intresseavvägning (artikel 6.1 f). Flera rättsliga grunder kan vara tillämpliga avseende en och samma behandling. Om personuppgiftsbehandling utförs med stöd av rättslig förpliktelse, allmänt intresse eller myndighetsutövning måste den rättsliga grunden enligt artikel 6.3 vara fastställd i unionsrätten eller i nationell rätt.

Vid behandling av personuppgifter gäller ett antal grundläggande principer som slås fast i artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning. Bland annat ska personuppgifterna behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade. Uppgifterna ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Uppgifterna ska också vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas. Förordningen innehåller också en rad andra krav på den personuppgiftsansvarige. Denna ska genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med dataskyddsförordningen, liksom lämpliga strategier för dataskydd (artikel 24). Den personuppgiftsansvarige är också skyldig att följa principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard (artikel 25) samt att föra ett register över den personuppgiftsbehandling som utförs (artikel 30). Dessutom ställs en rad säkerhetskrav på den personuppgiftsansvarige (artikel 32).

Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder (lagöverträdelse) får enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. I 3 kap. 8 § dataskyddslagen har förtydligats att detta innebär att myndigheter får behandla den typen av uppgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan dessutom föreskriva att andra än myndigheter får behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse. Enligt 5 § förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning får personuppgifter som rör lagöverträdelse behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras eller en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras.

Förslaget om utökad registerkontroll innebär att fler personuppgifter kommer behandlas

Det förslag om belastningsregisterkontroll som krav för antagning till vissa högskoleutbildningar som lämnades i SOU 2021:83 innebär att kontroll endast ska göras av sökande som ska erbjudas plats på en utbildning. Det innebär att kontrollen ska göras efter det att den sökandes behörighet har bedömts och urvalet har genomförts men innan beslut om antagning har fattats. Kontrollen ska ske genom att Universitets- och högskolerådet (UHR) och statliga lärosäten som bedriver sådan utbildning som kräver belastningsregisterkontroll inhämtar uppgifterna i belastningsregistret från Polismyndigheten. UHR ska enligt förslaget kunna inhämta uppgifterna elektroniskt. Uppgifterna ska enligt förslaget begränsas till om den sökande förekommer eller inte förekommer i belastningsregistret avseende de aktuella brotten. Det kommer alltså inte framgå vilket eller vilka brott som är aktuella i det enskilda fallet. Inte heller sådana uppgifter som tidpunkt för brottet eller utdömd påföljd kommer att framgå (SOU 2021:83).

I promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter lämnades förslag på att även

utbildningar som anordnas av enskilda utbildningsanordnare som omfattas av examenstillståndslagen ska omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll inför antagning.

I denna promemoria föreslås att sökande och studenter på fler utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet och hälso- och sjukvården ska omfattas av krav på belastningsregisterkontroll. Förslaget innebär att personuppgifter om fler personer kommer att behandlas av dels Polismyndigheten i samband med utlämnande av belastningsregisteruppgifter till UHR och lärosätena, dels av UHR och lärosätena i samband med antagning till de högskoleutbildningar som omfattas av kravet på belastningsregisterkontroll. Efter antagningen kan också uppgifter om nekad antagning på grund av förekomst i belastningsregistret komma att registreras i antagningssystemet. Uppgift om huruvida en sökande är dömd eller inte för vissa brott, utgör en uppgift om lagöverträdelse enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning.

Det finns rättsliga grunder för personuppgiftsbehandlingen

Den behandling som Polismyndigheten utför för att lämna ut uppgifter är nödvändig för att myndigheten ska kunna fullgöra en rättslig förpliktelse som följer av författning. UHR:s och lärosätenas behandling av personuppgifter i samband med antagningen är nödvändig både för att utföra en uppgift av allmänt intresse och för att kunna fullgöra en rättslig förpliktelse. Även den personuppgiftsbehandlingen kommer att följa av författning. Sammantaget innebär detta att den personuppgiftsbehandling som berörda myndigheter och enskilda utbildningsanordnare kommer att utföra för genomförandet av belastningsregisterkontrollerna uppfyller kravet på rättslig grund i artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning.

Det finns stöd för att behandla uppgifter om lagöverträdelser

Som tidigare konstaterats kommer uppgift om huruvida en sökande förekommer i belastningsregistret eller inte avseende vissa brott att utgöra en uppgift om lagöverträdelse enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning. Detsamma gäller en uppgift om att en sökande har nekats antagning på grund av att denne dömts för vissa brott.

EU:s dataskyddsförordningen innehåller särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter om lagöverträdelser (artikel 10). Behandling av sådana personuppgifter får endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. I dataskyddslagen finns en föreskriftsrätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om i vilka fall andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning (3 kap. 9 §). I 5 § förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning föreskrivs att personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras, eller en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras.

Eftersom Polismyndigheten, UHR och de statliga lärosätena utgör myndigheter kan de behandla uppgifter om lagöverträdelse. För de enskilda utbildningsanordnarna kommer det med förslaget om att i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen) införa en skyldighet för enskilda utbildningsanordnare att genomföra belastningsregisterkontroller vid antagning till vissa utbildningar också att finnas stöd för att behandla sådana uppgifter. Den personuppgiftsbehandling som de enskilda utbildningsanordnarna utför vid en belastningsregisterkontroll inför antagning kommer därmed att vara nödvändig för att fullgöra en sådan rättslig förpliktelse som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Den rättsliga förpliktelsen kommer vara fastställd i nationell rätt och syftet med behandlingen kommer också att framgå av den rättsliga grunden på det sätt som krävs enligt artikel 6.3. Den behandling av personuppgifter som är nödvändig vid en belastningsregisterkontroll kommer således att kunna ske med stöd av den rättsliga grunden rättslig förpliktelse. Detta innebär att de enskilda utbildningsanordnarna med stöd av 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning kommer att kunna utföra nödvändig behandling av sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Det behövs inte någon ytterligare reglering avseende detta.

Behandlingen av personuppgifter uppfyller dataskyddsförordningens och övriga relevanta regelverks krav på proportionalitet

Respekten för individens självbestämmande och integritet är grundläggande i en demokrati. Det är viktigt att göra en noggrann analys av om de förslag som lämnas är förenliga med bestämmelserna om skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter. När ett intrång i den personliga integriteten ska bedömas måste en avvägning göras utifrån berörda intressen. Vid en sådan avvägning ska hänsyn tas till syftet med och behovet av vad det aktuella intrånget kan förväntas innebära. Det ska ställas mot den inverkan som intrånget har för den enskilde. Integritetsintrånget ska inte vara större än nödvändigt utifrån vad som ska uppnås med behandlingen. I denna bedömning ska behovet av eventuella kompletterande säkerhetsåtgärder vägas in.

Utöver dataskyddsregleringen finns det skyddsreglering för den personliga integriteten både i regeringsformen och i olika internationella rättsakter. Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden (2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen). Inskränkningar i detta skydd får endast göras genom lag och bara för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle (2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen). I propositionen En reformerad grundlag framhålls att det är naturligt att det läggs stor vikt vid uppgifternas karaktär vid bedömningen av hur ingripande intrånget kan anses vara i samband med insamling, lagring och bearbetning eller utlämnande av uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Ju känsligare uppgifterna är, desto mer ingripande anses det allmänna hantering av uppgifterna normalt vara. Vid bedömningen av intrångets karaktär är det också naturligt att stor vikt läggs

vid ändamålet med behandlingen. En hantering som syftar till att utreda brott kan enligt förarbetena normalt anses vara mer känslig än t.ex. en hantering som uteslutande sker för att ge en myndighet underlag för förbättringar av kvaliteten i handläggningen. Mängden uppgifter kan också vara en betydelsefull faktor i sammanhanget (prop. 2009/10:80 s. 183).

Av regeringsformen framgår vidare att lag eller annan föreskrift inte får meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Enligt Europakonventionen har var och en rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens (artikel 8). Inskränkningar i dessa rättigheter får endast göras med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt för vissa i artikeln uppräknade ändamål, bl.a. hänsyn till den allmänna säkerheten och förebyggande av oordning och brott.

Avgörande för frågan om registerkontrollen ska utökas till att omfatta fler utbildningar är avvägningen mellan å ena sidan de skäl som talar för en sådan utökning och å andra sidan skyddet för den personliga integriteten. En uppgift om att en viss person dömts för vissa brott är integritetskänslig. De flesta vill inte att en sådan uppgift om dem ska spridas. Att fler utbildningar kommer att omfattas av kravet på obligatorisk belastningsregisterkontroll, innebär att fler sökande till utbildningar kommer att omfattas av kontrollen. Det ska i detta sammanhang erinras om att det är frivilligt för den enskilde att ansöka till en viss utbildning. Om någon förekommer i belastningsregistret avseende ett sådant brott som innebär att den sökande inte kan antas till utbildningen, kan denne välja att inte göra någon ansökan. I sådana fall kommer inga uppgifter att behandlas av UHR eller lärosäten. Det bör även beaktas att det av belastningsregisterutdraget inte kommer framgå vilka brott en sökande gjort sig skyldig till utan endast om sökande förekommer eller inte förekommer i registret för relevant brottslighet. Integritetsriskerna för den enskilde får därmed anses vara begränsade.

Syftet med den föreslagna regleringen är bland annat att skydda barn, elever, patienter och andra sårbara grupper inom skolväsendet samt vård- och omsorgssektorn mot att bli utsatta för brott eller annat olämpligt beteende från personer som de är beroende av. Det är också viktigt att skydda förtroendet för sådana centrala funktioner i samhället som är särskilt beroende av allmänhetens förtroende för att kunna fungera på ett tillfredsställande sätt. Belastningsregisterkontroll i samband med antagning till vissa utbildningar kommer också att leda till en rimlig, enhetlig och förutsebar reglering. Det är viktigt att en person som dömts för vissa brott, och därför inte kommer att få en legitimation eller anställning efter slutförd utbildning, inte heller kan antas till utbildningen. De förslag som redan har lämnats i SOU 2021:83 och i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter innebär en omfattande belastningsregisterkontroll av sökande till vissa utbildningar. I förhållande till de förslagen är den utökning av kontrollen som nu föreslås, och därmed inskränkningen i den personliga integriteten, förhållandevis begränsad. Den personuppgiftsbehandling som blir en nödvändig följd av förslaget syftar till att tillgodose ett allmänt intresse som rättfärdigar en inskränkning av den personliga integriteten. Det integritets-

intrång som behandlingen innebär får därmed anses stå i rimlig proportion till den nytta som förslaget innebär. Mot bakgrund av det ovan sagda gör Utbildningsdepartementet också bedömningen att det inte är fråga om ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Att en förutsättning för att bli antagen till vissa utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska vara att den sökande inte förekommer i belastningsregistret och att en kontroll därför ska genomföras föreslås regleras i lag, men regeringen föreslås få meddela ytterligare föreskrifter om vilka utbildningar och brott som detta ska gälla för.

Av principerna för behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningen framgår att uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (artikel 5.1 a). Även de grundläggande principerna om ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering och lagringsminimering (artikel 5.1 b, 5.1 c och 5.1 e i dataskyddsförordningen) ska tillämpas.

Sammantaget bedöms att den personuppgiftsbehandling som de nya bestämmelserna kan ge upphov till är förenlig med dataskyddsförordningen och dataskyddslagen och att övriga proportionalitetskrav är uppfyllda. Det bedöms inte finnas behov av ytterligare dataskyddsreglering.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lag- och förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången inför antagningen till utbildning som börjar efter den 31 december 2027.

Skälen för förslaget: Ikraftträdandet bör harmonisera med förslagen i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter. Bestämmelserna om att sökande till vissa högskoleutbildningar ska kontrolleras och nekas antagning om de förekommer i belastningsregistret för vissa brott ska tillämpas vid antagning till utbildning som börjar från och med vårterminen 2028.

8 Konsekvenser

I SOU 2021:83 beskrivs konsekvenserna av att införa belastningsregisterkontroll som förutsättning för antagning till vissa utbildningar. Även konsekvenserna av en ny avskiljandegrund som motsvarar belastningsregisterkontrollen beskrivs i betänkandet. Konsekvenserna av att införa krav på sådan belastningsregisterkontroll även för vissa utbildningar som anordnas

av enskilda utbildningsanordnare redovisas i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter. De konsekvenser som redovisas nedan avser de förslag som lämnas i denna promemoria, nämligen att sökande och studenter på fler utbildningar ska omfattas av sådana krav på belastningsregisterkontroll. För beskrivning av konsekvenser av övriga förslag hänvisas till tidigare nämnda betänkande och promemoria.

8.1.1 Vilka problem syftar förslagen till att lösa?

Ett flertal högskoleutbildningar innebär att studenterna under utbildningen kommer i kontakt med personer i beroendeställning. För vissa av dessa utbildningar är det av särskild vikt att skydda barn, ungdomar och vissa patientgrupper. Med undantag för utbildning till officersexamen vid Försvarshögskolan finns det i dag inte någon möjlighet att neka en student som dömts för brott att antas till en högskoleutbildning, trots att denne på grund av förekomst i belastningsregistret avseende vissa brott kan komma att antingen nekas plats på verksamhetsförlagd utbildning eller senare nekas att få legitimation eller anställning inom det yrke som utbildningen ska leda till. Förslagen syftar till att skydda barn och elever i skolan och förskolan samt sårbara patientgrupper i hälso- och sjukvården.

8.1.2 Vad händer om ingen åtgärd vidtas?

Förslagen i denna promemoria utgår ifrån och kompletterar förslag som lämnas i betänkandet SOU 2021:83 och i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter. Utgångspunkten för denna promemoria är att förslagen i betänkandet och promemorian kommer att genomföras även om de åtgärder som föreslås i denna promemoria inte vidtas. Det skulle innebära att systemet med belastningsregisterkontroll endast omfattar de utbildningar som föreslås i SOU 2021:83 och promemorian om utökade registerkontroller.

8.1.3 Alternativa lösningar

Den fråga som behandlas i denna promemoria är huruvida fler högskoleutbildningar än de som föreslagits i betänkandet SOU 2021:83 och i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter ska omfattas av det föreslagna systemet med belastningsregisterkontroll inför antagning till högskoleutbildningar. Grundförutsättningen är därmed det förslag som lämnats i tidigare nämnda betänkande och promemoria.

En alternativ lösning hade kunnat vara att avgränsa förslaget om att ytterligare utbildningar ska omfattas av belastningsregisterkontroll till ett urval av de utbildningar som föreslås i avsnitt 4.1 och avsnitt 4.2 i denna promemoria. Mot bakgrund av de skäl för förslagen som redovisas i de avsnitten är dock bedömningen att ett sådant urval skulle leda till ett

inkonsekvent system för den enskilde samt ett sämre skydd för barn, elever och patienter.

8.1.4 Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för staten

Att systemet med belastningsregisterkontroll inför antagning kommer att innebära ökade kostnader för UHR konstateras i SOU 2021:83. I betänkandet framgår att utredningens förslag även kommer att innebära vissa kostnadsökningar för Polismyndigheten samt för de statliga universiteten och högskolorna. I betänkandet föreslås ökade medel till UHR samtidigt som kostnaderna för Polismyndigheten samt universitet och högskolor bedöms rymmas inom myndigheternas anslag. I SOU 2021:83 uppskattas UHR:s kostnader för administrativa åtgärder, systemutveckling och informationsinsatser till ca 3,5 miljoner kronor.

De förslag som lämnas i denna promemoria bedöms leda till något ökade kostnader för UHR samt universitet och högskolor. Kostnaderna för lärosätena bedöms rymmas inom befintliga anslag. UHR:s kostnader för att införa belastningskontroller bedöms uppgå till 4,8 miljoner kronor. Detta innefattar även personalkostnader.

Kostnader för företag och andra enskilda

I promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter lämnas förslag om att även enskilda utbildningsanordnare ska omfattas av regelverket om belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar. Förslagen i denna promemoria innebär att fler utbildningar, och därmed fler sökande, ska omfattas av kontrollerna. Kostnaderna förväntas dock inte bli större än att de ryms inom de bidrag som berörda enskilda utbildningsanordnare får från anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* inom utgiftsområde 16.

8.1.5 Konsekvenser för olika aktörer

Konsekvenser för sökande och studenter

Förslagen i denna promemoria innebär att en belastningsregisterkontroll ska göras av samtliga sökande som ska erbjudas plats på sådana utbildningar som omfattas av regleringen. Den instans som utför kontrollen kommer endast att få besked om huruvida den sökande förekommer i belastningsregistret för något av de relevanta brotten eller inte. En belastningsregisterkontroll är emellertid ett intrång i den personliga integriteten oavsett om den kontrollerade personen förekommer i registret eller inte.

Det är svårt att exakt uppskatta hur många som kommer att omfattas av kontrollerna då det är avhängigt hur många studenter som lärosätena antar respektive termin. Av högskoleutbildningarna inom hälso- och sjukvårdsområdet samt skolområdet antas en majoritet av studenterna till de utbildningarna som omfattas av förslaget i SOU 2021:83 och promemorian om

registerkontroll. Till vårterminen 2024 och höstterminen 2024 antogs sammanlagt ca 36 800 sökande till dessa utbildningar i det första urvalet. Vidare fick ytterligare ca 5 300 sökande som inte antagits i den första antagningsomgången besked om att de antagits i den andra antagningsomgången. För de utbildningar som tillkommer genom förslag i denna promemoria var antalet ca 9 700 respektive 1 500. Det kan därmed konstateras att förslagen i denna promemoria innebär att kontroller kommer att göras av fler personer jämfört med de förslag som lämnas i SOU 2021:83 och promemorian om registerkontroll.

Det ska samtidigt nämnas att de förslag som lämnas i denna promemoria, tillsammans med förslagen i SOU 2021:83 och i promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter, kommer att innebära en ökad förutsebarhet för den enskilde. I betänkandet framförs att det i dag inte finns någon möjlighet att neka en brottsbelastad student att antas till en högskoleutbildning, trots att denne på grund av förekomst i belastningsregistret avseende vissa brott kan komma att antingen nekas plats på verksamhetsförlagd utbildning eller senare nekas att få legitimation eller anställning inom det yrke som utbildningen ska leda till. Det gäller även för de utbildningar som omfattas av förslagen i denna promemoria.

Förslagen innebär att utbildningsplatser kan erbjudas till studenter som har förutsättningar att fullfölja utbildningen samt att verka inom det yrke som utbildningen ska leda till.

Sammantaget bedöms skälen för att införa belastningsregisterkontroll inför antagning till de utbildningar som föreslås i denna promemoria väga upp det integritetsintrång som kontrollerna innebär för den enskilde.

Konsekvenser för lärosäten

Att lärosäte har i dag inte något rättsligt stöd för att neka en student att antas till en högskoleutbildning på grund av att han eller hon har dömts för brott. Däremot kan en skolhuvudman eller en region neka en student att tas emot till verksamhetsförlagd utbildning om det kommit till deras kännedom att den sökande har en anteckning om viss typ av brott i belastningsregistret. Studenten kan därmed inte slutföra sin utbildning men lärosätet kan inte enbart på den grunden avskilja studenten. Lärosätet kan inte heller avskilja en student i de fall då det går att förutse att Socialstyrelsen inte kommer att utfärda legitimation för studenten för det aktuella yrket. Detta leder till att studenten inte har möjlighet att uppfylla kraven för examen samtidigt som lärosätet har utbildningsansvar för studenten.

Förslagen i denna promemoria innebär att flera utbildningar inom skolområdet och hälso- och sjukvårdsområdet ska omfattas av en ordning med belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildningarna. Detta innebär även att fler lärosäten kan omfattas av systemet med belastningsregisterkontroll. T.ex. bedrivs utbildning till psykoterapeutexamen vid vissa mindre enskilda utbildningsanordnare.

Förslagen bedöms leda till att lärosätena kan erbjuda utbildningsplatser till sökande som har en faktisk möjlighet att slutföra utbildningen samt att utöva yrket. En konsekvens av förslagen är att statliga lärosäten också

kommer att kunna begära att en student som under pågående utbildning döms för brott ska avskiljas från utbildningen.

Konsekvenser för kommuner och regioner

Förslagen bedöms inte innebära medföra några nya åtaganden för kommuner eller regioner. Förslagen bedöms inte heller innebära några inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

8.1.6 Övriga konsekvenser

Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Förslaget innebär att bland annat Polismyndigheten, UHR och statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare kommer att behandla personuppgifter. Frågorna om personuppgiftsbehandling regleras i EU-rätten genom EU:s dataskyddsförordning. Den personuppgiftsbehandling som kommer att vara nödvändig med anledning av förslagen bedöms vara förenlig med EU-rätten, se avsnitt 6.

Konsekvenser för barns och ungas rättigheter

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) har alla barn samma rättigheter och lika värde (artikel 2). Konventionen fastslår också att vad som bedöms vara barnets bästa ska beaktas i första hand vid alla åtgärder som rör barn samt att alla barn har rätt att uttrycka sin mening i frågor som berör dem (artiklarna 3 och 12). Barn har enligt konventionen också rätt till utbildning (artikel 28). I skollagen anges att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning och annan verksamhet enligt den lagen som rör barn (1 kap. 10 §). Förslagen i denna promemoria har utformats med utgångspunkt i principen om barnets bästa. Förslagen bedöms öka barns och ungas skydd mot att utsättas för brott eller annat olämpligt beteende från personer som är verksamma inom hälso- och sjukvården, skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Barn och vuxna med funktionsnedsättning kan vara i en särskild beroendeställning till personer som t.ex. genomför sin verksamhetsförlagda utbildning inom hälso- och sjukvården samt skolväsendet. Förslagen i denna promemoria innebär att barn och vuxna med funktionsnedsättning kan få ett utökat skydd och därmed känna sig trygga i förhållande till personer som de kommer i kontakt med i förskolans, skolans och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Konsekvenser för jämställdheten

Förslagen är könsneutralt utformade och förväntas därför inte få några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män. Även med bestämmelser som gäller lika för alla kan emellertid olika grupper påverkas av dem i olika utsträckning. Höstterminen 2023 var kvinnor i majoritet bland de registrerade studenterna på utbildningarna som berörs av för-

slagen. Andelen kvinnor varierade mellan 58 procent och 100 procent av de registrerade studenterna på utbildningarna. Det är därmed fler kvinnor än män som studerar på de utbildningar som omfattas av förslagen. Det innebär att fler kvinnor än män sannolikt kommer att omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning.

Det är däremot svårare att dra några slutsatser gällande könsfördelningen bland de barn, unga och patienter som studenterna kan komma i kontakt med under sin utbildning. Såväl flickor som pojkar, kvinnor som män kan till följd av förslagen i högre utsträckning få ett utökat skydd och därmed känna sig trygga i förhållande till personer som de kommer i kontakt med i förskolans, skolans och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Konsekvenser för de integrationspolitiska målen och målet för regeringens politik mot utanförskap

Målet för integrationspolitiken är bl.a. att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen. Integrationspolitiken ska bidra till social och kulturell, ekonomisk, språklig och demokratisk integration samt att genom utbildning förbättra förutsättningarna för flickor och pojkar med utländsk bakgrund. Förslagen i denna promemoria innebär att patienter, barn och unga, oavsett etnisk och kulturell bakgrund, i högre utsträckning än i dag kan få ett utökat skydd och därmed känna sig trygga i förhållande till personer som de kommer i kontakt med i förskolans, skolans och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

9 Författningskommentar

9.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

4 kap. Studenterna

3 a § En förutsättning för att bli antagen till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om vilka utbildningar och brott som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om hur registerkontrollen ska gå till.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att en förutsättning för antagning till vissa utbildningar hos statliga högskolor och universitet är att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott och om i vilket skede av antagningen som registerkontroll får göras.

Ändringen i *första stycket* innebär att belastningsregisterkontroll ska vara ett krav för antagning till utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården och är en följd av att det i promemorian föreslås att fler utbildningar ska omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

9.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

16 § En förutsättning för att bli antagen till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* är att den sökande inte förekommer i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister avseende vissa brott. En kontroll i registret får endast göras avseende sökande som ska erbjudas plats på en sådan utbildning.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om vilka utbildningar och brott som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om hur registerkontrollen ska gå till.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att en förutsättning för antagning till vissa utbildningar hos enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd

att utfärda examen är att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott och om i vilket skede av antagningen som registerkontroll får göras.

Ändringen i *första stycket* innebär att belastningsregisterkontroll ska vara ett krav för antagning till utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården och är en följd av att det i promemorian föreslås att fler utbildningar ska omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Remissvar från Olofströms kommun – Utbildningsförvaltningen

Dnr: U2025/01933

Ärende: Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun tillstyrker förslaget om att införa krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar. Det är angeläget att skydda barn, elever och andra personer i beroendeställning samt att stärka tilliten till utbildningsväsendet och de framtida yrkesutövarna inom skola och vård. Förvaltningen bedömer samtidigt att förslaget behöver kompletteras med tydliga riktlinjer för hur kontrollen ska genomföras, hur uppgifter ska hanteras samt hur likvärdighet och rättssäkerhet ska garanteras mellan statliga och enskilda utbildningsanordnare.

Övergripande synpunkter

Olofströms kommun delar bedömningen att lämplighetsprövningen inför antagning till yrkesutbildningar inom skola och vård är nödvändig för att värna trygghet och kvalitet i verksamheterna. Kommunen anser att förslaget bidrar till ökad förutsebarhet och tillit, både för utbildningsanordnare och för arbetsgivare som i framtiden tar emot nyexaminerade medarbetare.

Samtidigt vill kommunen framhålla följande övergripande aspekter:

1. Integritet och proportionalitet

Det är viktigt att de kontrollmekanismer som införs utformas så att de upplevs som proportionerliga i förhållande till syftet. De sökandes personliga integritet måste skyddas genom tydliga begränsningar i vilka uppgifter som får inhämtas och hur dessa lagras eller gallras.

2. Likvärdighet mellan utbildningsanordnare

Förvaltningen ser positivt på att förslaget omfattar både statliga och enskilda utbildningsanordnare. Det är en förutsättning för rättvisa och enhetliga krav i antagningsprocessen. Det bör dock säkerställas att rutiner, kostnadsfördelning och ansvarsförhållanden inte leder till olika praktiska förutsättningar mellan huvudmän.

3. Tydlighet gentemot studenter och arbetsgivare

De nya reglerna måste kommuniceras tydligt till sökande för att undvika missförstånd kring vad som kontrolleras, hur resultatet används och hur eventuella felaktigheter kan rättas till. Arbetsgivare, särskilt inom kommunal sektor, bör också ges tydlig vägledning om hur de kan förhålla sig till utbildningar med registerkrav.

Framförd kritik

Utbildningsförvaltningen noterar att flera remissinstanser i tidigare utredningar har framfört kritik mot förslaget, främst avseende integritet, rättssäkerhet och praktisk tillämpning. Vissa myndigheter, däribland Integritetsskyddsmyndigheten och Justitiekanslern, har lyft att registerkontroll innebär ett intrång i den personliga integriteten och att reglerna måste utformas så att kontrollen begränsas till det som är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till syftet.

Flera universitet och lärosäten har påpekat att ansvaret för kontrollens genomförande och bedömningen av registeruppgifter behöver regleras tydligare för att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet. Även den administrativa hanteringen, kostnadsansvaret och tidsåtgången har beskrivits som utmaningar i praktiken.

Andra aktörer, exempelvis vissa fackliga organisationer och studentföreträdare, har lyft att ett strikt system kan riskera att utesluta personer som avtjänat sitt straff och visat rehabilitering, vilket kan stå i konflikt med principen om återanpassning och livslångt lärande.

Sammantaget framstår kritiken som värdefull och bör beaktas i den fortsatta beredningen, särskilt i fråga om balansen mellan skyddsintresset för barn och elever samt den enskildes rätt till integritet och rättssäker prövning.

Synpunkter på specifika delar av promemorian

4.1 Utbildningar inom skolväsendet

Förvaltningen tillstyrker förslaget att även utbildningar som leder till speciallärar-, specialpedagog- och studie- och yrkesvägledarexamen ska omfattas av registerkontroll. Dessa yrkesgrupper arbetar nära barn och elever och har ofta förtroendefulla relationer där risk för sårbarhet finns. Det är även rimligt att utbildningar enligt VAL-förordningen omfattas, då även dessa personer under utbildning deltar i verksamheter där de möter elever.

4.2 Utbildningar inom hälso- och sjukvården

Förvaltningen delar bedömningen att samtliga legitimationsgrundande vårdutbildningar bör omfattas av kravet. Detta stärker tryggheten för patienter och underlättar för kommuner och regioner som i sin verksamhet tar emot studenter i verksamhetsförlagd utbildning.

Konsekvenser

För kommunala huvudmän, särskilt inom förskola, skola och vård- och omsorg, bedöms reformen ha positiv långsiktig effekt genom att minska risken för olämpliga individer i yrkesroller med särskilt förtroende. Kortfristigast kan dock behov uppstå av anpassning av rutiner för VFU-mottagande och förtydliganden i samverkansavtal mellan kommun och lärosäten. Dessa konsekvenser bedöms som hanterbara.

Utbildningsförvaltningen

Datum
2025-11-06

Dnr

Kommunen ser inga större ekonomiska konsekvenser för kommunal nivå, men understryker vikten av att eventuella merkostnader för administration och registerutdrag inte belastar studenterna oproportionerligt.

Sammanfattande ställningstagande

Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun:

- Tillstyrker införandet av registerkontroll vid antagning till utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet och hälso- och sjukvården.
- Betonar behovet av tydliga och rättssäkra rutiner för kontrollens genomförande.
- Understryker vikten av likvärdiga förutsättningar mellan olika utbildningsanordnare.
- Välkomnar fortsatt dialog kring praktiskt genomförande, särskilt gällande VFU-placeringar i kommunal verksamhet.

Olofström, 6 november 2025
För Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun
Patrik Håkansson
Förvaltningschef

Plats: , Kyrkhults skola

Tid: 09:00 - 11:15

Beslutande:

Tamam Abou-Hamidan (S)
Bea Magnstedt (C)
Peter Stenberg (SD)
Maria Walsh (S)
Jenny Bengtsson (S)
Marita Orvegren (S)
Thomas Eriksson (C)
Annika Eriksson Bencic (SD)
Robert Andersson (SD)
Marianne Eriksson (M)
Ingrid Brånsjö (KD)

Ersättare för:

Malin Åman
Hans Jonsson

Övriga deltagare:

Patrik Håkansson, förvaltningschef
Ann Magnusson, förvaltningssekreterare
Ingela Ström, studie och yrkesvägledare §§ 99-100
Laila Honkonen, KAA-coach §§ 99-100
Marie Wiman, coach §§ 99-100
Ingela Porter, ekonom §§ 99-101
Louise Håkansson, ekonom §§ 99-101
Håkan Svensson (SD)
Eva Areschoug Mårtensson (V)
Alma Assarsson (S)
Sebastian Ramberg (M)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Ann Magnusson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Tamam Abou-Hamidan

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Annika Eriksson Bencic

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Utbildningsnämnden

UBN § 102/2025

UBN 2025/2732

§ 102/2025 Remiss: Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933)Utbildningsnämndens beslut:

Remissvaret från Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun avseende promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933), i enlighet med förvaltningens yttrande daterat 6 november 2025, godkänns.

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har remitterat promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933). Förslaget innebär att personer som antas till utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska genomgå belastningsregisterkontroll innan antagning.

Syftet är att stärka skyddet för barn, elever och patienter samt att öka tilliten till utbildningsväsendet och framtida yrkesutövare inom dessa områden.

Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun har tagit fram ett remissvar där förvaltningen tillstyrker förslaget i huvudsak, men framhåller behovet av tydliga riktlinjer för genomförande, integritetsskydd och likvärdighet mellan utbildningsanordnare.

Yttrande/Bedömning

Förvaltningen bedömer att förslaget är välmotiverat ur ett trygghets- och förtroendeperspektiv. Kravet på registerkontroll vid antagning till utbildningar som leder till yrken inom skola och vård stärker såväl barns och elevers säkerhet som tilliten till framtida yrkesutövare.

Samtidigt betonas vikten av att kontrollsystemet utformas på ett rättssäkert och proportionerligt sätt. Det måste finnas tydliga regler för vilka uppgifter som får inhämtas, hur de hanteras, lagras och gallras.

Förvaltningen delar den övergripande bedömningen att även speciallärar-, specialpedagog- och studie- och yrkesvägledarutbildningar samt utbildningar enligt VAL-förordningen bör omfattas. Detsamma gäller legitimationsgrundande utbildningar inom vård och omsorg.

Olofströms kommun ser i huvudsak positiva konsekvenser för den kommunala verksamheten, men framhåller behovet av förtydligade rutiner för mottagande av studenter i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och klara ansvarsförhållanden mellan kommuner och lärosäten.

Förvaltningen delar även den tidigare framförda kritiken från andra instanser avseende

Utbildningsnämnden

UBN § 102/2025

UBN 2025/2732

integritet, rättssäkerhet och risk för olika tillämpning mellan huvudmän. Dessa aspekter bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att reformen är angelägen och ändamålsenlig, men att genomförandet kräver noggrann avvägning mellan skyddsintresse och personlig integritet.

Finansiering

Förvaltningen bedömer att reformen inte medför några större ekonomiska konsekvenser på kommunal nivå. Eventuella administrativa merkostnader för hantering av VFU-placeringar och samverkansavtal bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förslaget stärker barns och ungas rätt till trygghet i utbildningsmiljöer och ligger i linje med barnkonventionens principer om skydd mot övergrepp. Förvaltningen noterar också att förslaget bidrar till ökad jämställdhet genom att säkerställa likvärdig trygghet oavsett skolform eller utbildningsanordnare.

Beslutsunderlag

- Promemoria U2025/01933 – Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar
- Remissvar från Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun, daterat 2025-11-06

Beslutet skickas till

Förvaltningschef P.H

Kommunstyrelsen

Plats: Socialkontoret, tredje våningen

Tid: 14:00 - 16:40

§ 181-198

Beslutande:

Miroslav Milurovic (S)
Karin Nordvall (C)
Patrik Krupa (M)
Marie Rosén (S)
Eva Johnsson (S)
Kaj Torikka (S)

Ersättare för:

Bertil Thomasson (C)
Max Nielsen (SD)
Susanne Sjöberg (SD)
Pia Freij (SD)
Britta Lindgren (M)

Närvarande t.o.m. § 189, kl.
16.15. Marita Orvegren (S)
ersätter fr.o.m. § 190.

Övriga närvarande:

Torill Skaar Magnusson, förvaltningschef
Cecilia Roskvist, sekreterare
Marita Orvegren (S), kallad ersättare. Tjänstgörande fr.o.m. § 190
Mirela Atovic (S), kallad ersättare
Linnea Jönsson (C), kallad ersättare
Sirpa Jensen (M), kallad ersättare
Roal Bencic (SD), kallad ersättare
Björn Sundin, verksamhetschef
Pernilla Andersson, förvaltningsekonom
Johan Ny, förvaltningsekonom § 181-188
Sam Svensson, enhetschef § 184-186
Rebecca Olsson, enhetschef § 184
Sara Hermansson, enhetschef § 184
Andrea Olsson, fältsekreterare § 185

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Cecilia Roskvist

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Miroslav Milurovic

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Susanne Sjöberg

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Socialnämnden

SN § 192/2025

SN 2025/2717

**§ 192/2025 Yttrande - Utbildningsdepartementets remiss
Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar,
U2025/01933**Socialnämndens beslut:

Socialnämnden tillstyrker förslaget om att införa krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har fått Utbildningsdepartementets remiss Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, dnr. U2025/01933, för yttrande.

Utbildningsnämnden har skrivit följande yttrande:

"Remissvar från Olofströms kommun – Utbildningsförvaltningen

Dnr: U2025/01933

Ärende: Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun tillstyrker förslaget om att införa krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar. Det är angeläget att skydda barn, elever och andra personer i beroendeställning samt att stärka tilliten till utbildningsväsendet och de framtida yrkesutövarna inom skola och vård. Förvaltningen bedömer samtidigt att förslaget behöver kompletteras med tydliga riktlinjer för hur kontrollen ska genomföras, hur uppgifter ska hanteras samt hur likvärdighet och rättssäkerhet ska garanteras mellan statliga och enskilda utbildningsanordnare.

Övergripande synpunkter

Olofströms kommun delar bedömningen att lämplighetsprövningen inför antagning till yrkesutbildningar inom skola och vård är nödvändig för att värna trygghet och kvalitet i verksamheterna. Kommunen anser att förslaget bidrar till ökad förutsebarhet och tillit, både för utbildningsanordnare och för arbetsgivare som i framtiden tar emot nyexaminerade medarbetare.

Samtidigt vill kommunen framhålla följande övergripande aspekter:

1.Integritet och proportionalitet

Det är viktigt att de kontrollmekanismer som införs utformas så att de upplevs som proportionerliga i förhållande till syftet. De sökandes personliga integritet måste skyddas genom tydliga begränsningar i vilka uppgifter som får inhämtas och hur dessa lagras eller gallras.

2.Likvärdighet mellan utbildningsanordnare

Förvaltningen ser positivt på att förslaget omfattar både statliga och enskilda utbildningsanordnare. Det bör dock säkerställas att rutiner, kostnadsfördelning och ansvarsförhållanden inte leder till olika praktiska förutsättningar mellan huvudmän.

3.Tydlighet gentemot studenter och arbetsgivare

De nya reglerna måste kommuniceras tydligt till sökande för att undvika missförstånd kring vad som kontrolleras, hur resultatet används och hur eventuella felaktigheter kan rättas till.

Socialnämnden

SN § 192/2025

SN 2025/2717

Arbetsgivare bör också ges tydlig vägledning om hur de kan förhålla sig till utbildningar med registerkrav.

Framförd kritik

Utbildningsförvaltningen noterar att flera remissinstanser i tidigare utredningar har framfört kritik mot förslaget, främst avseende integritet, rättssäkerhet och praktisk tillämpning. Vissa myndigheter, däribland Integritetsskyddsmyndigheten och Justitiekanslern, har lyft att registerkontroll innebär ett intrång i den personliga integriteten och att reglerna måste utformas så att kontrollen begränsas till det som är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till syftet.

Flera universitet och lärosäten har påpekat att ansvaret för kontrollens genomförande och bedömningen av registeruppgifter behöver regleras tydligare för att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet. Även den administrativa hanteringen, kostnadsansvaret och tidsåtgången har beskrivits som utmaningar i praktiken.

Andra aktörer, exempelvis vissa fackliga organisationer och studentföreträdare, har lyft att ett strikt system kan riskera att utesluta personer som avtjänat sitt straff och visat rehabilitering, vilket kan stå i konflikt med principen om återanpassning och livslångt lärande.

Sammantaget framstår kritiken som värdefull och bör beaktas i den fortsatta beredningen, särskilt i fråga om balansen mellan skyddsintresset för barn och elever samt den enskildes rätt till integritet och rättssäker provning.

Synpunkter på specifika delar av promemorian**4.1 Utbildningar inom skolväsendet**

Förvaltningen tillstyrker förslaget att även utbildningar som leder till speciallärar-, specialpedagog- och studie- och yrkesvägledarexamen ska omfattas av registerkontroll. Det är även rimligt att utbildningar enligt VAL-förordningen omfattas, då även dessa personer under utbildning deltar i verksamheter där de möter elever.

4.2 Utbildningar inom hälso- och sjukvården

Förvaltningen delar bedömningen att samtliga legitimationsgrundande vårdutbildningar bör omfattas av kravet. Detta stärker tryggheten för patienter och underlättar för kommuner och regioner som tar emot studenter i verksamhetsförlagd utbildning.

Konsekvenser

För kommunala huvudmän bedöms reformen ha positiv långsiktig effekt genom att minska risken för olämpliga individer i yrkesroller med särskilt förtroende. Kortfristig kan dock behov uppstå av anpassning av rutiner för VFU-mottagande och förtydliganden i samverkansavtal mellan kommun och lärosäten. Kommunen ser inga större ekonomiska konsekvenser men understryker vikten av att eventuella merkostnader inte belastar studenterna oproportionerligt.

Sammanfattande ställningstagande

Utbildningsförvaltningen i Olofströms kommun:

- Tillstyrker införandet av registerkontroll vid antagning till utbildningar som leder till yrken inom skolväsendet och hälso- och sjukvården.
- Betonar behovet av tydliga och rättssäkra rutiner för kontrollens genomförande.

Socialnämnden

SN § 192/2025

SN 2025/2717

- *Understryker vikten av likvärdiga förutsättningar mellan olika utbildningsanordnare.*
- *Välkomnar fortsatt dialog kring praktiskt genomförande, särskilt gällande VFU-placeringar i kommunal verksamhet.”*

Yttrande/Bedömning

Socialnämnden delar utbildningsförvaltningens bedömning och tillstyrker förslaget om att införa krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Registerkontroller vid antagning till utbildningar som leder till arbete med barn kan stärka barnens rätt till skydd mot övergrepp.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Utbildningsdepartementets remiss

Beslutet skickas till

Förvaltningschef TSM
Enhetschef SH
KS

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 217/2025

KS 2025/2917

§ 217/2025 Remissvar på avgränsningssamrådet av miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogram för vatten 2027-2033 i Södra Östersjöns vattendistriktKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Olofströms kommun lämnar svar på avgränsningssamrådet av miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogram 2027–2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt enligt yttrande nedan.

Ärendebeskrivning

Karoline Mattsson, miljösamordnare/landsbygdsutvecklare, föredrar ärendet.

Södra Östersjöns vattendistrikt har inkommit till Olofströms kommun med ett avgränsningssamråd av miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogrammet för vatten 2027–2033 och de önskar svar senast den 16 januari 2026.

Förslaget för avgränsningssamrådet föreslår att samrådet för miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla nedan rubriker:

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

1.2. Avgränsningar

2. Övergripande förutsättningar

2.1. Förhållande till andra planer och program

2.2. Miljökvalitetsnormer för vatten

3. Miljötillstånd och påverkan i södra Östersjöns vattendistrikt

3.1. Grundvatten

3.2. Ytvatten

3.3. Dricksvatten

4. Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033

4.1. Administrativa åtgärder

5. Åtgärdsprogrammets konsekvenser

5.1. Kumulativa effekter

6. Alternativ till genomförande

7. Referenser

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 217/2025

KS 2025/2917

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun har inget att erinra utifrån avgränsningssamrådet utan ser framemot samrådet om miljökonsekvensbeskrivningen av åtgärdsprogrammet för vatten 2027–2033.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms inte påverkas av beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

MKB Avgränsningssamråd SÖVD

Slutgiltigt beslut skickas till

Miljösamordnare och landsbygdsutvecklare K.M

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-21

Diarienummer:
2025/2917-3

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen

2025-12-02
2025-12-09

Handläggare

Namn: Karoline Mattsson
Titel: Samhällsutvecklingsavdelningen

remissvar på avgränsningssamrådet av
miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogram för vatten
2027-2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt

Förslag till beslut

Olofströms kommun lämnar svar på avgränsningssamrådet av
miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogram 2027–2033 i Södra
Östersjöns vattendistrikt enligt yttrande nedan.

Ärendebeskrivning

Södra Östersjöns vattendistrikt har inkommit till Olofströms kommun med ett
avgränsningssamråd av miljökonsekvensbeskrivningen för åtgärdsprogrammet
för vatten 2027–2033 och de önskar svar senast den **16 januari 2026**.

Förslaget för avgränsningssamrådet föreslår att samrådet för
miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla nedan rubriker:

1. Inledning
 - 1.1. Bakgrund och syfte
 - 1.2. Avgränsningar
2. Övergripande förutsättningar
 - 2.1. Förhållande till andra planer och program
 - 2.2. Miljökvalitetsnormer för vatten
3. Miljötillstånd och påverkan i södra Östersjöns vattendistrikt
 - 3.1. Grundvatten
 - 3.2. Ytvatten
 - 3.3. Dricksvatten
4. Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033
 - 4.1. Administrativa åtgärder
5. Åtgärdsprogrammets konsekvenser
 - 5.1. Kumulativa effekter
6. Alternativ till genomförande
7. Referenser

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun har inget att erinra utifrån avgränsningssamrådet utan ser framemot samrådet om miljökonsekvensbeskrivningen av åtgärdsprogrammet för vatten 2027–2033.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms inte påverkas av beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

MKB Avgränsningssamråd SÖVD

Beslutet skickas till

Miljösamordnare och landsbygdsutvecklare KM

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 MKB Avgränsningssamråd SÖVD.pdf

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt

Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken

Titel: Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Åtgärdsprogrammet för vatten 2027–2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt: Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken

Utgiven av: Vattenmyndigheten Södra Östersjön

Diarienummer: 537-8893-2025

Utgivningsår: 2025

Omslagsbild: Mostphotos

Innehåll

1.	INLEDNING	4
1.1.	Om miljökonsekvensbeskrivningen	5
1.1.1.	Detaljeringsgrad	5
2.	OM ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR VATTEN 2027–2033	6
2.1.	Åtgärdsprogrammets funktion, struktur och innehåll	7
2.2.	Förslag på administrativa åtgärder i Åtgärdsprogram 2027–2033	7
2.3.	Förhållande till andra planer och program	8
3.	KARTLÄGGNING AV VATTEN	9
3.1.	Grundvatten	9
3.1.1.	Kvantitativ status	9
3.1.2.	Kemisk status	10
3.2.	Ytvatten	10
3.2.1.	Ekologisk status	10
3.2.2.	Kemisk status	11
3.3.	Dricksvatten	12
3.4.	Skyddade områden	12
4.	MILJÖFÖRHÅLLANDEN I SÖDRA ÖSTERSJÖNS VATTENDISTRIKT	12
5.	MILJÖEFFEKTER VID ÅTGÄRDSPROGRAMMETS GENOMFÖRANDE	13
6.	ALTERNATIV TILL GENOMFÖRANDE	14
7.	FORTSATT ARBETE	14
7.1.	Preliminär innehållsförteckning för Miljökonsekvens-beskrivning av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033	14
	KONTAKTUPPGIFTER	16

1. Inledning

Åtgärdsmyndigheterna i form av centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner och regioner ges härmed möjlighet att yttra sig över avgränsningen inför kommande miljökonsekvensbeskrivning av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033, enligt 6 kap 10 § miljöbalken.

Eftersom Södra Östersjöns vattendistrikt gränsar till Danmark så kan genomförandet av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033 få konsekvenser även i berört grannland. Enligt Esbokonventionen ges därför Danmark möjlighet att lämna synpunkter.

Detta avgränsningssamråd pågår under perioden 1 november 2025 till och med 16 januari 2026.

Våra vatten är under stor påverkan. Dels är det en livsviktig resurs för samhället som både dricksvatten, processvatten, kylvatten med mera. Om vi inte värnar vattnet som ekosystem, och de arter både på land och i vatten, som utgör ekosystemet, så försämras kvaliteten. Klimatförändringar och samhällskriser kan påverka tillgången på vatten samt vattnets kvalitet och leda till oönskade effekter.

Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt är utpekad att implementera vattendirektivet i Sverige. Detta arbete innebär att:

- ta fram och besluta om Förvaltningsplan och Åtgärdsprogram för vatten
- besluta om miljökvalitetsnormer för ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten
- rapportera till Havs- och vattenmyndigheten om hur arbetet går, som i sin tur vidarereporterar till Europeiska kommissionen.

Arbetet görs i så kallade förvaltningscykler om 6 år. Under varje förvaltningscykel:

- samordnar vattenmyndigheterna vattenförvaltningsarbetet löpande inom och mellan de fem vattendistrikten: Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön och Västerhavet.
- samverkar vattenmyndigheterna löpande med berörda åtgärdsmyndigheter samt samverkar internationellt, nationellt, regionalt och lokalt för implementeringen och efterföljandet av vattendirektivet.

Just nu pågår processen med att ta fram Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt i enlighet med kraven i 6 kap vattenförvaltningsförordningen (2004:660), 5 kap miljöbalken (1998:808), vattendirektivet (2000/60/EG) och dricksvattendirektivet (2020/2184/EU). Parallellt har regeringen också beslutat om att det ska tas fram delåtgärdsprogram för vatten 2027–2033 i NN vattendistrikt. Avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av Delåtgärdsprogram kommer att ske vid ett senare tillfälle.

Sedan 2020 finns ett reviderat dricksvattendirektiv, som har som mål att skydda människor från skadliga effekter av förorenat dricksvatten och att förbättra

tillgången till dricksvatten. Precis som det tidigare dricksvattendirektivet, fastställs minimikrav för dricksvatten och åtgärder som medlemsstaterna måste vidta för att säkerställa att kraven följs. Som följd av detta ställs det krav på att ta fram och besluta om förslag till förebyggande och begränsande åtgärder i tillrinningsområden för dricksvatten. Detta kommer att ingå i Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033.

Åtgärdsprogrammet 2027–2033 och Delåtgärdsprogrammen riktar sig till statliga och kommunala myndigheter, som inom sina respektive ansvarsområden ska genomföra de administrativa åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

1.1. Om miljökonsekvensbeskrivningen

Vid upprättandet av ett åtgärdsprogram ska en strategisk miljöbedömning, en miljökonsekvensbeskrivning, av respektive program göras enligt 6 kap. miljöbalken.

Den geografiska avgränsningen för miljökonsekvensbeskrivningen avser Södra Östersjöns vattendistrikt, se Figur 1, nedan

Miljökonsekvensbeskrivningen ska identifiera och beskriva vilken betydande miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförande av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033. Miljökonsekvensbeskrivningen sker i två steg:

1. Först hålls ett avgränsningssamråd av miljökonsekvensbeskrivningen inför framtagandet av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033. I Södra Östersjöns vattendistrikt hålls detta från och med 2025-11-01 till och med 2026-01-16.
2. Sedan hålls ett samråd om miljökonsekvensbeskrivningen av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033. Detta samråd hålls tillsammans med samråd om Åtgärdsprogram för vatten och Delåtgärdsprogram 2027–2033. I Södra Östersjöns vattendistrikt hålls detta från och med 2026-11-01 till och med 2027-04-30.

Åtgärdsprogrammen beslutas av Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt i december 2027 och kommer att vara juridiskt bindande för åtgärdsmyndigheterna.

1.1.1. Detaljeringsgrad

Miljökonsekvensbeskrivningen av Åtgärdsprogram 2027–2033 kommer att ske på en övergripande nivå. Åtgärdsprogrammet beskriver vilka administrativa åtgärder myndigheter och kommuner ska vidta för att se till att miljö kvalitetsnormerna följs. Hur detta ska uppnås och upprätthållas avgör åtgärdsmyndigheterna. Det innebär att Åtgärdsprogrammet inte föreskriver exakt vilka åtgärder i miljön som ska genomföras, och därför innehåller miljökonsekvensbeskrivningen bara en övergripande analys av Åtgärdsprogrammets miljöpåverkan, med utgångspunkt från förväntade effekter som de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet kommer ha i miljön.

Figur 1. Karta över Södra Östersjöns vattendistrikts geografiska omfattning. I kartan visas också distriktets markanvändning.

2. Om Åtgärdsprogram för vatten 2027-2033

Åtgärdsprogrammet är ett verktyg för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. De administrativa åtgärderna i Åtgärdsprogrammet är juridiskt bindande för utvalda statliga och kommunala myndigheter och ska därför genomföras.

2.1. Åtgärdsprogrammets funktion, struktur och innehåll

Åtgärdsprogram för vatten ska enligt 5 kap. 9 § miljöbalken vara riktat till statliga och kommunala myndigheter, som sedan ska beakta miljökvalitetsnormerna och inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt åtgärdsprogrammet enligt 5 kap. 11 § miljöbalken.

Åtgärdsprogram 2027–2033 ska alltså fungera som ett övergripande instrument i syfte att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Det är ett administrativt juridiskt bindande program som talar om vad som ska göras men inte exakt hur. Finansiering för genomförandet ska åtgärdsmyndigheterna själva avsätta och besluta om, varför förankring internt och samverkan externt i avrinningsområdet är viktiga förutsättningar för åtgärdsprogrammets genomförande.

En central funktion för ett åtgärdsprogram är också att fördela kraven mellan olika åtgärdsmyndigheter samt att beskriva hur de administrativa åtgärderna är ömsesidigt beroende av varandra.

Vidare ansvarar även vattenmyndigheterna för att ta fram och besluta om förslag till förebyggande och begränsande åtgärder i tillrinningsområden för dricksvatten. Detta innebär tillägg till befintliga administrativa åtgärder och eventuellt nya administrativa åtgärder i Åtgärdsprogram 2027–2033.

I 6 kap. 2 § vattenförvaltningsförordningen preciseras att administrativa åtgärder enligt ett åtgärdsprogram som har omprövats ska ha vidtagits senast tre år efter det att Åtgärdsprogrammet fastställdes. Tre år gäller därför som huvudregel för nya administrativa åtgärder i Åtgärdsprogrammet. Flera administrativa åtgärder i Åtgärdsprogrammet är av löpande karaktär och ska därför påbörjas omgående och därefter genomföras löpande. Det gäller inte minst vägledande åtgärder och tillsynsåtgärder.

I vattenförvaltningsförordningen 6 kap. beskrivs vad Åtgärdsprogram för vatten ska innehålla.

2.2. Förslag på administrativa åtgärder i Åtgärdsprogram 2027–2033

Åtgärdsprogram 2027–2033 kommer i stort sett att likna det pågående Åtgärdsprogram 2022–2027. De allra flesta åtgärder kommer att kvarstå eftersom de antingen är av så kallad löpande karaktär och inte har något bestämt slut, eller ännu inte är färdigt genomförda. Några åtgärder övervägs även att plockas bort. Därtill utreder vi vilka exakta åtgärder som är relevanta för distriktet samt om nya åtgärder eventuellt behövs. Hur vi slutligen landar i dessa frågor beror dels på riskbedömningen av vattenförekomsterna som just nu pågår, dels på resultatet av våra utredningar kring vad som är möjligt samt utfallen i pågående och kommande dialoger med berörda myndigheter.

De myndigheter som vi utreder om de ska få eventuella nya administrativa åtgärder är:

- Försvarsinspektören för hälsa och miljö rörande dricksvatten berörda av försvarsverksamheter
- Havs- och vattenmyndigheten rörande fiskevårdsområden, internbelastning samt vattentjänster
- Jordbruksverket rörande översvämning samt sura sulfatjordar
- Naturvårdsverket rörande markavvattning, hamnar för fritidsbåtar samt bevattning med avloppsvatten
- Skogsstyrelsen rörande diken kopplade till skogsbruket
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) rörande gruvnäring och avfallsanläggningar samt materialförsörjningsplaner
- Trafikverket rörande väg- och järnvägsplaner
- Länsstyrelserna rörande invasiva främmande arter samt fiskevårdsområden
- Regionerna rörande läkemedel samt vattenfrågor i det regionala utvecklingsarbetet
- Kommunerna rörande invasiva främmande arter

Därtill utreder vi ifall fler regioner med ansvar för regionplanering ska få den åtgärd som i Åtgärdsprogram 2022–2027 endast är riktad till Region Skåne och Region Stockholm.

Dialoger med berörda myndigheter kommer att pågå fram till samrådets start 1 november 2026 och ändringar i förslagen till de administrativa åtgärderna beräknas ske fram till dess.

2.3. Förhållande till andra planer och program

Några av de planer och program som Åtgärdsprogrammet 2027–2033 kan ha beröringspunkter med beskrivs nedan. Förhållandet till ett urval kommer att utvecklas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

- Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist i Södra Östersjöns vattendistrikt 2027–2033
- Delåtgärdsprogram mot övergödning i Södra Östersjöns vattendistrikt 2027–2033
- Åtgärdsprogram för havsmiljön i Nordsjön och Östersjön
- Nationell restaureringsplan till följd av EU-förordningen om restaurering av natur (2024/1991)
- Bevarandeplaner för Natura 2000-områden enligt 7 kap. miljöbalken (enligt EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv)
- Nationell plan om prövning av vattenkraft (NAP)
- Havsplaner för Östersjön
- Översiktsplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900)

- Regionplaner enligt plan- och bygglagen
- Regionala vattenförsörjningsplaner
- Strategiska planen för den europeiska jordbrukspolitiken (Strategisk plan)
- Åtgärdsprogram för genomförande av nitratdirektivet
- Regionala utvecklingsplaner
- Miljömål

3. Kartläggning av vatten

Vatteninformationssystem Sverige, VISS, drivs av vattenmyndigheterna i samverkan med länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten. Informationen i VISS bygger på att data från både privata och offentliga aktörer, som rapporterats in till de nationella datavärdarna: Sveriges geologiska undersökning (SGU), Sveriges metrologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Bedömningen av vattendistriktets vattenförekomster och olika typer av påverkan sker under hela 2025 och kommer att därför att beskrivas mer utförligt i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

I detta avgränsningssamråd beskrivs endast olika sorters påverkan på vatten som generellt finns. Den kartläggning och analys som görs av insamlade data, ligger till grund för de miljö kvalitetsnormer som vattenmyndigheterna tar fram och beslutar för respektive vattenförekomst.

Nedan följer en beskrivning av hur grundvatten respektive ytvatten statusklassificeras. För grundvatten bedöms kvantitativ status och kemisk status. Grundvatten har hittills inte undersökts utifrån ekologiska parametrar. Nytt enligt dricksvattendirektivet är dock att även mikrobiologin i grundvatten studeras. För ytvatten bedöms ekologisk status och kemisk status.

3.1. Grundvatten

Det finns 702 grundvattenförekomster i Södra Östersjöns vattendistrikt. Hur dessa har bedömts kommer att beskrivas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

3.1.1. Kvantitativ status

Tillgången på grundvatten beskrivs i form av kvantitativ status. Många grundvattenförekomster är också dricksvattentäkter. Den kvantitativa statusen förändras med klimatet, som antingen kan ge minskad eller ökad nederbörd framöver.

3.1.2. Kemisk status

Utsläppen av den sorts miljögifter som kallas för prioriterade ämnen kan till exempel var olika tungmetaller, läkemedelsrester och hormonstörande pesticider. De prioriterade ämnena som undersöks är 53 stycken och de påverkar vattnets kemiska status och bedöms utifrån gränsvärden.

3.2. Ytvatten

Det finns 1873 ytvattenförekomster fördelade på sjöar, vattendrag och kustområden i Södra Östersjöns vattendistrikt. Hur dessa har bedömts kommer att beskrivas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

3.2.1. Ekologisk status

Den ekologiska statusen är ett mått på hur väl vattnet fungerar för vattenlevande arter och för de marklevande arter som är beroende av vattnet. Den ekologiska statusen är också ett mått på hur väl vattnet, med hjälp av organismerna i både strandzon, bottenzon och frilevande i vattnet, kan syresätta sig själv och kan rena sig själv från övergödning. Den ekologiska statusen visar också i vilken mån de vattenberoende organismerna har tillräckligt med föda och skydd året om, tillräckligt med lekplatser/plats för parning för att säkra sin populations överlevnad samt tillräckligt med skugga och ljus med mera.

Ekologisk status mäts i så kallade biologiska, fysikalisk-kemiska respektive hydromorfologiska kvalitetsfaktorer.

3.2.1.1. Biologisk påverkan

Biologiska kvalitetsfaktorer väger tyngst när ekologisk status bedöms och ska statusklassificeras först.

Beroende på vattentyp (sjö, vattendrag eller kustvatten) är det olika biologiska kvalitetsfaktorer som ingår i bedömningen. Exempel på kvalitetsfaktorer som bedöms är: bottenlevande djur (bottenfauna), förhållandevis storbladiga alger (makroalger), vattenväxter (makrofyter), encelliga kiselalger, växtplankton (fytoplankton) och fisk.

3.2.1.2. Fysikalisk-kemisk påverkan

De fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna kan endast försämra den ekologiska statusen från hög till god status eller från god till måttlig status. Om biologin visar sämre än god status behöver inte de fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna användas men de är ofta bra stöd i bedömningen av hur tillförlitligt resultatet av statusklassificeringen är.

Vid klassificeringen av vissa biologiska kvalitetsfaktorer ingår användandet av fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer alltid i bedömningen av om tillståndet i naturen är påverkat av mänskliga aktiviteter. Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer kan också användas som stöd vid expertbedömningar av status.

Om statusen för en vattenförekomst konstaterats vara sämre än god kan ett förbättringsbehov behöva beräknas. Resultaten från klassificeringen av fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer kan vara ett bra underlag för sådana beräkningar eftersom de kan uttryckas i storheter som lättare går att koppla till åtgärder.

Beroende på vattentyp är det olika kvalitetsfaktorer som ingår i bedömningen. Exempel på kvalitetsfaktorer som bedöms är: näringsämnen, ljusförhållanden, syrgasförhållanden, försurning och särskilt förorenande ämnen (SFÅ).

SFÅ utgörs av både vissa metaller och av olika kemiska föreningar. SFÅ kan variera i skadlighet utifrån vattnets pH, syremättnad, temperatur, hastighet och närvaro av andra ämnen. Skadligheten kan också variera utifrån arternas livsstadier, populationernas storlek och hälsostatus samt artens skyddsstatus (rödlistad, fridlyst, fredad, skyddsvärd). PFAS är ett exempel på ett SFÅ. Provtagning i sediment, vatten och i flora och fauna pågår och metoder utvecklas för att hitta riktvärden för vad som är skadligt för vem och när. SFÅ påverkar därmed också vattnets ekologiska status, se ovan.

3.2.1.3. Fysisk påverkan

Det finns också miljöproblem av mer fysisk karaktär, vilket innebär en påverkan på vattnets så kallade hydromorfologi. Vid ökad nederbörd finns det risk för ras i förorenade områden som inte har sanerats, vilket kan leda till att miljögifter sprids med vattnet. Detta kan vara en effekt av klimatförändringar.

Vid naturkatastrofer, kriser och konflikter behöver dricksvatten och grundvatten skyddas i än högre grad för att inte sjukdomar, invasiva arter eller gifter ska spridas. Det ökade behovet av beredskap kan också göra att markanvändning förändras, vilket i sin tur kan påverka vatten på många olika sätt. Åtgärdsprogrammets uppdrag till åtgärdsmyndigheterna är att öka övervakning, planering och samverkan, vilket i sin tur kan mildra konsekvenserna vid förändrad markanvändning.

Fysisk påverkan på vatten kan också handla om vattnets konnektivitet i landskapet och därmed arternas möjlighet till förflyttning eller tillräcklig tillgång på vatten. Exempel på detta är markavvattning av olika slag vid bebyggelse eller jordbruk, vandringshinder i vatten vid anläggning av vägar, torrläggning av åfåror och förändrad flödesregim vid elproduktion med vattenkraft, förändring av stränder och kustvatten vid utbyggnad av hamnar och transportleder, uttag av stora vattenmängder till industri eller utsläpp av processvatten med annan temperatur och/eller innehåll än normalt.

3.2.2. Kemisk status

De prioriterade ämnena som undersöks är 53 stycken och bedöms utifrån gränsvärden.

För vissa miljöproblem finns det idag god dokumentation. Det gäller förorenad mark från gamla industrier (till exempel gällande dioxiner) och föroreningar i mark och vatten från tidigare och pågående industriutsläpp och transporter via luften (till exempel kvicksilver, radioaktivt nedfall, försurande partiklar). Men för andra

miljöproblem har miljöövervakningen just börjat, nya detektionsmetoder utvecklas och nya bedömningsgrunder för att identifiera påverkanskällor tas fram. Nya behandlings/åtgärdsmetoder behöver också uppfinnas (till exempel gällande PFAS).

3.3. Dricksvatten

Dricksvattendirektivet innebär nya arbetsuppgifter för vattenmyndigheterna som bland annat ska se till att riskbedömningar genomförs i tillrinningsområden till uttagspunkter för dricksvatten.

Dricksvattendirektivet ställer krav på att det ska finnas en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet som omfattar alla faser i dricksvattenproduktionskedjan, från tillrinningsområdet till uttagspunkten till dricksvattnet hos konsumenten. Ett viktigt syfte med att inkludera tillrinningsområden i dricksvattenarbetet är att identifiera och förebygga risker vid källan.

Den nya riskbedömningen kommer att leda till att befintliga administrativa åtgärder i Åtgärdsprogram för vatten revideras och att nya administrativa åtgärder skapas.

3.4. Skyddade områden

Vissa vatten, till exempel dricksvatten, badvatten och vatten i Natura 2000-områden, är skyddade av särskilda EU-direktiv. Här gäller kvalitetskraven som finns i direktivet för det skyddade området i första hand. Strängaste kravet gäller när flera direktiv om skydd överlappar varandra. Därefter, om det inte motverkar direktivets krav, ska miljökvalitetsnormerna som anges i vattenförvaltningsförordningen uppfyllas.

4. Miljöförhållanden i Södra Östersjöns vattendistrikt

Detta kommer att beskrivas mer utförligt i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

De största utmaningarna i Södra Östersjöns vattendistrikt är:

- Torka, vattenbrist och översvämning.
- Övergödning. Näringsläckage från jordbruk, små avlopp och urban markanvändning.
- Miljögifter. Gifterna återfinns i flera ytvatten men även grundvatten. Miljögifterna härrör från gamla synder men även från nya utsläpp.
- Fysiska förändringar och vandringshinder. Exempelvis dammar, kraftverk, felpplacerade vägtrummor och gamla kvarnar.
- Inga bedömningsgrunder för brunt vatten. Det bruna vattnet påverkar sjöarnas ekosystem och produktionen av dricksvatten.

- **Försurning.** Ett aktivt skogsbruk i vissa försurningskänsliga jordar plus en ökad efterfrågan på biobränslen riskerar att öka försurningsproblematiken

5. Miljöeffekter vid Åtgärdsprogrammets genomförande

Åtgärdsprogrammet för vatten 2027–2033 bedöms inte ha någon betydande negativ miljöpåverkan, utan syftar till att förbättra tillståndet för vattendistriktets vattenförekomster. Däremot kan det uppstå målkonflikter när miljökvalitetsnormer för vatten ska vägas mot andra samhällsbehov lokalt, regionalt eller nationellt.

En övergripande beskrivning av förväntade målkonflikter vid åtgärdsprogrammets genomförande kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

I Tabell 1, nedan presenterar vi vilka områden som, enligt 6 kap 2 § MB, ska beaktas och redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Tabell 1. Områden som, enligt 6 kap 2 § MB, ska beaktas och redovisas i den fördjupade miljökonsekvensbeskrivningen

Områden att beakta	Funktioner som kan påverkas	Positiv påverkan	Negativ påverkan
Befolkning och människors hälsa	- Rekreation - Livsmedelshygien - Grön infrastruktur - Dricksvatten - Avlopp	Beslutade miljö-kvalitetsnormer för vatten uppnås och följs.	Begränsning i vatten-användning vid t.ex. torka och/eller p.g.a. beredskap.
Djur- el växtarter som är skyddade enligt kap 8 MB och biologisk mångfald i övrigt	- Invasiva arter - Inhemska arter - Handel - Bortförsel	Beslutade miljö-kvalitetsnormer för vatten uppnås och följs.	Ökad arbetsinsats och kostnad för att förhindra främmande arter och främja inhemsk biologisk mångfald.
Mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö	- Livsmedelsförsörjning - Skogsindustri - Industriutsläpp - Sysselsättning - Befolkningstillväxt - Kulturhistoria - Traditionella näringar - Naturgeografisk historia	Beslutade miljö-kvalitetsnormer för vatten uppnås och följs.	Ett förändrat arbetssätt inom både jordbruk, skogsbruk, vattenbruk och bebyggelse. En utveckling av vatten-hänsyn vid bevarande av kulturhistoriska miljöer samt behov av finansiering.
Annan hushållning med material, råvaror och energi	- Alternativ markanvändning - Vattenanvändning och luftanvändning vid grön omställning - Klimatanpassning och/eller beredskap	Beslutade miljö-kvalitetsnormer för vatten uppnås och följs.	Ökad tillsyn och prövning samt ökad samverkan i avrinningsområdet för att säkerställa vatten-hänsyn samt en hållbar hushållning med material, råvaror och energi.

Områden att beakta	Funktioner som kan påverkas	Positiv påverkan	Negativ påverkan
Andra delar av miljön.	- Forskning - Försvar - Besöksnäring - Sanering - Mötesplatser - Ekonomi	Beslutade miljö-kvalitetsnormer för vatten uppnås och följs.	Tid, resurser och finansiering behöver skjutas till för att öka samverkan, kompetens och åtgärdstakt. Alternativet kan bli ytterligare kostnader och fler målkonflikter samt sämre beredskap.

6. Alternativ till genomförande

Åtgärdsprogram för vatten styrs av olika lagstiftning och praxis på området. Detta ger inte utrymme för ett nollalternativ.

Inkomna synpunkter kan i viss mån påverka utformningen av Åtgärdsprogrammet. Den politiska styrningen påverkar finansieringen och därför också genomförandet av Åtgärdsprogrammet.

Samhällsekonomiskt kan det bli mycket kostsamt att avstå från att skydda våra vatten från negativ påverkan. Alternativet att skjuta på genomförandet av administrativa åtgärder till framtiden kan visa sig innebära en större kostnad och svårare att genomföra än att genomföra Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033.

7. Fortsatt arbete

Arbetet med att ta fram en fullständig miljökonsekvensbeskrivning kommer att fortsätta fram till samrådsstart 1 november 2026. Häri ingår att påverkansanalys, statusklassificering och riskbedömning per vattenförekomst genomförs. Därutöver görs en åtgärdsanalys för behovet av såväl åtgärder i vatten samt administrativa åtgärder till Åtgärdsprogram 2027–2033.

7.1. Preliminär innehållsförteckning för Miljökonsekvensbeskrivning av Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033

Nedan finns ett utkast på innehållsförteckningen för Miljökonsekvensbeskrivning av Åtgärdsprogram 2027–2033, som kommer samrådas 1 november 2026 till 30 april 2027:

1. Inledning
 - 1.1 Bakgrund och syfte
 - 1.2 Avgränsningar
2. Övergripande förutsättningar
 - 2.1 Förhållande till andra planer och program
 - 2.2 Miljökvalitetsnormer för vatten
3. Miljötillstånd och påverkan i Södra Östersjöns vattendistrikt
 - 3.1 Grundvatten
 - 3.2. Ytvatten
 - 3.3 Dricksvatten
4. Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033
 - 4.1 Administrativa åtgärder
5. Åtgärdsprogrammets konsekvenser
 - 5.1 Kumulativa effekter
6. Alternativ till genomförande
7. Referenser

Kontaktuppgifter

Synpunkter lämnas digitalt eller per post. Ange diarienummer 537-8893-2025 i ditt svar.

Skicka era synpunkter till vattenmyndigheten.kalmar@lansstyrelsen.se, eller till:

Vattenmyndigheten Södra Östersjön
Länsstyrelsen Kalmar län
391 86 Kalmar

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se
www.vattenmyndigheterna.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 224/2025

KS 2023/1018

§ 224/2025 Samrådsyttrande, befintlig bana Älmhult - OlofströmKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Olofströms kommun beslutar att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag nedan.

Ärendebeskrivning

Patrik Gerdovci, planarkitekt, föredrar ärendet.

Trafikverket har skickat ut inbjudan till samråd för järnvägsplanen Älmhult-Olofström för synpunkter, med samrådstid mellan 10 november till 30 november 2025. De åtgärder som planeras mellan Älmhult och Olofström är elektrifiering av järnvägen, anläggande av mötesspår på tre platser, nya stationer för resandeutbyte i Lönsboda och Vilshult, samt en översyn av plankorsningarna på sträckan.

Underlaget presenteras i sin helhet på Trafikverkets hemsida.

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun vill framhålla följande:

- Kommunen ställer sig positiv till den föreslagna placeringen av plattformen, då den överensstämmer med översiktsplanens intentioner samt Kommunstyrelsens inställning till stationsplacering (KS § 219/2024).
- Vid Arkelstorpsvägen föreslås en helbomsanläggning samt stängsel för personskydd. Kommunen framhåller att det är av vikt att gång- och cykeltrafik kan ta sig fram samtidigt som två fordon passerar vid plankorsningen.
- Kommunen utreder i dagsläget placeringen av den gång- och cykeltunnel som behöver anläggas i samband med att plankorsningen vid Släggvägen slopas.
- Trafikverket har tagit fram två alternativ för placering av teknikbyggnad vid Vilshult station. Kommunen bedömer att alternativ 2, som är placerad vid plattformen, medför en mindre påverkan på både blickfång och landskapsbild i området.
- Kommunen ser fram emot fortsatt god samverkan i projektet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Konsekvenserna av beslutet bedöms som neutrala utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv.

Konsekvenserna av beslutet bedöms som neutrala utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 224/2025

KS 2023/1018

Med anledning härav har beslutet inte föregåtts av dialog med berörda grupper.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Inbjudan till samråd, Älmhult-Olofström

Slutgiltigt beslut skickas till

Investeringsprojekt@trafikverket.se (märk med "TRV 2021/35791)

Samhällsutvecklingschef Ö.H

Planarkitekt P.G, O.S

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-21

Diarienummer:
2023/1018-86**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-12-02**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Patrik Gerdovci
Titel: Planarkitekt

Samrådsyttrande, befintlig bana Älmhult - Olofström

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har skickat ut inbjudan till samråd för järnvägsplanen Älmhult-Olofström för synpunkter, med samrådstid mellan 10 november till 30 november 2025. De åtgärder som planeras mellan Älmhult och Olofström är elektrifiering av järnvägen, anläggande av mötesspår på tre platser, nya stationer för resandeutbyte i Lönsboda och Vilshult, samt en översyn av plankorsningarna på sträckan.

Underlaget presenteras i sin helhet på Trafikverkets hemsida.

Yttrande

Olofströms kommun vill framhålla följande:

- Kommunen ställer sig positiv till den föreslagna placeringen av plattformen, då den överensstämmer med översiktsplanens intentioner samt Kommunstyrelsens inställning till stationsplacering (KS § 219/2024).
- Vid Arkelstorpsvägen föreslås en helbomsanläggning samt stängsel för personskydd. Kommunen framhåller att det är av vikt att gång- och cykeltrafik kan ta sig fram samtidigt som två fordon passerar vid plankorsningen.
- Kommunen utreder i dagsläget placeringen av den gång- och cykeltunnel som behöver anläggas i samband med att plankorsningen vid Släggvägen slopas.
- Trafikverket har tagit fram två alternativ för placering av teknikbyggnad vid Vilshult station. Kommunen bedömer att alternativ 2, som är placerad vid plattformen, medför en mindre påverkan på både blickfång och landskapsbild i området.
- Kommunen ser fram emot fortsatt god samverkan i projektet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

- Konsekvenserna av beslutet bedöms som neutrala utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv.
- Konsekvenserna av beslutet bedöms som neutrala utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära.

- Med anledning härav har beslutet inte föregåtts av dialog med berörda grupper.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Inbjudan till samråd, Älmhult-Olofström

Beslutet skickas till

Investeringsprojekt@trafikverket.se (märk med "TRV 2021/35791)

Samhällsutvecklingschef Ö.H

Planarkitekt P.G

1:e Planarkitekt O.S

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

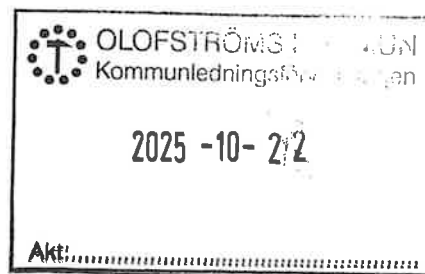
Bilagor:

1 Inbjudan till samråd Älmhult-Olofström

OLOFSTRÖMS KOMMUN

BOX 302
29324 OLOFSTRÖM

Inbjudan till samråd

JÄRNVÄGSPLAN SAMRÅDSHANDLING

Samråd: Sydostlänken, Älmhult-Olofström.

Trafikverket planerar för kapacitetshöjning och elektrifiering av *bandel 851*, i Älmhults kommun, Osby kommun och Olofströms kommun.

De åtgärder som planeras mellan Älmhult och Olofström är elektrifiering av järnvägen, anläggande av mötesspår på tre platser, nya stationer för resandeutbyte i Lönsboda och Vilshult, samt en översyn av plankorsningarna på sträckan. Detta kan leda till att plankorsningar stängs, uppgraderas till helbomsanläggning, blir planskild eller behålls i befintlig utformning.

Med dessa åtgärder bidrar projektet till ökad kapacitet och trafiksäkerhet mellan Älmhult och Olofström samt skapar möjligheter för miljövänliga gods- och persontransporter, vilket även gynnar näringslivet i området. För att genomföra åtgärden kommer en järnvägsplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning att upprättas.

Under arbetet med att upprätta en järnvägsplan genomförs samråd, vilket syftar till att utbyta information samt inhämta synpunkter. Under framtagandet av järnvägsplan sker utredningar för bland annat att bestämma utformning och placering av mötesspår och plattformar.

Under detta samråd kommer fokus vara på rörelsemönster i samhällena och på landsbygden kring järnvägen (exempel arbete, fritid och skola) samt mötesspår, plattformar och andra tillhörande anläggningsdelar.

Synpunkter kan lämnas på plats under samrådsmötet eller digitalt.

Om det finns arrendatorer eller andra innehavare av nyttjanderätt som berörs ombeds du informera Trafikverket om dessa samt underrätta dem om samrådet.

Mer information på nästa sida

Samrådstid: 10 november – 30 november 2025.

Öppet hus: Trafikverket finns på plats för att informera och svara på frågor.

Presentation under samråd på plats: Vid varje samråd kommer projektet presenteras. Presentationen hålls vid 16:30 och 18:00.

Samråd på plats:

Lönsboda – 17 november

Tider: Öppet hus - kl. 16:00-19:00
Presentation – kl. 16:30 och 18:00

Adress: Granada, Lönsboda Folkets Park
Tranebodavägen 31
283 71 Lönsboda

Älmhult – 24 november

Tider: Öppet hus - kl. 16:00-19:00
Presentation – kl. 16:30 och 18:00

Adress: Folkets Hus
Skolgatan 18
343 31 Älmhult

Plats för handlingar: Trafikverkets webbplats

www.trafikverket.se/sydostlanken

Presentationen finns tillgänglig från 10 november.

Synpunkter: Skicka dina synpunkter till Trafikverket, Ärendemottagning, Box 810. 781 28 Borlänge eller till investeringsprojekt@trafikverket.se senast 30 november 2025. Ange diarienummer TRV 2021/35791.

Mer information: David Trajkovski, telefonnummer 010-123 53 93,
eller e-post: david.trajkovski@trafikverket.se.
Olivia Mugelli, telefonnummer 010-123 12 46,
eller e-post: olivia.mugelli@trafikverket.se.

Med vänlig hälsning

Olivia Mugelli, projektledare

Trafikverket har inhämtat dina personuppgifter från fastighetsregistret i syfte att genomföra rubricerad åtgärd i enlighet med sektorslagarna för infrastruktur. Inkomna synpunkter och yttranden i ärendet utgör allmän handling. Du har rätt att begära registerutdrag, begära rättelse, begära radering, begära begränsning av behandlingen samt invända mot behandlingen. Begäran görs till Trafikverkets kontaktcenter. Personuppgiftsansvarig är Trafikverket, 781 89 Borlänge. Organisationsnummer 202100-6297. Dataskyddsombudet kan nås på samma adress. Du har rätt att klaga till Datainspektionen som är tillsynsmyndighet för dataskyddsförordningen.

Dokumentegenskaper, Ärendenummer [Ärendenummer], Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2025-10-14, Dokumenttyp BREV.
Konfidentialitetsnivå.2 Intern

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 225/2025

KS 2025/1779

§ 225/2025 Budgetbeslut kopplat till LIS-områdenKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige beslutar,**

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva del rörande LIS-plan i beslut tematiskt tillägg för LIS (andra stycket) i beslut §31/2025 och därmed avslutas uppdraget.

Ärendebeskrivning

Oskar Sandberg, planarkitekt, föredrar ärendet.

I samband med att kommunens översiktsplan antogs i kommunfullmäktige 2025-03-24 § 31 fick samhällsutvecklingsavdelningen i uppdrag att ta fram plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för 20 geografiska områden.

LIS har som syfte att vara ett verktyg för att differentiera strandskyddet för att ge ökade möjligheter att bygga strandnära på landsbygden. Viktigt när kommunen pekar ut ett LIS-område är att området bidrar till landsbygdens utveckling samt att utpekandet sker i sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. LIS-planen, som blir en del av kommunens översiktsplan, ligger sedan till grund för beslut om strandskyddsdispenser.

Inom ramarna för uppdraget har Samhällsutvecklingsavdelningen fört dialog med länsstyrelse och kommunekolog samt begärt in offert för inventeringar och rapportskrivning, se bilaga. En tidig bedömning har gjorts att kommunen inte äger mark som är lämplig för LIS-utpekande. Utpekandet av LIS-områden kommer således innebära inventering och utpekande av mark som är privatägd. Ett område utpekat för LIS kan bebyggas först om/ när den aktuella fastighetsägaren är villig att åtgärd sker på dennes mark.

Den 15 maj 2025 beslutade riksdagen om propositionen Lättnader i strandskyddet – ett första steg 2024/25:102 som medfört ändringar i strandskyddslagstiftningen. I korthet för relevans till ärendet innebär förändringarna att:

- Generellt strandskydd tas bort för insjöar mindre än en hektar och vattendrag smalare än två meter.
- Strandskydd tas bort vid sjöar och vattendrag som anlagt efter 1975 (då generellt strandskydd infördes)
- Vattenbruk läggs till som undantag från strandskydd för de areella näringarna. I nya lydelsen innefattar areella näringar: Skogsbruk, jordbruk, vattenbruk, rennäring och fiske. De areella näringarna omfattas, likt tidigare, av undantagsbestämmelser från strandskyddet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 225/2025

KS 2025/1779

Utöver ovan förändringar i strandskyddslagstiftningen som är beslutade pågår utredning om ytterligare förändringar för att eventuellt ge kommunerna större rådgivning över strandskyddet.

Yttrande/Bedömning

Uppdraget kommer ha påverkan på plankontorets produktionstakt av andra planprodukter. Förvaltningens bedömning är att till följd av arbetsbelastning i andra projekt ses möjligheterna att genomföra rapportskrivning med interna resurser som begränsad. Ska interna resurser användas, i de delar där förvaltningen innehar relevant kompetens, kommer några detaljplaner behöva sättas som vilande utöver de som är vilande idag. Uppdraget kommer oavsett resursfördelning avseende rapportskrivandet innebära att interna resurser behöver användas för kartläggning av lämpliga områden att peka ut samt de formaliastyrda processdelarna i form av politisk beredning och medborgardialog.

Samhällsutvecklingsavdelningen framhåller att lätnaderna i strandskyddslagstiftningen ger ökade möjligheter för byggnation i områden som tidigare omfattats av strandskydd. Det finns idag ingen fullständig kartläggning av strandskyddets omfattning hos någon av parterna Olofströms kommun (handläggande part), Miljöförbundet Blekinge väst (tillsynsmyndighet) eller Länsstyrelsen Blekinge (dispensgranskande part). Arbete pågår hos länsstyrelsen att upprätta ett sådant kartlager. Till följd av att kartlager över tidigare strandskyddade områden (före maj 2025) och efter strandskyddsförändringarna inte finns är det inte möjligt att presentera exakta konsekvenser av lagförändringen. Påverkan antas dock vara stor i en kommun som Olofström där förekomsten av mindre sjöar och vattendrag, som enligt lagförändringen numera inte omfattas av strandskydd, är betydande. Samhällsutvecklingsavdelningen bedömer att möjligheterna att bebygga i vattennära lägen på landsbygden ökat till följd av lagförändringen.

Finansiering

Ärendet uppkom under 2025 ska behandlas skyndsamt varpå avsatta medel inte finns för inventering och framtagande av dokument. Kostnadsposten har inte lagts in i driftbudget för 2026 då offert ej presenterats innan hålltid för budgetberedning på tjänstemannanivå.

Medel för inventering och rapportskrivning föreslås tas från KS förfogande.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Kostnadsuppskattning från konsult

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 225/2025

KS 2025/1779

Slutgiltigt beslut skickas till
Samhällsutvecklingschef, Ö.H
Planarkitekt, O.S

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-10-16

Diarienummer:
2025/1779-2**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-12-02**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Oskar Sandberg
Titel: 1:e planarkitekt**Budgetbeslut kopplat till LIS-områden**Förslag till beslut**Kommunstyrelsen beslutar att utnyttja 1 450 000 kr från KS-förfogande för att genomföra uppdraget.**

Alt.

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva del rörande LIS-plan i beslut tematiskt tillägg för LIS (andra stycket/beslutssats) i beslut §31/2025 och därmed avslutas uppdraget.Ärendebeskrivning

I samband med att kommunens översiktsplan antogs i kommunfullmäktige 2025-03-24 § 31 fick samhällsutvecklingsavdelningen i uppdrag att ta fram plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för 20 geografiska områden.

LIS har som syfte att vara ett verktyg för att differentiera strandskyddet för att ge ökade möjligheter att bygga strandnära på landsbygden. Viktigt när kommunen pekar ut ett LIS-område är att området bidrar till landsbygdens utveckling samt att utpekandet sker i sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. LIS-planen, som blir en del av kommunens översiktsplan, ligger sedan till grund för beslut om strandskyddsdispenser.

Inom ramarna för uppdraget har Samhällsutvecklingsavdelningen fört dialog med länsstyrelse och kommunekolog samt begärt in offert för inventeringar och rapportskrivning, se bilaga. En tidig bedömning har gjorts att kommunen inte äger mark som är lämplig för LIS-utpekande. Utpekandet av LIS-områden kommer således innebära inventering och utpekande av mark som är privatägd. Ett område utpekad för LIS kan bebyggas först om/ när den aktuella fastighetsägaren är villig att åtgärd sker på dennes mark.

Den 15 maj 2025 beslutade riksdagen om propositionen *Lättnader i strandskyddet – ett första steg 2024/25:102* som medfört ändringar i strandskyddslagstiftningen. I korthet för relevans till ärendet innebär förändringarna att:

- Generellt strandskydd tas bort för insjöar mindre än en hektar och vattendrag smalare än två meter.
- Strandskydd tas bort vid sjöar och vattendrag som anlagt efter 1975 (då generellt strandskydd infördes)

- Vattenbruk läggs till som undantag från strandskydd för de areella näringarna. I nya lydelsen innefattar areella näringar: Skogsbruk, jordbruk, vattenbruk, rennäring och fiske. De areella näringarna omfattas, likt tidigare, av undantagsbestämmelser från strandskyddet.

Utöver ovan förändringar i strandskyddslagstiftningen som är beslutade pågår utredning om ytterligare förändringar för att eventuellt ge kommunerna större rådgivning över strandskyddet.

Bedömning

Uppdraget kommer ha påverkan på plankontorets produktionstakt av andra planprodukter. Förvaltningens bedömning är att till följd av arbetsbelastning i andra projekt ses möjligheterna att genomföra rapportskrivning med interna resurser som begränsad. Ska interna resurser användas, i de delar där förvaltningen innehar relevant kompetens, kommer några detaljplaner behöva sättas som vilande utöver de som är vilande idag. Uppdraget kommer oavsett resursfördelning avseende rapportskrivandet innebära att interna resurser behöver användas för kartläggning av lämpliga områden att peka ut samt de formaliastyrda processdelarna i form av politisk beredning och medborgardialog.

Samhällsutvecklingsavdelningen framhåller att lätnaderna i strandskyddslagstiftningen ger ökade möjligheter för byggnation i områden som tidigare omfattats av strandskydd. Det finns idag ingen fullständig kartläggning av strandskyddets omfattning hos någon av parterna Olofströms kommun (handläggande part), Miljöförbundet Blekinge väst (tillsynsmyndighet) eller Länsstyrelsen Blekinge (dispensgranskande part). Arbete pågår hos länsstyrelsen att upprätta ett sådant kartlager. Till följd av att kartlager över tidigare strandskyddade områden (före maj 2025) och efter strandskyddsförändringarna inte finns är det inte möjligt att presentera exakta konsekvenser av lagförändringen. Påverkan antas dock vara stor i en kommun som Olofström där förekomsten av mindre sjöar och vattendrag, som enligt lagförändringen numera inte omfattas av strandskydd, är betydande. Samhällsutvecklingsavdelningen bedömer att möjligheterna att bebygga i vattennära lägen på landsbygden ökat till följd av lagförändringen.

Finansiering

Ärendet uppkom under 2025 ska behandlas skyndsamt varpå avsatta medel inte finns för inventering och framtagande av dokument. Kostnadsposten har inte lagts in i driftbudget för 2026 då offert ej presenterats innan hålltid för budgetberedning på tjänstemannanivå.

Medel för inventering och rapportskrivning föreslås tas från KS förfogande.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-10-13

Kostnadsuppskattning från konsult

Beslutet skickas till

Samhällsutvecklingschef, ÖH

1:e planarkitekt, OS

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Från: John Kvarnbäck[John.Kvarnback@norconsult.com]
Skickat: 24.09.2025 16:20:23
Till: Oskar Sandberg[Oskar.Sandberg@olofstrom.se]
Kopia: Dagmar Clough[Dagmar.Clough@norconsult.com]; SE-Avrop
NOAB[avropnoab@norconsult.com]; Caroline
Jöngren[Caroline.Jongren@norconsult.com]; Anne
Berntsson[Anne.Berntsson@olofstrom.se]; Carolin
Folkeson[Carolin.Folkeson@norconsult.com];
Ämne: RE: Kostnadsuppskattning

WARNING: Detta meddelande kommer utifrån och inte från någon inom Olofströms kommun. Klicka inte på några länkar eller öppna några bifogade filer om du inte känner igen avsändaren eller vet att innehållet är säkert.

Hej Oskar,

Vi har nu fått in en kostnadsuppskattning från underkonsult Sveriges vattenekologer för vatten-delen av LIS-områdena på 300 000 kr (inventering + rapport). Vi själva uppskattar att vi kan göra land-delen till en kostnad av 650 000 kr (inventering + rapport).

Vad gäller LIS-plandokument kan det tänkas kosta i runda slängar 500 000 kr som planeringsunderlag. Planeringsunderlaget skulle kunna motsvara en samrådshandling för tematiskt tillägg till ÖP. Om ni därefter önskar konsultstöd i den fortsatta processen fram till ett antaget tematiskt tillägg kan vi ta fram en kostnadsuppskattning på det också.

Budget	Summa
Vattendelen (inventering + rapport)	300 000 kr
Landdelen (inventering + rapport)	650 000 kr
Tematiskt tillägg till ÖP (samrådshandling)	500 000 kr
Summa	1 450 000 kr

Med vänlig hälsning

John Kvarnbäck
Ornitolog, biolog
Tel: +46 10 141 80 00 | Mob: +46 72 235 53 47
john.kvarnback@norconsult.com

Norconsult Sverige AB
Navigationsgatan 1A, 211 20 Malmö, Sweden
Tel: +46 10 141 80 00 | norconsult.se

Every day we improve everyday life

From: Oskar Sandberg <Oskar.Sandberg@olofstrom.se>
Sent: den 16 september 2025 15:51
To: Dagmar Clough <Dagmar.Clough@norconsult.com>; SE-Avrop NOAB
<avropnoab@norconsult.com>; Caroline Jöngren <Caroline.Jongren@norconsult.com>
Cc: John Kvarnbäck <John.Kvarnback@norconsult.com>; Anne Berntsson
<Anne.Berntsson@olofstrom.se>
Subject: SV: Kostnadsuppskattning

Vissa som har fått det här meddelandet får inte ofta e-post från oskar.sandberg@olofstrom.se.
[Läs om varför det här är viktigt](#)

Hej!

I juni tillfrågade jag David angående nedan potentiella uppdrag och vi är nu i september månad och ännu har jag inte fått svar. Att meddelanden missas är full förståeligt inte minst med tanke på att David nu bytt tjänst. Om ni inte är intresserade av uppdraget så tycker jag dock det är rimligt att detta meddelats vid tidigare tillfälle. Jag tar dock fullt ansvar att kommunikationsramarna, med i ramavtal stipulerad kommunikationsväg in, inte till fullo har följts från min sida. Att skicka till avropnoab@norconsult.com har missats i kommunikationen med David. Med anledning av detta skickar jag nu detta mail till Caroline (som är den enda kvarvarande upphandlade konsulten inom vårt ramavtal) och er avropsmailadress. Jag förväntar mig, **senast 2025-09-25**, ett svar med kostnadsuppskattning alternativt ett "nej tack" till det som står enligt mail skickat 4 juni nedan för att kunna ta ärendet vidare i den politiska beredningen. Med tanke på att vi har ramavtal parterna emellan ser jag en ömsesidig professionell relation som en självklarhet, i hanteringen av detta ärende vill jag vara tydlig med att Norconsult inte levt upp till min förväntningar.

Anne – för kännedom kopplat till ramavtal inventering naturvärden.

Med vänlig hälsning

Oskar Sandberg

1:e Planarkitekt

0454 931 59

Kommunledningsförvaltningen

heja olofström!

Från: Dagmar Clough <Dagmar.Clough@norconsult.com>

Skickat: den 4 september 2025 09:56

Till: Oskar Sandberg <Oskar.Sandberg@olofstrom.se>

Kopia: John Kvarnbäck <John.Kvarnbäck@norconsult.com>

Ämne: Sv: Kostnadsuppskattning

WARNING: Detta meddelande kommer utifrån och inte från någon inom Olofströms kommun. Klicka inte på några länkar eller öppna några bifogade filer om du inte känner igen avsändaren eller vet att innehållet är säkert.

Hej Oskar,

ursäkta sen återkoppling!

Om det är fortfarande aktuell med inventeringsdelen, så blir det kanske bäst om en av mina uppdragsledare - och inventerare - tar kontakt med dig, så kan ni prata lite mer om detaljerna innan en offert tas fram. Jag lägger till John i mailtråden.

Avseende LIS så brukar vi inte göra det själv och brukar hänvisa till underkonsulter. Men vi hade eventuellt kunnat kombinera det med ovan, i fallet att inventeringen är fortfarande aktuell.

Med vänlig hälsning

Dagmar Clough
Avdelningschef Trafik & Miljö Syd
Tel: +46 10 141 86 15 | Mob: +46 72 536 68 53
dagmar.clough@norconsult.com

Från: Oskar Sandberg <Oskar.Sandberg@olofstrom.se>

Skickat: den 25 augusti 2025 15:39

Till: Dagmar Clough <Dagmar.Clough@norconsult.com>

Ämne: VB: Kostnadsuppskattning

Hej Dagmar

Bumpar upp detta mail så det inte missats.

Med vänlig hälsning

Oskar Sandberg
1:e Planarkitekt
0454 931 59
Kommunledningsförvaltningen

heja olofström!

Från: David Reuterskiöld <David.Reuterskiold@norconsult.com>

Skickat: den 17 juni 2025 16:44

Till: Oskar Sandberg <Oskar.Sandberg@olofstrom.se>

Kopia: Dagmar Clough <Dagmar.Clough@norconsult.com>

Ämne: RE: Kostnadsuppskattning

WARNING: Detta meddelande kommer utifrån och inte från någon inom Olofströms kommun. Klicka inte på några länkar eller öppna några bifogade filer om du inte känner igen avsändaren eller vet att innehållet är säkert.

Hej Oskar!

Ursäkta sent svar! Det låter som ett intressant jobb som vi nog kan ta oss an. För egen del slutar jag dock på Norconsult i mitten av augusti (och börjar på Bjerking istället) så jag bollar denna fråga vidare till min chef Dagmar Clough. Vi har pratat om ärendet idag och hon har börjat titta på vem som kan hjälpa er att ta fram prisuppskattningarna.

Ha en skön sommar och en glad midsommar!
/David

Med vänlig hälsning

David Reuterskiöld
Seniorkonsult Miljö, naturvård, vattenvård
Tel: +46 10 141 84 72 | Mob: +46 76 764 04 27
david.reuterskiold@norconsult.com

From: Oskar Sandberg <Oskar.Sandberg@olofstrom.se>
Sent: den 4 juni 2025 14:36
To: David Reuterskiöld <David.Reuterskiold@norconsult.com>
Subject: Kostnadsuppskattning

Hej David!

Vi fick nyligen ett uppdrag från politiken att ta fram en LIS-plan för 20 stycken områden. Vi har inte tittat ut var områdena ska vara eller hur stora de är tänkta att vara. Vi fick ingen budget till att genomföra uppdraget och ska nu skriva fram ett budgetärende och därför behöver jag ha en grov uppskattning av vad inventeringar kan tänkas kosta. Har ni erfarenhet av att ta fram LIS-planer? I så fall vill jag ha två prisuppskattningar. Då det är en grov uppskattning i ett tidigt skede så är uppskattningen inte något ni hålls ansvariga för (likt en offert).

- Vad skulle översiktlig inventering (ej tvungetvis svenskstandard), med tillhörande inventeringsrapport, beskrivning av områdena och bedömning av behov av huruvida en framtida djupare inventering behövs eller ej av i genomsnitt 1 000 meter strandkant (en bit upp på land och en bit ut i vatten) för 20 områden utspritt i Olofströms kommun kosta?
- Vad skulle ovan och därutöver framtagande av LIS-planedokument kunna kosta?

Med vänlig hälsning
Oskar Sandberg
Planarkitekt
Kommunledningsförvaltningen

heja olofström!

Box 302
293 34 Olofström

Oskar.Sandberg@olofstrom.se
www.olofstrom.se

Olofströms kommun värnar om dina personuppgifter och din integritet. Läs mer på www.olofstrom.se/personuppgifter

CONFIDENTIALITY AND DISCLAIMER NOTICE: This message is for the sole use of the intended recipients and may contain confidential information. If you are not an intended recipient, you are requested to notify the sender by reply e-mail and destroy all copies of the original message. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. While the sender has taken reasonable precautions to minimize the risk of viruses, we cannot warrant the absence of, or accept liability for, any such viruses in this message or any attachment.

Olofströms kommun värnar om dina personuppgifter och din integritet. Läs mer på www.olofstrom.se/personuppgifter

CONFIDENTIALITY AND DISCLAIMER NOTICE: This message is for the sole use of the intended recipients and may contain confidential information. If you are not an intended recipient, you are requested to notify the sender by reply e-mail and destroy all copies of the original message. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. While the sender has taken reasonable precautions to minimize the risk of viruses, we cannot warrant the absence of, or accept liability for, any such viruses in this message or any attachment.

Olofströms kommun värnar om dina personuppgifter och din integritet. Läs mer på www.olofstrom.se/personuppgifter

CONFIDENTIALITY AND DISCLAIMER NOTICE: This message is for the sole use of the intended recipients and may contain confidential information. If you are not an intended recipient, you are requested to notify the sender by reply e-mail and destroy all copies of the original message. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. While the sender has taken reasonable precautions to minimize the risk of viruses, we cannot warrant the absence of, or accept liability for, any such viruses in this message or any attachment.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 231/2025

KS 2023/1949

§ 231/2025 Återrapport kolonilotterKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Förvaltningen ges i uppdrag att peka ut och ge förslag på nytt område för kolonilotter.

Ärendebeskrivning

Iréne Robertsson, kommunchef, föredrar ärendet.

Kommunstyrelsen beslutade den 3 oktober 2023, KS § 192/2023, att höja avgiften för odlingslotter från 600 kronor per år till 1200 kronor per år. I samma beslut lämnade uppdrag till dåvarande Tekniska avdelningen att göra en helhetsgenomlysning vad gäller hur området ska skötas, hur hyressituationen ser ut, vad detaljplanen tillåter och status kring bygglov.

Den 14 november 2023 så beslutade Kommunstyrelsen att bibehålla avgiften på 600 kr per år för 2024. Detta då det inte bedömdes möjligt att säga upp samtliga avtal för höjning så sent på året.

Den 16 september 2025, §6/2025, under strategiskt AU ställde sig samtliga närvarande partier bakom ett förslag att arbeta för att ta fram ny plats för kolonilotter och att detaljplanelägga området vid Orsjön för bebyggelse och hitta en ny plats för kolonilotter i Olofström.

Yttrande/Bedömning

Då en viljeinriktning finns för att göra området där kolonilotterna är belägna till en attraktiv plats för nybyggnation så är min bedömning att det i nuläget inte finns anledning att säga upp avtal för höjning utan att först avvakta förslag på ny placering av kolonilotter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Slutgiltigt beslut skickas till

Kommunchef I.R

Plan & Bygg

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-11-11

Diarienummer:
2023/1949-18

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen

2025-12-02
2025-12-09

Handläggare

Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Återrapport kolonilotter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade den 3 oktober 2023, KS § 192/2023, att höja avgiften för odlingslotter från 600 kronor per år till 1200 kronor per år. I samma beslut lämnade uppdrag till dåvarande Tekniska avdelningen att göra en helhetsgenomlysning vad gäller hur området ska skötas, hur hyressituationen ser ut, vad detaljplanen tillåter och status kring bygglov.

XX

Den 14 november 2023 så beslutade Kommunstyrelsen att bibehålla avgiften på 600 kr per år för 2024. Detta då det inte bedömdes möjligt att säga upp samtliga avtal för höjning så sent på året.

Den 16 september 2025, §6/2025, under strategiskt AU ställde sig samtliga närvarande partier¹ bakom ett förslag att arbeta för att ta fram ny plats för kolonilotter och att detaljplanelägga området vid Orsjön för bebyggelse och hitta en ny plats för kolonilotter i Olofström.

Yttrande/Bedömning

Då en viljeinriktning finns för att göra området där kolonilotterna är belägna till en attraktiv plats för nybyggnation så är min bedömning att det i nuläget inte finns anledning att säga upp avtal för höjning utan att först avvakta förslag på ny placering av kolonilotter.

Finansiering

Om förslaget medför kostnader/bidrag, ange här hur detta ska finansieras.
Om ärendet inte handlar om pengar, så ta bort denna rubrik.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ta ställning till frågorna nedan! Skriv en kortfattad motivering huruvida barnrätts- och jämställdhetsperspektivet har beaktats, eller ej. Ska alltid beaktas.

¹ S, C, SD, M och KD

- Vilka konsekvenser (positiva och negativa) får beslutet utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv?
- Har beslutet föregåtts av dialog med berörda grupper, i sådana fall på vilket sätt?
- Vilka konsekvenser (positiva och negativa) får beslutet utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära?)

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Plan & Bygg
Infrastruktur- & Näringsliv

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 226/2025

KS 2024/3010

§ 226/2025 Granskningsyttrande, Översiktsplan TingsrydKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Olofströms kommun avlägger yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Oskar Sandberg, planarkitekt, föredrar ärendet.

Tingsryds kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Som del i framtagandet ska samråds- och granskningsdialog föras med bland annat berörda kommuner. Förslag till ny översiktsplan har varit utsänd på samråd och är nu utställd på granskning under perioden 1 nov till och med 31 dec 2025.

Översiktsplanen tar sin utgång i kommunens vision från 2021 och utgår vidare från Tingsryds fullmäktigemål. Tingsryd har starkast koppling till stråken Ronneby-Växjö respektive Emmaboda-Älmhult. Kommunikationsstråket mot Olofström (väg 116) pekas av kommunen ut som övrigt stråk vilket innebär att Tingsryds kommun ser det som ett stråk utmed vilket det är viktigt att kollektivtrafik finns. Sett till natur och friluftsliv framhålls vikten av att det större sammanhang som Mörrumsåns dalgång är en del att fortsatt värnas.

Olofströms kommun hade inget att erinra samrådsförslaget.

Yttrande/Bedömning

Olofströms kommun har inget att erinra.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt för yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Översiktsplan

Kartbilaga

Miljökonsekvensbeskrivning

Barnkonsekvensbeskrivning

Samrådsredogörelse

Digital version av översiktsplan

(<https://storymaps.arcgis.com/collections/17339e20e06e4b1fb9a856c326f60d00>)

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 226/2025

KS 2024/3010

Slutgiltigt beslut skickas till

mbf@tingsryd.se (märk med "Översiktsplan MBN-2021-484")

Planarkitekt O.S

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-12-03

Diarienummer:
2024/3010-8**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-12-02**
2025-12-09**Handläggare**Namn: Oskar Sandberg
Titel: 1:e Planarkitekt

Granskningsyttrande, Översiktsplan Tingsryd

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att avlägga yttrande enligt nedan

Ärendebeskrivning

Tingsryds kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Som del i framtagandet ska samråds- och granskningsdialog föras med bland annat berörda kommuner. Förslag till ny översiktsplan har varit utsänd på samråd och är nu utställd på granskning under perioden 1 nov till och med 31 dec 2025.

Översiktsplanen tar sin utgång i kommunens vision från 2021 och utgår vidare från Tingsryds fullmäktigemål. Tingsryd har starkast koppling till stråken Ronneby-Växjö respektive Emmaboda-Älmhult. Kommunikationsstråket mot Olofström (väg 116) pekas av kommunen ut som övrigt stråk vilket innebär att Tingsryds kommun ser det som ett stråk utmed vilket det är viktigt att kollektivtrafik finns. Sett till natur och friluftsliv framhålls vikten av att det större sammanhang som Mörrumsåns dalgång är en del att fortsatt värnas.

Olofströms kommun hade inget att erinra samrådsförslaget.

Yttrande

Olofströms kommun har inget att erinra.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt för yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-11-20

Översiktsplan

Kartbilaga

Miljökonsekvensbeskrivning

Barnkonsekvensbeskrivning

Samrådsredogörelse

Digital version av översiktsplan

<https://storymaps.arcgis.com/collections/17339e20e06e4b1fb9a856c326f60d00>

Beslutet skickas till
mbf@tingsryd.se (märk med "Översiktsplan MBN-2021-484")

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

- 1 §226 Bilaga Barnkonsekvensanalys
- 2 §226 Bilaga Hållbarhetsbedömning inklusiv miljökonsekvensbeskrivning
- 3 §226 Bilaga Kartor
- 4 §226 Samrådsredogörelse
- 5 §226 Översiktsplan

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

§ 229/2025 Remissvar till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037,**Olofströms kommun**Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Olofströms kommun avger följande remissvar i sammanfattning:

- Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en nyckelkomponent i det sydöstra svenska transportsystemet. De bör pekas ut som del av TEN-T:s stödstruktur och omfattas av EU:s Dual Mobility-strategi för militär mobilitet, i syfte att samordna civil och militär transportinfrastruktur.
- Stråket stärker Sveriges totalförvarslogistik och försörjningsberedskap genom robusta öst-västliga förbindelser mellan inlandets industriella centrum och Blekinges hamnar, som fungerar som portar mot Centraleuropa och Östersjöområdet.
- Förutom sin strategiska roll för NATO:s och EU:s mobilitetsmål har projektet stor betydelse för klimat, näringsliv och regional tillväxt genom ökad intermodalitet, redundans och elektrifierad godstransport.
- Sverige bör aktivt verka för att inkludera stråket i EU:s program Connecting Europe Facility (CEF) och i relevanta finansieringsramar under Military Mobility 2.0, samt i EU:s "Preparedness Union Strategy" för kris- och försvarsberedskap.
- Blekinges hamnar – Karlshamn, Karlskrona och Sölvesborg – bör erkännas som nationella och europeiska noder i den civila och militära transportkedjan, och deras anslutningar till järnväg och väg måste prioriteras i den nationella planen.

Ärendebeskrivning

Öjvind Hatt, samhällsutvecklingschef, föredrar ärendet.

På uppdrag av regeringen remitteras Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 30 december 2025.

Yttrande/Bedömning**Remissvaret i sin helhet**

Olofströms kommuns remissvar rörande förslag till nationell plan för transportsystemet 2026–2037

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

Med fokus på Sydostlänkens och Blekinge kustbanas roll i TEN-T, EU:s Dual Mobility-strategi och Sveriges totalförsvär.

Sammanfattning

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en nyckelkomponent i det sydöstra svenska transportsystemet. De bör pekas ut som del av TEN-T:s stödstruktur och omfattas av EU:s Dual Mobility-strategi för militär mobilitet, i syfte att samordna civil och militär transportinfrastruktur.

Stråket stärker Sveriges totalförsvärslogistik och försörjningsberedskap genom robusta öst-västliga förbindelser mellan inlandets industriella centrum och Blekinges hamnar, som fungerar som portar mot Centraleuropa och Östersjöområdet.

Förutom sin strategiska roll för NATO:s och EU:s mobilitetsmål har projektet stor betydelse för klimat, näringsliv och regional tillväxt genom ökad intermodalitet, redundans och elektrifierad godstransport.

Regering och riksdag bör därför aktivt verka för att inkludera stråket i EU:s program Connecting Europe Facility (CEF) och i relevanta finansieringsramar under Military Mobility 2.0, samt i EU:s "Preparedness Union Strategy" för kris- och försvarsberedskap. Som en konsekvens av detta bör Trafikverket i kommande nationell plan för transportsystemet få direktiv och resurser för att genomföra de åtgärder som krävs för att Sydostlänken och Blekinge kustbana kan ingå i stödstrukturen för TEN-T och dessutom omfattas av EU:s Dual Mobility-strategi.

Blekinges hamnar – Karlshamn, Karlskrona och Sölvesborg – måste tydligt lyftas fram som nationella och europeiska noder i den civila och militära transportkedjan, och deras anslutningar till järnväg och väg måste prioriteras i den nationella planen.

1. Bakgrund och övergripande bedömning.....	2
2. TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll.....	3
3. Blekinge kustbana – en kritisk länk i det europeiska nätet.....	6
4. Koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility.....	8
5. Betydelse för totalförsvaret och försörjningsberedskapen.....	11
7. Rekommendationer.....	15
8. Sammanfattande bedömning.....	18

1. Bakgrund och övergripande bedömning

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en sammanhängande transportkorridor som knyter samman inlandsregionen och de sydöstra kusthamnarna med det nationella stambanenätet och det europeiska TEN-T-systemet. I ett läge där både klimatpolitiken och säkerhetspolitiken kräver ett nytt synsätt på infrastrukturplanering framträder dessa banor

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

som strategiska komponenter i ett integrerat europeiskt transportnät med dubbla syften — civil effektivitet och militär mobilitet.

Utgångspunkten för denna bedömning är att Sverige, genom medlemskapet i både Europeiska unionen och Nato, förväntas bidra till ett sammanhängande, motståndskraftigt och hållbart transportsystem som samtidigt stödjer näringslivets behov och totalförsvarets krav. Sydostlänken (Älmhult – Olofström – Karlshamn) och Blekinge kustbana (Karlskrona – Ronneby – Karlshamn – Sölvesborg) motsvarar i detta avseende den typ av infrastruktur som inom EU:s nya Dual Mobility Strategy identifieras som särskilt prioriterad.

1.2 Europeisk och nationell kontext

EU:s reviderade TEN-T-förordning och de tillhörande finansieringsinstrumenten inom Connecting Europe Facility (CEF) anger att medlemsstaterna ska säkerställa att viktiga transportleder kan användas för både civila och militära ändamål. För Sverige innebär detta att de öst-västliga länkarna, som hittills varit underutvecklade, måste ges ökad prioritet. Sydostlänken och Blekinge kustbana kommer tillsammans att utgöra den enda sammanhängande elektrifierade förbindelsen mellan det centrala järnvägsnätet och de hamnar som i ett kris- eller beredskapsläge är avgörande för mottagning av resurser från allierade partnerländer, och får i det läget även en viktig roll för försörjningen av F17 på flygbasen i Kallinge.

TEN-T-systemets kärnnät (Core Network) har till uppgift att säkerställa gränsöverskridande konnektivitet och interoperabilitet. En integrering av Sydostlänken och Blekinge kustbana i kärnnätet skulle förbättra länken mellan Skandinavien–Medelhavet-korridoren och den baltiska havsbassängen. Detta stärker både Sveriges position i TEN-T och landets roll som logistiskt nav i Nordeuropa.

1.3 Motiv för prioritering

De båda banornas funktion bör betraktas ur ett helhetsperspektiv:

1. Klimat och hållbarhet: Elektrifiering och kapacitetsökning möjliggör en betydande överflyttning av gods från väg till järnväg, vilket minskar utsläppen av växthusgaser och frigör kapacitet på E22.

2. Regional utveckling: Förbindelserna skapar nya pendlingsmöjligheter, ökar arbetsmarknadsregionernas integration och stärker Blekinges och Smålands konkurrenskraft.

3. Totalförsvaret: Banorna sammanbinder militära noder, hamnar och omlastningspunkter som är nödvändiga för att upprätthålla försörjnings- och mottagningsförmåga inom Nato-

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

ramverket.

4. Resiliens och redundans: Ett robust transportsystem kräver alternativa rutter, och Sydostlänken och Blekinge kustbana ger en sådan redundans i ett område, som idag är sårbart för störningar i stambanenätet.

1.4 Ekonomisk och samhällelig bedömning

De samhällsekonomiska kalkyler som traditionellt används i nationell planering fångar inte tillräckligt de långsiktiga nyttorna av denna typ av infrastruktur. EU:s moderna synsätt på resilient transport betonar att investeringar med dubbla nyttor – civila och militära – måste värderas brett och över tid. De multipla effekter som Sydostlänken och Blekinge kustbana genererar, i form av minskade utsläpp, ökad transporteffektivitet, säkerhetsmässig robusthet och regional tillväxt, gör projekten samhällsekonomiskt motiverade även vid en försiktig kalkyl.

Vidare finns en tydlig möjlighet till extern finansiering. EU:s CEF-program för Military Mobility har sedan 2022 beviljat medel till projekt med just denna karaktär. Förutsättningarna är goda för svensk medfinansiering om regeringen tydligt anmäler korridoren som en del av TEN-T:s kärnnät.

1.5 Historiskt och geografiskt perspektiv

Sydöstra Sverige har historiskt haft en svag koppling till det nationella järnvägsnätet, vilket har begränsat både exportflöden och arbetspendling. Regionen har samtidigt en koncentration av industriella tillgångar och hamninfrastruktur som är vitala för såväl energiförsörjning som försvar. Sydostlänken är i detta perspektiv en nödvändig komplettering till stambanenätet, medan Blekinge kustbana fungerar som den sammanbindande väven som gör systemet helt.

1.6 Samlad bedömning och rekommendation

Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att:

- Sydostlänken och Blekinge kustbana bör fastställas som del av TEN-T-kärnnätets Core Network Corridor för Skandinavien–Medelhavet.
- Projekten bör samtidigt kvalificeras för EU:s Dual Mobility-strategi och finansieras genom CEF – Military Mobility.
- Regeringen bör ge Trafikverket och Försvarsmakten i uppdrag att samordna planering och genomförande med 2032 som målår.

Genom att genomföra dessa åtgärder stärks Sveriges internationella tillgänglighet, försörjningssäkerhet och klimatprestanda. Projekten motsvarar därmed EU-kommissionens

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

kriterier för 'resilient infrastructure' och de svenska målen för fossilfrihet, regional balans och totalförsvarsförmåga.

Den samlade slutsatsen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana inte enbart är regionala investeringar, utan nationella och europeiska nyckelprojekt för ett hållbart, sammanlänkat och motståndskraftigt Sverige i en ny säkerhetspolitisk och klimatpolitisk epok.

2. TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll**2.1 Inledning**

Det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) utgör den gemensamma ryggraden i EU:s arbete för att säkra en effektiv, hållbar och sammanhängande transportinfrastruktur i hela unionen. Syftet är att förbinda regioner, marknader och logistiska noder i ett integrerat system som möjliggör både civil och militär mobilitet.

I denna struktur är Sydostlänken en avgörande komponent. Den förbinder den södra stambanan vid Älmhult med Blekinge kustbana och hamnarna i Karlshamn och Karlskrona – en sträckning som i praktiken sluter den sista kvarvarande länken i EU:s öst–västliga transportkorridor genom södra Sverige. Projektet innebär inte enbart en regional investering, utan en strategisk förstärkning av hela TEN-T:s stödstruktur i Östersjöområdet.

2.2 TEN-T:s nya inriktning och utbyggnad

Den reviderade TEN-T-förordningen, som antogs av EU 2024, ställer tydliga krav på att medlemsstaterna ska färdigställa Core Network senast 2030 och Extended Core Network till 2040. Denna utbyggnad ska omfatta modernisering, elektrifiering, ERTMS-system, klimatanpassning samt kapacitetsförbättringar som möjliggör effektiv intermodalitet.

I den nya förordningen betonas särskilt:

- att militära och civila behov ska planeras parallellt,
- att hamnar med strategisk betydelse ska ha järnvägsanslutning till TEN-T:s huvudnät,
- samt att östra och norra Europa ska få stärkt anslutning till det kontinentala nätet för att minska logistiska sårbarheter.

Sydostlänken uppfyller samtliga dessa prioriteringar. Den utgör den enda återstående länk som kan knyta samman Skandinavien sydöstra transportstråk med det europeiska Core Network via både Baltic-Adriatic-korridoren och Scandinavian-Mediterranean-korridoren.

2.3 Sydostlänken som strukturell nod

Ur ett systemperspektiv fungerar Sydostlänken som en strukturell nod mellan inlandets produktionszoner och kustens hamnnav. Järnvägen förbinder de exportintensiva

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

industriregionerna i Småland och Västra Götaland med Blekinges hamnar, vilket möjliggör intermodala transporter mellan järnväg, sjöfart och väg.

Sydostlänken har därmed tre strategiska funktioner inom TEN-T:

1. Kapacitetsförstärkning: Avlastar södra stambanan, som i dag är hårt belastad och saknar utrymme för ökande godstrafik.
2. Regional integration: Knyter samman inlandets industriella centra (Älmhult, Olofström, Värnamo) med Core-hamnarna Karlshamn och Karlskrona.
3. Europeisk interoperabilitet: Säkerställer att godstransporter från Sverige kan nå kontinentala flöden via Polen, Tyskland och Centraleuropa utan omlastning eller flaskhalsar.

Dessa funktioner gör Sydostlänken till ett nyckelprojekt för den svenska delen av TEN-T:s Core Network, i nivå med Botniska korridoren och Fehmarn Bält-förbindelsen.

2.4 Koppling till hamnar och intermodala noder

Karlshamn och Karlskrona är båda utpekade i TEN-T som Core Ports med strategisk betydelse för Östersjöregionen. Båda hamnarna har dessutom omfattande färje- och godstrafik till Polen, Litauen och Tyskland, och spelar därmed en central roll i EU:s öst-västliga logistiksystem.

Utan en fungerande järnvägsförbindelse mellan dessa hamnar och inlandets järnvägsnät förloras en betydande del av deras logistiska potential. Sydostlänken möjliggör:

- direkt intermodal omlastning mellan järnväg och sjöfart,
- förkortade transporttider mellan exportindustri och hamnterminaler,
- och en robust försörjningskedja mellan svenska och europeiska marknader.

Med detta blir sträckan Älmhult–Karlshamn inte bara en regional bana, utan en TEN-T-kritisk anslutning som stärker hela Sveriges exportlogistik och EU:s inre marknad.

2.5 Synergier med övriga korridorer

Sydostlänken ligger i korsningen mellan flera europeiska transportkorridorer och skapar därför multipla synergier:

- Scandinavian–Mediterranean Corridor: Genom anslutningen vid Älmhult knyts Sydostlänken till huvudaxeln mot Öresund, Hamburg och vidare söderut mot Alperna och Italien.
- Baltic–Adriatic Corridor: Genom hamnarna i Karlshamn och Karlskrona finns direkt anslutning till Gdynia–Katowice-stråket, vilket möjliggör effektiv export till Centraleuropa.
- Motorways of the Sea (MoS): Blekinges hamnar ingår redan i EU:s sjöfartsnätverk och utgör naturliga landanslutningar för kortsjöfart inom ramen för MoS-initiativet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

Därigenom kompletterar Sydostlänken och Blekinge kustbana varandra som en integrerad land- och sjölogistikkorridor – ett konkret exempel på EU:s mål om sömlös multimodalitet.

2.6 Komplement till nationell planering

I Trafikverkets underlag till Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 framhålls behovet av att stärka tvärgående stråk som kan skapa alternativa flöden till de hårt belastade nord-sydliga stambanorna. Sydostlänken motsvarar just detta behov och kan fungera som en avlastningsled och beredskapskorridor för både civila och militära transporter.

Projektet bör därför inte enbart bedömas utifrån regional nytta, utan som en del av den nationella strategin för robusthet och redundans i transportnätet. I kombination med Blekinge kustbana bildar den ett sammanhängande system från stamnätet till kusten, med potential att fungera som dual-use-infrastruktur enligt EU:s kriterier.

2.7 EU-finansiering och genomförande

EU:s finansieringsinstrument Connecting Europe Facility (CEF) prioriterar projekt som stärker Core Network-korridorer och bidrar till interoperabilitet, klimatmål och militär rörlighet. Sydostlänken uppfyller dessa krav genom att:

- ingå i Core Network och förbättra anslutningen till två Core-hamnar,
- bidra till grön omställning genom överflyttning av gods till järnväg,
- och samtidigt stödja Dual Mobility-målen för civil-militär användning.

Därmed finns starka förutsättningar för CEF-medfinansiering av både planerings- och byggfaser. Projektet kan även samordnas med Military Mobility 2.0 för att öka finansieringsgraden.

2.8 Samlad bedömning, TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll

Sammantaget bedöms Sydostlänken vara en av de mest strategiskt viktiga järnvägslänkarna i sydöstra Sverige och ett nödvändigt komplement till TEN-T:s stödstruktur. Den skapar:

- en robust öst-västlig transportkorridor,
- en direkt koppling mellan inlandets industri och Core-hamnar,
- förbättrad redundans och beredskap i transportnätet,
- samt ökade möjligheter till EU-finansiering och internationell integration.

Genom att inkludera Sydostlänken fullt ut i TEN-T:s Core Network stärks inte bara den svenska transportinfrastrukturen, utan även EU:s sammanhållning, klimatmål och försvarspolitiska resiliens.

2.9 Slutsats

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

Sydostlänken ska betraktas som ett strategiskt infrastrukturprojekt av europeisk betydelse. Den binder samman industri, hamnar, försvar och grön omställning i en och samma struktur. I kombination med Blekinge kustbana utgör den en nyckelkomponent i TEN-T:s stödstruktur för sydöstra Sverige och Östersjöområdet, och bör därför prioriteras i såväl den nationella planen som i Sveriges fortsatta dialog med EU-kommissionen.

3. Blekinge kustbana – en kritisk länk i det europeiska nätet

3.1 Inledning

Blekinge kustbana utgör en central och ofta underskattad del av det sydsvenska järnvägssystemet. Banan sträcker sig från Karlskrona till Sölvesborg och utgör tillsammans med Sydostlänken den öst–västliga axel som knyter samman Blekinge, Småland och det europeiska TEN-T-nätet. Dess strategiska läge längs Östersjökusten gör den till en nyckelkomponent i Sveriges anslutning till både Scandinavian–Mediterranean Corridor och Baltic–Adriatic Corridor, samt i utvecklingen av EU:s Dual Mobility-strategi.

Blekinge kustbana är inte endast ett regionalt transportstråk. Den är en kritisk infrastruktur för svensk export, totalförsvarets logistik, och den grönindustriella omställningen i södra Sverige. I kombination med hamnarna i Karlshamn och Karlskrona utgör den en integrerad del av det europeiska logistiska ekosystemet i Östersjöområdet.

3.2 Historisk och strategisk kontext

Blekinge kustbana byggdes ursprungligen som en del av ett regionalt nät, men dess strategiska betydelse har vuxit i takt med förändrade handelsmönster och nya säkerhetspolitiska förutsättningar. Efter Sveriges medlemskap i Nato och EU:s förstärkta fokus på resilienta transportkedjor i östra Europa har banan fått en ny roll: att fungera som länk mellan det nordiska produktionsområdet och EU:s östliga marknader samt de baltiska staterna.

Karlskrona och Karlshamn är redan idag utpekade TEN-T-hamnar med reguljära färjeförbindelser till Gdynia, Klaipėda och andra hamnar på EU:s östra flank. Blekinge kustbana utgör därmed den nödvändiga järnvägs-länken mellan dessa hamnar och det svenska inlandsnätet. I ett försvars- och försörjningsperspektiv är denna koppling avgörande för mottagning av allierade resurser och transport av förnödenheter inom ramen för Nato:s Host Nation Support-struktur.

3.3 Nuvarande status och identifierade brister

Trots sin strategiska betydelse är Blekinge kustbana i dag underdimensionerad. Banan är enkelspårig, delvis med låg hastighetsstandard och utan full elektrifiering enligt EU:s Core Network-krav. Kapaciteten begränsas ytterligare av tekniska brister i signal- och

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

kraftförsörjningssystemen, särskilt på sträckorna mellan Ronneby och Karlshamn.

Den begränsade kapaciteten leder till:

- flaskhalsar för godstrafik till och från hamnarna,
- reducerad punktlighet och sårbarhet för störningar,
- hinder för överflyttning av gods från väg till järnväg,
- bristande interoperabilitet med TEN-T:s tekniska standarder (ERTMS, 22,5 tons axellast, 740 meters tåglängd).

I praktiken innebär detta att Blekinge kustbana i dagsläget inte fullt ut kan fungera som en del av stödstrukturen för TEN-T, trots att den geografiskt och funktionellt redan ingår i det europeiska nätets logik.

3.4 Funktion och synergier med Sydostlänken

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör tillsammans en sammanhängande korridor med direktkoppling till EU:s kärnnät. Sydostlänken möjliggör anslutning till inlandet och Södra stambanan, medan Blekinge kustbana tillhandahåller den nödvändiga kustnära förlängningen till hamnarna.

När båda banorna är fullt utbyggda och elektrifierade skapas en strategisk korridor från Älmhult via Olofström till Karlskrona och Karlshamn, där samtliga delsystem är kompatibla med TEN-T:s krav. Det skapar ett robust, redundanssäkert och klimatneutralt logistiksystem som gynnar hela södra Sverige och stärker Sveriges roll i EU:s infrastrukturarkitektur.

Denna integrerade lösning stöder också EU:s Green Deal och Sustainable and Smart Mobility Strategy genom att minska koldioxidutsläpp, förbättra transporteffektivitet och främja intermodala flöden mellan järnväg och sjöfart.

3.5 Betydelse för totalförsvaret och militär mobilitet

Blekinge kustbana är av avgörande betydelse för totalförsvaret. Banan förbinder ett flertal försvarsnoder, övningsområden och hamnar med internationell betydelse. Karlskrona är Sveriges huvudbas för marinen och en central del av Nato:s regionala marina struktur i Östersjön.

Genom Blekinge kustbana kan militär materiel, trupp och försörjningsflöden transporteras effektivt från västra Sverige och vidare till kustzonen. I kombination med Sydostlänken och E22 skapas ett redundanssystem som säkerställer att försvarets logistik inte blir beroende av enskilda korridorer.

Blekinge kustbana uppfyller därmed flera av kriterierna i EU:s program Military Mobility II

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

(2025–2030), där målet är att integrera försvarsperspektivet i civila infrastrukturinvesteringar.

3.6 Regional utveckling och klimatnytta

En moderniserad kustbana skulle också ge betydande samhällsekonomiska och klimatrelaterade vinster. För näringslivet i Blekinge, Skåne och södra Småland innebär en kapacitetsförstärkning kortare transporttider, lägre kostnader och högre leveranssäkerhet. För resenärer skulle en elektrifierad och snabbare bana innebära tätare tågförbindelser mellan länets städer och mot Öresundsregionen.

Ur klimatperspektiv möjliggör elektrifieringen en överflyttning av gods från väg till järnväg och ett minskat koldioxidavtryck på cirka 30 000 ton per år, enligt Trafikverkets kalkyler. Banan stödjer därmed målen i Sveriges klimatpolitiska ramverk och EU:s Fit for 55-paket.

3.7 Finansiering och genomförande

För att Blekinge kustbana ska kunna fungera som en fullvärdig del av TEN-T krävs att projektet inkluderas i den svenska nationella transportplanen med tydlig prioritering och koppling till Sydostlänken. Det möjliggör EU-medfinansiering inom Connecting Europe Facility (CEF), både genom den civila transportdelen och Military Mobility.

Regeringen bör därför:

- anmäla Blekinge kustbana som del av TEN-T:s stödstruktur i EU:s kommande implementeringsplan,
- samordna investeringarna med Sydostlänken så att standarden blir likvärdig,
- tillämpa EU:s Dual Use-princip för att maximera finansieringsgraden och säkerställa försvarsmässig nytta.

Den kombinerade finansieringen från EU, staten och regionerna skapar förutsättningar för en kostnadseffektiv utbyggnad fram till 2032.

3.8 Samlad bedömning av Blekinge kustbanas roll i det europeiska transportnätet

Blekinge kustbana utgör en kritisk europeisk transportlänk i det sydöstra Sverige och Östersjöområdet. Dess funktion går långt utöver regional nytta – den är en integrerad komponent i EU:s strategi för hållbar tillväxt, militär rörlighet och geopolitisk resiliens.

Den samlade bedömningen är att:

- Blekinge kustbana ska ingå i TEN-T:s Core Network-supportstruktur och kvalificera för CEF-finansiering.
- Modernisering, elektrifiering och kapacitetsförstärkning ska genomföras i takt med Sydostlänken för full systemeffekt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

- Projektet ska betraktas som ett nationellt intresse av både transport- och försvarspolitiska skäl.

Genom att genomföra dessa åtgärder stärks Sveriges position som en aktiv och trovärdig partner i EU:s och Nato:s gemensamma arbete för ett sammanlänkat, hållbart och motståndskraftigt Europa.

4. Koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility**4.1 Inledning**

EU:s nya strategiska inriktning för transportinfrastruktur präglas av två parallella men integrerade mål: att uppnå klimatneutralitet genom grön mobilitet och att bygga upp försvars- och krisberedskap genom militär rörlighet. Dessa mål förenas i Dual Mobility-strategin, som lanserades av Europeiska kommissionen 2023 som en del av det gemensamma ramverket för Military Mobility 2.0.

Dual Mobility innebär att infrastrukturprojekt inte längre bedöms enbart utifrån ekonomisk och klimatmässig nytta, utan också utifrån förmågan att stödja totalförsvarets och alliansens operativa rörlighet. Detta markerar ett paradigmskifte i europeisk transportpolitik – från isolerad civil planering till ett helhetsansvar för både civila och militära behov.

I detta sammanhang framträder Sydostlänken och Blekinge kustbana som modellprojekt: korridorer som i praktiken uppfyller samtliga kriterier för dual use-infrastruktur och som samtidigt svarar mot EU:s krav på interoperabilitet, klimatmål och försörjningsresiliens.

4.2 Dual Mobility – principer och mål

Dual Mobility-strategin bygger på insikten att Europas infrastruktur måste vara anpassad för dubbla användningsområden. Det handlar om att samma nätverk av vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser ska kunna stödja:

1. Civila transportflöden – handel, export, energi- och resursförsörjning.
2. Militära och krisrelaterade transporter – mobilisering, mottagning och vidaretransport av försvarsmateriel och humanitär hjälp.

Strategin syftar till att:

- säkerställa fysisk och digital interoperabilitet mellan medlemsstaternas transportsystem,
- öka bärighet, axellast och lastprofil på utpekade korridorer,
- reducera flaskhalsar och sårbarheter i logistiska kedjor, samt
- etablera standardiserade processer för gränsöverskridande civila och militära transporter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

EU-kommissionen har fastställt att dessa mål ska implementeras i nära samordning med Nato och inom ramen för TEN-T Core Network Corridors. Detta innebär att varje medlemsstat ska identifiera sina nationellt prioriterade dual-use-noder och stråk.

4.3 Military Mobility – bakgrund och inriktning

Military Mobility är den operativa komponenten inom Dual Mobility-strategin. Programmet bygger vidare på den första fasen av Military Mobility (2017–2023), men med en utökad omfattning och starkare budget genom Connecting Europe Facility – Military Mobility (CEF-MM).

Den andra fasen, Military Mobility 2.0, har tre huvudmål:

1. Förstärkt kapacitet och infrastruktur – investeringar i järnvägar, vägar och hamnar som möjliggör tung och snabb transport av militär materiel.
2. Harmonisering av regelverk – förenklade tillståndprocesser och gränspassager för militär logistik inom EU.
3. Operativ integration med Nato – samordning av planeringsstandarder, kommunikationssystem och infrastrukturella krav.

Programmet omfattar perioden 2025–2030 och är utformat för att samordnas med den reviderade TEN-T-förordningen. EU-kommissionen har uttryckligen pekat ut att "dual-use transport corridors with access to strategic ports in the Baltic Sea" ska prioriteras – en formulering som direkt omfattar Blekinges hamnar och de anslutande järnvägarna.

4.4 Relevans för Sverige och sydöstra korridoren

För Sveriges del innebär Military Mobility 2.0 en möjlighet att påtagligt stärka den nationella försvarsförmågan och samtidigt modernisera transportinfrastrukturen med EU-finansiering.

Sydostlänken och Blekinge kustbana representerar den typ av infrastruktur som EU efterfrågar: en östra logistikaxel med koppling till Nato:s maritima och markbaserade försvarsnoder, särskilt Karlskrona och Karlshamn. Dessa två hamnar är utpekade som strategiska mottagningspunkter i både nationella och allierade beredskapsplaner.

Genom att integrera dessa banor i Military Mobility-programmet kan Sverige:

- tillgodose Nato:s krav på interoperabla transportleder,
- stärka sin roll som logistiskt nav för allierad truppförflyttning,
- och samtidigt minska sårbarheten i den civila försörjningskedjan vid kris.

Detta är i linje med EU:s syn på civil–militär samverkan som en säkerhetspolitisk resurs, där samma investeringar stärker både näringsliv och försvar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

4.5 Finansieringsinstrument och planeringssamordning

Genom Connecting Europe Facility (CEF) kan Sverige ansöka om stöd för projekt som uppfyller Dual Mobility-kriterier. Finansieringen delas mellan:

- CEF-Transport – för civila uppgraderingar (kapacitet, elektrifiering, ERTMS).
- CEF-Military Mobility – för anpassningar till militär logistik (brobärighet, axellast, terminalkapacitet, säkerhetssystem).

Medfinansieringsgraden kan uppgå till 50 % för studier och 30 % för byggnation, och vid dual-use-klassning kan projekt få stöd från båda delarna parallellt. Det kräver dock att Sverige i sin nationella implementeringsplan anger Sydostlänken och Blekinge kustbana som prioriterade Dual Mobility-stråk inom TEN-T:s Core Network.

Regeringens och Trafikverkets planering bör därför inkludera:

- gemensamma tekniska specifikationer mellan civila och militära aktörer,
- samordning med Försvarsmaktens krav på redundans och interoperabilitet,
- tidig EU-dialog för att maximera finansieringsutfallet i CEF:s kommande utlysningar.

4.6 Koppling till Nato och Östersjöområdet

Nato har i sina infrastrukturdirektiv (MC 0565/3) fastställt att Östersjöområdet är ett av alliansens strategiskt mest betydelsefulla områden. Det kräver snabba och skyddade transportvägar för att möjliggöra förstärkningar från Västeuropa till den nordiska och baltiska fronten.

Blekinge, med sina två hamnar, flygbas och kustnära järnvägar, utgör en del av denna Northern Reinforcement Route. I detta system är Blekinge kustbana och Sydostlänken nyckelkomponenter i vad Nato definierar som "critical enablers for strategic lift and logistics resilience."

Att inkludera dessa korridorer i både EU:s och Nato:s planeringsstrukturer ger Sverige en dubbel fördel:

- stärkt nationell försvarsförmåga och mottagarkapacitet,
- samt ökad möjlighet till EU-finansiering av nödvändiga investeringar.

4.7 Rekommendationer

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör ett strategiskt bidrag till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility 2.0. Projekten förenar ekonomisk effektivitet, klimatnytta och säkerhetspolitisk relevans på ett sätt som få andra investeringar kan uppvisa.

- Regeringen bör därför formellt nominera korridoren som en svensk Dual Mobility-prioritet i TEN-T Core Network.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

- Trafikverket och Försvarsmakten ska samordna planeringen för att säkerställa full dual-use-kompatibilitet.
- Projektet bör snarast anmälas för EU-finansiering i nästa CEF-utlysning (2026–2027).

Genom detta positionerar sig Sverige i centrum av den europeiska försvarslogistiska infrastrukturen och stärker samtidigt sin gröna och digitala omställning.

4.8 Samlad bedömning, koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility Dual Mobility och Military Mobility 2.0 markerar övergången till en ny europeisk säkerhets- och transportdoktrin. Sydostlänken och Blekinge kustbana är konkreta exempel på hur Sverige kan omsätta dessa principer i praktisk handling – där robusthet, hållbarhet och militär beredskap förenas i ett sammanhängande system.

Att dessa projekt genomförs och integreras i TEN-T:s kärnnät är därför inte en regional angelägenhet utan en strategisk investering i Europas gemensamma säkerhet och framtida motståndskraft.

5. Betydelse för totalförsvaret och försörjningsberedskapen**5.1 Inledning**

Ett fungerande totalförsvaret bygger på ett robust, redundanssäkert och geografiskt sammanhängande transportsystem. Den civila infrastrukturen utgör samtidigt grunden för det militära försvarets rörlighet, mottagarkapacitet och uthållighet. I detta sammanhang spelar Sydostlänken och Blekinge kustbana en avgörande roll.

De båda banorna utgör tillsammans en strategisk öst–västlig transportkorridor som förbinder inlandets produktions- och försörjningsnav med hamnar, militära baser och logistiknoder längs Blekingekusten. Genom att modernisera och integrera dessa stråk i TEN-T stärks Sveriges förmåga till både militär rörlighet och civil försörjning vid höjd beredskap, kris eller väpnat angrepp.

5.2 Totalförsvarets krav på infrastruktur

Försvarsmakten och MSB har i sina underlag till regeringen betonat att infrastrukturen i södra Sverige är en kritisk komponent i Sveriges försvarskoncept. Transportlederna i Blekinge och Småland måste kunna hantera snabba truppförflyttningar, tunga fordon, bränsletransporter och logistikflöden till hamnar för mottagning av allierade förstärkningar.

Totalförsvaret ställer specifika krav på:

- Kapacitet och redundans: möjligheten att transportera stora volymer materiel och personal, även vid störningar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

- Bärighet och axellast: banor, broar och terminaler måste klara militära fordonsvikter och standarder.
- Tillgänglighet och interoperabilitet: infrastrukturen ska kunna användas av både svenska och allierade styrkor enligt Nato-standard.
- Skydd och uthållighet: robusthet mot cyberangrepp, sabotage och störningar i energiförsörjningen.

Sydostlänken och Blekinge kustbana möter dessa krav genom att skapa alternativa transportvägar i en region som historiskt saknat redundans i öst-västlig riktning. De utgör därmed ett väsentligt bidrag till totalförsvarets grundläggande mål: att säkra hela landets motståndskraft.

5.3 Blekinges och sydöstra Sveriges strategiska roll

Blekinge utgör Sveriges mest försvarsstrategiska kustregion. Här finns Marinbasen i Karlskrona, Amfibieregementet, samt hamnarna i Karlshamn och Karlskrona – båda utpekade som mottagningshamnar för allierade förstärkningar inom ramen för Nato:s Host Nation Support-struktur.

Sydostlänken möjliggör effektiv logistik från västra Sverige och stambananätet till dessa hamnar, medan Blekinge kustbana knyter samman kustens försvarsanläggningar och omlastningspunkter. Kombinationen skapar en sammanhängande militär logistikkorridor från väst till öst, vilket ger Sverige och alliansen ökad rörlighet och uthållighet vid kris.

Ur ett geostrategiskt perspektiv utgör Blekingekusten även en nyckel till Östersjöregionens säkerhet. Den kontrollerar tillgången till sjöfartsvägar och fungerar som bas för marina operationer, övervakning och försörjning av de baltiska staterna. En fungerande järnvägsförbindelse längs kusten stärker således inte enbart nationell försvarsförmåga, utan även Nato:s och EU:s kollektiva säkerhetsstruktur.

5.4 Försörjningsberedskap och civilt försvar

Totalförsvarets civila del omfattar samhällets funktioner för energi, livsmedel, transporter, sjukvård och kommunikationer. Dessa funktioner är ömsesidigt beroende av fungerande transportleder. Sydostlänken och Blekinge kustbana skapar resiliens i de civila försörjningskedjorna genom att erbjuda alternativa rutter för gods, bränsle och nödvändiga varor.

Vid störningar på stambanan eller E22 utgör järnvägskorridoren via Blekinge en säkerhetsventil för transporter mellan västra Sverige, hamnarna och försörjningsnoder i södra delen av landet. Den möjliggör även snabb omdirigering av transporter till hamnar som Karlshamn, vilka kan användas som omlastningspunkter för import och export under

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

kris.

Infrastrukturens robusthet har även betydelse för energiförsörjning och industrins beredskap. Genom att järnvägskapaciteten ökar kan drivmedel, biobränslen och livsmedel distribueras med minskad sårbarhet och lägre klimatpåverkan. Detta är centralt för att Sverige ska uppfylla EU:s mål om resilient supply chains inom ramen för Strategic Compass och European Defence Industrial Strategy.

5.5 Civil-militär samverkan och planeringsbehov

Den moderna försvarsplaneringen förutsätter integrerad civil-militär planering.

Infrastrukturen ska dimensioneras så att den kan användas både för vardaglig transport och för militära syften i kris. Trafikverket, Försvarsmakten och MSB har därför i gemensamma rapporter identifierat behovet av ett nationellt planeringssystem för dual-use-infrastruktur, i linje med EU:s Dual Mobility-strategi.

För Sydostlänken och Blekinge kustbana innebär detta att:

- planeringsprocesser måste samordnas mellan civila och militära aktörer från tidigt skede,
- tekniska specifikationer harmoniseras med EU:s Military Mobility-krav,
- och risk- och sårbarhetsanalyser integreras i infrastrukturens dimensionering.

Denna typ av samordning stärker inte bara försvarsförmågan, utan effektiviserar även resursanvändningen. En gemensam investering i dual-use-infrastruktur genererar samhällsnytta på flera nivåer – för näringsliv, transportsektor och försvar.

5.6 Redundans och geografisk balans

En viktig del i försörjningsberedskapen är att skapa redundanta transportvägar. I dag är den svenska infrastrukturen starkt koncentrerad till västra och mellersta delarna av landet, vilket gör sydöstra Sverige sårbart. Sydostlänken och Blekinge kustbana korrigerar denna obalans genom att skapa en alternativ östlig korridor.

Detta bidrar till att:

- minska beroendet av västra stambanan och E6-korridoren,
- möjliggöra snabbare transporter av resurser till Östersjöhamnarna,
- och stärka landets geografiska försvarsdjup.

Genom att skapa flera transportvägar med likvärdig kapacitet och standard kan Sverige upprätthålla försörjningsflöden även vid störningar, sabotage eller blockader.

5.7 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana är av central

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

betydelse för totalförsvaret och den nationella försörjningsberedskapen. Deras genomförande bidrar till att uppfylla de strategiska mål som fastställts i:

- Försvarspolitisk inriktning 2026–2035,
- Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037,
- samt EU:s Military Mobility 2.0 och Resilient Infrastructure Framework.

Projekten utgör därmed ett gränssnitt mellan svensk och europeisk säkerhetsinfrastruktur. De skapar praktiska förutsättningar för att omsätta Sveriges åtaganden inom Nato och EU till konkret operativ förmåga.

Genom att inkludera korridoren i både den nationella planen och EU:s TEN-T Core Network säkras möjligheten till samfinansiering, samtidigt som Sverige stärker sin roll som en tillförlitlig partner i den gemensamma europeiska beredskapsstrukturen.

5.8 Slutsats

Försvarsförmåga och försörjningsberedskap kan inte separeras från infrastrukturpolitiken. Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en fysisk manifestation av Sveriges strategi för totalförsvaret i praktiken – där civila och militära system integreras i ett robust och motståndskraftigt nätverk.

Deras genomförande är därför inte en regional prioritering, utan en nationell säkerhetsinvestering och en del av Europas gemensamma arkitektur för fred, beredskap och strategisk autonomi.

6. Klimat, resiliens och samhällsekonomiska nyttor**6.1 Inledning**

Klimatmålen, försörjningssäkerheten och samhällsekonomin är idag tre sammanflätade dimensioner i svensk infrastrukturpolitik. Sydostlänken och Blekinge kustbana är projekt som adresserar alla tre: de bidrar till minskade utsläpp, stärker transportnätets robusthet och skapar varaktiga nyttor för näringsliv och samhälle.

Ur ett nationellt perspektiv utgör dessa investeringar en konkret tillämpning av EU:s Green Deal, Fit for 55-paketet och den svenska klimatpolitiska handlingsplanen. De är också centrala för uppfyllandet av de regionala målen i Klimat- och energistrategierna för Blekinge, Kronoberg och Skåne län.

6.2 Klimatnytta och utsläppsreduktion

Transportsektorn står för omkring en tredjedel av Sveriges totala växthusgasutsläpp. För att nå målet om 70 procent minskning av transportutsläppen till 2030 krävs en kraftfull

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

överflyttning av gods från väg till järnväg och sjöfart.

Sydostlänken och Blekinge kustbana möjliggör just detta. Genom elektrifiering, kapacitetshöjning och ökad tillgänglighet för tunga godståg skapas förutsättningar för att:

- flytta stora delar av exportflödena från väg till järnväg,
- minska koldioxidutsläppen med uppskattningsvis 30 000–40 000 ton per år,
- reducera partikel- och kväveoxidutsläpp i tätorterna längs E22,
- och öka energieffektiviteten i transportsektorn med upp till 80 procent per tonkilometer jämfört med vägtrafik.

Klimatnyttan är dubbel: dels genom minskade utsläpp, dels genom att järnvägssystemet bidrar till elektrifieringen av hela transportsektorn. På sikt kan banorna också utnyttjas för transporter med vätgasdrivna lok eller hybridteknik, vilket ligger i linje med EU:s initiativ Alternative Fuels Infrastructure Regulation (AFIR).

6.3 Resiliens och klimatanpassning

Klimatförändringen medför ökade risker för översvämningar, värmeböljor och extrema väderhändelser. Det ställer höga krav på att den fysiska infrastrukturen dimensioneras för motståndskraft och återställningsförmåga.

Sydostlänken och Blekinge kustbana stärker transportnätets klimatresiliens på flera nivåer:

1. Geografisk spridning: Genom att tillföra en öst-västlig förbindelse skapas redundans mot störningar på västra stambanan och E6-korridoren.
2. Klimatsäkra konstruktioner: Ny- och ombyggnad ger möjlighet att höja banvallar, förstärka broar och avvattningsystem samt anpassa tekniska komponenter till ökande nederbörd och högre temperaturer.
3. Energiresiliens: Elektrifierade och interoperabla banor möjliggör övergång till fossilfri energi och minskar beroendet av importerade bränslen.

Genom dessa åtgärder blir systemet mer motståndskraftigt mot både klimatrelaterade och geopolitiska störningar – en avgörande faktor för både civila och militära flöden.

6.4 Regional och nationell samhällsnytta

De samhällsekonomiska effekterna av Sydostlänken och Blekinge kustbana sträcker sig långt bortom transportsektorn. Investeringarna bidrar till:

- Stärkt näringslivskonkurrenskraft: Regionen kring Olofström, Älmhult, Karlshamn och Karlskrona rymmer ett betydande industriellt kluster inom fordon, skog, logistik och energi.
- Ökad sysselsättning: Enligt Trafikverkets kalkyler kan bygg- och driftfaserna generera omkring 3 000 direkta och indirekta arbetstillfällen.
- Tillväxt i hamnarna: Karlshamn och Karlskrona förväntas öka sin hanteringskapacitet med

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

20–30 procent när järnvägsanslutningen förbättras.

- Attraktivare regioner: Förbättrade pendlingsmöjligheter och kortare restider mellan länens städer främjar kompetensförsörjning, utbildning och boendeutveckling.

De sammanlagda samhällsekonomiska nyttorna beräknas överstiga investeringskostnaden redan inom 20 år, särskilt när externa effekter som klimatnytta och försvarsvärde inkluderas i kalkylen.

6.5 Energiomställning och cirkulär ekonomi

Elektrifieringen av Sydostlänken och Blekinge kustbana bidrar till att realisera den nationella energiomställningen. Genom att integrera järnvägens elkraftsystem i regionala smart-grid-lösningar kan banorna fungera som energieffektiva korridorer, med potential för:

- regenerativ bromsenergi och lokal återmatning till nätet,
- drift av vätgas- och batteriterminaler längs sträckan,
- samverkan mellan transport- och energisektorn i linje med EU Sustainable and Smart Mobility Strategy.

Vid planering och byggnation kan dessutom cirkulära principer tillämpas: återbruk av ballastmaterial, klimatoptimerad betong och masshantering i slutna kretsar. Detta sänker projektens totala klimatavtryck och stärker regionernas gröna profil.

6.6 Samhällsekonomisk effektivitet och EU-ramverk

I EU:s nya riktlinjer för Sustainable Infrastructure Investment betonas att projekt ska utvärderas utifrån ett brett samhällsnytteperspektiv, där klimat, resiliens och säkerhet integreras i den ekonomiska analysen.

För Sydostlänken och Blekinge kustbana innebär detta att de kvalificerar som strategiska TEN-T-investeringar med flerfaldig avkastning:

- Ekonomisk: lägre logistikkostnader, högre produktivitet.
- Social: ökad regional tillgänglighet och arbetspendling.
- Miljömässig: minskade utsläpp och buller.
- Säkerhetsmässig: ökad robusthet mot kris och konflikt.

Därmed uppfyller projekten EU:s kriterier för High-Impact, Dual-Benefit Infrastructure, vilket stärker möjligheten till samfinansiering via Connecting Europe Facility (CEF) och InvestEU.

6.7 Resiliens som konkurrensfördel

Resiliens har gått från att vara ett beredskapsmål till att bli en ekonomisk konkurrensfaktor. Företag och regioner söker idag lokaliseringar med tillgång till redundanta, klimatneutrala och stabila transportflöden. Sydostlänken och Blekinge kustbana skapar just en sådan miljö –

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

ett robust system där både näringsliv, försvar och samhälle kan verka med långsiktig förutsägbarhet.

För svensk exportindustri, särskilt inom skog, stål, fordon och energi, innebär detta ökad motståndskraft mot störningar i globala leveranskedjor. För regionerna innebär det tryggare investeringar, högre attraktionskraft och förmåga att klara framtida klimat- och säkerhetsutmaningar.

6.8 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana uppfyller samtliga kriterier för hållbar, resilient och samhällsekonomiskt effektiv infrastruktur. Projekten genererar:

- Klimatnytta genom kraftigt reducerade utsläpp och energieffektivisering.
- Resiliens genom redundans, klimatanpassning och robusthet mot störningar.
- Ekonomisk nytta genom stärkt regional konkurrenskraft och långsiktigt högt samhällsekonomiskt utbyte.

6.9 Slutsats - Klimat, resiliens och samhällsekonomiska nyttor

Sydostlänken och Blekinge kustbana ska betraktas som strategiska klimat- och resiliensinvesteringar på nationell nivå. Deras genomförande stöder såväl Sveriges klimatmål som EU:s mål om grön omställning, säkerhet och sammanhållning.

Genom att integrera projekten i TEN-T:s stödstruktur och CEF-finansiering kan Sverige samtidigt bidra till ett mer motståndskraftigt och hållbart Europa – där transportinfrastrukturen blir både ett verktyg för ekonomisk tillväxt och en garanti för samhällelig trygghet.

7. Rekommendationer**Övergripande bedömning**

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör tillsammans en strategisk investering med betydelse långt utöver sina geografiska ramar. Projekten uppfyller flera av EU:s och Sveriges övergripande mål: klimatneutralitet, försvarsförmåga, sammanhållning och ekonomisk tillväxt. De representerar i praktiken en konkret tillämpning av EU:s Dual Mobility-strategi, den svenska klimatpolitiska handlingsplanen samt försvarsbeslutet 2025–2035.

Det är därför regeringens och Trafikverkets ansvar att säkerställa att dessa projekt inte enbart betraktas som regionala satsningar utan som delar av den nationella och europeiska infrastrukturen för hållbarhet och beredskap.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

7.1 Formell prioritering inom den nationella planen

Regeringen bör i kommande beslut om Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 uttryckligen fastslå att Sydostlänken och Blekinge kustbana ska ingå i planens prioriterade projektportfölj.

Motiven är tydliga:

- Projekten uppfyller EU:s kriterier för Core Network Corridors inom TEN-T och är nödvändiga för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden till 2030.
- De stärker landets resiliens och totalförsvarsförmåga genom att tillföra en öst-västlig redundans som idag saknas.
- De bidrar till klimatmålen genom överflyttning av gods från väg till järnväg.

Regeringen bör därför ge Trafikverket i uppdrag att uppdatera de tekniska och samhällsekonomiska analyserna samt att inkludera projekten i den slutliga prioriteringslistan för TEN-T-anknutna investeringar.

7.2 nominering till EU:s TEN-T-nätverk

Sverige bör formellt nominera Sydostlänken och Blekinge kustbana till EU-kommissionen som Swedish Dual Mobility Corridors inom ramen för den reviderade TEN-T-förordningen.

En sådan nominering medför:

- direkt tillgång till finansiering via Connecting Europe Facility (CEF),
- möjlighet att samfinansiera militär-civil infrastruktur genom Military Mobility 2.0,
- samt högre prioritet i EU:s strategiska planering av multimodala korridorer i Östersjöområdet.

Detta kräver ett samordnat agerande mellan Regeringskansliet, Trafikverket, Försvarsmakten och Sveriges representation vid EU.

7.3 Samordnad civil-militär planering

Trafikverket och Försvarsmakten bör gemensamt utveckla en nationell planeringsmodell för dual-use-infrastruktur, med Sydostlänken och Blekinge kustbana som pilotprojekt.

Modellen bör omfatta:

- harmonisering av tekniska specifikationer (axellast, profil, bärighet),
- gemensamma beredskaps- och redundansscenarier,
- samt samplanering av investeringscykler för att säkerställa effektiv resursanvändning.

Detta skapar ett föredöme för hur civil och militär planering kan integreras, i linje med EU:s Dual Mobility Framework.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

7.4 Strategisk EU-finansiering

Regeringen bör snarast ge i uppdrag att förbereda ansökningar till Connecting Europe Facility (CEF) för perioden 2026–2029.

Särskilt bör följande finansieringsspar användas:

- CEF-Transport (Core Network Projects) – för elektrifiering, kapacitetsökning och ERTMS-anpassning.
- CEF-Military Mobility – för anpassningar till försvarstransporter och totalförsvarets krav.
- InvestEU Green Transition Window – för insatser som stärker energieffektivitet och hållbarhet.

Genom att kombinera dessa finansieringskällor kan staten uppnå en medfinansieringsgrad på upp till 50 % för planeringsfas och 30 % för byggnation – vilket väsentligt reducerar den nationella kostnadsandelen.

7.5 Regionalt partnerskap och förankring

Region Blekinge, Region Kronoberg och Region Skåne bör i samverkan med kommunerna Karlshamn, Karlskrona, Älmhult och Olofström bilda ett Regionalt TEN-T-partnerskap för Sydostlänken.

Partnerskapet ska ha tre huvuduppgifter:

1. Samordna regional planering av terminaler, logistikområden och näringslivsutveckling.
2. Säkerställa medfinansiering från näringslivet genom publikt-privata partnerskap.
3. Främja klimat- och innovationsprojekt kopplade till elektrifiering, digitalisering och intermodalitet.

Ett sådant partnerskap stärker Sveriges förhandlingsposition inom EU och tydliggör att satsningen har ett brett stöd längs hela korridoren.

7.6 Klimat- och resiliensinriktad planering

Projektens planering bör integrera klimatesiliens och hållbarhetskriterier redan från start. Det innefattar:

- användning av klimatneutral byggteknik,
- livscykelanalyser för materialval,
- energiförsörjning från förnybara källor,
- samt robust dimensionering mot extrema väderhändelser.

Denna ansats är i linje med EU:s Sustainable Infrastructure Investment Guidelines och stärker Sveriges internationella profil som föregångare inom klimat- och beredskapsinfrastruktur.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

7.7 Successiv utbyggnad och etappvis realisering

För att möjliggöra genomförande inom rimlig tidsram bör projekten planeras etappvis.

En realistisk tidsplan kan omfatta:

- 2025–2026: Slutförande av planeringsunderlag och miljöprövning.
- 2027–2030: Byggstart Älmhult–Olofström och upprustning av Blekinge kustbana.
- 2030–2032: Slutlig färdigställning och driftsättning i Core Network-standard.

Etappindelningen underlättar finansiering, tillståndsprocesser och successiv kapacitetsupbyggnad, samtidigt som den möjliggör EU-stöd i flera på varandra följande utlysningar.

7.8 Kommunikation och europeisk samverkan

Regeringen bör uppdra åt Trafikverket och relevanta regioner att delta aktivt i EU:s Core Network Corridor Forums, särskilt för Scandinavian–Mediterranean och Baltic–Adriatic Corridors.

Därigenom kan Sverige:

- påverka prioriteringar i EU:s framtida transportbudget,
- synliggöra Sydostlänkens roll som nordlig förlängning av Centraleuropas gröna logistikstråk och
- stärka samarbetet med Polen, Tyskland och de baltiska länderna i frågor om multimodalitet och beredskap.

Ett proaktivt svenskt deltagande är avgörande för att säkerställa att projektet behåller sin strategiska position på EU-nivå.

7.9 – Samlad styrning och uppföljning

En nationell styrgrupp för Sydostlänken och Blekinge kustbana bör inrättas under Regeringskansliet, med deltagande från Trafikverket, Försvarsmakten, MSB, regionerna och näringslivet.

Syftet är att:

- följa projektens genomförande,
- säkerställa samordning mellan civila och militära krav,
- och löpande rapportera till regeringen och EU-kommissionen.

En sådan struktur skapar transparens, effektivitet och kontinuitet över flera regeringsperioder.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

7.10 Slutsats

De analyser som redovisats visar entydigt att Sydostlänken och Blekinge kustbana bör ges högsta prioritet i den nationella och europeiska transportplaneringen.

Projekten kombinerar klimatnytta, ekonomisk effektivitet och säkerhetspolitisk betydelse. De bidrar till att uppfylla Sveriges åtaganden inom både EU:s TEN-T-strategi och NATO:s Military Mobility-mål, samtidigt som de stärker svensk industris konkurrenskraft och samhällets beredskap.

Regeringen bör därför fatta beslut om

1. Formell inkludering i Nationell plan 2026–2037.
2. Officiell nominering till EU:s Core Network-karta.
3. Samordnad planering för civil och militär användning.
4. Aktiv ansökan om CEF-finansiering 2026.

Genom dessa steg kan Sverige säkerställa att Sydostlänken och Blekinge kustbana utvecklas till en europeisk modell för grön, resilient och strategisk infrastruktur, i linje med EU:s och NATO:s gemensamma mål för ett säkert, hållbart och sammanlänkat Europa.

8. Sammanfattande bedömning

Sydostlänken och Blekinge kustbana är mer än regionala infrastrukturprojekt – de är strategiska investeringar i Sveriges och Europas säkerhet, hållbarhet och konkurrenskraft. Deras genomförande stärker förmågan till snabb mobilisering, robust försörjning och effektiv civil-militär samverkan, i linje med såväl EU:s som Natos prioriteringar.

Att inte inkludera dessa förbindelser i den nationella planen vore att missa ett historiskt tillfälle att samordna nationell transportpolitik, klimatmål och försvarspolitik i ett gemensamt ramverk.

Sverige har möjlighet att gå före som modell för dual-use-infrastruktur i Europa – och visa hur samhällsutveckling och ökad försvarsförmåga går att förena.

Genom att lyfta Sydostlänken och Blekinge kustbana till europeisk nivå kan vi skapa ett transportsystem som inte bara binder samman städer och regioner, utan också stärker hela kontinentens motståndskraft i en tid av ökande krav på beredskap, solidaritet och handlingsförmåga.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Konsekvenserna av beslutet (remissvaret) utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms som neutrala, och beslutet har därför inte föregåtts av dialog med berörda grupper.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 229/2025

KS 2025/2655

Konsekvenserna av beslutet (remissvaret) utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Slutgiltigt beslut skickas till

Plan- och byggchef Ö.H

Region Blekinge

Regeringskansliet (li.remissvar@regeringskansliet.se, kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se. Ange dnr LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet)

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2025-10-3021

Diarienummer:
2025/2655-5**Nämnd**Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen**2025-12-02****2025-12-09****Handläggare**

Namn: Öjvind Hatt

Titel: Samhällsutvecklingschef

Olofströms kommuns remissvar rörande förslag till nationell plan för transportsystemet 2026–2037, med fokus på Sydostlänkens och Blekinge kustbanas roll i TEN-T, EU:s Dual Mobility-strategi och Sveriges totalförsvar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avger följande remissvar i sammanfattning:

- Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en nyckelkomponent i det sydöstra svenska transportsystemet. De bör pekas ut som del av TEN-T:s stödstruktur och omfattas av EU:s Dual Mobility-strategi för militär mobilitet, i syfte att samordna civil och militär transportinfrastruktur.
- Stråket stärker Sveriges totalförsvarslogistik och försörjningsberedskap genom robusta öst-västliga förbindelser mellan inlandets industriella centrum och Blekinges hamnar, som fungerar som portar mot Centraleuropa och Östersjöområdet.
- Förutom sin strategiska roll för NATO:s och EU:s mobilitetsmål har projektet stor betydelse för klimat, näringsliv och regional tillväxt genom ökad intermodalitet, redundans och elektrifierad godstransport.
- Sverige bör aktivt verka för att inkludera stråket i EU:s program Connecting Europe Facility (CEF) och i relevanta finansieringsramar under *Military Mobility 2.0*, samt i EU:s "Preparedness Union Strategy" för kris- och försvarsberedskap.
- Blekinges hamnar – Karlshamn, Karlskrona och Sölvesborg – bör erkännas som nationella och europeiska noder i den civila och militära transportkedjan, och deras anslutningar till järnväg och väg måste prioriteras i den nationella planen.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av regeringen remitteras Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 30 december 2025.

Olofströms kommuns remissvar rörande förslag till nationell plan för transportsystemet 2026–2037

Med fokus på Sydostlänkens och Blekinge kustbanas roll i TEN-T, EU:s Dual Mobility-strategi och Sveriges totalförsvär.

Sammanfattning

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en nyckelkomponent i det sydöstra svenska transportsystemet. De bör pekas ut som **del av TEN-T:s stödstruktur** och omfattas av EU:s **Dual Mobility-strategi för militär mobilitet**, i syfte att samordna civil och militär transportinfrastruktur.

Stråket stärker Sveriges **totalförsvärslogistik och försörjningsberedskap** genom robusta öst-västliga förbindelser mellan inlandets industriella centrum och Blekinges hamnar, som fungerar som portar mot Centraleuropa och Östersjöområdet.

Förutom sin strategiska roll för **NATO:s och EU:s mobilitetsmål** har projektet stor betydelse för **klimat, näringsliv och regional tillväxt** genom ökad intermodalitet, redundans och elektrifierad godstransport.

*Regering och riksdag bör därför aktivt verka för att inkludera stråket i EU:s program **Connecting Europe Facility (CEF)** och i relevanta finansieringsramar under **Military Mobility 2.0**, samt i EU:s*

***“Preparedness Union Strategy”** för kris- och försvarsberedskap. Som en konsekvens av detta bör Trafikverket i kommande nationell plan för transportsystemet få direktiv och resurser för att genomföra de åtgärder som krävs för att Sydostlänken och Blekinge kustbana kan ingå i stödstrukturen för TEN-T och dessutom omfattas av EU:s Dual Mobility-strategi.*

Blekinges hamnar – Karlshamn, Karlskrona och Sölvesborg – måste tydligt lyftas fram som **nationella och europeiska noder** i den civila och militära transportkedjan, och deras anslutningar till järnväg och väg måste prioriteras i den nationella planen.

1. Bakgrund och övergripande bedömning.....	2
2. TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll.....	3
3. Blekinge kustbana – en kritisk länk i det europeiska nätet.....	6
4. Koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility.....	8
5. Betydelse för totalförsvaret och försörjningsberedskapen.....	11
7. Rekommendationer.....	15
8. Sammanfattande bedömning.....	18

1. Bakgrund och övergripande bedömning

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en sammanhängande transportkorridor som knyter samman inlandsregionen och de sydöstra kusthamnarna med det nationella stambanenätet och det europeiska TEN-T-systemet. I ett läge där både klimatpolitiken och säkerhetspolitiken kräver ett nytt synsätt på infrastrukturplanering framträder dessa banor som strategiska komponenter i ett integrerat europeiskt transportnät med dubbla syften — civil effektivitet och militär mobilitet.

Utgångspunkten för denna bedömning är att Sverige, genom medlemskapet i både Europeiska unionen och Nato, förväntas bidra till ett sammanhängande, motståndskraftigt och hållbart transportsystem som samtidigt stödjer näringslivets behov och totalförsvarets krav. Sydostlänken (Ålmhult – Olofström – Karlshamn) och Blekinge kustbana (Karlskrona – Ronneby – Karlshamn – Sölvesborg) motsvarar i detta avseende den typ av infrastruktur som inom EU:s nya Dual Mobility Strategy identifieras som särskilt prioriterad.

1.2 Europeisk och nationell kontext

EU:s reviderade TEN-T-förordning och de tillhörande finansieringsinstrumenten inom Connecting Europe Facility (CEF) anger att medlemsstaterna ska säkerställa att viktiga transportleder kan användas för både civila och militära ändamål. För Sverige innebär detta att de öst-västliga länkarna, som hittills varit underutvecklade, måste ges ökad prioritet. Sydostlänken och Blekinge kustbana kommer tillsammans att utgöra den enda sammanhängande elektrifierade förbindelsen mellan det centrala järnvägsnätet och de hamnar som i ett kris- eller beredskapsläge är avgörande för mottagning av resurser från allierade partnerländer, och får i det läget även en viktig roll för försörjningen av F17 på flygbasen i Kallinge.

TEN-T-systemets kärnnät (Core Network) har till uppgift att säkerställa gränsöverskridande konnektivitet och interoperabilitet. En integrering av Sydostlänken och Blekinge kustbana i kärnnätet skulle förbättra länken mellan Skandinavien–Medelhavet-korridoren och den baltiska havsbassängen. Detta stärker både Sveriges position i TEN-T och landets roll som logistiskt nav i Nordeuropa.

1.3 Motiv för prioritering

De båda banornas funktion bör betraktas ur ett helhetsperspektiv:

1. Klimat och hållbarhet: Elektrifiering och kapacitetsökning möjliggör en betydande överflyttning av gods från väg till järnväg, vilket minskar utsläppen av växthusgaser och frigör kapacitet på E22.
2. Regional utveckling: Förbindelserna skapar nya pendlingsmöjligheter, ökar arbetsmarknadsregionernas integration och stärker Blekinges och Smålands konkurrenskraft.
3. Totalförsvaret: Banorna sammanbinder militära noder, hamnar och omlastningspunkter som är nödvändiga för att upprätthålla försörjnings- och mottagningsförmåga inom Nato-ramverket.
4. Resiliens och redundans: Ett robust transportsystem kräver alternativa rutter, och Sydostlänken och Blekinge kustbana ger en sådan redundans i ett område, som idag är sårbart för störningar i stambanenätet.

1.4 Ekonomisk och samhällelig bedömning

De samhällsekonomiska kalkyler som traditionellt används i nationell planering fångar inte tillräckligt de långsiktiga nyttorna av denna typ av infrastruktur. EU:s moderna synsätt på resilient transport betonar att investeringar med dubbla nyttor – civila och militära – måste värderas brett och över tid. De multipla effekter som Sydostlänken och Blekinge kustbana genererar, i form av minskade utsläpp, ökad transporteffektivitet, säkerhetsmässig robusthet och regional tillväxt, gör projekten samhällsekonomiskt motiverade även vid en försiktig kalkyl.

Vidare finns en tydlig möjlighet till extern finansiering. EU:s CEF-program för Military Mobility har sedan 2022 beviljat medel till projekt med just denna karaktär. Förutsättningarna är goda för svensk medfinansiering om regeringen tydligt anmäler korridoren som en del av TEN-T:s kärnnät.

1.5 Historiskt och geografiskt perspektiv

Sydöstra Sverige har historiskt haft en svag koppling till det nationella järnvägsnätet, vilket har begränsat både exportflöden och arbetspendling. Regionen har samtidigt en koncentration av industriella tillgångar och hamninfrastruktur som är vitala för såväl energiförsörjning som försvar. Sydostlänken är i detta perspektiv en nödvändig komplettering till stambanenätet, medan Blekinge kustbana fungerar som den sammanbindande väven som gör systemet helt.

1.6 Samlad bedömning och rekommendation

Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att:

- Sydostlänken och Blekinge kustbana bör fastställas som del av TEN-T-kärnnätets Core Network Corridor för Skandinavien–Medelhavet.
- Projekten bör samtidigt kvalificeras för EU:s Dual Mobility-strategi och finansieras genom CEF – Military Mobility.
- Regeringen bör ge Trafikverket och Försvarsmakten i uppdrag att samordna planering och genomförande med 2032 som målår.

Genom att genomföra dessa åtgärder stärks Sveriges internationella tillgänglighet, försörjningssäkerhet och klimatprestanda. Projekten motsvarar därmed EU-kommissionens kriterier för 'resilient infrastructure' och de svenska målen för fossilfrihet, regional balans och totalförsvarsförmåga.

Den samlade slutsatsen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana inte enbart är regionala investeringar, utan nationella och europeiska nyckelprojekt för ett hållbart, sammanlänkat och motståndskraftigt Sverige i en ny säkerhetspolitisk och klimatpolitisk epok.

2. TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll

2.1 Inledning

Det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) utgör den gemensamma ryggraden i EU:s arbete för att säkra en effektiv, hållbar och sammanhängande transportinfrastruktur i hela unionen. Syftet är att förbinda regioner, marknader och logistiska noder i ett integrerat system som möjliggör både civil och militär mobilitet.

I denna struktur är Sydostlänken en avgörande komponent. Den förbinder den södra stambanan vid Älmhult med Blekinge kustbana och hamnarna i Karlshamn och Karlskrona – en sträckning som i praktiken sluter den sista kvarvarande länken i EU:s öst–västliga transportkorridor genom södra Sverige. Projektet innebär inte enbart en regional investering, utan en strategisk förstärkning av hela TEN-T:s stödstruktur i Östersjöområdet.

2.2 TEN-T:s nya inriktning och utbyggnad

Den reviderade TEN-T-förordningen, som antogs av EU 2024, ställer tydliga krav på att medlemsstaterna ska färdigställa Core Network senast 2030 och Extended Core Network till 2040. Denna utbyggnad ska omfatta modernisering, elektrifiering, ERTMS-system, klimatanpassning samt kapacitetsförbättringar som möjliggör effektiv intermodalitet.

I den nya förordningen betonas särskilt:

- att militära och civila behov ska planeras parallellt,
- att hamnar med strategisk betydelse ska ha järnvägsanslutning till TEN-T:s huvudnät,
- samt att östra och norra Europa ska få stärkt anslutning till det kontinentala nätet för att minska logistiska sårbarheter.

Sydostlänken uppfyller samtliga dessa prioriteringar. Den utgör den enda återstående länk som kan knyta samman Skandinavians sydöstra transportstråk med det europeiska Core Network via både Baltic-Adriatic-korridoren och Scandinavian-Mediterranean-korridoren.

2.3 Sydostlänken som strukturell nod

Ur ett systemperspektiv fungerar Sydostlänken som en strukturell nod mellan inlandets produktionszoner och kustens hamnnav. Järnvägen förbinder de exportintensiva industriregionerna i Småland och Västra Götaland med Blekinges hamnar, vilket möjliggör intermodala transporter mellan järnväg, sjöfart och väg.

Sydostlänken har därmed tre strategiska funktioner inom TEN-T:

1. Kapacitetsförstärkning: Avlastar södra stambanan, som i dag är hårt belastad och saknar utrymme för ökande godstrafik.
2. Regional integration: Knyter samman inlandets industriella centra (Älmhult, Olofström, Värnamo) med Core-hamnarna Karlshamn och Karlskrona.
3. Europeisk interoperabilitet: Säkerställer att godstransporter från Sverige kan nå kontinentala flöden via Polen, Tyskland och Centraleuropa utan omlastning eller flaskhalsar.

Dessa funktioner gör Sydostlänken till ett nyckelprojekt för den svenska delen av TEN-T:s Core Network, i nivå med Botniska korridoren och Fehmarn Bält-förbindelsen.

2.4 Koppling till hamnar och intermodala noder

Karlshamn och Karlskrona är båda utpekade i TEN-T som Core Ports med strategisk betydelse för Östersjöregionen. Båda hamnarna har dessutom omfattande färje- och godstrafik till Polen, Litauen och Tyskland, och spelar därmed en central roll i EU:s öst–västliga logistiksystem.

Utan en fungerande järnvägsförbindelse mellan dessa hamnar och inlandets järnvägsnät förloras en betydande del av deras logistiska potential. Sydostlänken möjliggör:

- direkt intermodal omlastning mellan järnväg och sjöfart,
- förkortade transporttider mellan exportindustri och hamnterminaler,
- och en robust försörjningskedja mellan svenska och europeiska marknader.

Med detta blir sträckan Älmhult–Karlshamn inte bara en regional bana, utan en TEN-T-kritisk anslutning som stärker hela Sveriges exportlogistik och EU:s inre marknad.

2.5 Synergier med övriga korridorer

Sydostlänken ligger i korsningen mellan flera europeiska transportkorridorer och skapar därför multipla synergier:

- Scandinavian–Mediterranean Corridor: Genom anslutningen vid Älmhult knyts Sydostlänken till huvudaxeln mot Öresund, Hamburg och vidare söderut mot Alperna och Italien.
- Baltic–Adriatic Corridor: Genom hamnarna i Karlshamn och Karlskrona finns direkt anslutning till Gdynia–Katowice-stråket, vilket möjliggör effektiv export till Centraleuropa.
- Motorways of the Sea (MoS): Blekinges hamnar ingår redan i EU:s sjöfartsnätverk och utgör naturliga landanslutningar för kortsjöfart inom ramen för MoS-initiativet.

Därigenom kompletterar Sydostlänken och Blekinge kustbana varandra som en integrerad land- och sjölogistikkorridor – ett konkret exempel på EU:s mål om sömlös multimodalitet.

2.6 Komplement till nationell planering

I Trafikverkets underlag till Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 framhålls behovet av att stärka tvärgående stråk som kan skapa alternativa flöden till de hårt belastade nord-sydliga stambanorna. Sydostlänken motsvarar just detta behov och kan fungera som en avlastningsled och beredskapskorridor för både civila och militära transporter.

Projektet bör därför inte enbart bedömas utifrån regional nytta, utan som en del av den nationella strategin för robusthet och redundans i transportnätet. I kombination med Blekinge kustbana bildar den ett sammanhängande system från stamnätet till kusten, med potential att fungera som dual-use-infrastruktur enligt EU:s kriterier.

2.7 EU-finansiering och genomförande

EU:s finansieringsinstrument Connecting Europe Facility (CEF) prioriterar projekt som stärker Core Network-korridorer och bidrar till interoperabilitet, klimatmål och militär rörlighet. Sydostlänken uppfyller dessa krav genom att:

- ingå i Core Network och förbättra anslutningen till två Core-hamnar,
- bidra till grön omställning genom överflyttning av gods till järnväg,
- och samtidigt stödja Dual Mobility-målen för civil-militär användning.

Därmed finns starka förutsättningar för CEF-medfinansiering av både planerings- och byggfaser. Projektet kan även samordnas med Military Mobility 2.0 för att öka finansieringsgraden.

2.8 Samlad bedömning, TEN-T:s stödstruktur och Sydostlänkens roll

Sammantaget bedöms Sydostlänken vara en av de mest strategiskt viktiga järnvägslänkarna i sydöstra Sverige och ett nödvändigt komplement till TEN-T:s stödstruktur. Den skapar:

- en robust öst-västlig transportkorridor,

- en direkt koppling mellan inlandets industri och Core-hamnar,
- förbättrad redundans och beredskap i transportnätet,
- samt ökade möjligheter till EU-finansiering och internationell integration.

Genom att inkludera Sydostlänken fullt ut i TEN-T:s Core Network stärks inte bara den svenska transportinfrastrukturen, utan även EU:s sammanhållning, klimatmål och försvarspolitiska resiliens.

2.9 Slutsats

Sydostlänken ska betraktas som ett strategiskt infrastrukturprojekt av europeisk betydelse. Den binder samman industri, hamnar, försvar och grön omställning i en och samma struktur. I kombination med Blekinge kustbana utgör den en nyckelkomponent i TEN-T:s stödstruktur för sydöstra Sverige och Östersjöområdet, och bör därför prioriteras i såväl den nationella planen som i Sveriges fortsatta dialog med EU-kommissionen.

3. Blekinge kustbana – en kritisk länk i det europeiska nätet

3.1 Inledning

Blekinge kustbana utgör en central och ofta underskattad del av det sydsvenska järnvägssystemet. Banan sträcker sig från Karlskrona till Sölvesborg och utgör tillsammans med Sydostlänken den öst–västliga axel som knyter samman Blekinge, Småland och det europeiska TEN-T-nätet. Dess strategiska läge längs Östersjökusten gör den till en nyckelkomponent i Sveriges anslutning till både Scandinavian–Mediterranean Corridor och Baltic–Adriatic Corridor, samt i utvecklingen av EU:s Dual Mobility-strategi.

Blekinge kustbana är inte endast ett regionalt transportstråk. Den är en kritisk infrastruktur för svensk export, totalförsvarets logistik, och den grönindustriella omställningen i södra Sverige. I kombination med hamnarna i Karlshamn och Karlskrona utgör den en integrerad del av det europeiska logistiska ekosystemet i Östersjöområdet.

3.2 Historisk och strategisk kontext

Blekinge kustbana byggdes ursprungligen som en del av ett regionalt nät, men dess strategiska betydelse har vuxit i takt med förändrade handelsmönster och nya säkerhetspolitiska förutsättningar. Efter Sveriges medlemskap i Nato och EU:s förstärkta fokus på resilienta transportkedjor i östra Europa har banan fått en ny roll: att fungera som länk mellan det nordiska produktionsområdet och EU:s östliga marknader samt de baltiska staterna.

Karlskrona och Karlshamn är redan idag utpekade TEN-T-hamnar med reguljära färjeförbindelser till Gdynia, Klaipėda och andra hamnar på EU:s östra flank. Blekinge kustbana utgör därmed den nödvändiga järnvägslänken mellan dessa hamnar och det svenska inlandsnätet. I ett försvars- och försörjningsperspektiv är denna koppling avgörande för mottagning av allierade resurser och transport av förnödenheter inom ramen för Nato:s Host Nation Support-struktur.

3.3 Nuvarande status och identifierade brister

Trots sin strategiska betydelse är Blekinge kustbana i dag underdimensionerad. Banan är enkelspårig, delvis med låg hastighetsstandard och utan full

elektrifiering enligt EU:s Core Network-krav. Kapaciteten begränsas ytterligare av tekniska brister i signal- och kraftförsörjningssystemen, särskilt på sträckorna mellan Ronneby och Karlshamn.

Den begränsade kapaciteten leder till:

- flaskhalsar för godstrafik till och från hamnarna,
- reducerad punktlighet och sårbarhet för störningar,
- hinder för överflyttning av gods från väg till järnväg,
- bristande interoperabilitet med TEN-T:s tekniska standarder (ERTMS, 22,5 tons axellast, 740 meters tåglängd).

I praktiken innebär detta att Blekinge kustbana i dagsläget inte fullt ut kan fungera som en del av stödstrukturen för TEN-T, trots att den geografiskt och funktionellt redan ingår i det europeiska nätets logik.

3.4 Funktion och synergier med Sydostlänken

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör tillsammans en sammanhängande korridor med direktkoppling till EU:s kärnnät. Sydostlänken möjliggör anslutning till inlandet och Södra stambanan, medan Blekinge kustbana tillhandahåller den nödvändiga kustnära förlängningen till hamnarna.

När båda banorna är fullt utbyggda och elektrifierade skapas en strategisk korridor från Älmhult via Olofström till Karlskrona och Karlshamn, där samtliga delsystem är kompatibla med TEN-T:s krav. Det skapar ett robust, redundanssäkert och klimatneutralt logistiksystem som gynnar hela södra Sverige och stärker Sveriges roll i EU:s infrastrukturarkitektur.

Denna integrerade lösning stöder också EU:s Green Deal och Sustainable and Smart Mobility Strategy genom att minska koldioxidutsläpp, förbättra transporteffektivitet och främja intermodala flöden mellan järnväg och sjöfart.

3.5 Betydelse för totalförsvaret och militär mobilitet

Blekinge kustbana är av avgörande betydelse för totalförsvaret. Banan förbinder ett flertal försvarsnoder, övningsområden och hamnar med internationell betydelse. Karlskrona är Sveriges huvudbas för marinen och en central del av Nato:s regionala marina struktur i Östersjön.

Genom Blekinge kustbana kan militär materiel, trupp och försörjningsflöden transporteras effektivt från västra Sverige och vidare till kustzonen. I kombination med Sydostlänken och E22 skapas ett redundanssystem som säkerställer att försvarets logistik inte blir beroende av enskilda korridorer.

Blekinge kustbana uppfyller därmed flera av kriterierna i EU:s program Military Mobility II (2025–2030), där målet är att integrera försvarsperspektivet i civila infrastrukturinvesteringar.

3.6 Regional utveckling och klimatnytta

En moderniserad kustbana skulle också ge betydande samhällsekonomiska och klimatrelaterade vinster. För näringslivet i Blekinge, Skåne och södra Småland innebär en kapacitetsförstärkning kortare transporttider, lägre kostnader och högre leveranssäkerhet. För resenärer skulle en elektrifierad och snabbare bana innebära tätare tågförbindelser mellan länets städer och mot Öresundsregionen.

Ur klimatperspektiv möjliggör elektrifieringen en överflyttning av gods från väg till järnväg och ett minskat koldioxidavtryck på cirka 30 000 ton per år, enligt

Trafikverkets kalkyler. Banan stödjer därmed målen i Sveriges klimatpolitiska ramverk och EU:s Fit for 55-paket.

3.7 Finansiering och genomförande

För att Blekinge kustbana ska kunna fungera som en fullvärdig del av TEN-T krävs att projektet inkluderas i den svenska nationella transportplanen med tydlig prioritering och koppling till Sydostlänken. Det möjliggör EU-medfinansiering inom Connecting Europe Facility (CEF), både genom den civila transportdelen och Military Mobility.

Regeringen bör därför:

- anmäla Blekinge kustbana som del av TEN-T:s stödstruktur i EU:s kommande implementeringsplan,
- samordna investeringarna med Sydostlänken så att standarden blir likvärdig,
- tillämpa EU:s Dual Use-princip för att maximera finansieringsgraden och säkerställa försvarsmässig nytta.

Den kombinerade finansieringen från EU, staten och regionerna skapar förutsättningar för en kostnadseffektiv utbyggnad fram till 2032.

3.8 Samlad bedömning av Blekinge kustbanas roll i det europeiska transportnätet

Blekinge kustbana utgör en kritisk europeisk transportlänk i det sydöstra Sverige och Östersjöområdet. Dess funktion går långt utöver regional nytta – den är en integrerad komponent i EU:s strategi för hållbar tillväxt, militär rörlighet och geopolitisk resiliens.

Den samlade bedömningen är att:

- Blekinge kustbana ska ingå i TEN-T:s Core Network-supportstruktur och kvalificera för CEF-finansiering.
- Modernisering, elektrifiering och kapacitetsförstärkning ska genomföras i takt med Sydostlänken för full systemeffekt.
- Projektet ska betraktas som ett nationellt intresse av både transport- och försvarspolitiska skäl.

Genom att genomföra dessa åtgärder stärks Sveriges position som en aktiv och trovärdig partner i EU:s och Nato:s gemensamma arbete för ett sammanlänkat, hållbart och motståndskraftigt Europa.

4. Koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility

4.1 Inledning

EU:s nya strategiska inriktning för transportinfrastruktur präglas av två parallella men integrerade mål: att uppnå klimatneutralitet genom grön mobilitet och att bygga upp försvars- och krisberedskap genom militär rörlighet. Dessa mål förenas i Dual Mobility-strategin, som lanserades av Europeiska kommissionen 2023 som en del av det gemensamma ramverket för Military Mobility 2.0.

Dual Mobility innebär att infrastrukturprojekt inte längre bedöms enbart utifrån

ekonomisk och klimatmässig nytta, utan också utifrån förmågan att stödja totalförsvarets och alliansens operativa rörlighet. Detta markerar ett paradigmskifte i europeisk transportpolitik – från isolerad civil planering till ett helhetsansvar för både civila och militära behov.

I detta sammanhang framträder Sydostlänken och Blekinge kustbana som modellprojekt: korridorer som i praktiken uppfyller samtliga kriterier för dual use-infrastruktur och som samtidigt svarar mot EU:s krav på interoperabilitet, klimatmål och försörjningsresiliens.

4.2 Dual Mobility – principer och mål

Dual Mobility-strategin bygger på insikten att Europas infrastruktur måste vara anpassad för dubbla användningsområden. Det handlar om att samma nätverk av vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser ska kunna stödja:

1. Civila transportflöden – handel, export, energi- och resursförsörjning.
2. Militära och krisrelaterade transporter – mobilisering, mottagning och vidaretransport av försvarsmateriel och humanitär hjälp.

Strategin syftar till att:

- säkerställa fysisk och digital interoperabilitet mellan medlemsstaternas transportsystem,
- öka bärighet, axellast och lastprofil på utpekade korridorer,
- reducera flaskhalsar och sårbarheter i logistiska kedjor, samt
- etablera standardiserade processer för gränsöverskridande civila och militära transporter.

EU-kommissionen har fastställt att dessa mål ska implementeras i nära samordning med Nato och inom ramen för TEN-T Core Network Corridors. Detta innebär att varje medlemsstat ska identifiera sina nationellt prioriterade dual-use-noder och stråk.

4.3 Military Mobility – bakgrund och inriktning

Military Mobility är den operativa komponenten inom Dual Mobility-strategin. Programmet bygger vidare på den första fasen av Military Mobility (2017–2023), men med en utökad omfattning och starkare budget genom Connecting Europe Facility – Military Mobility (CEF-MM).

Den andra fasen, Military Mobility 2.0, har tre huvudmål:

1. Förstärkt kapacitet och infrastruktur – investeringar i järnvägar, vägar och hamnar som möjliggör tung och snabb transport av militär materiel.
2. Harmonisering av regelverk – förenklade tillståndprocesser och gränspassager för militär logistik inom EU.
3. Operativ integration med Nato – samordning av planeringsstandarder, kommunikationssystem och infrastrukturella krav.

Programmet omfattar perioden 2025–2030 och är utformat för att samordnas med den reviderade TEN-T-förordningen. EU-kommissionen har uttryckligen pekat ut att ”dual-use transport corridors with access to strategic ports in the Baltic Sea” ska prioriteras – en formulering som direkt omfattar Blekinges hamnar och de anslutande järnvägarna.

4.4 Relevans för Sverige och sydöstra korridoren

För Sveriges del innebär Military Mobility 2.0 en möjlighet att påtagligt stärka den nationella försvarsförmågan och samtidigt modernisera transportinfrastrukturen

med EU-finansiering.

Sydostlänken och Blekinge kustbana representerar den typ av infrastruktur som EU efterfrågar: en östra logistikaxel med koppling till Nato:s maritima och markbaserade försvarsnoder, särskilt Karlskrona och Karlshamn. Dessa två hamnar är utpekade som strategiska mottagningspunkter i både nationella och allierade beredskapsplaner.

Genom att integrera dessa banor i Military Mobility-programmet kan Sverige:

- tillgodose Nato:s krav på interoperabla transportleder,
- stärka sin roll som logistiskt nav för allierad truppförflyttning,
- och samtidigt minska sårbarheten i den civila försörjningskedjan vid kris.

Detta är i linje med EU:s syn på civil–militär samverkan som en säkerhetspolitisk resurs, där samma investeringar stärker både näringsliv och försvar.

4.5 Finansieringsinstrument och planeringssamordning

Genom Connecting Europe Facility (CEF) kan Sverige ansöka om stöd för projekt som uppfyller Dual Mobility-kriterier. Finansieringen delas mellan:

- CEF-Transport – för civila uppgraderingar (kapacitet, elektrifiering, ERTMS).
- CEF-Military Mobility – för anpassningar till militär logistik (brobärighet, axellast, terminalkapacitet, säkerhetssystem).

Medfinansieringsgraden kan uppgå till 50 % för studier och 30 % för byggnation, och vid dual-use-klassning kan projekt få stöd från båda delarna parallellt. Det kräver dock att Sverige i sin nationella implementeringsplan anger Sydostlänken och Blekinge kustbana som prioriterade Dual Mobility-stråk inom TEN-T:s Core Network.

Regeringens och Trafikverkets planering bör därför inkludera:

- gemensamma tekniska specifikationer mellan civila och militära aktörer,
- samordning med Försvarsmaktens krav på redundans och interoperabilitet,
- tidig EU-dialog för att maximera finansieringsutfallet i CEF:s kommande utlysningar.

4.6 Koppling till Nato och Östersjöområdet

Nato har i sina infrastrukturdirektiv (MC 0565/3) fastställt att Östersjöområdet är ett av alliansens strategiskt mest betydelsefulla områden. Det kräver snabba och skyddade transportvägar för att möjliggöra förstärkningar från Västeuropa till den nordiska och baltiska fronten.

Blekinge, med sina två hamnar, flygbas och kustnära järnvägar, utgör en del av denna Northern Reinforcement Route. I detta system är Blekinge kustbana och Sydostlänken nyckelkomponenter i vad Nato definierar som "critical enablers for strategic lift and logistics resilience."

Att inkludera dessa korridorer i både EU:s och Nato:s planeringsstrukturer ger Sverige en dubbel fördel:

- stärkt nationell försvarsförmåga och mottagarkapacitet,
- samt ökad möjlighet till EU-finansiering av nödvändiga investeringar.

4.7 Rekommendationer

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör ett strategiskt bidrag till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility 2.0. Projekten förenar ekonomisk effektivitet, klimatnytta och säkerhetspolitisk relevans på ett sätt som få andra

investeringar kan uppvisa.

- *Regeringen bör därför formellt nominera korridoren som en svensk Dual Mobility-prioritet i TEN-T Core Network.*
- *Trafikverket och Försvarmakten ska samordna planeringen för att säkerställa full dual-use-kompatibilitet.*
- *Projektet bör snarast anmälas för EU-finansiering i nästa CEF-utlysning (2026–2027).*

Genom detta positionerar sig Sverige i centrum av den europeiska försvarslogistiska infrastrukturen och stärker samtidigt sin gröna och digitala omställning.

4.8 Samlad bedömning, koppling till EU:s Dual Mobility-strategi och Military Mobility

Dual Mobility och Military Mobility 2.0 markerar övergången till en ny europeisk säkerhets- och transportdoktrin. Sydostlänken och Blekinge kustbana är konkreta exempel på hur Sverige kan omsätta dessa principer i praktisk handling – där robusthet, hållbarhet och militär beredskap förenas i ett sammanhängande system.

Att dessa projekt genomförs och integreras i TEN-T:s kärnnät är därför inte en regional angelägenhet utan en strategisk investering i Europas gemensamma säkerhet och framtida motståndskraft.

5. Betydelse för totalförsvaret och försörjningsberedskapen

5.1 Inledning

Ett fungerande totalförsvaret bygger på ett robust, redundanssäkert och geografiskt sammanhängande transportsystem. Den civila infrastrukturen utgör samtidigt grunden för det militära försvarets rörlighet, mottagarkapacitet och uthållighet. I detta sammanhang spelar Sydostlänken och Blekinge kustbana en avgörande roll.

De båda banorna utgör tillsammans en strategisk öst–västlig transportkorridor som förbinder inlandets produktions- och försörjningsnav med hamnar, militära baser och logistiknoder längs Blekingekusten. Genom att modernisera och integrera dessa stråk i TEN-T stärks Sveriges förmåga till både militär rörlighet och civil försörjning vid höjd beredskap, kris eller väpnat angrepp.

5.2 Totalförsvarets krav på infrastruktur

Försvarmakten och MSB har i sina underlag till regeringen betonat att infrastrukturen i södra Sverige är en kritisk komponent i Sveriges försvarskoncept. Transportlederna i Blekinge och Småland måste kunna hantera snabba truppflyttningar, tunga fordon, bränsletransporter och logistikflöden till hamnar för mottagning av allierade förstärkningar.

Totalförsvaret ställer specifika krav på:

- Kapacitet och redundans: möjligheten att transportera stora volymer materiel och personal, även vid störningar.
- Bärighet och axellast: banor, broar och terminaler måste klara militära fordonsvikter och standarder.

- Tillgänglighet och interoperabilitet: infrastrukturen ska kunna användas av både svenska och allierade styrkor enligt Nato-standard.
- Skydd och uthållighet: robusthet mot cyberangrepp, sabotage och störningar i energiförsörjningen.

Sydostlänken och Blekinge kustbana möter dessa krav genom att skapa alternativa transportvägar i en region som historiskt saknat redundans i öst-västlig riktning. De utgör därmed ett väsentligt bidrag till totalförsvarets grundläggande mål: att säkra hela landets motståndskraft.

5.3 Blekinges och sydöstra Sveriges strategiska roll

Blekinge utgör Sveriges mest försvarsstrategiska kustregion. Här finns Marinbasen i Karlskrona, Amfibieregementet, samt hamnarna i Karlshamn och Karlskrona – båda utpekade som mottagningshamnar för allierade förstärkningar inom ramen för Nato:s Host Nation Support-struktur.

Sydostlänken möjliggör effektiv logistik från västra Sverige och stambananätet till dessa hamnar, medan Blekinge kustbana knyter samman kustens försvarsanläggningar och omlastningspunkter. Kombinationen skapar en sammanhängande militär logistikkorridor från väst till öst, vilket ger Sverige och alliansen ökad rörlighet och uthållighet vid kris.

Ur ett geostrategiskt perspektiv utgör Blekingekusten även en nyckel till Östersjöregionens säkerhet. Den kontrollerar tillgången till sjöfartsvägar och fungerar som bas för marina operationer, övervakning och försörjning av de baltiska staterna. En fungerande järnvägsförbindelse längs kusten stärker således inte enbart nationell försvarsförmåga, utan även Nato:s och EU:s kollektiva säkerhetsstruktur.

5.4 Försörjningsberedskap och civilt försvar

Totalförsvarets civila del omfattar samhällets funktioner för energi, livsmedel, transporter, sjukvård och kommunikationer. Dessa funktioner är ömsesidigt beroende av fungerande transportleder. Sydostlänken och Blekinge kustbana skapar resiliens i de civila försörjningskedjorna genom att erbjuda alternativa rutter för gods, bränsle och nödvändiga varor.

Vid störningar på stambanan eller E22 utgör järnvägskorridoren via Blekinge en säkerhetsventil för transporter mellan västra Sverige, hamnarna och försörjningsnoder i södra delen av landet. Den möjliggör även snabb omdirigering av transporter till hamnar som Karlshamn, vilka kan användas som omlastningspunkter för import och export under kris.

Infrastrukturens robusthet har även betydelse för energiförsörjning och industrins beredskap. Genom att järnvägskapaciteten ökar kan drivmedel, biobränslen och livsmedel distribueras med minskad sårbarhet och lägre klimatpåverkan. Detta är centralt för att Sverige ska uppfylla EU:s mål om resilient supply chains inom ramen för Strategic Compass och European Defence Industrial Strategy.

5.5 Civil-militär samverkan och planeringsbehov

Den moderna försvarsplaneringen förutsätter integrerad civil-militär planering. Infrastrukturen ska dimensioneras så att den kan användas både för vardaglig transport och för militära syften i kris. Trafikverket, Försvarsmakten och MSB har därför i gemensamma rapporter identifierat behovet av ett nationellt planeringssystem för dual-use-infrastruktur, i linje med EU:s Dual Mobility-strategi.

För Sydostlänken och Blekinge kustbana innebär detta att:

- planeringsprocesser måste samordnas mellan civila och militära aktörer från tidigt skede,
- tekniska specifikationer harmoniseras med EU:s Military Mobility-krav,
- och risk- och sårbarhetsanalyser integreras i infrastrukturens dimensionering.

Denna typ av samordning stärker inte bara försvarsförmågan, utan effektiviserar även resursanvändningen. En gemensam investering i dual-use-infrastruktur genererar samhällsnytta på flera nivåer – för näringsliv, transportsektor och försvar.

5.6 Redundans och geografisk balans

En viktig del i försörjningsberedskapen är att skapa redundanta transportvägar. I dag är den svenska infrastrukturen starkt koncentrerad till västra och mellersta delarna av landet, vilket gör sydöstra Sverige sårbart. Sydostlänken och Blekinge kustbana korregerar denna obalans genom att skapa en alternativ östlig korridor.

Detta bidrar till att:

- minska beroendet av västra stambanan och E6-korridoren,
- möjliggöra snabbare transporter av resurser till Östersjöhamnarna,
- och stärka landets geografiska försvarsdjup.

Genom att skapa flera transportvägar med likvärdig kapacitet och standard kan Sverige upprätthålla försörjningsflöden även vid störningar, sabotage eller blockader.

5.7 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana är av central betydelse för totalförsvaret och den nationella försörjningsberedskapen. Deras genomförande bidrar till att uppfylla de strategiska mål som fastställts i:

- Försvarspolitisk inriktning 2026–2035,
- Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037,
- samt EU:s Military Mobility 2.0 och Resilient Infrastructure Framework.

Projekten utgör därmed ett gränssnitt mellan svensk och europeisk säkerhetsinfrastruktur. De skapar praktiska förutsättningar för att omsätta Sveriges åtaganden inom Nato och EU till konkret operativ förmåga.

Genom att inkludera korridoren i både den nationella planen och EU:s TEN-T Core Network säkras möjligheten till samfinansiering, samtidigt som Sverige stärker sin roll som en tillförlitlig partner i den gemensamma europeiska beredskapsstrukturen.

5.8 Slutsats

Försvarsförmåga och försörjningsberedskap kan inte separeras från infrastrukturpolitiken. Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör en fysisk manifestation av Sveriges strategi för totalförsvaret i praktiken – där civila och militära system integreras i ett robust och motståndskraftigt nätverk.

Deras genomförande är därför inte en regional prioritering, utan en nationell säkerhetsinvestering och en del av Europas gemensamma arkitektur för fred, beredskap och strategisk autonomi.

6. Klimat, resiliens och samhällsekonomiska nyttor

6.1 Inledning

Klimatmålen, försörjningssäkerheten och samhällsekonomi är idag tre sammanflätade dimensioner i svensk infrastrukturpolitik. Sydostlänken och Blekinge kustbana är projekt som adresserar alla tre: de bidrar till minskade utsläpp, stärker transportnätets robusthet och skapar varaktiga nyttor för näringsliv och samhälle.

Ur ett nationellt perspektiv utgör dessa investeringar en konkret tillämpning av EU:s Green Deal, Fit for 55-paketet och den svenska klimatpolitiska handlingsplanen. De är också centrala för uppfyllandet av de regionala målen i Klimat- och energi-strategierna för Blekinge, Kronoberg och Skåne län.

6.2 Klimatnytta och utsläppsreduktion

Transportsektorn står för omkring en tredjedel av Sveriges totala växthusgasutsläpp. För att nå målet om 70 procent minskning av transportutsläppen till 2030 krävs en kraftfull överflyttning av gods från väg till järnväg och sjöfart.

Sydostlänken och Blekinge kustbana möjliggör just detta. Genom elektrifiering, kapacitetshöjning och ökad tillgänglighet för tunga godståg skapas förutsättningar för att:

- flytta stora delar av exportflödena från väg till järnväg,
- minska koldioxidutsläppen med uppskattningsvis 30 000–40 000 ton per år,
- reducera partikel- och kväveoxidutsläpp i tätorterna längs E22,
- och öka energieffektiviteten i transportsektorn med upp till 80 procent per tonkilometer jämfört med vägtrafik.

Klimatnyttan är dubbel: dels genom minskade utsläpp, dels genom att järnvägssystemet bidrar till elektrifieringen av hela transportsektorn. På sikt kan banorna också utnyttjas för transporter med vätgasdrivna lok eller hybridteknik, vilket ligger i linje med EU:s initiativ Alternative Fuels Infrastructure Regulation (AFIR).

6.3 Resiliens och klimatanpassning

Klimatförändringen medför ökade risker för översvämningar, värmeböljor och extrema väderhändelser. Det ställer höga krav på att den fysiska infrastrukturen dimensioneras för motståndskraft och återställningsförmåga.

Sydostlänken och Blekinge kustbana stärker transportnätets klimatesiliens på flera nivåer:

1. Geografisk spridning: Genom att tillföra en öst-västlig förbindelse skapas redundans mot störningar på västra stambanan och E6-korridoren.
2. Klimatsäkra konstruktioner: Ny- och ombyggnad ger möjlighet att höja banvallar, förstärka broar och avvattningsystem samt anpassa tekniska komponenter till ökande nederbörd och högre temperaturer.
3. Energieresiliens: Elektrifierade och interoperabla banor möjliggör övergång till fossilfri energi och minskar beroendet av importerade bränslen.

Genom dessa åtgärder blir systemet mer motståndskraftigt mot både

klimatrelaterade och geopolitiska störningar – en avgörande faktor för både civila och militära flöden.

6.4 Regional och nationell samhällsnytta

De samhällsekonomiska effekterna av Sydostlänken och Blekinge kustbana sträcker sig långt bortom transportsektorn. Investeringarna bidrar till:

- Stärkt näringslivskonkurrenskraft: Regionen kring Olofström, Älmhult, Karlshamn och Karlskrona rymmer ett betydande industriellt kluster inom fordon, skog, logistik och energi.
- Ökad sysselsättning: Enligt Trafikverkets kalkyler kan bygg- och driftfaserna generera omkring 3 000 direkta och indirekta arbetstillfällen.
- Tillväxt i hamnarna: Karlshamn och Karlskrona förväntas öka sin hanteringskapacitet med 20–30 procent när järnvägsanslutningen förbättras.
- Attraktivare regioner: Förbättrade pendlingsmöjligheter och kortare restider mellan länens städer främjar kompetensförsörjning, utbildning och boendeutveckling.

De sammanlagda samhällsekonomiska nyttorna beräknas överstiga investeringskostnaden redan inom 20 år, särskilt när externa effekter som klimatnytta och försvarsvärde inkluderas i kalkylen.

6.5 Energiomställning och cirkulär ekonomi

Elektrifieringen av Sydostlänken och Blekinge kustbana bidrar till att realisera den nationella energiomställningen. Genom att integrera järnvägens elkraftssystem i regionala smart-grid-lösningar kan banorna fungera som energieffektiva korridorer, med potential för:

- regenerativ bromsenergi och lokal återmatning till nätet,
- drift av vätgas- och batteriterminaler längs sträckan,
- samverkan mellan transport- och energisektorn i linje med EU Sustainable and Smart Mobility Strategy.

Vid planering och byggnation kan dessutom cirkulära principer tillämpas: återbruk av ballastmaterial, klimatoptimerad betong och masshantering i slutna krets. Detta sänker projektens totala klimatavtryck och stärker regionernas gröna profil.

6.6 Samhällsekonomisk effektivitet och EU-ramverk

I EU:s nya riktlinjer för Sustainable Infrastructure Investment betonas att projekt ska utvärderas utifrån ett brett samhällsnyttoperspektiv, där klimat, resiliens och säkerhet integreras i den ekonomiska analysen.

För Sydostlänken och Blekinge kustbana innebär detta att de kvalificerar som strategiska TEN-T-investeringar med flerfaldig avkastning:

- Ekonomisk: lägre logistikkostnader, högre produktivitet.
- Social: ökad regional tillgänglighet och arbetspendling.
- Miljömässig: minskade utsläpp och buller.
- Säkerhetsmässig: ökad robusthet mot kris och konflikt.

Därmed uppfyller projekten EU:s kriterier för High-Impact, Dual-Benefit Infrastructure, vilket stärker möjligheten till samfinansiering via Connecting Europe Facility (CEF) och InvestEU.

6.7 Resiliens som konkurrensfördel

Resiliens har gått från att vara ett beredskapsmål till att bli en ekonomisk konkurrensfaktor. Företag och regioner söker idag lokaliseringar med tillgång till

redundanta, klimatneutrala och stabila transportflöden. Sydostlänken och Blekinge kustbana skapar just en sådan miljö – ett robust system där både näringsliv, försvar och samhälle kan verka med långsiktig förutsägbarhet.

För svensk exportindustri, särskilt inom skog, stål, fordon och energi, innebär detta ökad motståndskraft mot störningar i globala leveranskedjor. För regionerna innebär det tryggare investeringar, högre attraktionskraft och förmåga att klara framtida klimat- och säkerhetsutmaningar.

6.8 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Sydostlänken och Blekinge kustbana uppfyller samtliga kriterier för hållbar, resiliens och samhällsekonomiskt effektiv infrastruktur. Projekten genererar:

- Klimatnytta genom kraftigt reducerade utsläpp och energieffektivisering.
- Resiliens genom redundans, klimatanpassning och robusthet mot störningar.
- Ekonomisk nytta genom stärkt regional konkurrenskraft och långsiktigt högt samhällsekonomiskt utbyte.

6.9 Slutsats - Klimat, resiliens och samhällsekonomiska nyttor

Sydostlänken och Blekinge kustbana ska betraktas som strategiska klimat- och resiliensinvesteringar på nationell nivå. Deras genomförande stöder såväl Sveriges klimatmål som EU:s mål om grön omställning, säkerhet och sammanhållning.

Genom att integrera projekten i TEN-T:s stödstruktur och CEF-finansiering kan Sverige samtidigt bidra till ett mer motståndskraftigt och hållbart Europa – där transportinfrastrukturen blir både ett verktyg för ekonomisk tillväxt och en garanti för samhällelig trygghet.

7. Rekommendationer

Övergripande bedömning

Sydostlänken och Blekinge kustbana utgör tillsammans en strategisk investering med betydelse långt utöver sina geografiska ramar. Projekten uppfyller flera av EU:s och Sveriges övergripande mål: klimatneutralitet, försvarsförmåga, sammanhållning och ekonomisk tillväxt. De representerar i praktiken en konkret tillämpning av EU:s Dual Mobility-strategi, den svenska klimatpolitiska handlingsplanen samt försvarsbeslutet 2025–2035.

Det är därför regeringens och Trafikverkets ansvar att säkerställa att dessa projekt inte enbart betraktas som regionala satsningar utan som delar av den nationella och europeiska infrastrukturen för hållbarhet och beredskap.

7.1 Formell prioritering inom den nationella planen

Regeringen bör i kommande beslut om Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 uttryckligen fastslå att Sydostlänken och Blekinge kustbana ska ingå i planens prioriterade projektportfölj.

Motiven är tydliga:

- Projekten uppfyller EU:s kriterier för Core Network Corridors inom TEN-T och är nödvändiga för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden till 2030.

- De stärker landets resiliens och totalförsvarsförmåga genom att tillföra en öst-västlig redundans som idag saknas.
- De bidrar till klimatmålen genom överflyttning av gods från väg till järnväg.

Regeringen bör därför ge Trafikverket i uppdrag att uppdatera de tekniska och samhällsekonomiska analyserna samt att inkludera projekten i den slutliga prioriteringslistan för TEN-T-anknutna investeringar.

7.2 nominering till EU:s TEN-T-nätverk

Sverige bör formellt nominera Sydostlänken och Blekinge kustbana till EU-kommissionen som Swedish Dual Mobility Corridors inom ramen för den reviderade TEN-T-förordningen.

En sådan nominering medför:

- direkt tillgång till finansiering via Connecting Europe Facility (CEF),
- möjlighet att samfinansiera militär-civil infrastruktur genom Military Mobility 2.0,
- samt högre prioritet i EU:s strategiska planering av multimodala korridorer i Östersjöområdet.

Detta kräver ett samordnat agerande mellan Regeringskansliet, Trafikverket, Försvarmakten och Sveriges representation vid EU.

7.3 Samordnad civil-militär planering

Trafikverket och Försvarmakten bör gemensamt utveckla en nationell planeringsmodell för dual-use-infrastruktur, med Sydostlänken och Blekinge kustbana som pilotprojekt.

Modellen bör omfatta:

- harmonisering av tekniska specifikationer (axellast, profil, bärighet),
- gemensamma beredskaps- och redundansscenarier,
- samt samplanering av investeringscykler för att säkerställa effektiv resursanvändning.

Detta skapar ett föredöme för hur civil och militär planering kan integreras, i linje med EU:s Dual Mobility Framework.

7.4 Strategisk EU-finansiering

Regeringen bör snarast ge i uppdrag att förbereda ansökningar till Connecting Europe Facility (CEF) för perioden 2026–2029.

Särskilt bör följande finansieringsspar användas:

- CEF-Transport (Core Network Projects) – för elektrifiering, kapacitetsökning och ERTMS-anpassning.
- CEF-Military Mobility – för anpassningar till försvarstransporter och totalförsvarets krav.
- InvestEU Green Transition Window – för insatser som stärker energieffektivitet och hållbarhet.

Genom att kombinera dessa finansieringskällor kan staten uppnå en medfinansieringsgrad på upp till 50 % för planeringsfas och 30 % för byggnation – vilket väsentligt reducerar den nationella kostnadsandelen.

7.5 Regionalt partnerskap och förankring

Region Blekinge, Region Kronoberg och Region Skåne bör i samverkan med kommunerna Karlshamn, Karlskrona, Älmhult och Olofström bilda ett Regionalt TEN-T-partnerskap för Sydostlänken.

Partnerskapet ska ha tre huvuduppgifter:

1. Samordna regional planering av terminaler, logistikområden och näringslivsutveckling.
2. Säkerställa medfinansiering från näringslivet genom publikt-privata partnerskap.
3. Främja klimat- och innovationsprojekt kopplade till elektrifiering, digitalisering och intermodalitet.

Ett sådant partnerskap stärker Sveriges förhandlingsposition inom EU och tydliggör att satsningen har ett brett stöd längs hela korridoren.

7.6 Klimat- och resiliensinriktad planering

Projektens planering bör integrera klimatresiliens och hållbarhetskriterier redan från start. Det innefattar:

- användning av klimatneutral byggteknik,
- livscykelanalyser för materialval,
- energiförsörjning från förnybara källor,
- samt robust dimensionering mot extrema väderhändelser.

Denna ansats är i linje med EU:s Sustainable Infrastructure Investment Guidelines och stärker Sveriges internationella profil som föregångare inom klimat- och beredskapsinfrastruktur.

7.7 Successiv utbyggnad och etappvis realisering

För att möjliggöra genomförande inom rimlig tidsram bör projekten planeras etappvis.

En realistisk tidsplan kan omfatta:

- 2025–2026: Slutförande av planeringsunderlag och miljöprövning.
- 2027–2030: Byggstart Älmhult–Olofström och upprustning av Blekinge kustbana.
- 2030–2032: Slutlig färdigställning och driftsättning i Core Network-standard.

Etappindelningen underlättar finansiering, tillståndsprocesser och successiv kapacitetsuppbyggnad, samtidigt som den möjliggör EU-stöd i flera på varandra följande utlysningar.

7.8 Kommunikation och europeisk samverkan

Regeringen bör uppdra åt Trafikverket och relevanta regioner att delta aktivt i EU:s Core Network Corridor Forums, särskilt för Scandinavian–Mediterranean och Baltic–Adriatic Corridors.

Därigenom kan Sverige:

- påverka prioriteringar i EU:s framtida transportbudget,
- synliggöra Sydostlänkens roll som nordlig förlängning av Centraleuropas gröna logistikstråk och
- stärka samarbetet med Polen, Tyskland och de baltiska länderna i frågor om multimodalitet och beredskap.

Ett proaktivt svenskt deltagande är avgörande för att säkerställa att projektet behåller sin strategiska position på EU-nivå.

7.9 – Samlad styrning och uppföljning

En nationell styrgrupp för Sydostlänken och Blekinge kustbana bör inrättas under Regeringskansliet, med deltagande från Trafikverket, Försvarsmakten, MSB,

regionerna och näringslivet.

Syftet är att:

- följa projektens genomförande,
- säkerställa samordning mellan civila och militära krav,
- och löpande rapportera till regeringen och EU-kommissionen.

En sådan struktur skapar transparens, effektivitet och kontinuitet över flera regeringsperioder.

7.10 Slutsats

De analyser som redovisats visar entydigt att Sydostlänken och Blekinge kustbana bör ges högsta prioritet i den nationella och europeiska transportplaneringen.

Projekten kombinerar klimatnytta, ekonomisk effektivitet och säkerhetspolitisk betydelse. De bidrar till att uppfylla Sveriges åtaganden inom både EU:s TEN-T-strategi och NATO:s Military Mobility-mål, samtidigt som de stärker svensk industris konkurrenskraft och samhällets beredskap.

Regeringen bör därför fatta beslut om

1. *Formell inkludering i Nationell plan 2026–2037.*
2. *Officiell nominering till EU:s Core Network-karta.*
3. *Samordnad planering för civil och militär användning.*
4. *Aktiv ansökan om CEF-finansiering 2026.*

Genom dessa steg kan Sverige säkerställa att Sydostlänken och Blekinge kustbana utvecklas till en europeisk modell för grön, resilient och strategisk infrastruktur, i linje med EU:s och NATO:s gemensamma mål för ett säkert, hållbart och sammanlänkat Europa.

8. Sammanfattande bedömning

Sydostlänken och Blekinge kustbana är mer än regionala infrastrukturprojekt – de är **strategiska investeringar i Sveriges och Europas säkerhet, hållbarhet och konkurrenskraft.**

Deras genomförande stärker förmågan till **snabb mobilisering, robust försörjning och effektiv civil-militär samverkan**, i linje med såväl EU:s som Natos prioriteringar.

Att inte inkludera dessa förbindelser i den nationella planen vore att missa ett historiskt tillfälle att samordna **nationell transportpolitik, klimatmål och försvarspolitik** i ett gemensamt ramverk.

Sverige har möjlighet att gå före som modell för **dual-use-infrastruktur** i Europa – och visa hur samhällsutveckling och ökad försvarsförmåga går att förena. Genom att lyfta Sydostlänken och Blekinge kustbana till europeisk nivå kan vi skapa ett transportsystem som inte bara binder samman städer och regioner, utan också stärker hela kontinentens motståndskraft i en tid av ökande krav på beredskap, solidaritet och handlingsförmåga.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

- Konsekvenserna av beslutet (remissvaret) utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms som neutrala, och beslutet har därför inte föregåtts av dialog med berörda grupper.
- Konsekvenserna av beslutet (remissvaret) utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Plan- och byggchef

Region Blekinge

Regeringskansliet (li.remissvar@regeringskansliet.se, kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se. Ange dnr LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet)

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Från: planrevidering@trafikverket.se[planrevidering@trafikverket.se]

Skickat: 30.09.2025 13:24:00

Till: planrevidering@trafikverket.se[planrevidering@trafikverket.se]

Kopia:

mattias.goldmann@2030sekretariatet.se[mattias.goldmann@2030sekretariatet.se];info@ai.se[info@ai.se];kommun@ale.se[kommun@ale.se];kommunstyrelsen@alingsas.se[kommunstyrelsen@alingsas.se];kommunen@alvesta.se[kommunen@alvesta.se];info@aneby.se[info@aneby.se];registrator@arbetsgivarverket.se[registrator@arbetsgivarverket.se];arboga.kommun@arboga.se[arboga.kommun@arboga.se];kommun@arjeplog.se[kommun@arjeplog.se];info@arlandabananinfrastructure.se[info@arlandabananinfrastructure.se];kommun@arvidsjaur.se[kommun@arvidsjaur.se];arvika.kommun@arvika.se[arvika.kommun@arvika.se];kommun@askersund.se[kommun@askersund.se];servicecenter@avesta.se[servicecenter@avesta.se];kommun@bengtsfors.se[kommun@bengtsfors.se];bergs.kommun@berg.se[bergs.kommun@berg.se];kommunen@bjurholm.se[kommunen@bjurholm.se];info@bjuv.se[info@bjuv.se];kommunen@boden.se[kommunen@boden.se];kommunen@bollebygd.se[kommunen@bollebygd.se];bollnas@bollnas.se[bollnas@bollnas.se];kommun@borgholm.se[kommun@borgholm.se];kommun@borlange.se[kommun@borlange.se];boras.stad@boras.se[boras.stad@boras.se];medborgarcenter@botkyrka.se[medborgarcenter@botkyrka.se];info@bothniancorridor.com[info@bothniancorridor.com];registraturen@boverket.se[registraturen@boverket.se];kommun@boxholm.se[kommun@boxholm.se];kommunstyrelsen@bromolla.se[kommunstyrelsen@bromolla.se];bracke@bracke.se[bracke@bracke.se];burlovs.kommun@burlov.se[burlovs.kommun@burlov.se];press@business-sweden.se[press@business-sweden.se];info@byggforetagen.se[info@byggforetagen.se];kansli@byggherre.se[kansli@byggherre.se];bastads.kommun@bastad.se[bastads.kommun@bastad.se];info@cykelframjandet.se[info@cykelframjandet.se];kommun@dalsed.se[kommun@dalsed.se];info@danderyd.se[info@danderyd.se];kommun@degerfors.se[kommun@degerfors.se];info@dhr.se[info@dhr.se];info@dorotea.se[info@dorotea.se];Info@drivkraftsverige.se[Info@drivkraftsverige.se];kommun@eda.se[kommun@eda.se];info@ekero.se[info@ekero.se];kommun@eksjo.se[kommun@eksjo.se];registrator@elsakerhetsverket.se[registrator@elsakerhetsverket.se];kommunen@emmaboda.se[kommunen@emmaboda.se];kommunen@enkoping.se[kommunen@enkoping.se];info@eskilstuna.se[info@eskilstuna.se];kommunen@eslov.se[kommunen@eslov.se];kommun@essunga.se[kommun@essunga.se];sekodirekt@seko.se[sekodirekt@seko.se];st@st.org[st@st.org];info@fagersta.se[info@fagersta.se];kontaktcenter@falkenberg.se[kontaktcenter@falkenberg.se];kommunen@falkoping.se[kommunen@falkoping.se];kontaktcenter@falun.se[kontaktcenter@falun.se];kommun@filipstad.se[kommun@filipstad.se];kommun@finspang.se[kommun@finspang.se];flenskommun@flen.se[flenskommun@flen.se];fmck.riks@fmck.se[fmck.riks@fmck.se];info@folkhalsomyndigheten.se[info@folkhalsomyndigheten.se];kommun@forshaga.se[kommun@forshaga.se];m.fossilfrittverige@regeringskansliet.se[m.fossilfrittverige@regeringskansliet.se];info@fot.se[info@fot.se];info@friluftsframjandet.se[info@friluftsframjandet.se];info@funktionsratt.se[info@funktionsratt.se];info@faltbiologerna.se[info@faltbiologerna.se];kommun@fargelanda.se[kommun@fargelanda.se];info@sweship.se[info@sweship.se];info@jarnvagsframjandet.se[info@jarnvagsframjandet.se];info@jarnvagsentreprenorerna.se[info@jarnvagsentreprenorerna.se];info@foretagarna.se[info@foretagarna.se];exp-hkv@mil.se[exp-hkv@mil.se];registrator@gagnef.se[registrator@gagnef.se];kommunen@gislaved.se[kommunen@gislaved.se];gnesta.kommun@gnesta.se[gnesta.kommun@gnesta.se];kommun@gnosjo.se[kommun@gnosjo.se];regiongotland@gotland.se[regiongotland@gotland.se];info@greatercph.com[info@greatercph.com];kommunstyrelse@grums.se[kommunstyrelse@grums.se];kommun@grastorp.se[kommun@grastorp.se];info@gronamobilister.se[info@gronamobilister.se];kommun@gullspang.se[kommun@gullspang.se];post@gallivare.se[post@gallivare.se];gavle.kommun@gavle.se[gavle.kommun@gavle.se];goteborg@goteborg.se[goteborg@goteborg.se];gotene.kommun@gotene.se[gotene.kommun@gotene.se];info@habokommun.se[info@habokommun.se];kommun@hagfors.se[kommun@hagfors.se];kommun@hallsberg.se[kommun@hallsberg.se];kundcenter@hallstahammar.se[kundcenter@hallstahammar.se];direkt@halmstad.se[direkt@halmstad.se];kommun@hammaro.se[kommun@hammaro.se];uppsala@stockholmshandelskammare.se[uppsala@stockholmshandelskammare.se];info@stockholmshandelskammare.se[info@stockholmshandelskammare.se];info@midchamber.se[info@midchamber.se];info@handelskammarenmalardalen.se[info@handelskammarenmalardalen.se];info@handelskammarenvarmland.se[info@handelskammarenvarmland.se];haninge@haninge.se[haninge@haninge.se];kommunen@haparanda.se[kommunen@haparanda.se]

da.se];havochvatten@havochvatten.se[havochvatten@havochvatten.se];information@heby.se
e[information@heby.se];kommun@hedemora.se[kommun@hedemora.se];info@helasverige.
se[info@helasverige.se];kontaktcenter@helsingborg.se[kontaktcenter@helsingborg.se];herrlj
unga.kommun@herrljunga.se[herrljunga.kommun@herrljunga.se];kommunen@hjo.se[komm
unen@hjo.se];hofors.kommun@hofors.se[hofors.kommun@hofors.se];servicecenter@huddin
ge.se[servicecenter@huddinge.se];kommun@hudiksvall.se[kommun@hudiksvall.se];kommu
nen@hultsfred.se[kommunen@hultsfred.se];kommunen@hylte.se[kommunen@hylte.se];ko
mmun@habo.se[kommun@habo.se];kommun@hellefors.se[kommun@hellefors.se];kommun
@herjedalen.se[kommun@herjedalen.se];kommun@harnosand.se[kommun@harnosand.se]
;kommun@harryda.se[kommun@harryda.se];kommunen@hassleholm.se[kommunen@hassl
eholm.se];kommunen@hoganas.se[kommunen@hoganas.se];kommun@hogsby.se[kommun
@hogsby.se];kommunen@horby.se[kommunen@horby.se];hrf@hrf.se[hrf@hrf.se];kommun
@hoor.se[kommun@hoor.se];programkontoret@infrasweden.nu[programkontoret@infraswe
den.nu];info@inlandsbanan.se[info@inlandsbanan.se];info@innovationsforetagen.se[info@in
novationsforetagen.se];info@iffs.se[info@iffs.se];info@iqs.se[info@iqs.se];kansliet@its-
sweden.se[kansliet@its-
sweden.se];info@jernhusen.se[info@jernhusen.se];kommun@jokkmokk.se[kommun@jokkm
okk.se];kontakt@jarfalla.se[kontakt@jarfalla.se];kontakt@jhrf.se[kontakt@jhrf.se];kontaktcent
er@jonkoping.se[kontaktcenter@jonkoping.se];kontakt@kak.se[kontakt@kak.se];kommun@
kalix.se[kommun@kalix.se];kommun@kalmar.se[kommun@kalmar.se];kommun@karlsborg.s
e[kommun@karlsborg.se];info@karlshamn.se[info@karlshamn.se];info@karlskoga.se[info@k
arlskoga.se];karlskrona.kommun@karlskrona.se[karlskrona.kommun@karlskrona.se];karlsta
dskommun@karlstad.se[karlstadskommun@karlstad.se];kommunen@katrineholm.se[kommu
nen@katrineholm.se];kemi@kemi.se[kemi@kemi.se];kommun@kil.se[kommun@kil.se];kinda
@kinda.se[kinda@kinda.se];kommun@kiruna.se[kommun@kiruna.se];kommun@klippan.se[
kommun@klippan.se];knivsta@knivsta.se[knivsta@knivsta.se];registrator@kommerskollegiu
m.se[registrator@kommerskollegium.se];registrator@konj.se[registrator@konj.se];konkurren
sverket@kkv.se[konkurrensverket@kkv.se];kommun@kramfors.se[kommun@kramfors.se];k
ommun@kristianstad.se[kommun@kristianstad.se];kommunen@kristinehamn.se[kommunen
@kristinehamn.se];krokoms.kommun@krokom.se[krokoms.kommun@krokom.se];servicecen
ter@kumla.se[servicecenter@kumla.se];info@ksak.se[info@ksak.se];info@kungsbacka.se[in
fo@kungsbacka.se];info@kungsor.se[info@kungsor.se];kommun@kungalv.se[kommun@kun
galv.se];registrator@kustbevakningen.se[registrator@kustbevakningen.se];kontakt@kavlinge
.se[kontakt@kavlinge.se];kopings.kommun@koping.se[kopings.kommun@koping.se];kommu
n@laholm.se[kommun@laholm.se];kommun@landskrona.se[kommun@landskrona.se];regist
rator@lrf.se[registrator@lrf.se];registrator@lm.se[registrator@lm.se];kommun@laxa.se[kom
mun@laxa.se];information.lekeberg@lekeberg.se[information.lekeberg@lekeberg.se];kommu
n@leksand.se[kommun@leksand.se];kommun@lerum.se[kommun@lerum.se];info@lessebo
.se[info@lessebo.se];lidingo.stad@lidingo.se[lidingo.stad@lidingo.se];kommun@lidkoping.se
[kommun@lidkoping.se];info@lif.se[info@lif.se];kommunen@lillaedet.se[kommunen@lillaede
t.se];kommun@lindesberg.se[kommun@lindesberg.se];kommun@linkoping.se[kommun@lin
koping.se];livsmedelsverket@slv.se[livsmedelsverket@slv.se];info@ljungby.se[info@ljungby
.se];kommun@ljusdal.se[kommun@ljusdal.se];kommun@ljusnarsberg.se[kommun@ljusnarsb
erg.se];info@lo.se[info@lo.se];info@lomma.se[info@lomma.se];info@ludvika.se[info@ludvik
a.se];lfv@lfv.se[lfv@lfv.se];lulea.kommun@lulea.se[lulea.kommun@lulea.se];lunds.kommun
@lund.se[lunds.kommun@lund.se];kommun@lycksele.se[kommun@lycksele.se];registrator
@lysekil.se[registrator@lysekil.se];blekinge@lansstyrelsen.se[blekinge@lansstyrelsen.se];da
larna@lansstyrelsen.se[dalarna@lansstyrelsen.se];gotland@lansstyrelsen.se[gotland@lanss
tyrelsen.se];gavleborg@lansstyrelsen.se[gavleborg@lansstyrelsen.se];halland@lansstyrelse
n.se[halland@lansstyrelsen.se];jamtland@lansstyrelsen.se[jamtland@lansstyrelsen.se];jonko
ping@lansstyrelsen.se[jonkoping@lansstyrelsen.se];kalmar@lansstyrelsen.se[kalmar@lanss
tyrelsen.se];kronoberg@lansstyrelsen.se[kronoberg@lansstyrelsen.se];norrboten@lansstyre
lsen.se[norrboten@lansstyrelsen.se];skane@lansstyrelsen.se[skane@lansstyrelsen.se];stoc
kholm@lansstyrelsen.se[stockholm@lansstyrelsen.se];sodermanland@lansstyrelsen.se[sod
ermanland@lansstyrelsen.se];uppsala@lansstyrelsen.se[uppsala@lansstyrelsen.se];varmlan
d@lansstyrelsen.se[varmland@lansstyrelsen.se];vasterbotten@lansstyrelsen.se[vasterbotte
n@lansstyrelsen.se];vasternorrland@lansstyrelsen.se[vasternorrland@lansstyrelsen.se];vast
manland@lansstyrelsen.se[vastmanland@lansstyrelsen.se];vastragotaland@lansstyrelsen.s
e[vastragotaland@lansstyrelsen.se];orebro@lansstyrelsen.se[orebro@lansstyrelsen.se];oste
rgotland@lansstyrelsen.se[ostergotland@lansstyrelsen.se];kontakt@molndal.se[kontakt@mo
lndal.se];malmostad@malmo.se[malmostad@malmo.se];kommun@malung-
salen.se[kommun@malung-

salen.se];kommunstyrelsen@mala.se[kommunstyrelsen@mala.se];info@mariestad.se[info@mariestad.se];info@maritimtforum.se[info@maritimtforum.se];info@markaryd.se[info@markaryd.se];markskommun@mark.se[markskommun@mark.se];chamber@mellansvenskahandel
 skammaren.se[chamber@mellansvenskahandelsskammaren.se];kommunen@mellerud.se[kommunen@mellerud.se];info@mhf.se[info@mhf.se];mjolbykommun@mjolby.se[mjolbykommun@mjolby.se];info@mobilitysweden.se[info@mobilitysweden.se];mora.kommun@mora.se[mora.kommun@mora.se];motala.kommun@motala.se[motala.kommun@motala.se];mrf@mrf.se[mrf@mrf.se];kommun@mullsjö.se[kommun@mullsjö.se];kommun@munkedal.se[kommun@munkedal.se];kommun@munkfors.se[kommun@munkfors.se];info@museibanorna.se[info@museibanorna.se];info@mfd.se[info@mfd.se];registrator@msb.se[registrator@msb.se];registrator@mtfa.se[registrator@mtfa.se];kansliet@malardalsradet.se[kansliet@malardalsradet.se];kommun@monstera.se[kommun@monstera.se];kommun@morbylanga.se[kommun@morbylanga.se];info@nacka.se[info@nacka.se];remisser@naturskyddsforeningen.se[remisser@naturskyddsforeningen.se];kundtjänst@naturvardsverket.se[kundtjänst@naturvardsverket.se];nora.kommun@nora.se[nora.kommun@nora.se];info@norberg.se[info@norberg.se];kommun@nordanstig.se[kommun@nordanstig.se];kommun@nordmaling.se[kommun@nordmaling.se];info@norrbotniabanan.se[info@norrbotniabanan.se];info@norrbottenshandelskammare.se[info@norrbottenshandelskammare.se];norrköping.kommun@norrköping.se[norrköping.kommun@norrköping.se];kontaktcenter@norrälje.se[kontaktcenter@norrälje.se];info@norsjö.se[info@norsjö.se];info@ntf.se[info@ntf.se];info@nyaostkustbanan.se[info@nyaostkustbanan.se];kommun@nybro.se[kommun@nybro.se];servicecenter@nykvarn.se[servicecenter@nykvarn.se];info@ostlanken.se[info@ostlanken.se];kommun@nyköping.se[kommun@nyköping.se];kontaktcenter@nynashamn.se[kontaktcenter@nynashamn.se];info@transportrad.se[info@transportrad.se];kommunstyrelsen@nassjö.se[kommunstyrelsen@nassjö.se];kommun@ockelbo.se[kommun@ockelbo.se];Kommunstyrelsen[Ks@olofstrom.se];orsa.kommun@orsa.se[orsa.kommun@orsa.se];kommun@orust.se[kommun@orust.se];kommun@osby.se[kommun@osby.se];kommunen@oskarshamn.se[kommunen@oskarshamn.se];jonas.karlsson@oslo-sthlm.se[jonas.karlsson@oslo-sthlm.se];kommun@ovanaker.se[kommun@ovanaker.se];kommun@oxelosund.se[kommun@oxelosund.se];kommun@pajala.se[kommun@pajala.se];kundcenter@partille.se[kundcenter@partille.se];sebastian.becker@regionjh.se[sebastian.becker@regionjh.se];kommunhuset@perstorp.se[kommunhuset@perstorp.se];kommun@pitea.se[kommun@pitea.se];registrator.kansli@polisen.se[registrator.kansli@polisen.se];pts@pts.se[pts@pts.se];kundcenter@ragunda.se[kundcenter@ragunda.se];region@regionblekinge.se[region@regionblekinge.se];region.dalarna@regiondalarna.se[region.dalarna@regiondalarna.se];rg@regiongavleborg.se[rg@regiongavleborg.se];regionen@regionhalland.se[regionen@regionhalland.se];region@regionjh.se[region@regionjh.se];regionen@rjl.se[regionen@rjl.se];region@regionkalmar.se[region@regionkalmar.se];region@kronoberg.se[region@kronoberg.se];regionnorrboten@norrboten.se[regionnorrboten@norrboten.se];region@skane.se[region@skane.se];regionstockholm@sl.se[regionstockholm@sl.se];post@regionsormland.se[post@regionsormland.se];region.uppsala@regionupsala.se[region.uppsala@regionupsala.se];region@regionvarmland.se[region@regionvarmland.se];regionen@regionvasterbotten.se[regionen@regionvasterbotten.se];region.vasternorrland@rvn.se[region.vasternorrland@rvn.se];region@regionvastmanland.se[region@regionvastmanland.se];regionen@regionorebrolan.se[regionen@regionorebrolan.se];region@regionostergotland.se[region@regionostergotland.se];renagarforbundet@biegga.com[renagarforbundet@biegga.com];info@resenarsforum.se[info@resenarsforum.se];registrator@raa.se[registrator@raa.se];kansliet@revriks.se[kansliet@revriks.se];info@rbu.se[info@rbu.se];remiss@msverige.se[remiss@msverige.se];riksidrottsforbundet@rf.se[riksidrottsforbundet@rf.se];reception.awl@ri.se[reception.awl@ri.se];kommun@robertsfors.se[kommun@robertsfors.se];stadshuset@ronneby.se[stadshuset@ronneby.se];kommun@rattvik.se[kommun@rattvik.se];kansli@saco.se[kansli@saco.se];safer@chalmers.se[safer@chalmers.se];kommun.info@sala.se[kommun.info@sala.se];info@salem.se[info@salem.se];kansli@sametinget.se[kansli@sametinget.se];info@samhallsbyggarna.org[info@samhallsbyggarna.org];ann.bakke@samtrafiken.se[ann.bakke@samtrafiken.se];kommun@sandviken.se[kommun@sandviken.se];kontaktcenter@sigtuna.se[kontaktcenter@sigtuna.se];kontakt@simrishamn.se[kontakt@simrishamn.se];kommun@sjobo.se[kommun@sjobo.se];sjofartsverket@sjofartsverket.se[sjofartsverket@sjofartsverket.se];skara.kommun@skara.se[skara.kommun@skara.se];kundtjänst@skelleftea.se[kundtjänst@skelleftea.se];kommun@skinnskatteberg.se[kommun@skinnskatteberg.se];remiss@skogsindustrierna.se[remiss@skogsindustrierna.se];skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se[skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se];kansli@skurup.se[kansli@skurup.se];info@skogardarna.se[info@skogardarna.se];skovdekommun@skovde.se[skovdekommun@skovde.se];kommun@smedjebacken.se[kommun@smedjebacken.se];kommun@solleftea.se[kommun@solleftea.se];

@solleftea.se];kontaktcenter@sollentuna.se[kontaktcenter@sollentuna.se];kommunstyrelsen
 @solna.se[kommunstyrelsen@solna.se];kommun@sorsele.se[kommun@sorsele.se];info@s
 otenas.se[info@sotenas.se];kommunen@staffanstorp.se[kommunen@staffanstorp.se];regist
 ator@energimyndigheten.se[registrator@energimyndigheten.se];sgu@sgu.se[sgu@sgu.se];s
 gi@sgi.se[sgi@sgi.se];registrator@jordbruksverket.se[registrator@jordbruksverket.se];vti@vt
 i.se[vti@vti.se];registrator@statskontoret.se[registrator@statskontoret.se];kommun@stenung
 sund.se[kommun@stenungsund.se];info@chamber.se[info@chamber.se];kommunstyrelsen
 @stockholm.se[kommunstyrelsen@stockholm.se];storfors.kommun@storfors.se[storfors.kom
 mun@storfors.se];ks@storuman.se[ks@storuman.se];contact@stringmegaregion.org[contact
 @stringmegaregion.org];kontaktcenter@strangnas.se[kontaktcenter@strangnas.se];kommun
 @stromstad.se[kommun@stromstad.se];kommun@stromsund.se[kommun@stromsund.se];k
 ommunstyrelsen@sundbyberg.se[kommunstyrelsen@sundbyberg.se];sundsvalls.kommun@
 sundsvall.se[sundsvalls.kommun@sundsvall.se];kommun@sunne.se[kommun@sunne.se];k
 ommunen@surahammar.se[kommunen@surahammar.se];info@svalov.se[info@svalov.se];k
 ommunen@svedala.se[kommunen@svedala.se];info@svemin.se[info@svemin.se];kommun
 @svenljunga.se[kommun@svenljunga.se];klas.elm@branschkansliet.se[klas.elm@bransch
 kansliet.se];info@svenskhandel.se[info@svenskhandel.se];info@svenskkollektivtrafik.se[info
 @svenskkollektivtrafik.se];info@svenskturism.se[info@svenskturism.se];mailbox@sbf.se[mai
 lbox@sbf.se];info@svenskacykelstader.se[info@svenskacykelstader.se];info@svenskafor
 do nsbranschen.se[info@svenskafor do nsbranschen.se];remiss@jagareforbundet.se[remiss@ja
 gareforbundet.se];registrator@svk.se[registrator@svk.se];info@smok.nu[info@smok.nu];kan
 sli@privatvagnar.com[kansli@privatvagnar.com];info@flygplatser.se[info@flygplatser.se];info
 @sapmi.se[info@sapmi.se];info@taxiforbundet.se[info@taxiforbundet.se];registrator@transp
 ort.se[registrator@transport.se];info@stfturist.se[info@stfturist.se];info@svedab.se[info@sve
 dab.se];info@svensktflyg.se[info@svensktflyg.se];remisser@svensktnaringsliv.se[remisser@
 svensktnaringsliv.se];info@transportforetagen.se[info@transportforetagen.se];kansli@jordag
 arna.se[kansli@jordagarna.se];info@skr.se[info@skr.se];registrator@smhi.se[registrator@sm
 mhi.se];smc@svmc.se[smc@svmc.se];info@swe-shipbroker.se[info@swe-
 shipbroker.se];info@akeri.se[info@akeri.se];info@swedavia.se[info@swedavia.se];swedtrain
 @tebab.com[swedtrain@tebab.com];info@handelskammaren.com[info@handelskammaren.
 com];info@srf.nu[info@srf.nu];kommun@saffle.se[kommun@saffle.se];kommun@sater.se[ko
 mmun@sater.se];kommun@savsjo.se[kommun@savsjo.se];kundtjanst@soderhamn.se[kund
 tjanst@soderhamn.se];kommun@soderkoping.se[kommun@soderkoping.se];sodertalje.kom
 mun@sodertalje.se[sodertalje.kommun@sodertalje.se];info@solvesborg.se[info@solvesborg
 .se];kommun@tanum.se[kommun@tanum.se];info@tco.se[info@tco.se];info@teknikforetag
 e.n.se[info@teknikforetagen.se];kommun@tibro.se[kommun@tibro.se];tidaholms.kommun@tid
 aholm.se[tidaholms.kommun@tidaholm.se];medborgarservice@tierp.se[medborgarservice@t
 ierp.se];info@tillvaxtanalys.se[info@tillvaxtanalys.se];tillvaxtverket@tillvaxtverket.se[tillvaxtve
 rket@tillvaxtverket.se];timra.kommun@timra.se[timra.kommun@timra.se];kommunen@tingsr
 yd.se[kommunen@tingsryd.se];kommun@tjorn.se[kommun@tjorn.se];kommun@tomelilla.se[
 kommun@tomelilla.se];torsby.kommun@torsby.se[torsby.kommun@torsby.se];info@torsas.s
 e[info@torsas.se];trafikanalys@trafa.se[trafikanalys@trafa.se];kommun@tranemo.se[kommu
 n@tranemo.se];registrator@transportstyrelsen.se[registrator@transportstyrelsen.se];tranas.k
 ommun@tranas.se[tranas.kommun@tranas.se];kundtjanst@trelleborg.se[kundtjanst@trelleb
 org.se];trollhattans.stad@trollhattan.se[trollhattans.stad@trollhattan.se];trosa@trosa.se[trosa
 @trosa.se];tullverket@tullverket.se[tullverket@tullverket.se];kommun@tyreso.se[kommun@t
 yreso.se];lina.lagerroth@tagforetagen.se[lina.lagerroth@tagforetagen.se];kc@taby.se[kc@ta
 by.se];kommunen@toreboda.se[kommunen@toreboda.se];Kommunen@uddevalla.se[Komm
 unen@uddevalla.se];kommun@ulricehamn.se[kommun@ulricehamn.se];umea.kommun@u
 mea.se[umea.kommun@umea.se];registrator@uhmynd.se[registrator@uhmynd.se];kommun
 @upplands-bro.se[kommun@upplands-
 bro.se];vasbydirekt@upplandsvasby.se[vasbydirekt@upplandsvasby.se];uppsala.kommun@
 uppsala.se[uppsala.kommun@uppsala.se];info@uppvidinge.se[info@uppvidinge.se];vadsten
 a.kommun@vadstena.se[vadstena.kommun@vadstena.se];info@vaggeryd.se[info@vaggery
 d.se];kommun@valdemarsvik.se[kommun@valdemarsvik.se];kommun@vallentuna.se[komm
 un@vallentuna.se];vansbro.kommun@vansbro.se[vansbro.kommun@vansbro.se];vara.kom
 mun@vara.se[vara.kommun@vara.se];varbergdirekt@varberg.se[varbergdirekt@varberg.se]
 ;kansliet@vaxholm.se[kansliet@vaxholm.se];vellinge.kommun@vellinge.se[vellinge.kommun
 @vellinge.se];vinnova@vinnova.se[vinnova@vinnova.se];registrator@vr.se[registrator@vr.se
];kommun@vetlanda.se[kommun@vetlanda.se];info@vilhelmina.se[info@vilhelmina.se];kom
 mun@vimmerby.se[kommun@vimmerby.se];vindeln.kommun@vindeln.se[vindeln.kommu
 n@vindeln.se];kommun@vingaker.se[kommun@vingaker.se];info@Visita.se[info@Visita.se];

kommunen@vargarda.se[kommunen@vargarda.se];kommun@vanersborg.se[kommun@vanersborg.se];vannas.kommun@vannas.se[vannas.kommun@vannas.se];varmdo.kommun@varmdo.se[varmdo.kommun@varmdo.se];kontaktcenter@varnamo.se[kontaktcenter@varnamo.se];info@handelskammaren.ac[info@handelskammaren.ac];kommun@vastervik.se[kommun@vastervik.se];kontaktcenter@vasteras.se[kontaktcenter@vasteras.se];regionstyrelsen@vgregion.se[regionstyrelsen@vgregion.se];stahrebjorn@gmail.com[stahrebjorn@gmail.com];thord.andersson@skaraborg.se[thord.andersson@skaraborg.se];info@vastsvenskahandelskammaren.se[info@vastsvenskahandelskammaren.se];info@vaxjo.se[info@vaxjo.se];ydre.kommun@ydre.se[ydre.kommun@ydre.se];kommunen@ystad.se[kommunen@ystad.se];kommun@amal.se[kommun@amal.se];ange@ange.se[ange@ange.se];kundtjanst@are.se[kundtjanst@are.se];kommun@arjang.se[kommun@arjang.se];kommun@asele.se[kommun@asele.se];kommun@astorp.se[kommun@astorp.se];kontakt@atvidaberg.se[kontakt@atvidaberg.se];info@almhult.se[info@almhult.se];kommun@alvdalen.se[kommun@alvdalen.se];kommun@alvkarleby.se[kommun@alvkarleby.se];kommunen@alvsbyn.se[kommunen@alvsbyn.se];info@engelholm.se[info@engelholm.se];kommun@ockero.se[kommun@ockero.se];kommun@odeshog.se[kommun@odeshog.se];servicecenter@orebro.se[servicecenter@orebro.se];kommunkontor@orkelljunga.se[kommunkontor@orkelljunga.se];kontaktcenter@ornskoldsvik.se[kontaktcenter@ornskoldsvik.se];kundcenter@ostersund.se[kundcenter@ostersund.se];servicecenter@osteraker.se[servicecenter@osteraker.se];osthammardirekt@osthammar.se[osthammardirekt@osthammar.se];kommun@ostragoinge.se[kommun@ostragoinge.se];info@ostsvenskahandelskammaren.se[info@ostsvenskahandelskammaren.se];kommun@overkalix.se[kommun@overkalix.se];kommun@overtornea.se[kommun@overtornea.se];
Ämne: Remiss förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

WARNING: Detta meddelande kommer utifrån och inte från någon inom Olofströms kommun. Klicka inte på några länkar eller öppna några bifogade filer om du inte känner igen avsändaren eller vet att innehållet är säkert.

Trafikverket remitterar här med sitt förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037.

Se bifogat remissmissiv.

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Konfidentialitetsnivå
2 Intern

Mottagare
Enligt sändlista

Kopia till
Trafikverkets generaldirektör
Trafikverkets överdirektör
Diariet
Verksgemensam styrning
GD-sekreterare
Webb- och projektstöd

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

På uppdrag av regeringen remitteras Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Utöver förslaget till nationell plan remitteras även Trafikverkets redovisning av regeringsuppdraget om att utforma ett stöd till investeringar i ombordutrustning för ERTMS (TRV2025/17432). Redovisningarna är tillgängliga på Trafikverkets webbplats [Nationell plan 2026-2037 - Bransch](#).

Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) **senast den 30 december 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Frågor om förlängd remisstid ställs till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Pär-Erik Westin
Strategisk planerare

par-erik.westin@trafikverket.se
Direkt: 010-123 6157
Mobil: 073-598 4296

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2025/37255, Motpartens ärendenummer LI2025/01587, Dokumentdatum 2025-09-30, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Pär-Erik Westin
Transportsystemutveckling
Direkt: +46 123 61 57
Mobil: +46 73 598 42 96
par-erik.westin@trafikverket.se

Avsägelse/fyllnadsval som kontaktpolitiker trygghet - Levent Cankaya (V)Förslag till beslut

Levent Cankaya (V) entledigas från uppdraget.

Som ny ersättande kontaktpolitiker trygghet t.o.m. 2026-12-31 väljs XXX

Ärendebeskrivning

Levent Cankaya (V) har avsagt sig samtliga uppdrag däribland uppdraget som ersättande kontaktpolitiker inom trygghet. Fyllnadsval behöver göras.

Kontaktpolitiker på området är Morgan Bengtsson(S).

Beslutet skickas till

Förtroendemannaregister C.T
Sekreterare KS

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Ej fördelad till adm. enhet

Datum
2025-12-03Dnr
2025/3225-1.2.5**Val av representant i Techtanks valberedning**Förslag till beslut

Som ny representant i Techtanks valberedning för Olofströms kommun väljs den som är näringslivs/etableringsansvarig för nuvarande Mathias Wijk.

Ärendebeskrivning

För Techtank finns en valberedning bestående av en representant från var ägare. Valberedningens uppdrag är att ta fram förslag på styrelse inför årsstämma. Valberedningen består av en blandning av representanter som är förtroendevalda och tjänstepersoner.

Olofströms kommun har representerats av näringslivsansvarig först Kjell Persson och sedan Håkan Andersson.

Beslutet skickas till:

Techtank
Förtroendemannaregister CT
näringslivs/etableringsansvarig MW

Ej fördelad till adm. enhet

Bilagor:

Ej fördelad till adm. enhet

Datum
2025-12-02Dnr
2025/3206-2.1.1**Kallelseordning ersättare i kommunstyrelsens 2026**Förslag till beslut

Ersättare i kommunstyrelsen kallas till sammanträde enligt upprättat förslag

Kallad ersättare som inte kan närvara förväntas meddela förhinder.

Ärendebeskrivning

Till varje möte med kommunstyrelsen kallas hälften av ersättarna enligt en beslutad turordning. Tjänstgörande ersättare tas i huvudsak från kallad ersättargrupp under förutsättning att partilinjen kan hållas.

3 feb, 21 april, 9 juni, 6 okt (delår/skatt), 8 dec.

Izabella Sabo (S)

Christoffer Danielsson (S)

Thomas Eriksson (C)

Annika Eriksson Bencic (SD)

Peter Stenberg (SD)

Marianne Eriksson (M)

Vakant (V)

10 mars (årsr.), 26 maj (inv.budg.), 1 sep, 10 nov (budget, kl.09.30)

Dan Orvegren (S)

Bogdanka Sublja (S)

Andreas Brovall (C)

Robert Andersson (SD)

Alfred Appelros (M)

Mari Bertilsson (KD)

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsens ersättare

Gruppledare

KS sekreterare

Ej fördelad till adm. enhet

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03Dnr
2025/13-1.2.3**Delegationsbeslut**Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Ärendebeskrivning

Ärendenr	Hnr	Innehåll
2025/3229	1	Ordförandebeslut - Avtal avseende systemstöd för ekonomiadministration
2025/1988	16	Taxor och avgifter 2026 för Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden
2025/3119	1	Ekonomichefen - Attesträtt kommunstyrelsen 2025
2025/3071	5	Förvaltningschef - Skriftlig varning
2024/1190	24	Kommunchefen - Avslagsbeslut att utfå allmänna handlingar NCC
2024/1190	23	Kommunchefen - Avslagsbeslut Area Byggprojekt

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Avtal avseende systemstöd för ekonomiadministration signerat
- 2 Taxor och avgifter 2026 info

Datum: 2025-11-25

Avtal avseende systemstöd för ekonomiadministration

Delegationsbeslut – KS-ordförande

Avtal ingås med Unit4 enligt framtaget förslag.

Medel anvisas från Kommunstyrelsens befintliga budgetram.

Sammanfattning

Kommunens nuvarande avtal med Unit4 avseende ekonomisystem löper ut vid årsskiftet 2025/2026. Då avtalet inte kan förlängas ytterligare krävs ett nytt avtal för att säkerställa fortsatt drift och tillgång till systemet.

Under året har förhandlingar genomförts med leverantören och ett nytt avtalsförslag har tagits fram. Det föreslagna avtalet omfattar perioden 2026-01-01 – 2027-12-31, med möjlighet till årsvisa förlängningar till som längst 2032-12-31. Årlig kostnad uppgår till 950 tkr och regleras i enlighet med förändringen av Arbetskostnadsindex (AKI), näringsgren J, preliminära siffror, basmånad november.

Unit4 tillhandahåller kommunens nuvarande ekonomisystem och är därmed en förutsättning för att säkerställa drift, funktionalitet och kontinuitet utan avbrott i ekonomihanteringen. Bedömningen är att ett nytt avtal behöver tecknas omgående för att undvika verksamhetspåverkan och för att säkerställa att kommunen kan fullgöra sina lagstadgade skyldigheter inom ekonomiadministration.

Beslutet bedöms ligga inom ramen för kommunstyrelsens ordförandes delegation i brådskande ärenden.
Beslutet fattat den: 2025-11-25.

Morgan Bengtsson
Kommunstyrelsens ordförande

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Morgan Bengtsson

Datum: 2025-11-25 23:26

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

6874B30D9B38E81767F2BFAAECAE0C9DCF0DB0FF4B2844929C0294C062745D6C

Information – Taxor och avgifter 2026 för Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden

Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2009-11-23 KF § 82 har nedanstående taxor och avgifter delegerats till Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden. Resp. nämnd har fattat beslut.

Bygg- och trafiknämnden, BN § 50

Ansökan om transportdispenser

Avgift för ansökan av transportdispenser följer trafikverkets avgifter.

Utbildningsnämnden, Ubn § 82

Måltider

Måltidspriserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV. I år höjs måltidspriserna med 0,2% (skillnad mellan preliminärt och definitivt index för 2025) plus 3,0% (uppräknin enligt preliminärt index för 2026).

	Avgift		
	2026	2025	Ändring
Personal frukost och mellanmål i förskola	20	19	5,3%
Pedagogisk lunch i skola och fritids	38	37	2,7%
Pedagogisk lunch i förskola	22	21	4,8%

Avgifter för betygskopior

Priserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV, publicerat 2025-08-21 för åren 2024-2025 4,8%. Beloppet avrundas till närmaste fem krona.

	Avgift		
	2026	2025	Ändring
Kopia betyg t.o.m. år 1996	355	340	4,4%
Kopia betyg fr.o.m. år 1997	135	130	3,8%
Översättning av betyg till engelska	355	340	4,4%

Kultur- och fritidsnämnden, KFN § 48, 71

Biblioteket

	Avgift		
	2026	2025	Ändring
Reservationsavgift	0	0	0,0%
Fjärrlåneavgift	10	10	0,0%
Artikekopla	60	60	0,0%
Räkningsavgift	30	30	0,0%
Övertidsavgift			
Resptittid	3	3	
Vuxenmedia	2	2	0,0%
Film	2	2	0,0%
Barnmedia	0	0	0,0%
Ersättningsavgift vuxen			
Vuxenmedia	250	250	0,0%
Pocket	50	50	0,0%
Barnmedia	0	0	0,0%
Musik-CD	150	150	0,0%
DVD	400	400	0,0%
TV-spel	400	400	0,0%
Tidskrift	50	50	0,0%
Ersättningsavgift barn			
Vuxenmedia	250	250	0,0%
Barnmedia	0	0	0,0%
DVD	400	400	0,0%
TV-spel	400	400	0,0%
Tidskrift	0	0	0,0%

	Avgift		
	2026	2025	Ändring

Papperskasse	5	5	0,0%
--------------	---	---	------

Datautskrift och kopiering			
----------------------------	--	--	--

A4 svartvit	3	3	0,0%
-------------	---	---	------

A4 färg	4	4	0,0%
---------	---	---	------

A3 svartvit	6	6	0,0%
-------------	---	---	------

A3 färg	8	8	0,0%
---------	---	---	------

Förlorat lånekort			
-------------------	--	--	--

Vuxen	20	20	0,0%
-------	----	----	------

Barn	5	5	0,0%
------	---	---	------

Kulturenheten

Kulturhuset

Lokalhyror	Taxa 1			Taxa 2		
	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring
Dahlian						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	2 310	2 100	10,0%	2 860	2 600	10,0%
Kväll (kl. 17.00-21.30)	2 585	2 350	10,0%	3 190	2 900	10,0%
Heldag	4 280	3 900	10,0%	5 390	4 900	10,0%
Fosjen						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	1 210	1 100	10,0%	1 760	1 600	10,0%
Kväll (kl. 17.00-21.30)	1 430	1 300	10,0%	2 035	1 850	10,0%
Heldag	2 090	1 900	10,0%	3 190	2 900	10,0%
Halen						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	550	500	10,0%	1 100	1 000	10,0%
Kväll (kl. 17.00-21.30)	880	800	10,0%	1 155	1 050	10,0%
Heldag	990	900	10,0%	1 870	1 700	10,0%
Klockrike						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	1 210	1 100	10,0%	1 760	1 600	10,0%
Kväll (kl. 17.00-21.30)	1 430	1 300	10,0%	2 035	1 850	10,0%
Heldag	2 090	1 900	10,0%	3 190	2 900	10,0%
Köket						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	0			500		
Kväll (kl. 17.00-21.30)	0			500		
Heldag	0			500		
Södersjön						
Halvdag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)	990	900	10,0%	1 540	1 400	10,0%
Kväll (kl. 17.00-21.30)	1 100	1 000	10,0%	2 750	2 500	10,0%
Heldag	1 705	1 550	10,0%	2 750	2 500	10,0%
Lokalhyror						
Extra utrustning ¹						
Garderob	kr/dag	300		300		
Högtalare	kr/dag	150		300		
Ljusanläggning utanför Dahlian (paketpris)	kr/dag	800		1 200		
Mikrofon	kr/dag	100		150		
Mygga	kr/dag	100		150		

¹ Utöver den grundteknik som ingår i lokalhyran.

Taxa 1:

- Föreningar och organisationer som är bidragsberättigade.
- Föreningar och organisationer som vänder sig till ungdomar under 20 år.
- Pensionärs och handikappföreningar, kulturföreningar samt studieförbund som är registrerade och bidragsberättigade.

Taxa 2:

- Företag, föreningar och organisationer som inte faller under taxa 1.

Övrigt:

- Enligt avtal (exempel regelbunden uthyrning) eller särskilt upplåtelsekontrakt.
- Gäller vid kommersiellt arrangemang med ett kommunalt, kulturellt eller idrottsligt intresse.

Vid arrangemang som kräver annan möblering än standard, debiteras vaktmästarkostnad/timme.

Konstlängan

Lokalhyra	Taxa 1			Taxa 2		
	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring

Heldag	kr/dag	0	0	0,0%	330	300	10,0%
--------	--------	---	---	------	-----	-----	-------

Scenen Holje Park

Lokalhyra	Taxa 1		
	2026	2025	Ändring

Heldag	kr/dag	0	0	0,0%
--------	--------	---	---	------

Hyresgästen ansvarar för städning av scen och scenutrymmen. Både före och efter.

Övrigt:

- Hyra för annan part (företag, organisation etc.) enligt överenskommelse.
- Kulturenheten fakturerar för städkostnader före och efter evenemanget. Kostnad för eventuell parkskötsel tillkommer.

Fritidsenheten

Högtalaranläggning, storbildsvideo kr per tillfälle, moms tillkommer	Hyra		
	2026	2025	Ändring
Förening, skolklass	222	216	2,8%
Verksamhet inom kommunen	222	216	2,8%
Förening, skolklass annan kommun	557	541	3,0%
Företag och liknande	557	541	3,0%

Stora salen	164	158	3,8%	113	109	3,7%	46	44	4,5%	
Lilla salen	79	76	3,9%	52	50	4,0%	29	28	3,6%	
Styrketräningslokal	79	76	3,9%	52	50	4,0%	29	28	3,6%	
Match/tävling				312	301	3,7%	79	76	3,9%	
Arrangemang - stora salen										
heldag				1 134	1 096	3,5%	566	547	3,5%	
halvdag				566	547	3,5%	285	275	3,6%	
Hyror, kr per timme										
	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	
Gymnastiksalar										
Sal	97	94	3,2%	52	50	4,0%	29	28	3,6%	
Övernattningskostnad	kr/natt	566	547	3,5%	566	547	3,5%	566	547	3,5%
Bågskyttehall										
Hall	97	94	3,2%	52	50	4,0%	29	28	3,6%	
Fotbollsplaner/Idrottsplatser										
Heldag				909	878	3,5%	453	438	3,4%	
Halvdag				453	438	3,4%	227	219	3,7%	
Träning, fotbollsplan, 11-m				102	99	3,0%	29	28	3,6%	
Träning, fotbollsplan, 7-m				52	50	4,0%	18	17	5,9%	
Match, fotbollsplan, 9-11-m gräs				441	426	3,5%	79	76	3,9%	
Match, fotbollsplan, 9-11-m grus				187	181	3,3%	79	76	3,9%	
Match, fotbollsplan, 5-7-m gräs				187	181	3,3%	39	38	2,6%	
Match, fotbollsplan, 7-m grus				85	82	3,7%	34	33	3,0%	
Löparbanor				29	28	3,6%	29	28	3,6%	
Grusplan Dannfältet företagshyra	kr/dag	1 134	1 096	3,5%						
Ishallen										
Träningskostnad				227	219	3,7%	79	76	3,9%	
Träningsstid skola, avser ej hockeygymnasiet				79	76	3,9%				
Matchkostnad							79	76	3,9%	
Matchkostnad Div 1				2 836	2 740	3,5%				
Matchkostnad Div 2				2 269	2 192	3,5%				
Matchkostnad Div 3				1 702	1 644	3,5%				
Matchkostnad Div 4				850	821	3,5%				
Privatperson	453	438	3,4%							
Hyror, kr per timme										
	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	
Konstgräsplan, Brunnsången										
Vinterhalvåret 1/11-15/4										
Vardagar (träning)										
Hel plan (kl. 16.00-20.30)				227	219	3,7%	79	76	3,9%	
Halv plan				113	109	3,7%	39	38	2,6%	
Match				566	547	3,5%	79	76	3,9%	
Hel plan (kl. 20.30-22.00)				113	109	3,7%	39	38	2,6%	
Halv plan				57	55	3,6%	20	19	5,3%	
Övrig tid (före kl. 16.00)				113	109	3,7%	39	38	2,6%	
Helger (kl. 09.00-18.00)										
Hel plan				227	219	3,7%	79	76	3,9%	
Halv plan				113	109	3,7%	39	38	2,6%	
Match				566	547	3,5%	79	76	3,9%	

Ann.

Utdrymning som ligger utanför ovanstående tariffer fastställs hyran vid respektive tillfälle.

Sommar (16 april-31 oktober) samma avgifter som år fastställts för andra idrottsplatser.

Ann.

Vid uthyrning som ligger utanför ovanstående tariffer fastställs hyran vid respektive tillfälle.

Sommar (16 april-31 oktober) samma avgifter som är fastställt för andra idrottsplatser.

Föreningar, privatpersoner, skolor och företag utanför Olofströms kommun debiteras tredubbel ordinarie föreningsstaxa på alla anläggningar/lokaler. Samma taxa gäller företag inom Olofströms kommun.

Holjebadet

Entréavgifter	Bad			Bad och gym (15-årsgräns)			Bad och träningspass			Allklippkort		
	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring	2026	2025	Ändring
Barn 0-1 år ²	0											
Barn 2-9 år	45	40	12,5%									
Ungdom 10-17 år ³	55	50	10,0%	85	80	6,3%	110	100	10,0%	950	900	5,6%
Vuxna 18 år-	80	70	14,3%	95	90	5,6%	110	100	10,0%	1 100	1 000	10,0%
Pensionär	45	40	12,5%	75	70	7,1%	110	100	10,0%	850	800	6,3%

² 0-1 år gäller utanför organiserad simundervisning.

³ 10-17 år avses från till och med 18 år. Inkompris gäller endast för heldagsbaserade med giltigt studentkort och för gymnasieelever. Vid teckning av nytt abonnemang ska giltigt intyg uppvisas.

Rabatterbjudande

Klippkort (bad eller bad och gym). Betala för 10 ggr (ordinarie pris x 10) och gå 12 ggr.

Allklippkort (

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03Dnr
2025/15-1.2.7.3**Beslut fattade av kommunstyrelsens personalutskott**Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Ärendebeskrivning

§ 53 Godkännande av ärendelista

§ 54 Aktuellt från HR-avdelningen till KSPU november 2025

§ 55 Ändring av titlar för vårdbiträden utan vårdutbildning

BESLUT:

1. Titel för medarbetare inom äldreomsorg med vård- och omsorgsutbildning motsvarande skolverkets yrkespaket Vårdbiträde 800 poäng, ska vara Vårdbiträde med AID kod 207023 – Vårdbiträde hemvård/hemsjukvård, 207024- Vårdbiträde särskilt boende respektive 207029 – Vårdbiträde hemtjänst.
2. Titel för personal som saknar vård- och omsorgsutbildning inom äldreomsorg ska vara Omsorgsbiträde med AID kod 207090 – Biträdesarbete annat.
3. Titlarna gäller från och med 2026-01-01 för nyanställda medarbetare.
4. Titlar för redan anställda medarbetare ändras i samband med löneöversynen per den 2026-04-01.

§ 56 Delårsbokslut 2025 – Personalredovisning

§ 57 Lokalt kollektivavtal om samverkan och arbetsmiljö -
Akademikerförbundet SSR§ 58 Information till KSPU om bestämmelser om glasögon för
bildskärmsarbete**BESLUT:** En redovisning ges vid nästkommande möte 2025-12-05 om hur många som använder bidraget och vad som styr bidragets nivå samt informera om hur grannkommunernas upplägg ser ut kring terminalglasögon. I övrigt tas informationen till dagens protokoll.

§ 59 Arbetsgivarnytt KSPU 2025-11-07

§ 60 Meddelande cirkulär KSPU 2025-11-07

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03

Dnr
2025/15-1.2.7.3

Medel till kommunstyrelsens förfogande

Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Avstämt 2025-11-30

Beslutsdatum	Beskrivning	Nämnd	Återstår av budget 2025
	Anslag budget 2025	-	10 403
		-	
2024-12-11	2024/3431-1 Utredare	KS	-840
2024-12-19	2024/3505-1 Tjänst kulturavdelningen	KFN	-135
2025-04-01	KS § 61/2025 marknadsföring av Yrkehögskolan Syds utbildningar	UBN	-100
2025-05-08	Förbättring av flygfältets ytskick	KS	-841
2025-05-20	KS § 81/2025 Utredning arbetsskor till vissa yrkesgrupper		
2024-11-25	KF § 135/2024 Extra lönesatsning USK	SN	-500
2024-11-11	KS § 219/2025 Byte av ridunderlag i ridsportanläggning	KFN	-153
2024-11-11	KS § 218/2025 Finansiering av samverkansprojektet Sydostlänken	KS	-200
	Summa		7 634

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2025-12-03Dnr
2025/15-1.2.7.3**Meddelande**Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

2025/2008	15	Karlskrona kommun: Beslut kommunfullmäktige 251120 § 190 Förslag om indexuppräknning av årlig uppdragsersättning för delägda bolaget Visit Blekinge AB
2024/2971	17	Ronneby kommun - Protokollsutdrag Kommunstyrelsen 2025-11-04 § 337- Utredning Cura Individutveckling
2025/2008	11	Ronneby kommun: Protokollsutdrag Kommunstyrelsen 2025-11-04 § 338- Indexuppräknning av uppdragsersättning Visit Blekinge AB (svb)
2025/2731	2	Sölvesborgs kommun : KS beslut § 191/2025 [2025/414] Finansiering av samverkan Sydostlänken
2024/2971	14	Karlskrona kommun: Beslut kommunstyrelsen 251104 § 252 Utredning om kommunalförbundet Cura Individutveckling

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor: